Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Arbejdsmændenes fagblad
Udgiver: Dansk Arbejdsmands Forbund
Udgivelsesår: 1923-1924

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 1 | 11. April | 1923 | 28. Aarg.

Reorganisation.

II.

C. S. gør i en af sine Artikler gældende, at »vore Reformatorer« har forsømt at give Anvisning paa, hvorledes man kommer ud over »de Vanskeligheder«, som bliver en Følge af en Ændring i Forbundsarbejdet, og anfører, at »Reformatorerne« burde møde med Forslag om, hvilke Lovændringer, der i saa Henseende skal indføres. — Vanskeligheder! Er det egentlige Vanskeligheder? Naar først Kongressen — Forbundets højeste Myndighed har fattet en Beslutning om en principiel Ændring vedrørende Forbundsarbejdet, da bliver det, der staar tilbage med Hensyn til at give Loven en til Beslutningen svarende Form, kun Lovarbejde af formel og redaktionel Art, som ikke kan volde nogen Vanskelighed, og der er ingen Grund til at kritisere, at Hovedforslaget ikke var ledsaget af de nødvendige Lovændringsforslag, thi man maa dog vel gaa ud fra, at Kongressen, som skulde tage Beslutningen, fuldtud var i Stand til at overse Rækkevidden og Konsekvensen af Forslagets Gennemførelse. Og hvorfor saa paa Forhaand give sig til at udarbejde mere eller mindre omfattende Lovændringsforslag saalænge Hovedforslagets Skæbne ikke er afgjort; en saadan Fremgangsmaade er dog vist lidt for omstændelig og i al Fald ganske unødvendig. Naa, denne »Vanskelighed« er vel ogsaa kun puttet med i Sækken for at fylde, ud fra den Betragtning, at jo flere Indvendinger jo bedre, om hvilket C. S. jo selv tilstaar, at der fra hans Side er »noget om«.

C. S. har imidlertid peget paa en Del vanskelige Forhold, der efter hans Mening vil opstaa, naar man efter Vedtagelsen af branchemæssige Reorganisationsforslag skulde til at indarbejde dette i Lovene, og da de synes at spille en fremragende Rolle i hans Overvejelser, og for at man ikke skal faa Føje til at paastaa, at jeg gaar udenom et vanskeligt Punkt, skal jeg gerne gaa lidt nærmere ind paa en Imødegaaelse af disse hans Betragtninger.

Hvorledes skal de Valgforsamlinger konstitueres, som paa en Kongres skal vælge de branchemæssige Forretningsførere og Hovedbestyrelsesmedlemmer — spørger han.

Jeg skal her blot nøjes med at give Anvisning paa en Fremgangsmaade, der slet ikke synes mig saa ueffen: Kongresrepræsentanterne stemmer simpelthen afdelingsvis paa Forretningsførere og Hovedbestyrelsesmedlemmer i Henhold til det Antal Medlemmer de repræsenterer i den Branche, hvortil Valget foregaar; det er vist en yderst demokratisk Valgordning, og det vil næppe volde nogen Vanskelighed at faa en saadan Valgforsamling konstitueret — endog paa staaende Fod, da vi ved hver Kongres har vort statistiske Materiale ved Haanden, der nøjagtig siger os, hvormange Medlemmer en Afdeling har beskæftiget i denne eller hin Branche, og man behøver saamænd hverken at ændre Kongressens Sammensætning eller nedsætte Udvalg, der efter Kongressen skulde fungere som »Over-Kongres«. At der maaske endda kan opstaa en eller anden lille Vanskelighed ved den pludselige Gennemførelse af en ny Valgordning er mulig — det gør der vist altid, naar større principielle Ændringer gennemføres, men det kan kun blive Petittesser, der med lidt god Vilje let kan klares. En lignende Ordning, som den her skitserede er for nylig gennemført paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling, ganske vist ikke af Valg, men af ikke mindre vigtige Interesser

Arbejderbevægelsens
Bibliotek og Arkiv

for Organisationerne, og Dansk Arbejdsmands Forbunds Repræsentanter, stemte saavidt jeg erindrer; med C. S. i Spidsen alle for denne vigtige Ændring i Loven. — Jo, saamænd kan man hitte ud af det, naar bare Viljen er tilstede, og der findes sikkert ogsaa andre anvendelige Metoder, som heller ikke gør det nødvendig at iscenesætte noget større Apparat, men nok herom, ialfald foreløbig.

C. S. anfører videre, at der kan opstaa Tvivl om Kongressens Kompetence til at vedtage omfattende og indgribende Ændringer i vor nuværende Organisationsform og henviser herunder til, at en (den vigtigste) af de Forudsætninger under hvilken de 3 Forbund for 25 Aar siden sluttede sig sammen til et Forbund, var den, at de hver for sig bevarede Retten til at vælge deres Forretningsførere og Hovedbestyrelsesmedlemmer og han peger paa, at de tre Forbund hver for sig til dette Formaal afholder Seperatkongresser og at disse Seperatkongresser er »faste Institutioner« i vort Forbund. — Javel, for 25 Aar siden ansaa man denne geografiske Specialrepræsentation for paakrævet, og man har bevaret den gennem Aarene. Men er det nu ikke en lidt vel overdreven Konservatisme, naar man vil paastaa, at denne Omstændighed kan fremkalde Tvivl om Kongressens Kompetence nu. Herregud, Kongressen er Forbundets højeste Myndighed — d. v. s. det tror vi da, eller har troet, men nu kommer man og paastaar, at der kan være Tvivl herom, thi paa Omraader af »vigtig og gennemgribende Art«, hvor man netop skulde synes, at den allerhøjeste Myndighed var paa sin Plads har denne Myndighed værs'go at vige tilside og give Plads for Hensyn, som man mente at maatte tage for 25 Aar siden!

Men hvordan forholder det sig egentlig med denne i sin Tid opstillede Forudsætning og hvilken Betydning har den for os nu?

I og for sig var der vel ikke nogen særlig Urimelighed i, at hvert af de tre Forbund, den Gang Sammenslutningen skulde gennemføres, sikrede sig Ret til selv at vælge deres Anpart af Ledelsen, naar man betænker, at disse Forbund her stod over for Opgivelsen af al Selvstændighed og skulde træde ind i et Forbundsfællesskab, hvis Nytte langt fra anerkendtes af alle de Repræsentanter, der havde Afgørelsen af dette vigtige Spørgsmaal i deres Haand. Der var en stærk Opposition mod Sammenslutningen, og man var navnlig ængstelig for at komme under for stærk Indflydelse af de »tovlige Københavnere« — en Indflydelse, som man mente afsvækkedes ved Forbundenes forholdsmæssige Repræsentation i Ledelsen. Men det var den Gang! Siden da er Følelsen af Fællesinteresser, hvad enten vi er Sjællændere eller Jyder, Københavnere eller Fynboere indarbejdet i vort Forbund, og der findes ikke, hverken blandt Medlemmerne eller i Ledelsen virkelige geografiske Særinteresser, der kun angaar dette eller hint af de sammensluttede Forbund; vi føler os som en Enhed, der kun har en Interesse: at benytte vort *samlede* Forbund til Gavn for os alle.

Jeg tror ogsaa langt fra paa, at nogen skulde finde paa for Alvor at pukke paa deres »geografiske Rettigheder«, hvis en Ændring i Forbundsstrukturen skulde være ubarmhjertig nok til at udviske disse; ingen har tidligere forsøgt sig i et saadant juridisk Haartrækkeri og videre klædeligt vilde en saadan Koketteren med Minderne om den Tid, hvor vi stod adskilte næppe heller falde ud.

I de Aar jeg har haft Sæde i Hovedledelsen har jeg aldrig hørt den mindste Antydning af saadanne geografiske Særinteresser, hverken fra den ene eller anden; alle Overvejelser og Beslutninger er altid tagne og fattede ud fra det Grundsyn: hvad tjener os alle bedst, og den, der vilde prøve paa at lægge et andet Synspunkt for Dagen vilde komme ynkelig tilkort.

Forbundene, som jo ogsaa i Følge den gældende Ordning har deres særlige Hovedbestyrelse med deraf følgende Ret til at afholde seperate Hovedbestyrelsesmøder, benytter sig kun yderst sjeldent af denne Ret og aldrig er der ved saadanne Møder plejet geografiske Særinteresser eller gjort Forsøg derpaa. Nej, Forudsætningerne fra 1898 har ingen praktisk Betydning længere og faar det forhaabentlig aldrig.

Iøvrigt viser Forholdenes Udvikling os, at vi ganske stille — men meget langsomt — glider bort fra de geografiske Delingslinier og over i de branchemæssige. Vi har nu tre ugeografisk valgte Forretningsførere, der sammen med de tre geografisk valgte forretter deres Tjeneste i Marken ikke efter geografiske Linier, men efter branchemæssige, og vi har syv ugeografisk valgte Sekretærer, der ogsaa udfører deres

Arbejde efter branchemæssige Linier, og vi har Branchedelegeretmøder og Brancheudvalg. Saaldes er Udviklingen foregaaet lige for vore Øjne og selv om der er et Stykke Vej tilbage, inden den fuldstændige branchemæssige Reorganisation er fuldbyrdet, kommer den Dag saamænd nok, hvor dette sker; ingen formaar at dæmme op herfor, saafremt da denne Udvikling viser sig at være til Gavn for vort store og stærke Forbund. Branchemæssig Reorganisation er, som jeg før har sagt, at dele *Forbundsarbejdet* efter faglige Linier og give Forvaltningen af Opgaverne en rimelig Repræsentation i Forbundsledelsen og ikke en Deling af *Forbundet* — hverken »paa langs eller paa tvers«, som C. S. ynder at udtrykke sig — en Vending, der kun er egnet til at plumre Begreberne angaaende Hensigtsmæssigheden af at reorganisere.

Men denne Deling rummer en Fare for vort Forbunds Sammenhold, paastaar C. S., og i en følgende Artikel skal jeg komme lidt nærmere ind herpaa.

Axel Olsen.

Arbejdsløshedskassen.

Tillægshjælpen nedsat fra 80 Øre til 60 Øre pr. Dag, og Børnetillæget nedsat fra 42 Øre til 39 Øre pr. Dag. De 90 Dage, i hvilke der kan udbetales Understøttelse, forlænget.

Indenrigsministeren har under 27. Marts d. A. udsendt nedenstaaende Bekendtgørelse, som vi herved gør vore Medlemmer bekendt med:

§ 1.

Som Følge af den Nedgang i Dyrtidstillæget for Statens Tjenestemænd, der finder Sted fra 1. April 1923 at regne, vil der i Henhold til § 31, Stk. 6, i Lov Nr. 529 af 22. December 1921 fra og med nævnte Dato være at foretage følgende Ændringer i Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 21. Marts 1922 af Regler for Ydelse af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse:

a. Den i nævnte Bekendtgørelses § 1 b, 1. Stykke, omhandlede *Tillægshjælp* til vedtægtsmæssig Understøttelse eller til fortsat Hjælp *til Familieforsørgere med hjemmeværende Børn*, hvilken Tillægshjælp hidtil har udgjort 42 Øre pr. Barn pr. Dag, vil fra og med nævnte Dato være at yde med et Beløb af 39 Øre pr. Barn pr. Dag.

b. Den i nævnte Bekendtgørelses § 1 b, 4. Stykke omhandlede *Tillægshjælp til Familieforsørgere* af indtil 80 Øre pr. Dag til hver Familie vil fra og med nævnte Dato højst kunne ydes med et Beløb af 60 Øre pr. Dag til hver Familie.

§ 2.

Uanset den i § 1 a i Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 21. Marts 1922 indeholdte Bestemmelse, hvorefter fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøtelses Ophør ligesom Tillægshjælp hertil højst kan ydes i 90 Dage indenfor et Tidsrum af 12 paa hinanden følgende Maaneder, fastsættes i Tilslutning til de i § 4, 2. Stykke, i Bekendtgørelse af 20. December 1922 og § 1 i Bekendtgørelse af 14. Februar 1923 indeholdte Bestemmelser herved paa Grundlag af derom fra Arbejdsnævnet modtagen Indstilling, at den omhandlede Hjælp i Tiden til og med den 30. April 1923 vil kunne yder Arbejdsløse indenfor de til enhver Tid til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse berettigede Fag, selvom derved det i førstnævnte Bekendtgørelse fastsatte Dageantal af 90 Dage overskrides.

§ 3.

Denne Bekendtgørelse træder i Kraft den 1. April 1923.

Arbejdsløshedskassens Hovedkontor.

Johannes Nielsen.

Afdelinger,

der kunde ønske at faa tilsendt Prøvenumre af sidste Kvartal af Fagbladet til Uddeling blandt Medlemmerne, kan herom tilskrive os, og de vil da omgaaende blive tilstillet.

Vi erindrer om, at Betingelserne for Tegning af Abonnement er de samme som i forrige Kvartal, og vi anmoder om at agitere for, at Bladet kommer ud til saa mange som muligt.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Akkordoverenskomstforholdet med Statsbanerne

Vi modtager ret ofte fra vore Afdelinger Forespørgsler om, hvilke Priser der kan forlanges hos Statsbanerne, naar Arbejde ved Nyanlæg udføres i Akkord.

Det har hidtil været noget vanskeligt for Forbundet at svare paa dette Spørgsmaal, fordi vi ikke havde en reel Akkordpriskurant oprettet med Statsbanerne.

Nu har vi imidlertid i Aarhus og ogsaa her i København udarbejdet et Par Priskuranter, som vi til Underretning for vore interesserede Medlemmer gengiver in extenso.

Akkordliste

for

Ekstraarbejderne ved Kolonnerne i Aarhus.

Priserne er beregnede efter normal Timeløn af 105 Øre, og denne Timeløn er garanteret for efterfølgende Akkorder.

A. **Læsning og Aflæsning** af Materiel paa og af Jernbanevogne.

Benævnelse	Enhed	Læsning Øre	Aflæsning Øre
I. Grus og Sten.			
1) **Grus.**			
a) *Almindelig Kast* til een Side indtil 2,0 m fra nærmeste Skinne, Fladvogne*)	m^3	56	35
Almindelig Kast til een Side indtil 2,0 m. fra nærmeste Skinne, Selvlossere	—	70	50
Almindelig Kast til een Side indtil 2,0 m. fra nærmeste Skinne, andre Vogne	—	80	45
b. *Trilning* indtil 12 m. fra nærmeste Skinne + 1,7 Øre pr. l. m. Overtril.	—	108	68
2) **Havsand** betales med 10% mindre for Aflæsning.			
3) **Skærver og Bakkeral.**			
a) *Almindelig Kast* til een Side indtil 2,0 m. fra nærmeste Skinne, Fladvogne*)	—	95	57
Almindelig Kast til een Side indtil 2,0 m. fra nærmeste Skinne, Selvlossere	—	110	ikke Akkord
Almindelig Kast til een Side indtil 2,0 m. fra nærmeste Skinne, andre Vogne	—	127	76
b) *Trilning* indtil 12 m. fra nærmeste Skinne + 2 Øre pr. l. m. Overtril.	—	135	95
4) **Havral** betales med 25% mindre end Skærver.			
II. Spormaterialier o. lign. af Jern.			
1) **Skinner** indtil 30 m. fra nærmeste Skinne, i Fladvogne. (for højfjælede Vogne betales 75% mere).	t.	105	85
a) Ved Vogne med blandede Typer og Længder gives et Tillæg til Akkorderne paa 10%.			
b) For hver 25 cm. Skinnerne ved Aflæsning løftes over Vognbunden eller ved Læsning henligger under Skinnetop tillægges 10 Øre pr. t.			

*) Sidefjælene kan slaas ned eller fjærnes.

Benævnelse	Enhed	Læsning Øre	Aflæsning Øre
2) **Skifter, Krydsninger m. m.** indtil 12 m. fra nærmeste Skinne i Fladvogne	t.	245	195
i andre Vogne	—	344	275
3) **Sporforbindelsesdele** af Jern indtil 6 m. fra nærmeste Skinne eller Vogn.			
a) Skruer, Spiger, Spændeplader, Klemplader o. lign. i Emballage	—	161	161
b) Lasker, Aflæsning	—		39
„ Transport og Stabling	—	102	102
Naar Læsning, Aflæsning, Transport og Stabling udføres samlet betales pr.	—	122	122
c) Underlagsplader, Aflæsning	—		42
„ Transport og Stabling	—	108	108
Naar Læsning, Aflæsning, Transport og Stabling udføres samlet betales pr.	—	132	132
I Akkorderne II er indbefattet Henlægning af almindeligt Underlag og Strøskinner samt Skiftning af Vogne, for Skinner dog kun for saa vidt Akkorden gælder mere end een Vogn.			
III. **Sveller og Sporskiftetømmer.**			
1) **Sveller**			
indtil 15 m. fra nærmeste Skinne	Stk.	8	8
„ 25 - - „ „	—	10	10
2) **Dobbeltsveller**			
indtil 15 m. fra nærmeste Skinne	—	24	24
„ 25 - - „ „	—	27	27
3) **Sporskiftetømmer**			
3—4,5 m. langt indtil 15 m. fra nærmeste Skinne.	—	14	14
„ „ „ 25 m. fra nærmeste Skinne.	—	17	17
4,75—7,5 m. langt indtil 15 m. fra nærmeste Skinne	—	24	24
„ „ „ 25 m. fra nærmeste Skinne	—	27	27
For *frisk* olieimprægnerede Sveller og Tømmer betales et Tillæg af 15%. I Akkorderne er indbefattet Henlægning af Underlag samt Skiftning af Vogne. Svellerne forudsættes opsat i normale Stabler à 100 Stk.			

B. Sporarbejde.

Benævnelse	Enhed	Pris Øre
I. **Lægning af almindelige Spor** (uden Ballastering).		
1) Overbygning III A	m	80
2) Overbygning III Bj	—	98
3) Overbygning V A	—	105
4) Overbygning V B	—	133
For B-Spor udenfor Sporskrifter tillægges 10 Øre pr. l. m. Kurve (bl. for Boring af 3 Huller i hver Svelle).		

Benævnelse	Enhed	Pris Øre
Lægning af alm. Sporskifter betales efter angivne Enhedspriser for Spor, idet der maales saavel gennem Hovedspor som gennem afvigende Spor. Endvidere gives der et særligt *Sporskiftetillæg* paa 100% til den saaledes opnaaede Pris.		
Lægning af Krydsningssporskifter betales efter de angivne Enhedspriser for Spor, idet der ved 1/1 og 1/2 Krydsningssporskifter regnes 4 henholdsvis 3 Gange Skiftets samlede Længde og endvidere gives et særligt Sporskiftetillæg paa 200%. I Akkorderne indgaar Transport af Skinner og Sveller fra en Afstand af 30 m. fra Spor og 300 m. pr. Trollie, samt Transport fra Lagerplads eller Skur af alle Forbindelsesdelene. Naar Skinner og Sveller leveres i Jernbanevogne paa selve Sporet ved Arbejdsstedet, betales en samlet Akkord for Aflæsning og Sporlægning svarende til 1/1 Sporlægnings- + 1/2 Svelleaflæsnings- + 2/3 Skinneaflæsningspris. De nævnte Enhedspriser gives endvidere følgende Tillæg eller Fradrag:		
Skinner og Sveller udlagt langs Sporet fra Nabospor i højst 4,80 m. Afstand ..... Fradrag 20%.		
For hver 20 m. Forøgelse af Transportafstand til Spor: Tillæg 15%.		
- - 200 - „ - „ med Trollie: Tillæg 5%.		
- Anvendelse af br. æ. Skinner ..... Tillæg 10%.		
- „ - - Underlagsplader og Lasker: Tillæg 10%.		
II. **Optagning af Spor og Sporskifter** betales med 70% af Prisen for Lægning af Spor, idet der maales 2, 3 og 4 Gange gennem alm. Sporskifter, 1/2 henholdsvis 1/1 Krydsningssporskifter, hvorimod intet af de angivne Procenttillæg kommer til Anvendelse.		
Transportafstanden beregnes som ved Lægning af Spor.		
I Akkorderne indgaar Stabling og Henlægning af Materialierne som angivet for de tilsvarende Materialier under A.		
III. **Lægning af Spor med Kontraskinner** (af gamle Materialier):		
1) Overbygning III A med Kontraskinner	m	368
2) Overbygning III A paa Klodser med Kontraskinner	—	392
For begge Posters Vedkommende tillægges 40 Øre pr. l. m. krumt Spor.		
I Akkorderne indgaar Arbejdet ved Bøjning, Lokning og Boring af Huller for Afstandsbolte i Skinner, samt Boring i Klodser og Transport af Skinner og Sveller fra en Afstand af 30 m. fra Spor og 300 m. pr. Trollie, samt Transport fra Lagerplads eller Skur af alle Forbindelsesdelene.		
For hver 20 m. Forøgelse af Afstanden fra Spor tillægges 5% og for hver 200 m. Forøgelse af Trollietransporten tillægges 2%. Savning af Skinner og Boring af Laskehuller betales efter Post B IV.		
For Lægning af Sporskifter betales efter de angivne Enhedspriser for Spor, idet der maales saavel gennem Hovedspor som gennem afvigende Spor, hvilket sidste betales som krumt Spor.		

Benævnelse	Enhed	Pris Øre
Endvidere gives til den saaledes opnaaede Pris et særligt *Sporskiftetillæg* paa 40% for Skifter med Kontraskinner og 45% for Skifter paa Klodser og med Kontraskinner.		
IV. **Andre Sporarbejder.**		
1) Boring af Huller i Skinner	1 Hul	68
2) Svaning af Skinner	1 Snit	128

Benævnelse				
V. **Ballastering og Justering af Spor.**				
1) *Grus.* Ballasttykkelse under Svellen i	cm.	21	25	30
Aflæsning af Ballast pr. lb. m. Spor	Øre	40	45	50
Løftning, Understopning og Justering pr. lb. m. Spor	„	135	145	150
Ialt pr. lb. m. Spor	Øre	175	190	200
2) *Sten.* Ballasttykkelse under Svellen i	cm.		25	30
Aflæsning af Underballast pr. lb. m. Spor	Øre	12	12	18
„ - Stenballast	„		52	52
Indlægning og Planering af Underballast	„		45	50
Løftning, Understopning og Justering i Stenballast	„		200	200
Ialt pr. lb. m. Spor	Øre		310	320

C. **Hegnsarbejde.**

Benævnelse	Enhed	Pris Øre
I. **Sætning af Traadhegn for over 500 m. Længde.**		
1) Stationshegn med 5 Traade	Fag	92
2) Almindeligt Banehegn med 4 Traade	„	88
I Akkorderne er indbefattet Transport af Materialierne fra en Afstand af 50 m. fra Spor og 300 m. pr. Trollie. For hver 20 m. Forøgelse af Afstanden fra Spor og ligeledes for hver 200 m. Forøgelse af Afstanden for Trollietransporten tillægges 3% til ovenstaaende Enhedspriser. For hver Skraapæl tillægges 80 Øre.		

Ovenstaaende Akkorder træder i Kraft fra og med den 22. Marts 1923.

Aarhus, den 14. Marts 1923.

København.

Overenskomst mellem de danske Statsbaner og Jernbanearbejdernes Afdeling af Dansk Arbejdsmandsforbund (Afdeling B) omhandlende Jord- og Sporarbejder paa Godsbanegaarden i København.

1. Aflæsning af Vogne, hvis Sidefjæle kan slaas ned pr. m³ Kr. 0,50
   Aflæsning af Vogne med faste Sidefjæle . . . . pr. m³ Kr. 0,65
2. Udgravning og Læsning af Vogne, hvis Sidefjæle kan slaas ned (almindelige Grusvogne) . . . . . pr. m³ Kr. 1,00
   Udgravning og Læsning af Vogne med faste Sidefjæle pr. m³ Kr. 1,20
3. For Udgravning til det første nedsænkede Spor, hvor Løftning finder Sted, betales et Tillæg af . . . pr. m³ Kr. 0,30
   for de almindelige Grusvogne,
   for andre Vogne . . . . pr. m³ Kr. 0,40
4. Lægning af Spor III B. . pr. m Kr. 1,55
   „ „ „ III A. . pr. m Kr. 1,25
   Almindelige Sporskifter betales som almindeligt Spor, idet der maales saavel gennem Hovedsporet som gennem det afvigende Spor.
   Lægning af Krydsningssporskifter udføres i Timeløn.

   Naar Spormaterialer tilføres paa flad Banevogn og aflæsses ved Brugsstedet, for Skinnernes Vedkommende uden Strygeskinner, indgaar Aflæsningen i ovenstaaende Priser. Ligeledes indgaar i Akkordprisen Transport af Skinner og Sveller fra en Afstand af 30 m fra Spor og 300 m pr. Trolje samt Transport af alle Forbindelsesdele fra Lagerplads eller Skur.
5. Boring af Huller i Skinner III pr. Hul Kr. 0,80
   Savning af Skinner III . . pr. Snit Kr. 1,60
6. I Tilfælde af Mangel paa Vogne eller andre Forhindringer for Arbejdets Udførelse i Akkord skal Arbejderne beskæftiges ved almindeligt Timelønsarbejde ved Statsbanerne.
7. Den gældende Timeløn Kr. 1,37, garanteres og udbetales som sædvanlig hver Onsdag. Viser det sig, at Arbejdet i Akkord giver Overskud af nogen Betydning, udbetales et skønmæssigt Forskud paa Overskudet hver 4 Uge efter Statsbanernes Opgørelse.
8. Arbejder for hvilke Akkordpriser ikke er fastsat, udføres i Timeløn.
9. Denne Overenskomst gælder for Arbejder paa Københavns Godsbanegaard i Aaret 1923 dog kun saalænge Timelønnen vedbliver at være Kr. 1,37.

Vi skal senere komme nærmere ind paa hele vort Forhold til Statsbanerne vedrørende Akkord og Akkordafsavnstillæg. *G. H.*

Prisbevægelsen i Danmark og andre Lande.

Efter Statistiske Efterretninger.

Den sidste Berening over Prisbevægelsen i Danmark blev foretaget i Januar Maaned, og Resultatet heraf er meddelt i »Statistiske Efterretninger« Nr. 4, 1923. I det følgende skal der til Sammenligning meddeles nogle Oplysninger om Prisbevægelsen i forskellige andre Lande.

For de tre skandinaviske Lande og Finland er Grundlaget for Prisberegningerne bragt i saa nær Overensstemmelse, som de særlige Forhold i hvert enkelt Land muliggør. I andre Lande er det ikke altid samme Metoder, der anvendes ved Beregningerne, og nogen Usikkerhed ved at sammenstille de forskellige Tal kan derfor ikke undgaas. For en Række Landes Vedkommende foretages Beregningerne heller ikke for et helt Budget, men kun for Dele af et saadant, ofte Fødevarer alene, og der kan derfor kun blive Tale om Sammenligning paa dette Omraade.

I de følgende Oversigter gives en Sammenstilling af Prisbevægelsen for de tre skandinaviske Lande og Finland for Aaret 1922. I alle fire Lande hviler Beregningerne paa de samlede Udgifter i et Normal-Husholdningsbudget, og Udgangspunktet er Udgiften i 1914. Prisstigningen til de forskellige Tidspunkter og for de forskellige Udgiftsgrupper i Budgettet er angivet i Procent af Udgiften i 1914.

Danmark	Prisstigning fra 1914 Jan. 1923 pCt.	Juli 1922 pCt.	Jan. 1922 pCt.
Fødevarer	80	84	97
Klæder, Fodtøj, Vask	120	117	125
Bolig	55	55	41
Brændsel og Belysning	177	201	233
Skatter og Kontingenter o.l.	169	155	201
Andre Udgifter	103	105	106
Ialt	98	99	112

Sverige	Prisstigning fra 1914 Jan. 1923 pCt.	Juli 1922 pCt.	Jan. 1922 pCt.
Føde- og Nydelsesmidler	66	78	102
Beklædning	103	110	140
Bolig	63	63	63
Brændsel og Belysning	88	88	107
Skatter	163	164	272
Øvrige Udgifter	90	95	110
Ialt	83	90	116

Norge	Prisstigning fra Juli 1914 Dec. 1922 pCt.	Juni 1922 pCt.	Dec. 1921 pCt.
Madvarer	115	127	168
Beklædning	137	149	171
Husleje	73	68	66
Brændsel og Belysning	136	163	211
Skatter*)	—	—	—
Øvrige Udgifter	151	157	169
Ialt	138	159	175

*) Skatter er medtaget ved Beregningen af det samlede Stigningstal.

Finland	Prisstigning fra Juli 1914 Dec. 1922 pCt.	Juni 1922 pCt.	Dec. 1921 pCt.
Fødevarer	1022	1039	1130
Beklædning	990	999	1007
Husleje	695	654	502
Brændsel	1240	1161	1149
Skatter	2426	1993	1993
Ialt	1057	1037	1072

Medens Prisniveauet i Danmark og Sverige i Forhold til Niveauet i 1914 var omtrent ens i Begyndelsen i 1922, har Prisnedgangen i Aarets første Halvdel været betydelig stærkere i Sverige end i Danmark, og medens Nedgangen fortsattes i Sverige i sidste Halvdel af 1922, var Prisniveauet i Danmark næsten uforandret fra Juli 1922 til Januar 1923. Ved Begyndelsen af Aaret 1923 er Prisniveauet i Danmark derfor betydeligt højere end i Sverige. I Norge, hvor Prisniveauet siden 1914 som Regel har været en Del højere end i Danmark og Sverige, har der været Nedgang gennem hele det sidste Aar. For alle de tre skandinaviske Lande gælder det, at Prisfaldet i Aarets første Halvdel har været noget stærkere end i den sidste Halvdel af Aaret, hvor Priserne i Danmark, som nævnt, endog var næsten uforandrede. I Løbet af hele Aaret 1922 er Prisniveauet i Sverige og Norge faldet med ca. 15 Procent, medens det i Danmark kun er faldet med 6—7 Procent.

I Finland var Prisstigningen i December 1922 1057 Procent. Prisbevægelsen har været ret uensartet i det sidste Aar, men Bevægelserne fra Maaned til Maaned har kun været smaa.

For England offentliggøres hver Maaned i »Labour Gazette« Resultaterne af foretagne Beregninger over Prisniveauet. Beregningerne foretages paa Grundlag af samtlige Udgifter i et normalt Arbejderbudget, og Forudsætningen er her ligesom i de skandinaviske Lande, at Forbruget stadig svarer til Forbruget i 1914. I Januar 1922 var Prisstigningen 92 pCt.; i Juli 1922 og i Januar 1923 var Prisniveauet henholdsvis 84 og 78 pCt. over 1914.

For de fleste andre Lande end de allerede nævnte lader Prisbevægelsen sig kun følge for Fødevarer, idet der — som allerede nævnt — som Regel ikke haves ensartede Oplysninger om Bevægelsen for hele Husholdningsbudgettet. Paa Grundlag af det af Det internationale Arbejdsbureau i Genf udgivne Maanedsskrift: »International Labour Review« (»Revue international du Travail«) meddeles i nedenstaaende Tabel de foreliggende Oplysninger fra en Række Lande. Da Grundlaget for Beregningerne ikke er helt ensartet, vil en umiddelbar Sammenligning mellem Tallene for de forskellige Lande være forbundet med nogen Usikkerhed. Derimod vil Bevægelsen i Prisniveauet for de enkelte Lande fremgaa mere sikkert af Tabellen.

Indenfor de europæiske Lande har Prisbevægelserne for Fødevarer været meget forskel-

lige i Aaret 1922. De tre skandinaviske Lande, England, Holland og Schweiz, d. v. s. de Lande, hvor Prisstigningen fra 1914 har været forholdsvis mindst, viser alle Nedgang for Fødevarepriserne i Løbet af det sidste Aar. Nedgangen har som Regel været forholdsvis størst i Aarets første Halvdel.

tember til December faldt Priserne med ca. 1 Fjerdedel. I Czechoslovakiet var Priserne ret stillestaaende i Begyndelsen af 1922, men faldt fra Juli til Oktober med næsten 1 Tredjedel.

I Landene udenfor Europa har Priserne i 1922 været ret uforandrede. I de Forenede Stater, Kanada, Australien og New Zealand

Prisstigningen for Fødevarer siden 1914.

	Sidste Opgørelse		Juli 1922	Januar 1922
	Maaned	pCt.	pCt.	pCt.
Lande i Europa				
England	Jan. 1923	75	80	85
Tyskland	Jan. 23	136500	6736	2363
Frankrig (320 Byer)	Septbr. 22	212	215	249
— (Paris)	Decbr. 22	205	207	219
Belgien	Decbr. 22	329	281	317
Holland (Amsterdam)	Septbr. 22	41	40	48
Schweiz	Novbr. 22	55	53	87
Italien (Rom)	Decbr. 22	376	359	369
— (Milano)	Novbr. 22	416	392	458
Østrig (Wien)	Decbr. 22	1052000	328100	74700
Czechoslovakiet	Oktbr. 22	916	1330	1367
Polen (Varsjav)	Decbr. 22	323700	129711	73498
Finland	Decbr. 22	1022	1039	1130
Norge	Decbr. 22	115	127	168
Sverige	Jan. 23	66	78	102
Danmark	Jan. 23	80	84	97
Lande udenfor Europa.				
Forenede Stater i Nordamerika	Novbr. 22	42	39	39
Kanada	Decbr. 22	40	38	49
Australien	Novbr. 22	45	48	42
New Zealand	Novbr. 22	39	44	47
Indien	Decbr. 22	57	60	69
Syd Afrika	Novbr. 22	20	16	21

Frankrig viser en mindre Prisnedgang i Aarets første Halvdel, men i det sidste halve Aar har Priserne været ret konstante. I Belgien og Italien er Fødevarepriserne efter en mindre Nedgang i Begyndelsen af 1922 nu igen naaet op til omtrent samme Niveau som for et Aar siden. I Polen har Priserne i det sidste Aar været i stadig Stigning gennem hele Perioden. Det samme gælder Tyskland, hvor Fødevarepriserne i Løbet af 1922 er steget til det 50—60 dobbelte, en Stigning, der særlig falder paa Aarets sidste Halvdel. I Østrig 4-dobledes Fødevarepriserne i Aarets første Halvdel, og derefter 4-dobledes de atter i Løbet af de 2 Maaneder fra Juli til September, da Prisstigningen fra 1914 androg 1,353,000 pCt.; fra Sep- har Fødevarepriserne gennem hele Aaret ligget ca. 40 Procent over Priserne i 1914.

Oplysningens Betydning for Arbejdernes Tro paa Socialismen.

Mange Penne har i Avisartikler, i Bøger og Pjecer, søgt at bibringe Samtiden den Mening, at Socialismen er en Lære for de Uvidende, de utilfredse, udannede Slaver i Kapitalismens Samfund, og fornægtet den Betydning Socialismen har ogsaa set med intellektuelt oplyste Menneskers Øjne. Det sker jævnligt, at jeg træffer Kammerater, der mener sig hævet over Socialismens Bud. Den har intet at fortælle dem. De kan ikke stirre sig fortabte i dens Forjættelse, dertil er de dog for kultiverede og intelligente, og den socialdemokrati-

ske Presse er dem ikke værdig. Dens Sprog og dens Agitation synes dem netop at ligge under det, de maa kræve, for at finde Jordbund under Fødderne for deres Livsmaal. De læser B. T. og Politiken, Aftenposten og Dagens Nyheder. Deres Velanstændighed føler sig stødt af den socialdemokratiske Presses Argumentation, og en hel Del af dem siger, naar vi taler om Tingene: »Puh Oplysning! — Socialisme! Hvad skal det hjælpe. Du er jo ikke mere velhavende end jeg, hvad gavner det dig, at du tror paa Oplysningens Betydning.«

Ogsaa over for det her fremførte vil jeg søge at paavise, hvad Oplysningen skal gavne Arbejderne. Det er ikke nok at vide en Sag er berettiget, at dens Moral er af nok saa høj Standard, og at man personligt føler sig tiltrukken af den. Det ene afgørende, det der skal give ens Ofre for den, ens Lod og Del i Anstrengelserne for denne Sag den rette Vægt, er Troen paa Sagen. Og hvad er Tro. Troen er Overbevisningen. En fast og underbygget Forvisning om det, der ikke ses, men dog findes. Arbejderne har alle sammen et lønligt Haab om, at se Socialismen virkeliggjort, men de fornægter dette Haab for sig selv i samme Øjeblik, de udtaler det, ved at sige, »men det bliver aldrig anderledes end det er«.

Men Arbejdernes Tro er ingen Tro, men netop et saadant lønligt, halvt stjaalent Haab. Megen Uvilje og Træghed, mange Misforstaaelser og Vildfarelsers Skulken sig fra sin Pligt, skriver sig fra denne Mangel paa Tro, og kunde man erstatte det usikre Haab med en fast Tro, og denne Tro med Vished, er der ingen Tvivl om, at Arbejderne med Glæde tog deres Hammel, og gjorde deres Pligt mod dem selv og deres Sag.

Men man kan netop gennem Oplysningen erstatte dette Haab med Troen, og for dem, der er utrættelige nok i deres Søgen efter Sandheden, endda faa Troen afløst af Viden. Intet andet kan ændre og erstatte Overbevisning end netop Viden; men Viden faas kun ved at søge den. Og af Menneskehedens Historie kan øses Bevis paa Bevis for, at det trods alt gaar fremad mod Socialismens Tidsalder, at den er Tusindaarsriget, hvor Menneskene i fuld økonomisk Frihed kan leve deres Liv. Ved at studere de forskellige Samfundsforhold, Menneskene ned gennem Tiderne har levet under, kan man ikke undgaa, at se den Udvikling, der ligger til Grund for de forskellige Samfundsformers Omdannelse. Intet er mere interessant og værdifuldt end at læse i Menneskehedens Dagbog. Det er at samle i en Sum alle de Erfaringer, den gennem sit Liv har gennemlevet. Det er i Stedet for selv at begynde forfra, at bygge videre paa de forudgaaendes Arbejde. Heri ligger Historiens Betydning, dens uerstattelige Værd for alt Menneskevirke. Hvorfor da ikke søge denne Værdi, grave den frem i stille Timer og berige sit Sind med dens Skatte.

Den Maade man tilegner sig Historiens Fingerpeg paa, er bestemmende for, hvad man faar ud af disse Fingerpeg. Den, der er opfyldt af Fædrelandsgalskab og Patrioti vil faa et helt andet Sæt Begrebsformer ud deraf end den, der læser uden at reflektere over Grundene til, at Historien paa denne eller hin Tid har formet sig paa denne eller hin Maade, vil ikke kunne finde nogen Plan i Udviklingen. Den vil vise sig tilfældig og præget af uforudsete Sammenspil af Personer og Tildragelser. Men intet er mere fejlagtigt end at tro, at Menneskene er den Slags Tilfældigheder underkastet, naar man ser historisk paa Tingene. Selvsagt kan daglige Hændelser præge og ombestemme den Enkeltes Fremtid, men Slægten, den hele Befolknings Liv og Fremtid kan, lige saa selvsagt ikke ændres gennem Tilfældigheder, fordi disse for at præge deres Tidsafsnit, maa optræde i en Mængde og Hyppighed, som netop udelukker Tilfældigheder, men skyldes et eller andet fælles Hensyn, en eller anden dybt i Menneskebevidstheden bundende Aarsag. Der findes noget, der hedder Historieopfattelse, og af disse findes flere forskellige, som netop alle har det tilfælles, at de søger en Forklaring paa at fremstille Historien opstaaet i dens bestemte Form, netop af denne eller hin Aarsag.

Den Historieopfattelse, der ligger til Grund for Socialismen i dens videnskabeligt underbyggede Form, kaldes den materialistiske Historieopfattelse. Paapeget og udarbejdet af Karl Marx har den givet Socialisterne fast Grund under Fødderne og Vaaben i Hænde, til at tilkæmpe sig Vishedens Sikkerhed i Kampen mod alle de tusind Former for Modstand, som Socialismen maa kæmpe imod. Hovedsummen af den materialistiske Historieopfattelse er, at Kampen for Tilværelsen er Grundlaget for, hvorledes Menneskene lever, tænker og handler, og ikke omvendt, at som Menneskene lever og handler, saaledes former Tilværelsen sig for dem. Den, til enhver Tid i Historien gældende Tidsaand, er baaret frem af den Trang og de Krav, Kampen for Brødet har paatrykt Menneskeheden. Det er denne Kamp for Brødet og intet andet, der ligger bag alle Ændringerne i Folkenes Stræben, som i deres Religionsopfattelse, deres ægteskabelige Liv og deres Retsbegreber i deres politiske Stræben, som i deres private Livsformers Fastsættelse. Man kan med ligesaa god Ret, omskrive dens Navn til at være, den spisekammerlige Historieopfattelse, hvad jo ogsaa ret beset Ordet Materialisme dækker helt ud.

Denne Materialisme, som Alverdens Præster forkætrer og lyser i Ban, som Mængder af Verdens Intelligenser søger at latterliggøre, danner Basis for Socialismen. Anvender man den paa alle Tildragelser i Menneskeslægtens tidligere Kampe, vil man se, hvor let og naturlig, man kan tilegne sig denne Historie. Hvor ligetil og indlysende alle de mange omspændende Forandringer i enhver Retning, som de har ytret sig, vil staa for Betragteren, og anvendt paa den kommende Tid vil den pege, som et Kompas uden Misvisning, direkte mod Socialismen, som det, der skal komme og afløse den nuværende Samfundsforms mange Meningsløsheder. Man har vundet Troen paa Socialismens Sejr! Til Visheden om dens Berettigelse, dens Retfærdighed og Velsignelse, ikke alene for det arbejdende Folk; men ogsaa for alle andre Befolkningslag, har man føjet Troen paa dens Mulighed, dens Naturnødvendighed. Som en Naturlov ikke lader sig trodse og afskaffe, saaledes lader Socialismen sig ikke slaa ned; ikke afværge, den vil komme, om saa al Verdens nuværende og fremtidige Magthavere vil modsætte sig den. Den er det næste Led i den Kæde af Handlinger, hvormed Menneskene underlægger sig Jorden, og lænker sin Tilværelse fast til Lykken. Det er Arbejdernes historiske Opgave at indføre Socialismen. Deres historiske Mission som Klasse lader sig ikke udslette ved Magt-

sprog, ej heller lader den sig sove bort ved Ovnen. Som Adelen afløstes af Bourgeoisiet ved den franske Revolution og trængtes tilbage til sin nuværende negative Stilling, vil Arbejderne afløse Bourgeoisiet, som Forvaltere af Samfundshusholdningen, ved at tage den kapitalistiske Produktionsforms mægtige Hjælpemidler, der virker revolutionerende og sprængende paa selve Samfundsbegreberne, i sin Tjeneste, og det er ikke et »Fata Morgana«, et Drømmesyn; men haandgribelig nøgtern Vished, at Socialismen kommer, at den sejrer og udløser Menneskeheden af dens kapitalistiske Fængsel. Kan det saa ikke være sjælsløftende og storhedsfyldt, at lægge Skulderen mod Byrden, og flytte den frem mod Maalet. Er der noget bedre, end at vide sig kæmpende for en retfærdig og god Sag, som oven i Købet er sikker paa at sejre. Kæmp da derfor, ved at dygtiggøre dig til, at forstaa Tidens Krav og dens Forpligtelse til dig! De Forpligtelser du har til efter Evne, at gøre Vejen til Frihed og Lykke kortere for ham eller hende, der leger paa dit Gulv i sorgløs Ubekymrethed. Det er jo dog for dem, du lever. Det er dem, der binder dig til Kampen for Brødet, og dem, der er det mest nærliggende Bevis for, at Teorien om den materialistiske Opfattelse af Menneskeslægtens Liv er rigtig. At det altid har været dennes Grundprincipper, der har grebet ind i alle Menneskenes Fohold, skal vi senere se paa. Det vil gøre din Egoisme sundere, og dit Sind mere ligevægtigt, at vide, at alle Slægter har kæmpet for det samme, som du; men at deres Øjne har været blindede, hvor dine k a n v æ r e s e e n d e, giver dig paa Forhaand Vished om, at Maalet er nært.

Leis.

Naar der skiftes Bestyrelsesmedlemmer.

En indtrængende Henstilling til Afdelingsformændene.

Naar der ude omkring i Afdelingerne skiftes Bestyrelsesmedlemmer, og de ærede Afdelingsformænd sender Meddelelse herom til Hovedkontoret, er det en *absolut* Nødvendighed, at de opgiver os Navn og *tydelig* Postadresse, baade paa de Repræsentanter, der udtræder af Bestyrelsen, og paa de nyvalgte.

Meddelelsen skal f. Eks. se saaledes ud:

Afgaaet er:

P. Olsen, Hedeskov pr. Tinglev.

Ny tilkommende:

Hans Nielsen, Tinglev.

Saafremt man ikke overholder denne Regel, er Ekspeditionen ikke i Stand til at omflytte Bladet til den nye eller de nye Repræsentanter.

Vi anmoder indtrængende at have dette i Erindring.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

Aktieselskabet
Frederiksholms Tegl- og Kalkværker
Vesterbrogade 12. Telf. Central 282
Mursten — Tagsten Drænrør — Molersten

Jac. Brochorst's Bureau
Brolæggerstræde 11 - Telefon 12257

Brug kun Danmarks Sundhedskontrollerede
Den er bedst

Tilkendt Guldmedaille

J. A. Stauning Sadelmager og Dekoratør
Vesterbrog. 35. Tlf. 2725.
Flag og Dekorationer sælges og udlejes.

Landbrugslotteriet

begynder en ny Serie i April
34000 Gevinster halvaarlig **1 Mill. 615,785 Kr.**
De halve Lodsedler
er de billigste Lodsedler i Danmark

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 2 | 25. April 1923 | 28. Aarg.

Reorganisation.

III.
(Sidste.)

I en af sine Artikler paastaar C. S., at den branchemæssige Reorganisation rummer en betydelig Fare for vort Forbunds Sammenhold og henviser i saa Henseende til Arbejdsmandsorganisationernes Udvikling i Sverige og Norge; og en saadan Reorganisation er heller ikke paakrævet, paastaar han videre, idet han peger paa den fremragende Stilling de danske Arbejdsmænd indtager baade lønmæssigt og organisatorisk — en Stilling, der kun skyldes vor saa godt som ubrudte Arbejdsmandsorganisation.

Lad os da se lidt nærmere paa, hvad det er, der holder vore Organisationer sammen.

Det er klart, at den størst mulige Udnyttelse af Sammenholdet i Organisationen giver de bedste Betingelser for dettes Bevarelse paa samme Maade, som den slettest mulige giver de bedste Betingelser for dets Opløsning.

Den Organisation i hvis Medlemmers Bevidsthed det staar fast, at alle de Midler den ligger inde med til Fremme af dens Formaal udnyttes fuldtud, behøver næppe at frygte for, at Sammenholdet skal briste, hvad enten dette angribes indefra eller udefra.

Mellem de mest virkningsfulde af disse Midler findes Medlemmernes samlede agressive Optræden, og solid og forstandig Underbygning af de Krav, Organisationen agter at fremsætte, hvad enten disse Krav er almen omfattende og større anlagte, som f. Eks. Krav om Timelønsforhøjelser, eller det drejer sig om mere specielle Krav, som Revision, Udbygning og Supplering af Prislister m. v., og enhver Bestræbelse indenfor Organisationen, hvis Formaal er at udvikle disse Midler, tjener kun til at øge Sammenholdet og kan ikke være nogen Fare for det.

Branchemæssig Reorganisation, saaledes som denne Tanke er fremført i vort Forbund — altsaa branchemæssig *Deling af Arbejdet*, og *ikke af Forbundet* — er kun en Udvikling af et af disse for vor Organisation fornemste Midler i dens Kamp fremad saaledes. som jeg har paavist det i en tidligere Artikel, og jeg kan med min bedste Vilje ikke se, at den rummer nogensomhelst Fare for vort Sammenhold — tvertimod.

At man i Norge og Sverige, hvor de faglige Organisationer under stærk syndikalistisk og ungsocialistisk Indflydelse i de senere Aar er kommen ud paa fagorganisatoriske Afveje kan ikke tages som Bevis for, hvordan det vil gaa danske Organisationer, hvis de maatte finde Anledning til at foretage en eller anden Ændring i Formen for deres Organisationsarbejde.

Ogsaa i Danmark har de faglige Organisationer været ude for syndikalistisk Paavirkning — til Tider endog en meget stærk Paavirkning — og vort Forbund har faaet sin gode Part heraf, men i nogen betydende Grad har det dog ikke været mulig at slaa hverken vort eller andre Forbund eller Dele af dem ud af den organisationsmæssige Ramme indenfor hvilken de Fremskridt er naaet, som Organisationernes Sammenhold, som Chr. Sørensen ganske rigtig skriver har saa stor en Andel i. Hvorfor saa fremføre Forholdenes Udvikling i disse Lande, som Skræmmebilleder for os? —

Ved nærmere Eftertanke vil det ogsaa hurtig staa enhver klart. at en branchemæssig *Opdeling af vort Forbund* slet ikke lader sig gennemføre — i hvertfald langt fra rationelt, thi hvorledes vilde en saadan være mulig i alle de mellemstore og mindre Byer i hvilke de aller-

fleste af vore Afdelinger er Fællesafdelinger for snart sagt alle forekommende Brancher? Der skulde da i disse Byer oprettes selvstændige Afdelinger for hver Branche, hvoraf de fleste kun kunde tilsluttes af et saa ringe Antal Medlemmer, at en saadan Afdeling, som Organisation betragtet, vilde blive den rene Absurditet.

Nej, Faren for Brud paa Sammenholdet i en Fagorganisation ligger sikkert helt andre Steder.

Hvad var f. Eks. Grunden til, at det for nylig knirkede saa voldsomt (det knirker maaske lidt endnu) i De samv. Fagforbunds Fuger? Var det fordi man vilde hidføre en Ændring i den bestaaende Form for det praktiske Arbejde? Nej, saamænd var det ej; det var netop, fordi de Midler, som Fagforbundene ligger inde med til Støtte for en standende Strid ikke udnyttedes; dette var tydeligt for de kæmpende Arbejdere og deraf opstod Kravene om Udmeldelse — altsaa Faren for Brud paa Sammenholdet.

Saaledes vil det som Regel gaa overalt, hvor Sammenholdet og de Midler, der er en Frugt heraf ikke udnyttes: Brugen af en Egenskab hærder og udvikler denne, medens Egenskaben sløves og opløses, hvis den ikke benyttes.

Naar der i en eller anden af vore Afdelinger opstaar Spørgsmaal om Udmeldelse af vort Forbund — altsaa Brud paa Sammenholdet — er det saa godt som altid, fordi man mener at have Grund til at være misfornøjet med en Konflikts Resultat med Henvisning til, at Forbundet ikke har ydet den den fornødne Støtte enten ved ikke at støtte den længe nok, eller ved ikke at have underbygget de fremsatte og uopfyldte Krav tilstrækkelig solidt under de første Forhandlinger. Disse Grunde angives næsten altid som Aarsag til Udmeldelseslysterne, og hvor de ikke kan anføres, fordi det er øjensynligt for enhver, at de ingen Berettigelse har, der kommer Misfornøjelsen ikke til Orde, hvad end Resultatet af en Konflikt bliver; dette ser vi bl. a. i den gode Aand, der raadede blandt vore Medlemmer under og efter den store Arbejdsmandskonflikt i Foraaret 1922.

Jeg kan saaledes slet ikke anerkende Berettigelsen af C. S.s Angest for, at vort Sammenhold skulde tage nogensomhelst Skade, fordi man i vort Forbund indfører en, efter min Mening, mere praktisk og hensigtsmæssig Arbejdsordning. Er Sammenholdet, med de uhyre Fordele dette indeholder, ikke stærkere blandt Danmarks Arbejdsmænd, ja, da gaar vi sandelig i Fare for dets Opløsning hver Dag Vorherre lader Solen skinne paa vore syndige Hoveder.

Jeg har nu i denne lille Artikelserie gjort Rede for mine Synspunkter med Hensyn til branchemæssig Reorganisation i vort Forbund og søgt at imødegaa de Indvendinger, som C. S. har fremsat angaaende dette Spørgsmaal. Jeg var lidt forbauset ved at se Spørgsmaalet, saa kort efter Kongressen, hvor det jo var Genstand for en ret indgaaende Drøftelse, optaget til Diskussion i vort Fagblad, da jeg havde tænkt mig, at det nu passende kunde ligge, i hvert Fald til næste Kongres, saameget mere som den Vedtagelse i branchemæssig Retning, som Kongressen foretog angaaende Forretningsførernes Arbejde vel nu i Stilhed burde praktiseres. Men det har man altsaa ikke villet og nogen Skade er der vel heller ikke sket derved; det er vel endda muligt, at disse Indlæg, *pro* og *contra*, kan bidrage deres til, at Begreberne klares om dette vigtige Spørgsmaal saaledes, at vi, naar vi næste Gang skal til at tale om det, kan gøre det med bedre Forudsætninger for at forstaa og vurdere hinandens Synspunkter end hidtil.

Axel Olsen.

Majdemonstrationen.

Vi har modtaget følgende:

Til samtlige Fagorganisationer i Danmark og Arbejdernes lokale Fællesorganisationer.

De samvirkende Fagforbunds Foretningsudvalg har paa et Møde, som afholdtes Onsdag den 21. Marts, beskæftiget sig med Spørgsmaalet »Majdemonstrationen« og enstemmigt besluttet ogsaa i Aar, i Lighed med tidligere Aar, at foranledige Majdemonstrationer afholdt i saa stor Udstrækning som muligt.

Vort pricipielle Krav er jo 8-Timers Dagens Gennemførelse ved Lov, og der er af forskellige Aarsager, nu mere end nogensinde, Anledning til at sætte alt muligt ind paa dette Kravs Gennemførelse.

Den nuværende, arbejderfjendtlige Regering

har jo ikke lagt Skjul paa, at den ikke alene ikke gaar med til at gennemføre dette Krav ad Lovgivningens Vej, men har ogsaa vist, at den i Administrationen af forskellige Statsvirksomheder vil gøre alt muligt for at komme bort fra den 8-Tmers Arbejdsdag, hvor denne alt er gennemført.

Skulde nogen alligevel, hvad vanskeligt kan tænkes, have været i Tvivl om Regeringens fjendtlige Sindelag overfor 8-Timers Dagen, maa denne Tvivl nu være borte, efter at vi har set, hvilke Betingelser Regeringen har fundet paa at kræve gennemført i Skotøjsindustrien for at opretholde den foreslaaede Krisetold i nogle Maaneder længere.

Men ogsaa fra Arbejdsgivernes Side kommer det stadig tydeligere frem, at vi ogsaa fra den Side kan vente alvorlige Angreb paa det allerede opnaaede vedrørende 8 Timers Dagen. Ved alle Lejligheder, i Skrift og Tale, raabes der fra den Side op om, at det er 8-Timers Dagens Gennemførelse, der har Hovedskylden for hele den økonomiske Misere med den store Arbejdsløshed, og at det umuligt kan blive godt, forinden Arbejdstiden bliver forlænget. Vi kan derfor forvente, at der inden lang Tid vil blive gjort Forsøg paa at komme bort fra 8-Timers Dagen i forskellige Fag, idet det indledende Skridt jo allerede er gjort ved at opsige den mellem De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen bestaaende generelle Overenskomst af 17. Maj 1919 om 8-Timers Dagen. Allerede under Lønfohandlingerne 1922 blev det forsøgt af Arbejdsgiverne at komme bort fra 8-Timers Dagen, uden at det dog lykkedes, og det er utvivlsomt, at der vil blive gjort nye Forsøg.

Disse Forsøg maa vi sætte alt ind paa at faa til at forløbe lige saa resultatløst for Arbejdsgiverne, og derfor er de nødvendigt, at vi ved alle Lejligheder holder Spørgsmaalet levende og ikke forsømmer den Lejlighed, der er hertil paa Arbejdernes internationale Demonstrationsdag den 1. Maj.

Forretningsudvalget retter derfor en Opfordring til alle Arbejdere om at fejre 1ste Majdagen ved almindelig Arbejdshvile i saa stor Udstrækning som muligt.

Fagforeningerne anmodes om i Forbindelse med de socialdemokratiske Foreninger og gennem Fællesorganisationerne at foranstalte Møder afholdt den 1. Maj, eventuelt i Forbindelse med Procession gennem Gaderne, hvortil dog Politiets Tilladelse skal indhentes.

Det anbefales fortrinsvis at drage stedlige Kræfter frem som Talere, Festtegn og Sange vil som tidligere Aar kunne faas til Anskaffelsespris hos De samvirkende Fagforbunds Kasserer, Em. Svendsen, Nørre Farimagsgade 49, 1., København K.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

Hans Jacobsen.

12. Agitationskreds Delegeretmøde.

Søndag den 8. April afholdt 12. Agitationskreds Delegeretmøde i Aalborg; der var mødt Repræsentanter fra samtlige Agitationskredsen tilsluttede Foreninger. Formanden aabnede Delegeretmødet og bød Forsamlingen velkommen. Han oplæste Dagsordenen og udtalte Haabet om, at man maatte faa en god og saglig Forhandling om de forskellige Spørgsmaal, som var til Behandling. Formanden afgav Beretning om de Forhold, som Udvalget havde haft at arbejde med siden sidste Delegeretmøde, omtalte bl. a., at det var første Møde, som afholdtes siden Kongressen sidste Sommer, og haabede, at den nye Form for disse Sammenkomster maatte blive til Gavn for Landafdelingerne. Man drøftede de forskellige Overenskomstforhold særlig indenfor Teglværksindustrien, og mange af de Delegerede deltog med Interesse heri. Det fremgik af de forskellige Udtalelser, at der for Tiden er Vanskeligheder for mange af de smaa Foreninger ved at faa ordnet deres Overenskomstforhold, og man var enige om i den kommende Tid at søge at faa Overenskomsterne paa de omliggende Teglværker til at udløbe samtidig og derved muligvis blive i Stand til at øve et stærkere Pres paa Arbejdsgiverne. Det fremgik ligeledes af de faldne Udtalelser, at man i mange Tilfælde mødte Vanskeligheder begrundet paa, at Landarbejderne mødte frem med andre og lavere Tariffer og derved skadede vore Medlemmer.

Der skulde foretages Valg af Delegerede til Kongressen, og man drøftede grundigt Spørgsmalet om Stillingen til de samvirkende Fagforbund. Det fremgik deraf, at Stillingen var noget blandet, baade for og imod. Marius Sø-

rensen henstillede, at man ikke sendte Folk paa Kongressen med bundet Mandat, men lod dem være stillet frit til at træffe Afgørelse, naar Sagen var fuldt belyst fra begge Sider. Derom enedes Forsamlingen og gik saa over til at vælge Kongresrepræsentanterne.

Mødet varede fra Kl. 10 Fmd. til 4 Eftm. og viste tydeligt, at man indenfor 12. Kreds har Forstaaelse af den Betydning, som disse Møder har og vil faa i den kommende Tid.

Marius Sørensen,
Ulstrup.

Fra Udlandet.

Meddelelse fra
Den internationale Grov- och Fabriksarbetare Föderation.
Sekretær R. Stenhuis.

Arbejdstiden i Industrien.

Det internationale Arbejdsraads Pressebureau, der har Sæde i Genf, har sendt os nedenstaaende Beretning over Arbejdstiden i Industrien.

Der blev paa Arbejderkongressens fjerde Samling forelagt en Beretning over Bestræbelserne til Gennemførelse af det af Washingtoner-Arbejderkongressen i 1919 vedtagne Forslag om en international Overenskomst vedrørende 8 Timers Arbejdsdagen i Industrien, der giver en Oversigt over de i de fleste Lande gældende lovmæssige Indskrænkninger i Arbejdstiden indenfor Industrien samt de i den Henseende projekterede Forholdsregler. Nu har det internationale Arbejderraad igen udgivet en Række Pjecer, der behandler Arbejdstiden indenfor Industrien i Tyskland, England, Italien, Schweiz, Frankring og Belgien. De omhandlede Pjecer er gennemset af Myndighederne og omfatter ikke alene de lovmæssige Reguleringer, men ogsaa Indholdet af de bestaaende Overenskomster, saavidt disse tager Sigte paa Arbejdstiden og paa Resultaterne af de statistiske Undersøgelser over Arbejdsdagens virkelige Længde i de forskellige Industrigrene.

Det talmæssige Materiale i Pjecen over Arbejdstidens Længde i Tyskland er allerede bekendt. Der er hidtil kun i ringe Grad blevet gjort Afvigelser fra den 8 Timers Arbejdsdag ved Undtagelser og tilladte Overtimer, medens der, som bekendt, paa den anden Side er talrige Arbejdere, der arbejder mindre end 48 Timer ugentlig.

Allerede i Sommeren 1919 er der i Schweiz bleven udsendt en Lov, der fastsætter en 48 Timers ugentlig Arbejdstid. En ny Lov af 1. Juni f. A. truer med en Forlængelse af den ugentlige Arbejdstid til 54 Timer i Tider med økonomiske Kriser eller, hvor der foreligger andre gyldige Grunde. Den daglige Arbejdstid maa ikke overskride 10 Timer. En Folkeadresse imod denne nye Lov fik over 200,000 Underskrifter. Regeringen har imidlertid hidtil ikke foranlediget en Folkeafstemning afholdt.

I England eksisterer der kun lovbefalede Indskrænkninger i Arbejdstiden paa Fabriker og Værksteder for Kvinder og Børn. De voksne Mænds Arbejdstid bliver kun forkortet i Bjergværker og i visse andre livsfarlige Virksomheder.

I Italien har man til Dato endnu ingen lovfæstet Ordning. I Belgien blev 8-Timersdagen og 48-Timersugen indført ved Lov af 14. Juni 1921, i Frankrig ved Lov af 23. April 1919. I begge Lande er mange Undtagelser tilladt. Der foreligger ikke statistiske Efterretninger angaaende 8-Timersdagens Gennemførelse i disse Lande.

Gummiindustrien i Østrig.

»Die Verbands-Zeitung«, Fagbladet for Arbejdere indenfor den kemiske Industri og dermed beslægtede Fag i Østrig, indeholder nedenstaaende Meddelelse angaaende Gummiindustrien.

Arbejdsgiverne har den 27. Januar meddelt, at de vil foretage en overordentlig stor Lønreduktion og en Formindskelse af det glidende Dyrtidstillæg paa 300 Points samt en Nedsættelse af Grundlønnen paa 5 Kr. Man saa denne Gang, hvorledes d'Hrr. Arbejdsgiveres Appetit kunde tillempe sig efter deres Arbejderes Sult. Trods de fordyrede Livsfornødenheder og det beviseligt forhøjede Dyrtidstal vovede d'Hrr. at forlange af Arbejderne, at de ikke alene skulde give Afkald paa Forhøjelse ifølge det større Pristal, men de skulde ogsaa afgive en mægtig Del af deres bestaaende Lønninger til Fordel for d'Hrr. Arbejdsgiveres Profithunger.

Ved besværlige Forhandlinger er det lykkedes at afværge dette Angreb og at faa Overenskomsten forlænget til den 24. Marts 1923 uden nogen Reduktion og med Bibeholdelse af de hidtil gældende glidende Dyrtidstillæg.

Gummiarbejderne ser nu klart og tydeligt, hvor nødvendig Organisationens Indgriben er under de nuværende Forhold, hvor de Arbejdere, der staar udenfor Organisationen eller i splittede Organisationer, er udleverede til vore Kammerater i Steyrer Distriktet om at forblive staaende fuldstændig enige og uden Splittelse i vort Forbund og om sammen med de andre Gummiarbejdere at deltage i de forestaaende Kampe mod Arbejdsgiverne.

En Konflikt i Sukkerindustrien i Østrig.

Med samme Numer af »Verbandszeitung« modtog vi nedenstaaende Artikel angaaende en Konflikt i Sukkerindustrien.

Arbejderne indenfor saavel den nedreøstrigske som den burgenlandske Sukkerindustri er efter Revolutionen bleven organiseret i vort Forbund. Denne Arbejderorganisation er meget veldisciplineret, og det er — takket være denne Disciplin — hidtil i alle Lønkampe lykkedes os uden Strejke at komme til en Forstaaelse om Lønspøgsmaalene, selv om ogsaa disse Kampe har været haarde og besværlige. Derved blev et enigt Arbejde med Bedriftsledelserne muliggjort, og Produktionen ikke forstyrret. For kort Tid siden har Arbejdsgiverne i Sukkerindustrien besluttet at opsige Overenskomsten til den 31. Januar i Haab om, at den Tid maatte være kommen, hvor man igen kunde indføre de gamle Tilstande fra før Krigen og diktere Arbejderne nedsatte Lønninger. Den Reduktions-Syge, der for Tiden fejrer Orgier i hele Østrig har ogsaa grebet Suk-

kerbaronerne Schöller, Strakosch og Skene, saaledes at de ikke alene fordrer Lønreduktioner, men ogsaa Nedsættelse af de bestaaende Fordele i Overenskomsterne. Sukkerarbejderne kender deres Pappenheimere og har i Tide truffet Modforanstaltninger. De har skabt sig en fasttømret, i enhver Retning financiel godt grundlagt Organisation, fordi de vidste, at Arbejdsgiverne vilde gribe den første den bedste Lejlighed til et Angreb. For at afparere dette Angreb har de rustet i aarevis og forberedt Kampen saa godt, at til Trods for, at Kampagnen var endt, kunde de gennemføre en Strejke endog lige til næste Kampagnes Begyndelse. Efter de første Forhandlinger var forløbet resultatløs, opnaaedes der Enighed om, at Striden om Overenskomsten skulde forelægges Forligskommissionen. I deres Beredvillighed for at udnytte enhver fredelig Lejlighed, erklærede Bedriftsraadene sig indforstaaet med dette Forslag, under visse Forbehold, og afventede Indkaldelsen til denne Forligsforhandling. Da Situationen Dag for Dag blev gunstigere for Arbejdsgiverne og Kampen blev haardere for Arbejderne, har Arbejdsgiverne, i Stedet for at fremskynde denne Forhandling, under falske Foregivender forsøgt at udskyde Forhandlingen for at optage Forhandlingerne med Arbejderne paa et for dem gunstigt Tidspunkt.

Dette Trick lykkedes ikke, fordi Arbejderne ikke vilde indgaa paa, at Forhandlingen blev udsat 14 Dage, og da deres Ønske om en tidligere Indkaldelse ikke blev efterkommet, gik de i Strejke. En Strejke paa 4 Dage var tilstrækkelig til at gøre Arbejdsgiverne Situationens Alvor begribelig, og efter Arbejdsgivernes Løfte om straks at træde i Forhandling, optog Sukkerarbejderne atter Arbejdet med Trusel om, at forsaavidt Forhandlingerne ikke bragte noget Resultat, vilde Strejken blive genoptaget under endnu alvorligere Former. Det lykkedes ogsaa ved denne Forsvarskamp at bibeholde de vigtigste Punkter i Overenskomsten, nemlig de omtalte særlige Fordele. Lønnen blev sat ned med Kr. 3,50 pr. Time, — en Imødekommenhed, som Arbejderne med Henblik paa den kampagneløse Tid og de almindelige økonomiske Tilstande selv viste. Da den forlangte Reduktion paa Sukkerarbejdernes Indtægter skulde have andraget 35 pCt., saa kan man rolig paastaa, at Anslaget er fuldstændigt afværget, da der ved Overenskomsten kun har fundet en Reduktion paa 4 pCt. Sted af Indtægterne.

Den enige Organisations Slagkraft har hævdet sig glimrende, og Sukkerfabrikanterne har under deres første Forsøg paa at komme Arbejderne til Livs lidt et Nederlag. Hvis de havde tænkt sig, at nu var den Tid kommen, hvor de kunde rive Overenskomstlænkerne itu, saa har de maattet anerkende, at de overfor denne enige Organisation har taget grundig fejl, og i Erkendelse heraf har de fornyet Overenskomsten til 31. December 1923. Arbejderne har bevist deres Disciplin og har alle Vegne anerkendt den nye Overenskomst. Kampen var mønstergyldig organiseret, Arbejderne rolige og fattede, men kampbevidste og besluttede paa at naa deres Maal. De vil af dette Resultat drage den Lære, at de som forhen skal forblive samlede i deres fælles Organisation og tilbagevise ethvert Angreb fra Arbejdsgivernes Side paa den samme energiske og maalbevidste Maade.

Siden sidst.

Fabrikarb., Kbhvn. Firma Jacob Holm & Sønners Reberbane: Afdelingen klagede over, at Firmaet havde reduceret forskellige Smudstillæg med 15 pCt., hvilket den hævdede var i Strid med Nævnsafgørelsen. Da Sagen ikke gik i Orden ved Mægling, henvistes den til Afgørelse af en faglig Voldgift. Her opnaaedes Forlig paa følgende Grundlag: For alt Arbejde ved Tjæring og ved Transmissionstove samt Rensning af Vandkasser betales et Tillæg af 15 Øre pr. Time. Kultrilleren erholder et Tillæg af 5 Øre pr. Time. For Haandhegling (Bombayhamp undtagen) betales et Tillæg af 7 Øre pr. Time. Bombayhamp betales med et Tillæg af 13 Øre pr. Time. Øvrige Satser faar Regulering i Henhold til Forliget.

Brande. Brande Teglværk: Overenskomst oprettet. 14 Mand. Timeløn reduceret fra 112 Øre til 105 Øre. Brændernes Ugeløn 65 Kr. Akkordpriserne reduceret 6 pCt. Nuværende Akkordfortjeneste Kr. 12,50 pr. Dag. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 25 — 33⅓ — 50 pCt. Tillæg, Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde 100 pCt. Tillæg. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Eventuel August-Regulering. Traadt i Kraft 16. Februar og gælder til en 1. Februar.

Rønne og Hasle, Bornholm. Foreningen af Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm: Overenskomst oprettet 2 Februar. 230 Mand. Timelønnen forhøjet fra 94 Øre til 97 Øre. Ny Akkordpriskurant skal oprettes, om fornødent med Hovedorganisationernes Bistand. Overarb. 25—33⅓ a 50 pCt. Tillæg, Søn- og Helligdagsarb. til Kl. 12 Middag 50 pCt., Nat- samt Søn- og Helligdagsarbejde efter Kl. 12 Middag 100 pCt. Tillæg. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Aug. Regulering eller Fornyelse i Henhold til Forliget.. Traadt i Kraft 20. Februar og gælder til en 1. Februar.

Villingebæk. Dronningmølle Teglværker: Overenskomst oprettet 8. Februar. 20 Mand. Timelønnen reduceret fra 97 Øre til 91 Øre, for Brændere fra 105 Øre til 99 Øre pr. Time. Akkordpriserne reduceret 6 pCt. Løber samtidig med Teglværksoverenskomst.

Aalborg K. Aalborg Margarinefabrik. I Overenskomsten af 29. Oktober 1920 fastsattes, at for Landture, som ikke er tilendebragt inden Kl. 1 Middag, skal Chauffører have 2 Kr. pr. Dag i Tærepenge. Fabrikken reducerede i 1921 Tærepengebeløbet med 31 Øre og i 1922 yderligere med 15 pCt. til at være 128 Øre pr. Time. Afdelingen protesterede og krævede Efterbetaling saavel af de 31 Øre fra 1921 som af de 15 pCt. i 1922 som Fabrikken trods Nævnskendelsen havde reduceret Tærepengene med. Fabriken indgik paa fra Klagens Dato den 24. Februar 1923 atter at betale Tærepenge med 2 Kr. pr. Dag jvfr. Overenskomsten.

D. A. F. Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark. Det i Henhold Forliget nedsatte Nævn til Fastsættelse af Vilkaarene for Etablering af 2 og 3 Holds Drift har afsagt Kendelse. For Arbejde i Frørenserier fastsættes følgende Bestemmelser, naar der etableres Arbejde i 2 og 3 Holds Drift Naar skiftende Hold etableres, gives der Arbejderne et Tillæg pr. Time, der udgør: fra Kl. 6 til 11 Aften 15 Øre og fra Kl. 11 Aften til 6 Morgen 25 Øre. — Kvin-

der erholder ⅔ af Tillægene. Tillægene er undergivet Bestemmelserne om Lønregulering efter Pristallet eller Opsigelse af Overenskomsten, dog ikke i 1923. Skiftearbejde, der ikke varer udover 2 Døgn, betales som Overarbejde og Skiftearbejde, der ikke varer fra 2 til 12 Døgn betales med det dobbelte Tillæg. Der skal gives 3 × 24 Timers Varsel ved Etableringen.

Rudkøbing. Kommunens Gasværk: Gasværket havde for Losning af 477 Tons Gaskul betalt 21 Øre pr. Tons pr. Mand, medens Afdelingen i Henhold til en Overenskomst af 21. Novbr. 1921 hævdede, at Værket var pligtig til at betale 40 Øre pr. Ton i Tønder og 45 Øre pr. Ton i Baller + Dyrtidstillæg. Ved en Forhandling den 4. Marts indgik Kommunen paa at efterbetale Kr. 311.52 til Deling mellem 22 Mand, hvilket udgjorde 6 Øre pr. Ton pr. Mand.

Randers A. Entreprenør C. P. Jensen. I Overenskomsten for Renovationskørsel er fastsat, at Arbejderne er pligtige at køre 2 Læs pr. Nat, men ikke ud over en Vejlængde af 3 Kilometer. Arbejderne nægtede nu — efter Afdelingens Paabud — at køre udover de 3 Kilometer; de satte Vognene ved 3 Meterstenen og forlod Arbejdet. Paa Foranledning af Arbejdsgiverforeningen, der protesterede mod Arbejdsstandsningens Iværksættelse og krævede Erstatning for dens Ulovlighed, afholdtes et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 23. Februar. Her opnaaedes Enighed. D. A. F. erkender, at Standsningen var uberettiget. Naar Kørsel forlanges udover 3 Kilometer, betales 80 Øre pr. Læs, der køres derudover.

Haslev. Vognmændene: Overenskomst oprettet den 25. Februar. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn 58 Kr. Betaling for Overarbejde. Arbejdet, der var standset, genoptages den 26. Marts. Gælder til 1. Marts 1924.

Horsens K. Vognmandsforeningen (angaaende Chaufører ved Lastvognskørsel). Overenskomst oprettet den 20. Februar. 10 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 112 Øre + 5 Øre. Tillæg for Beklædning. Overarb. 25—33⅓—50 pCt. efter 3 Timer 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdage til Kl. 12 Middag 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Der betales 150 Øre pr. Dag for Landture efter nærmere i Overenskomsten fastsatte Regler. Hvis der overnatter, betales 8 Kr. pr. Nat. Ulykkesforsikret for en Dagpenge af 3 Kr. ogsaa for de første 13 Uger Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Gælder til Marts 1924.

Ivigtut. Kryolith, Mine- og Handelsselskab. Overenskomst oprettet. 100 Mand. Daglønnen reduceret fra Kr. 7,20 til Kr. 6,80. Akkordpriserne reguleret. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 75—125 a 162 pCt. Tillæg. Under Frem- og Tilbagerejsen erholder Arb 5 Kr. pr. Dag. Selskabet yder Kost og Logi til Arbejderne. Træder i Kraft. Foraaret 1923 og gælder til Foraaret 1924.

Rønne. Bornholms Købmandsorganisation, Dampskibsselskabet af 1866 og Bornholms Arbejdsgiverforening. Tillæg til Overenskomsterne oprettet den 2. Marts angaaende Losning af Kul med Kommunens Kulkran. Spandeførerne (1 eller 2) erholder 5 Øre pr. Ton pr. Mand. Lemperne: 162 Øre pr. Time + 2 Øre, fordi det er uprøvet Arbejde. Mindste Udbetaling er for 3 Timer. Udløber samtidig med de gældende Overenskomster.

Budene, Kbhvn., A/S Illum: Overenskomsten af 16. December 1922 forlænget til at gælde til 1. Maj 1924. 4 Mand. Ugelønningerne, der var Kr. 47.73, Kr. 51.98 og Kr. 54.53 reduceredes med 6 pCt. til Kr. 44.87, Kr. 48,86 og Kr. 51.26. 3 Maaneders Opsigelse.

Budene, Kbhvn. F/m. H Christensen & Søn. Overenskomst oprettet. 3 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 44,89, Kr. 48,86 og Kr. 51.26. Overarbejde 25 — 33⅓ — 50 a 100 pCt. Tillæg. Der betales fuld Ugeløn for Uger, hvor indtræffer ekstra Helligdage. Regulering i Henhold til den generelle Ordning mellem Hovedorganisationerne. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 5. Marts og gælder til 1. Maj 1924.

Vamdrup. Gasværket. Overenskomsten af 1. Juni 1920 forlænget til at gælde til en 1. Marts. 2 Mand. Ugelønnen reduceredes fra 60 Kr. til 58 Kr. Arbejdstid 60 Timer ugentlig.

Brande. Murermester P. C. Petersen. 2 af Afdelingens Medlemmer havde været beskæftiget ved Fugnings- og Fadepudsningsarbejde. Mesteren nægtede at udbetale dem det Tillæg, de i Henhold til den lokale Priskurant havde Krav paa for dette Arbejde, hvilket udgjorde et Beløb af Kr. 33,99. Efter Henvendelse til Landhaandværksmestrenes Hovedorganisation gik Sagen i Orden, idet Mesteren udbetalte de 2 Mand deres Tilgodehavende.

Ringe m. fl. Afdelinger paa Fyn. Foreningen af Dræningsmestre og Entreprenører paa Landet i Fyns Stift. Overenskomst oprettet den 1. Marts. 44 Mand. Timelønnenreduceret fra 104 til 100 Øre. Akkordpriser fastsættes efter nærmere Aftale mellem Parterne. Arbejdstid 8 Timer. Overarb. 2 Timer a 30 pCt., derefter samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Regulering som Centralforeningen. Regler for Behandling af faglig Strid. Gælder til en 1. Marts.

Hornslet. Murermester Christensen. Mesteren, der er Medlem af Landhaandværksmestrenes Hovedorganisation, aflønnede 3 Mand, som var beskæftiget med Nedbrydning af en Gaard og Regulering af Grunden til den ny Bygning med en Timeløn af 75 Øre. Paa et Mæglingsmøde den 13. Marts ordnedes Sagen ved, at Mesteren betaler 133 Kr. til fuld Afgørelse af Tvistspørgsmaalet.

Ballerup. Murer- og Tømrermestrene samt Entreprenører i Ballerup og Omegn. Overenskomst oprettet den 17. Febuar. 25 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 125 Øre. For Murer- og Nedbrydningsarbejde gælder den lokale Priskurant; for andet Arbejde er den københavnsk Priskurant gældende. Mæglings- og Voldgiftsregler fastsatte. Ulykkesforsikret i Henhold til Loven. Gælder til en 1. April.

Tilst. Entreprenør Hoffmann. Arbejderne, der trillede Sten fra Oplag til Knuseren, havde tidligere erholdt et Tillæg af 12 Øre pr. Bør Sten. Da der blev fastsat Akkordpriser for Læsning af Sten, inddrog Entreprenøren egenmægtig Tillæget, hvilket Arb. protesterede imod. Ved en Forhandling den 14. Marts ordnedes Sagen ved, at Entreprenøren til fuld Afgørelse af Mellemværendet betaler 100 Kr. til de paagældende 4 Mand. Som Februar-Regulering nedsattes Akkordprisen for Grusharpning fra 127 Øre til 122 Øre pr. Kubikmeter (= 4 pCt.)

Lysbro. A/S Silkebor gTeglværk. Overenskomst oprettet. Timelønnen reduceredes fra 99½ til 93½ Øre. Akkordpriserne af Maj 1922 forbliver uforandret. Brændernes Løn Kr. 56,50 pr. Uge. Traadt i Kraft 18. Marts og gælder til en 1. Februar.

Samme Afdeling. Bøggild Teglværk. Overenskomst oprettet. Timelønnen reduceredes fra 99½ til 93½ Øre. Akkordpriserne af Maj 1922 forbliver uforandret. Brændernes Løn Kr. 56.50 pr. Uge. Traadt i Kraft 15. Marts og gælder til en 1. Februar.

Samme Afdeling. Lysbro Teglværker. Overenskomst oprettet den 28. Februar for Teglværk I og II. Timelønnen reduceredes fra 99½ Øre til 93½ Øre. Brændernes Ugeløn Kr. 56.50. Akkordpriserne af 1922 forblev uforandret. Ny Akkordpriser oprettet for bl. a. Stenlæsning og Brændselsaflæsning. I 2 og 3 Holds Drift betales 10 pCt. til Akkordpriserne og der varsles 8 Dage forud. Gælder til en 1. Februar.

Paa de ovennævnte Teglværker beskæftiges 50 Mand.

Ølgod. A/S Østbæk. Teglværk og Harkis Teglværk. Overenskomst oprettet den 15. Marts. 23 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn uforandret. 112 Øre. Akkordpriserne af 1922 uforandret. Brændernes Ugeløn mindst 50 Kr. Overarbejde 2 Timer a 30 pCt., derefter samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering efter 15. August med 1 pCt. pr. Procent Pristallet stiger eller falder, dog ikke for de først 6 pCt. Gælder til en 1. Februar.

Skanderborg. A/S Jyllands Patentkalkværker i Skanderborg. Overenskomsten af 1922 forlænget til at gælde til 1. April 1924. 8 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceredes fra 112 til 105 Øre. For Brændere i 2 Holds Drift fra Kr. 56.10 til Kr. 52.73 og for Brændere i 3 Holds Drift fra Kr. 61.34 til Kr. 57.66 for 48 Timers Arbejde pr. Uge. Lønningerne er underkastet de Prisreguleringer, som er vedtaget af Hovedorganisationerne.

Fredericia F. Lyngs Odde Teglværk. Overenskomst oprettet den 25. Marts. 11 Mand. Timeløn 97 Øre. Brændere Kr. 56.00 pr. Uge. Akkordpriserne af 1922 reduceret 6 pCt., dog ikke for Udskibningsarbejde. De almindelige Bestemmelser, som er gældende med Teglværksforeningen, gælder ogsaa for Lyngs Odde Teglværk. August-Regulering, hvis saadan finder Sted hos Teglværksejerforeningen. Gælder til 1. Februar 1924.

Give. A/S Give Dampteglværk: Overenskomst oprettet 5. April. 16 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn uforandret 94 Øre. Brændernes Ugeløn forhøjet fra 47 Kr. til 49 Kr. Akkordpriserne af 1922 reduceret 6 pCt. med Undtagelse af enkelte Poster, der fik mindre Reduktion end 6 pCt. Gælder til en 1. Marts.

Kastrup. A/S Ny Kalkbrænderi, Kastrup. Overenskomst oprettet 15 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceret fra 106 a 108 til 102 Øre og fra 113 til 106 Øre. Ugelønnen fra Kr. 61.32 til Kr. 56.70. Ny Akkordpriser gældende fra Febr. Regulering fastsatte og hvorved den daglige Akkordfortjeneste er 14 a 15 Kr. Overarb. 25 — 33⅓ og 50 pCt. udover 3 Timer 100 pCt. Tillæg. Arbejderne er ulykkesforsikret for en Dagpenge af Kr. 3.75 fra den Dag Ulykkestilfældet indtræffer. Gælder til en 1. Februar.

Holstebro A. Cementvarefabriken »Orange« og Cementvarefabrikant Petersen Brauner. Overenskomst oprettet den 3. April. 15 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceret fra 112 til 105 Øre. Akkordpriserne af 1922 er uforandret med Undtagelse af de i § 5 anførte Priser, der reduceredes 6 pCt. Overarbejdsbetaling som Murarbejdsmænd i Provinserne. August-Regulering som mellem Hovedorganisationerne. Mæglings- og Voldgiftsregler. Gælder til 1. Febr. 1924.

Ringe. A/S Ryslinge Teglværk. Overenskomst oprettet 1. April. 22 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceredes fra 102 til 96 Øre. Brændernes Ugeløn fra 52 Kr. til 50 Kr. Akkordpriserne af 1922 reduceredes 6 pCt. Nuværende Akkordfortjeneste 10 a 13 Kr. pr. Dag. Overarb. 2 Timer af 35 pCt. derudover samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg til de gældende Priser. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Ulykkesforsikret fra den Dag Ulykkestilfældet indtræffer. August-Regulering 1 pCt. pr. Procent Pristallet stiger eller falder. Gælder til en 1. April.

Sønderborg. A/S Margarinefabrikken »Bona«. Overenskomst oprettet 23. Marts. 56 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 55.50. Overarbejde 3 Timer a 150 Øre. 4 Time 50 pCt., derudover 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdagsarbejde til Kl. 12 50 pCt. derefter 100 pCt. Tillæg. Arbejde i Havnen betales med de i Havnen gældende Takster. Arbejderne erholder 3 Dage aarlig Ferie i Forbindelse med 1 Søndag. (I Aaret 1923 erholder Arbejderne 6 Dage Ferie i Forbindelse med 2 Søndage.) Overtrækstøj. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadte i Kraft 1. November 1922, dog saaledes, at Overarbejde de første 3 Timer betales med 160 Øre i Tiden fra 1. November til 23. Marts og Ugelønnen Kr. 55,50 fra 23. Marts. Gælder til en 1. Februar

Fredericia F. C. Loehrs Fabrikker. Ved Februar-Reguleringen var opstaaet Strid mellem Fabriken og Arbejderne om, hvorvidt de 6 pCt. Reduktion skulde regnes af en Ugeløn af Kr. 65,00 eller af Kr. 63.50, som Arbejderne oppebær; idet Arbejderne hævdede, at Reduktionen skulde udregnes af Ugeløn Kr. 65.00 og den ny Ugeløn bliver Kr. 61.00, medens Fabriken holdt paa, at Reduktionen skulde udregnes af Ugeløn Kr. 63.50 og den ny Ugeløn saaledes bliver Kr. 59.19.

Paa et Møde den 3. April opnaaedes Enighed om, at Ugelønnen fastsættes til Kr. 61.00.

Stilling. Lyngshøjs Teglværk. Overenskomst oprettet 9. Marts. 20 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceredes fra 102 Øre til 96 Øre. Brændere Kr. 50 pr. Uge. Akkordpriserne af 1922 er gældende med enkelte Reduktioner. Gælder til en 1. Februar.

Samme Afdeling. Stilling Teglværk. Overenskomst oprettet den 9. Marts. 20 Mand. Arbejdstid. 8 Timer. Timelønnen reduceredes fra 102 Øre til 96 Øre. Brændere Kr. 50.00 pr. Uge. Akkordpriserne af 1922 er gældende med enkelte Reduktioner. Gælder til en 1. Februar.

Aarhus A. Aarhus Kalkværk, angaaende Brændere. Supplements-Overenskomst til Hovedoverenskomsten afsluttet 27. Februar. Overenskomsten af 23. Maj 1921 ophæves fra 2. Marts 1923. Ugelønnen til Brændere fastsat til: I 2 Holds Drift Kr. 65.00 for 48 Timers Arbejde, deraf 4 Søndagstimer, i 3 Holds Drift Kr. 65.00 for 53⅓ Timers Arbejde ugentlig.

Hjørring. Firma Kemp & Lauritzen. Afdelingen klagede over, at Firmaet nægtede at betale et Overskud paa Kr. 19.78 til en Mand, der i Akkord havde sat Isolatorer paa Bøjler, og derved indtjent dette Beløb udover den udbetalte Timeløn. Efter en Henvendelse til Jern- og Metalindustriens Sammenslutning fik Manden sit Tilgodehavende udbetalt.

Marmor- og Granitsliberne, Kbhvn. Stenhuggermesterforeningen. Afdelingen klagede over, at Stenhuggermestrene i 1922 reducerede det overenskomstmæssige Dyrtidstillæg — 20 Øre pr. Time — med 15 pCt. og Februar 1923 yderligere med 6 pCt. Paa et Møde den 10. Marts opnaaedes Enighed om, at Firma E. Nielsens mekaniske Stenhuggerier, der f. T. havde Folk paa Udearbejde i Roskilde, betaler 20 Øres Udearbejdstillæget ubeskaaret og at Stenhuggermesterforeningens Medlemmer undlader at fradrage de 6 pCt. af Udearbejdstillæget indtil Spørgsmaalet ved de forestaaende Priskurantforhandlinger mellem Parterne er ordnet.

Samme Afdeling. F/m. E. Nielsens mekaniske Stenhuggerier. Afdelingen klagede over, at Firmaet ikke vilde yde Ekstrabetaling for »Strygning af Kanten paa Granitplader, der er maskinslebet og poleret«. Den henviser til, at der med den Ankerske Marmorforretning i Frihavnen er aftalt Akkordpris for denne Art Arbejde, at Aftalen i Henhold til Overenskomstens Bestemmelse gælder Overenskomstperioden ud og at Afdelingen ligeledes i Henhold til Overenskomsten er forpligtet til ikke at lade dens Medlemmer udføre det her omhandlede Arbejde billigere for nogen anden Mester. Paa Mæglingsmødet den 25. Marts gik Sagen i Orden, idet man enedes om, at det omhandlede Arbejde indtil anden Aftale træffes betales med 20 Øre pr. løbende Meter.

Tagpaparbejderne, Kbhvn. Tagpapfabrikantforeningen. Afdelingen klagede over, at Fabrikanterne, der i 1922 reducerede Skurpengetillæget — 75 Øre pr. Dag — med 15 pCt. til 64 Øre, nu i 1923 yderligere har reduceret det med 6 pCt. til 60 Øre pr. Dag. Afdelingen hævder, at Tillæget ydes dels fordi Arbejderne, hvor intet Skur er opstillet, maa gaa paa Restauration for at spise deres Mad, hvilket medfører Ekstraudgifter, og at de dels løber en større Risiko med deres Tøj. Paa Mæglingsmødet den 6. April opnaaedes Enighed om, at Fabrikanterne ophører med at fradrage de 6 pCt. mod, at Afdelingen til Gengæld undlader at rejse Sag angaaende de 15 pCt. Afdrag.

Fabrikarbejderne, Kbhvn. A/S Glud & Marstrand. Aktieselskabet satte 2 af Afdelingens Medlemmer til at forfærdige 12 Transportvogne til Brug i Emailleafdelingen. Da Arbejdet er Specialistarbejde, krævede Arbejderne ved Arbejdets Paabegyndelse 25 pCt. Tillæg til deres Timeløn, der var 118 Øre. Akts. Repræsentant tilkendegav overfor de 2 Mand, atder vilde blive ydet dem Ekstrabetaling for Arbejdet, men nogen Aftale blev ikke truffet derom. Da Arbejdet var færdigt og afleveret fik Arbejderne alligevel ingen Ekstrabetaling. Paa Mæglingsmødet opnaaedes ikke Enighed, men paa (Timands) Udvalgsmødet den 24. Marts afsluttedes Sagen med, at Aktieselskabet udbetaler de 2 Mand hver 15 Kr.

Aalborg C. Cementfabriken »Norden«. Afdelingen rejste overfor Fabriken Krav om højere Betaling for »Læsning og Brydning af Kridt«; den begrundede Kravet med, at Bakken er blevet lavere, hvilket medfører, at Læsningen kræver mere Arbejde end tidligere da en større Part nu skal læsses med Skovl. Paa et Fællesmøde den 21. Marts mellem Hovedorganisationerne enedes man om at forhøje Betalingen for »Læsning og Brydning af Kridt« fra 36 Øre til 38 Øre pr Ton.

Assens, Jyll. Cementfabriken »Dania«. Afdelingen krævede Lastning af store Lægtere betalt efter samme Takster, som er gældende for Lastning af Dampere, medens Fabriken kun vilde betale Taksterne for Lastning af Sejlskibe (Takster for Lastning af Lægtere findes ikke i Priskuranten.) Paa Mæglingsmødet den 12. Marts enedes man om, at Lægtere uden Damp- eller Motorspil betragtes som Sejlere.

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning bringer vi Forbundets gentagne Anmodning i Erindring, om kun at skrive om en Sag paa hvert Stykke Papir, da Sagerne ellers let vil blive forsinkede, og i enkelte Tilfælde helt kan glide ud.

Husk! For at fremme Ekspeditionen kun en Sag paa hvert Stykke Papir.

Naar der skiftes Bestyrelsesmedlemmer.

En indtrængende Henstilling til Afdelingsformændene.

Naar der ude omkring i Afdelingerne skiftes Bestyrelsesmedlemmer, og de ærede Afdelingsformænd sender Meddelelse herom til Hovedkontoret, er det en *absolut* Nødvendighed, at de opgiver os Navn og *tydelig* Postadresse, baade paa de Repræsentanter, der udtræder af Bestyrelsen, og paa de nyvalgte.

Meddelelsen skal f. Eks. se saaledes ud:

Afgaaet er:

P. Olsen, Hedeskov pr. Tinglev.

Ny tilkommende:

Hans Nielsen, Tinglev.

Saafremt man ikke overholder denne Regel, er Ekspeditionen ikke i Stand til at omflytte Bladet til den nye eller de nye Repræsentanter.

Vi anmoder indtrængende at have dette i Erindring.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

Dansk Arbejdsmands Forbund.

Hovedkontor: H. C. Andersensgade 14, St., Kbhvn. K. Telefon 2140.

Fortegnelse over samtlige Afdelingers Adresser.

KØBENHAVN OG OMEGN:

Belysningsarbejdernes Fagforening for København og Omegn. Kontor Vesselsgade 24, 1., N. Telf. Nora 141. Form. H. F. Augustinusen, prvt. Telf. Str. 1423 x. Kasserer Ch. Christensen, Jeppes Allé 7 L.

Brænderiarbejdernes Afdl. Form. J. C. Andersen, Estlandsgade 12 A, 3. B. Kass. Victor Gerløv, Baldersgade 73, 1. L.

Brændselsafbærernes Afdl. Form. Julius Andersen, Peder Hvidtfeldtsstræde 12, 3., K. Telf. Byen 894 x. Kasserer A. Angelsø, Heimdalsgade 11, 2., L.

Brødkuskenes Afdl. Form. H. Jensen, Horsensgade 16, 3. Ø. Tlf. Øbro 3316 v. Kasserer N. P. Petersen, Struenseg. 51, St.

Budenes Organisation: G. Madsen, Dannebrogsgade 36, St. Kasserer: Jul. Sindt, Eskildsgade 38, 2. Kontor Dannebrogsgade 36, St. Telf. Central 14,721.

Chaufførernes Afdl. Form. Th. Pedersen, H. C. Andersensgade 10, St., K. Telf. Central 14033. Kasserer V. Petersen, Adr. Kontoret.

Fabrikarbejdernes Afdl. Form. Martin Svendsen. Kontor, Blaagaardsgade 4 A, N. Telf. 3404. Kasserer O. Wessberg, sammesteds.

Film- & Forlystelsesfunktionærernes Forbund: Form. Th. Lindberg Pharsen, Telf. V. 1326 v, Skydebanegade 7, 1., B. Kass. Poul Brandt, Ægirsgade 46 A, 4., L.

Frederiksberg komm. Arbejdsmænds Org. Form. G. Hansen, Peter Bangsvej 52, 3. t. h. Telf. Godthaab 3448 y. Kass. N. P. Jensen, Nyelandsvej 59, 3., F.

Garveri-, Hud- og Skindarbejdernes Forbund: Form. Johannes Nielsen, Nørre Søgade 29, 1., K. Telf. 9961. Kasserer S M. Michaelsen, Trepkasg. 3, 4. Ø. Tlf Nora 556 y.

Havnearbejdernes Fællesforbund. Formand: Martin Darup, Kontor Dr. Tværgade 40. K. Telf. Palæ 282. Privat Egilsgade 48, 4. Telf. Sundby 2507 y. Kasserer: Th. Nielsen, Dr. Tværgade 40. K. Privat Borgergade 69 K.

Hotelfunktionærernes Afdl. Form. Lauritz Heiberg, Dannebrogsgade 14, 3., B. Telf. Vester 6859. Kasserer M. Ferslev, Bustrupsgade 9, 4., V. Telf. Vester 1309 v.

Hærens og Flaadens Afdl. Kontor: Lyneborggade 20, 3., S. Telf. Sundby 4103 x. Form. A. Jensen, Prinsessegade 73 B, 3., C. Kass. H. Rasmussen, Adr.: Kontoret.

Isoleringsarbejdernes Afdl. Formand og Kasserer Arthur Nielsen, Thorsgade 14, 4. Tlf. Taga 39 y.

Jord- og Betonarbejdernes Afdl. Form. Niels Rasmussen, Kontor Kapelvej 55, N. Telf. 3496. Kass. J. H. Hoppe, sammesteds.

Jærnbanearbejdernes Afdl. B. Form. H. Petersen, Solitudevej 10, 4. N. Telf. Nora 2784 y. Kasserer: P. Jensen, Tycho Brahesalle 34, 1. S.

Jærnbanearbejdernes Afdl. M. Form. H. P. Hansen, Victoriagade 30. Telf. Vester 9316 y. Kass. V. Knudsen, D. S. B. Tjenesteboliger F. 4. V.

Jærnbanearbejdernes Afdl. T. Form. A. J. Vestergaard, Nrd. Fasanvej 95, 2. t. v. F. Telf. Godh. 766 v. Kasserer: P. M. Christensen, N. Fasanvej 21, 1. tv. F.

Kastrup: Afdelingens Kontor: Kastruplundsgade 11. Telf. Kastrup 18. Form. Rich. Ludwig, privat Bopæl: Alderdomsvej 12, Kastrup. Kass. Johannes Schach, Havnevej 4, 1., Kastrup.

Kuskenes Fællesforbund. Form. Vald. Larsen, Larslejstræde 1, K. Telf. 5640. Kass. Chr. Andersen, Dannebrogsgade 18,1., V.

Københavns Banegaardes priv. Arbejderes Afdl. Form. N. P. Andersen, Oehlenschlægersgade 35, 5., B. Telf. Vester 6890 v. Kasserer: Jens Hansen, Stormgade 19, B.

Lager- og Pakhusarbejdernes Afdl. Form. Robert Nielsen, St. Hansgade 4, St., N. Telf. C. 10,147. Kass. Johs. Jacobsen, Guldbergsgade 16, 2. N.

Marmor- og Granitslibernes Fagforening. Form. N. Pehrson, Ll. Marstrandsvej 6, 4., Ø. Kasserer: F. Andersen, Hejmdalsgade 13, 1., L.

Mælkeriarbejdernes Afdl. Form. Kr. Højlund, Godthaabsvej 56, F. Telf. Godthaab 132 y. Kass. M. Rasmussen, Holger Danskesvej 84, 2., F.

Oliemøllernes Afdl. Form. Sofus Larsen, Aarhusgade 80, 4., Ø. Telf. Øbro 1054 y., prvt. Telf. Str. 340 x. Kasserer C. Jensen, Tyrolsgade 13, 3., S.

Post- og Toldvæsenets Ekstraarbejdere. Form. A. Christiansen, Østergaards Allè 1, Valby. Tlf. Valby 1011. Kass. Chr. Svendsen, Revalsgade 6 B, 2. B.

Remissearb. Fællesafdl. Form. O. F. V. Heintze, Valdemarsgade 46, B. Telf. Vester 126 y. Kass. C. Rasmussen, Danmarksgade 13, V. — Københavns Afdelings Formand: O. F. V. Heintze. Kasserer C. Jakobsen, Danmarksgade 8, 1., V.

Renovationsarb. Afdl. Form. A. Th. Henriksen, Holmblads Boulevard 1, 1. Kass. Chr. Jensen, Jægersborggade 16, 2.

Sandlossernes Fagforening. Form. og Kasserer H. L. Andersen, Aarhusgade 48, 1. Ø.

Støberi- og Maskinarbejdsmændenes Afdl. Form. C. Brun, Admiralgade 22, 1., K. Telf. 5170. Kass. C. Madsen, Overgaden o. V. 54, 1., C.

Sukkerhusarbejdernes Fagforening. L. Petersen, Gunløgsgade 60, 2. B. Telf. Amager 2536. Kasserer V. Nikolajsen, Burmeistergade 3, 1.

Tagpaparbejdernes Afdl. Form. N. P. Larsen, Ndr. Fasanvej 114, 2. F. Kasserer C. Villumsen, Flensborggade 2, 1. B.

Toldbodarbejdernes Fagforening. Form. C. O. Rød, Fischersgade 21, 1., S. Kass. Th. Sundstrøm, Visbygade 8, St., Ø.

Trælager- og Pladsarb. Afdl. Form. Rasmus Steen, Rødovre pr. Valby. Tlf. Rødovre 110.

Vagtfunktionærernes Afdl. Form. I. S. J. Møller, Fredericiagade 61, 4. K. Telf. Palæ 1512 y. Kasserer: H. V. Jensen, Meinungsgade 19, 1. N.

Øl- og Mineralvandsarb. Afdl. Form. L. P. Olsen, H. C. Andersensgade 14, 1.

JYLLAND OG FYN:

Aabenraa. Hans Henrichsen, Vestergade 14.

Aalborg A. Jens Olsen, Valdemarsgade 4. Telf. 3361.

Aalborg C. Jens Pedersen, Nygade 11, Vejgaard, Aalb.

Aalborg F. Jens Tranholm, Østergade 33, Vejgaard, Aalborg. Tlf. 1518.

Aalborg H. Søren Jacobsen, Christiansgade 3, 2.

Aalborg K. H. K. Andersen, Løkkegade 5. Telf. 2380.

Aalbæk. Jørgen Højbjerg, Napstjert pr. Jerup.

Aalestrup. Jacob Uldbjerg, Aalestrup.

Aarhus A. Johannes Kortsen, Kristiansgade 27. Tlf. 2073. (Privat: Sølystgade 38).

Aarhus C. Aksel Jensen, Sølystgade 45.

Aarhus F. Chr. Christensen, Falstersgade 47, 2.

Aarhus H. Anders Mikkelsen, Kontor: Børsen, Telf. 5087, privat Bylowsgade 7, 1. Telf. 6119.

Aarhus J. Hans Larsen. de Mezasvej 3, 3.

Aarhus J. B. A. Kjeldsen, Tangen 8.

Aarhus Komm. Bernt Jensen, Falstersgade 31, 1.

Aarhus K. J. Ilsøe, Godthaabsgade 8. Tlf. 3278.

Aarhus M. Th. Christiansen, Holbergsgade 16, St.

Aarhus O. M. Nielsen, Læssøgade 47, 1.

Aarhus St. P. Thorendahl, Vestergade 25 A, 2. S. o. G. Aars. Kr. Larsen, Tingvejen, Aars.

Agerbæk. Chr. L. Jensen, Starup pr. Tofterup.
Agersted. Paptækker Laurits Jensen, Agersted.
Agger. Peter Vinge, Agger pr. Vestervig, Jyll.
Alheden: Fr. Jensen, Skræ pr. Kjellerup.
Aidt. Joh. O. Kjær, Vejerslev pr. Thorsø.
Ansager. Martin P. Marcussen, Ansager St.
Arden. Jens P. Jensen, Arden pr. Arden St.
Assens, Fyn. Laurits Petersen, Ramsherred 47. Telf. 148.
Assens, Jyll. Karl Jensen, Assens pr. Mariager.
Auning. Søren Chr. Sørensen, Auning pr. Auning.
Baistrup. A. Nielsen, Baistrup pr. Tinglev.
Beder-Malling. Andreas Petersen, Malling.
Bjerringbro. Th. Carlsen, Bjerringbro.
Blaahøj. Mads Madsen, Blaahøj pr. Blaahøj St.
Bogense: Chr. Kristiansen, Odense Landevej.
Braband. Chr. Hejredal, Braband.
Brahetrolleborg Skovarbejdere. Skovarbejder Rasmus Sølyst, Mellemhaverne pr. Haagerup.
Bramminge. Jacob Sørensen, Bramminge.
Brande. Chr. Olesen, Nørregade. Telf. 162.
Brovst: Chr. P. Christensen, Brovst St.
Bryrup. Chr. J. Christensen, Bryrup St.
Brædstrup. Hans Peter Nielsen, Søgade 25, Brædstrup.
Brønderslev. Peder Duhn, Granly Brønderslev.
Brørup. Th. Thomsen, Folding pr. Brørup.
Bylderup. Theodor Hansen, Jejsing.
Bække. Anders Andersen, Bække.
Bælum. H. M. J. Hansen, Bælum St.
Daugaard. Anton Therkelsen, Daugaard.
Durup. Kr. Pedersen, Glynge pr. Durup.
Dybvad. Thomas Sørensen, Dybvad.
Ebeltoft. Anders Nymann, Villa Didia.
Ejsing. Jørgen Chr. Nielsen, Geddal, Ejsing pr. Vinderup.
Egernsund. Aug. Hilmer, Egernsund.
Esbjerg. J. H. Ravn, Danmarksgade 45. Telf. 108. Kontortid 9—12 og 3—7.
Faaborg. Karl Eriksen, Odensevej 36.
Faarup. Otto Pedersen, Faarup St.
Faistrup. Karl Hedegaard, Faistrup pr. Mundelstrup.
Ferring. Kr. Krarup, Ferring pr. Bonnet.
Fredericia A. N. Andreasen, Fyensgade 74, 2.
Fredericia F. Johannes Petersen, Fynsgade 76.
Fredericia H. Martin Andersen, Prinsensgade 22.
Fredericia K. J. P. Stephansen, Vejlevej. Telf. 936.
Frederikshavn A. J. C. M. Vesterskov, Tuxensgade 6 Telf. 347.
Frederikshavn H. Chr. Jensen, Svendehjemmet.
Fussingø. Chr. Verner, Svinding pr. Randers.
Galten. P. Andersen, Galten.
Give. Niels Nielsen, Fredensgade, Give.
Gjern. Las Lassen, Gjern St.
Gjøl-Øland. Marinus Jacobsen, Gjøl pr. Gjøl.
Gjørding. Andreas Nissen, Gjørding By, Gjørding St.
Glamsbjerg. Jens Rasmussen Glamsbjerg.
Glatved. Anton Andersen, Balle.
Glejbjerg. Jens F. Nielsen, Terpling pr. Glejbjerg.
Graasten. Johs. Koch, Nalmadebro, Graasten.
Grenaa. Rasmus Jensen, Grønland, Grenaa.
Grindsted. Thule Friis, Frederiksberg, Grindsted.
Haderslev. Carl Hansen, Moldrupvej 27.
Hadsten. Jens Sørensen, Vinterslev, Hadsten.
Hadsund. Kristian Jensen, Frederiksberg, Hadsund. Telf. 173.
Hammel. P. S. Dyhr, Hammel.
Hammershøj. Ole Jensen, Hammershøj pr. Viborg.
Hampen. Anders Rasmussen, Arritskov pr. Hampen.
Handsted-Lundum. Ejnar Falk, Egebjerg pr. Horsens.
Harboøre. Peder Andersen, Harboøre.
Harlev. Jens Røgen, Fremlev pr. Harlev.
Hasle, Jyll. H. M. Mathiasen, Hasle pr. Aarhus.
Haslund-Ølst. Jens Nielsen, Ølst pr. Randers.
Hee. Jens Lauridsen, Hee, Jylland.
Hellum. Anders Hansen, Hellum By pr. Brønderslev.
Herning. Jens Jensen, Bethaniagade 20. Telf. 462.
Hinnerup. Martin Pedersen, Hinnerup.
Hirtshals. Jens Peter Jensen, Hirtshals pr. Hjørring.
Hjallerup. Anton Christensen, Paghsgade.
Hjerm. Johan Christensen Hjerm.
Hjørring. L. P. Larsen, Stagmgade 4. Telf. 751.
Hobro. Martin Mikkelsen, Horsø, Hobro.
Holstebro A. Chr. Strømvig, Nørregade 33.
Holstebro K. Niels Dalgaard, Lægaardsvej, Holstebro.
Holstebro St. Aksel Petersen, Sønderlandsgade 1.
Holsted. Emil Svendsen, Holsted By.
Hornslet. J. Laursen, Hornslet Mark, Hornslet.
Horsens A. Jens Jensen, Sommerlystgade 8. Tlf. 495.
Horsens H. Niels Anton Iversen, Søndergade 43.
Horsens K. Ludvig Jørgensen, Spedalsø 15.
Houlbjerg. Niels Bengtsen, Houlbjerg pr. Lauerberg.
Hovedgaard. Christian Christensen, Hovedgaard St.
Husby. Rasmus J. Hansen, Tybrind pr. Eiby St.
Hvornum. Andreas Hansen, Hvornum pr. Hobro.
Højslev. Jens Larsen, Søby pr. Højslev.
Ikast. Niels Chr. Jensen, Ikast, Ikast. St.
Jelling. J. Munck Petersen, Jelling, Jylland.
Juelsminde. Albert Nielsen, Klakring St.
Karup. Chr. Grove Jensen, Karup.
Kerteminde. Chr. Mogensen, Søndergade 56.
Kjellerup. Fr. Overgaard, Vestergade.
Kolding A. Frants Thomsen, Stejlbjergvej 30, Kolding. Telf. 1305.
Kolding H. S. P. Sørensen, Schørringsvej 12, 1., Kolding.
Kolind. S. P. Sørensen, Kolind.
Kongerslev. Karl Nielsen, Kongerslev, Jyll.
Kristiansfeld. Morten Riis.
Kvissel. Peter Sørensen, Nr. Broens Hus, Kvissel St.
Langaa. Jens Martin Jensen, Gl. Langaa pr. Langaa St.
Laurberg. Valdemar Gabriel, Laurberg.
Laven. Jens Jensen, Alling pr. Laven St.
Lem. N. Jensen Nørgaard, Gyldendal, Lihme pr. Skive.
Lemvig. Jens Dalgaard, Rødvang, Vangevej, Lemvig.
Lunderskov. Hans Jørgen Jensen, Storegade, Lunderskov.
Lysbro. Jesper Jensen, Lysbro pr. Silkeborg.
Løgstør. Karl Grønning, Vægtergade.
Løkken. Hans Eskildsen, Løkken.
Løsning. Anton Andersen, Rimmerslund Mk. pr. Hedensted.
Mariager. Chr. Mikkelsen, Vestergade.
Middelfart. H. C. Schou, Odensevej 62.
Moselund. Lund Kidmose, Engesvang St.
Mou. Martin Svendsen, Mou.
Møgeltønder. Knud Knudsen, Møgeltønder.
Mønsted. Anton Kristensen, De jydske Kalkværker pr. Sparkær.
Mørke. Kjeld Jacobsen, Mørke Mark pr. Mørke St.
Nibe. F. Fagersen, Tyvdalsgade, Nibe.
Nyborg. C. Larsen, Vestervoldgade 6. Telf. 486.
Nykøbing, Jyll. A. Jens Poulsen, Nørrebro.
Nykøbing, Jyll. F. N. P. Christoffersen, Nørregade 40.
Nørre Aaby. Jens Hansen Jensen, Nr. Aaby St. Telf. 133.
Nørre Sundby A. Niels Villadsen, Ryesgade 3. Telf. 1582. Kontortid: 12—1 og 6½—7½.
Nørre Sundby H. Th. Jensen, Vestergade 1, Nørre Sundby.
Odder. Anders M. Sørensen, Nørregade 23.
Odder Skovarb. Søren Rasmussen, Fillerup pr. Odder.
Odense A. Carl Larsen, Ramsherred 15. Telf. 3813.
Odense C. Jacob Hansen, Vesterbro 99.
Odense F. C. Mathiesen, H. C. Andersensgade 62, St. Telf. 3158.
Odense G. P. Rasmussen, Enighedsvej 2, Odense.
Odense H. Anders Jensen, Slotsvej 4.
Odense Komm. K. Jakobsen, Viktoriagade 32, 1.
Odense K. P. Jensen, Jens Bentsensgade 10, 1.
Odense L. P. Th. Thomsen, Kanalvej 40, Odense.
Odense M. Chr. Jensen, Kanslergade 5, 1. Sal.
Odense S. P. F. A. Petersen, Vesterbro 112, 3 Sal tv.
Odense St. A. Larsen, Hannerupgaardsvej 51, 1. Telf. 3379.
Onsild. Th. Thomassen »Solhjem« Onsild St. Telf. 4.
Ormslev. Peder Sørensen, Ormslev St.
Oue. Chr. Pedersen, Oue pr. Hobro.

Over Jerstal. Niels Glimberg, Alkjær pr. Over Jerstal.
Pandrup. C. M. Pedersen, Bleggrav pr. Kaas St.
Pindstrup. Harry Nielsen, Ringsø pr. Pindstrup.
Randers A. S. Simonsen, Viborgvej 18, St. Telf. 2296.
Randers F. Jens Chr. Sørensen, Fjordgade 9, 1.
Randers J. S. A. Nielsen, Nørrebrogade 70.
Randers K. P. C. Nielsen, Kirkegade 16. Telf. 1571.
Randers M. Chr. Jensen, Fortunavej 2.
Ranum: Jakob Larsen, Ranum.
Ribe. Jørgen Johansen, Præstegade 390, Ribe.
Ringe. Johs. Hansen, Villavej.
Ringkøbing L. Chr. Lauridsen, Nørregade 15.
Rudkøbing. Jens Johansen, Bellevue, Rudkøbing.
Ry. Magnus Voetmann, Gl. Ry pr. Ry St.
Ryomgaard. Møller Jørgensen, Attrup, Ryomgaard.
Rødding, Nørrejylland. Søren Kr. Kristiansen, Rødding Hede pr. Skive.
Rødding, Sønderjylland. P. M. Skou, Rødding, Sdr. Jylland.
Rønbjerg. Rs. Carlsen, Hvide Mose, Vinderup.
Seest. Chr. Davidsen, Seest pr. Kolding.
Silkeborg A. M. Th. Lykkegaard, Hostrupsgade 56.
Silkeborg St. Mads Madsen, Skolegade 40.
Sindal. Niels Peter Jensen, Amagergade 18.
Skaade. Kr. Nielsen, Langballe pr. Maarslet.
Skagen. Karl A. Woller, Vesterby Skagen.
Skanderborg. Høier Maltesen, Banegaardsvej 10.
Skarehage. Kristian Sørensen, Ejerslev, Nykøbing M.
Skelund. Chr. Haakonsen, Visborg pr. Visborg St.
Skive A. Johannes Mortensen, Thinggade 20. Tlf. 107.
Skive K. Th. Thomsen, Kirkegade 7.
Skjern. Chr. Skaarup, Østergade 46.
Skjød. Jens Olesen, Sønderskov pr. Hammel.
Skovarbejderne. Magnus Stobberup, Dagnæs pr. Horsens.
Skærbæk. Chr. Mærsk, Skærbæk.
Skørping. Laurits Nielsen, Otruphuse pr. Skørping.
Sparkær. Niels Chr. Jeppesen, Sparkær St.
Stenderup. S. Sørensen, Stenderup.
Stenstrup. Jens P. Andersen, Slæbæk pr. Kirkeby.
Stenvad. C. M. Jokumsen, Ørbæk pr. Ramten.
Stevn. Karl M. Christensen, Ringelvig pr. Hadsund.
Stevnstrup. Peder Olesen, Stevnstrup.
Stilling. Harald Nielsen, Stilling St.
Stoholm, Peder J. Pedersen, Stoholm.
Struer. N. P. Iversen, Vestergade 57
Støvring. Laurids Larsen, Støvring.
Svendborg. Chr. Mikkelsen, Dronningholmsvej 33. Tlf. 457.
Svendstrup. P. Qvist, Svendstrup.
Svindinge. Johs. Madsen, Svindinge pr. Øxendrup.
Sæby. A. C. Nielsen, Søndergade 15, Sæby.
Søby-Sall. J. Chr. Thomsen, Tulstrup pr. Sall St.
Sønderborg. J. Philipsen, Fagforeningshuset, Bjerggade 7.
Sdr. Felding. Niels Kjergaard, Sdr. Felding.
Sønder Omme. Martin Jensen, Stakroge St.
Sdr. Stenderup. Sofus M. Due, Sdr. Stenderup, Varmark.
Taars. Vilhelm Christiansen, Amdal pr. Ilbro.
Tange. Jens Vestermark, Ans pr. Ansby.
Tarm. N. Chr. Jensen, Tarm.
Tavlov. Karl Vilhelmsen, Sdr. Vilstrup pr. Eltang.
Thisted. Chr. Iversen, Kastet 25.
Thorsager. Vilh. Pedersen, Thorsager St.
Thorsø. Alfred Thomsen, Thorsø.
Tilst. Nikolaj Lajer, True Mark pr. Mundelstrup.
Tinglev. Michael Christensen, Villa »Daheim«, Grønnevej Tinglev.
Tinning. Arent Madsen, Foldby Hede pr. Hinnerup.
Tistrup. Aksel Hammelsvang, Tistrup.
Toustrup. Albert Nielsen, Toustrup pr. Toustrup St.
Tranbjerg. G. Møller, Sleth pr. Tranbjerg.
Troldhede. Carl Bevensee, Troldhede.
Trustrup. Søren Christensen, Trustrup.
Tylstrup. Julius Petersen, Toften, Tylstrup.
Tønder. Hans L. Jensen, Markgade.
Tørring. Peter Christensen, Staugaards Mark pr. Tørring.
Udbyneder. Kr. Sørensen, Havndal St.
Uggelhuse. Chr. Christensen, Floes Skov pr. Uggelhuse.
Ulstrup. Marius Sørensen.
Vamdrup, H. P. Hansen, Nørregade 45.
Varde. Rasmus Hansen, Hjertingvej 11, Varde.
Vejen. J. Chr. Bach, Rolighedsvej 15.
Vejle A. Mads Madsen, Gl. Havn 20.
Vejle F. Jens Nielsen, Gl. Havn 36. Telf. 1585.
Vejle K. Chr. Dahl Hansen, Ribevej 16, 1.
Vejle M. Aksel Nielsen, Koldingvej 40.
Viborg. P. Mathiasen, Nørregade 4.
Viby, Jyll. Jens Olsen, Vestergaardsvej, Viby, Jyll.
Vigerslev. Marius Eriksen, Komigen pr. Langesø.
Vildbjerg. Søren Kjærgaard, Vildbjerg.
Vinderup. Marius Nielsen, Havevej.
Vojens. Jørgen Hesselberg, Jegerup ved Vojens.
Voldby. Niels A. Nielsen, Voldby pr. Hammel.
Voldum. Kristian Hansen, Aarslev, Randers.
Volstrup. Karl Pedersen, Volstrup St.
Vraa. Niels Chr. Nielsen, Mejerigade 4, Vraa St.
Værum-Ørum. Kr. Lykke, Værum pr. Randers.
Ølgod. Johs. Schmidt, Nymandsgade, Ølgod.
Ørnhøj. Chr. Cedergren Beck, Grønbjerg.
Øster Vraa. Karl Christensen, Øster Vraa.

SJÆLLAND OG ØERNE:

Aakirkeby. Harald Køhlert, Aaker pr. Aakirkeby.
Allinge-Sandvig. S. Wahlstrøm, Strandvejen, Allinge, Bornholm.
Asnæs. L. P. Jørgensen, Tolsager pr. Asnæs.
Ballerup. Aug. Christensen, Andelsboligforen., Ballerup.
Birkerød. Oluf Andersen, Bakkevej.
Bloustrød. Carl Hansen, Allerød pr. Lillerød St.
Bornh. Skovarb. Hans Westh, Nydamshus pr. Aakirkeby.
Borup. Carl Jacobsen, Nørre Dalby, Borup St.
Esrom. N. P. Nielsen, Tumlinghus pr. Esrom.
Faxe. Chr. Johannsen, Rønnedevej.
Faxe Ladeplads. Ole Olsen Høgsholt, Faxe Ladeplads.
Fensmark. Carl G. Clausen, Fensmark Forsamlingshus pr. Olstrup St.
Fredensborg. Julius Hansen, Grønholt, Fredensborg.
Frederikssund. Hans St. Larsen, Lundevej, Frederikssund. Telf. 206.
Frederiksværk. P. Larsen, Parallelvej. Telf. 166.
Gadevang. Jens Jensen, Gadevang, Hillerød St.
Glostrup. P. Chr. Jørgensen, Godsbanevej 11, Glostrup.
Glumsø. Anders Petersen, Glumsø Præstemark, Glumsø.
Grænge. Niels Chr. Hansen, Grænge pr. Grænge St.
Græsted. Martin Henriksen, Græsted.
Gudhjem. Hans Jensen, Gudhjem, Bornholm.
Gørlev. Peder Pedersen, Rye pr. Gørlev.
Gørslev. P. Johansen, Gørslev Nyvang, Østervang St.
Haarlev. Niels P. Olsen, Himlingøje pr. Vallø.
Hasle, Bornholm. Jenus Espesen, Degnekrogen, Clemens pr. Hasle, Bornholm.
Haslev. Vald. Jørgensen, Kirkepladsen, Haslev.
Havdrup. Vilh. Christiansen, Havdrup Telf. 113.
Hedehusene. Lars Petersen, Fabriksvej, Hedehusene.
Helsingør A. Chr. Thelin, Andelsboligforeningens Hus Nr. 3, Gurrevej, Helsingør.
Helsingør F. C. C. Petersen, Lille Lundegade 7, St.
Helsingør S. L. P. Poulsen, Sudergade 13.
Herfølge. Julius Larsen, Svansbjerg pr. Herfølge. Telf. Herf. 65.
Herlev. C. J. Andersen, Vandværksvej, Herlev.
Herlufmagle. Frede Larsen, Gelsted pr. Herlufmagle.
Hillerød. H. P. Jensen, Østergade 2. Tlf. 312.
Holbæk. Carl V. Jensen, Holbæk.
Holeby. Lars Chr. Jensen, Erindlev pr. Rødby.
Hvalsø. Niels Larsen, Nr. Hvalsø pr. Hvalsø.
Hørsholm. Thorvald Andersen, Dronningevej 20, 2. Telf. 383.
Hørve. Jens Zachariasen, Hørve Lillevang pr. Hørve.

Ivigtut. Jørgen Willumsen, Kryolitarbejder, Ivigtut, Grønland. (Adr. Gl. Torv 22).
Jyderup. P. Andersen, Teglværksvej, Jyderup St.
Jydstrup. Hans Fr. Petersen, Jydstrup pr. Ringsted.
Kallundborg. Rasmus Laursen, Baggraven 3, 2. Telf. 512.
Karise. Jens Kristensen, Karise Overdrev, Karise St.
Knabstrup. Jørgen Marcussen, Knabstrup Teglværk, Knabstrup.
Kongsted. Jens Rasmussen, Rønnede Kro pr. Rønnede.
Korsør. Alfred Sørensen, Baggade 18. Telf. 411.
Køge A. Chr. Møller, Adrs. Johs. Mortensen, Strandvejen, Sdr. Køge.
Køge G. P. Madsen, Søvang pr. Køge.
Køge K. Chr. Christiansen, Vestergade 19.
Langebæk. Peter Chr. Skov, Kallehave pr. Kallehave St.
Lyderslev. Stockholm Petersen, Lyderslev pr. Storehedinge.
Lyngby. Hans J. Sonberg, Jernbanevej 5.
Lynge. Nicolai Larsen, Lynge By pr. Lynge St.
Maarum. Aug. Svendsen, Ejlstrup pr. Helsinge.
Maribo. Johs. Petersen, Nørre Søgade 5.
Møen. H. P. Larsen, Udby pr. Stege. Telf. 164.
Mørdrup. P. Schack, Kongevej 28, Helsingør.
Nexø. Jens Hansen, Nyboder.
Nivaa. Jørgen Jørgensen, Sletten, Humlebæk.
Nykøbing F. Thorvald Rasmussen, Lollandsgade 6.
Nykøbing Sj. Fr. Petersen, Algade 74. Nykøbing Sj.
Nysted. H. C. Madsen, Østergade 7.
Næstved. Frands Petersen, Amtmandsgade 9. Tlf. 880. (Privat 813.).
Nørre Alslev. Johannes Rasmussen, Eskildstrup.
Odsherred. Viggo Larsen, Glostrup Overdrev pr. Nykøbing Sj.
Ousted. Niels Nielsen, Gulbæk, Ny Ousted pr. Lejre.
Præstø. Ole Chr. Petersen, Grønnegade 151.
Reisnæs. N. P. Offersen, Aagerup, Kallundborg.
Ringsted. Vilh. Andersen, Søndergade. Telf. 421.
Roskilde. Axel Petersen, Støden 5. Telf. 813.
Ruds-Vedby. Oluf Lorentzen, Vedby Skov, Ruds-Vedby
Rødby. Holger Petersen, Ringsebøllevej 40, pr. Rødby.
Rødvig. Jens C. Nielsen, Havnlev Mark pr. Rødvig.
Rønne. Helfred Nielsen, Ny Østergade 40.
Samsø. Jens Albrechtsen, Thorup Mark pr. Tranebjerg.
Siersley Jakob Jakobsen, Ringe pr. St. Hedinge.
Skelskør. Anders Jensen, Ahlgade.
Skibby. Magnus Madsen, Østby pr Skibby.
Skævinge. Holger Jensen, Borup pr. Skævinge. Telf. Skævinge 85.
Slagelse A. Vilh. Brodersen, Bredegade 44.
Slagelse F. Vilh. Christiansen, Volden 4. Telf. 424.
Sorø. A. P. Christiansen, Søndergade 18. Telf. 309.
Stenlille. J. P. Johansen, Stenlille, Stenlille St.
Storehedinge. P. Rasmussen, Rengegade 109.
Strøby. Kristen Pedersen, Strøby pr. Strøby.
Stubbekøbing. Chr Olsen, Carlsfeldtvej.
Svaneke. Karl Jørgensen, Hullebakken, Svaneke.
Svinninge. Hans V. Christiansen, Svinninge.
Søllerød. Alfred Larsen, Engvej pr. Vedbæk.
Taarnborg. Carl Rasmussen, Halseby pr. Korsør.
Taastrup. Laurits Christensen, Strøhusene pr. Taastrup.
Thoreby. Johs. Jensen, Flintinge pr. Flintinge.
Thorkildstrup. Ejnar Jensen, Thorkildstrup Mark pr. Roskilde.
Tureby. Ejnar Nielsen, Høstentorp pr. Tureby.
Tikøb. Vilh. Larsen, Borsholm Overdrev pr. Hellebæk.
Tingsted. Fr. Rasmussen, Thingsted St.
Tølløse. Jens P. Hansen, Trekronervej, Tølløse St.
Vejby-Tibirke. Laurits Petersen, Vejby pr. Helsinge.
Vemmelev. Georg Jørgensen, Forlev Mark, Forlev St.
Vemmetofte. N. P. Pedersen, St. Spjellerup pr. Karise.
Viby. Christian Hansen, Gl. Viby, Viby St., Sjælland.
Viskinge. Chr. Petersen, Viskinge Mark pr. Værslev St.
Villingebæk. William Olsen, Villingebæk, Dronningemølle.
Vordingborg. Chr. Larsen, Mathiesensvej pr. Masnedsund. Telf. 466.
Væggerløse. N. L. Nielsen, Højet pr. Væggerløse.
Værløse. Julius Andersen, Bringe pr. Ballerup.

HOVEDBESTYRELSESMEDLEMMER & SEKRETÆRER.

Valgt af den samlede Kongres.

Formand: M. C. Lyngsie, H. C. Andersensgade 14, Kbh. K. Telf. 2140.
Hovedkasserer Johs. Sørensen, H. C. Andersensgade 14, Kbh. K. Telf. 2140.
Sekretær Chr. Sørensen, H. C. Andersensgade 14, Tlf. 2140.
Forretningsfører Hans Nielsen, Løkkegade 27, Aalborg. Telf. 1515.
Forretningsfører Axel Olsen, N. Fasanvej, 259, 2. L. Tlf. Taga 2368 x.
Forretningsfører Valdemar Petersen, Ivar Hvidtfeldsgade 8, 1. Aarhus. Tlf. 1948.

København og Omegn:

Forretningsfører Sophus Mortensen, Kontor: H. C. Andersensgade 14, 1., K., Telf. 2140 (privat Nora 3212). Th. Pedersen, H. C. Andersensgade 10, K., Telf. C. 14033. Niels Rasmussen, Kapelvej 55, N. Telf. 3496. C. Brun, Admiralgade 22, 1. Tlf. 5170. Sofus Larsen, Aarhusgade 80, 4., Ø. Telf. Øbro 1054 y. (privat Telf. Str. 340 x.) — **Man bedes erindre, at Postdistriktets Bogstav altid skal vedføjes paa Breve.**

Jylland og Fyen:

Forretningsfører Carl Drejer, Nyelandsvej 37, 2., Kbh. F. Telf. 11,240. J. H. Ravn, Danmarksgade 45, Telf. 108, Esbjerg. Marius Sørensen, Ulstrup. Chr. Mikkelsen, Dronningholmsvej 33, Tlf. 361, Svendborg. Johs. Kortsen, Kristiansgade 27, Aarhus. Telf. 2073. Aarhus. Hans Henrichsen, Vestergade 14, Aabenraa.

Sjælland og Øerne:

Forretningsfører Jens Larsen, Kildemarksvej 14, Telf. 209, Næstved. Viceforretningsfører H. P. Jensen, Østergade 2, Telf. 312, Hillerød, Vilh. Brodersen, Bredegade 44, Slagelse. Andr. Nielsen, Paradisgade 10, Rønne, Bornholm. Axel Petersen, Støden 5, Telf. 813, Roskilde.

Sekretærer:

Georg Hansen, Niels P. Hansen, Otto Jespersen, Peter Johansen, N. C. Christensen og L. P. Olsen, H. C. Andersensgade 14, St. Telf. 2140.

Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Formand Johannes Nielsen, Næstformand J. P. Johannessen, Regnskabsfører Chr. Pedersen, Nørre Søgade 29, København K. Telf. 9961.

Samtlige Afdelinger er tillige Afdeling af »Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark«. Der er i alle disse Afdelinger oprettet Arbejdsanvisningskontorer med Kontrol og Udbetaling af Understøttelse til Kassens arbejdsløse Medlemmer.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 3 9. Maj 1923 28. Aarg.

Dansk Arbejdsmands Forbunds 15. Kongres (ekstraordinær).

Tirsdag d. 24. April aabnedes Dansk Arbejdsmands Forbunds 15de Kongres (ekstraordinær) af Formanden, C. M. Lyngsie, i Folkets Hus, Enghavevej 40.

Dagsordenen var:

1. Kongressens Aabning.
2. Mandaternes Godkendelse.
3. Kongressens Konstituering.
4. Stillingen til »De samvirkende Fagforbund«.
5. Eventuelt Valg af Repræsentanter.

Formanden bød de fremmødte Repræsentanter velkommen og udtalte Haabet om en rolig og saglig Drøftelse af denne overmaade store og vigtige Sag, vi har paa Dagsordenen, samt meddelte, at Hovedbestyrelsen havde indbudt som Gæster en Repræsentant fra D. s. F., og her var fremmødt Hovedkasserer Emanuel Svendsen, og tre Repræsentanter fra Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, der lod sig repræsentere ved Formanden Johs. Nielsen, Næstformanden J. P. Johannesen og Bogholder Chr. Petersen.

Formanden bød Gæsterne Velkommen.

Til midlertidig Dirigent valgtes Forretningsfører Jens Larsen, der konstaterede Kongressens lovlige Indvarsling og lod nedsætte Mandatudvalg samt vælge Dirigenter og Sekretærer. Til Dirigenter valgtes Jens Larsen, Axel Olsen og Valdemar Petersen; til Sekretærer Robert Nielsen, Otto Jespersen, Peter Johansen og N. C. Christensen.

Hermed sluttede Formiddagsmødet.

Nyt Møde ansattes til Kl. 12½.

Dirigent: Jens Larsen.

Formanden for Mandatudvalget, N. P. Hansen, meddelte, at der var 356 adgangsberettigede Repræsentanter; heraf var mødt 351 foruden de indbudte Gæster. Mandatudvalget foreslog samtlige de fremlagte Mandater godkendte; dette vedtoges.

Efter at Kongressen saaledes var konstitueret, fik Formanden Ordet og udtalte: Paa Kongressen i 1922 var der en meget stor Utilfredshed med den Maade, hvorpaa D. s. F. i Foraaret 1922 førte vor Lønkamp, og man havde tabt Troen paa, at det skulde kunne lykkes at opnaa saadanne Reformer paa D. s. F.s Generalforsamling, saa vi i Længden kunde være tjent med at tilhøre Centralorganisationen; Forholdene er imidlertid forandrede i betydelig Grad. Paa D. s. F.s Generalforsamling fandt der meget betydelige Lovændringer Sted, og jeg skal i saa Henseende henvise til D. s. F.s Love § 25 b, hvori det kom til at hedde:

»Generalforsamlingen kan ikke afslutte Overenskomster, der angaar Løn- og Arbejdsvilkaar, paa de tilsluttede Organisationers Vegne eller mod deres Vilje, og Forretningsudvalget kan ikke deltage i Forhandlinger om saadanne Overenskomster, uden at det paagældende Fag er repræsenteret.«

og § 38, der lyder:

»Alle Afstemninger vedrørende Lønsager foregaar ved Organisationernes Navneopraab, saaledes at hvert Forbunds Hovedbestyrelse

afgiver Stemmer i Henhold til Organisationernes Medlemstal. Medlemstallet beregnes efter Gennemsnittet af det i det forløbne Aar indbetalte Administrationskontingent. Er der Meningsforskel indenfor de enkelte Forbunds Hovedbestyrelser angaaende den foreliggende Sag, kan der afgives Ja- og Nej-Stemmer i Forhold til det Medlemstal, som de enkelte Hovedbestyrelsesmedlemmer repræsenterer; idet de i Stemmeafgivningen deltagende Hovedbestyrelsesmedlemmers Antal divideres ind i Forbundets samlede Medlemstal.«

Og endelig til en Korrespondance, der er ført mellem vort Forbunds Hovedledelse og Forretningsudvalget for D. s. F., der lyder som følger:

Dansk Arbejdsmandsforbund,
Hovedkontoret.
den 18. April 1923.

De samvirkende Fagforbund i Danmark,
Nr. Farimagsgade 49, 1. K.

Under Hensyn til, at det for hele den danske Arbejderbevægelse, og derunder ogsaa for Arbejdsmændene selv, er af den største Vigtighed at bevare den størst mulige Enhed indenfor den faglige Bevægelse, har der i vor Forbundsledelse dannet sig et Flertal for at indkalde en ekstraordinær Kongres, og der under visse Forudsætninger søge vor Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund annulleret.

Den vedrørende Vedtagelse indenfor vort Forbunds Hovedbestyrelse har følgende Ordlyd:

»Hovedbestyrelsen paalægger Formanden at søge opnaaet, at De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg giver Garanti for, at Tilføjelserne til §§ 3 og 5 ikke udnyttes til Optagelse i De samvirkende Fagforbund af udtraadte Dele eller Grupper af vort Forbund.

Under Forudsætning heraf vedtager Hovedbestyrelsen at forelægge Kongressen Forslag om Tilbagetagelse af vor Udmeldelse.«

Som de ærede Fagforbund vil kunne forstaa, er det ganske nødvendigt, at vi overfor vore Kongresdelegerede kan pege paa, at D. s. F. ikke har fjendtlige Hensigter imod Arbejdsmændenes Enhedsbestræbelser, og at de paa sidste Repræsentantskabsmøde forandrede §§ 3 og 5 i de ærede Fagforbunds Love ikke tager Sigte paa Optagelse i Fagforbundene af Dele eller Grupper af vort Forbund; thi det er jo ganske klart, at selv de bedste Hensigter indenfor os saavel som i ethvert andet Forbund vilde komme til kort i det foreliggende Spørgsmaal overfor en Kongres, hvis Deltagere har den Opfattelse, at De samvirkende Fagforbund tilstræber en Ødelæggelse af deres selvstændige Organisation.

Imødeseende tilfredsstillende Svar.

Paa Hovedbestyrelsens Vegne
Lyngsie.
Chr. Sørensen.

De samvirkende Fagforbund
i Danmark. den 21. April 1923.

Hovedbestyrelsen for Dansk Arbejdsmandsforbund.

I Skrivelse af 18. ds. spørger det ærede Forbund, om vort Forretningsudvalg kan give Garanti for, at Tilføjelserne til §§ 3 og 5 ikke udnyttes til Optagelse i De samvirkende Fagforbund af udtraadte Dele eller Grupper af Dansk Arbejdsmandsforbund, og vil Forbundets Hovedbestyrelse i saa Tilfælde forelægge en forestaaende Kongres Forslag om Tilbagetagelse af Udmeldelsen af De samvirkende Fagforbund. .. ....

Saaledes foranlediget har vort Forretningsudvalg behandlet Sagen paa et Møde den 20. ds. og er enige om at udtale, at Forbundets Formodning om, at Tilføjelserne vil kunne fremme en Udvikling, som kan virke opløsende paa Dansk Arbejdsmandsforbund, er aldeles ugrundet.

Forretningsudvalget maa snarere mene, at netop Forbundets Forbliven indenfor De samvirkende Fagforbund vil kunne værne Arbejdsmandsforbundet mod de opløsende Tendenser, som spores hist og her i Arbejderbevægelsen. I saa Henseende byder De samvirkende Fagforbunds Love og Vedtægter fremdeles al fornøden Beskyttelse.

Tilføjelsen til § 3 er indført i Loven for at muliggøre saadanne Ændringer i Organisationsformerne, som den industrielle Udvikling gør ønskelig eller nødvendig, og hvorom de vedkommende Arbejdere er enige.

Da en saadan Udvikling ikke bør hvile paa tilfældige Stemninger blandt Arbejderne, men maa have Rod i en sund og naturlig Udvikling, er der ved Tilføjelsen til § 5 givet Forretningsudvalget Beføjelse til at have Indseende med, at mulige Forskydninger i Organisationsformerne foregaar paa naturlig Maade, og der er tillagt Forretningsudvalget Myndighed til at gribe til, naar dette er paakrævet.

Stillingen overfor Foreninger, som er udtraadt af Forbundet — som er tilsluttet De samvirkende Fagforbund — har hidtil været, at de er blevet nægtet Optagelse medmindre den vedkommende Organisation gav sit Samtykke hertil, og denne Regel vil ogsaa blive fulgt i Fremtiden.

P. B. V.
Carl F. Madsen.
/Alfred Christiansen.

Ser man nu hen til de fremlagte Dokumenter, vil man bemærke, at de Anker, vi havde at fremføre paa Kongressen i 1922, ikke mere er til Stede; det er udelukket, at D. s. F. for Fremtiden kan slutte Lønaftaler for de tilsluttede Forbund, medmindre disse har været nærværende under Forhandlingerne og givet deres Tilslutning til de trufne Aftaler. Tilbage var altsaa kun Spørgsmaalet, om Bestemmelserne i §§ 3 og 5 kunde give Anledning til en Udvandring af større eller mindre Grupper af vort Forbunds Medlemmer, dersom saadanne Grupper kunde vente Optagelse i Central-

organisationen; men efter det Svar, vi har modtaget, kan man vel gaa ud fra, at den Mulighed ikke er til Stede. Ved Hovedbestyrelsens fornyede Overvejelse har der da ogsaa været et betydeligt Flertal for at forelægge Spørgsmaalet endnu engang for denne kompetente Forsamling og tilraade at tage vor Udmeldelse af D. s. F. tilbage. — — —

Formanden, der var Ordfører for Hovedbestyrelsens Flertal, deltog naturligvis livlig i den paafølgende Debat, der strakte sig over tre Dage, og gjorde herunder gældende, dels hvad han allerede i sit Indledningsforedrag slog fast, at som Lønfaktor var D. s. F. sat ud af Spillet, men hertil kom jo rigtignok de mange Betænkeligheder, Arbejdsmændene maatte have ved at bryde Samarbejdet med de øvrige organiserede Arbejdere baade økonomisk og moralsk. I mer end en Menneskealder har vi vandret Haand i Haand; under vort nuværende Banner har vi bragt Dansk Arbejdsmands Forbund op til en Mønsterorganisation, som intet andet Land kan fremvise Mage til, vi har fremskaffet Løn- og Arbejdsforhold, som — det indrømmede Taleren — ikke var nær hvad vore Medlemmer burde have, men var langt bedre og laa langt nærmere de faglærte Arbejderes Løn, end der noget andet Sted i Verden kunde henvises til.

Den 8 Timers Arbejdsdag har vi danske Arbejdere samlet erobret! Vil det være mulig, naar vi skilles, at bevare dette for os alle uerstattelige Kulturgode? Lyngsie troede heller ikke paa, at D. s. F. vilde sprænges eller blive til intet, fordi vi fastholdt vor Udmeldelse; frygtede derimod nærmere, at enkelte af vore Grupper skulde faa fine Fornemmelser og hellere ønskede at staa sammen med de tekniske Fag, naar Dørene i D. s. F. sloges paa vid Gab. Troede, at D. s. F. endnu en Aarrække vilde være førende, naar det gjaldt at forhandle om store Spørgsmaal med Arbejdsgiverforeningen, og saa da Faren ved at staa udenfor; mente, at Arbejdsmændene var bedst tjente med at følge Forhandlingerne fra første Færd og derved præge disse, saa de Synspunkter, vi gjorde gældende, kunde blive raadende i Stedet for at tage Kampen bagefter for at opnaa bedre Vilkaar, end der maaske i Forvejen var sluttet for med en Række andre Fag. Lagde endelig de Delegerede paa Sinde, at de, der repræsenterede de 1000 smaa Hjem, maatte være sig deres store Ansvar bevidst og ved deres Stemmeafgivning nøje overveje, hvad der tjente vore mange Medlemmer bedst.

Forretningsfører Hans Nielsen, der var Mindretallets Ordfører, hævdede, at vi burde lade vor Udmeldelse staa ved Magt; troede ikke, den Ændring, der var sket i D. s. F.s Love, var tilstrækkelig til at sikre os mod Gentagelse af, hvad der skete i Foraarene 1921 og 22; mente iøvrigt, at selv Lovene i den Form, de havde nu, kun vilde blive af kort Varighed, da de var vedtagne med saa lille en Majoritet, at alene det, at D. A. F.s Repræsentationsret nu var nedsat til det halve, kunde gøre det mulig at foretage en Ændring naar som helst; troede, at Dansk Arbejdsmands Forbund var stærk nok til at staa alene, og at fortsat Samarbejde med de øvrige Fag var umuligt. Han frygtede ikke for Splittelse i vore Rækker, selv om vi gik ud, gik der en Splint af hist, kom der et Stykke til her; henviste til, at de Fag, der i lange Tider havde staaet udenfor D. s. F., klarede sig lige saa godt som os andre. Anbefalede kraftigt Kongressen at stemme for at fastholde vor Udmeldelse af D. s. F.

Hovedkasserer E. Svendsen, D. s. F., gjorde opmærksom paa, at de udenfor staaende Fag altid havde maattet nøjes med, hvad D. s. F. i Forvejen havde opnaaet, og oplyste, at Bygningsfagene i Foraaret havde sluttet Overenskomst om Løn- og Arbejdsforhold, men havde ladet Spørgsmaalet om Arbejdstiden staa aaben; skulde Arbejdsgiverne have Lyster i Retning af at slaas med os endnu engang om Arbejdstidsspørgsmaalet, var Kampen overladt til D. s. F. og de tilsluttede Organisationer, saa Taleren gav ikke meget for den Selvstændighed, disse Fag havde erhvervet sig ved at staa isolerede. — — —

I Debatten, der, som tidligere nævnt, strakte sig over tre Dage, deltog ca. 100 Talere, og mange gode og vægtige Indlæg leveredes. Da Talernes Række var slut, skred man til Afstemning ved Navneopraab. 187 Delegerede stemte for at blive i D. s. F., og 164 for at gaa ud. Dansk Arbejdsmands Forbunds Forbliven i D. s. F. var saaledes vedtaget.

Efterat der var valgt Repræsentanter til D. s. F.s Repræsentantskab, hævedes Kongressen under rungende Hurraraab for D. A. F. og for Lyngsie.

Kilometerpengene.

I vort Fagblad Nr. 17 af 13. December 1922 refererede vi en Sag, der havde været til voldgiftsretslig Afgørelse, nemlig Spørgsmaalet om, hvorledes § 5 i Overenskomsten af 11. Maj 1922 mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Centralforeningen for Murermestre i Jylland og Østifterne skulde forstaas.

Som man vil erindre, paastod Centralforeningen, at Kilometerpenge ikke skulde betales til de Arbejdsmænd, der boede paa Arbejdsstedet, medens vi krævede i Henhold til Paragraffens Ordlyd, at naar Arbejdsstedet laa fjernet 3 km fra Bygrænsen, saa skulde Kilometerpenge betales til alle de Arbejdsmænd, som var antaget til Arbejdet, og Voldgiftsretten, hvis Opmand var Herr Landsdommer Poul Hansen, gav os Medhold, idet han dømte, at Tillægget skulde betales for hele det paagældende Arbejde til de vedkommende Arbejdsmænd uden Hensyn til, hvor de havde Bopæl.

Centralforeningen var rasende over denne Kendelse, og da det samme Spørgsmaal opstod i Næstved og Holeby, nægtede de at efterkomme den tidligere afsagte Voldgiftskendelse, idet de hævdede, at der i den nye Overenskomst var faldet en Sætning ud, som havde staaet i den gamle Overenskomst af 23. Februar 1919, og iøvrigt hævdede de, at den Kendelse, der var afsagt, kun gjaldt for Stege, men ikke for Tilfælde af samme Art i andre Byer, og de krævede derfor en ny Voldgift afholdt paa Spørgsmaalet, hvilket Dansk Arbejdsmandsforbund naturligvis modsatte sig.

Efter at de formelle Møder havde været afholdt mellem Hovedorganisationerne, blev Sagen indanket til Afgørelse af Den faste Voldgiftsret, og denne har under 26. April afsagt en saalydende Kendelse:

UDSKRIFT
af
Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. April 1923 i Sag Nr. 666: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmands Forbunds og dettes Afdelinger i Næstved og Holebys Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningerne af Murermestre i Jylland og Østifternes Vegne.

Den mellem Centralforeningerne af Murermestre i Jylland og Østifterne og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst af 11. Maj 1922 indeholder ligesom tidligere Overenskomster Bestemmelser om, at der for Arbejder, der udføres udenfor en vis Afstand fra Bygrænsen skal betales et vist Tillæg pr. Time saavel til Timeløn som til Akkordsatser. Den — af Centralforeningerne besørgede — trykte Udfærdigelse af Overenskomsten indeholder intet om, at andre Forhold end Arbejdspladsens Afstand fra Bygrænsen skal komme i Betragtning ved Afgørelsen af, om det nævnte Tillæg skal betales: I en tidligere Overenskomst af 23. Februar 1919 hed det derimod: »Til Arbejdere, der er bosatte paa Stedet, eller som antages paa Arbejdsstedet, betales dog intet Tillæg.«

I Sommeren 1922 beskæftigede en Murermester i Stege ved et Arbejde paa en Bondegaard i Udby ved Stege tre Arbejdsmænd, hvoraf den ene boede i Stege, de to andre i Landsognet. Der opstod da Strid om, hvorvidt ogsaa de to sidstnævnte skulde have det omtalte Tillæg. Denne Strid afgjordes den 23. Oktober 1922 ved Kendelse af en af Centralforeningerne og Dansk Arbejdsmands Forbund nedsat faglig Voldgiftsret derhen, at Tillægget skulde betales til tre Arbejdere.

Under denne Sag er det oplyst, at Centralforeningernes Medlemmer i Næstved og Holeby har nægtet at bøje sig for den faldne Voldgiftkendelses Resultat. De samvirkende Fagforbund har derfor paa Dansk Arbejdsmands Forbunds Vegne paastaaet Centralforeningerne og de paagældende Mestre idømt Bod for Brud paa den gældende Overenskomst og for Nægtelse af at rette sig efter en faglig Voldgiftsrets Kendelse.

De Indklagede paastaar Sagen afvist som hørende under faglig Voldgift. De hævder, at den tidligere Afgørelse kun angik Tilfældet i Stege og derfor ikke kan være bindende for de nu foreliggende Tilfælde. De gør endvidere gældende, at det skyldes en ren Fejltagelse, naar den ovenfor citerede Begrænsning i Adgangen til at kræve det omhandlede Tillæg ikke er optaget i den trykte Gengivelse af den gældende Overenskomst, samt at de har forsømt at oplyse dette for den tidligere Voldgiftsret.

Den gældende Overenskomst indeholder i Prg. 7 følgende Bestemmelser:

»Som Regler for Behandling af faglig Strid

gælder den af Hovedorganisationerne senest vedtagne »Norm«; dog saaledes, at hvor Striden drejer sig om Forstaaelse af Overenskomster eller Aftaler mellem Centralforeningerne og Dansk Arbejdsmands Forbund, vælges henholdsvis Mæglings- og Voldgiftsmænd af disse Parter, og hvor Striden drejer sig om Forstaaelsen af lokale Aftaler eller Priskuranter, derunder ogsaa lokale Tillæg til den centrale Priskurant vælges Mæglings- og Voldgiftsmændene af de modstaaende lokale Organisationer.«

I det foreliggende Tilfælde drejer det sig om Forstaaelsen af en mellem Centralforeningerne og Dansk ArbejdsmandsForbund bestaaende Overenskomst, og den faglige Voldgiftsret, der afsagde Kendelse den 23. Oktober f. A. blev i Overensstemmelse hermed nedsat af de nævnte Organisationer. Dens Kendelse findes herefter at maatte opfattes som en bindende Afgørelse af Spørgsmaalet om Forstaaelsen af det paagældende Punkt i Overenskomstn. Og det findes ikke at kunne komme i Betragtning, om de Indklagede under Voldgiftssagen maatte have forsømt at oplyse Omstændigheder i deres Favør.

Der findes at kunne ses bort fra Paalæggelse af Bod. Derimod findes de Indklagede at burde betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

KENDELSE.

Den faglige Voldgiftskendelse af 23. Oktober 1922 maa lægges til Grund ved Fortolkningen af den mellem Parterne bestaaende Overenskomst.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med Kr. 300.00.

Man vil af ovenstaaende Kendelse se, at Voldgiftsretten slaar fast, at uanset de af Arbejdsgiverforeningens og Centralforeningens Repræsentanter fremførte Paastande, er det Spørgsmaal om Kilometerpenge afgjort ved Voldgiftskendelse af 23. Oktober f. A., og der er altsaa ingen Vej udenom, Centralforeningens Mestre er nu overalt forpligtet til, naar et Arbejde ligger udenfor en Afstand af 3 km fra Bygrænsen, at betale det overenskomstmæssig fastsatte Kilometerpenge-Tillæg.

Sagens Omkostninger blev ligeledes paalagt Centralforeningen.

Denne Kendelse, der jo er gaaet Centralforeningen imod, har jo imidlertid ogsaa Bud til os, og dette Bud gaar ud paa, at naar en faglig Voldgiftsret har været nedsat, behandlet et Spørgsmaal og afsagt en Kendelse, saa er saadan en Kendelse bindende og overordentlig vanskelig at faa omstødt, for man ser jo, at Centralforeningens Paastand om, at de ikke overfor den faglige Voldgiftsret har fremsat alle Oplysninger i deres Favør, ikke kunde komme i Betragtning, men blev afvist af Den faste Voldgiftsret.

G. H.

Arbejdstiden i Udlandet.

Betænkning afgivet af det i Henhold til Forliget af 4. April 1922 nedsatte Udvalg angaaende Arbejdstiden.

I den mellem »Dansk Arbejdsgiverforening« og »De samvirkende Fagforbund i Danmark« under 4. April 1922 afsluttede Overenskomst indeholdes følgende Bestemmelse:

»Der nedsættes et Udvalg, hvortil Arbejdsgiverforeningen vælger 5 Medlemmer, De samvirkende Fagforbund 5 Medlemmer, og hvis Møder ledes af Forligsformændene. Det paahviler dette Udvalg at gennemgaa de under de hidtil førte Forhandlinger fremførte Oplysninger om de faktiske Forhold med Hensyn til Arbejdstiden her og i andre Lande. Udvalget afgiver Betænkning senest den 1. Juli d. A.«

Til dette Udvalg valgtes fra Arbejdsgiverforeningens Side:

Foreningens Formand, Bogtrykker *Langkjær*,
Foreningens Næstformand, Ingeniør *Ejnar Jørgensen*,
Oldermand *Silius Johansen*,
Ingeniør *Otto Meyer* og
Revisor *N. L. Petersen*.

Som Repræsentanter for »De samvirkende Fagforbund« tiltraadtes Udvalget af

Fagforbundenes Formand, Landstingsmand *C. F. Madsen*,
Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, *J. A. Hansen*,
Formanden for Dansk Arbejdsmandsforbund, *M. C. Lyngsie*,
Formanden for Snedkerforbundet, *Martin Petersen*, og
Formanden for Træindustriarbejderforbundet, *V. S. Petersen*.

Som Formand for Udvalget har fungeret Departementschef i Det statistiske Departement, *Adolph Jensen*, medens Sekretærarbejdet har været varetaget af den ene af Forligsinstitutionens Sekretærer, Fuldmægtig i Indenrigsministeriet *Erik Dreyer*.

— — —

Udvalget, der har afholdt sine Møder i Forligsinstitutionens Lokaler, begyndte sit Arbejde ved et Møde den 15. Juni 1922. Man enedes her om ikke at give Udvalget en saa begrænset Opgave som i Overenskomsten anført, men i det Hele at søge tilvejebragt saa nye Oplysninger som muligt om Arbejdstiden i Udlandet. Herefter var man imidlertid enige om, at Udvalget ikke kunde tilendebringe sit Arbejde til det i Overenskomsten angivne Tidspunkt, den 1. Juli 1922.

Saavel fra Arbejdsgiverne som fra Arbejderne blev der derefter tilstillet Udvalget det Materiale angaaende Arbejdstiden i Udlandet, som hver af Parterne var i Besiddelse af, og som for Arbejdsgivernes Vedkommende væsentligt bestod af officielt udgivne Love og Bekendtgørelser samt andre officielle Publikationer, medens Arbejdernes Oplysninger var indhentede hos de faglige Landsorganisationer i vedkommende Lande. Efter at dette Materiale var bearbejdet af Udvalgets Sekretær, blev det gennemgaaet i et af Udvalget den 16. August 1922 afholdt Møde.

Paa Grundlag af Forhandlingerne i dette Møde besluttede Arbejderne at lade det foreliggende Materiale oversætte og anmode Arbejderorganisationerne i vedkommende Lande om at gennemgaa det og fremkomme med eventuelle Bemærkninger. Efter at de forskellige Svar paa denne Henvendelse var modtaget, blev det derved tilvejebragte Materiale overladt Udvalget til Bearbejdelse, og i et den 21. December 1922 afholdt Møde gennemgik Udvalget herefter hele det foreliggende Materiale.

Som Resultat af Udvalgets Arbejde fremkommer efterstaaende Betænkning, hvis Oplysninger om Arbejdstiden i Udlandet saa vidt muligt er ført a jour indtil Midten af December Maaned 1922.

I Betænkningen er Landene opført i alfabetisk Orden.

Under Udvalgets Forhandlinger var det paa et vist Tidspunkt Forudsætningen, at Parterne i et særligt Tillæg til Betænkningen skulde kunne anføre saadanne supplerende faktiske Oplysninger om Arbejdstiden i Udlandet, som var indgaaet paa et Tidspunkt, hvor Udvalgets Arbejde nærmede sig sin Afslutning. Efter af Arbejdsgivernes Repræsentanter i Henhold til denne Vedtagelse havde fremsat en Tillægsudtalelse, viste det sig imidlertid umuligt at opnaa fuld Enighed indenfor Udvalget om Gennemførelsen af denne Ordning, og den blev derfor opgivet.

København, i Marts 1923.

J. A. Hansen. Adolph Jensen, Formand. *Silius Johansen. Einar Jørgensen. H. Langkjær. Lyngsie. Carl F. Madsen. Otto Meyer Martin Petersen. N. L. Petersen. V. S. Petersen.*

Erik Dreyer,
Udvalgets Sekretær.

Australien.

8-Timersdagen er gennemført, men der gælder ingen Grænser for Overarbejde. Dette betales med fra 25 til 50 pCt. for de første 2 Overarbejdstimer og med 100 pCt. for de følgende.

Belgien.

Den belgiske Lov om Arbejdstiden skriver sig fra 14. Juni 1921 og traadte i Kraft den 1. Oktober 1921.

Loven omfatter i det væsentligste Industrivirksomheder, men kan ved kongeligt Dekret gøres anvendelig paa Butiksvirksomheder, Hoteller o. l., samt overfor andre Arbejdere og Medhjælpere i Handelsvirksomheder end Kontormedhjælpere, (der falder direkte ind under Loven).

Lovens Artikel 2 fastsætter en daglig Maksimumstid af 8 Timer og en ugentlig Maksimumstid af 48 Timer; den giver imidlertid i ret vidt Omfang Dispensationer herfra, nemlig i følgende Tilfælde:

1) Der kan gives Tilladelse til at indføre Lørdagseftermiddags-Hvil indenfor en Industri, naar der i Forvejen er opnaaet Enighed herom mellem Majoriteten af dens Arbejdsgivere og Arbejdere. Den faste Arbejdstid af 8 Timer kan da overskrides paa Ugens andre Dage, men maa ikke overstige 9 Timer om Dagen eller 48 Timer om Ugen.

2) Samme Tilladelse og med samme Begrænsning kan gives i Tilfælde af, at der af-

sluttes Overenskomst derom mellem en Virksomheds Chef og dens Arbejdere.

Tilladelsen meddeles ved kgl. Dekret højst for 1 Aar ad Gangen.

3) I Virksomheder med Flerholds-Drift kan 8-Timersdagen overskrides, men Arbejdstiden skal indenfor 3 Uger være gennemsnitlig højst 8 Timer daglig og 48 Timer ugentlig. Den daglige Arbejdstid maa endvidere ikke overstige 10 Timer.

4) For Arbejder, som ifølge deres Natur ikke kan afbrydes, kan 8-Timersdagen overskrides, men Arbejdstiden maa ikke overstige indenfor 3 Uger gennemsnitlig 56 Timer.

Ved kgl. Dekret kan der gives Dispensationer for:

5) Sæsonindustrier.

6) Virksomheder, som udelukkende drives ved Vandkraft.

7) Virksomheder, som benytter Vinden som Drivkraft.

8) I alle andre Industrier i de Undtagelsestilfælde, hvor det maa erkendes, at den ved Artikel 2 fastsatte Begrænsning af Arbejdstiden ikke er anvendelig. I dette Tilfælde kan Dispensation dog kun meddeles i Tilknytning til og i Overensstemmelse med en Overenskomst mellem Arbejdere og Arbejdsgivere.

9) I Industrier, hvor den til Arbejdets Udførelse nødvendige Tid ikke kan præciseres, samt

10) i Industrier, hvor det Materiale, som forarbejdes, er udsat for en meget hurtig Forandring.

11) Arbejdsministeriet kan i Tilslutning til en Overenskomst mellem en Virksomheds Chef og Majoriteten af Arbejdere meddele Dispensation med det Formaal at faa udført det Arbejde, som maatte være en Følge af uforudsete Begivenheder; Dispensation kan højst tilstaas for 3 Maaneder i Løbet af ét Aar, og Arbejdstidens Forlængelse maa ikke overskride to Timer daglig.

ad 5—11. Arbejde udover den almindelig gældende Arbejdstid betales med et Tillæg af mindst 25 pCt. for de første 2 Overarbejdstimer og med 50 pCt. for de følgende Overarbejdstimer.

Den fastsatte Arbejdstid kan endvidere overskrides forsaavidt angaar:

12) Forberedende eller afsluttende Arbejder, som nødvendigvis maa udføres udenfor den almindelige Arbejdstid, dog ikke med mere end 2 Timer daglig.

13) Arbejde i Anledning af en indtruffen eller overhængende Ulykke.

14) Arbejde ved uomgængelige Nødreparationer af Maskiner etc., samt

15) Arbejde, som nødvendiggøres ved force majeure eller ved uforudsete Begivenheder, forsaavidt Dispensation er nødvendig for at undgaa en alvorlig Standsning i Virksomhedens normale Drift.

16) For Arbejdere, hvis Arbejde paa Grund af dets Natur ofte maa afbrydes, kan Kongen give Dispensation.

ad 12—16. Overarbejde betales efter samme Skala som nævnt under 5—11.

Arbejdstiden kan *nedsættes* ved kgl. Dekret for Arbejdere beskæftigede i Værksteder eller Lokaler af særlig usund Karakter.

Naar der efter det overordnede Arbejdsraads og det overordnede Industri- og Handelsraads Mening maatte foreligge en Nødvendighed af national Betydning for at fremme den for Indførsel af Subsistensmidler fornødne Udførsel af Varer, kan Kongen udsætte de ved Loven fastsatte Tidsgrænser.

Efter de foreliggende Oplysninger er der meddelt følgende Dispensationer fra Lovens Bestemmelser:

A. *Sukkerindustrien.*

Ved kgl. Dekret af 14. November 1921 er der meddelt Tilladelse til at arbejde indtil 12 Timer om Dagen, dog saaledes, at Gennemsnitsarbejdstiden pr. Uge i Tiden fra 1. Oktober 1921—1. Oktober 1922 ikke maa overstige 48 Timer.

Ved kgl. Dekret af 11. Oktober 1922, der gælder til 30. September 1923, er der meddelt Tilladelse til, at forskellige nærmere angivne Arbejdere, som arbejder i Skiftarbejde, indenfor Perioden fra 9. Oktober til 31. December beskæftiges mere end 8 Timer daglig og 48 Timer ugentlig, dog saaledes, at Arbejdets Varighed aldrig kan overstige 12 Timer daglig, og at de faste Arbejderes Arbejdstid ikke overskrider 8 Timer pr. Dag som Gennemsnit for et Aar. For Pladsarbejdere fastsættes Arbejdstidens Varighed til 10 Timer pr. Dag indenfor samme Periode.

B. *Stenbrudsindustrien* og

C. *Bygningsfagene og offentlige Arbejder.*

Arbejdstiden kan ifølge Bekendtgørelse af 26. Maj 1922 udgøre — for Stenbrudsindustriens Vedkommende dog kun for de under aaben

Himmel beskæftigede Personer — 108 Timer pr. 14 Dage eller 9 Timer pr. Dag i Maanederne Maj-Juli, 96 Timer pr. 14 Dage eller 8 Timer pr. Dag i Maanederne Februar-April og August-Oktober, 84 Timer pr. 14 Dage eller 7 Timer pr. Dag i Maanederne November-Januar. Endvidere kan Arbejdstiden i Maanederne Februar-April og August-Oktober udstrækkes til 8½ Time om Dagen for at indhente Arbejdstid, som er tabt paa Grund af daarligt Vejr, og af samme Grund udstrækkes til 8 Timer i Maanederne November-Januar, dog at de fastsatte Maksima pr. 14 Dage i begge Tilfælde skal opretholdes. Endvidere kan den daglige Arbejdstid overskrides med 1 Time i de første 5 Dage pr. Uge i de Tilfælde, hvor der anvendes »week end«. Bekendtgørelsernes Bestemmelser gælder forsøgsvis for 1 Aar.

Indenfor Byggeindustrien tillader et kgl. Dekret af 2. September 1922, at de Arbejdere, der er beskæftiget i de af Krigen hærgede Egne, i Tiden indtil 31. December 1922, arbejder i længere Tid end sædvanligt gældende — saavel ved offentlige som ved private Arbejder (med enkelte Undtagelser) — dog at Arbejdstiden i Løbet af et halvt Aar ikke maa overstige 1200 Timer.

Iøvrigt skal følgende Maksimalarbejdstider iagttages:

60 Tim. om Ugen og 10½ Tim. om Dagen i Juni og Juli.

57 Tim. om Ugen og 10 Tim. om Dagen i Maj og August.

54 Tim. om Ugen og 9½ Tim. om Dagen i April og September.

51 Tim. om Ugen og 9 Tim. om Dagen i Marts og Oktober.

42 Tim. om Ugen og 7½ Tim. om Dagen i Januar, Februar, November og December.

D. *Skræder-, Konfektions- og Pelsværksindustrien.*

Ved Bekendtgørelse af 20. Juni 1922 er der forsøgsvis for et Aar givet Tilladelse til indenfor nævnte Industri i visse Maaneder at forhøje den daglige Arbejdstid til 9 Timer, mod at den til Gengæld i et lige saa stort Antal Maaneder nedsættes til 7 Timer. Hvis man i Industrien benytter »week end«, kan den daglige Maksimumsarbejdstid i Ugens 5 første Dage yderligere overskrides med 1 Time pr. Dag.

E. *Teglværksindustrien.*

Ved Bekendtgørelse af 4. Juli 1922 er forsøgsvis for Tiden indtil 31. December 1922 fastsat, at Arbejdstiden kan udgøre i Tiden fra 15. April til 15. Oktober indtil 108 Timer pr. 14 Dage eller 9 Timer pr. Dag og i Tiden fra 16. Oktober til 14. April 84 Timer pr. 14 Dage eller 7 Timer pr. Dag. Endvidere kan i Tiden fra 15. April til 15. Oktober den daglige Arbejdstid udstrækkes til 10 Timer for at indvinde Arbejdstid, som er tabt paa Grund af daarligt Vejr; det nævnte 14 Dages Maksimum (108 Timer) kan imidlertid ikke herved overskrides. Hvis man benytter »week end«, kan den daglige Maksimumsarbejdstid i Ugens første Dage yderligere overskrides med 1 Time pr. Dag.

F. *Levnedsmiddelindustrien.*

Ved Bekendtgørelse af 4. Juli 1922 er der forsøgsvis for 1 Aar fastsat følgende Bestemmelser med Hensyn til Arbejdstiden i nedennævnte Levnedsmiddelindustrier:

Konfekt- og Chokoladefabriker: Maksimum 9 Timer pr. Dag i November-Februar paa Betingelse af, at Arbejdstiden ikke overskrider 7 Timer i Maanederne Maj-August.

Saftkogerier Syltetøjsfabriker, Fabriker for syltede Frugter: Maksimum 9 Timer pr. Dag i Juni-November paa Betingelse af, at Arbejdstiden ikke overskrider 7 Timer i de andre Maaneder.

Ostefabriker: Maksimum 9 Timer pr. Dag i April-Juni paa Betingelse af, at Arbejdstiden ikke overskrider 7 Timer i December-Februar.

Isværker: Maksimum 9 Timer pr. Dag i Juni-September paa Betingelse af, at Arbejdstiden ikke overskrider 7½ Time i de andre Maaneder.

Bryggerier: 1200 Timer i hver af Aarets 2 Halvaar med Maksimum 9 Timer pr. Dag.

Ved Dekret af 16. Oktober 1922 er der forsøgsvis for 1 Aar fastsat følgende Bestemmelser med Hensyn til Arbejdstiden i de efternævnte Levnedsmiddelindustrier:

Biscuitfabriker og Fabriker til Fabrikation af Honningbrød og Marcipan: Maksimum 9 Timer pr. Dag i Tiden fra 15. Oktober til 15. Januar paa Betingelse af, at Arbejdstiden ikke overskrider 7 Timer pr. Dag fra 15. Maj til 15. August.

For samtlige foranstaaende Dispensationer gælder, at hvor Virksomheden anvender »week

end«, kan den daglige Maksimumstid i Ugens 5 første Dage yderligere overskrides med 1 Time pr. Dag.

G. Udblødning af Hør i Floder.

Et Dekret af 14. Oktober 1922 tillader forsøgsvis for et Aar Virksomheder, der udfører Udblødning af Hør i Floder, fra 15. April til 15. Oktober at overskride den sædvanlige Maksimums-Arbejdstid paa Betingelse af, at den daglige Arbejdstid ikke overskrider 9 Timer, og at den samlede Arbejdstid i dette Tidsrum ikke overstiger 1200 Timer.

Hvis »week end« anvendes, kan den daglige Maksimumstid i Ugens 5 første Dage yderligere overskrides med 1 Time pr. Dag.

H. Endelig oplyses det, at der i *Trykkeindustrien* er afsluttet Overenskomst mellem Arbejdsgivere og Arbejderorganisationer om, at Arbejdsgiverne er berettiget til at beskæftige Medlemmer af deres Personale i 52 Overarbejdstimer aarligt, deraf 12 Timer i hver af Maanederne November og December. Den daglige Arbejdstid maa dog ikke forlænges med mere end 2 Timer daglig. Overenskomsten er af fuldkommen midlertidig Karakter.

Fra Udlandet.

Meddelelser

fra

Sekretær: R. Stenhuis. Amsterdam.
Willem Beukelstraat 38. Holland.

Hollands Fabrikarbejder Forbund, Sæde Amsterdam.

Beretning over 4de Kvartal 1922.

Vor Kollega, K. de Jonge, Formand for Hollands Fabrikarbejder Forbund, har sendt os nedenstaaende Beretning over 4de Kvartal 1922:

I Hollands Fabrikarbejder Forbund har der i 4de Kvartal 1922 ikke fundet nogle vigtigere Begivenheder Sted. Arbejdsgiverne bestræber sig stadig paa at nedsætte Arbejdernes Lønninger og forringe de øvrige Arbejdsbetingelser. Vore Tillidsmænd maa stadig være paa Post for at afslaa Arbejdsgivernes Angreb. Resultatet af denne Agtpaagivenhed har paa Grund af de slette Tilstande indenfor forskellige Industrigrene ikke altid været det ønskede. Den ringe Mængde Arbejde, der er at udføre i de forskellige Industrier, bevirkede naturligvis en stor Arbejdsløshed. Antallet af Arbejdsløse i Holland andrager over 175.000.

Trods disse ugunstige Forhold er det stadig lykkedes os at faa Arbejdsgivernes Krav ned paa et rimeligt Niveau. Pristallets Ansættelse og det lave Standpunkt, hvorpaa det nu befinder sig, tillader ikke yderligere Reduktion. De hollandske Arbejderes Livsniveau kan ikke taale yderligere Angreb. For Tiden stiger Priserne paa Livsfornødenhederne atter, selvom det kun er i ringe Grad.

Dette fremgaar af nedenstaaende Tal, som vi har uddraget af en offentlig, kommunal Beretning fra Amsterdam. Pristallet for Livsfornødenhederne i Marts 1920 er ansat lig 100, og er ifølge Amsterdammer-Statistiken i

Juni 1920	102,4
Septbr.	106,8
Decbr.	103,7
Marts 1921	98,2
Juni	97,3
Septbr.	93,2
Decbr.	89,1
Marts 1922	89,8
Juni	87,4
Septbr.	81,8
Decbr.	82,5

Naar man sammenligner med Niveauet fra før Krigen og sætter Tallet for 1913—14 til her at være 100, androg Udgifterne for Livsfornødenhederne i Marts 1920: 213,7 og i December 1922: 176,3.

Straa-Pap-Industrien.

Paa Grund af den enorme Eksport, som truede med, at Arbejdsgiverne i denne Industri kunde blive tvunget til at standse deres Virksomheder, har vi anmodet Regeringen om at regulere Udførselen, saaledes at Straaforraadene kunde strække til til den kommende Høst. Saafremt Regeringen ikke vilde være villig til at indskrænke Udførselen, har vi anbefalet Regeringen kun at give Udførselstilladelse til Bønderne — disse ejer et stort Antal af Straapap-Fabrikerne — naar de vilde oprette en Kasse, hvoraf de arbejdsløse Straapaparbejdere kunde blive understøttet. Regeringen var af den Formening, at det ikke var anbefalelsesværdigt at indskrænke Udførselen, og den var ikke tilsinds at efterkomme vort Forslag. I Mellemtiden har Udførselen taget betydeligt af, og Forraadene er formodentlig store nok til at kunne holde Fabrikerne i Gang til Efteraaret.

Kunstsilke-Industrien.

Der findes i Holland kun 3 Kunstsilkefabriker. Paa disse Fabriker er nogle Tusinde Personer (hovedsageligt Arbejdersker) beskæftet. Textilarbejderforbundet erklærer, at de Arbejdere og Arbejdersker, der er beskæftet i Kunstsilkeindustrien, skal indmeldes i dette Forbund. Vi er af den Opfattelse, at grundet paa den Kendsgerning, at Kunstsilkefabrikationen hører ind under den kemiske Industrigren, skal Arbejdere i Kunstsilkeindustrien tilslutte sig vort Fabrikarbejderforbund. Hidtil har ikke en eneste, hverken Arbejder eller Arbejderske, som er beskæftiget i Kunstsilkeindustrien, ladet sig overflytte til Textilarbejderforbundet fra vort Forbund; derimod har en Del Arbejdere og Arbejdersker, der var beskæftiget i denne Industri, ladet sig overflytte til os fra Textilarbejder-

forbundet. Bestyrelsen for den hollandske Landsorganisation har allerede drøftet dette Spørgsmaal med begge de nævnte Forbunds Bestyrelser. Landsorganisationen vil nu underkaste begge Forbunds Opfattelse en indgaaende Undersøgelse, og naar denne er afsluttet, vil Landsorganisationen fremsætte sit Syn paa Sagen.

Arbejdsløsheds-Understøttelser.

Vort Forbund har i de sidste 6 Aar haft en Kasse, hvoraf de, der uforskyldt er blevet arbejdsløse, understøttes. Kontingentet til Kassen forhøjes i Forhold til Arbejdsløshedens Størrelse. For nogle Aar siden androg Kontingentet til Arbejdsløshedskassen 0,03 holl. Gulden pr. Medlem pr. Uge. For Tiden er den fastsat til 0,20 Gulden. Understøttelsernes Størrelse er blevet forhøjet og Varigheden forlænget. I Aaret 1921 betaltes i de større Byer 18,00 Gulden pr. Uge i 90 Dage. Regeringen og Kommunen har i Fællesskab ydet Forbundet Hjælp, i Aaret 1921 endog 100 pCt. af det samlede Kontingentbidrag, men Indtægterne var alligevel ikke store nok til at dække det udbetalte Beløb. Regeringen ydede Ekstrahjælp; denne Ekstrahjælp var delvis rentefrie Forskud og delvis Hjælp paa Statens Regning. I Aaret 1921 er der i Arbejdsløshedsunderstøttelse ialt udbetalt 815,649.91½ Gulden. Der er i Aaret 1922 — efter at Hjælpens Størrelse og Varighed er blevet nedsat af Regeringen — udbetalt 719,070.40 Gulden i Arbejdsløshedsunderstøttelse, — deraf 147,381.49 Gulden i 4de Kvartal 1922. De store Summer, som Staten ydede i Arbejdsløshedsunderstøttelse, har givet Arbejdsgiverne Anledning til at gøre Forsøg paa at gøre en Ende paa Regeringens Bistand. Regeringen har maattet give efter for Reaktionens Pres, og Understøttelserne for Aaret 1923 er fastsat efter følgende Regler:

Understøttelsens Varighed:

36	Dage	efter	6	Maaneders	Anciennitet i Kassen,
48	—	—	1	Aars	— —
60	—	—	2	Aars	— —

Understøttelsens Størrelse for Gifte og Familieforsørgere:

1.	Klasse	15,60	Gulden	pr. Uge,
2.	—	13,80	—	—
3.	—	11,40	—	—

Kontingentet til Arbejdsløshedskassen andrager stadig 0,20 Gulden pr. Uge pr. Medlem. Stat og Kommune yder i Fællesskab en Hjælp paa 200 pCt., men Ekstrahjælp bliver ikke mere ydet.

Arbejdsløsheden i Forbundet:

Dato	Samlet Antal arbejdsløse Medlemmer	Deraf understøttede
1. Juli 1922	2416	1250
1. Oktober 1922	2340	692
1. November 1922....	2285	615
1. December 1922....	2738	824
1. Januar 1923	3450	947

I Oktbr. 1922 sluttede 412 Arbejdere(sker) sig til Forbundet (indmeldtes).

I November 1922 sluttede 281 Arbejdere(sker) sig til Forbundet.

I December 1922 sluttede 310 Arbejdere(sker) sig til Forbundet.

Medlemstallets Bevægelser fremgaar tydeligt af den følgende Tabel.

Dato:	Ifølge Sekretærens Opgivende:	Ifølge Antallet af anvendte Mærker:	Antal Medl. under 17 Aar:	Samlet Antal betal. Medl.:
1. Juli 1922	20109	19301	388	19689
1. Okt. —	19892	19082	387	19469
1. Nov. —	19858	19352	335	19687
1. Dec. —	19811	19284	346	19630
1. Jan. 1923	19771	19257	334	19591

Antal Medlemmer under 17 Aar:

Dato	Mandlige:	Kvindelige:	Ialt:
1. Juli 1922	297	91	388
1. Okt. —	281	106	387
1. Nov. —	243	92	335
1. Dec. —	238	108	346
1. Jan. 1923	236	98	334

Forbundets financielle Stilling:

Indtægter:

An. Kontingent (4. Kvartal 1922)	Gulden	108,562.76
- Indskud (4. Kvartal 1922)....	—	161.80
- »Fabrikarbejderen« (Fagblad)	—	92.75
- Andre Indtægter .....*	—	1,352.60
- Strejkeunderstøttelse	—	30,659.40*)
	Gulden	140,829.31

*) Dette Beløb blev udbetalt til vor Landsorganisation.

Understøttelser:

Pr. Strejkeunderstøttelse	Gulden	1,975.99
- Begravelseshjælp	—	470.00
	Gulden	2,445.99

Forbundets Formue beløb sig den 1. Januar 1923 til	Gulden	376,171.20
plus Kassebeholdning 1922	—	8,864.56
	Gulden	385,035.76

K. de Jonge,
Formand for det hollandske Fabrikarbejderforbund.

Østrigs Forbund for Arbejdere i den kemiske Industri.

Beretning over 4de Kvartal 1922.

Medlemsantallet androg pr. 31. December 1922 ialt 44,365, hvilket set i Forhold til det foregaaende Aar betyder en Forøgelse paa 367 Medlemmer, og heraf var de 16,863 Kvinder.

Indtægterne androg	Kr.	2,233,501,059.00
Udgifterne androg	Kr.	835,486,522.00

Administrations-Overskuddet andrager altsaa	Kr.	1,398,014,537.00
Formuen andrager	Kr.	1,417,369,711.00

I dette Kvartal fandt der Lønbevægelser Sted i samtlige Industrigrene, og de var denne Gang særligt hæftige, fordi de faldt i et Tidsrum, hvor der herskede den fuldstændigste Depression indenfor alle Industrier. Den østrigske Krones Stabilitet (eller Ustabilitet?) har i frygtelig Grad skadet alle Industrier i deres Konkurrencedygtighed, saa meget mere som det hjemlige Marked ikke var i Stand til at aftage særligt store Poster. Følgen heraf blev, at Industrien forsøgte at komme Konkurrenceudygtigheden til Livs ved at forlange af Organisationerne, at Arbejdernes Lønninger skulde reduceres med et betydeligt Procenttal. Afværgelsen af disse Bestræbelser kostede kolossale Anstrengelser, og den lykkedes i de fleste Tilfælde. Priserne paa Levnedsmidler og andre Livsfornødenheder gik noget ned.

1. Den kemiske Industri.

Den bestaaende Overenskomst forblev uforandret, mod en Reduktion paa 8 pCt. fra Aarsskiftet.

2. Papir-Industrien.

Overenskomsten blev i denne Periode opsagt af Arbejdsgiverne i Forventningen om, at det vilde lykkes, paa Grund af Konjunkturforholdene og den mægtige Arbejdsløshed, at opnaa en for Industrien gunstigere Overenskomst. Arbejdsgivernes Anslag blev forpurret, og den opsagte Overenskomst blev af Arbejdsgiverorganisationerne fornylig atter anerkendt som retsgyldig. Lønningerne skulde i Henhold til Pristallet nedsættes med 14 pCt. i November og med 8 pCt. i December Maaned.

3. Gummi-Industrien.

Ogsaa indenfor denne Industri, der egentlig for Størstepartens Vedkommende producerer for Eksport, er der indtraadt en Stagnation og en dermed følgende Overenskomstopsigelse. Opsigelsen kunde imidlertid først træde i Kraft pr. 1. Januar 1923, saaledes at Kampen om Fornyelse først kunde finde Sted efter dette Tidspunkt. Lønningerne blev her reduceret med ialt 14 pCt .

4. Margarine-Industrien.

Denne Industri, der ellers har haft sine bedste Perioder i Vintermaanederne, er i det forløbne Kvartal blevet hjemsøgt af en Krise som aldrig nogensinde før, hvilken medførte Masseafskedigelser og en Lønreduktion paa 8 pCt.

5. Cement-Industrien.

Cementindustrien i Østrig sygner hen, fordi Staten, trods Indsigelse fra Industrien samt fra Arbejderrepræsentanterne, paalægger den en høj Eksporttold, som fuldstændig lammer Eksporten af denne Vare. De omliggende Lande, hvis Told er lavere, har grebet Lejligheden til at konkurrere med de østrigske Produkter i selve Østrig, og de har endog kunnet fortrænge den østrigske Industri fra det hjemlige Marked. Resultatet heraf blev, at den hjemlige Industri for at søge at komme den høje Told til Livs fik paalagt Arbejderne en Reduktion paa 14 pCt.

De kritiske Forhold har naturligvis fremkaldt en Mængde Lønbevægelser og Kampe, der, naar man ser bort fra Lønningernes Reduktion ifølge Pristallet, har haft gode Resultater, eftersom Arbejdsgiver-Organisationernes Bestræbelser gik ud paa, at opnaa Lønreduktioner udover Pristallet. Der fand 51 Lønbevægelser Sted.

Som Følge af de frygtelige Konjunkturforhold er Arbejdsløsheden naturligvis vokset overordentlig stærkt. Medens vi i Foraaret kunde regne med 186 Arbejdsløse pr. 31. December 1921, saa maa det desværre fastslaas, at Antallet af Arbejdsløse er steget til 1613 ved Slutningen af 1922. Af Foraarets 186 Arbejdsløse var 71 Mænd og 115 Kvinder, ved Kalenderaarets Slutning var der 654 Mænd og 959 Kvinder. Ordnet branchevis fordeler Arbejdsløsheden sig som følger:

	Mænd	Kvinder	Ialt
Kemiske Storindustri	88	121	299
Gasindustrien	92		92
Gummiindustrien	135	276	411
Sæbeindustrien	122	282	404
Farve- og Lakindustrien	18	5	23
Tjære- og Asfaltindustrien ..	42		42
Kemiske Præparater	15		15
Farmaceutiske Industri	29	65	94
Olieindustri	19		19
Kemiske-teknisk Industri	109	195	304
Ialt	654	959	1613

Saaledes har den Frygt, som vi i Foraaret udtalte i Beretningen for 1921, vist sig at være begrundet, og Aaret 1922 er blevet et Kriseaar for vor Industri, endog i høj Grad. Desværre var der ved Aarets Slutning ikke Udsigt til Bedring i Krisen; tværtimod maa vi udtale vor Frygt for, at Krisens Højdepunkt endnu ikke er naaet, og at Aaret 1923 vil føre yderligere Arbejdsløshed, yderligere Arbejdsstandsninger og yderligere Reduktioner med sig.

J. Woiss.

Siden sidst.

Assens, Jyll. Cementfabriken »Dania«. Afdelingen krævede Lastning af store Lægtere betalt efter samme Takster, som er gældende for Lastning af Dampere, medens Fabriken kun vilde betale Taksterne for Lastning af Sejlskibe (Takster for Lastning af Lægtere findes ikke i Priskuranten.) Paa Mæglingsmødet den 12. Marts enedes man om, at Lægtere uden Damp- eller Motorspil betragtes som Sejlere, samt om, at for Lastning af Sejlere, der kan laste over 1000 Tønder, betales yderligere: (Ændring af de tidligere Takster): for 1/1 Td. ¾ Øre, for 2/2 eller 3/3 ¼ Øre. Kan Ce-

menten ikke slidskes ombord betales ekstra pr. Hold pr. 2/2 eller 3/3 Sække 1¼ Øre.

Odense F. Plovfabriken »Fraugde«. Afdelingen meddeler, at Arbejderne og Fabrikanten i 1922 mod Afdelingens Vilje enedes om en Timeløn af 95 Øre, men at der ingen Aftale blev truffet om Regulering 1923. Ikke desto mindre reducerede Fabrikanten i Februar i Aar saavel Timeløn som Akkordpriser med 6 pCt. Herimod protesterede Arbejderne, hvilket havde til Følge, at Fabrikanten sendte samtlige Arbejdsmænd hjem. Efter ca. 5 Ugers Lockout oprettedes den 6. April en Overenskomst. Timelønnen, der var nedsat fra 95 Øre til 89 Øre fastsattes til at være 5 Øre under den, indenfor Jern- og Metalindustrien gældende Antagelsesløn. Chaufførens Løn fastsattes til 100 Øre i Timen samt Betaling for Overarbejde. Samtlige, der var reduceret 6 pCt., fik paa en enkelt Undtagelse nær en Forhøjelse af 3—11 pCt. Regler for Behandling af faglig Strid. Samtlige Skruebrækkere skal være fjernede fra Fabriken forinden Arbejdets Genoptagelse. Vedrører 7 Mand.

Arden. Tørvefabrikant N. L. Larsen, Vejerholt Tørvefabrik. Overenskomst oprettet 29. Marts. 11 Mand. Arbejdstid 10 Timer. Timelønnen nedsat fra 116 Øre til 112 Øre. Akkordpriserne af 1922 uforandret. Overarb. 50 pCt. Nat-, Søn- og Helligdagsarb. 100 pCt. Tillæg til Timeløn og Akkorder. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Gælder til Produktionens Afslutning.

Arden. Tørvefabrikant S. Laursen, Gandrupgaards Tørvefabrik: Overenskomst oprettet. 17. Marts. 8 Mand. Arbejdstid 10 Timer. Timelønnen nedsat fra 116 til 112 Øre. Akkordpriserne af 1922 nedsatte 6 pCt. Overarb. 50 pCt., Nat-, Søn- og Helligdagarb. 100 pCt. Tillæg til Timeløn og Akkorder. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Udløber med Sæsonen 1923.

Moselund. Tørvefabrik E. Ernst, Engesvang Tørvefabrik. Overenskomst oprettet den 4. April. 110 Mand. Arbejdstid 10 Timer. Timelønnen forhøjet fra 94 Øre til 100 Øre. Akkordpriserne af 1922 forhøjet 7 pCt. Overarbejde 50 pCt. Tillæg. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Gælder til en 1. April.

Samme Afdeling. Tørvefabrikant Fr. Henriksen, Moselund. Overenskomst oprettet 4. April. 110 Mand. Arbejdstid 10 Timer. Timelønnen forhøjet fra 94 Øre til 100 Øre. Akkordpriserne af 1922 forhøjet 7 pCt. Overarb. 50 pCt. Tillæg. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Gælder til en 1. April.

Sparkær .Tørvefabrikanterne K. A. Bækgaard og S. Olsen. Overenskomst oprettet den 6. April. 30 Mand. Arbejdstid 10 Timer. Timelønnen uforandret 100 Øre. Akkordpriserne af 1922 forhøjet 7 pCt. Over-, Nat-, Søn- og Helligdagsarb. de første 3 Timer 50 pCt., udover de 3 Timer med 100 pCt. Tillæg. Arbejderne er ulykkesforsikrede for en Dagpenge af 5 Kr. pr. Dag fra den Dag Ulykkestilfældet indtræffer. Regulering som mellem Hovedorganisationerne. Gælder til en 1. April.

Pindstrup. A/S Nordisk Mosebrug. Overenskomst oprettet. 45 Mand. Arbejdstid 10 Timer. Timelønnen forhøjet fra 93 Øre til 95 Øre. Akkordpriserne af 1921 er gældende med 15 pCt. Afdrag, hvorved Akkordpriserne af 1922 forhøjedes 8 pCt. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Gælder til 1. April 1924.

Faarup. Gaardejer O. Olsen, Ørrild. Afdelingen klagede over, at et af dens Medlemmer, der havde arbejdet 4 Dage hos Gaardejerne, var aflønnet med Kr. 4,45 pr. Dag + Kosten, den krævede, at Gaardejeren i Lighed med, hvad han tidligere har, aflønnede Manden med almindelig Timeløn 105 Øre eller Kr. 9,45 pr. Dag (9 Timers Arbejdsdag) ÷ 3 Kr. pr. Dag for Kosten. Efter at der var sket Henvendelse til Gaardejeren om Forholdet, betalte han det resterende Beløb.

Stubbekøbing. Skørringe Skovdistrikt. Skovejeren, Godsejer Dinesen havde, uagtet han var Medlem af Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug og Medunderskriver af Overenskomsten for Skovningsarbejdet i Sæsonen 1922—23 betalt Priser, der ligger langt under de i Overenskomsten fastsatte. Afdelingen klagede over dette Forhold og krævede Efterbetaling til de 5 Mand, der havde udførte Skovningsarbejdet. Paa et Mæglingsmøde den 10. April enedes man om, at for Snitgavn, Klov, Fagot, Knippel, Jagtdage og Timelønsarbejde efterbetales i Henhold til de overenskomstmæssige Priser, medens det for Klodstræ og Naaletræ forbliver ved den Betaling, der er ydet. For Kvasbunker, som er betalt med 150 Øre pr. Bunke. For Fremtiden betales bunkelagte Effekter i Forhold til Indhold efter Maal.

Svendstrup. A/S De danske Spritfabrikers Forsøgsgaard, Frederikshøj. Afdelingen klagede over, at 2 af dens Medlemmer, der arbejdede paa Forsøgsgaarden, blev aflønnet med en Dagløn af 4 Kr. og krævede, at Aflønningen blev i Henhold til Landarbejderforbundets Overenskomst. (Betaling for Løsarbejde). Efter en Henvendelse til A/S De danske Spritfabriker gik Sagen i Orden, idet Spritfabrikerne erklærede sig villige til at betale den overenskomstmæssige Dagløn.

Sønder Omme. Skovejer Marinus Sørensen, Hvalplund Mark. Afdelingen klagede over, at et af dens Medlemmer, der overfor Skovejeren var indgaaet paa at skove 24 Rummeter Træ; for en Betaling af Kr. 56.40 ikke havde faaet Lønnen udbetalt. Da Skovejeren uagtet gentagne Henvendelser til ham derom stadig vægrede sig ved at betale Manden Tilgodehavendet, blev Sagen overgivet en Sagfører til Inkassation, hvorefter Manden udbetalte 42 Kr. for det udførte Arbejde.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 4 | 23. Maj | 1923 | 28. Aarg.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde.

Stillingen til de Arbejdsløse og til 8-Timersdagen.

Den 11. og 12. Maj afholdt De samvirkende Fagforbund Repræsentantskabsmøde i København. Dagsordenen, der behandledes var, som sædvanlig meget omfattende og vi skal da ogsaa kun dvæle ved enkelte af Punkterne, der har ganske særlig aktuel Interesse.

Om Spørgsmaalet, Regeringens Stilling til de Arbejdsløse indledede Hovedkasserer *A. Johansen* og udtalte blandt Andet:

— Det samlede officielle Tal paa de Arbejdsløse er omkring 30,000; men selve Tallet der jo ligger langt, langt borte fra »normale Forhold« er en daarlig Maalestok for den Sum af Savn og Lidelse, der paaføres hele Arbejderklassen; hertil kommer, at Cirkulæret, der bestemmer, at Kommunerne ikke maa yde Hjælp udover den vedtægtmæssige i mer end 90 Dage i 12 paa hinanden følgende Maaneder, nu er traadt i Kraft med sin fulde Virkning.

Af de ca. 30,000 Arbejdsløse har ca. 20,000 opbrugt den vedtægtmæssige Hjælp og af disse har de ni Tiendedele faaet fortsat Hjælp i mere end 90 Dage, kun et Par Tusende vil endnu i nogle Dage kunde oppebære fortsat Hjælp. Det vil altsaa sige at fra nu og til Aarets Udgang er ca. 18,000 Arbejdsløse afskaaret fra enhver Hjælp. De fleste af disse ulykkelige Mennesker har gaaet ledige i baade et og to Aar. Hjemmenes Modstandskraft er brudt, Stump for Stump af Tøj og Bohave er forlængst vandret paa Laanekontoret eller til Marskandiseren. Og hvad er da disse Menneskers Forbrydelse? Ingen! Kun at Samfundet ikke har Brug for deres ledige Hænder, som de hellere end gerne stillede til Raadighed.

Hvem er da »Samfundet« her hjemme? I dette Tilfælde vor »stærke« Regering; der støttet af sit Flertal baade paa Tinge og i C-Nævnet, kundgør at »der ikke er unormal Arbejdsløshed tilstede.«

Men Tendenser er da ogsaa at tjene de snevreste Arbejdsgiverinteresser. Vi kan midledtid ikke rolig se paa, at 18,000 af vore Klassefæller prisgives Sulten, vi maa rejse Protest og fremføre et energisk Krav om Ophævelse af den skammelige Uret.

Taleren forelagde følgende Resolution, der vedtoges enstemmig.

Resolution:

I Henhold til Bekendtgørelse af 28. April fra Indenrigsministeren er saakaldet fortsat Arbejdsløshedsunderstøttelse inddraget for mange Tusinde Medlemmer af Arbejdsløshedskasserne, med de tidligere inddragne formentlig ca. 20,000, hvis Arbejdsløshed har været af saa lang Varighed, at den vedtægtsmæssige Forsikring er ophørt.

Repræsentantskabet for De samvirkende Fagforbund samlet til Møde den 11. Maj protesterer imod denne Afgørelse, som synes at være Udtryk for en Vilkaarlighed, der ikke burde være foreneligg med Ministeriets Forhold til Befolkningen.

I Marts 1922 udstedte Indenrigsministeren et Cirkulære, der var en direkte Haandsrækning til Arbejdsgiverforeningen i den af denne etablerede Lock-out overfor Arbejderne; men da et Hovedpunkt i dette Cirkulære — Begrænsningen af den ekstraordinære Hjælps Varighed — stadig blev suspenderet, fik Cirkulæret ikke den Virkning, som man den Gang frygtede. Nu har Ministeriet imidlertid sat denne Begrænsning i Kraft, og det synes at være sket paa direkte Foranledning af Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter i Arbejdsnævnet, hvis Indstiling nu er fulgt, medens Ministeren ikke fulgte en Indstilling, som gjordes i Vinter af hele det paagældende Nævn — om en midlertidig Forhøjelse af de laveste Understøttelser.

Repræsentantskabet nedlægger den alvorligste Indsigelse imod den Villighed til at støtte Arbejodsgiverforeningens Løntrykkeri, som spores i den sidste Afgørelse, og ønsker ved Fremsættelsen af nærværende at give Indenrigsministeren en Lejlighed til at fralæg-

ge sig denne Forbindelse, hvis Afgørelsen kan forklares paa anden Maade.

Repræsentantskabet beslutter iøvrigt, at de indenfor Arbejderorganisationerne herskende Synspunkter om det her omhandlede Cirkulære forebringes Indenrigsministeren, som afæskes en Forklaring angaaende Ministeriets Holdning overfor de Arbejdsløse.

Med dybeste Bekymring har man iagttaget Ministeriets Ligegyldighed overfor Erhvervskrisen. Bestandig er Kravet om Arbejde bleven afvist, og Regeringen har endog ved Statens egne Bestillinger i stor Udstrækning forbigaaet de danske Erhverv og disses Arbejdere.

Ved den sidste Beskæring af de Arbejdsløses Understøttelsesret har man kategorisk lukket Tusinder af arbejdsvillige Mennesker ud i haabløs Elendighed. Indenrigsministeren maa formentlig vide, at det drejer sig om et saa stort Antal, at de arbejdende Kammerater, som længe har baaret meget store Byrder, er ude af Stand til at paatage sig Forsørgelsespligten. Ministeren ved ogsaa, at Kommunerne, som er anspændt af Aars store Ofre til Bekæmpelse af Arbejdsløshed og Bolignød, ikke evner at tilvejebringe, hvad der kræves til anstændigt Underhold for der Tusinder af Medborgere, det drejer sig om, og vi maa derfor alvorligt opfordre til en snarlig Revision af den under 28. April trufne Afgørelse.

Det maa være Ministeriets Pligt at anvise nye Forsørgelsesmuligheder for dem, der ved ministeriel Afgørelse berøves det tarvelige Minimum, som hidtil var tilstaaet dem, naar Ministeriet ikke har Vilje til at løse den Opgave, som Erhvervskrisen i tre Aar har frembudt.

Idet Repræsentantskabet herved søger fremkaldt en Udtalelse fra Ministeren, paalægger den Forretningsudvalget at paakalde Offentlighedens videre Opmærksomhed, saafremt der ikke fra Ministeriets Side snarest gøres Skridt til at imødekomme de berettigede Krav, som de Arbejdsløse kan fremføre.

Der nedsattes straks et Udvalg bestaaende af *A. Johansen, Martin Petersen* og *Lyngsie* til paa Stedet at overbringe Indenrigsminister Kragh Resolutionen. Det lykkedes ogsaa vore Kammerater at faa Foretræde hos Ekscelencen og der havde udspundet sig en meget lang Diskussion om Resolutionen og Arbejdsløshedsspørgsmaalet.

Ministeren regnede med, at Rigsdagen i Løbet af 14 Dage vilde træde sammen, og han vilde da have Lejlighed til at drøfte Sagen med Rigsdagsudvalget. Han erkendte imidlertid, at en saadan Drøftelse ikke kunde ændre den skabte Situation, hvorfor han erklærede sig villig til desuden at *opfordre C-Nævnet til paa Basis af af de indsamlede Oplysninger at afgive en motiveret Indstilling, eventuelt saaledes, at Nævnets Mindretal kunde afgive en særlig Indstilling sammen med Flertallets.* Naar denne Indstilling forelaa, vilde han paany danne sig et Skøn.

Vi maa nu haabe, at de fornyede Overvejelser vil gaa i den Retning, saa vore arbejdsløse Kammerater kan blive sat i Stand til at holde den skrappeste Sult fra Livet.

Formand *C. F. Madsen* indledede om 8-Timersdagen og kom herunder ind paa at omtale Arbejdsgivernes Opsigelse af den generelle Overenskomst om 8-Timersdagen og hele den Kampagne, der var iværksæt mod dette for Arbejderne saa uvurderlige Gode. Arbejdsgiverne gav os ikke med deres gode Vilje Normal-Arbejdsdagen. Organisationernes Styrke under Krigen fremtvang den og skulde d'Hr. nu i Nedgangsperioden have Lyster til at berøve os den igen, vil de finde en enig og ubrydelig Front af Arbejdere paa Vagt om at forsvare dette Gode. Vi maa — sagde han — med alle til Raadighed staaende Midler værge 8-Timersdagen, der er af fundamental Betydning for hele Arbejderklassen. I Overensstemmelse hermed vedtoges enstemmig følgende

Resolution:

De samvirkende Fagforbund protesterer mod den af Dansk Arbejdsgiverforening rejste Kampagne mod 8 Timersdagen. Ved Fællesudvalgets Undersøgelser er det — med Arbejdsgiverrepræsentanternes egne Underskrifter — godtgjort, at 8 Timersdagen er gennemført ved Lov i alle de Lande, som kan kaldes Danmarks Konkurrenter. England ene undtagen, men i England bestaar 8 Timersdagen ved faglig Overenskomst overalt i Haandværk og Industri, hvor ikke en endnu kortere Arbejdstid er fastsat.

Et Forsøg fra de danske Arbejdsgiveres Side paa ved Kamp at gennemføre en forlænget Arbejdstid er derfor ikke begrundet i Udlandets Forhold, tværtimod. Et saadant Eksperiment vil antagelig blive fulgt med Sympati og Støtte fra udenlandske Kapitalkredse; men det vil paaføre dansk Erhvervsliv uoverskuelige, maaske aldeles ødelæggende Følger.

Forhaabentlig vil den danske offentlige Mening og den danske Samfundsmagt da vide at holde Arbejdsgiverne tilbage fra et saadant Forsøg. Da man i sin Tid forsøgte at slaa Arbejderorganisationerne ned, blev Danmark Forsøgsobjektet, nemlig ved Storlockouten 1899. Man naaede heller ikke dengang sin Hensigt; men det danske Samfund led gennem mange Aar under Følgerne af denne kæmpemæssige Styrkeprøve — til Glæde for udenlandske Konkurrenter.

8 imersdagen er ikke blot et Kulturgode, men den er en Nødvendighed under Hensyn til Tidens maskinelle Udvikling og stærkt forcerede Arbejdstempo, hvis Arbejderen skal bevare sin fysiske og intellektuelle Arbejdsevne og i nogen Grad kunne leve et Familieliv som andre Samfundsborgere. At tilstræbe dens Afskaffelse er derfor kulturfjendtligt, rent bortset fra

det absurde i at forlænge Arbejdstiden, mens de moderne Samfund har Millioner af Arbejdsløse.

Repræsentantskabet understreger De samvirkende Fagforbundsabsolute Vilje til at fastholde 8-Timersdagen, hvis fulde Gennemførelse er det eneste Kulturgode, som Overklassen maatte indrømme Arbejderne som Vederlag for deres Ofre og Lidelser under den ulykkelige Verdenskrig.

Repræsentantskabet opfordrer Forretningsudvalget til at søge optaget en Forhandling med Dansk Arbejdsgiverforening med det Formaal at genoprette den generelle Overenskomst mellem De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening om Arbejdstiden.

Afslaar Dansk Arbejdsgiverforening dette og forsøger den at tvinge de tilsluttede Organisationer til enkeltvis at opgive 8-imersdagen, da vil De samvirkende Fagforbund betragte dette som et Slag mod den samlede Organisation og stille sig ved Siden af de angrebne Fag med al den økonomiske Kampkraft, som kan tilvejebringes her i Landet, saavel som gennem internationale Forbindelser.

Denne Vedtagelse er den kraftige Tilkendegivelse af Alvoren i de Advarsler, der hyppigt har lydt fra Arbejderklassens Side mod at rejse Kamp om Arbejdstidsspørgsmaalet. 8-Timersdagen vil til det yderste og med alle Kræfter blive fastholdt som et *umisteligt* Gode.

Repræsentantskabsmødet behandlede desuden Spørgsmaalet om Overenskomsternes Opsigelse, om Oplysningsarbejdet, — hvor Landstingsmand Bramsnæs holdt et udmærket Foredrag, — Regnskabet m. m. og endelig den verserende Grænsestrid mellem Kommunal Arbejder-Forbund og Dansk Arbejdsmands Forbund, hvor vi fik fuldstændig Medhold i vor Anke, men derom i en selvstændig Artikel.

Reorganisationstanker.

Inden for alle Forhold maa man regne med Udviklingens Lov, og alle der har fulgt Organisationernes Udvikling, har ogsaa lagt Mærke til, at der finder en Udvikling Sted i Retning af at samle alle tilknyttede Afdelinger, hvis Medlemmer er beskæftigede ved ensartet Arbejde i en samlet Organisation, og ifølge Forholdenes Natur vil dette i mange Forhold have Indflydelse paa vore Organisationer.

I Tilslutning til denne Udvikling, men inden for D. A. F. og for at Medlemmer ikke skal blive Dele af de Faguddannedes Rækker, har Kredse af vore Organisationer søgt at give vort Forbund en branchemæssig Form, saadan at vi kunne, hver Branche for sig, varetage de specielle Interesser, uden derfor at træde ind i de Faguddannedes Rækker, for ikke at bruge et andet Udtryk.

Denne Brancheinddeling finder alt Sted i større Byer og større Organisationer, ud fra denne Tanke at skabe og ophjælpe alle Udviklingsmuligheder inden for Arbejdsmændenes egne Rækker.

Denne Tanke møder vi inden for Forbundets Kongresser første Gang 1916, hvor der nedsættes et Udvalg til at undersøge:

»Hvorvidt Forbundets nuværende Organisationsform og hele Administration stadig svarer til Forbundets Formaal og Interesse.«

Dette Udvalg aflægger Beretning paa Kongressen 1919 i et Flertal og et Mindretal. Flertallet ønsker Forbundets nuværende Form bibeholdt, og Mindretallet ønsker Forbundets Arbejde brancheinddelt.

Mindretallets Forslag forkastedes. Men trods dette udviser Minoriteten af de afgivne Stemmer, at blandt Forbundets Medlemmer er der Flertal for Mindretallets Forslag.

Vi møder atter dette Mindretals Forslag paa Kongressen 1922, hvor det vel nok forkastes med stor Majoritet, men kun af Hensyn til et Kompromisforslag fra Kolding gaaende ud paa, at Forretningsførernes Arbejde inddeles branchevis.

Dette Forslag vedtoges.

Kongressen havde dog forud udtalt sig med 209 Stemmer for at gaa til Reorganisation imod 146 Stemmer, der ønskede denne Tanke udsat.

Disse Tal udviser Kongressens Tilslutning til den Tanke at reorganisere Forbundet branchevis.

Havnearbejdernes Fagforeninger, mødte med et selvstændig Forslag dog støttet til Mindretallets Forslag fra 1916, vel mere udformet, særlig ved Valg til Hovedbestyrelsen, som vi ønskede branchevalgt ligesom med Forretningsførerne og Sekretærerne, dette Forslag toges tilbage til Fordel for Mindretallets, vel nok nærmest fordi der forud for Kongressen var lagt en mægtig Forhaandsagitation: at Havnearbejderne nu ville til at dominere og indtage en Særstilling inden for vort Forbund, og fik tillige lidt Vind i Sejlene ved, at Havne-

arbejderne i København afsluttede om Lørdagen som Forbundet om Mandagen. Lad være dette var en taktisk Fejl, men i Virkeligheden et Gode for Havnearbejderne i Danmark, som de kun kan være glade for; idet Gennemførelsen af 2 og 3 Hold Skifte ved Havnene ikke kan gennemføres, fordi Havnearbejdernes Overenskomst ikke kan komme under Nævns-Behandling i denne Overenskomstperiode.

En nævneværdig Aarsag til Forslagets Forkastelse, var den paa Kongressen indtraadte Stilling til De samv. Fagforbund, der var vedtaget umiddelbart forud for Behandlingen af disse Forslag, og havde paatrykket Kongressen en Stemning, der gjorde sig gældende i følgende Udtalelse:

»Vi er nu alene, vi maa nu ikke inden for vore egne Rækker prøve noget nyt, men stole paa vore gamle Organisationsformer.«

Derved gik Kongressen kun med til Forslaget fra Kolding om branchevise Forretningsførere.

Et andet Forslag fremsat fra Brumvig har været fremme efter Kongressen, men ogsaa dette Forslag, saavel som Mindretallets har været under velvillig Behandling i 3 velskrevne Artikler af Chr. Sørensen, der redegør for Modstanden imod Forbundets Udvikling i branchemæssig Retning, ud fra den Motivering, at »Arbejdsmændene har under de nuværende Organisationsformer igennem 25 Aar naaet mere end andre Landes Arbejdsmænd.«

Jeg indrømmer Chr. Sørensen har Ret, vi er organisationsmæssig naaet langt, men de generelle Lønninger har nu ført Arbejdsmandslønningerne ned til et Sulteniveau, og dette skal ændres, derom er vi enige, kun mener vi, at branchevis vilde vi have større Chancer, Chr. Sørensen det modsatte, støttet til de mangesidige Interesser iblandt Afdelingerne i de mindre Byer.

Vi vil alle søge »at skaffe de størst mulige Fordele for det størst mulige Antal af vore Kammerater,« derom ere vore Interesser fælles.

Kun en Bemærkning til Chr. Sørensens Omtale af Havnearbejdernes Forslag — tænk Eder et Udvalg siddende efter Kongressens Afslutning som Overkongres.

Ja, vi kunde i Aar godt have ladet dette Udvalg vælge, og lade det fremsætte Forslag til den ekstra Kongres, som vi vidste vilde komme ret hurtig og paa hvilken et Reorganisationsforslag vilde være bleven til Lov, ud fra den Forudsætning, at i Forbundet er der Flertal for denne Tanke, jeg nævner i Forbundet, ikke paa Kongresserne forud, men paa denne Kongres efterat Afstemningen om „De samv. Fagforbund« var bleven vedtaget.

Hvorfor vi fremsatte Forslaget saadan, var fordi vi Mænd, der er født derude paa den jyske Hede, vi havde kun en Københavner med, (Darup), ikke tiltroede os selv at være i Besiddelse af saamegen Forstand at vi kunde fremsætte Forslag af en saadan Form, uden med Assistance af de Mænd, der er inde i Forbundets Administration, fuldt vidende, at Forbundets Kontor skal fungere hver Dag og til Tider om Natten med.

Vi ønsker kun Princippet fastslaaet, saa kan der i Udvalg fastslaaes Resten.

Havnearbejderne, der ikke staar i Fare for at blive Appendiks til de faguddannede Mænds Rækker, ønsker kun, at der gennemføres et effektivt Samarbejde imellem Arbejdsmændene, der er beskæftiget ved Transportvæsenet. Ja, undskyld, men Chauffører og Kuske er ogsaa Arbejdsmænd, saadan at vore ledende Mænd inden for Afdelingerne faar et nøje Kendskab til hinandens Forhold, saadan at de Uhyrligheder der til Tider under lokale Forhandlinger fremsættes for os, kan modbevises og gendrives.

Chr. Sørensen omtaler Delegeretmøder branchevis inden for Forbundet i sin nuværende Form, ja, jeg indrømmer det staar at læse, men nærmere kender jeg ikke ret meget til Delegeretmøder ud over de, som det saa kønt hedder, Afdelinger uden om Forbundet har afholdt og selv betalt.

Havnearbejderne har ved deres Samarbejde faaet Havnearbejderne samlet under Forbundet, faaet fælles Udløbstid af Overenskomsterne og et kammeratlig Samarbejde, og dette kan kun gavne Forbundet, og de andre Brancher vel nok det samme under maaske andre Former.

Den branchemæssige Reorganisation vil komme, trods alle Taler og Artikler, og dette ønsker vi sker ad organisationsmæssig Vej under vort Forbunds øverste Myndighed og dette mener vi er lovmæssig og Ret.

I det vi tror, at »Dansk Arbejdsmands Forbund« har Plads til alle Brancher af Arbejds-

mænd, forenet til et mægtigt Hele, ikke sammenholdt ved De samv. Fagforbund, men ved at alle Interesser bliver varetagne vel inden for vore Rammer og med Udviklingsmuligheder for alle til Gavn for de danske Arbejdsmænd.

A. Mikkelsen.

Kommunalt Arbejderforbund.

En Vedtagelse paa De samv. Fagforbunds Repræsentantskabsmøde.

Fagbladets Læsere vil fra forskellige Artikler erindre, hvorledes Kommunalt Arbejderforbund, paa Trods af de Forudsætninger, under hvilke denne Organisation er optaget i De samv. Fagforbund, har udvidet sit Organisationsomraade fra at omfatte København til ogsaa at omfatte Provinsen, hvorledes vi har protesteret imod, at Forbundet søgte at faa vore Medlemmer over i sine Rækker, og hvorledes De samv. Fagforbunds Forretningsudvalg Gang paa Gang har givet os Medhold og erklæret, at Kommunalt Arbejderforbunds Optræden var uberettiget, og at dette Forbund skulde tilbageføre de Medlemmer, det uretmæssigt havde optaget, — en Stilling, som Fagforbundenes Generalforsamling helt og fuldt har sluttet sig til. Ledelserne i vore Afdelinger Landet over er desuden blevet holdt underrettet om disse Forholds Udvikling ved forskellige fra Forbundets Hovedkontor udsendte Cirkulærer.

Da Kommunalt Arbejderforbund, paa Trods af alle Henstillinger, har fortsat med denne Trafik og derigennem fremkaldt den Konflikt i Silkeborg, som har været Genstand for saa meget Avisskriveri i Modstanderpressen, og yderligere har agiteret for at drage vore Medlemmer over til sig dels ved de Artikler i vort Partis Provinspresse, som nødte os til at give Gensvar, og dels ved nogle Landsmøder for Repræsentanter for kommunale Arbejdere i forskellige Byer, der blev arrangeret af den af Kommunalarbejderforbundet oprettede Fredericia Afdeling, krævede Dansk Arbejdsmands Forbund af De samv. Fagforbund, at Kommunalarbejderforbundet som Følge af denne Optræden maatte ekskluderes af Centralorganisationen.

Dette Krav blev behandlet paa De samv. Fagforbunds Repræsentantskabsmøde den 11. og 12. Maj d. A., og efter en indgaaende Diskussion vedtog Repræsentantskabsmødet følgende klare og tydelige Udtalelse:

»Da Kommunalt Arbejderforbund i Strid med Generalforsamlingens Beslutning har udvidet sin organisatoriske Ramme til Provinserne og optaget kommunale Arbejdere, som enten var eller havde Adgang til at blive Medlemmer af andre tilsluttede Organisationer, beslutter Repræsentantskabet, at forsaavidt der ikke tilvejebringes Enighed mellem de interesserede Forbund og Forretningsudvalget om Organisationsformen for Kommunalt Arbejderforbund, *at Forbundet da maa udtræde af De samv. Fagforbund.*«

Det er at haabe, at Kommunalt Arbejderforbund herefter vil forstaa, at det maa indrette sig paa en saadan Maade, at det ikke gaar vort organisationsmæssige Omraade og vore Medlemmers Interesser for nær. Viser dette sig ikke at være Tilfældet, giver Resolutionen jo tydelig og klar Besked om, hvorledes Stillingen for de københavnske kommunale Arbejderes Organisation saa maa være.

Chr.

Politik i Fagorganisationerne.

Man hører ofte den Tale, at Politik intet har med Fagforeningerne at gøre. Jeg vil begynde med at pege paa, at denne Paastand egentlig er en Skrøne af konservativ Art. Det kan vel have sin Interesse at se lidt paa andre Landes faglige Organisationers Historie, og da navnlig England, da dette Land er de faglige Organisationers Vugge.

Det engelske Parlament vedtog i Aaret 1800 Forbud mod enhver Sammenslutning af Arbejdere.

Den samme Udvikling foregik i de øvrige vesteuropæiske Lande, omend mindre klart og konsekvent end i England. Arbejderne dannede alligevel sine Foreninger og søgte at værge sig mod det udbrydende Slaveri, men maatte overalt give sig.

Men allerede i 1824 havde det engelske Par-

lament ophævet dette Forbud mod Arbejdernes Sammenslutning.

Det var en forhenværende Skrædder ved Navn Place, som satte Agitationen i Gang. Det havde vist sig, at tiltrods for grusomme Straffe for Forbrydelser mod Foreningsforbudet, vokste dog Foreningerne op som Paddehatte.

Place slog i sin strenge Individualisme fast, at Foreningernes Opblomstring var en Følge af Forbudet; ophævede man Forbudet, saa vilde Foreningerne dø væk.

Hans Agitation var meget omfattende, og han fik stor Indflydelse i Parlamentet, endskønt han ikke var Medlem af dette, og i 1824 fik han sit Lovforslag vedtaget. Men det der kendetegnede dette Lovforslag, efter at det var bleven en Del modereret var, at det var forbudt Fagorkanisationerne at blande sig i, og beskæftige sig med Politik.

De engelske Magthavere forstod allerede den Gang, at de faglige Organisationer kunde og vilde blive farlige for Reaktionen; det gjaldt derfor om at holde dem nede saalænge som muligt.

Følgen af Forsamlingsrettens Anerkendelse blev imidlertid ikke det Place havde benyttet i Agitationen, men en stærk Bevægelse blandt Arbejderne, som førte til en Mængde Strejker over hele Landet.

Paastanden om, at Politik intet har med Fagbevægelse at gøre kan altsaa føres helt tilbage, som ovenfor citeret, og er et gammelt konservativ Agitationsnummer.

Men kan vi Fagforeningsmænd være ligeglade med den politiske Side af Arbejderbevægelsen? Er der noget, vi skal tage os i Agt for, saa er det at blive ensidig, det fører til Stagnation og til en Marsch paa Stedet.

Ikke saadan at forstaa, at vi skal lave vore Fagforeninger til politiske Foreninger; hver Ting til sin Tid, som Hørup sagde. Men naar de faglige Organisationer er Arbejderbevægelsens Grundpille, saa er og bliver det ogsaa der at Vaabnet skal smedes, der skal vælte Privatkapitalismen fra sit Herredømme over alt og alle.

Men rent overfladigt betragtet, syntes jeg, det er ret iøjefaldende, hvilken uhyre Magt Staten har over de saakaldte frie Fagforeninger. Jeg behøver blot at pege paa de 3 Aars Agrarregimente, vi har levet under.

Regeringen gør tydeligt og klart Hr. Langkjærs Sag til Samfundets Sag. Den Maade hvorpaa de Arbejdsløse behandles er et nyt Bevis i saa Henseende.

Efter at de Arbejdsløse i Aarevis med en kummerlig Understøttelse har kæmpet for at holde sig fri af Fattigvæsenet, har maattet se paa, at Stump for Stump af deres igennem mange Aars slidsomt Arbejde erhvervede Ejendele vandre paa Laanekontoret, medens Kvinder og Børn er bleven udmagret i den Grad, at der kunde føres Ting for Dagen, man ikke skulde tro eksisterede i et Land som Danmark.

Saa udsender Hr. Kragh, muligvis paa Forslag af Madsen Mygdahl, eller Hr. Langkjær, et nyt Cirkulære, der, hvis der ikke sad Socialdemokrater rundt omkring i de politiske Institutioner, der skal administrere de sociale Love (Hjælpekasserne) nok skulde bringe en anseelig Del af vore arbejdsløse Kammerater paa Fattiggaarden. Og saa skulde Politik intet have med Fagforeningerne at gøre.

Naar Staten, Politikken, paa en saa eftertrykkelig Maade griben ind i de faglige Organisationers Arbejde, ja, har i deres Magtsyge til Hensigt at bringe os paa Fattiggaarden, omtrent naar det passer dem, da kan det ikke være os ligemeget, hvem der sidder ved Statens Ror, og hvem der sidder i de kommunale Raad og Hjælpekassebestyrelser.

Heldigvis er de, der fører ovenfor omtalte Talemaade i Mindretal blandt de fagorganiserede Arbejdere.

Det er i de faglige Organisationer den politiske Agitation føres mest virkningsfuld, og ingen Arbejder bør lade nogen Lejlighed gaa fra sig i saa Henseende. Det er ikke nødvendig at være flammende Taler for at gøre et Stykke Arbejde i Agitationens Tjeneste; den Agitation, der føres paa Arbejdspladserne og paa Fabrikkerne Mand og Mand imellem er mange Gange den mest virkningsfulde, blot den drives og føres systematisk.

Christian Nielsen,
Aarhus.

Til Afdelingsformændene

Vi gør indtrængende de ærede Afdelingsformænd opmærksomme paa, at de ved Meddelelse til Kontoret om nye tiltrædende Bestyrelsesmedlemmer samtidig maa meddele, hvem der er afgaaede.

Arbejdstiden i Udlandet.

(Fortsat.)

British Indien.

Dette Land har ratificeret Washington-Konventionen, der imidlertid indeholder særlige Bestemmelser for Britisk Indien, hvorefter Arbejdstiden maa udgøre 60 Timer ugentlig, hvilken Begrænsning endvidere kun gælder for visse Industrier.

Bulgarien.

8-Timers Arbejdsdagen lovfæstedes i 1919 for alle Omraader undtagen Landbruget; Regeringen har ratificeret Washington-Konventionen, dog saaledes at Bestemmelserne først skal træde i Kraft den 1. Juli 1924.

Canada.

Kun for *Grubernes* Vedkommende findes der en *lovfæstet* 8-Timers Arbejdsdag.

I visse Industrier er den tilsvarende Arbejdstid indført kollektivt, nemlig i følgende Tilfælde:

1) *Bygningsindustrien* har i Almindelighed 8-Timers Arbejdsdag og 44 Timers Arbejdsuge.

2) *Beklædningsindustrien* i Almindelighed 8-Timers Arbejdsdag.

3) *Bogtrykkerierne* har 48 Timers Arbejde ugentligt.

I Skrivelse af 7. Oktober 1922 fra »The Trade and Labor Congress of Canada« hævdes, at Bogtrykkeriernes Arbejdsuge kun er paa 44 Timer.

4) *Tekstilindustrien, Skotøjsfabriker* og *Garveindustrien* har i Almindelighed en længere Arbejdstid.

5) Ved *Jernbanerne* er 8-Timersdagen gennemført ved en Overenskomst, men der arbejdes af de fleste i længere Tid mod Overtidsbetaling.

6) Ved *Agerbrug* og *Søfart* er Arbejdstiden ikke reguleret.

Czecoslovakiet.

Loven er af 19. December 1918 og omfatter alle Arbejdere og Medhjælpere indenfor Industri, Haandværk, Handel og Landbrug, herunder ogsaa intellektuelle Arbejdere.

Loven fastsætter en daglig Arbejdstid af 8 Timer eller en ugentlig Arbejdstid af 48 Timer; for visse Kategorier af Arbejdere, nemlig de i Arbejdsgiverens Husholdning beskæftigede og hos Arbejdsgiveren boende og for længere Tid end 1 Maaned eller til personlig Tjeneste engagerede Personer, kan Arbejdstiden ifølge Lovens § 12 dog strække sig over 12 Timer pr. Dag paa Betingelse af, at der for hver 24 Timer ydes et uafbrudt Nattehvil paa mindst 8 Timer og et Hvil paa mindst ½ Time om Middagen.

Det samme gælder for Personer, som antages til uregelmæssigt stedfindende og lidet anstrengende Arbejde, som f. Eks. Opsyn og Bevogtning af Husene eller Virksomhederne og til Pasning af Dyr.

Den nævnte Undtagelse gælder dog ikke for de af de fornævnte Personer, hvis Arbejde ikke strækker sig ud over 6 Dage.

Den ugentlige Arbejdstid for *Bjærgarbejdere* er kun 46 Timer.

Overarbejde:

Overarbejde, hvortil ikke henregnes Arbejder af forberedende eller afsluttende Karakter, er kun tilladt efter officiel Tilladelse, der kun meddeles i Tilfælde af Forøgelse af Virksomhedens almindelige Arbejde, og kun, hvis det er ugørligt at finde noget andet Middel. Tilladelsen meddeles for et kort Tidsrum af Arbejdsinspektøren og ellers af Ministeriet. Overarbejdet maa ikke strække sig udover 20 Uger eller 240 Timer aarligt og maa kun andrage 2 Timer daglig. Reglen gælder dog ikke i Nødssituationer (Nødreparationer eller Fare for Liv, Helbred eller det offentlige Vel).

Alt Arbejde udover de 8 Timer betales ekstra i Overensstemmelse med Overenskomstbestemmelserne, hvorefter Overbetalingen varierer fra 25 til 100 pCt.

Finland.

8-Timersdagen blev indført ved Lov af 27. November 1917, og gjaldt oprindelig for saa godt som alt Arbejde saavel offentligt som privat, ved hvilket anvendtes anden Medhjælp end Ægtefælle og egne Børn.

Ifølge Lovens Bestemmelser, saledes som de er ændrede ved Lov af 14. August 1918, gælder følgende Regler:

Arbejdstiden er fastsat til 8 Timer om Dagen og 96 Timer i Løbet af 2 Uger. Hvor Arbejdets tekniske Beskaffenhed eller anden tvingende Grund gør det nødvendigt, maa Ar-

bejderne beskæftiges mere end 8 Timer om Dagen, naar dog ikke Ugetimernes Antal derved forøges. Ved Transport eller Flodning af Tømmer og Lastning eller Losning af Varer samt ved Kontorarbejde og i Mejerier saavel som ved en Række offentlige Arbejder fastsættes en Arbejdstid paa højst 192 Timer i 4 Uger.

Udover den fastsatte Arbejdstid maa Arbejderne over 18 Aar med eget Samtykke beskæftiges ved *Overarbejde* i højst 24 Timer i to Uger, og i de Tilfælde, hvor Arbejdstiden beregnes over længere Tidsrum (192 Timer i 4 Uger) i henholdsvis højst 48 Timer for 4 Uger, dog i hvert Fald ikke i mere end 200 Timer om Aaret. Desuden kan Inspektionen, hvor Arbejdets regelmæssige Gang nødvendigvis kræver det, yderligere bevilge højst 150 Timer om Aaret. Ved saadant Overarbejde kræver Loven mindst 50 pCt. Tillæg for de første 2 Timer og derefter mindst 100 pCt.

Hvor Naturbegivenheder, Ulykkeshændelser eller anden Fare truer med at afbryde Arbejdet eller har afbrudt Arbejdet, eller hvor Arbejdets Afbrydelse vilde medføre Forringelse eller Forstyrrelse af Ejendom, Varer eller Raastoffer, maa de fastsatte Arbejdstider mod Anmeldelse til Inspektionsmyndighederne forlænges, dog ikke for en længere Tid end 4 Uger. Saadant Nødarbejde medregnes ikke ved Beregningen af Overarbejde.

Ved en Statsraadsbeslutning af 20. December 1919 var det i Tiden fra 1. Januar 1920 til 1. Juli 1920 tilladt i visse nærmere angivne Fabriker eller Dele af dem at lade de ved Arbejde, som af tekniske Grunde skal udføres kontinuerligt, beskæftigede Arbejdere over 18 Aar arbejde i 168 Timer i Løbet af 3 Uger. I saadanne Tilfælde maa Arbejderne kun anvendes til Overarbejde uden Inspektionens Tilladelse i højst 50 Timer indenfor Tiden fra 1. Januar til 1. Juli 1920.

Ved Statsraadsbeslutning af 30. December 1921 er det fastsat, at Loven om 8-Timersdagen i Tiden fra 1. Januar 1922 til 1. Januar 1923 ikke kommer til Anvendelse for følgende Arbejder (allerede enSenatsbeslutning af 19. August 1918 gjorde tilsvarende Undtagelse for Tiden fra 27. August 1918—27. August 1919):

1) Opførelse af private Boliger og Økonomibygninger paa Landet samt Reparationer og Vedligeholdelse af Huse, Havne, Baner, Broer og andet Trafikmiddel.

2) Rydning, Rensning og Tørlægningsarbejde, som udføres umiddelbart i Forbindelse med Skovarbejde.

3) Skov- og Brændehugning.

4) Transport og Flodning af Tømmer, undtagen for egentlige Sorteringspladser.

5) Jernbanetrafik, forsaavidt der anvendes aars- og maanedslønnet Personale.

6) Post-, Telegraf- og Toldvirksomheder, Kanaler og Svingbroer saavel som Sygehuse og Fængsler.

Ved Statsraadsbeslutning af samme Dato blev dernæst Statsraadsbeslutningen af 20. December 1919 om Arbejde i kontinuerlig Drift gjort gældende for Aaret 1922.

Ifølge Oplysninger fra Arbejdsgiverne har enkelte Firmaer i Undtagelsestilfælde ønsket Ret til mindre Afvigelser fra Loven. Dette har særlig været Tilfældet, hvor det angik Bygning af Arbejderboliger, hvorved en 9 Timers Arbejdstid er blevet bevilget.

Der skal i Finland være nedsat en saakaldt Arbejdstidskomite, som allerede har affattet et Forslag til en ny Lov om Arbejdstiden.

Forenede Stater i Nordamerika.

Allerede i 1868 vedtog De forenede Staters Kongres en Lov, hvorefter Arbejdere i *Forbundsregeringens* Tjeneste ikke skulde arbejde mere end 8 Timer daglig; denne Lov udvidedes senere til at omfatte alle Arbejdere hos Entreprenører og Underentreprenører, der udfører Arbejde for Regeringen. En Lov af 9. Juni 1912 fastsatte saaledes Arbejdstiden til 8 Timer daglig for Arbejdere ved offentlige *Entrepriser*, som udførtes for De forenede Staters Regning.

Loven gjaldt ikke for Transport til Lands og til Vands, Efterretningstjeneste, Statens Proviantering, Forsyning med særlig efterspurgte Varer og Arbejder til at forebygge Oversvømmelser.

Senere Love har udvidet disse Bestemmelser, saaledes at 8-Timersdagen nu gælder alle i Forbundsregeringens Tjeneste beskæftigede Arbejdere med de fornævnte Undtagelser.

Iøvrigt er Arbejdstiden for Unionens Vedkommende ikke reguleret i Almindelighed, men »American Federation of Labor« har i en Skrivelse af 28. Oktober 1922 til De sam-

virkende Fagforbund anført følgende om Arbejdstiden for efternævnte Kategorier af Arbejdere:

1) For *Sømændene* vedtoges der en Lov i 1915, hvorved det bestemmes, at Fyrbøderne og Maskinpasserne kun skal have Vagt i 8 Timer, herfra undtages de Tilfælde, hvor Naturkatastrofer eller andre Ulykker truer.

2) For *Jernbanemændene* gælder en 8 Timers Arbejdsdag, som for Værkstedsarbejdernes Vedkommende er opnaaet ved *Overenskomst* med Jernbanerne, medens der for de ved den egentlige Transport beskæftigede Arbejdere gælder en *Lov*, som ligeledes fastsætter 8-Timers Arbejdsdagen.

3) Indenfor *Bogtrykkerier* og enkelte andre Fag er en 44 Timers Arbejdsuge anerkendt af den største Del af Arbejdsgiverne.

4) I *Bygningsindustrien* er 8-Timers Dagen almindelig anvendt som Følge af kollektiv Overenskomst. *Minearbejderne* har i Kraft af saadan Overenskomst 8-Timers Arbejdsdag, og ligeledes har *Glasarbejderne, Pottemagerne, Elektrikerne* og *»ethvert organiseret Haandværk eller Profession«* i Almindelighed 8-Timers Arbejdsdag.

For *Enkeltstaternes* Vedkommende har 30 af de under Forbundet hørende Stater Bestemmelser svarende til de foran for Arbejdere i Forbundsregeringens Tjeneste eller ved offentlige Entrepriser nævnte. 9 Enkeltstater har fastsat en Arbejdstid paa 8 Timer for Arbejdere i Statens Tjeneste medmindre andet er vedtaget, og 2 Stater — Missisipi og Oregon — har fastsat en daglig Arbejdstid af 10 Timer for Arbejdere i Statens Tjeneste.

Forskellige Stater har Speciallove, som begrænser den daglige Arbejdstid til 8 Timer i enkelte Industrier; saaledes har nogle af de vestlige Stater en lovfæstet 8-Timers Arbejdsdag for Arbejdere beskæftigede i metalholdige Miner og i Smelterier. Kollektive Overenskomster begrænser i Almindelighed ikke Arbejdstiden til 8 Timer.

Fra Arbejdsgivernes Side hævdes, at der i De forenede Stater faktisk arbejdes mere end 8 Timer daglig. Heroverfor har »American Federation of Labor« imidlertid anført, at 8-Timers Arbejdsdagen er blevet akcepteret i al Almindelighed, endogsaa af Arbejdsgiverne, og at den citerede Bemærkning kun finder Anvendelse paa Arbejdere, som arbejder under Oversvømmelser, eller naar det er nødvendigt for at imødekomme større Efterspørgsel efter Livsfornødenheder eller Forsyninger for Regeringen.

Til Dokumentation af Rigtigheden af den nævnte Bemærkning har Arbejdsgiverne forelagt Udvalget forskellige Oplysninger, hvoraf følgende anføres:

1) *Statistik angaaende Arbejdstiden i De forenede Stater. »Industrial and Labor Information« Bind 2 Nr. 1. 7/4 1922.*

Det internationale Arbejdskontor har fornylig modtaget Meddelelse fra »United States Census of Manufactures« om Undersøgelsen i 1919 angaaende Arbejdstiden i industrielle Virksomheder. Tallene viser, at i December 1919 næsten Halvdelen af Virksomhederne indenfor De forenede Staters Fabrikationsindustri arbejdede paa en 48-Timers Uge eller mindre, det vil sige, at 4,418,693 Lønarbejdere eller 48,6 pCt. af et samlet Antal paa 9,096,372 faldt indenfor denne Klasse. Paa den anden Side var 276,550 Personer eller 3 pCt. af det samlede Antal ansat i Virksomheder, som arbejdede over 60 Timer om Ugen. Disse Tal viser en udpræget Fremgang fra Arbejdernes Synspunkt siden 1909 og 1914, f. Eks. var ved Undersøgelsen 1909 tilnærmelsesvis 7,9 pCt. ansat i Virksomheder, som arbejder 48 Timer om Ugen eller mindre, medens det tilsvarende Tal for 1914 var 11,8 pCt.

Den følgende Tavle, som gengives efter »United States Census of Manufactures«, viser Antallet og Procenten af Lønarbejdere i De forenede Stater i Virksomheder, som arbejdede de nærmere angivne Timer pr. Uge i 1919, 1914 og 1909.

Lønarbejdere i Virksomheder med nærmere angivne Timer.

Alm. Antal Timer pr. Uge	Gennemsnitligt Antal 1919	1914	1909	Procent 1919	1914	1909
Tilsammen	9,096.372	7,036.337	6,615.046	100,0	100,0	100,0
48 og derunder	4,418.693	833,330	523.652	48,6	11,8	7,9
Mellem 48 og 54	1,496,177	945,735	481.157	16,4	13,4	7,3
54	828,353	1,818,390	019.438	9,1	25,8	15,5
Mellem 54 og 60	1,248,854	1,543.018	1,999.307	13,7	22,1	30,2
60	827,745	1,487,891	2,017,280	9,1	21,1	30,5
Mellem 60 og 72	276.550	247,789	344,011	3,0	3,5	5,2
72		104.294	116,083		1,5	1,8
Over 72		55,881	114,118		0,8	1,7

Det maa bemærkes, at Stillingen med Hensyn til Arbejdstid indenfor den amerikanske Industri uden Tvivl var meget gunstig i 1919. En Undersøgelse indenfor enkelte Industrier af De forenede Staters statistiske Kontor, omfattende 404,758 Arbejdere, sammenlignet med 9,096,372 Arbejdere beskæftiget i alle Fabrikationsindustrier i De forenede Stater viste, at den gennemsnitlige virkelige Arbejdstid for hver Hverdag tilnærmelsesvis var 7,6 eller omkring 46 Timer for en 6 Dages Uge. Denne Undersøgelse i en ringe Maalestok bekræfter saaledes paa en meget interessant Maade den fuldstændige Undersøgelse, som blev gjort i det samme Aar. Undersøgelser af »National Industrial Conference Board«, som er et Undersøgelseskontor for forskellige Arbejdsgiverorganisationer i De forenede Stater, viser en let Nedgang i Arbejdstiden i Aarene 1920—21. Saaledes var det virkelige Antal Timer pr. Uge i de vigtigste Industrier, som har omfattet Undersøgelsen, 48,9 i Juni 1920 imod 43,9 i Juni 1921. I 1921 og i Særdeleshed i den sidste Halvdel af Aaret blev imidlertid fra Arbejdsgiverside gjort stærke Bestræbelser for at forøge Arbejdsdagens Længde. Denne Bevægelse har vundet i Styrke siden dengang, og det synes sandsynligt, at der har været nogle Forøgelser i Arbejdstiden indenfor den amerikanske Industri.

2) Opstilling over Arbejdstiden indenfor Bomuldsfabrikationsindustrien i de sydlige Stater i De forenede Stater:

International Labor Office. Bind 4. Nr. 8.

Stat og Gruppe	Gennemsnitlig ugentlig Arbejdstid ved normal Drift 1913	1920	1922
North Carolina			
kvindelige Ringspindere	60	54,2	54,5
Forrettere, Mænd.....	60	55,2	55,2
mandlige Vævere	60	55,1	55,1
kvindelige —	60	54,8	55,0
South Carolina			
mandlige Ringspindere	60	51,5	52,8
kvindelige —	60	54,0	54,4
Forrettere, Mænd.....	60	55,9	55,8
mandlige Vævere	60	55,0	55,0
kvindelige —	60	54,3	54,9

3) Gennemsnitlig Arbejdstid pr. Uge (fuld Drift) for forskellige Grupper af Arbejdere *indenfor Uld- og Uldgarnsindustrien i De forenede Stater* 1913, 1916, 1918, 1920 og 1922:

(Industrial and Labor Information 17. November 1922.)

Gruppe	Gennemsnitligt Antal fulde Timer pr. Uge 1913	1916	1918	1920	1922
Mænd:					
Uldsorterere	55,0	54,1	54,5	48,1	48,4
Kartere	56,3	55,8	54,8	48,4	49,5
Karterensere	56,5	55,5	54,8	48,2	49,5
Kæmmere	54,8	56,3	55,8	48,9	48,1
Selfactorspindere ..	56,5	55,3	54,9	48,2	49,2
Ringspindere	54,0	53,9	53,0	48,0	48,0
Spindermedhjælpere	56,3	55,0	54,6	48,6	48,8
Forrettere	55,8	54,9	54,5	48,3	48,4
Vævere	56,3	54,9	54,5	48,3	48,4
Farveriarbejdere ..	55,6	55,0	54,7	48,3	49,0
Kvinder:					
Kæmmere	56,1	53,5	52,8	48,7	49,7
Ringspindere	55,5	53,9	53,4	48,2	48,4
Spolere	55,4	54,2	53,9	48,3	49,3
Vævere	56,0	54,5	54,1	48,3	48,4
Noppere	55,6	54,6	54,1	48,4	48,2
Stoppersker	55,3	54,3	54,1	48,5	48,4

Frankrig.

Loven er af 23. April 1919 og gælder for industrielle og merkantile Virksomheder. Den fastsætter en effektiv Arbejdstid af højst 8 Timer om Dagen eller 48 Timer om Ugen eller et hertil svarende Timeantal fordelt over et længere Tidsrum end 1 Uge.

De nærmere Regler med Hensyn til Lovens Gennemførelse henviser iøvrigt til ministerielle Anordninger, men Loven fastsætter, at disse skal træffe Afgørelse i følgende Spørgsmaal:

A) Arbejdstidens Fordeling paa Ugens Arbejdsdage (week end).

B) Arbejdstidens Fordeling over en anden Tidsperiode end 1 Uge.

C) Fristen, indenfor hvilken den hidtil gældende Arbejdstid i Virksomhederne skal være afløst af lovbestemt Arbejdstid.

D) De *vedvarende* Afvigelser, som maatte indrømmes for forberedende eller afsluttende Arbejder eller for visse Kategorier af Arbejdere, hvis Arbejde ikke kan afbrydes.

E) De *midlertidige* Afvigelser af Hensyn til ekstraordinære Arbejder, af Hensyn til nationale Forhold eller ved indtrufne eller overhængende Ulykker.

F) Kontrolforholdsregler.

G) Omraadet, for hvilket Anordningerne skal gælde.

Som Eksempel paa en saadan ministeriel Anordning, der fører Loven ud i Livet, nævnes en Instruks af 9. August 1920 for Metalindustrien. Det fremgaar heraf, at Arbejdstiden skal fastsættes saaledes, at den enten er 8 Timer daglig eller 48 Timer pr. Uge (week end), dog højst 9 Timer daglig.

Fra denne almindelige Regel gives der Dispensationer i følgende Tilfælde:

1) *Midlertidige* Dispensationer gennem et af de offentlige Myndigheder udfærdiget Reglement angaaende Fordelingen af Arbejdstiden over et andet Tidsrum, dog at den daglige Arbejdstid ikke kan overstige 10 Timer. Alle de interesserede Organisationer skal først være hørt.

2) I Tilfælde af Uheld eller force-majeure kan Arbejdsdagen, for at indvinde den tabte Tid, forlænges indenfor et vist Tidsrum, der nærmere er angivet i Instruksens Artikel 3.

3) Saafremt Arbejdet standses paa andre Dage end den ugentlige Hviledag, i Anledning af lovmæssig bestemte Festdage, Optagelse af Inventarfortegnelse, lokale Fester eller lignende, kan Arbejdsinspektøren efter at have hørt de interesserede Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer tillade Erstatningsarbejde.

4) I Værksteder og Værfter for Skibsbygning eller metalliske Konstruktioner kan Arbejdsinspektøren, naar Vejrforholdene har foranlediget Afbrydelse i Arbejdet, bevilge Erstatningstimer.

5) I Industrier, der beskæftiger sig med Konstruktion og Reparation af Landbrugsmaskiner, kan Arbejdsinspektøren tillade Erstatningsarbejde for Arbejdstid, som er gaaet til Spilde paa Grund af »Dødtid«. Erstatningsarbejdet kan da højst strække sig over 100 Timer aarligt.

6) I samme Omfang som under 5 nævnt, kan der ved ministerielle Resolutioner gives Adgang til Erstatningsarbejde i andre Industrier, som er udsatte for ugunstigt Vejrlig eller »Dødtid«, men kun forsaavidt de paagældende Arbejdsgivere og Arbejderorganisationer har ingaaet Overenskomst herom.

ad 1—6. Den daglige Arbejdstid kan dog ikke forlænges ud over 10 Timer.

7) Der tilkommer Arbejdsgiverne *som en Ret* i det i hvert enkelt Tilfælde angivne Omfang at forlænge den daglige Arbejdstid for:

a. Arbejdere, som særlig anvendes til Pasning af Ovne, Smeltekar, Tørrerum, Kedler, ved Tilberedning af Poleringsbade og ved Opvarmning af Kar paa Betingelse af, at nævnte Arbejder har en rent forberedende eller afsluttende Karakter og ikke udgør Virksomhedens fundamentale Arbejde, Mekanikere, Elektrikere, Fyrbødere beskæftiget ved motorisk Kraft, Belysning, Opvarmning og Opstilling af Materiel.

ad 7 a. 1½ Time ud over den for Virksomhedens mindelige Arbejde fastsatte Grænse og saaledes, at hver Dag, hvor Arbejdet har hvilet.

b. Arbejdere, som er beskæftiget i Støberier for anden Smeltning, med Arbejde af rent forberedende eller afsluttende Art (Udtagelse af Forme i visse Tilfælde, Genoptagelse af Støbning af et Stykke i bestemte Tilfælde).

ad 7 b. 1 Time udover den for Virksomhedens almindelige Arbejde fastsatte Grænse.

c. Arbejdere, som er beskæftiget ved Vedligeholdelse og Rensning af Maskiner, Ovne og alle andre Redskaber, som det ikke er muligt isoleret at sætte ud af Kraft, naar Virksomheden er i Gang.

ad 7 c. 1 Time udover den for Virksomhedens almindelige Arbejde fastsate Grænse og saaledes, at disse Arbejdere kan arbejde 12 Timer paa Virksomhedens normale Fridage og Dagen forud for disse.

d. Holdformænd eller Specialarbejdere, hvis Nærværelse er nødvendig for en Afdelings, Virksomheds eller for et Holds Arbejde, i Tilfælde af, at en anden af Holdets Arbejdere uventet bliver borte, og indtil hans Afløser kan komme til Stede.

ad 7 d. 4 Timer udover den for Virksomhedens almindelige Arbejde fastsatte Grænse.

e. Holdformænd eller Specialarbejdere, hvis Nærværelse er uundværlig af Hensyn til Holdafløsning.

ad 7 e. 1 Time udover den for Virksomhedens almindelige Arbejde fastsatte Grænse.

f. Arbejdere med særlig Beskæftigelse ved Arbejde, som nødvendigvis maa ske uafbrudt udover en Uge.

ad 7 f. Ubegrænset Adgang paa den Dag, hvor Holdskifte foregaar; mellem Skifterne skal være et Mellemrum af mindst en Uge.

g. Specialarbejdere beskæftigede ved Metalforarbejdning eller ved andre Arbejder, som af tekniske Grunde ikke kan standses vilkaarligt, idet de paa Grund af deres Natur eller

paa Grund af ekstraordinære Omstændigheder ikke kan afsluttes indenfor de normale Tidsfrister.

ad 7 g. 2 Timer ud over den for Virksomhedens almindelige Arbejde fastsatte Grænse, undtagelsesvis ved Metalforarbejdning, 6 Timer Dagen forud for hver Stoppedag.

h. Arbejdere ved anden Smeltning, som særlig skal passe Opvarmning af Smelteredskaberne.

ad 7 h. 2 Timer udover den for Virksomhedens almindelige Arbejde fastsatte Grænse.

i. Arbejdsformænd og Holdførere ved Forberedelse af Virksomhedens Arbejder.

ad 7 i. 2 Timer udover den for Virksomhedens almindelige Arbejde fastsatte Grænse.

j. Arbejdsformænd, Holdførere og Arbejdere, som særlig beskæftiges ved Undersøgelser, Prøver og Fastsættelsen af nye Arbejdstyper og ved Udlevering af Redskaber.

ad 7 j. 2 Timer udover den for Virksomhedens almindelige Arbejde fastsatte Grænse.

k. Arbejdere i Virksomheder for Autogensvejsning, som forestaar Betjeningen af Acetylenapparaterne.

ad 7 k. 1 Time daglig.

l. Arbejdere, hvis Arbejde er afbrudt af lange, virkelige Hvil (Opsynsmænd, Vægtere o. lign., Chauffører og Kuske).

ad 7 l. 4 Timer udover den for Virksomhedens alm. daglige Arbejdstid fastsatte Grænse med en Arbejdstid af højst 12 Timer daglig.

m. Kontrollører, Kontorister o. lign.

ad 7 m. 4 Timer udover den for Virksomhedens alm. daglige Arbejdstid fastsatte Grænse med en Arbejdstid af højst 12 Timer daglig.

8) For Specialarbejdere, beskæftigede i kontinuerlige Virksomheder, og Personale ved Central-Kraftanlæg er den gennemsnitlige ugentlige Arbejdstid 56 Timer.

(Fortsættes.)

Siden sidst.

Tylstrup. Sulsted Aistrup Kommune. Kommunen, der ejer et Mergelleje, antog 8 Mand til Arbejde i dette uden at vilde træffe Aftale med Afdelingen om Betalingsvilkaarene. Sogneraadsformanden truede endog med, at al Understøttelse vilde blive frataget de Arbejdere, der vægrede sig ved at arbejde for de af Sogneraadet egenmægtigt dikterede Priser. Da Daglønnen var 5 Kr. og Akkordfortjenesten Kr. 7,20 a 8,40 pr. Dag, medens et Entreprenørfirma, der ligeledes udførte Mergelarbejde, betalte 1 Kr. i Timeløn og Arbejderne tjente 70 a 80 Kr. om Ugen i Akkord, ønskede Afdelingen Blokadesanktion. Efter en kortere Arbejdsstandsning indgik Sogneraadet paa at tilrettelægge Arbejdet og Lønforholdet saaledes, at Arbejdsfortjenesten blev op imod 50 Kr. om Ugen.

Skanderborg. Skanderborg Kommune. Overenskomsten af 26. Juni 1922 forlænget den 22. November 1922 til at gælde til 1. April 1924 paa Grundlag af de Prisreguleringer, som er vedtaget mellem Hovedorganisationerne. Timelønnen nu 105 Øre. Overarbejde 2 Timer a 30 pCt., derefter samt Søn- og Helligdagsarbejde 100 pCt. Tillæg til Timelønnen. Akkordarbejde gives i saa stor Udstrækning som muligt. Ulykkesforsikret de første 13 Uger, Dagpenge 3 Kr.; Stenslagning betales efter Amtets Overenskomst, Skovnings- og Kulturarbejde betales efter Statsskovenes 3. Klasse. Jordarbejde betales efter Centralforeningens Overenskomst. Oprensningsarbejde udføres i Akkord.

Ringsted. Entreprenørfirmaet Christiani & Nielsen: Firmaet, der beskæftigede 35 af Afdelingens Medlemmer med Opmudring af Gudenaa, aflønnede disse med en Timeløn af 100 Øre. Efter Henvendelse til Firmaet derom, meddelte dette, at det var villigt til at betale en Timeløn af 105 Øre og med tilbagevirkende Kraft.

Hobro. Entreprenør S. P. Petersen. Entreprinøren, der havde 5 af Afdelingens Medlemmer **beskæftiget** med Jernbetonarbejde ved Hobro Station, nægtede at betale det overenskomstmæssige Tillæg af 13 Øre pr. Time. Efter Henvendelse til Entreprenøren, udbetalte han det tilgodehavende Beløb til Arbejderne.

Brande. Murermester Laursen, Barrit. Murermesteren, der havde haft et af Afdelingens Medlemmer beskæftiget i 5 Dage (ialt 32½ Time) ved Ombygningsarbejdet paa Blodmøllen i Dørslunde ved Brande, nægtede at udbetale Manden dennes Tilgodehavende Kr. 36.40. Da Landhaandværksmestrenes Hovedorganisation, hvoraf Mesteren var Medlem, ikke formaaede at faa ham til at betale den skyldige Arbejdsløn, blev Sagen overgivet en Sagfører til Inkassation, hvorefter Mesteren betalte Beløbet.

Jernbanearb. M. De danske Statsbaner. Afdelingen indberetter, at Lønningerne fra 1. April er reduceret 6 pCt. af saavel Timeløn som Akkord. Timelønningerne 120 — 122 — 124 og 126 Øre forbliver uforandret. Dyrtidstillægget til Gifte reduceredes fra Kr. 11,42 til Kr. 9,35 og til Ugifte fra Kr. 7,62 til Kr. 6,35. Procenttillægene til Arbejdere, der ikke arbejder i Akkord, reduceredes fra 17 til 14 pCt., fra 11 til 8 pCt. og fra 5 til 2 pCt. Akkordfradraget paa 9,5 pCt. ændredes til 13,4 pCt. Sygepengene nedsattes fra Kr. 6,60 til Kr. 6,20 pr. Dag (7 Dage i Ugen). Vedrører 305 Mand. Gælder til 1924.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 5 | 13. Juni | 1923 | 28. Aarg.

Sultepisken.

Danmarks Indenrigsminister vil tvinge Tusinder af Arbejdsmænd, som han ikke kan anvise Erhverv, over paa Fattigvæsenet.

Indenrigsminister Kragh, hvis formentlige Opgave skulde være som Minister for sociale Anliggender med Hensyntagen til alle Sider i saa høj Grad som mulig at beskytte og værne dem, der i vort Land lever paa Livets Skyggeside, har ved Bekendtgørelse af 9. Juni d. A. om Udbetaling af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Arbejdsløshedshedsloven rettet et nyt frygteligt Slag imod de Fattige i Landet, et Slag, der særligt rammer Arbejdsmændene; ved sin Bekendtgørelse har Ministeren nemlig udelukket arbejdsløse Arbejdsmænd baade fra Fortsat Hjælp, naar den vedtægtsmæssige Understøttelse er opbrugt, og fra Tillægshjælp til de Arbejdsløse, der endnu ikke har opbrugt deres vedtægtsmæssige Understøttelse.

Ministeren havde allerede ved sin Bekendtgørelse, der blev udstedt sidst i April Maaned, vedrørende de 90 Dage som Maksimum for Fortsat Hjælp gjort et stærkt Indgreb overfor de Arbejdsløse. Hvor mange Mennesker, der kommer til at lide under Ministerens 2 Bekendtgørelser, har vi ikke i Øjeblikket Tal paa, men vi kommer ikke meget ved Siden af, naar vi regner med, at 3000 Medlemmer pr. 1. Maj d. A. blev frataget Fortsat Hjælp, og at den sidste Bekendtgørelse yderligere vil fratage 2200 Medlemmer samme Hjælp. Yderligere vil igen 4—5000 Arbejdsløse, der for Tiden, er paa vedtægtsmæssig Understøttelse, og som er indbefattet i Ministerens tidligere Dispensation, nu miste deres Tillægshjælp.

Det er ialt omkring ved 9000 arbejdsløse Arbejdsmænd, paa hvis eneste Udvej for det tørre Brød, Ministeren nu lægger sin Haand og fratager dem dette uden paa nogen Maade at anvise nogensomhelst Erstatning i Form af Arbejde eller anden indtægtsgivende Kilde at hente Hjælp fra. Det eneste, der synes disse Mennesker aabent, er Fattigvæsenet, og ganske vist staar Valget for Døren, men at Ministeren i sin Politik vil bruge dette, vil vi dog nødig tro paa.

Arbejdsløsheden indenfor vor Arbejdsløshedskasse har siden midt i April ikke været nedadgaaende. Med vedtægtsmæssig Understøttelse mødte der den 18. April d. A. 8,876 Medlemmer til Kontrol, og 4 Uger senere mødte der endnu 8,514 Medlemmer. Tallet er i de sidste 3 Uger ganske vist gaaet en Smule ned, men det betyder ikke, at Arbejdsløsheden er i Aftagende, men desværre kun, at vi har nogle Hundrede Medlemmer, der nu har opbrugt deres vedtægtsmæssige Understøttelse, som stadig er uden Beskæftigelse, og som Ministeren nu efter den lange Arbejdsløshed rammer ved sin Bekendtgørelse, hvori Hjælpekasserne forhindres i at yde saadanne Fortsat Hjælp efter Arbejdsløshedslovens § 31.

Ministeren har ved sin Bekendtgørelse, der træder i Kraft den 15. Juni d. A., paany gentaget den store Uret, der ligger i, at han udelukker Arbejdsmænd, der er Hjælpearbejdere, i et Fag, hvis faguddannede Udøvere har beholdt Dispensation, trods dette, at Arbejdsmændene dog er de daarligst stillede, dem, der har arbejdet paa den mindste Løn, og

ogsaa er dem, der er vanskelig at flytte fra en By til en anden, eller som kan gaa paa Vandring efter Arbejde. Vore Medlemmer har jo nemlig saa godt som alle slaaet Rod; de har stiftet Hjem og Familie og er bosiddende saadan at de er meget vanskelige at flytte fra en By til en anden.

Ministerens her omhandlede Bekendtgørelse indeholder ganske vist en Ventil, idet det i § 2 hedder:

»Saafremt et Fag, der ikke henhører til de i § 1 nævnte, formener at der indenfor Faget eller en Branche af dette maa skønnes at herske en saadan ekstraordinær Arbejdsløshed, at Understøttelse i Henhold til fornævnte § 31 bør ydes til Fagets (Branchens) arbejdsløse, og saafremt vedkommende Fag er i Stand til at anføre anden Begrundelse herfor end tidligere anført eller til iøvrigt at fremkomme med nye Oplysninger, kan Indenrigsministeren paa derom indgivet Andragende optage Faget (Branchen) blandt de forannævnte til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse berettigede Fag.«

og naturligvis vil Arbejdsløshedskassens Ledelse straks gøre det mest mulige for at faa Ministeren til at gøre Brug af den Ventil, Paragrafen indeholder. Ved et Møde, som Indenrigsministeren holdt med det i Arbejdsløshedsloven nævnte Rigsdagsudvalg, meddelte han nemlig, at han var tilsinds ved Anerkendelse af ekstraordinær Arbejdsløshed at anvende den Fremgangsmaade, at han vilde godkende, at ekstraordinære Forhold var til Stede, naar Ledigheden indenfor hele Faget, eller for Dele af dette, mindst var dobbelt saa stor som den normale Ledighed, dog at Ledigheden skulde være over 10 pCt. af Medlemsantallet, og vor Arbejdsløshedskasse er nu straks gaaet i Gang med at indsamle Materiale, der hurtigt vil blive bearbejdet og forelagt Ministeren, og da vi desværre mener at have let ved at dokumentere, baade at Ledigheden er mere end dobbelt saa stor, og at den er over 10 pCt., vil vi faa Lejlighed til at konstatere om Ministerens Ord er gældende, eller om han gaar fra det nu, da det drejer sig om saa mange, som vi faktisk har ledige.

Arbejdstiden i Udlandet.

(Fortsat.)

9) Arbejdsgiverne kan endelig, mod i Forvejen at tilstille Arbejdsinspektøren er Erklæring indeholdende nærmere angivne Oplysninger, midlertidig forlænge Arbejdstiden i det angivne Omfang for følgende Arbejder:

a. Paatrængende Arbejder af Hensyn til Forebyggelse af overhængende Ulykker, Organisering af Redningsforanstaltninger eller Istandsættelse af Skader.

ad 9 a. Ubegrænset Adgang i Løbet af en Dag efter Arbejdsgiverens Valg; de følgende Dage 2 Timer udover den for Virksomhedens almindelige Arbejde fastsatte Grænse.

b. Arbejder for den nationale Sikkerhed eller det nationale Forsvar eller offentligt Arbejde udført efter Ordre fra Regeringen, som fastslaar Nødvendigheden af Afvigelser.

ad 9 b. Grænsen for Overarbejdet vil hver Gang være at fastsætte af Arbejdsministeriet efter Aftale med det Ministerium, som har givet Ordre til Arbejdets Udførelse.

c. Arbejde i Anledning af ekstraordinær Arbejdstilvækst.

ad 9 c. Maksimum: 100 Timer om Aaret; iøvrigt kan Arbejdsministeriet, naar det Ministerium, indenfor hvis Omraade de paagældende Arbejder falder, attesterer, at de udføres i Offentlighedens Interesse, yderligere bevilge 50 Timer. Dette Antal skal i Aarene 1920, 1921 og 1922 kunne stige til 100 Timer. Under ingen Omstændigheder kan den daglige Arbejdstid overstige 10 Timer.

Forlængelse af Arbejdstiden betragtes i nærværende Tilfælde som Overarbejdstimer og betales som saadant efter gældende Skala.

Efter de foreliggende Oplysninger er det fulde Antal af Overarbejdstimer varierende indenfor de forskellige Fag; som Eksempler nævnes:

Læderindustrien 90 Timer fordelt over højst 90 Dage,

Bogindustrien 120 Timer fordelt over højst 120 Dage,

Tekstilindustrien 150 Timer fordelt over højst 150 Dage,

alle med en Maksimalarbejdsdag paa 10 Timer.

Beklædningsindustrien har 120 Timer fordelt med Halvdelen paa 15 Lørdage og Resten paa 60 Dage med en Maksimalarbejdsdag af højst 8 Timer om Lørdagen og 10 Timer paa Ugens øvrige Arbejdsdage. —

For *Minedrift* gælder en særlig Lov af 24.

Juni 1919, som fastsætter en 8-Timers Arbejdsdag; den Tid, som medgaar til Nedstigning og Opstigning fra Minerne, medregnes i Arbejdstiden.

For *Søfartens* Vedkommende er 8-Timers Arbejdsdagen indført ved en Lov af 2. August 1919.

Ved Dekreter af 15. September 1922 er der gjort Afvigelser fra 8-Timers Arbejdsdagen, forsaavidt angaar Handelsmarinen og Jernbanerne. Med Hensyn til *Handelsmarinen* fastsætter Dekretet, at den daglige Arbejdstid for Dækspersonalet og det almindelige Personale ombord kan sættes til 12 Timer pr. Dag, hvorimod 8-Timersdagen opretholdes for Maskinpersonalets Vedkommende. For *Jernbanernes* Vedkommende regnes hele Arbejdstiden for effektiv for Lokomotivpersonalets og det øvrige Togpersonales Vedkommende. For andre Jernbanefunktionærer, hvis Tjeneste ikke er uafbrudt eller som bestaar i at føre Tilsyn, sættes den daglige Arbejdstid til indtil 12 a 15 Timer. Endvidere fastsætter Dekretet, at man ved Beregningen af Arbejdstiden kan regne med en Aarsnormal af 2504 Timer i Stedet for med en *Uge*normal. Endelig aabner Dekretet Adgang til at kræve indført Overarbejde i indtil 450 Timer aarlig.

Endelig skal det anføres, at der under 20. Juni 1922 er indgaaet en Overenskomst mellem Arbejdsinspektionen i Lyon og Arbejdsgivere og Arbejdere i Silkefabrikationen i Lyon. Denne Overenskomst indeholder bl. a. følgende Bestemmelser:

»Under Hensyn til den Fordel, som ligger i en ensartet Organisation af Arbejdet, saavel for Industrien som for Personalet, fastsættes det, at de tilladte Overtimer skal fordeles over samtlige Aarets Arbejdsdage med en saavidt mulig ligelig Forøgelse af Arbejdets Varighed i hver Uge.

Overarbejdstimerner kalkuleres paa følgende Maade:

a.	Lejlighedsvise Standsninger af enhver Natur (Artikel 3 i Dekretet). Aarlig	20 Timer.
b.	Standsninger, foranledigede af Feriedage, lokale Fester og andre lokale Begivenheder (Artikel 3 i Dekretet). Aarlig	80 —
c.	Retmæssige Overtimer i Anledning af særlig stor Arbejdsmængde (Artikel 5, é 3 i Dekretet). Aarlig	150 —
	Ialt ..	250 Timer.

Disse 250 Timer vil være at fordele over hele Aaret med 5 Timer om Ugen som Maksimum, saaledes at der sikres Frihed Lørdag Eftermiddag som nævnt i Artikel 3, og saaledes at Varigheden af det daglige Arbejde ikke kan overstige 10 Timer.«

Grækenland.

Grækenland har under 19. November 1920 ratificeret Washington-Konventionen, men Tidspunktet for Ikrafttræden af Konventionens Bestemmelser kan som Følge af dens Artikel 12 udskydes til den 1. Juli 1923 for visse industrielle Foretagenders Vedkommende og til 1. Juli 1924 for andre industrielle Foretagender.

Holland.

I Holland fandtes der en Lov af 1. November 1919, der principielt fastsatte en 8 Timers Arbejdsdag og en 45-Timers Arbejdsuge.

Under 20. Maj 1922 er der imidlertid udstedt en ny Lov, der principielt fastsætter Arbejdstiden til 8½ Time pr. Dag og 48 Timer pr. Uge.

Med Hensyn til den saaledes i Holland stedfundne Udvikling oplyser en af Direktøren for det internationale Arbejdsbureau til Arbejdskonferencen i Geneve i Oktober 1922 afgiven Særberetning (»Rapport spécial sur l'état des ratifications de la Convention sur la Durée du Travail«) følgende (S. 64):

»Regeringen begyndte straks efter Udstedelsen af Loven af 1. November 1919 at overveje den internationale Situation, som var bleven fremkaldt af denne Lov, og som Resultat af disse Overvejelser begyndte den fra Slutningen af September 1920 at gøre Brug af §§ 26, 27 og 28 i Loven, der bemyndigede vedkommende Minister til at forlænge Arbejdstiden i Fabriker og Værksteder med et Maksimum af 2 Timer om Dagen og 10 Timer om Ugen for at kunne konkurrere med andre Lande, som havde antaget en længere Arbejdsdag.

(Fortsættes.)

Dansk Arbejdsmandsforbunds Lønbevægelse i 1922.

Resultatet af Lønbevægelsen 1922

for Medlemmer, der var beskæftiget i Virksomheder **under** Arbejdsgiverforeningen. (I Henhold til Forligsforslaget af 4. April og 24. April 1922).

Industri eller Branche	København og Omegn							Provinserne						
	Antal Mand	Tidlønnen pr. 31/12 1922		Reduktion 1922 Af Tidløn		Af Akkord		Antal Mand	Tidlønnen pr. 31/12 1922		Reduktion 1922 Af Tidløn		Af Akkord	
		laveste-højeste	almindeligst	Mand	%	Mand	%		laveste-højeste	almindeligst	Mand	%	Mand	%
		Øre	Øre						Øre	Øre				
Fabrik og Industri.														
Cementindustriarb.								1210	104	104	1210	15		15
Farveindustriarb.	158	121 - 146	121 - 146	8 150	14 15									
Grusgr.- og Skærvef.arb.								300	108 - 112	112	300	15		15
Læderindustriarb.	120	117	117	120	15		15	200	115	115	200	12,9		
Gummiindustriarb.	120	121	121	120	15		15	89	110 - 112	110 - 112	89	15		15
Isoleringsarb.	60	146	146	60	15		15	15	146	146	15	15		
Kemiske Fabrik- og Sæbefabrikarb.	178	108 - 144	117	151 27	15 14			105	5230- 6350	5300- 5400	105	15		
Margarinefabrikarb.	100	5962	5962	100	11			455	5760	5760	455	12,5		
Marmor-og Granitslibere	51	117	117	51	15		15	15	136	136	15	15		
Oliemøllere	400	132 142 147	Dagarb. 132	400	15		15	400	132- 147	Dagarb. 132	400	15		15
Rebslageriarb.	30	116	116	30	15			13	112	112	13	15		
Spiritusfabrikarb.	86	6950 7150 7350 7550	Dagarb. 6950 Kuske 7550	86	19,4 18,3 17,3 21									
Sukkerfabrikarb.	454	123,5 131,75 136,75	Dagarb. 123,5	454	15		15	680 à 2000	115 132 127,5	Dagarb. 115 I Kampagnen 127,5	680 à 2000	15		15
Svovlsyrefabrikarb.	102	121	121	102	15		15	345	112 - 116	112 - 116	345	15		15
Tagpapfabrikarb.	96	121 - 129	121 - 129	96	15		15							
Tapetfabrikarb.	10	5800- 6000	5800- 6000	10	15 à 19,3			7	5600- 5800	5600- 5800	7	15 à 16,6		
Tændstikfabrikarb.	106	117	117	106	15		15							
Andre Fabrik- og Industriarb.	389	112 - 155 5794- 7426	116 - 117 121 6100	10 379	13 à 23 15		15	781	83-133 5167- 5335	112 5167- 5335	25 13 104 639	12,5 11 18 15	105 50 54	12,5 23 28 15
At overføre Fabrik- og Industriarb.: Tilsammen	2460							4615 á 5935						

Resultatet af Lønbevægelsen 1922

for Medlemmer, der var beskæftiget i Virksomheder **under** Arbejdsgiverforeningen. (I Henhold til Forligsforslaget af 4de April og 24de April 1922.)

Industri eller Branche.	København og Omegn.							Provinserne.						
	Antal Mand	Tidlønnen pr. 31/12 1922		Reduktion 1922				Antal Mand	Tidlønnen pr. 31/12 1922		Reduktion 1922			
				Af Tidløn		Af Ak. kord					Af Tidløn		Af Akkord	
		laveste - højeste	alminde-ligst	Mand	%	Mand	%		laveste - højeste	alminde-ligst	Mand	%	Mand	%
		Øre	Øre						Øre	Øre				
Overført														
Fabr. og Industriarb. . .	2460							5935						
Gas- og Elektricitets-værksarb.	49	150 à 158 5956 - 8060	150 à 158 5956 - 8060	4 45	15 12			15	117 à 120 6088	117 à 120 6088	15	15		
Havnearbejderne	2304	121 - 154 5800 Pr. Dag 1300	121 - 124 151 Pr. Dag 1300		15	20	15	4509	108 115	108 112 115		15		15
			125 - 154 5800 - 6300		15									
Lager- og Pakhusarb. . .	1856	5549-8200	5549-5706	10	20			3539	108 - 117	108	115	11,5		15
										108 à 112	3309	15		15
			5800	1704	15					112				
			5892	18	14					114	30	10		
			6006	43	14,3à					117	85	23		
			7000		14,6									
			7048-7256	20	13,3									
			7500 à 8200	61	14,4à 21,5									
Jord- og Betonarb. og Jord-, Vej- og Kloakarb.	3200	112 - 176	112 - 121 125 - 140 146 - 150 159 - 168 176	3200	15		15	2086	112 - 138	112 - 121 125 - 138	2086	15		15
Chauffører	1139	6440-6640	6640	1139	15			528	112	112	328	15		
									*) 5500 + 5% af Kørselsindtægt	5705 5900	*) 15	12.5		
									269.25	6069		15		
										6300	60	13,5		
										269.25	125	7		
At overføre	11008							16612						

Resultatet af Lønbevægelsen 1922

for Medlemmer, der var beskæftiget i Virksomheder **under** Arbejdsgiverforeningen. (I Henhold til Forligsforslaget af 4de April og 24de April 1922.)

Industri eller Branche.	København og Omegn							Provinserne						
	Antal Mand	Tidlønnen pr. 31/12 1922		Reduktion 1922				Antal Mand	Tidlønnen pr. 31/12 1922		Reduktion 1922			
				Af Tidløn		Af Akkord					Af Tidløn		Af Akkord	
		laveste-højeste	almindeligst	Mand	%	Mand	%		laveste-højeste	almindeligst	Mand	%	Mand	%
		Øre	Øre						Øre	Øre				
Overført	11008							16612						
Kuske	2167	6412 7263 Pr. Dag 1450 150	6412-6612 Pr. Dag 1450 150	2157	15		10 15	1335	5024 6398 108 151	5353-5940 6398 108 - 112 151	1335	15		
Brødkuske og Hjemmearbejdere i Bagerier	236	7500 6700	7500 6700	236	19,5									
Mur- og Betonarb.								4083	112 - 138	112 - 125 138	4083	15		15
Skovarb.								ca. 900	75	75	900	19,3	25	12 14
Jærn- og Metalindustrien	1792	Minimal 101 106 - 158	Minimal 101 106 - 158	1792	15		15	2891	Minimal 101 101 - 120	Minimal 101 101 - 120	2891	15		15
Mørtelfabr.- Kalk-, Kridt- og Teglværksarb.	100	108	108	100	15		15	3227	97-104	104 99 - 101½ 104 97 - 99½ 102	3227	15		15
Trælager- og Savv.arb.	501	119 - 125	119 - 121 125	501	15		15	100	112	112	100	15	15	
Film- og Forlystelsesf.	150	7575 9678	7575 à 9678	150	15									
Vagtfunktionærer	125	6120 6200 230,00 304,00	6120-6200 230,00 272,00 304,00	118 3 4	15 13 13,5									
Bude	130	5616 6416	5616 à 6116 à 6416	130	15									
Tilsammen	16209							29148						

Ialt: 45357 Mand.

Resultatet af Lønbevægelsen 1922

for Medlemmer, der var beskæftiget i Virksomheder **udenfor** Arbejdsgiverforeningen.

Industri eller Branche.	København og Omegn.							Provinserne.						
	Antal Mand	Tidlønnen pr. 31/12 1922		Reduktion 1922				Antal Mand	Tidlønnen pr. 31/12 1922		Reduktion 1922			
				Af Tidløn		Af Akkord					Af Tidløn		Af Akkord	
		laveste-højeste	almindeligst	Mand	%	Mand	%		laveste-højeste	almindeligst	Mand	%	Mand	%
		Øre	Øre						Øre	Øre				
Fabr.- og Industriarb.														
Tørveindustriarb.								751	94	94	235	15	*)218	15
									170	97	6	17	410	28
										100	440	19	70	22 a 23
										112	70	23	30	25 a 30
										*) 170			15	33
													8	35
Andre Fabrik- og Industriarb.	249	116-165	116	55	10,5			241	102	102	226	15	30	14 a 24
		5800		16	12,5				129	112	15	16		
				44	14					129				
				90	15									
				44	20 à 22									
Gas- og Elektricitetsværksarb.	1345	163-179	163	12	10,5			185	124	124-161 -	24	0		
		7820	165-171	1308	12 à				6000	149-184	14	7		
		8666	172-179		12,5				303.00	6000 til	28	8-11		
			7820	10	4 à 5					8160	31	12,5		
										303.00 til	79	15		
			8666	15	21					350.00	4	19		
											5	21		
Havne-, Lager- og Pakhusarb.	715	5800	6400	17	0			238	108-	108	40	15		
		9400	7900	127	10,5				121	110	20	12,5		
			(mange	58	12,5				5000-	112		à 15		
			Størrelser)	27	14				5700	121	38	10		
		Akkord	pr. Dag						Dagløn, Kost & Logi					
		1700	1700	80	15	47	15		744	744	120	22		
				27	16					5000	16	2,5		
				125	18					5700	4	12,5		
				127	20									
				40	22									
				10	26									
				30	28									
Jord-, Drænings- og Gartneriarb.								50	104 - 125	104 - 105	41	15		
										112				
										125	9	5		
At overføre	2309							1465						

Resultatet af Lønbevægelsen 1922

for Medlemmer, der var beskæftiget i Virksomheder **udenfor** Arbejdsgtverforeningen.

Industri eller Branche.	København og Omegn.							Provinserne.						
	Antal Mand	Tidlønnen pr. 31/12 1922		Reduktion 1922 Af Tidløn		Af Akkord		Antal Mand	Tidlønnen pr. 31/12 1922		Reduktion 1922 Af Tidløn		Af Akkord	
		laveste-højeste	almindeligst	Mand	%	Mand	%		laveste-højeste	almindeligst	Mand	%	Mand	%
		Øre	Øre						Øre	Øre				
Overført	2309							1465						
Kuske og Chauffører	3	7339	7339	3	10.5			222	112	112	208	15		
									5386	5386				
									7400	5700	10	6,5		
										7400	4	15		
Mineralvandskuske	3	105.00	105.00	3	17,5									
Brødkuske- og Hjemmearb. i Bagerier	15	7700	7700	15	19									
	9	7000	7000	9	17,7									
Mælkerikuske og Hjemmearb. i Mælkeri	700	7982 - 8439	7982 - 8439											
		7672	7672	700	18									
Renovationskuske og Hjemmearb.	46	102.00	102.00	46	15									
	36	8629	8629	36	15									
Ølhandlerkuske	30	7700	7700	30	9,4									
Mur- og Betonarb.								1690	112	112 - 122	1690	15		15
									133	125 - 133				
Skovarb.								30	75	75	5	16,7		18 a 20
									112	112	25	15		14 a 16
Statsarb.	2085	138	138 - 140	1561	15		15	3220	112	112	3220	15		15
		163	146 - 150						163	157				
		7100	142 - 150	304	15		15			163				
		9416	157 - 163	190	15									
		Pr Dag	Pr. Dag											
		1100	1100	8	10									
			7100	17	12,5									
			8694-9416	5	15									
Kommunale Arb.	1894	150	150	10	12,5			678	100	100 a 110	249	16 a 24		11 a 20
		159	151	1594	12,5		15		132	112 - 115	24	12,5		
			159						8200	117 - 122	66	15		
		6192	6192	225	21						85	14		
		9603	9603	60	19				9000	124 - 125	80	23		
											60	15 - 20		
										130 - 132	35	3,7		
											20	20		
										8200 à 9000	19	12		
									Akkord	Akkord			40	11 a 14
At overføre	7130							7305						

Resultatet af Lønbevægelsen 1922

for Medlemmer, der var beskæftiget i Virksomheder **udenfor** Arbejdsgiverforeningen.

Industri eller Branche.	København og Omegn.							Provinserne.						
	Antal Mand	Tidlønnen pr. 31/12 1922		Reduktion 1922				Antal Mand	Tidlønnen pr. 31/12 1922		Reduktion 1922			
				Af Tidløn		Af Akkord					Af Tidløn		Af Akkord	
		laveste-højeste	almindeligst	Mand	%	Mand	%		laveste-højeste	almindeligst	Mand	%	Mand	%
		Øre	Øre						Øre	Øre				
Overført	7130							7305						
Jærn- og Metalindustri .	125	Pr. Dag 1875 2550	1875 2250 2450 2550	125	0									
Kalk- og Teglværksarb.								503	95	95-97	379	15	*) 415	15
									130	99½ 100	23	10	25	17,5
										102-106	6	11,5		
										112 130	*) 28	12,5		
											30	18,6	12	35
											16	20	23	3à24
											21	24	28	18
Trælager- og Savværksarb.								22	108	108	6	11,5		
									112	110	10	14		
										112	6	15		
Films- og Forlystelsesfunktionærer	101	138	138 a 152	52	7.3 à 11									
		152	7575 à	17	6,7 à									
		7575	9678		7									
		9678	8500	32	12,2									
Nattevagter								30	255.00	255.00	30	15		
Bude	20	4773	4776	1	15									
		6280	4773-5483	4	15									
		250.00	5000-5400	2	18 a 19									
			5720-7200	2	6,2									
			6280	5	12									
			250.00	6	9									
Tilsammen	7376							7860						

Ialt 15236 Mand.

Samlet Oversigt

over

Lønbevægelsen 1922. (Fornyelser i H. t. Forligsforslaget af Overenskomsterne med Arbejdsgiverforeningen og Fornyelser eller Oprettelse af nye Overenskomster med Virksomheder udenfor Arbejdsgiverforeningen).

Reduktionerne udgør procentvis.

Hos Arbejdsgivere eller Virksomheder indenfor Arbejdsgiverforeningen.					Hos Arbejdsgivere eller Virksomheder udenfor Arbejdsgiverforeningen.					
Af Tidløn			Af Akkord		Af Tidløn				Af Akkord	
	Mand	%	Mand	%	Mand	%	Mand	%	Mand	%
Under 15% **1337 Mand**	125	7	25	12	166	0	**8534**	15	23	3 à 24
	30	10	105	12,5	16	2,5	60	15 à 20	249	11 à 20
	113	11	900	14	35	3,7	42	16	25	14 à 16
	115	11,5	50	23	10	4	249	16 à 24	30	14 à 24
	5	12	54	28	9	5	5	16,7	25	17,5
	495	12,5	Alle andre Akkord-arbejdere	15	2	6,2	6	17	28	18
	200	12,9			10	6,5	3	17,5	5	18 à 20
	3	13			17	6,7 à 7	9	17,7	70	22 à 23
	4	13 à 13,5			14	7	825	18	30	25 à 30
	10	13 à 23,0			52	7,3 à 11	2	18 à 19	410	28
	20	13,3			28	8 à 11	30	18,6	15	33
	60	13,5			6	9	519	19	20	35
	53	14			30	9,4	163	20	Alle andre Akkord-arbejdere	15
	43	14 à 15,6			69	10	44	20 à 22		
	61	14,4à21,5			197	10,5	245	21		
					40	11 á 14	160	22		
	42582	15			12	11,5	150	23		
					24	12	21	24		
Over 15% **1438 Mand**	7	15 à 15,6			1308	12 à 12,5	10	26		
	10	15 à 19,5			32	12,2	30	28		
	86	17,3 à 21			1866	12,5	**2573**	over 15		
	104	18			20	12,5 à 15				
	1136	19,3			166	14				
	10	20								
	85	23								
Tilsammen	**42357**	7 til 23	?	12 til 28	**4129**	under 15	**15236**	0 til 28	?	3 til 35

Under 15% Reduktion fik 5466 Mand
15% — - 51116 -
Over 15% — - 4011 -

Ialt 60593 Mand

Siden sidst.

Auning. Auning Sav- og Høvlebænk: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer daglig (var tidligere 9 Timer), Timeløn uforandret 95 Øre, Overarbejde: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33 pCt. og 3. Time 50 pCt. Tillæg. Kunn Medlemmer af D. A. F. maa beskæftiges, Regulering August 1923 med 1 pCt. pr. Procent Pristallet er steget eller faldet. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft. 5. Maj og og gælder til 1. Maj 1924.

Chauffører, Kuske og Lager- og Pakhusarb., Kbhvn. A/S Sækkeleje Kompagniet. Overenskomsten af 11. Februar 1922 forlænget til at gælde til 1. April 1924, Ugelønnen, der var for Chauffører og Kuskene Kr. 73,39 og for Lager- og Pakhusarb. Kr. 64.44 reduceredes med 6 pCt. til henholdsvis Kr. 69.00 og Kr. 60.57. Traadt i Kraft 11. Februar 1923.

Nexø. Den lokale Arbejdsgiverforening. Overenskomsten af 19. Juli 1922 forlænget 1 Aar til 1. Maj 1924 mod, at Lønningerne ogsaa Akkordpriser fra 1. Maj d. A. reduceredes med 6 pCt., Lønningerne blev: For faste ugelønnede Arb. Kr. 50.00, for Riggerarb. og Kølhaling 129 Øre, for Lager- og Pakhusarb. samt Jord-, Mur- og Betonarb 105 Øre og for Havnearb. 105 a 110 Øre. Regulering August 1923 med 1 pCt. pr. Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet var i Febr. 1923. Afdelingens Medlemmer har fortrinsvis Adgang til at erholde Arbejde. Vedrører 76 Mand.

Holbæk. Odense Ægforretnings Filial: Afdelingen indberetter den 16. April, at Firmaet efter at være truet med Strejke — er indgaaet paa at betale dets Chauffører med samme Ugeløn, som Handelsforeningen betaler (Kr. 58.75).

Gudhjem. Arbejdsgiverne i Gudhjem: Overenskomst oprettet, Arbejdstid 8 Timer, Timeløn for almindeligt Arbejde 105 Øre, ugelønnede Kr. 50.00, for Losnings- og Ladningsarbejde samt Lager- og Pakhusarbejde, som staar i Forbindelse dermed 124 Øre pr. Time, for Losning og Aflæsning af Kul, Koks, Briketter og Tørv 141 Øre pr. Time, for Brøndarbejde, Vandbygning, Opmudring og Sildearbejde 119 Øre pr. Time. Overarb. 2 Timer a 30 pCt. derefter til Kl. 9 75 pCt., fra Kl. 9 Aften til Kl. 7 Morgen 100 pCt. Tillæg. Reduktioner andrager 6 pCt. Afdelingens Medlemmer har fortrinsvis Adgang til Arbejde. raadt i Kraft 1. April og gælder til 1. April 1924.

Sandlosserne, Kbhvn. F/m A. Andersen & N. P. mer daglig. Timelønnen, der var: for Pladsarbejde og Arbejde ved Skibenes Vedilgeholdelse 150 Øre pr. Time (pr. Uge Kr. 72,00) reduceredes til 143 Øre (Kr. 68.64 pr. Uge), for Indkørsel paa Broerne og Arbejde i Lasten ved Losning af Damper samt Kulfyldning 163 Øre reduceredes til 156 Øre, medens Betalingen for Plumpning ved Badeanstalten og Arbejde ved Ballast forblev uforandret 182 Øre. Overarbejde 1. Time 25 pCt. 2. Time 33⅓ pCt., de følgende Timer 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg, Søndage til Kl. 12 50 pSt., derefter 100 pCt. Tillæg. Ekstra-Helligdage 100 pCt. Tillæg. Afløsning i Skibene under Ferie o. l. betales med den Løn, der er gældende i vedkommende Skib. August- og Februar Regulering i Henhold til Forligsmandens Forslag. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 1. April og gælder til 1. April 1924.

Gørlev. Sukkerfabriken »Vestsjælland« angaaende Arbejdet ved Mullerup Havn. Overenskomst oprettet, Arbejdstid 8 Timer daglig, Timeløn 105 Øre. Averarbejde 2 Timer a 30 pCt., 3. Time 50 pCt., derudover samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg, Aflæsning af Sukker fra Banevogn til Sejler betales med 1 Øre pr. Sæk pr. Mand til 4 Mand. Ventetid udover ½ Time betales med almindelig Timeløn. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering i Henhold til Forligsforslaget af 4. April 1922. Samme Udløbstid som Overenskomsterne med Havne- og Købmandsorganisationerne.

Budene, Kbhvn. F/m Børre Lorentzen & Co. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8½ Time daglig. Ugelønnen reduceredes for Bude mellem 18 og 20 Aar fra Kr. 57.20 til Kr. 53.77 og for Bude over 20 Aar fra Kr. 62.00 a 72.00 til Kr. 59.00. Overarbejde 3 Timer a 50 pCt., derudover samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Bude, ansatte før 1. Februar erholder 6 Dage Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage, dog maa tidligere personlig længere Ferie ikke forkortes. I Sygdomstilfælde erholder Budene i 3 Uger fuld Løn ÷ Sygeunderstøttelse, de skal være Medlemmer af en anerkendt Sygekasse og være forsikret for en Dagpengehjælp af 3 Kr. Firmaet beskæftiger kun org. Folk. Ulykkesforsikring i Henhold til Loven. Regulering i Henhold til Pristallet. Traadt i Kraft 6. April og gælder til 1. April 1924.

Samme Afdeling. Aviskioskerne paa Københavns Banegaarde. Overenskomsten af 7. April 1922 forlænget til 1. April 1924. Arbejdstid 54 Timer ugentlig. Ugelønnen reduceret med 2 pCt. fra Kr. 250.00 til Kr. 245.00 pr. Maaned (2 pCt.) August-Regulering 1923 eller Regler fastsatte for Forlængelse yderligere 1 Aar.

Nørre Sundby A. og H. Foreningen af Arbejdsgivere i Aalborg og Nørre Sundby. Angaaende Uoverensstemmelse om Betalingen for Tømmerlosning afholdtes Mæglingsmøde den 21. April. Paa dette enedes man om, at Prisen for Losning af Tømmer, henholdsvis Kr. 4.25 og Kr. 4.75 beregnes til 5 Mand for hver Akkord. Herudover sætter Tømmerhandleren 1 Mand ekstra til Løsning ved Havnen og 1 Mand ekstra til Aflæsning paa Tømmerpladsen; disse 2 Mand lønnes i samme Forhold som de andre Folk. Tømmeret lægges i den Højde, Firmaet ønsker det.

Aalborg H. Foreningen ved Aalborg og Nørre Sundby Havne: Havnearbejderne vægrede sig ved at gaa i Arbejde ved Sejler »Ostsee« med løse Oliekager til den overenstkomstmæssige Betaling. Paa et Mæglingsmøde den 21. April enedes man om, at et passende Tillæg til de løse Kager kunde sættes til 50 pCt. af Taksten for Sejlerlosning.

Films- og Forlystelsesfunkt. Kino Teatret, Christianshavn. Afdelingen klagede over, at Direktør Lindenborg ikke betaler Overarbejdstillæg for Arbejdstiden udover den overenskomstmæssige Arbejdstids Ophør til de Funktionærer, hvis Arbejdstid begynder Kl. 6—6½ og 7 Aften, idet han hævder, at

Funktionærerne ikke tilkommer Betaling for Overtid før udover 8 Timers Arbejdstid. Paa et Mæglingsmøde den 18. April opnaaedes Enighed om, at Betaling for Overarbejde, henholdsvis 25 pCt. og 33⅓ pCt. illæg ydes de fra Kl. 6—6½ og 7 Aften beskæftigede Operatører fra Kl. 11 Aften. Forbundet erkender med Hensyn til de fra Kl. 6 og 7 Aften beskæftigede Kontrollører, at Betalingen fra Kl. 10½ til 11½ vedblivende er den gennemsnitlige Timeløn, hvilket ogsaa gælder for Kontrollører, der beskæftiges ved Teatre med Helaftens-Forestilling.

Fabrikarb. F/m. Marius Mulvad. Afdelingen klagede over, at Firmaet beskæftigede 5 Mand i 2 Holds Drift, men ikke vilde betale det af Nævnet fastsatte Tillæg af 15 Øre pr. Time for Tiden fra Kl 6 til 10 Aften. Efter en Del Korrespondance med Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, af hvilken Firmaet er Medlem, indgik det paa at betale det krævede Tillæg og efterbetale det Beløb, Arbejderne havde tilgode.

Kvissel. Kvissel Teglværk. Overenskomst oprettet. Arbejdstiden fastsattes til 8 Timer daglig Timelønnen reduceredes fra 112 til 105 Øre. Ugelønnen for Brænderen reduceredes fra Kr. 58.00 til Kr. 55.00. Akkordpriserne reduceredes mer gennemsnitlig 2 a 3 pCt. Overarbejdsbetaling i Henhold til Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen. Arb. er ulykkesforsikrede for en Dagpengehjælp af 5 Kr. pr. Dag fra 1. Dags Tilskadekomst mod at betale 1 pCt. af Fortjenesten i Præmie. Kun Medlemmer af Afdelingen maa beskæftiges. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft i April og gælder til en 1. April.

Kvissel. Sysselhavens Teglværk. Overenskomst oprettet. Arbejdstiden fastsattes til 8 Timer daglig. Timelønnen reduceredes fra 112 til 105 Øre. Ugelønnen for Brændere reduceredes fra Kr. 56.00 til Kr. 53.00. Akkordpriserne reduceredes med gennemsnitlig 2 a 3 pCt. Overarbejdsbetaling i Henhold til Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen. Arb. er ulykkesforsikrede i Henhold til Loven samt i de første 13 Uger for en Dagpengehjælp af 5 Kr. for Arbejdsudygtighed udover 3 Dage, mod at de betaler Præmien til Forsikringsselskabet. Traadt i Kraft 7. April og gælder til en 1. April.

Allinge—Sandvig. Arbejdernes Andels-Boligforenings Teglværk: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceredes fra 97 Øre til 92 Øre. Brændernes Ugeløn reduceret fra Kr.55.25 til Kr. 52.00. Akkordpriserne reduceret 6 pCt. Overarbejde 2 Timer a 30 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg, Reservebrændere erholder pr. Vagt Kr. 7.50. August-Regulering med 1 pCt. pr. Procent. Pristallet stiger eller falder. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Kun organiserede Arbejdsmænd maa anvendes. Traadt i Kraft 10. April og gælder til 1. April 1924.

Randers J. Carlsberg Teglværk. Overenskomst oprettet. 30 a 35 Mand. Arbejdstid. Timeløn og Overarbejdsbetaling i Henhold til Teglværksoverenskomsten. Brændere erholder en Ugeløn af Kr. 56.50. Kusken Kr. 48.00. Akkordpriserne reduceret 6 pCt. Brænderne erholder udover Ugelønnen 60 Øre ekstra pr. 1000 Stk. brændte Nr. 1, Facadesten, haandstrøgne Sten og Klapsten til Deling. Kusken erholder Fribolig for at passe 5 Heste, for hver Hest derudover, erholder han 75 Øre pr. Uge. Regulering efter Pristallet i Henhold til Teglværksoverenskomsten. Gælder til 1. April 1924.

Fra Forretningsverdenen.

Blyantfabriken „Viking".

»Viking« har givet et Netto Overskud af Kr. 14.154.11. Det lyder saa fattigt, dette lille beskedne Tal, men for alle, der har fulgt denne unge Industri gennem dens Vanskeligheder og dens for et Aar siden tilsyneladende haabløse Kamp, betyder det, at »Viking« efter alt at dømme er kommet over det kritiske Punkt.

I Tilslutning hertil skal vi hidsætte, hvad en af Undervisningsministeriet nedsat Kommission siger om »Viking«Blyanter i Sammenligning med Blyanter af udenlandsk Fabrikat:

at for **Skriveblyanternes** Vedkommende »Viking«s 400/2 og 500/2 er Konkurrenterne overlegne, navnlig »Viking«s 400/2.

at der for **Tegneblyanternes** Vedkommende, alle Haandhedsgrader taget under ét, kun er ringe Forskel.

Naar de bløde Sorter af »Rollo« ikke, saaledes som de haarde, fuldt har naaet de konkurrerende Blyanter ved Bedømmelsen, mener Kommissionen at burde gøre opmærksom paa, at det her utvivlsomt har været af Betydning, at Haadhedsgraderne for de sammenlignede Fabrikata ikke er helt ens, hvorfor de Forbrugere, der har bedømt disse, ved Prøvning af »Rollo« noget har savnet netop den Haardhedsgrad, hvortil de i Aarevis har vænnet sig.

og at for **Kopistifternes** Vedkommende »Viking«s Kopistift **haard, sort** er Konkurrenterne ubetinget overlegen.

Endvidere finder Kommissionen, at »Viking«s Fabrikata, hvad Udseendet angaar, staar fuldt paa Højde med de konkurrerende.«

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding).
København K.

H. Nielsen's
Skraatobak
bedste
Fabrikat
Odense. Tlf. 309 - 27 - 29

Ryg
Piedmont
Cigaretten
Best Virginia.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 6 | 27. Juni | 1923 | 28. Aarg.

Sommersult.

Arbejdsløshedskassen gaar til Socialministeren og kræver Hjælp til dem Samfundet ikke kan give Arbejde.

Som meddelt i forrige Nummer af Fagbladet, og ligeledes meddelt i Rundskrivelse til Arbejdsløshedskassens Afdelinger, har Indenrigsministeren ved Bekendtgørelse af 9. Juni d. A., fra 15. s. M. at regne, udelukket en Række Arbejdsløshedskassemedlemmer fra Adgang til Fortsat Hjælp og Tillægshjælp. Blandt de, som er udelukket, er ogsaa vore Medlemmer, og dette er sket paa Trods af, at vi endnu i sidste Uge havde 6747 Medlemmer paa vedtægtsmæssig Understøttelse, et Tal paa Arbejdsløse, som vi i normale Tider aldrig har kendt. Paa denne Aarstid plejer vi tidligere at tælle vore Folk i Hundreder, hvor vi nu tæller dem i Tusinder, og foruden disse mange Arbejdsløse, der er paa vedtægtsmæssig Understøttelse, har vi desværre mange andre Arbejdsløse, der ogsaa kan tælles i tusindvis, der har opbrugt den vedtægtsmæssige Understøttelse, men til Trods herfor har Ministeren med haard Haand lukket; hvordan de Medlemmer, der bliver ramt af denne Bestemmelse, nu skal bjerge Føden, anviser Ministeren ingen Vej for.

I Ministerens Bekendtgørelses § 2 er der imidlertid givet Adgang til Dispensation, naar der kan dokumenteres en vis Ledighed, og vi har derfor straks søgt Oplysninger hos vore Afdelinger om, hvor mange Arbejdsløse, de har, der ikke er paa vedtægtsmæssig Understøttelse. Af Svarene, der er indkommet til os, fremgaar det, at vi har 68 Afdelinger, hvor Ledigheden er over 15 pCt. af Medlemsantallet. Disse 68 Afdelinger tæller tilsammen 39.409 Medlemmer, og de havde i sidst afvigte Uge 5336 Medlemmer paa vedtægtsmæssig Understøttelse, medens 3541 Medlemmer ganske var udelukket fra Hjælp. Den gennemsnitlige Ledighed for disse 68 Afdelinger er altsaa 22½ pCt., og for disse 68 Afdelinger har vi straks søgt Ministeren om Dispensation i Henhold til nævnte Paragraf i Bekendtgørelsen, og vi venter i Øjeblikket paa Ministerens Svar, som vi haaber maa blive imødekommende. Ministeren har, som tidligere nævnt, udtalt, at naar Arbejdsløsheden var over det dobbelte af det normale efter Aarstiden, og i hvert Fald over 10 pCt., vilde han stille sig forstaaende og imødekommende for at anerkende, at ekstraordinære Forhold var til Stede. Den normale Ledighed for vor Kasse er efter Aarstiden 5—6 pCt., og man skulde altsaa paa Forhaand kunne mene, at Ministeren vilde svare imødekommende, og dette skulde man saa meget mere, som Aarstiden desværre synes at slaa fast som en bedrøvelig Kendsgerning, at Arbejdsforholdene ikke bliver bedre, eller Ledigheden mindre, og ogsaa under Henvisning til Ledighedens Længde for de enkelte Medlemmer og til de strenge, økonomiske Forhold, hvorunder vore Medlemmer lever, herunder ikke mindst, at Arbejdsmændene saa godt som alle er gifte og har Familie at sørge for.

Ministeren kunde med en Smule god Vilje til at hjælpe Arbejdsmændene gaa den Vej at bruge vort Forslag af December f. A., hvori vi henstiller, at Arbejdsmænd, der gennem

den stedlige Hjælpekasse og det kommunale Arbejdsanvisningskontor dokumenterer, at de ved deres Beskæftigelse har været tilknyttet Fag, der er anerkendt at have ekstraordinær Arbejdsløshed, at Arbejdsmændene da ogsaa faar Adgang til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse, idet vi mener, de maa være saa nær tilknyttet hinanden, at det vil være i højeste Grad uretfærdigt at skubbe Arbejdsmændene ud.

Den Ledighed, der for Tiden er, og som ogsaa ramte os i Fjor, har vi aldrig kendt tidligere, og de sørgelige Udsigter, der er for Fremtiden, gør det saa haabløst paa Erhvervets Omraade, at vi med Rette maatte kunde gaa ud fra, at Danmarks Socialminister, der bl. a. ogsaa har den Opgave at værne deres Interesser, der lever paa Livets Skyggeside, saa disse ikke ligefrem kommer til at mangle Brødet, nu ved de Midler, han har til Raadighed, traadte til og lod Samfundet opfylde sine Forpligtigelser overfor dem, det ikke kan give Erhverv. En dansk Socialminister har efter vor Mening bestemt Pligt til at sørge for, at Danmarks Fattige dog ingensinde skal faa den Opfattelse, at de intet Fædreland har. Gennem det daglige Arbejde ved de, der staar Arbejdsløshedskassen nær, hvordan der Dag efter Dag kommer Folk, der søger Hjælp for at komme ud over Landets Grænse, ud i Verden for at prøve der at bryde sig en Bane og skaffe sig Erhverv, hvor Arbejdet er glippet herhjemme. Det er i mange Tilfælde Eliten af Arbejdsmændene, der paa den Maade føler, at Forholdene er utaalelige, og Udsigterne altfor sorte herhjemme. Den ansvarlige Minister maa vide, at paa dette Omraade tappes Landet for noget af sin bedste Arbejdskraft, og nar han har Midlerne og Magten, bør han ogsaa anerkende Pligten til at bruge den, saa de Arbejdsløse kan komme ud over det frygtelige Øjeblik.

Arbejdstiden i Udlandet.

(Fortsat.)

Et andet Resultat af Overvejelserne var den nye Lov af 20. Maj 1922, der ændrer Loven af November 1919. Loven af 1922 er opstaaet af den Tanke, at det var umuligt at opretholde en 45-Timers Uge, naar man stod overfor en Fare for international Konkurrence . .«

Loven af 20. Maj 1922 angaar Industri og Haandværk, Bagerier, Butikker, Kontorer, Apoteker, Kaffehuse, Hoteller og Forplejningsanstalter.

Loven indskrænker sig til at angive visse principielle Retningslinier, idet den iøvrigt overlader den nærmere Udførelse til administrative Bekendtgørelser.

Bestemmelserne om Arbejdstiden er iøvrigt i Korthed følgende:

Brødbagerier: ikke over 8 Timer daglig og 48 Timer ugentlig.

Butikker efter nærmere Øvrighedsbestemmelse, dog ikke kortere end 8½ Time daglig og 48 Timer ugentlig og i Almindelighed ikke længere end 10 Timer daglig og 55 Timer ugentlig.

Kontorer ikke længere end 8½ Time daglig og 48 Timer ugentlig.

Apotheker ikke længere end 10 Timer daglig og 55 Timer ugentlig.

Kaffehuse og Hoteller efter Øvrighedsbestemmelse, dog ikke kortere end 8½ Time daglig og 48 Timer ugentlig og ikke længere end 10 Timer daglig.

Forplejningsanstalter efter Øvrighedsbestemmelse, dog ikke kortere end 8½ Time daglig og 48 Timer ugentlig og ikke længere end 10 Timer daglig og 55 Timer ugentlig.

For *Industri* og *Haandværk* indeholdes følgende Bestemmelser i Loven:

Arbejdstiden maa ikke overskride 8½ Time daglig og 48 Timer ugentlig.

Ved særlige Bekendtgørelser kan dog Ministeriet tillade Afvigelser herfra i følgende Tilfælde:

1) Ved forberedende og afsluttende Arbejder kan den i en Virksomhed gældende ugentlige Arbejdstid forlænges med 12 Timer for Mænd og 6 Timer for Kvinder. Af den hollandske Arbejderorganisation hævdes det, at denne Afvigelse kun har ringe Betydning i Praksis.

2) Ved Vagttjeneste kan Arbejdstiden for Mænd forlænges til 12 Timer pr. Dag og 72 pr. Uge.

3) For bestemte Sorter Arbejde eller Arbejde under nærmere bestemte Betingelser kan Arbejdstiden forlænges til 11 Timer om

Dagen, dog med et ugentligt Maksimum af 48 Timer.

4) I Vandpumpestationer kan Arbejdstiden for Mænd forlænges til 12 Timer pr. Dag og 94 Timer pr. Uge, idet dog Arbejdstiden i aarligt Gennemsnit ikke maa overskride 48 Timer pr. Uge.

5) I Luksusbagerier og Blomsterbinderier kan Arbejdstiden for Mænd udgøre 16 Timer pr. Dag i 3 Dage aarlig, dog med et ugentligt Maksimum af 81 Timer.

Ved almindelig Øvrighedsbestemmelse kan det tillades, at Mænd udfører Arbejde i længere Tid end den almindeligt gældende, forsaavidt det drejer sig om bestemte Sorter Arbejde eller Arbejde under bestemte Omstændigheder i Fabriker eller Værksteder, og dette Arbejde af tekniske Grunde eller sociale Grunde maa udføres ved Nattetid. Loven fastsætter nærmere Regler for Arbejdstidens Maksimums Varighed.

Endvidere indeholder Loven Bestemmelser om, at Distriktschefer eller Ministeren kan tillade en længere Arbejdstid for *Sæsonvirksomheder* eller *Virksomheder, hvor der foreligger særlige Omstændigheder,* idet dog Arbejdstiden ikke maa overskride 11 Timer daglig og 62 Timer ugentlig for mandlige Arbejdere over 18 Aar, 10 Timer daglig og 55 Timer ugentlig for unge Mennesker i Alderen 16—18 Aar og for Kvinder, og 10 Timer daglig og 48 Timer ugentlig for unge Mennesker under 16 Aar.

En lignende Tilladelse kan Ministeren give for en Gruppe af Foretagender i alle eller visse Kommuner.

Hvis saavel Arbejdsgiver- som Arbejderorganisationer er enige herom, kan Ministeren tillade, at Arbejdstiden forlænges *i et Foretagende eller en Gruppe af Foretagender indenfor et bestemt Fag* paa Betingelse af, at de for Sæsonvirksomheder gældende Maksima ikke overskrides. Den aarlige Arbejdstid maa dog ikke for disse Arbejdere overskride 2500 Timer.

Endelig kan Ministeren for bestemte *Fabriker eller Værksteder eller for visse Bedrifter eller Arbejdere* tillade en Forlængelse af Arbejdstiden i et Tidsrum af højst 4 Aar fra Lovens Ikrafttræden og andragende højst 1½ Time pr. Dag og 7 Timer pr. Uge. Saa længe en saadan Tilladelse er givet, forlænges det Antal Timer, som i Henhold til Aftale mellem Arbejdsgivere og Arbejdere kan udføres efter foregaaende Stykke, i Overensstemmelse hermed.

For Arbejde *udenfor Fabriker og Værksteder* gælder en Maksimalarbejdstid paa 10 Timer pr. Dag og 55 Timer pr. Uge, fra hvilke Bestemmelser der dog ved Øvrighedsbestemmelse kan gøres Undtagelser:

1) for bestemte Grupper af Arbejdere paa Betingelse af, at Arbejdet udføres efter nærmere af Øvrigheden fastsatte Regler, og

2) for Sæsonvirksomheder.

Paa samme Maade kan det ogsaa bestemmes, at Arbejdstiden for bestemte Sorter Arbejde eller under visse Omstændigheder skal være kortere, men dog ikke under 8½ Time pr. Dag og 48 Timer pr. Uge.

Italien.

Arbejdstiden er ikke reguleret ved Lov, undtagen for Statsbanerne og de private Baner.

Kollektive Overenskomster har imidlertid indenfor flere (efter Arbejdernes Oplysninger indenfor alle) Industrier indført 8-Timers Arbejdsdagen.

Jugoslavien.

8-Timersdagen er *lovfæstet* for alle Arbejdere i Haandværk, Industri og Handel og for Haandværks- og industrielle Arbejdere i Landbruget. Udvidelse af Arbejdstiden er tilladelig:

a. Ved fri enkeltevis Aftale med højst 2 Timer daglig.

b. Med Tilslutning af Majoriteten af Arbejderne i en Bedrift periodisk med en eller to Timer.

I alle kollektive *Overenskomster* er 8-Timersdagen indført.

Letland.

I større Virksomheder skal 8-Timersdagen være indført, men Arbejdstiden er ikke *lovmæssigt* reguleret.

Luxemburg.

Et storhertugeligt Dekret af 14. December 1918 indførte 8-Timers Arbejdsdagen for Miner, Stenbrud, Byggepladser, Værksteder og Fabriker, i Foretagender, som klassificeres

som farlige, usunde og ubehagelige saavel som i de, hvor Arbejdet udføres ved Hjælp af Dampkedler og Motorer. Ifølge et Dekret af samme Dato er dog den lille Industri og Virksomheder, som beskæftiger mindre end 20 Arbejdere, undtagne fra Bestemmelserne om 8 Timers Dagen, ligesom denne heller ikke gælder for Foretagender, hvori der kun beskæftiges Familiemedlemmer under Ledelse af Faderen, Moderen eller Værgen, naar disse Foretagender da ikke maa klassificeres som farlige, usunde eller ubehagelige eller Arbejdet udføres ved Hjælp af Dampkedler eller mekanisk Drivkraft.

For mindre Virksomheder, f. Eks. Trykkerier, er 8-Timers Dagen efter Arbejdernes Oplysninger imidlertid delvis gennemført *ved Overenskomst.*

Af særlige Grunde kan der dispenseres fra Dekretets Bestemmelser enten i Almindelighed eller for et begrænset Tidsrum.

For *Jernbanernes* Vedkommende gælder særlige Bestemmelser, der indeholdes i en Regeringsbeslutning af 14. Maj 1921. 8-Timersdagen gælder for Arbejdere beskæftigede i Værksteder, ved Rangeringstjeneste o. s. v. Imidlertid vil en Ophævelse af 8-Timers Arbejdsdagen for de belgiske og franske Jernbanearbejdere medføre, at 8-Timersdagen ogsaa bortfalder for de luxemburgske Jernbanemænds Vedkommende.

Norge.

Bestemmelserne om Arbejdstiden indeholdes i Lov af 18. September 1915 med Ændringer af 11. Juli 1919. Bestemmelserne finder Anvendelse paa Fabriker og de Haandværks- og andre industrielle Virksomheder, som drives fabriksmæssigt eller ved hvilke der benyttes mekanisk Drivkraft eller Kedler med Damptryk, (dog undtagen Virksomheder, hvor der anvendes Motorer paa ikke over 1 HK.); Stenbrud, Kalkbrud og Stenhuggerier, hvor der beskæftiges mindst 5 Arbejdere; Grubedrift m. v.; Virksomheder, hvor eksploderende Stoffer fremstilles eller anvendes fabrikmæssigt; Haandværk og lignende industrielle Virksomheder, som beskæftiger Lager- og Pakhusarbejdere samt Arbejdere paa Oplagspladser, Dampskibsekspeditioner og lignende, forsaavidt disse Arbejdere angaar; og endelig paa Bedrifter, som omfatter Bygningsarbejder, og som beskæftiger mindst 5 Arbejdere, paa Vand-, Gas- og Kloakledningsarbejder, Brolægningsarbejder, Anlæg af Veje, Jernbaner, Havne, Telegraf- og Telefonledninger og lignende.

Fra Loven er undtaget Hjemmearbejde og Virksomheder, der som kortvarige eller ubetydelige ikke kan lægges ind under en ordnet Drift.

Endvidere gælder Arbejdstidsbestemmelserne ikke for Arbejdere over 18 Aar, som er beskæftiget ved Losse- og Lastearbejde; indenfor 4 Uger maa Arbejdstiden dog ikke udgøre mere end 192 Timer.

Arbejdstiden er fra 1. Januar 1920 begrænset til 8½ Time daglig og 48 Timer ugentlig og for Gruber og Smeltehytter, som regelmæssigt holder fri Lørdag, til 9½ Time daglig og 48 Timer ugentlig.

Dispensation kan meddeles af Kongen:

1) for Virksomheder, som i væsentlig Grad er afhængige af Aarstiden, Klimaet eller andre Naturforhold, saaledes at Arbejdstiden bliver længere i Sommerhalvaaret end i Vinterhalvaaret. Hvis Bestemmelserne skal finde Anvendelse paa Virksomheder, hvor Arbejderne eller Arbejdsgiverne tilhører en faglig Landssammenslutning skal der være givet denne Adgang til at udtale sig.

Bestemmelsen ses — efter Arbejdernes Oplysninger — ikke at have været anvendt i mere end et Tilfælde.

2) For Virksomheder med kontinuerlig Drift, saaledes at Arbejdstiden i Skifteperioden gennemsnitlig bliver 48 Timer om Ugen, og at hver Arbejder faar en sammenhængende Fritid af gennemsnitlig 24 Timer ugentlig.

Ved Afgørelsen skal lægges særlig Vægt paa, hvad Flertallet af Arbejderne ønsker.

3) For Virksomheder, som findes at være særlig farlige for Arbejdernes Liv eller Lemmer eller særlig sundhedsskadelige eller anstrængende. I disse Tilfælde fastsættes Arbejdstiden til et kortere Tidsrum end i Loven anført. Dispensationen har fundet Anvendelse for Glasværker.

4) Hvor Lovens Gennemførelse umuliggør en Bedrifts Virksomhed helt eller for en væsentlig Del.

Den herunder nævnte Dispensation har været anvendt i nogen Udstrækning, men væsent-

ligst kun for Statsarbejder som f. Eks. Havneanlæg.

Den almindelige Arbejdstid gælder ikke i følgende Tilfælde:

I. For Arbejde, som paa Grund af Naturhændelser, Ulykker eller andre uforudseelige Begivenheder maa udføres for at afværge Fare for eller Skade paa Liv eller Ejendom, gælder den almindelige Begrænsning af den daglige Arbejdstid ikke i de første 4 Døgn.

II. Naar Naturhændelser, Uvejr eller Ulykker, som ikke kunde forudses, eller som det ikke har staaet i den enkelte Bedrifts Magt at afværge, har medført en Afkortning i den almindelige Arbejdstid, kan den tabte Tid søges indvunden ved en Forlængelse af den daglige Arbejdstid med indtil 2 Timer pr. Dag i et af Tilsynet fastsat Antal Uger.

Overarbejde er forbudt undtagen i følgende Tilfælde:

a. Naar uforudsete Hændelser eller Arbejderes Udeblivelse har forstyrret eller truer med at fostyrre den jævne Drift,

b. naar Overarbejde er nødvendig, for at ikke Raastoffer eller Produkter skal tage Skade,

c. naar der foreligger et uventet stort Arbejdspres.

Dispensationen kan finde Anvendelse ikke alene i Tilfælde af, at Arbejdskvantumet er meget stort, men ogsaa i Tælde af, at et ringe Kvantum Arbejde maa gøres færdigt i Løbet af kortere Tid end forudsat, medens Dispensationen paa den anden Side ikke uden videre kan bruges i Tilfælde af, at der foreligger et uventet stort Kvantum Arbejde, nemlig ikke i Tilfælde af, at dette Arbejde kan overkommes ved Antagelse af et større Antal Arbejdere.

d. Naar den sædvanlige Drift ikke kan gaa sin Gang, uden at enkelte Arbejdere maa begynde før eller slutte efter de andre Arbejdere.

e. Naar offentlige eller almene Interesser eller andre Hensyn særlig kræver det, i hvilket sidste Tilfælde Arbejdsgiveren dog efter et Døgns Forløb skal indhente det stedlige Tilsyns Samtykke.

I fornævnte Tilfælde kan Overarbejde finde Sted i indtil 10 Timer om Ugen og efter Tilsynets Afgørelse i bestemt Anledning eller for et Tidsrum af indtil 6 Maaneder ad Gangen i 15 Timer om Ugen, men det maa aldrig udgøre over 30 Timer for nogen Arbejder i 4 paa hverandre følgende Uger. I Sæsonindustrier kan dog af vedkommende Regeringsdepartement fastsættes andre Regler for Overtidsarbejde, men det samlede Antal Overarbejdstimer i et Kalenderaar maa ikke overstige 390 Timer.

Overarbejde er ikke tilladt for Arbejdere under 18 Aar, og hvis en Arbejder ved en Lægeerklæring kan godtgøre, at hans Helbred vil lide ved længere Arbejdstid end den almindelige, kan Arbejdsgiveren ikke kræve Overarbejde

Polen.

En Lov af 18. December 1919 gældende for Handel, Industri og Haandværk indførte 8-Timers Arbejdsdagen og 46-Timers-Ugen (om Lørdagen kun 6 Timer.

Dispensationer gives i følgende Tilfælde, men kun i begrænset Omfang:

1) Hvor særligt Behov foreligger, kan Arbejdstiden forlænges med højst 120 Timer aarligt.

2) Virksomheder med kontinuerlig Drift kan arbejde 56 Timer ugentlig, men den daglige Arbejdstid maa ikke overstige 8 Timer.

3) Nationale Hensyn kan tillade en Forlængelse af Arbejdstiden for en Periode af højst 3 Maaneder.

Ifølge Arbejdernes Oplysninger har der imidlertid ikke engang under Krigen været gjort Anvendelse af denne Dispensation.

I Aaret 1921 er 8-Timersdagen ifølge Arbejdernes Oplysninger kun fraveget for en enkelt Kategori af Arbejdere, idet man har forlænget den daglige Arbejdstid for Arbejdere beskæftigede i Handelsforretninger fra 8 til 10 Timer, dog at Medhjælpernes daglige Arbejdstid stadig er 8 Timer.

Der er imidlertid under 4. September 1922 udstedt et Dekret gældende fra 8. Oktober 1922 til 8. Januar 1923 angaaende Forlængelse af Arbejdstiden i Sukkerrafinaderier. Dekretet bestemmer, at Arbejdstiden kan udstrækkes indtil højst 12 Timer pr. Dag paa enhver Dag i Ugen — heri indbefattet Søndage — i Tilfælde, hvor Arbejdere er beskæftiget ved Arbejde, som nødvendigvis maa udføres kontinuerlig, forudsat at det af tekniske Grunde er umuligt at danne et 3. Hold af Arbejdere af samme Kategori. Den kompetente Fabriks-

inspektør afgør, om det er muligt at danne et 3. Hold. Overarbejde vil blive betalt i Overensstemmelse med Arbejdstidslovens Regler.

Rumænien.

Rumænien har under 31. Maj 1921 ratificeret Washington-Konventionen om Arbejdstid, men Tidspunktet for Konventionens Ikrafttræden kan ifølge Konventionens Art. 13 for Rumæniens Vedkommende udskydes til den 1. Juli 1924.

Schweiz.

Forbundsloven af 27. Juni 1919 indfører 8-Timers Arbejdsdagen i *industrielle* Virksomheder. Loven fremtræder som et Tillæg til Fabrikloven af 1914 og gælder derfor kun for de af denne Lov omfattede Virksomheder, nemlig:

1) alle Virksomheder med mere end 6 Arbejdere og Maskindrift eller

2) med mere end 10 Arbejdere, naar Virksomheden ikke benytter Maskinkraft, eller

3) med under 6 Arbejdere, naar der blandt disse findes unge Mennesker under 16 Aar.

For *Haandværk, Handel* og *Landbrug* findes ingen Lovbestemmelser om Arbejdstiden, men for Haandværk er 8-Timersdagen indført ved Overenskomster.

Den fornævnte Lov af 27. Juni 1919 fastsætter en Maksimalarbejdstid af 48 Timer om Ugen. Herfra gælder følgende Undtagelser:

1) I visse Industrier kan, naar vægtige Grunde taler herfor (i Særdeleshed *Konkurrencehensyn*), den ugentlige Arbejdstid forlænges til højst 52 Timer.

Denne Dispensation nægtede Forbundsregeringen tidligere i de fleste Tilfælde at gøre Anvendelse af, men ifølge Oplysninger fra September 1922 fra den schweiziske Arbejderorganisation havde Regeringens Stilling da i den sidste Tid ændret sig, saaledes at Arbejdstidsforlængelsen blev bevilget paa Grund af den foreliggende Krise.

2) For visse Industrier kan der fastsættes en *Overgangsperiode* paa indtil et halvt Aar efter Lovens Ikraftræden; den ugentlige Arbejdstid maa i dette Tidsrum højst være 52 Timer.

3) I Tilfælde af, at nærværende Dispensation benyttes, skal der ydes et Løntillæg paa 25 pCt.

4) Forberedende eller afsluttende Arbejder falder udenfor den fastsatte Arbejdstid.

Det er forbudt at omgaa Forskrifterne om Arbejdstiden ved at give Arbejderne Hjemmearbejde, og det er endvidere forbudt Arbejderne frivilligt at arbejde i Fabriken udover den ved Loven fastsatte Tid.

Arbejdstiden kan af Forbundsraadet *nedsættes* i Industrier, hvor der er Fare for Arbejdernes Sundhed eller Liv.

Ved Overenskomst er 8-Timersdagen gennemført hos Typografer, Litografer, forskellige Grupper af Metalindustrien, Bygningsbranchen, Træarbejdere, Tømrere, Stenhuggere og i Levnedsmiddelbranchen.

(Fortsættes.)

Arbejdsløshedskassen.

Virksomheden i Regnskabsaaret 1922—23.

Vor Arbejdsløshedskasses Hovedkontor er nu færdig med Udarbejdelse af Beretning og Regnskab for Aaret 1922—23 og denne vil i Løbet af faa Dage blive udsendt til Afdelingerne.

Af Regnskabet og Beretningen giver vi nedenstaaende et Uddrag:

Medlemsantallet den 31. Marts d. A. var 81,423, paa samme Tidspunkt sidste Aar havde vi 81,981 Medlemmer. Der er saaledes en Tilbagegang paa 558 Medlemmer. Det er med stor Tilfredshed, at vi noterer, at Tilbagegangen i Medlemsantallet i Aar indskrænker sig hertil; i Fjor havde vi en Tilbagegang paa over 7500 Medlemmer, og Aaret forud ca. 4000. Vi haaber, at dette er et Fingerpeg i Retning af Konstanthed, og at den væsentligste Del af de mange Medlemmer, vi fik under Krigsperioden, og som ikke havde regelbunden Tilknytning til os, nu er borte.

Der er i det nu afsluttede Regnskabsaar udbetalt Understøttelse til ialt 45,532 Medlemmer, og der er med disse ført Kontrol i 2,776,451 arbejdsledige Dage. I Regnskabsaaret 1921—22 blev der udbetalt Understøttelse til 52,643 Medlemmer, og der blev med disse optaget Kontrol i 4,053,598 Dage. Vi har saaledes i Aar kontrolleret 7,111 Medlemmer og i 1,277,147 Dage mindre end forrige Aar. Den største Arbejdsløshed er kontrolleret i Ugen fra 22. til 28. Februar 1923, hvor der blev kontrolleret 22,888 Med-

lemmer i 104,482 Dage og udbetaltes Kr. 268,582.00. Den mindste Arbejdsløshed er kontrolleret i Ugen fra 5. til 11. Oktober 1922, hvor der blev kontrolleret 6,116 Medlemmer i 22,025 Dage og udbetaltes Kr. 49,049.00. Ved det nu afsluttede Regnskabsaars Begyndelse, den 1. April 1922, var der 19,845 Medlemmer ledige; ved Regnskabsaarets Afslutning var der 12558 Medlemmer ledige.

Der er i det forløbne Regnskabsaar i Henhold til Overflytningsreglerne mellem statsanerkendte Arbejdsløshedskasser tilgaaet vor Kasse 2552 Medlemmer, og i Henhold til samme Regler er der fraflyttet vor Kasse 1811 Medlemmer.

Der er i Regnskabsaaret gennem vore Anvisningskontorer rundt om i hele Landet anvist Arbejde til 42,941 Medlemmer.

Fra Hovedkontoret er der i det nu afsluttede Regnskabsaar afsendt 10,294 Breve og 60 Rundskrivelser og Cirkulærer. Af Pengeforsendelser er der afsendt 15,738 og for modtagne Pengebeløb er der afsendt 5,983 Kvitteringer.

Kassens Regnskab udviser følgende:

INDTÆGT.

Ordinært Kontingent	Kr.	2,812,810.08
Ekstra »	-	1,352,119.00
Passive Medl. »	-	561.40
Solgte Stempler, Bøger . .	-	71.50
Statstilskud	-	2,920,902.31
Statstilskud f. sønderjydske Medlemmer.	-	110,205.70
Kommunetilskud.	-	1,501,566.93
Renter	-	43,002.25
Andre Indtægter	-	5,979.98
Indtægt ialt	Kr.	8,747,219.15

UDGIFT.

Dagpenge à 3 Kr.	Kr.	5,916,438.00
» à 2 Kr.	-	830,120.00
Rejsehjælp	-	18,101.75
Juleunderstøttelse	-	60,141.93
Flyttehjælp	-	9,540.00
Driftsudgifter paa Hovedkontoret og i Afdel.	-	413,930.50
Tilbagebet. Laan til Staten .	-	590,000.00
Underst. til Medlemmer paa Højskole	-	754.00
Til Arbejdsløshedsfond . . .	-	140,668.57
Udgift ialt	Kr.	7,979,694.75

STATUS.

Beholdning 1. April 1922. .	Kr.	1,548,733.73
Samlet Indtægt 1922—23. .	-	8,747,219.15
Balance	Kr.	10,295,952.88

Samlet Udgift 1922—23. . .	Kr.	7,979,694.75
Beholdning 31. Marts 1923.	-	2,316,258.13
	Kr.	10,295.952.88

Vi har saaledes et Overskud paa Kr. 767,524.40, men vi maa i Forbindelse hermed ikke glemme, at vi har haft store ekstraordinære Indtægter, dels ved Paaligning af Ekstrakontingent og dels ved ekstraordinære Statstilskud, ligesom vi maa erindre, at vi endnu skylder Staten $2^1/_2$ Mill. Kr.

Hovedkontoret havde derfor ogsaa ønsket, for at konsolidere Kassen, nu i Sommerens Tid og forberede sig paa en kommende streng Vinter, og tillige, for at gøre Kassen uafhængig af eventuelle Stridigheder paa det faglige Omraade, at foretage en Paaligning af Ekstrakontingent. Hertil har Hovedledelsen imidlertid ikke ment at ville gaa med, og Tanken er derfor henlagt.

Vore Tillidsmænd, I mange derude, der gør det daglige, byrdefulde Arbejde, beder vi modtage vor hjerteligste Tak for godt Samarbejde og Medarbejde, og vi beder Eder bringe denne Tak videre til alle vore mange gode Medlemmer.

Hovedkontoret i Juni 1923.

Johannes Nielsen.

Arbejdslønnen i Danmark.

Fortjenesten i Oktober Kvartal 1922.

Den af Statistisk Departement paa Grundlag af *Dansk Arbejdsgiverforenings* statistiske Materiale udarbejdede Statistik for Oktober Kvartal 1922 foreligger nu.

Statistikken omfatter 99,500 Arbejdere eller 1,700 færre end Statistikken for Juli Kvartal. Af det samlede Arbejderantal var 37,100 faglærte Arbejdere, 42,000 ikke faglærte og 20.400 Kvinder.

Gennemsnitstimefortjenesten for samtlige Arbejdere i hele Landet var i Oktober Kvartal 143,6 Øre, i Juli Kvartal 142,9 Øre. Der

	Antal Arbejdere pr. 31.-12. 1922.	Gennemsnitlig Timefortjeneste					
		Okt. Kv. 1922	Juli Kv. 1922	April Kv. 1922	Okt. Kv. 1912	Juli Kv. 1922 (Sept.Md.)	Aaret 1914
Københavns.							
Formænd	735	230,5	228,6	221,5	256,5	265,9	—
Faglærte Arbejdere	19,003	193,4	192,1	188,3	228,8	228,6	67,1
Ikke faglærte Arbejdere	18,292	155,9	155,4	153,8	182,7	184,7	47,5
Ialt Mænd.	35,030	177,5	176,1	173,0	208,2	210,0	61,0
Kvindelige Arbejdere	12,885	94,5	95,1	96,9	109,8	111,0	32,3
Samtlige Arbejdere	47,915	155,9	155,0	152,6	182,9	185,4	54,4
Provinsen.							
Formænd	723	176,6	182,3	181,0	200,4	205,4	—
Faglærte Arbejdere	16,868	152,1	153,3	153,4	179,2	179,7	54,8
Ikke faglærte Arbejdere	26,435	131,7	130,5	130,5	161,5	157,5	40,8
Ialt Mænd.	44,026	140,2	139,9	140,2	168,7	167,2	48,2
Kvindelige Arbejdere	7,597	81,2	81,8	84,0	95,4	96,8	25,7
Samtlige Arbejdere	51,623	132,4	132,0	132,1	158,4	157,4	44,9
Hele Landet.							
Formænd	1,458	203,8	204,3	200,8	228,4	235,5	—
Faglærte Arbejdere	35,871	173,7	173,4	171,6	205,3	205,4	61,3
Ikke faglærte Arbejdere	41,727	140,6	139,6	139,6	169,4	167,9	45,5
Ialt Mænd.	79,056	156,6	155,7	155,0	186,1	186,5	55,0
Kvindelige Arbejdere	20,482	89,7	90,2	92 2	104,4	105,7	29,6
Samtlige Arbejdere	99,538	143,6	142,9	142,1	170,1	170,9	50,2

har saaledes ikke været nogen nævneværdig Forandring i det samlede Lønniveau. Siden 1914, da Timefortjenesten for samtlige Arbejdere udgjorde 50,2 Øre, og indtil Udgangen af Aaret 1922 har der været en Stigning paa 186 pCt.

En Deling af Arbejderne efter deres Stilling i Faget viser, at Timefortjenesten for samtlige faglærte Arbejdere i Oktober Kvartal 1922 var 174 Øre mod 173 Øre i Juli Kvartal. For de ikke faglærtes Vedkommende var Timefortjenesten i Oktober Kvartal 141 Øre mod 140 Øre i Juli Kvartal. For Kvindernes Vedkommende gik Timefortjenesten ned med 1 Øre fra 90 Øre i Juli Kvartal til 89 Øre i Oktober Kvartal.

Den procentvise Stigning i Timefortjenesten fra 1914 og til Oktober 1922 udgør for de faglærte Arbejderes Vedkommende 183 pCt., for Arbejdsmændenes Vedkommende 209 pCt. og for Kvindernes Vedkommende 203 pCt.

Timefortjenesten i København i Oktober Kvartal var for faglærte Arbejdere 193 Øre mod 192 Øre i Juli Kvavtal.

Arbejdsmændenes Fortjeneste i Oktober Kvartal var i København 156 Øre mod 155 i Juli Kvartal. Fortjenesten for Kvinderne var i de paagældende Kvartaler 95 Øre.

I Provinsen havde de faglærte Arbejdere en Gennemsnitsfortjeneste paa 152 Øre mod 153 i Juli Kvartal. De ikke faglærte Arbejdere havde 132 mod 131 i Juli Kvartal. For de kvindelige Arbejderes Vedkommende var der ligeledes en Nedgang paa 1 Øre, idet Timefortjenesten sank fra 82 Øre i Juli Kvartal til 81 Øre i Oktober Kvartal.

Foruden den af Statistisk Departement offentliggjorte Statistik for Timefortjenesten for samtlige Arbejdere meddeler vi Oplysninger om Timefortjenesten indenfor de enkelte Hovedindustrigrupper.

Ligesom indenfor Hovedgrupperne ligger Lønniveauet indenfor de større Industrigrupper i Oktober Kvartal 1922 i det store og hele paa samme Niveau som i Juli Kvartal s. A. En Undtagelse danner dog Byggeindustrien i København, hvor Timefortjenesten steg fra 214 til 226 Øre.

	København					Provinsen				
	Antal Arbejdere pr. 31.-12. 1922	Gennemsnitlig Timefortjeneste				Antal Arbejdere pr. 31.-12. 1922	Gennemsnitlig Timefortjeneste			
		Okt. Kv. 1922	Juli Kr. 1922	Apr. Kv. 1922	Aaret 1914		Okt. Kv. 1922	Juli Kv. 1922	Apr. Kv. 1922	Aaret 1914
Faglærte Arbejdere.										
Beklædningsindustrien	1428	172,5	172,6	176,8	57,3	177	145,0	146,4	146,0	43,8
Byggeindustrien	4214	226,1	214,0	198,7	78,2	5090	145,9	146,3	142,6	53,5
Grafiske Fag og Papirindust.	2113	198,9	196,5	200,9	70,5	1314	176,6	177,9	188,1	58,7
Jern- og anden Metalindustri.	6804	187,7	189,2	187,5	64,1	6725	159,7	160,2	158,5	57,0
Jordbearbejdning	53	290,7	242,2	272,6	113,7	33	172,0	245,0	174,1	50,0
Ler-, Sten- og Glasindustri	277	174,1	174,9	187,0	77,6	414	134,5	133,5	142,1	60,0
Læder- og Lædervareindustrien	152	191,5	187,2	170,2	—	86	168,0	167,3	166,6	—
Nærings- og Nydelsesmidler	1966	165,2	167,8	169,0	59,1	1210	140,9	143,6	144,6	47,2
Teknisk-kemisk Industri	38	158,1	156,4	156,7	82,5	7	153,2	150,7	153,5	—
Tekstilindustrien	43	165,0	173,7	187,6	47,0	48	136,0	137,8	142,5	42,2
Træ- og Møbelindustrien	1731	175,5	176,4	177,1	61,3	1699	140,5	142,4	140,4	49,3
Diverse	184	143,6	150,3	157,6	—	65	118,7	120,4	121,3	—
Ikke faglærte Arbejdere.										
Beklædningsindustrien	32	126,4	121,8	126,8	—	5	112,2	—	—	—
Byggeindustrien	983	197,1	202,1	185,6	60,6	1623	127,6	128,2	122,8	45,4
Grafiske Fag og Papirindust.	403	141,5	141,5	150,9	48,7	882	126,1	126,0	126,7	36,4
Jern- og anden Metalindustri.	2833	145,3	145,9	146,6	48,5	3312	128,8	130,1	128,8	45,6
Jordbearbejdning	1449	189,8	177,2	178,5	60,9	2310	120,0	121,7	122,9	43,1
Ler-, Sten- og Glasindustri	231	144,0	141,1	148,8	52,2	3818	129,6	130,0	127,9	45,5
Læder- og Lædervareindustri.	162	163,0	160,1	151,9	—	214	146,0	150,1	145,7	—
Nærings- og Nydelsesmidler.	2931	154,1	155,9	158,9	51,5	5824	134,4	129,5	135,5	41,4
Teknisk-kemisk Industri	1209	141,8	141,6	138,9	45,9	709	134,8	140,2	139,8	46,2
Tekstilindustrien	723	134,1	134,0	133,9	42,5	2079	127,4	129,7	129,2	39,8
Træ- og Møbelindustrien	300	135,0	139,5	136,7	39,9	440	115,4	117,2	115,4	37,6
Transport og Omsætning	1498	156,6	149,9	152,1	45,0	2748	146,5	140,1	140,3	41,1
Diverse	171	124,0	127,4	129,0	—	253	143,2	147,8	148,2	—
Kvinder.										
Beklædningsindustrien	2110	90,9	92,2	93,7	33,2	459	72,5	70,7	73,1	22,0
Grafiske Fag og Papirindust.	1289	95,3	94,7	96,3	28,3	680	77,5	78,3	79,9	22,6
Jern- og anden Metalindustri.	1486	83,3	82,6	81,7	30,6	370	76,7	75,7	73,9	26,8
Ler-, Sten og Glasindustri	412	111,3	106,5	116,2	53,3	200	70,4	70,5	70,4	22,5
Læder- og Lædervareindustri	41	117,7	113,4	100,1	—	11	86,8	86,0	88,0	—
Nærings- og Nydelsesmidler	4093	100,7	102,2	105,0	31,8	2483	82,3	82,9	88,2	26,4
Teknisk-kemisk Industri	978	79,3	79,1	80,0	28,2	237	70,4	68,4	72,2	—
Tekstilindustrien	2254	96,5	97,8	97,2	30,3	3034	85,7	87,3	87,1	25,9
Træ- og Møbelindustrien	91	85,3	88,6	92,0	—	58	82,2	83,6	80,6	34,7
Transport og Omsætning	85	77,7	78,6	81,6	—	60	77,5	75,9	75,9	—
Diverse	46	84,2	84,5	85,4	—	5	55,4	55,2	57,2	—
		Ugeløn	Ugeløn	Ugeløn	Ugeløn		Ugeløn	Ugeløn	Ugeløn	Ugeløn
Formænd	735	107,20	106,31	103,00	—	723	82,12	84,76	84,16	—
Fyrbødere	387	74,00	74,39	74,15	28,80	830	67,92	67,59	71,16	25,74
Kuske	1361	66,19	66,14	66,42	28,45	1069	58,00	57,36	58,05	25,62
Chauffører	619	69,46	68,45	69,44	—	319	61,15	61,51	61,49	—

Siden sidst.

Trustrup. Trustrup Kalk og Teglværk: Værket paabegyndte 1922 Fabrikation af haandstrøgne, men hidtil var det ikke lykkedes ved lokal Forhandling at opnaa Enighed om Akkordprisen. Paa et Mæglingsmøde den 18. April opnaaedes Enighed, og der oprettedes en Priskurant indeholdende Akkordpriser for alt Arbejde vedrørende Haandstrøgning m. m. af Sten.

Aalborg C. Cementfabriken »Danmark«. Afdelingen klagede over, at Fabriken betalte Overarbejde i Frokosttiden med Timeløn + 25 pCt. Tillæg, medens Afdelingen hævdede, at Arbejderne tilkom Timeløn + 100 pCt. Tillæg. Paa et Mæglingsmøde den 21. Februar endes man om, at saadant Overarbejde, da det har været Praksis før Overenskomstperioden, betalss med Timeløn + 50 pCt. Tillæg.

Samme Afdeling. Cementfabriken »Rørdal«. Fabriken havde iværksat 2 Holds Drift og varslet 2 Timers Overarbejde pr. Hold. 1. Hold arbejdede fra Kl. 6 Morgen til Kl. 6 Aften; det erholdt Timeløn + 100 pCt. Tillæg for Tiden fra Kl. 6 til 7 Morgen og 25 pCt. Tillæg for Tiden fra Kl. 5 til 6 Aften. 2. Hold arbejdede fra Kl. 6 Aften til Kl. 6 Morgen (10 Timer); dette Hold aflønnede Fabriken med det gældende Tillæg 20 Øre pr Time for samtlige Timer samt et Overarbejdstillæg af 33⅓ pCt. for den første Overtime og 50 pCt. Tillæg for den anden Overtime, medens Afdelingen krævede, at 2. Hold skulde have 100 pCt. Tillæg udover det 20 Øres Natholdstillæg, de fik. Paa et Mæglingsmøde den 21. Februar enedes man om, at Natarbejde vedblivend aflønnes efter Aftalen af 9. Maj 1921 (20 Øre Tillæg pr. Time) og at: Naar Overarbejde udførtes udover 8 Timer samlet effektiv Arbejdstid paa et eller flere Hold, aflønnes det efter Reglerne med 25, 33⅓ og 50 pCt. Tillæg efter den respektive Arbejdstids Udløb, men Arbejderne i Natholdet beholder ogsaa i Overarbejdstiden Natholdstillæget, 20 Øre.

Støberi- og Maskinfabr. Kbhvn. A/S Københavns Flydedok & Skibsværft. Aktieselskabet indførte 2 Holds Drift. I den Anledning opstod der Strid mellem A/S og Smede, Formere og Arbejdsmænd dels om Arbejdstidens Lægning og dels om Spisetidens Længde. A/S hævdede, at de 2 Holds Arbejdstid + Hvilepauser skulde lægges i Tiden mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 11 Aften, saaledes at det undgik at betales det største Natholdstillæg (25 Øre pr. Time) idet hvert Hold arbejdede 8 Timer og fik ½ Time Spisetid. Arbejderne hævdede herimod, at 1ste Holds Arbejdstid skulde falde sammen med Dagarbejdernes Arbejdstid og med Spisetider af samme Længde som Dagarbejderne havde. Da der ikke opnaaedes Enighed ved Mæglings- og Timandsmøde, enedes Parterne om at lade en Voldgift afgøre Spørgsmaalet. Voldgiften blev heller ikke enig, hvorfor Opmanden den 25. April afsagde følgnde Kendelse: »Aktieselskabet Københavns Flydedok & Skibsværft maa anses berettiget til at lægge hele Arbejdet i 2 Holds Drift indenfor Tiden fra Kl. 6 Morgen til Kl. 11 Aften.«

Samme Afdeling. A/S Burmeister & Wains Maskin & Skibsbyggeri. Aktieselskabet indførte 3 Holds Drift i Virksomheden paa Teglholmen med Arbejdstid for 1. Hold fra Kl. 7,30 Morgen saaledes, at Natholdstillægget (15 Øre pr. Time) traadte i Kraft fra Kl. 7,30 Aften. Herimod protesterede Arbejderne idet de henviste til, at 2det Holds Arbejdstid sluttede saa sent paa Natten, at Arbejderne ikke kunde naa at komme med Sporvogn hjem, hvorfor de krævede Motorbaad sat i Gang om Natten til at transportere 2det Hold fra Teglholmen til Christianshavn efter endt Arbejdstid eller, hvis Aktieselskabet ikke vilde indgaa herpaa, krævede Arbejderne Vejpenge udbetalt. Aktieselskabet vilde ikke indgaa paa Arbejdernes Forlangende, men tilbød derimod at lade 1ste Holds Arbejdstid begynde Kl. 6 Morgen og lade Nattillægget træde i Kraft Kl. 6 Aften, saaledes at 2det Holds Arbejdstid sluttede saa tidligt, at Arbejderne kunde køre i Sporvogn hjem. Paa et Fælles-Timandsmøde den 5. Maj enedes Parterne om: At Arbejdstiden paa Teglholmen saavel i almindelig Dagdrift — idet der dog ogsaa for 3die Holds Vedkommende indrømmes en Spisepause efter nærmere Aftale — bliver den samme som i Akts. Værksteder paa Christianshavn (fra Kl. 7,30 Morgen), idet Akts. indgaar paa at sætte en Baad i Gang fra Teglholmen til Christianshavn efter 2det Holds Ophør, under samme Forbehold, som er gældende for de Baade, der afhenter Personalet om Dagen.

Sukkerhusarb. Sukkerraffinaderiet »Phønix«. Overenskomst oprettet 12. — 5. 23 vedrørende Arbejdet i Noritafdelingen, For Ifyldning og øvrige Arbejder ovenpaa selve Ovnen gives et Tillæg til den normale Timeløn af 50 pCt., for Arbejdet ved Kar og Pander 20 pCt. Tillæg til normal Timeløn, for Arbejdet ved Presserne 10 pCt. Tillæg til normal Timeløn. Efterbetaling fra 1. April 1923. — Efterbetaling androg ca. Kr. 64,00 pr. Mand og den ny Ordning giver en Merfortjeneste af gennemsnitlig 21,5 Øre pr. Mand pr. Time.

Ringkøbing. Ringkøbing Kommunes Gasværk. 2 Overenskomster oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugelønnen reduceredes med en 52. Del af 54 Kr. = 104 Øre. Nuværende Løn: Kr 2175.00 pr. Aar stigende hvert 3. Aar med 150 Kr. til 2625 Kr. + Sted, Dyrtids- og Konjunkturtillæg som Statens Tjenestemænd. 14 Dage Sommerfrie. Fuld Løn ÷ Syge- eller Ulykkesforsikringspenge i 13 Uger under Sygdom. Arb. skal være Medlem af en anerkendt Sygekasse. Traadt i Kraft 17. April og gælder uden Opsigelse til 1. April 1924.

Brande. Murermesterforeningen i Brande. Mesterforeningen opsagde den gældende lokale Overenskomst til Udløb 1. Marts 1923. Da Foreningen er Medlem af Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene paa Landet og den mellem denne og D. A. F. gældende Overenskomst var fornyet til 1. Marts 1924 protesteredes mod Opsigelsens Lovlighed. Paa et Møde den 8. Maj enedes man om, at Stridsspørgsmaalet afgøres ved, at den lokale Overenskomst udløber 1. Marts 1924 uden Opsigelse, men iøvrigt er underkastet Reguleringer i Henhold til Forligsforslaget af 4. April 1922 og andre almindelige Hovedregler og at den lokale Priskurant i 1924 skal gennemgaa en grundig Revision.

Odder. Murermester Jørgen Jørgensen, Odder. Murermesteren, der havde et større Arbejde at udføre paa Fælles-Krafstationen, krævede, at Arbejderne skulde arbejde 10 Timer daglig i Tiden fra Kl. 6 Morgen til Kl. 6 Aften, men vilde for Morgentimen fra Kl. 6 til 7 kun betale 25 pCt. Tillæg, medens Arbejderne krævede 100 pCt. Tillæg. Endvidere havde Arbejderne udført en Del Nedbrydningsarbejde samt Ophugning af Beton; for hvilket Mesteren kun betalte almindelig Timeløn, medens Arbejderne i Henhold til Overenskomsten krævede 13 Øre Tillæg pr. Time.

Efter at Sagerne var paatalt overfor Centralforeningen af hvilken Mesteren er Medlem og Sagernes Indbringen for Den faste Voldgiftsret var bebudet at vilde finde Sted, betalte Mesteren saavel det krævede Overarbejdstillæg som 13 Øres Tillæget.

Nykøbing F. Nykøbing F. Kommunens Gasværk. Overenskomst oprettet angaaende Lønforholdet for Løsarbejdere. Arbejdstid 8 Timer. Ugelønnen for Retorthusarbejde Kr. 73,00 (var 1922 180 Øre pr. Time), for Maskinpassere Kr. 72,00 (var i 1922 180 Øre pr. Time), for Pladsarbejdere Kr. 67,00 (var i 1922 160 Øre pr. Time) Overarb 1ste Time 25 pCt., 2den Time 33⅓ pCt. 3dje Time 50 pCt., derudover samt for Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde 100 Tillæg. Efter 6 Maaneders Anciennitet erholder Arbejderne 6 Dage Sommerferie med fuld Løn. Ulykkesforsikring i Henhold til Loven samt i de første 13 Uger med en Dagpengehjælp af 4 Kr. Traadt i Kraft 1. Maj og gælder til en 1. April.

Viby, Jyll. Entreprenør Jensen, Aarhus. Entreprenøren, der for Viby Kommune udførte et Kloakarbejde vægrede sig ved at betale i Henhold til Overenskomsten mellem Viby Afdeling og Kommunen, (efter Aarhus Priskurant) fordi Arbejdet efter Entreprenørens Mening var meget kompliceret og derfor ikke egnede sig til at udføres i Akkord. Arbejderne krævede 35 Øre i Akkordafsavnstillæg, Entreprenøren tilbød 20 Øre pr. Time. Paa et Møde den 14. Maj enedes man om, at Arbejdet skal betales med Centralforeningens Timeløn (105 Øre) + et Tillæg af 30 pCt. Ordningen traadte i Kraf den 4. Maj og gælder til Arbejdet er færdigt.

Vejle A. Entreprenør Carl Jensen, Vejle. Afdelingen klagede over, at Entreprenøren nægtede at betale det overenskomstmæssige Tillæg (13 Øre pr. Time) for Jernbetonarbejde for Udførelsen af Støbearbejdet til et Kloakfundament ca. 40 m langt, 1,6 m bredt og 0,50 m tykt, hvori blev indlagt 6 Stk. 6 mm Rundjern.

Paa et Møde i Entreprenørforeningen den 7. Maj enedes man om, at Entreprenøren skal betale det krævede Tillæg.

Viborg. Det Danske Gas Compagnie. Da Overenskomsten af 24. Juni 1921 i 1922 forlængedes til at gælde til 1. Juli 1923 mod en August- og Februar-Regulering af 2 Øre pr. 3 Points Pristallet steg eller faldt, kom Aug. Regul. 1922 — af Hensyn til at den i 1921 bestaaende Difference mellem Lønnen hos private Arbejdsgivere og Gasværkets Arbejdere (40 Øre pr. Time) fremdeles skulde bibeholdes i Overenskomstperioden — kun til at udgøre 4 Øre fra 156 a 161 Øre til 152 a 157 Øre. Da Lønningerne hos private Arbejdsgivere i Februar 1923 reduceredes fra 112 Øre til 105 Øre, krævede Gas-Kompagniet Ret til at nedsætte Lønnen yderligere, saaledes at Reduktionen ialt blev 2 Øre pr. 3 Point af Pristallets Fald fra 212 til 198 Points = 14 Points eller yderligere 4 Øre pr. Time fra 152 a 157 Øre pr. Time til 148 a 153 Øre. Afdelingen modsatte sig denne Reduktion, men efter en Del Korrespondance med Gas-Kompagniet og Afdelingen gik Sagen i Orden.

Brønderslev. De danske Statsbaner. I August 1921 paabegyndte Stasbanerne Anlæg af et nyt Sidespor m. m. paa Brønderslev Station. Arbejderne krævede Akkord paa Arbejdet, men fik det ikke. Da Statsbanerne i Henhold til bestaaende Overenskomst var pligtig at betale Akkordafsavnstillæg (35 pCt. Tillæg til Timelønnen) for Anlæg af Spor, der ligger over 3 Meter fra det gamle Spor, krævede Arbejderne Akkordafsavnstillæg for de Timer, de havde været beskæftiget ved Sporanlægget. Overbanemesteren hævdede, at den Strækning af det ny Sporanlæg, som nu ligger over 3 Meter fra, hvor det gamle Spor laa, ikke er over 500 Meter langt, og at Arbejderne derfor ikke havde Krav paa Akkordafsavnstillægget. Efter at yderligere Opmaalinger var foretagne og hver Part fremdeles fastholdt sin Paastand om Sporets Længde, tilbød Satsbanerne paa et Møde den 28. Februar at udbetale 200 Kr. til Deling mellem de paagældende Arbejdere. Da Bevis for vor Paastands Rigtighed ikke kunde føres, modtoges Tilbudet.

Vejen. De danske Statsbaner. Fra Juni 1920 til November 1921 foretoges en fuldstændig Omlægning af Vejen Stationsplads, deriblandt et helt nyt Sporanlæg. Arbejderne krævede Akkord paa Arbejdet, men fik det ikke. Da Arbejderne i Henhold til ovennævnte Overenskomst med Satsbanerne havde Krav paa Akkordafsavnstillæg for en stor Del af de udførte Arbejder, fremsattes den 2. August 1922 Kravet overfor Statsbanerne; Afdelingen mente, at hver af de 13 Mand, der havde været beskæftiget ved Arbejdet tilkom Akkordafsavnstillæg for ca. 3000 Timer Efter at Statsbanerne nøjere havde undersøgt Sagen, som de erklærede var for sent rejst, tilbød Statsbanerne paa et Møde den 28. Februar at betale 500 Kr. som Akkordafsavnstillæg for det udførte Arbejde. Tilbudet blev modtaget.

Odense G. Det Danske Gas-Kompagni. (Odense Gasværk). Overenskomsten af 1. Marts 1920 med Ændringer af 6. April 1922 forlænget til 31. Marts 1924 mod, at Dyrtidstillægget reduceredes med 104 Øre pr. Uge fra Kr. 11,03 til Kr. 999, hvorefter Lønnen blev Timeløn 149,5 Øre + Dyrtidstillæg 21 Øre = 170,5 Øre for Retorthusarbejderne; Pladsarbejdernes Timeløn er 5 Øre lavere. Søn- og Helligdagsarbejde 50 pCt. illæg. Efter 1. Oktober 1923 kan Dyrtidstillægget reduceres i Lighed med den Reduktion, Statens Tjenestemænd faar. Overenskomsten kon ophæves, hvis Gasværket inden 31. Marts 1924 overgaar til Odense Kommune. Traadt i Kraft 26. April. Vedrører 53 Mand.

Kolding A. Kolding Kommune (Stadsingeniøren): Kommunen udførte et større Kloakarbejde; i den Anledning opstod der Uoverensstemmelser om Opmaalingen. Ved en Forhandling den 19. April opnaaedes

Enighed om, at den københavnske Priskurant uden noget Fradrag er gældende for det paagældende Arbejde. Vedrører 60 Mand.

Næstved. Murermester H. Aagaard og Murermester M. Hermansen (begge af Næstved). Murermestrene, af hvilke Aagaard udførte Arbejde paa Herlufmagle Station (ca. 9 Kilometer fra Næstved) og paa Rislev Station (4 Kilometer fra Næstved) og Hermansen, der udførte Arbejde paa en Bondegaard i Vridsløse (4 Kilometer fra Næstved) og paa en Bondegaard i Kyse (ca. 9 Kilometer fra Næstved) nægtede at betale Kilometerpenge til nogle Medlemmer af Landarbejdernes Forbund og til nogle uorganiserede Arbejdere, der var taget i Arbejde paa Stedet. Da Centralforeningen, uagtet vort Forlangende, ikke vilde paalægge Murermestrene at betale de krævede Kilometerpenge indankedes Sagen for Den faste Voldgiftsret, hvis Kendelse af 26. April gik ud paa — »at en faglig Voldgiftsrets Kendelse om samme Spørgsmaal (i en Sag mod Murermester Türck, Stege,) staar ved Magt«, hvorefter Murermestrene skal betale Kilometerpenge til samtlige Arbejdsmænd, der var beskæftiges uanset disses Bopæl.

Holeby. Murermester Anthonsen. Murermesteren, der udførte Arbejde paa Lungholm Herregaard (6 Kilometer fra Rødby) nægtede at betale Kilometerpenge til Arbejdsmændene, uanset at ingen af disse var antagne paa Stedet. Sagen afgjordes ved den ovenfor nævnte Kendelse af Den faste Voldgiftsret.

Sønderborg. Generaldirektoratet for Telegrafvæsenet Afdelingen klagede over, at de saakaldt Lokalarbejdere ved Telegrafvæsenet i Sønderjylland ikke erholder de samme Udearbejdstillæg og Nattillæg som Løsarbejderne faar. Ved Forhandling den 20. April oprettedes Overenskomst gældende fra 1. April d. A. For Arbejde ved Abonnemensforbindelser betales intet særligt Tillæg til Timelønnen. For andet Arbejde betales intet Tillæg, med mindre Telegrafvæsenet kræver, at de paagældende Arbejdere skal ligge ude om Natten. Dette vil i Reglen blive krævet, naar Arbejdsstedet ligger mere end 8 Kilometer om Sommeren (i Tiden fra 1. April til 30. September) og 6 Kilometer om Vinteren (fra 1. Oktober til 31. Marts) fra Kolonnens Hjemsted. I saa Tilfælde betales, for de første 7 Nætter 6 Kr. pr. Døgn, derudover 4 Kr. pr. Døgn.

Aalborg A. Firma »Danalith«. Firmaet, der udførte Kajarbejde for Cementfabriken »Rørdal«, nægtede at udbetale det i den lokale Overenskomst fastsatte Tillæg til de Arbejdere, som var beskæftiget ved Rambukarbejde, idet det hævdede, at Tillægget ved Oprettelse af Overenskomsten med Entreprenørforeningerne var bortfaldet. Efter Forhandling med Firmaet indgik det paa at betale detkrævede Tillæg.

Grindsted. Tørvefabriken »Fugdal I/S«. Overenskomst oprettet. 50 Mand. Timeløn 105 Øre, Akkordpriserne af 1922 forhøjedes 8 pCt. Timelønnen faar August-Reguleringen = Centralforeningen Overenskomst, Arbejderne er mod en Præmie af 30 Øre pr. paabegyndt Uge ulykkesforsikret i de første 13 Uger, Dagpenge Kr. 3,50, Voldgiftsregler. Traadt i Kraft 9. April og gælder til 1. Marts 1924.

Mou. Tørve- og Strøelsesfabriken »Skovvang«. Lille Vildmose. Overenskomst oprettet. Timeløn 75 Øre. Overarbejde 2 Timer a 25 pCt., Søndage til Kl. 6 25 pCt., derefter 33 pCt. Tillæg. Akkordpriser fastsatte for Presning af Maskintørv, Skæring af Tørv m. m. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 7. Maj og gælder til 1. April 1924.

Rønbjerg. Tørvefabrikanterne Chr. Nielsen, M. Jensen, A. Sørensen og H. J. Hansen. Overenskomst oprettet. 70 Mand, Timeløn 100 Øre. Overarbejde 50 pCt. Tillæg. Akkordpriserne reduceret ca. 7 pCt. Kun organiserede Arbejdere maa anvendes. Traadt i Kraft. 13. April og gælder for Sæsonen.

Viborg. Viborg Kommune, Beplantningsudvalget. Arbejderne, der hidtil har været beskæftiget ved Skovarbejde blev betalt med en Timeløn af 110 Øre og havde en Arbejdstid paa 8 Timer. Kommunen ansatte i Foraaret en ny Skovrider, og denne vilde kun betale i Henhold til Overenskomsten med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug = 75 Øre og forlænge Arbejdstiden til 9 Timer. Da Arbejderne nægtede at gaa med til saadanne Løn- og Arbejdstidsforhold, afskedigere Udvalget 5 a 6 Akkordarbejdere (Medl. af Afdlg) og antog 4 uorganiserede Arbejdere til Skovarbejde til den lavere Betaling. Herimod protesterede Afdelingen. Efter at Byraadet havde behandlet Sagen, og de 5 uorganiseede Arbejdere var afskediget, fordi Arbejdet var færdigt, indgik Beplantningsudvalget paa at betale en Timeløn af 105 Ører og fortrinsvis at beskæftige gifte Arbejdsmænd, som er bosatte i Viborg. Hermed var Sagen indtil videre bragt til Afslutning.

Aalborg C. Cementfabrikken »Rørdal«. Afdelingen klager over, at Fabrikken nægter at betale 4 Timers Løn (Ventepenge) i Henhold til Overenskomsten til de Arbejdere, som Lørdag den 14. April — efter at Katastrofen havde fundet Sted den 13. April — da de mødte til Arbejde om Morgenen, ikke kom i Arbejde den Dag, derimod fik de Besked paa at møde til Arbejde Mandag den 16. April, men kom heller ikke — uagtet de efter Ordre ventede til efter Frokost — i Arbejde denne Dag (Mandag). Efter at Sagen var paatalt overfor Cementfabrikantforeningen, udbetalte Fabriken de 4 Timers Ventepenge pr. Mand.

Rettelse

Ved en Korrekturfejl indløb i sidste Fagblad en Fejl. I Statistiken stod i »Samlet Oversigt« Side 58 forneden tilvenstre: »Tilsammen 42,357«. Dette skulde være »45357«.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 7 | 11. Juli | 1923 | 28. Aarg.

Restancerne,

Paa et samlet Hovedbestyrelsesmøde i Efteraaret 1922 i D. A. F. og A. A. i D. blev Afdelingernes Restanceforhold taget op til en grundig Drøftelse, idet det havde vist sig, at alt for mange Afdelinger var for længe om at indsende deres Kontingent baade til Forbundet og til Arbejdsløshedskassen, og nogle Steder var Forholdet vel ogsaa det, at en Del Medlemmer paa Grund af Arbejdsløshed og anden Aarsag stod for langt tilbage med Indbetalingen af Kontingent, saa de egentlig ikke med Rette kunde kalde sig Medlemmer af Forbundet mere.

For nu at faa Sagen nøje undersøgt og faa Tingene bragt paa Fode, nedsatte Hovedbestyrelsen et Fællesudvalg, der kom til at bestaa af Forretningsfører C. Drejer, Forretningsfører Axel Olsen, Forretningsfører V. Petersen, Næstformand J. P. Johannessen, og Formand Johs. Nielsen.

Paa Udvalgets første Møde konstituerede man sig med Johs. Nielsen som Formand og gik straks over til Arbejdet i Marken. I det forløbne Halvaar har Udvalget besøgt ca. 60 af vore Afdelinger, og truffet Aftaler om Restancernes Indbetaling. I de fleste Tilfælde har der været holdt Møde med Folkene, og adskillige Foreninger, der var ved at sygne hen, er paa den Maade bragt paa Fode.

Naturligvis har Udvalget ikke hermed indstillet sin Virksomhed, men arbejder stadigvæk videre paa det gamle Grundlag. En Sag man for Tiden har sin Opmærksomhed henvendt paa er at enkelte Afdelinger f. Eks. nok betaler til Arbejdsløshedskassen og lader Restancen løbe paa til Forbundet; eller omvendt. Dette gaar selvfølgelig ikke; for at faa rent Bord maa man klare begge Forpligtelserne og de Afdelinger hvor Sagerne stiller sig saaledes kan i den nærmeste Fremtid vente at høre fra Udvalgets Formand Hr. Johs. Nielsen der iøvrigt staar til Tjeneste med Raad og Daad.

Fra Gaden.

Dagligt Liv i København i 1923.

Det er Middag. — Lummert og trykkende i Vejret. — Solen stikker og brænder, hjerteløst og ubønhørligt paa mit skallede Hoved, og mine Skindbukser er som et mindre Bageri. Jeg har intet Thermometer hos mig; men jeg er overbevist om, at Temperaturen inden for Flonelsforet er ca. 50 Grader, og udvendigt brænder det som Tagpap paa et Lysthustag ved Kløvermarksvejen, I ved nok, der hvor Grøften rigtig lugter af Landbrugsprodukter i brugt Tilstand. Jeg holder i Rækken ved „Koldinghus", ikke ret langt fra Skibet, og venter paa, at Middagen skal faa Ende, saa Far igen kan komme til at morakke lidt med Sygevognen. Min Byttebog fra Kommunens Bibliothek

i Brogade, hjælper mig at faa Hast paa Tiden. Det er Homers Iliade, og Stroferne i de ældgamle Vers klinger fjernt i mit Sind. Deres Rytme og Ordstilling falder lidt tungt i et Nutidsmenneskes Øre — men det gaar dog saa jævnt fremad. 16de Sang hvor Patrokles har talt til Grækerne. — „Saa han taled, og Kraft og Mod hos dem alle han vakte. — „Tykt mod Troerne stormed de løs, Achaiernes Kampraab — Dønned med frygteligt Gjald tilbage fra Skibene rundt om." — Jeg kan særdeles tydeligt høre „Gjaldet" og se hele Scenen lyslevende for mig. Hør! Nu gjalder det igen. Men nu vaagner jeg helt op til Livet og Virkeligheden og bliver klar over hvorfra „Gjaldet" kommer.

Dernede for Enden af Sct. Annæplads ved Kvindernes Kaffevogn, staar Kampen. Det er der Striden kæmpes, og Hæren, der udstøder sit Kampraab, er vist „Kirkens Korshær". Den sender igen i Dag, som hver evige Torsdag, sine tapre Stridskæmper ud til Kamp for Arbejdernes Sjæle. I Stedet for Grækernes og Trojanernes glimtende Malmskjolde og kobberne Spyd og gyldne Rustninger, er de udrustede med to Guitharer, en Luth og en Violin og en uhørt Portion Frækhed.

Midt i den stille Middagstime gjalder deres Kampraab op, fra tre Kvinders og to Mænds af frejdig og paagaaende Gudfrygtighed opfyldte Barm. De ligefrem kroer sig i deres Iver for at lægge Stemmerne i, at Alverden kan høre, hvor gudelige og saglighedssikre de er, — eller er det maaske for at overdøve Avismanden, der ovre paa Hjørnet raaber, „Af-den-bla-jet" og „Bei-tei", „Skal Direktør Reinhardt tiltales". Sidste nyt fra Transatlantisk. 10 Øre. Det kan godt gøres nødigt, at dæmme lidt op for Avismandens ubarmhjertige Vrælen op om Direktøren, lige nedenfor Selskabets Vinduer.

Men, det er jo ogsaa netop herom, det drejer sig. Der staar en fed, svullen og oppustet, professionel Kristen, og taler til os Arbejdere om, at forsage denne Verdens Gods og Guld, og ikke samle os Liggendefæ. Det var ham bedre, om et Reb blev lagt om hans Hals, og han blev trukken hen til en Barber, og fik Grammofonstifterne fjernet, og saa blev slæbt op og bundet i Direktørkontoret hos D.F.D.S., og bræge sin Salme og holde sin Forelæsning, om Forsagelse og Liggendefæ, for de høje Herrer deroppe. Eller hvad om han forlagde Virksomheden til Bredgade, og delagtiggjorde „Hæren" i de Laurbær, der maatte være at hente hos Hr. Admiral du Plessis de Richeleiu. Han kunde jo ogsaa eventuelt dreje op til Amalienborg og tale om, at der ikke skal være Ende paa „hans" Kongerige og at man ikke bør lægge en Alen til sin Vækst, for Beboerne der. Eller om han holdt sit Foredrag om Næstekærlighed og den anden Verdens Skatte, som Møl og Rust ej kan fortære, for de Herrer deroppe paa Børsen.

Men se om han gør. Nej Tak! Der er vinket af. De skal meget have sig frabedt, at den første den bedste „Korsridder" giver sig til, at snage i deres Sjæleliv og flomme over af Kristendom og Selvgodhed i deres Nærværelse, de Herrer der holder til slige Steder. Hurtig vilde Stridsmanden komme til at nedlægge sine Vaaben og man vilde spørge ham, om han var gal, at komme til dem, der betalte ham, og prædike Moral for dem, naar han dog fik sin Løn for at prædike Fordummelse for Lønslaverne.

For det er jo netop Sagen! Det der er Formaalet! At aflede vor Klasses Opmærksomhed fra vort daglige Slid og Slæb, Nød og Elendighed, ved at prædike for os, om Sjælens Frelse og om, at vise Taalmod og Forsagelse paa alle Leder og Kanter. Hvad gør det at din Dagløn er ussel, dit Hjem et Hul, din Trøje mere end laset, og din eneste Skjorte fuld af Lus, som din Tilværelse og Fremtid er fuld af blinde Tilfældigheders farlige Skær. Bøj Nakken!!! Vend Blikket bort fra de Riges Huse, deres Klæders Overdaadighed og deres Luxuskøretøjer. Husk de har intet at bestille, og derfor ikke Tid til at gaa. Du har jo et Par gode, ærlige, trætte og skæve Ben i et Par lasede Støvler, der gør din Gang endnu mere tornefuld. Du kan godt gaa paa dem, behøver ikke Luxuskøretøj, du skal tidligt nok naa Fattiggraven endda. Selvejerkøretøjet kan du lade din Ungdoms Elskede, med de af Aareknuder og Gigt ødelagte Ben, trave rundt med, for at bringe Avisen ud om Morgenen, saa dit Barn, der burde ligge i den i Stedet for Løgnebladene, imens kan falde ud af Vinduet. Se i din Sjæl! Og din Glæde er evindelig, ved Tanken paa den Løn du har tilgode i det Hinsidige. Blot denne din Sjæl ikke er luset og beskidt, er alting godt. Som om en sund og ren Sjæl, kan bevares sund og ren i et forspildt, forsømt og mishandlet Legeme. Legemet er Sjælens Tem-

pel! Ak ja! Desværre Broder. *Derfor* er din Sjæl ogsaa luset og beskidt. *Derfor* dukker du Hovedet og trækker træt — aah saa usigeligt træt og selvopgivende paa Skuldrene. *Derfor* er dit Øje sløvt og din Tanke sovende. *Fordi* du har tabt Troen paa din Fremtid, *fordi* du lider Nød og ingen Ende ser derpaa. Uden at bruge hverken Tanke eller Sjæl sidder du og bræger Salmer, saa Snusen flyder langt ned af Brystet paa dig. Uden at tænke paa den Haan du er Genstand for, og selv udøver over for alt helligt, ved at sidde og holde offentlig Sjælebod og siuge raat, disse selvgode, professionelle Sjælefangere og Agitatorers Snakken om Evighedens Evighed og det Godes Belønning. Du holder dig ikke for god dertil! Ikke en hellig og skjult Krog for fin, til at overgrames af Hyklerbavl og Gadepræk. Gaa Pokker i Vold! med Frasen om de oplyste og intelligente o. s. v. Nej! Stillestaaende, overfladiske, og rentud eventyrligt naive og godtroende, er de danske Arbejderes store Flertal. Ingen tager Anstød af at faa sin Sjæl befingret og trukket frem. Ingen spørger med hvilken Ret, disse Mennesker vælter sig ind paa os, med deres Mandolin-kling-klang og „Gudstjeneste", nej Gudsbespottelse, er det for enhver alvorlig og tænkende, at høre og se sligt. At skilte med sin Kristendom, som en anden Vare. Sidder ikke hele Flokken der og lytter andægtig til, og jeg kan se paa de fleste af dem, at de er helt rørte over dem selv, og al den Visdom og Skønhed de her faar i Eje. Det er en alsidig Verden vi lever i —.

Og saa er den om sig. — Der raabes med Bananer og Aviser og røgede Sild, der slibes Knive og Sakse, og falbydes Kristendom og Skøgers Kærlighed, Side om Side, paa aaben Gade og i een stor Pærevælling. Der Avismanden, her Kaffevognen og de „Hellige" og derhenne tre Nyhavnspiger, der fisker med „Blink".

Og se, der staar en, og der en til. Lad mig hellere tælle; jo der er mindst 6 Kolleger, der aldrig gaar til Møde eller Generalforsamling og helst skylder i Fagforeningen, og der staar han, der kører med A 3340 for Malt Evers med Flipper og Slips, men uden Fagforeningsbog Her kan de troppe op. De aandsvage Stakler.

Naa og der. Ja, der sidder Lars Aflæsserbrædt og Christian med det kolde Ben og synger Salmer sammen med Store Stoffer og Skævben og Ole Radium. De er langt inde i Salighedens Rige allerede. Naa da, det var en rar en. Sikken en Filipens at have paa Hjernen i denne Varme.

Men nu er Klokken et. Der bliver delt Blade om; jeg havde nær kaldt dem Blade af Satans Bog. Jeg undgaar kun med Nød og Neppe, og kun ved kraftig Protest at blive belemret med et af dem.

Ham med det kolde Ben og Ole Sprittank skal tage imod ved Agterlasten paa „Koldinghus". Da jeg kommer trillende med min Rullestol, og de ser de halvfemte Tons Sukker, siger den kolde: „Hva' Satan, er der nu et helt Læs Sukker igen". „Saa gid Fanden ha'de det alt sammen, ska' man slæbe Sække igen", svarer Ole Radium.

Jeg kommer til at le af fuld Hals. Det var i en Fart de fik spyttet Salmen ud. Saa sender jeg et langt Blik og et fromt Ønske, efter Sjælefangeren og Agitatoren fra kristeligt Fællesforbund, der sejrsstolt vandrer af Sted, i tilfredse Tanker om Dagens Høst. — Bei-Tei, 10 Øre.

Leis.

Nu skal de sættes ud!

For Arbejderne og deres Organisationer har de sidste Aar været **Mørkeaar.**

Bekymringer af enhver Art har dynget sig op om Arbejderhjemmene, medens Arbejdsgiverne har søgt at udnytte Nødstilstanden i Arbejderkredse til at kaste Arbejderne tilbage fra de erobrede Fremskridt.

Samtidig har

Regeringen, der tæller Arbejdsgiverforeningens Formand, Hr. Langkjær, blandt sine Partifæller (!),

med en enestaaende Brutalitet væltet Byrde efter Byrde paa de segnefærdige Arbejderhjem.

Vi skal huske, Kammerater, at den nuværende Regering og dens Partier har ladet Daleren springe lystigt til **Militærvæsenet** og **Hoffet,** har væltet **nye store Toldskatter** over paa den store Befolkning og har været ganske **uvillig** til at interessere sig for vor hjemlige **Industri,** samtidig med at den paa den mest vilkaarlige og ubarmhjertige Maade har slaaet ned paa **Arbejdsløshedsunderstøttelsen** har knebet paa Skillingen overfor de **gamle** og overfor **Enkerne** med Børn og har skaaret ned paa **den sociale Lovgivning** og **Lønningerne** til Statens Arbejdere.

Denne Politik har ikke været tilfældig. Den har heller ikke været nødvendig, fordi alle Sunde var lukkede. Men denne

udprægede Overklassepolitik

er ført med velberaad Hu af de to Regeringspartier.

Vi ved, at en saadan Politik **aldrig** var blevet ført, dersom Arbejderklassens eget Parti, **Socialdemokratiet,** havde haft Indflydelse paa Regeringsmagten og Administrationen.

Vi har lært, at det er af den største Betydning for Arbejderhjemmenes Livsvilkaar, **hvem der er i Besiddelse af den politiske Magt!**

I Foraaret 1924, eller senest i September 1924, kommer

næste Folketingsvalg.

Saa har vi Lejlighed til **Opgør** med det nuværende Regeringssystem.

Lad da **os** en Gang give Rollen som **Lockout-Herrer!**

Lad os gøre næste Valg til en **storstilet »Udsættelsesforretning«,** der sætter saa mange af Regeringens Tilhængere ud af Folketinget, at Regeringen er færdig, naar Valgdagens Stemmer er talt op!

Det er intet uoverkommeligt Arbejde. Det gælder blot om, at **vi vil!**

Vær da alle med i Forberedelserne. Yd jert **Bidrag til Socialdemokratiets Valgfond.** Giv efter Evne, men køb mindst **et Mærke a 50 Øre.** Sæt Partiet i Stand til i den kommende Vinter at føre den socialistiske Agitation ud i de fjerneste Sogne.

Da vil vi efter næste Valgdag kunne sige:

Lyst for — mørkt bag!

Men husk

Det afhænger af dig selv!

En interessant Voldgiftsdom.

Nedenstaaende citerer vi en Voldgiftssag opstaaet mellem vor Aarhus Oliemøller-Afdeling og Aarhus Oliefabrik, og særlig Spørgsmaalet om Betalingen for Overarbejde, naar dette finder Sted om Morgenen før den normale Arbejdstids Begyndelse, der er afgjort gennem den afsagte Kendelse, har Betydning ogsaa for vore Medlemmer, der arbejder i andre Virksomheder, idet Kendelsen slaar fast, at Fabriken ikke kan nøjes med, som de vilde, at betale Overarbejdet om Morgenen med 25 pCt. Tillæg, men at de derimod skal betale det med Nattillæget, altsaa 100 pCt.

Forhaabentlig vil denne Voldgiftsdom bevirke, at Arbejdsgiverne ikke oftere gør Attentat paa Overtidsbetalingen for Morgenarbejdet.

VOLDGIFTSSAG

mellem

Oliearbejdernes Fagforeninger, Afdeling under Dansk Arbejdsmands Forbund.

og

Aarhus Oliefabrik A/S.

Imellem Oliearbejdernes Fagforeninger, Afdeling under Dansk Arbejdsmands Forbund og Aarhus Oliefabrik A/S er der opstaaet de nedenfor nærmere angivne Uoverensstemmelser, der er henvist til Afgørelse ved en i Henhold til de gældende Regler for Behandling af faglig Strid nedsat Voldgiftsret. Da der ikke er opnaaet Stemmeflerhed imellem Voldgiftsmændene, er Afgørelsen overgaaet til underskrevne Opmands Kendelse.

A.: **Vedrørende Brandvagter.**

Arbejderne klager over, at de Folk, der om Søndagen forretter Tjeneste som Brandvagter i Fabrikens Presseanlæg, lønnes med den i den gældende Overenskomsts § 2 fastsatte Betaling for Arbejde i kontinuerlig 7 Døgns Drift, i Stedet for efter § 3 for Søndagsarbejde i 6 Døgns Drift.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at der tidligere paa Aarhus Oliefabrik var kontinuerlig 7 Døgns Drift saavel i Raffinaderiet og Ekstraktionsanlæg som i Presseanlægene. Denne uafbrudte Drift ophørte den 1. April 1923 for Presseanlægets Vedkommende, hvor den overensstemmende med Fabrikslovens § 26 litr. c var etableret i Henhold til en med Arbejderne derom truffen Overenskomst som fra disses Side blev opsagt til Ophør nævnte Dag.

Fabrikens Standpunkt er dette at da det af Hensyn til Brandfare er nødvendigt at have Brandvagter i Presseanlægene Søn- og Helligdage hvilke Vagter udføres af Arbejderne i en forud bestemt Turnus, betyder dette, at der for disse Vagters Vedkommende vedblivende er kontinuerlig 7 Døgns Drift nævnte Sted, og de maa derfor ogsaa lønnes efter den i § 2 for saadan Drift fastsatte Betaling.

Det er uomtvistet, at der ikke for Presseanlægenes Vedkommende foreligger nogen Dispensation efter Fabrikslovens § 26 litr. b., jfr. ogsaa Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 12. November 1914, der som Virksomheder, henhørende under litr. b nævner: Soyakagefabriker, forsaavidt angaar Raffinaderi- og Ekstraktionsafdelinger, men ikke nævner disse Fabrikers Presseanlæg som derimod findes opførte under Virksomheder, henhørende under litr. c.

Naar Overenskomstens § 2 taler om Timeløn i kontinuerlig 7 Døgns Drift, kan der herved kun være tænkt paa Tilfælde, hvor den vedkommende Afdeling arbejder med uafbrudt Drift. Men dette er efter den 1. April 1923 ikke Tilfældet med Presseanlægene, og som Følge heraf kan heller ikke de for saadan Drift fastsatte Lønsatser blive anvendelig for nogen i denne Afdeling udførte Virksomhed fra Arbejdernes Side.

Til Støtte for sit Standpunkts Rigtighed har Fabriken gjort gældende, at et Søndagsarbejde for at være lovligt maa forudsætte en Dispensation efter § 26, og da der er Enighed om, at de omhandlede Søndagsbrandvagter er nødvendige og derfor ogsaa lovlige, og at Dispensationen efter litr. c er bortfalden efter den 1. April 1923, kan deres lovlige Tilstedeværelse i Presseanlægene om Søndagen kun være Udtryk for, at der for disse Anlægs Vedkommende foreligger Dispensation efter litr. b for Brandvagternes Vedkommende, og at hermed Grundlaget for en saaledes begrænset kontinuerlig Drift er tilstede.

Denne Slutningsrække kan dog ikke tiltrædes. At

det anerkendes som lovligt, at der i visse udenfor Fabrikslovens § 26 litr. b værende Virksomheder findes Brandvagter paa Søn- og Helligdage, er ikke Udtryk for nogen Dispensation fra Fabriksloven, der kun forbyder, at der **arbejdes** — det vil sige produceres — i disse Virksomheder paa Helligdage, men ikke forbyder Tilstedeværelsen af det til Afværgelse af Brandfare nødvendige Vagthold.

Efter det saaledes anførte findes den af Arbejderne nedlagte Paastand at maatte tages til Følge.

B.: **Vedrørende Betaling for forberedende Igangsættelsesarbejder Mandag Morgen:**

Fabriken, der tidligere har betalt et Tillæg af 100 pCt. for den første Time inden den normale Arbejdstids Begyndelse — altsaa for Timen fra Kl. 5—6 Morgen, har efter den 1. April 1923 kun betalt dette Overarbejde med et Tillæg af 25 pCt. og hævder, at dette har Hjemmel i Overenskomstens § 3, der lyder saaledes:

»For Arbejde, der fordres udført udenfor den anførte Arbejdstid betales i Tillæg:

Paa Hverdage for den 1. Time ..... 25 pCt.
Paa Hverdage for den 2. Time ..... 33 pCt.
Paa Hverdage for de to næstfølgende Timer ..... 50 pCt.
og derefter 100 pCt. af Timelønnen.

Paa Søn- og Helligdage ..... for Arbejdere i 6 Døgns Drift eller for Dagarbejdere de første 4 Timer 50 pCt., derefter 100 pCt.«

Under Sagens mundtlige Forelæggelse for Voldgiftsretten er der opnaaet Enighed imellem Parterne om, at Timen Kl. 5—6 Mandag Morgen er en Søndagstime, og overensstemmende hermed er Arbejdsgiverne nu villige til at betale den med et Overarbejdstillæg af 50 pCt., medens Arbejderne forlanger et Tillæg af 100 pCt., idet de hævder, at § 3 altid er forstaaet saaledes, at den første Sats, 25 pCt., alene gælder for den første Overtime umiddelbart efter den normale Arbejdstids Ophør.

Arbejderne har til Støtte for den af dem hævdede Forstaaelse henvist til § 4 i Forliget af 4. April 1922, men denne Henvisning findes dog ikke at være afgørende under Hensyn til, at det sammesteds er anført, at forsaavidt Parterne er enedes om andre Regler for Betalingen af Overarbejde, træder disse i Stedet for de i § 4 givne og at Arbejdsgiverne hævder, at dette netop er Tilfældet for nærværende Fags Vedkommende ved Overenskomstens § 3.

Med Hensyn til denne bemærkes, at dens Ord er forenelige saavel med den af Arbejdsgiverne som med den af Arbejderne hævdede Forstaaelse. Imod den førstnævnte kunde dog anføres, at den vil have til Følge, at ogsaa Overarbejde, der forlanges udført uden Sammenhæng med den normale Arbejdstid, f. Eks. fra Kl. 8—9 Aften, vil være at lønne efter den laveste Sats, hvilket kunde synes at være noget ubilligt. Men afgørende findes det at maatte blive, at Fabriken stedse inden den 1. April 1923 har betalt den omhandlede Morgentime med et Tillæg af 100 pCt., idet Arbejderne med Grund har kunnet betragte dette — ikke som nogen særlig »Honnør« — men som Udtryk for, at Fabriken forstod § 3 paa samme Maade som Arbejderne, og disse har derved savnet Anledning til ved Overenskomstens Fornyelse at faa en Uoverensstemmelse, som den nu foreliggende, fjernet ved Forhandling og faaet dette udtrykt ved en fyldigere Redaktion af Paragrafen. Under disse Omstændigheder findes Fabriken at maatte være afskaaren fra i en løbende Overenskomstperiode at forlange Bestemmelsen forstaaet paa en med Parternes tidligere Praksis stridende Maade.

Herefter findes ogsaa paa dette Punkt Arbejdernes Paastand at maatte gives Medhold.

KENDELSE:

Arbejdet om Søndagen som Brandvagt i Fabrikens Presseanlæg bør betales efter Overenskomstens § 3 for Søndagsarbejde i 6 Døgns Drift.

For den første Morgentime inden den normale Arbejdstids Begyndelse bør der betales et Overarbejdstillæg af 100 pCt.

Der tilkommer de paagældende Arbejdere Krav paa Efterbetaling af Forskellen imellem de saaledes udregnede Lønninger og den dem udbetalte Løn for Tiden fra den 1. April 1923 at regne.

Honoraret til Opmanden, 200 Kroner, udreder Parterne hver med Halvdelen.

København, den 5. Juli 1923.

sign **Jul. Møller.**

Arbejdstiden i Udlandet.

(Fortsat.)

Med Hensyn til den foran under 1 omtalte Dispensation bemærkes, at vedkommende Lovbestemmelse i Sommeren 1922 er forandret for et Tidsrum af 3 Aar, og derefter lyder saaledes:

»Under omfattende, svære Erhvervskriser kan Arbejdet i Virksomheder, der arbejder i 1 Hold, for de enkelte Arbejdere udvides indtil 54 Timer ugentlig, hvorved imidlertid den daglige Arbejdstid ikke maa overskride 10 Timer daglig, Forbundsraadet afgør, efter Udtalelser fra de centrale Arbejdsgiver- og Arbejderforbund, om Forudsætningerne for denne Bestemmelses Anvendelse er tilstede.

Det afgiver Beretning til Forbundsforsamlingen angaaende sin Beslutning.

I Tider, i hvilke denne Forudsætning ikke er tilstede, kan Forbundsraadet tillade hele Industrier og enkelte Fabriker en Forlængelse af den ugentlige Arbejdstid indtil 54 Timer, naar og saalænge vigtige Grunde retfærdiggør det.«

Spanien.

Ifølge en af Direktøren for det internationale Arbejdsbureau til Arbejdskonferencen i Geneve i Oktober 1922 afgiven Særberetning (»Rapport spécial sur l'état des ratifications de la Convention sur la Durée du Travail« S. 47—48) findes der ingen spansk *Lov* om Arbejdstiden. Derimod fastsatte et kgl. *Dekret* af 3. April 1919 den maksimale Arbejdstid for industrielle Virksomheder af alle Slags til 8 Timer daglig. 10 eller 11 følgende Dekreter fastsatte forskellige Undtagelser herfra, indeholdt Bestemmelser om Overarbejde m. m. Nedenfor gengives det væsentlige Indhold af to kgl. Dekreter af 15. Januar 1920 vedrørende 8-Timers Arbejdsdagen.

Et kongeligt Dekret af 15. Januar 1920, indeholdende de almindelige Bestemmelser med Hensyn til Anvendelsen af 8-Timers Arbejdsdagen, fastsætter en 8-Timers Arbejdsdag eller en 48-Timers Arbejdsuge, saaledes at Arbejdstiden kan fordeles forskelligt paa Ugens 6 Hverdage, naar enten Arbejdets Natur ikke tillader en regelmæssig Fordeling, eller naar der imellem Arbejdsgiveren og Arbejderne indgaas en særlig Overenskomst herom.

Fra Bestemmelsen om 8-Timers Arbejdsdagen gælder ifølge nævnte Dekret følgende Afvigelser:

1) I paatrængende Nødstilfælde kan Arbejderne indgaa Overenskomst med Arbejdsgiveren om at udføre Overarbejde, dog saaledes at Overarbejde ikke kan overstige 10 Timer om Maaneden og 120 Timer om Aaret; dette Antal Timer kan dog forhøjes indtil 240 om Aaret i Tilfælde af, at det drejer sig om en almindelig Overenskomst, der ikke er begrænset til en enkelt Virksomhed, men omfatter alle ensartede Virksomheder indenfor en bestemt Lokalitet eller et bestemt Distrikt, og som akcepteres af alle Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer og har til Aarsag Mangel paa Arbejdskraft eller enhver som helst anden »force-majeure«, som i det hele øver sin Virkning paa Industrien.

Overarbejdstimerne vederlægges med særlig Betaling varierende fra 20 til 50 pCt. af den normale Betaling. Som Overarbejdstimer tælles ikke med de Timer, der er nødvendiggjort ved truende Farer eller ved Reparationer foranledigede ved Ulykkestilfælde, men Overarbejdsbetaling skal ligeledes ydes for disse Timer.

2) Naar Arbejdsgivere og Arbejdere kommer overens om at holde fri paa de traditionelle Festdage el. lign., kan den derved tabte Tid kræves erstattet i den følgende Uge eller i den foregaaende Uge, hvis det drejer sig om 2 Helligdage i Træk.

3) Arbejdstimer, der er gaaet tabte som Følge af »force-majeure«, kan kræves erstattet paa samme Maade som forannævnt.

ad 2—3. Den daglige Arbejdstid kan dog ikke forlænges med mere end 1 Time, og de Timer, der overstiger 54 om Ugen, regnes som Overarbejdstimer.

I Henhold til et andet kongeligt Dekret af 15. Januar 1920 finder 8-Timers Arbejdsdagen ikke Anvendelse for følgende:

I.

1) Huslig Medhjælp.

2) Direktører, Bestyrere og overordnede Funktionærer.

3) Portnere i private Huse og andre Personer, som udfører et lignende Arbejde og bor i den Bygning, som de skal have Opsyn med.

4) Opsynsmænd paa Landet og andre Personer, der er beskæftiget med Opsyn over et vist Territorium, paa hvilket de har deres Bopæl, — dog paa Betingelse af, at der ikke kræves et uafbrudt Opsyn.

5) Tilsynsarbejder af midlertidig Karakter, som f. Eks. Tilsyn med Jordens Produkter i Høstens Tid.

6) Arbejdere, som udfører Funktioner, hvoraf andre Arbejders Standsning eller Fortsættelse afhænger, — naar de paagældende Funktioner er af en saadan Art, at de ikke kan udføres paa Omgang mellem andre Arbejdere indenfor 48 Timers Arbejdsugen.

7) Arbejde i Miner beliggende i en saadan Højde, at man ikke kan arbejde mere end 6 Maaneder om Aaret.

8) Hyrder og lignende.

9) Hotel- og Gæstgiveripersonale, hvis Arbejde svarer til Hustyendes.

10) Farmaceuter.

II.

I *Tekstilfabriker*, der regelmæssig bruger mekanisk Energi frembragt af en hydraulisk

Motor eller en elektrisk Motor, der drives ved Vandkraft, kan Arbejdstiden forlænges indtil 70 Timer om Aaret som Følge af Udtørring eller Oversvømmelse af Vandbassinet. Supplementstimerne kan ikke overstige 3 om Ugen som Følge af foranstaaende Aarsag og kan i det hele taget ikke overstige 6 Timer om Ugen.

III.

8-Timers Arbejdsdagen finder ikke Anvendelse paa regelmæssig *Fragtkørsel*, som ikke kan udføres indenfor en Tid af 8 Timer om Dagen.

IV.

Indenfor *Landbruget* kan der gives Dispensationer for:

1) Huslig Medhjælp, som er antaget for ét Aar.

2) Midlertidige Arbejdere, der er engageret for et Arbejde af kort Varighed, som udelukkende udføres af Hensyn til Høsten eller af Hensyn til Kamp mod Farer, der truer Landbruget.

3) Transport af Landbrugsprodukter i Høstens Tid.

4) Arbejder med Saaning og med Indhøstning, for hvilke den daglige Arbejdstid kan tillades forlænget indtil 10 Timer, undtagelsesvis til 12 Timer.

(Fortsættes.)

Norske Erfaringer om tvungen Voldgift i Arbejdsstridigheder.

Foredrag i »Dansk Forening for Socialpolitik« den 29. Januar 1923.

Af Sekr. i Norsk Foren. f. socialt Arbejde, cand. jur. Inge Debes.

I.

Ved Udgangen af det 19. Aarhundrede indtraf der i Danmark en Begivenhed som indvarslede nye og skæbnesvangre Tider. I 30 Aar havde der staaet Kamp om Folkets Selvstyre, alle Sind var optaget af denne Kamp, og det som stod i Forbindelse med den. Og det nye som voksede frem saa at sige i Ly af Forfatningskampen i Danmark — og af Selvstændighedskampen i Norge — det var lidet paaagtet.

Da kom som Lyn fra klar Himmel Arbejdsgiverforeningens Generallokcout af 19. Maj 1899. Hvordan den ramte, skal jeg ikke komme nærmere ind paa, men jeg vil minde om det Indtryk denne Begivenhed gjorde paa det mest lydhøre Sind i Norden, hans om hvem Drachmann skrev de skønne Ord:

»Hans Indre gav Rum for de blødeste Sange.
Mens Pennen i hans Haand blev det skarpeste Staal.«

I den Tale Viggo Hørup holdt i Sorø ved Grundlovsfesten det Aar, var det han kom ind paa Generallockouten, som naturligvis havde oprørt hans inderste Sjæl. Først og fremmest fordi den kom uden Forligsmægling og Forhandling, men mest paa Grund af den nye Kampmetode, Brutaliteten i Angrebet, — det var for ham Militarismens Aand, Militarismen som han hadede af hele sit brændende Hjerte. Og saa sagde han disse Ord, som jeg maa minde om, fordi de indeholder saa megen almengyldig Sandhed og fordi de idag har faaet Bekræftelse i mangedoblet Henseende.

»Jeg siger det her,« sagde han, »fordi en Del af Demokratiet ikke kan undsiges paa Livet, uden at den anden Del maa lægge Ørene tilbage og spørge, hvor bærer dette hen. Og jeg siger det paa Grundlovsdagen, fordi det er min Overbevisning, at denne Lockout ikke var kommet, eller dog ikke var kommet saadan, dersom ikke Retten i vort offentlige Liv i alle disse Aar havde siddet i Spydstagen og i Overklassen har fremkaldt en urimelig Overtro paa Magt og Magtmidler og en ligesaa urimelig Blindhed for, at der i dette er noget, som slaar tilbage, at et Ord man siger, og Veje, man vælger i Dag, i Morgen kan vende sig mod dem, der først fandt paa dem.

Allerede i Kristian V's Lov hed det: Ingen maa tage sig selv Ret, enhver skal tale og dele sig til Rette.«

Enhver maa indrømme, at Hørup her med intuitivt Klarsyn har givet Varsler om en Tid, som var i Anmarsch. Magtmidler som slaar tilbage, og Ordene som vender sig mod dem, som først fandt paa dem — vi som har levet under og efter Verdenskrigen, har først helt forstaaet Rækkevidden af det profetiske Varselraab. Men det var i Dagens Strid, at Ordene faldt, født af Hørups Forstaaelse af den Kamp som stundede til mellem Kapital og Arbejde. Og saa kommer det som har størst Betydning for den Sag, som det her gælder — han har ud fra sit usvigelig sikre demokratiske Instinkt allerede straks peget paa den Løsning af Striden, som det liberale Demokrati i det følgende Slægtled har naaet frem til af smertelig Erfaring.

Lockoutraabet af 18. Maj 1899 var et Varsel til Norden om, at vi gik en ny Tid i Møde. Fra den Dag af kan vi regne, at den egentlige Storkapitalisme holder sit Indtog med sine særegne Kampmetoder. Samtidig vender en ung dansk Digter tilbage fra Amerika som den begejstrede Tilbeder af Nyindustrialismen. Johannes V. Jensen saa denne Tid fra digteriske Højder. Han saa alle dens Vidundere, og han blev grebet af dette Eventyr. Han er vedbleven at være en Sværmer, en Lysseer; for ham er de mange Fordele, Samfundet har høstet, det væsentlige.

I sin Digtning staar Johannes V. Jensen fremdeles paa disse Højder, hvor for hans Blik Menneskene forsvinder som særejendommelige Individer i de store Tidsperioder — som i Beretningen om Himmerlandssønnernes Tog mod Syden.

Men Hørup stod nede midt blandt Menneskene i Toget, og han følte som en kommende Fare det som er blevet Storindustrialismens Skyggeside, den voldsom-

me Øgning af Modsætningsforholdet mellem Overklasse og Underklasse.

Statistikere vil kunne paavise for os, at Modsætningsforholdet ikke øgedes, de vil vise med Tal, at det arbejdende Folks Lønninger var stadig stigende, at den Del af Fællesindtægterne, som tilfaldt de Rige, stadig blev mindre. Jeg har set slig Statistik fra saakaldt kyndig Side — og jeg saa bl. a., at Aktieselskabernes Indtægter var holdt udenfor. Endda det jo er klart, hvor det væsentlige af Indtægten faldt.

Men selv om de kan bevise aldrig saa meget med Tal og siger: Dette er Sandhed — ja, han sagde saa Gutten, som regnet ud, at han var ældre end sin Fader.

Som i dette Tilfælde taler nemlig den absolute Virkelighed et helt andet Sprog end Tallene, hvor det gælder Bedringen af Arbejdernes Kaar i den sidste Menneskealder. Det er nok at pege paa, hvorledes Arbejderorganisationer vokser med rivende Hast i Begyndelse af vort Aarhundrede. Jeg skal nævne — og der er en Paralel her / som er vel værd at lægge Mærke til — at Arbejdernes faglige Landsorganisation blev dannet i Norge i 1899 af 15 Fagforbund. Organisationen talte dengang kun 3500 Medlemmer. Ved Udgangen af 1914, altsaa 15 Aar senere, 67,604, og i 1920 140,029. Denne stærke Tilstrømning til Arbejdernes Organisationer maa jo have en Aarsag. Nu er det saadan, at det ofte hævdes, at denne Vækst kun skyldes Agitatorerne, men ethvert tænkende Menneske maa jo forstaa at havde Statistikerne Ret, naar de regner med deres smaa Tal og sætter dem i Kolonner, vilde der ikke være saadan Jordbund for Organisationerne. Organisationernes Vækst har som Aarsag en voksende Misfornøjelse.

Denne Misfornøjelse er i den Grad blevet et Samfundsproblem under og efter Krigen, at der snart sagt i alle Lande arbejdes paa at finde Midler til at dæmpe eller om mulig helt fjerne den.

Ei af Midlerne er da V o l d g i f t e n. Tanken om at indføre Voldgift i Arbejdsstridigheder maa ses paa Baggrund af Udviklingen, som den har formet sig. Det er i og for sig ikke nogen ny Tanke — vi kender den her i Norden helt fra de islandske Ættesagaer, hvor det Gang paa Gang omtales, at Tvistemaal bliver henvist til Voldgift.

Men Voldgiften blev altid, lige til Tanken kom op overfor Arbejdsstridigheder, brugt til at løse en Tvist en Gang for alle — enten det nu gælder et Naboforhold, en Tvist om Erstatning eller hvad det kan være, fra Voldgiftsafgørelsen indtræder et nyt, varigt Retsforhold. Voldgiften afgør Sagen ved at opgøre den en Gang for alle.

Anderledes naar det gælder Striden mellem Kapital og Arbejde. En Voldgiftsafgørelse løser Striden idag, men Striden kommer igen straks — fordi Voldgiften bare kan gælde et vist Tidsrum. Voldgiften afgør heller ikke Tvisten saadan at Forholdet mellem Parterne er forbi, men den bringer tværtimod Parterne sammen, den sætter bestemt Betingelser som Parterne skal rette sig efter under dette Samvær. Altsaa en Afgørelse af en helt anden Karakter end almindelig Voldgift.

Dertil kommer yderligere, at Kampen fra Arbejdernes Side har et dobbelt Formaal, den er rettet mod selve det kapitalistiske Samfund, og den har til Formaal at skaffe Arbejderne bedre Levevilkaar idag — ogsaa for at gøre dem stærkere i Kampen for det som er Hovedformaalet. Men denne Strid mellem Kapital og Arbejde er varig og vil ikke slutte før en af Parterne har sejret fuldstændig. —

Saalænge Arbejdernes Organisationer var svage, vilde en Støtte af deres Lønaktion ved en Indgriben fra Samfundets Side f. Eks. ved at bestemme en Mindsteløn afpasset efter Leveomkostningerne, ikke have mødt særlig Uvilje fra Arbejderne.

Allerede paa et tidlig Trin i den norske Fagforeningsbevægelse havde man Øjnene aabne for, at det vilde betegne et Fremskridt at faa Arbejdstvisterne løst uden Strejker. Saaledes var de norske Udsendinger ved den skandinaviske Arbejderkongres i Göteborg 1886 Talsmænd for faglige Voldgiftsretter med Repræsentanter for Arbejdsgivere og Arbejdere. Det samme var Tilfældet i 1888 ved den skandinaviske Kongres i København. Efterat Arbejdernes faglige Landsorganisation var blevet dannet i 1899, tog den meget snart Spørgsmaalet op om Mægling og Voldgift i Arbejdstvister, og Organisationen nedsatte i December 1900 en Komité til at behandle Spørgsmaalet, og Komiteen fremlagde 1901 Forslag om tvungen Mægling og tvungen Voldgift i visse Tilfælde.

Imidlertid kom Sagen ikke længere, fordi Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationerne efter Forslag fra Norsk Arbejdsgiverforening i 1902 blev enige om en Ordning med frivillig Mægling og Voldgift. Reglerne om Mægling og Voldgift blev medtaget i Overenskomsterne, men Voldgiftsreglerne kom ikke til Anvendelse, undtagen hvor det gjaldt Forstaaelsen af gældende Overenskomster.

I store Konflikter hændte det imidlertid at Udenforstaaende greb ind, saaledes Stortingspræsident Berner i 1907 i en omfattende Konflikt i Papir-, Cellulose- og Træmasseindustrien.

Alt i 1906 havde imidlertid Handelsdepartementet, paa Grund af de mange Arbejdskonflikter, taget Spørgsmaalet op om Lovordning af Mægling og Voldgiftsspørgsmaalet.

Men saa hændte det i 1907 i Anledning af den nævnte Konflikt i Cellulose og Træmasseindustrien, at den mest kyndige og mest interesserede Socialpolitiker i Norge Johan Castberg, fik drevet Nedsættelsen af en Komité til Udredning af Sagen igennem. Nu havde som sagt i Norge i mange Aar Arbejdernes Ønske netop gaaet ud paa at faa oprettet slige Institutioner, men efterhaanden som Arbejdernes Organisationer voksede sig stærkere, formaaede de at tilkæmpe Arbejderne tilsyneladende bedre Kaar. — Jeg siger tilsyneladende, fordi man den Gang — for 15 — 20 Aar siden — ikke var klar over Forholdet mellem Leveomkostningerne og Lønninger — det er først Krigstidens vanvittige Prisstigning, som har bragt almindelig Forstaaelse af Leveomkostningernes Betydning, hvor det gælder at dømme om Lønningernes Værdi. Ser man nøjere efter, viser det sig, at Arbejdernes Lønforbedringer i disse Aar hurtig blev slugt af Prisstigning.

Eftersom Arbejderorganisationerne følte sin Magt, blev de mere og mere kamplystne. Det samme var Til-

fældet med Arbejdsgiverne. Tvisternes Antal blev stadig større.

Selv om de regelmæssig blev løst ved Forhandling, blev der stadig mere og mere faretruende Konflikter.

Og her kommer det nye Moment ind, som giver Voldgiftstanken dens Skub fremefter.

De to stridende Parter begyndte saa hensynsløst at gaa løs paa hinanden, at de ikke agtede paa at ogsaa andre blev ramt. De var som to Uvenner, der vilde begynde at plaffe løs paa hinanden i en Kafé fuld af Mennesker. Meget stod paa Spil hvergang der var et Sammenstød. Og desuden blev det en stadig større Tilbøjelighed til at udvide Konflikterne til flere og flere Fag, indtil alle tilsluttende Arbejdere stod i Kamp mod Ringen af Arbejdsgivere, ofte for Strid om nogle Øres Lønforhøjelse i en enkelt Faggruppe.

Det er naturlig nok, at de andre i Kaféen, hvor Slagsbrødrene danser rundt med ladte Revolvere færdig til at smelde løs paa hinanden, det er naturlig om de andre i egen Interesse siger Stop og forlanger Striden bilagt. Samfundet siger med Voldgiftsloven akkurat dette: For at værne os selv mod Skaden af denne Kamp, forlanger vi at dømme mellem Eder.

Det stigende Antal Konflikter gjorde, at en saadan Indgriben syntes nødvendig.

Den Komité som Castberg krævede til at behandle Spørgsmaalet om en Vej til fredelig Løsning af Striden mellem Kapital og Arbejde, blev nedsat i 1908 og afgav sin Indstilling i 1909. Dens Flertal kom til det Resultat, at der burde indføres Arbejdsret til Behandling af Tvister, som grunder sig paa en Tarifaftale, at der i andre Arbejdsstridigheder skulde indføres tvungen Voldgift i Konflikter, som kunde bringe Samfundsinteresser i Fare. Arbejdernes Repræsentant vilde derimod ikke have tvungen Voldgift.

Den daværende Venstreregering fremsatte saa i 1913 Lovforslag i den Retning som Flertallet foreslog.

Da indtraf den mærkelige Begivenhed, som hænder naar en Politikonstabel blander sig i et Opgør mellem to professionelle Slagsbrødre. De bliver straks enige og dænger løs paa Konstabelen.

Arbejdsgiverne og Arbejderne blev enige og nedsatte en Fælleskomité til Behandling af Lovforslaget, og i Henhold hertil blev Sagens Behandling i Stortinget udsat. Fælleskomitéen gik med baade til Mægling og Oprettelse af Arbejdsret, men forkastede enstemmig Voldgiften. De forlangte at faa Lov at slaas i Fred.

Imidlertid sluttede Flertallet i Stortingets Socialkomité ved sin Behandling af Sagen i Foraaret 1914 til Lovforslaget. Da blev der indsendt til Stortinget en Protest mod Voldgiften undertegnet af Tusinder paa Tusinder over det hele Land, og Fagorganisationens Landskongres erklærede, at den vilde gaa til det yderste om Stortinget besluttede at vedtage Voldgiftsloven, nemlig til en landsomfattende Arbejdsnedlæggelse og Proteststrejke for at vise sin absolute og enstemmige Modstand mod Forslaget, som blev stemplet som »Lovovergreb og et Forsøg paa at fratage Arbejderne en Menneskeret, der er nødvendig til Hævdelse af Arbejdernes Frihed og Fremskridt i det nuværende Samfund.«

(Fortsættes.)

Siden sidst.

Lysbro. Lysbro Teglværk: Firmaet havde anskaffet en ny Tagstensmaskine, paa hvilken der kan produceres flere Tagsten end paa den gamle Maskine. I Henhold til Overenskomsten skal Arbejdet — forinden Akkordprisen fastsættes — udføres til Bedømmelse, men da Arbejderne i 6 Uger havde arbejdet for Timeløn og Ingeniøren forlangte endnu 2 Ugers Produktion, inden Akkordprisen fastsattes, protesterede Arbejderne herimod og krævede Sagen behandlet i Henhold til Regler for Behandling af faglig Strid.

Paa Fællesmødet den 17. Maj opnaaedes Enighed om følgende: Under Kontrol fra begge Sider foranstaltes der en Prøve paa 14 Dage i Henhold til Overenskomstens § 3, 2. Stk. For den Tid, der er gaaet, betaler Teglværket den fulde Akkordpris.

Samme Afdeling. Lysbro Teglværk Nr. 2. Fabrikanten forlangte Holdet ved Murstensmaskinen forøget med en Mand, saaledes at der kom 4 Mand i Lergraven i Stedet for 3 Mand, og krævede Arbejdet udført til Bedømmelse, forinden Akkordprisen fastsattes. Arbejderne protesterede herimod, idet de henviste til, at der ikke kan tørres flere Sten paa den nuværende Tørreplads, end det hidtidige Mandskab kan producere. Paa Fællesmødet den 17. Maj, opnaaedes Enighed om: at der anvendes 3 Mand i Lergraven, indtil Ordningen med Maskinen kan gennemføres. De Arbejdere, der har været beskæftiget ved Murstensakkorden, betales for den Tid, der er gaaet, med 68 Øre pr. 1000 Sten pr. Mand.

Støberi- og Maskinfabrikarb. A/S Burm. & Wain. Aktieselskabet opsagde overfor Tillidsmanden i Staalværket Overenskomsten med 5 Staalværksarbejdere med Hensyn til Chargepenge til Udløb den 31. April. Afdelingen protesterede mod Opsigelsens Gyldighed, idet den hævdede, at den omhandlede Overenskomst var fornyet til 1. Februar sammen med Hovedoverenskomsten med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og paa de samme Betingelser som denne, hvorfor ekstra Reduktion af Chargepengene ikke kan foretages af Aktieselskabet.

Paa Timandsmødet den 25. Maj opnaaedes Enighed om, at opretholde de tidligere givne Tillæg (1 Kr. pr. Charge til 1 Mand og 80 Øre pr. Charge til 4 Mand) indtil 1. Maj d. A. og fra denne Dato reducere Tillægene med 10 pCt. Ordningen kan fra hver af Siderne opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Samme Afdeling. A/S Burm. & Wain. Afdelingen klagede over, at 2 Mand, der ellers arbejdede i Nathold ved en lille Ovn i Staalværket, den 6., 7. og 8. Marts efter Ordre mødte paa Arbejde 3 Timer før Natholdets almindelige Arbejdstids Begyndelse for at opfyre den store Staalovn, kun havde faaet disse 3 Timer pr. Nat betalt med Overarbejdstillæg (25 — 33⅓ og 50 pCt.). Afdelingen krævede, at de paagældende Arbejdere i Lighed med hvad tidligere er betalt for saadant Arbejde, fik Timeløn + 15 Øre pr. Time + 100 pCt. Tillæg pr. Time. Paa Timandsmødet den 25. Maj enedes man om: »at der for Arbejde, som foregaar forud for Natholdets sædvanlige Arbejdstid, betales saaledes: Naar en Arbejder und-

tagelsesvis tilsiges, erholder han 100 pCt. Tillæg til Timelønnen, men for Smelternes Vedkommende gives der for alle saadanne Timer (forud for den sædvanlige Tid) et Tillæg af 50 pCt. til Timelønnen.

Samme Afdeling. A/S Nordiske Kabel- og Traadfabriker, Valseværket. Afdelingen klagede over, at Akts. betaler de Arbejdere, der arbejder i Skiftehold og som paabegynder Arbejdet Søndag Aften, med Timeløn + de gældende Tillæg (15 a 25 Øre pr. Time) for Arbejdet Søndag Nat. Afdelingen krævede Timeløn + 100 pCt. Tillæg for Arbejdet fra Søndag Aften til Mandag Morgen. Paa Timandsmødet den 25. Maj tilbød Akts. Repræsentant fremtidigt at give et ekstra Tillæg — udover den almindelige Betaling for Skiftearbejde — af 50 pCt. til Timelønnen for Tiden indtil Kl. 12 Nat.

Samme Afdeling. A/S Nordiske Kabel- og Traadfabriker, Valseværket. Afdelingen klagede over, at Akts., uagtet der er truffet Aftale lokalt om, at Grundlønnen for Arbejdere, der antages som Undersættere ved Kobbervalser, skal være 91 Øre + de overenstkomstmæssige Tillæg, naar der ikke arbejdes i Akkord, desuagtet nedsættes Grundlønnen til 81 Øre til nyantagne Undersættere, naar disse ikke arbejder i Akkord. Paa Timandsmødet den 25. Maj enedes man om følgende Ordning. Naar en Mand, der beskæftiges som Undersætter og herfor oppebærer det fastsatte Tillæg af 10 Øre pr. Time, paa en Arbejdsdag har haft mindst 4 Timers Arbejde som Undersætter, beholder han for Resten af Dagen det forannævnte Tillæg ogsaa ved andet Arbejde, naar dette udføres som almindeligt Timelønsarbejde.

Oliemøllerne. A/S Danske Oliemøller & Sæbefabrikker: I den lokale Overenskomst er fastsat, at der i Møllen skal beskæftiges 5 Mand pr. Vagt, der til Dagløn skal producere 5700 kg; derudover betales 75 Øre pr. kg. I Oktober 1922 skulde et mindre Parti Frø til Behandling. Værkførerne foreslog derfor Arbejdernes Tillidsmand, at der kun skulde beskæftiges 4 Mand i Møllen og disse skulde til Dagløn producere 3800 kg. Tillidsmanden tiltraadte dette Forslag. Da Partiet var færdigbehandlet og vore Medlemmer paa de 3 Vagthold havde tjent i Overskud: 1. Hold Kr. 4.57, 2. Hold: Kr. 4.52 og 3. Hold Kr. 6.23 pr. Mand, nægtede Fabrikken trods den trufne Aftale at betale Overskudet, idet Direktøren henviste til, at Værkføreren ikke havde haft Kompetence til at træffe en saadan Ordning med Tillidsmanden. Herimod hævdede Afdelingen, at det var almindeligt, at Værkføreren traf Aftale med bindende Virkning. Paa et Mæglingsmøde den 23. Maj indgik Virksomheden paa — da det efter de faldne Udtalelser maatte antages, at Tillidsmanden havde været i god Tro med Hensyn til Eksistensen af en Aftale — at betale de omhandlede Produktionstillæg, hvorved Sagen forligtes.

Garveri-, Hud- og Skindarb. Nordisk Læderfabriks Skindafdeling. (Levin & Salomonsen). Afdelingen klagede over, at Firmaet havde reduceret Timelønnen med 9 Øre (= 6 pCt. af 148 Øre). Paa et Forhandlingsmøde den 17. April opnaaedes Enighed om, at Reduktionen skal være 7 Øre (6 pCt. af 117 Øre), saaledes at de 31 Øre regnes som et personligt Tillæg, der fritages for Reguleringer.

Fabrikarbejderne, Kbhvn. A/S Thors kem. Fabrikker. Overenskomst oprettet. 8 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugelønnen, der tidligere var det første halve Aar efter Antagelsen Kr. 61.10; det næste halve Aar Kr. 63.92 og derefter Kr. 65.80 fastsattes til Kr. 67.00. Overarbejde 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derefter 100 pCt. Søn- og Helligdage betales Dagløn + til Kl. 12 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Under Ulykkestilfælde erholder Arbejderne samme Dagpenge udbetalt i de første 13 Uger, som de i Henhold til Loven er berettiget til efter 13 Uger. For løbende Arbejde antagne før 1. Januar erholdes uden Afkortning i Lønning 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage. Regulering i Henhold til Pristallets Fald eller Stigen træder i Kraft 1. September 1923 og 1. Marts 1924 med 1 pCt. pr. Procent. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft den 23. Maj og gælder til 1. Maj 1924.

Oue. Stinesminde Teglværk. Overenskomst oprettet. Timeløn 91 Øre. Brænderne: Timeløn eller fast Ugeløn. Akkordpriser oprettede for Arbejde ved Stenproduktionen. Organiserede Arbejdere har første Ret til Arbejde. Regulering i Henhold til Pristallet med 1 pCt. pr. Procent dette falder eller stiger. Traadt i Kraft den 7. Maj og gælder til en 1. April.

Tistrup. Hesselbo Teglværk. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 9 Timer daglig. Timeløn 96 Øre. Brændere efter Overenskomst. Overarbejde fra Kl. 6 til 9 Aften. 30 pCt. Tillæg. Nat-, Søn- og Helligdagsarb. 50 pCt. Tillæg. Akkordpriser fastsatte for Arbejde ved Stenproduktionen. August-Regulering saavel af Timeløn som Akkordpriser med 1 pCt. pr. Procent. Pristallet stiger eller falder, dog ikke for de første 6 pCt. Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft i Maj Maaned og gælder til 1. Februar 1924.

Gjern. Gjern Teglværk. Overenskomst oprettet. Timelønnen fastsat til 93½ Øre (var 99½ Øre) Brændere pr. Uge Kr. 47.50. Akkordpriserne reduceret 6 pCt. August Regulering med 1 pCt. pr. Procent, Pristallet stiger eller falder — dog er Brændernes Løn ikke underkastet August Regulering. Afsluttet 16. Maj.

Sønderborg. Sønderborg Oljefabrik. Overenskomst oprettet. Arbejdstid: I Dagdrift 8 Timer, i 3 Holds Drift i 6 Døgn 48 Timer og i kontinuerlig 7 Døgns Drift: 160 Timer i 3 Uger. Timeløn i Dagdrift 112 Øre, i kontinuerlig 6 Døgns Drift 121 Øre, i kontinuerlig 7 Døgns Drift 125 Øre og i 7 Døgns Drift i 2 Skift 123 Øre. Overarbejde paa Hverdage 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., de 2 næste Timer 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdage i 7 Døgns Drift som paa Hverdage; i 6 Døgns Drift og Dagarbejdere: 4 Timer a 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Rensning af Syrebeholderen, Destillatorer og Kondensatorer samt 2 Oliebeholdere i Gaarden 50 pCt. Tillæg samt Træskostøvler udleveret. Forlanges det, at en Dampkedel eller en Røgkanal skal renses inden 48 Timer efter, at Kedlen er udblæst: 50 pCt. Tillæg samt Overtrækstøj. Overenskomst oprettet om Produktionstillæg. August Regulering. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 8. Maj og gælder til en 1. Februar.

Sierslev. Fællesagenturet for Faxe Limhamn Kalkbrud samt Stevns Klint ved Eskesti. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceret fra 130 til 110 Øre, for Tømrerarbejde uforandret 140 Øre. Overarbejdsbetalingen reduceret fra 259 til 250 Øre pr. Time. Akkordpriserne for Udbrydning og Udskibning reduceret ca. gennemsnitlig 3 pCt., Akkordpriser for Brydning, Slemning m. m. (5 Mand) reduceret gennemsnitlig ca. 10 pCt. Traadt i Kraft 1. April og gælder til 1. April.

Grenaa. Holmgaard og Kerial Kalkbrud. Overenskomst oprettet 12 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 109 Øre. Akkordprisen for Brydning af Kalksten reduceret fra Kr. 9.50 til Kr. 9.00 (ca. 6 pCt.) Regulering August 1923 og Februar 1924 med 1 pCt. pr. Procent; Pristallet stiger eller falder. Traadt i Kraft 8. Maj og gælder til 1. April 1924.

Garveri-, Hud- og Skindarbejdere. Garverforeningen i Danmark, Produkthandler-Gruppen: Overenskomst oprettet, 80 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceret fra 148 Øre til 140 Øre, Ugeløn Kr. 66,26. Overarbejde 3 Timer a 25 pCt., derefter 50 pCt. Tillæg. Efter 6 Ugers sammenhængende Arbejde sættes Arbejderne paa Ugeløn, og der tilkommer dem 14 Dages Opsigelse, Løn under Sygdom i 14 Dage mod Forevisning af Lægeattest. Ugelønnede Arbejdere erholder 3 Dages Sommerferie med fuld Løn. Ferien skal være i Forbindelse med en Søndag. Fra 15. April 1923 til 15. April 1926 forhøjes eller formindskes Lønnen med et tilsvarende Beløb som for de af Afdelingens Medlemmer, der er beskæftiget hos Læderfabrikantforeningen. Traadt i Kraft 13. April og gælder til 15. April 1926.

Marmor- og Granitsliberne: Stenhuggermesterforeningen i København. Ved Overenskomstfornyelserne i Foraaret i Henhold til Forligsforslaget og Overenskomsten af 31. Juli 1922 afdrog Mesteren straks 6 pCt. af Timeløn og Akkordpriser, men krævede i Henhold til et i 1922 taget Forbehold yderligere nogle Ændringer i Akkordpriskuranten. Efter forgæves Forhandlinger henvistes Spørgsmaalene til Afgørelse af en faglig Voldgift til hvilken Byretsdommer Jesper Simonsen af Den faste Voldgiftsret valgtes til Opmand. Paa et af Voldgiften den 24. Maj afholdt Møde trak Mestrene 2 af deres rejste Krav tilbage, hvorefter der opnaaedes Enighed om følgende Ændringer og Tilføjelser til den gældende Overenskomst. Afsnit VI bortfalder og erstattes med følgende:

»Kulørt Marmor og Reparationer af saadant udføres saavidt muligt i Akkord, kan saadan ikke opnaas, betales almindelig Timeløn med et Tillæg af 36 Øre pr. Time, hvilket Tillæg ikke er undergivet Regulering.«

Endvidere indføres i Overenskomstens »Almindelige Bestemmelser« Side 28, 9. Linie fra neden mellem Ordene »Timelønnen« og »kan« — »For kulørt Marmor og Reparationer af saadant dog 50 pCt.«

Afsnit X. Punkt 15 tilføjes: »I Forhold til Punkt 13 dog kun 10 Øre«. Ændringerne traadte straks i Kraft.

Blaahøj. De jyske Kultørvsfabrikker A/S Blaahøj. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 10 Timer. Timeløn 100 Øre, Overarbejde betales efter D. A. F.s almindelige Regler. Akkordpriser oprettet for Produktion, Læsning og Aflæsning m. m. af Tørv. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 1. April og gælder til 1. Oktober 1923 uden Opsigelse.

Give. Paa et Forhandlingsmøde med **samme Aktieselskab** den 25. Maj tiltraadte Afdelingen ovenstaaende Overenskomst — kun for denne Sæson.

Post- og Toldvæsenets Ekstraarbejdere. Statsbanernes Dragerforening. Overenskomst oprettet den 16. Maj. 17 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Daglønnen reduceret fra Kr. 12.24 til Kr. 11.52. (Pr. Time fra 153 Øre til 144 Øre). Overarbejde 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt. efter Kl. 6 100 pCt. Tillæg. Feriedagenes Antal forøget fra 3 til 6 Dage. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 1. April og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel tidligst til 1. April 1924.

Taastrup. Vognmændene i Taastrup. Overenskomst oprettet 18. Maj. 8 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 51.00 + Kr. 3.00 pr. Uge for 2 Timers Søndags-Staldtjeneste. Overarbejde betales med 1/48 Ugeløn pr. Time + for 1. Time 33⅓ pCt., 2. og 3. Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Traadt i Kraft 1. April og gælder til en 1. April.

Fredericia K. Entreprenørfirmaet Christensen & Pedersen. Overenskomst oprettet. 5 Mand. Arbejdstid 48 Timer ugentl. Ugeløn Kr. 50.40. Reservekuske 105 Øre pr. Time. Overarbejde 1. Time 140 Øre, 2. Time 50 pCt. Tillæg til Timeløn, derefter 100 pCt. Tillæg. Kusken, der passer Heste faar pr. Uge ekstra. For det første Spand 5 Kr., for det andet 4 Kr., for det tredie 3 Kr., for det fjerde 2 Kr. og for de følgende Spand 1 Kr. 8 Dages gensidig Opsigelse. Fuld Løn for Uger, hvori er ekstra Helligdage. Ulykkesforsikret for en Dagpenge af 3 Kr. i de første 13 Uger, derefter efter Loven. Voldgiftsregler. Regulering i Henhold til Forliget af 4. April 1922. Traadt i Kraft 18. Maj og gælder til en 1. Maj.

Grenaa. Handelsforeningen Overenskomst oprettet. 25 Mand. Arbejdstid 48 Timer. Ugelønnen, der var Kr. 53.00, nedsættes til Kr. 50.00. Arbejderne der passer Heste, erholder 3 Kr. ekstra pr. Uge. Overarbejde betales i Henhold til Overenskomsten mellem Hovedorganisationerne. Faste Arbejdere erholder efter 3 Maaneders fortsat Arbejde 3 Dages Sommerferie i Forbindelse med en Søndag. 14 Dages gensidig Opsigelsesfrist. Afsluttet den 21. April og gælder til en 1. Februar.

Helsingør A. Foreningen af Arbejdsgivere ved Helsingør Havn. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. 60 Mand. Timeløn for Lager-, Pakhus- og Pladsarbejde 105 Øre. Havnearbejdernes Akkordpriskurant revideret paa Grundlag af 6 pCt. Reduktion. Kuske erholder pr. Uge Kr. 52.64 + Kr. 6.00 for Pasning af Heste. Overarbejde 2 Timer 30 pCt., derefter til Kl. 8 Aften 50 pCt. og derudover 100 pCt. Tillæg. August-Regulering eller Fornyelse 1924 i Henhold til Vedtagelsen af 31. Juli 1922. Arbejderne er ulykkesforsikret de første 13 Uger efter Tilskadekomst med en Dagpenge af 2 Kr. Fastlønnede Arbejdere erholder efter 1 Aars Anciennitet 8 Dages Sommerferie med fuld Løn. 14 Dages gensidig Opsigelse. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Afsluttet 21. Februar og gælder til en 1. April.

Storehedinge. Overenskomsterne af 10. Juni 1922 med **Firmaerne Chr. Richter, Ægeksport- og Preserveringsanstalten »Stevns«, Stevns Andels Foderstofforretning, Herman Jensen og Carl Grønvold** forlænget til 1. Marts 1924. 36 Mand. Arbejdstid 8 Timer, Timelønnen reduceret fra 108 Øre til 102 Øre. (For Arbejde, der ikke varer 1 Uge fra 118 Øre til 112 Øre). Overarbejde 2 Timer a 30 pCt. (tidligere 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt.), derefter til Kl. 8 50 pCt. og derudover samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. August Regulering 1923 i Henhold til Forligsforslaget af 4. April 1922. Traadt i Kraft 25. Maj og gælder til en 1. Marts.

Renovationsarbejderen. Kbhvns Grundejeres Renholdningsselskab. Overenskomsten af 9. Juni 1920 med Tilføjelse af 24. Juli 1922 fornyet til 1. April 1924 mod at samtlige Lønninger fra og med 1. April d. A. nedsættes med 6 pCt. Regulering Aug. 1923 eller Forlængelse i Henhold til de mellem Hovedorganisationerne vedtagne Regler. Vedrører 75 Mand.

Samme Afdeling. Frederiksberg Renovationsselskab. Overenskomsten af 9. Juni 1920 med Tilføjelse af 24. Juli 1920 fornyet paa samme Betingelser og for samme Tidsrum som ovenfor anført. Vedrører 7 Mand.

Ry. Ry Nørskovs Skovdistrikt. Overenskomsten af 8. Maj 1922 forlænget til 1. Maj 1924 paa samme Vilkaar, som er gældende for Landsoverenskomsten for Land- og Skovbrug (ɔ: uforandret pr. 1. Maj 1923) Timelønnen er 75 Øre. Overarbejde 3 Timer a 97 Øre pr. Time, derudover og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Regulering 1. November 1923 med ½ pCt. pr. Point, Pristallet pr. August er højere eller lavere end det var i Febr. 1923. Vedrører 9 Mand.

Skelund. Visborg Teglværk. Overenskomst oprettet. 6 Mand. Timeløn 91 Øre (var i 1922 88 Øre) Brænderne pr. Uge Kr. 50.00. Akkordpriser fastsat for Produktion m. m. af Sten. Regulering i Henhold til Pristallet med 1 pCt. pr. Procent. Traadt i Kraft 22. Maj og gælder til den med 14 Dages Varsel opsiges til 1. Febr. 1924. Opsiges den ikke af en af Parterne, gælder den ogsaa for næste Sæson.

Arden. Mylenborg Teglværk. Overenskomst oprettet. 10 Mand. Timeløn 96 Øre (var i 1922 102 Øre). Overarbejde 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derefter 100 pCt. Tillæg til saavel Timeløn som Akkordsatser. Akkordpriser fastsat for Produktionen af Sten. Timelønnen er garanteret i Akkord. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 28. Maj og udløber med Sæsonen.

Stenlille. Ørebo Teglværk. Overenskomst oprettet. 25 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 94 Øre, Brændere pr. Uge Kr. 45,00. Akkordpriserne af 1922 reduceret 6 pCt. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering som fastsat med Teglværksforeningen. Traadt i Kraft 4. Juni.

Kallundborg. Ubberup Teglværk. Overenskomst oprettet. 20 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 100 Øre. Overarbejde 2 Timer a 50 pCt., derefter samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Akkordpriser fastsat for Produktionen af Sten. Traadt i Kraft 1. April og gælder til 1. April 1924.

Korsør. Foreningen af Arbejdsgivere ved Korsør Havn. Afdelingen klagede over, at Arbejdsgiveren for Losning af et Parti løse smaa Kager kun betalte 175 Øre pr. Ton (Prisen for smaa Kager = 216 Øre pr. Ton.) Paa et Mæglingsmøde den 26. Maj opnaaedes Enighed om, at Betalingen for det paagældende Parti (Bondekager) fastsattes til 200 Øre pr. Ton. Arbejderne fik efterbetalt 200 Kr.

Egernsund: Grønland Teglværk: Afdelingen klagede over, at Teglværket, der havde truffet Aftale med Afdelingsformanden om, at Losningen af en til Teglværket ankommet Kuldamper skulde betales med 115 Øre pr. Time selv om Arbejdet blev udført af Dag- og Nathold, ikke desto mindre havde aflønnet 7 Mand, der i 14 Timer havde deltaget i Losningsarbejdet med en Timeløn af 91 Øre. Afdelingen krævede, at Værket skulde efterbetale Differencen (24 × 7 × 14) ialt Kr. 23.52 til de 7 Mand, hvilket Værket modsatte med Støtte af Teglværksforeningen. Paa et Mæglingsmøde den 18. Maj indgik Teglværket — uagtet det ikke kunde anerkende Arbejdernes Ret — paa at efterbetale de 7 Mand 2 Kr. hver og at der i Overenskomsten bliver indført den samme Takst for Kullosning, som er gældende ved de andre Værker.

Bogense. F/m G. V. Larsen. Afdelingen klagede over, at Firmaet for Losning af Kagestumper kun vilde betale den i Priskuranten fastsatte Betaling for Losning af Kager. Paa et Møde i Sammensiutningen den 23. April opnaaedes Enighed om — »Ved Losning udelukkende af Kagestumper sættes 1 Mand ekstra i Holdet; han betales som de øvrige Arbejdere i Holdet. Taksten for Losning af løse Kager forhøjes med 15 pCt.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Varelotteriet
I hver Serie
136,000 Lodder. — 102,000 Gevinster.
Gennemsnitlig ¾ af Lodder faa Gevinst i Seriens Løb.
Gevinsterne er dansk Arbejde.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 8 | 25. Juli | 1923 | 28. Aarg.

Overenskomsternes Fornyelse.

Som det vil erindres, findes der i Forliget af 4. April en Bestemmelse, som giver Adgang til at forny samtlige løbende Overenskomster med Dansk Arbejdsgiverforening, som falder ind under dette Forlig, imod den sædvanlige Regulering med 1 Procent for hver Procent, Pristallet falder eller stiger.

I Fjor fornyede vi, som bekendt, samtlige Overenskomster i Henhold til denne Bestemmelse, og vi staar nu overfor Spørgsmaalet, hvorledes vor Stilling skal være i Aar til en eventuel Fornyelse.

Paa et Møde i den samlede Hovedbestyrelse har Sagen været grundigt drøftet, og man er der kommet til det Resultat, at Hovedbestyrelsen ikke tør tilraade Afdelingerne at kræve Overenskomsterne forlængede, ligesom man for Landsoverenskomsternes Vedkommende ikke indgaar paa nogen som helst Ordning før de i Lovene fastsatte Delegeretmøder har været afholdt. Iøvrigt er der til samtlige Afdelinger udsendt et udførligt Cirkulære, som vi beder d'Hrr. Afdelingsledere gøre sig nøje bekendt med.

Naar Hovedbestyrelsen har taget dette Standpunkt, er det naturligvis bl. a. ud fra den almindelige Opfattelse, at mange af vore Medlemmer, og da særlig de lavest lønnede, er kommet saa langt ned, at de ikke kan taale en yderligere Regulering med Procent for Procent, og at vor Organisation derfor saa vidt den evner og formaar, maa beskytte dem derimod; men dertil kommer jo rigtignok, at Forliget af 4. April paa Grund af, at det er afsluttet i en Periode, hvor man regnede med en stadig Nedgang af Dyrtidstallet, har faaet den Bestemmelse ind, at dersom en Arbejderorganisation foreslaar Fornyelse, og Arbejdsgiverne nægter at gaa med hertil, saa skal de 6 første Points af Pristallets Opgang eller Nedgang ikke medregnes ved Opgørelsen af Augustreguleringen.

Denne Bestemmelse virkede i Nedgangsperioden saadan, at den var en Fordel for Arbejderne, men i Opgangsperioden kommer den jo til at virke saadan, at dersom Fagforeningen henvender sig til Arbejdsgiverne og foreslaar Fornyelse, og Arbejdsgiverne saa siger Nej, saa faar Fagforeningens Medlemmer ingen Forhøjelse af deres Lønninger for de første 6 Points af Dyrtidstallets Stigning, og det kan vi naturligvis ikke udsætte vore Medlemmer for, naar Forholdet ligger saadan, som det nu synes at tegne, nemlig at der paa August-Pristallet vil fremkomme en mindre Forhøjelse; thi hver Øre, vore Medlemmer kan faa, har de sandelig haardt Brug for.

Der er vist ingen Tvivl om, at Hovedbestyrelsens Standpunkt vil deles af alle, eller saa godt som alle vore Afdelinger, og vi maa da med Sindsro se Fremtiden i Møde, gaaende ud fra, at det nu, som før, vil lykkes vor Organisation at opnaa det bedst mulige Resultat for vore mange Medlemmer.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Efterslet fra Lockouten 1922.

Lockouten 1922 fremkaldte, som ventelig var, en Del Optrin af forskellig Art, særlig paa de Steder, hvor Arbejdsgiverne anvendte Skruebrækkere eller „Samfundshjælpere" til at fortsætte Arbejdet.

I al Almindelighed forløb disse Optrin nogenlunde harmløst, og hverken Arbejdsgiverne eller de stedlige Politimyndigheder har fundet sig foranlediget til at skride ind.

Denne fornuftige Stilling har Aktieselskabet I. S. Hess & Søn i Middelfart imidlertid ikke indtaget.

Selskabet har nemlig i Anledning af, at det, trods det, at det havde smidt sine Folk paa Gaden, alligevel forsøgte at faa et Par Jernbanevognladninger ildfaste Sten aflæsset og hjemkørt til Virksomheden, hvad der medførte, at Beboerne i Middelfart standsede denne Hjemkørsel og foranledigede, at Direktøren, der selv foretog Aflæsningen af Jernbanevognene, ophørte hermed, anlagt Sag imod vor stedlige Afdeling og krævet den dømt til at betale Aktieselskabet Kr. 758,00 med Renter 5 % p. a. til Betaling sker samt Sagens Omkostninger.

De Kr. 758,00 angiver Aktieselskabet at have maattet betale Statsbanerne i Vognleje for den Tid Vognene har staaet med Stenene uden at kunne blive aflæsset.

Vor Afdeling har naturligvis indberettet Sagen til Forbundet, og da Jern- og Metalindustriens Sammenslutning havde stillet sig bag ved Aktieselskabet som dettes Mandater, hvad der er saa meget mere mærkværdig, som Forliget af 4. April 1922 jo fastsætter, at ingen „Fortrædigelser af nogen Art i Anledning af Begivenheder under Konflikten maa finde Sted", overtog Forbundet Sagen paa Afdelingens Vegne.

Der har derefter været afholdt Forhør i Sagen, men som nedenfor citerede Dom udviser, har hverken Aktieselskabet eller Sammenslutningen faaet megen Fornøjelse af den rejste Aktion, idet vor Afdeling blev pure frifundet, og Aktieselskabet oven i Købet dømt til at betale vor Afdeling Sagens Omkostninger med Kr. 35,00.

Udskriften af Domsbogen ser saaledes ud:
Aar 1923 den 19. Juni blev i civil Sag Nr. 161/1923

A/S. I. S. Hess & Søn, Middelfart,
ctr.
Dansk Arbejdsmands Forbunds Afdeling, Middelfart
afsagt saalydende

DOM:

Under nærværende Sag anfører Sagsøgerne, A/S. I. S. Hess & Søn følgende.

Under nogle i Foraaret 1922 stedfindende Arbejdsstridigheder, hvorunder der var etableret Lockout hos det sagsøgende Firma, ankom der fra Sverrig til Middelfart Station d. 1. Marts 2 Jernbanevogne med ildfaste Sten til Firmaet. Lørdag d. 4. Marts paabegyndte Sagsøgerne ved Direktør Møller og Ingeniør Dornheim Aflæsningen af Stenene, der skulde køres fra Stationen til Fabriken af Forpagter Hansen, Hess's Avlsgaard; ingen af de tre nævnte Personer var indbefattet under Arbejdsstandsningen. Da Forpagter Hansen var paa Vej fra Stationen til Fabrikken med første Vognlæs, mødte Vognen i Østergade en Flok Arbejdere af den sagsøgte Forening under Ledelse af Afdelingsformanden Skov og Tillidsmanden Carlsen. Forsamlingen standsede Vognen, spændte Hestene fra og væltede Vognen, saa Stenene faldt ud paa Gaden. Forsamlingen drog derefter ud paa Banegaarden, hvor den med Afdelingsformand Skov og Tillidsmand Carlsen som Ordførere truede og tvang Direktør Møller og Ingeniør Dornheim til at ophøre med Losningen. Direktør Møller gjorde Forsamlingen opmærksom paa, at dens Fremgangsmaade var ganske uretmæssig og lovstridig, og at Fabriken vilde gøre Erstatningsansvar gældende overfor Foreningen, for det ved dens lovstridige Adfærd forvoldte Tab. Tillidsmand Carlsen fastholdt Forsamlingens Forlangende om Arbejdets Standsning; Arbejdet blev derefter, for at undgaa yderligere Vold paa Personer og Gods, standset, hvorefter Stenene henstod paa Banen til Lockoutens Slutning, og først blev lossede den 11. April. Den herved paaløbne Vognleje andrager 758 Kr., som Sagsøgerne paastaar sig tillagt med Renter 5% p. a. fra 7/8 1922 til Betaling sker hos Dansk Arbejdsmands Forbunds Afdeling i Middelfart.

De Sagsøgte paastaar principaliter Sagen afvist, da Dansk Arbejdsmands Forbund i Middelfart ikke er rette Sagvolder, subsidiært paastaar de sig pure frifundne.

Ihvorvel den af Sagsøgerne givne Sagsfremstilling i det væsentlige er bekræftet ved det under Sagen oplyste, skønnes det dog ikke godtgjort, at der har været nogen saadan Forbindelse mellem det sagsøgte Arbejdsmandsforbund som saadant og de stedfundne Optøjer, at der vil kunne tillægges Arbejdsmandsforbundet noget Erstatningsansvar for den ved Optøjerne foraarsagede Skade. Dansk Arbejdsmands Forbunds Middelfart Afdeling vil der-

for være at frifinde, medens Sagsøgerne vil have at godtgøre Sagsøgte Sagens Omkostninger med 35 Kr.

Intet Stempelforbehold.

Thi kendes for Ret:

Dansk Arbejdsmands Forbunds Middelfart Afdeling bør for Tiltale af A/S I. S. Hess & Søn i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger vil A/S I. S. Hess & Søn have at godtgøre Dansk Arbejdsmands Forbunds Middelfart Afdeling med 35 Kr.

For de idømte Sagsomkostningers Vedkommende at efterkomme inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

sign. K. Stephensen.

Udskriftens Rigtighed bekræftes.

Dommeren

i Middelfart Købstad m. v. den 5. Juli 1923.

sign. K. Stephensen.

Man kan vel herefter forvente, at Arbejdsgiverne i fremtidige Tilfælde af lignende Art kan holde sig i Skindet og ikke som her gøre Forsøg paa at give vor Organisation og dens Tillidsmænd Skylden for at provokere den Slags Optrin, der jo dog kun er et Udslag af den almindelige Befolknings Harme overfor de Herrer Arbejdsgivere, der, skønt de selv har smidt deres Arbejdere paa Gaden, alligevel forsøger at faa deres Arbejde udført dels af Skruebrækkere og andre lyssky Elementer, og dels ved selv at udføre det.

8 Dage paa Højskole.

Indbydelse til Feriekursus paa Arbejderhøjskolen i Esbjerg.

I Dagene fra 12—20. August afholdes Feriekursus paa Arbejderhøjskolen, hvortil saavel Mænd som Kvinder, unge som gamle, indbydes.

Programmet for Dagene vil blive som følger:

Kl. 8½ Morgenkaffe, 9½—10½ Foredrag, Kl. 12 Middag, Kl. 3 Eftermiddagskaffe, 4½—5½ Foredrag, 5½—6½ Oplæsning eller Diskussion, Kl. 7 Aftensmad, Kl. 8 Underholdning af forskellig Art.

Som Talere kommer til Stede foruden Skolens Lærerstab Jeppe Aakjær og Red. J. P. Sundbo.

Følgende Emner bliver behandlet gennem Foredrag og eventuel Diskussion: Den danske Krone. Den udenrigspolitiske Situation, Kampene i Ruhr, Spanske Skoletanker, Ferrer, Højskoler for Arbejderungdommen i Danmark, Tyskland og England, Det fabiske Selskab, Jordens Udviklingshistorie, Geologiske Foreteelser, Poul Martin Møller, Bernhard Shaw, Madame de Staël.

Søndag den 19. August offentligt Møde i Skolens Have. Talere: Jeppe Aakjær og J. P. Sundbo.

Under Kursus'et vil der blive foretaget en Udflugt til Fanø og muligvis til Nørholm. I det hele er der sørget for rigelig Tid til Rekreation og Hvile i Skolens Have, Strandskoven og ved Stranden.

Prisen for Kursus'et er 25 Kr. Sengetøj maa medbringes, dog kan en Del lejes paa Skolen, naar det forudbestilles.

Indmeldelser modtager Arbejderhøjskolen, Esbjerg, helst inden 1. August. Det er at haabe, at saa mange som muligt vil benytte denne Lejlighed til at faa et fornøjeligt og billigt Ferieophold i den friske By ved Vesterhavet, samtidig med at de stifter nøjere Bekendtskab med Arbejdernes egen Højskole.

Arbejdstiden i Udlandet.

(Fortsat.)

V.

I *Havebrug* kan Arbejdstiden forlænges for Arbejder, som udføres indenfor de 3 Maaneder i Aaret, der paa hver Egn kræver mest Arbejde. Det er i denne Tid tilladt at arbejde over i saa lang Tid, som det er nødvendigt, og som man kan opnaa Enighed om imellem Arbejdsgiver og Arbejdere.

VI.

8-Timers Arbejdsdagen gælder ikke indenfor *Vinfabrikation og Ciderfabrikation*, forsaavidt angaar de første Arbejder, der følger umiddelbart efter Høsten.

VII.

For *Grovsmede i Landdistrikterne* kan der i Saatid og i Høsttid tillades en daglig Arbejdstid af indtil 10 Timer.

VIII.

I *Smedier* og *Støberier* ligesom i Virksomheder, der beskæftiger sig med Reparation og Konstruktion af Lokomotiver og andet Jernbanemateriel, kan Arbejdstiden i Henhold til Overenskomst mellem Arbejdsgiver og Arbejdere overstige 8 Timer om Dagen, naar det drejer sig om Arbejder, hvis Natur kræver et uafbrudt Arbejde. Arbejdstiden kan i Almindelighed ikke overstige 48 Timer om Ugen, men kan dog naa op til 60 Timer.

IX.

48-Timers Arbejdsugen kan overskrides for *Portnere, Opsynspersonale af enhver Art, Sygeplejepersonale og Personale paa Sindssyge-*

hospitaler (for disse sidste Kategorier kan den ugentlige Arbejdstid dog ikke overstige 72 Timer for Mænd og 60 for Kvinder), *Chauffører og lignende*, der dog ikke kan have en ugentlig Arbejdstid af over 72 Timer.

X.

8-Timers Arbejdsdagen gælder ikke for Barberere, Café- og Restaurationspersonale, Skopudsere og lignende.

XI.

Indenfor *Teglværksindustrien* kan den ugentlige Arbejdstid som Følge af Overenskomst mellem Arbejdsgivere og Arbejdere beløbe sig til 66 Timer, hvilket Maksimum dog kun maa naas i 8 Uger om Aaret.

XII.

Endvidere gælder for en *Overgangstid*, der nu er udløbet, forskellige midlertidige Afvigelser.

Storbritanien.

Arbejdstiden er ikke reguleret ved Lovgivning, undtagen for enkelte Industrier som Mineindustrien, men som Følge af kollektive Aftaler er Normalarbejdsugen i en Række betydende Industrier kun 44—45 eller 45½ Time (week end). En 48-Timers Arbejdsuge har Arbejdere beskæftiget ved Transport ad Landevejen, Sporvogne, Kanaler, Jernbaner, Porcelainsindustri, Skotøjsindustri, Bomuldsindustri, Metalindustri og Blikindustri.

Arbejdsgiverne kan i visse Industrier (f. Eks. Maskinindustrien) forlange Overarbejde, men Arbejderne har Paataleret.

Sverige.

8-Timersdagen blev indført ved Lov af 17. Oktober 1919, der traadte i Kraft, den 1. Juli 1920 for helt kontinuerlige Bedrifter og den 1. Januar 1920 for andet Arbejde.

Loven gjaldt oprindelig for alle Virksomheder i Byer med over 1500 Indbyggere samt i mindre Byer for Virksomheder med mere end 4 Arbejdere. Efter en *Lov af 22. Juni 1921* gælder 8-Timersdagen nu kun for Virksomheder — industrielle eller ej — med mere end 4 Arbejdere, uanset om Virksomheden ligger i Byer af nævnte Størrelse.

Fra Lovens Omraade undtages foruden de nævnte smaa Virksomheder:

1) Arbejde, der udføres i Arbejderens Hjem eller under saadanne Forhold, at Arbejdsgiveren ikke bør vaage over Arbejdets Udførelse.
2) Arbejde udført af Medlemmer af Arbejdsgiverens Familie.
3) Arbejde af uregelbundet Natur, saaledes at, det ikke kan henlægges til bestemte Tider, (Arbejdstidskomiteen nævner som Eksempel paa saadant Arbejde bl. a. Stuveriarbejde ved mindre Havne, Tilberedning af visse Fiskekonserves samt en Del Reparationsarbejder, som udføres af særlige Reparatører).
4) *Statsarbejde.* For Arbejdere i *Statens Tjeneste* gælder i Almindelighed ogsaa en 8-Timers Arbejdsdag, men i visse Tilfælde — lidet anstrengende eller af Hvilepauser afbrudt Arbejde — regnes der med en Maanedsnormal paa 208—260 Timer.
5) *Hospitalsarbejde* o. lign.
6) *Skibstjeneste.* Herom gælder imidlertid en særlig Lov af 24. Oktober 1919, hvorefter Arbejdstiden *til Søs* er 12 Timer pr. Døgn, men for Maskinister, Fyrbødere, Kullempere o. lign. 8 Timer pr. Døgn. I *Havne* er Arbejdstiden 8 Timer pr. Døgn.
7) Skovarbejde.
8) Landbrugsarbejde.
9) Trafikpersonalet ved almindelige Jernbaner.
10) Medhjælpere i Handelsboder, Barberstuer, Frisørsaloner eller Badeanstalter. De paagældende omfattes imidlertid af Butikslukningsloven af 30. Maj 1919, der dog ikke indeholder særlige Arbejdstidsregler.
11) Hotel-, Restaurations- og Cafépersonale, der betjener Offentligheden.

Den tilladte effektive Arbejdstid er 48 Timer om Ugen og 8 Timer om Dagen.

Herfra gælder dog følgende Undtagelser:

a. Arbejdstiden kan udstrækkes i et eller flere af Ugens Døgn til højst 9 Timer under Forudsætning af, at den ugentlige Begrænsning ikke overskrides.
b. Ved regelmæssigt Skiftearbejde skal Arbejdstiden blot udgøre gennemsnitlig 48 Timer om Ugen i 3 Uger.
c. For Fag, hvis Arbejde i væsentlig Grad er afhængig af Aarstiden eller Vejrliget, eller hvis Arbejdstid af anden Grund maa

være af vekslende Længde, kan Arbejdsraadet tillade, at den fastsatte Arbejdstid beregnes som Gennemsnit af et vist længere Tidsrum.

d. For Arbejde, som udføres i 3-Skift og paa Grund af særlige Omstændigheder maa foregaa kontinuerligt ogsaa Søn- og Helligdage, kan Arbejdsraadet tillade Dispensation.

e. For Arbejde, som kun varer kort Tid eller er særlig lidt anstrengende eller fyldestgør Formaal af særlig stor almindelig Interesse, kan Arbejdsraadet meddele Dispensationer.

f. Naar Dispensation iøvrigt er nødvendig for at undgaa et alvorligt Misforhold.

g. Yderligere kan Dispensation ydes af Arbejdsraadet, naar det store Flertal af de Arbejdere, som berøres af den, ønsker en længere Arbejdstid, og Arbejdstiden dog ikke udstrækkes uforsvarligt.

h. Naar en Natur- eller Ulykkeshændelse eller anden uforudseelig Omstændighed har voldt Afbrydelse i en Virksomheds Drift eller medført overhængende Fare for saadan Afbrydelse eller for Liv, Sundhed eller Ejendom, maa Arbejdsgiveren mod Anmeldelse til Arbejdsraadet forlænge Arbejdet i fornødent Omfang i to Døgn uden Tilladelse, medens Tilladelse herudover gives af Arbejdsraadet.

i. For nødvendige Forberedelses- eller Afslutningsarbejder kan Arbejdsgiveren anvende Arbejdere over 18 Aar i højst 7 Timer om Ugen udover den fastsatte (eller ved Dispensation tilladte).

j. Efter Arbejdsgiverens Skøn kan Arbejdstiden forlænges i højst 30 Timer om Maaneden og 200 Timer om Aaret, naar dette anses for nødvendigt af Hensyn til »särskilt förhållande«.

k. Arbejdsraadet kan, naar yderligere Arbejde er fornødent, give Tilladelse til en Forlængelse derudover paa højst 20 Timer om Maaneden og 120 Timer om Aaret.

l. Hvis Lovens Gennemførelse skulde medføre saadanne Vanskeligheder for et bestemt Arbejde eller en bestemt Virksomhed, at den fortsatte Drift derved »äventyras« (vanskeliggøres eller forstyrres), kan Kongen tillade fornødne Undtagelser.

Dispensationer for Virksomheder i kontinuerlig Drift er meddelt for *Jerngruber*, hvor Arbejdet udføres kontinuerligt, samt indenfor visse andre Industrier for *Kraftstations- og Pumpemaskinister*, saaledes at Arbejdsugen her er paa 56 Timer. For visse *Vagtmandskaber* er der endvidere fastsat en Arbejdstid paa 60 Timer ugentlig. Tilladelse til længere Arbejdstid end 48 Timer pr. Uge gives efter Arbejdernes Oplysninger i Hovedsagen kun, hvor tekniske saavel som økonomiske Forhold nødvendiggør det.

Syd-Afrika.)*

For Minearbejdere gælder ifølge Lov af 1911 en 8-Timers Arbejdsdag og en 48 Timers Arbejdsuge.

I *Fabrikvirksomheder* gælder der ifølge Fabrikloven af 1918, der traadte i Kraft den 1. Maj 1919, for Arbejdere over 16 Aar en Maksimumsarbejdstid af 50 Timer ugentlig og 9½ Time daglig; for Arbejdere under 16 Aar er Miksimum ifølge Loven henholdsvis 45 og 8 Timer.

For Transportvirksomheder — med Undtagelse af Jernbaner og enkelte andre Foretagender — har kollektive Overenskomster fastsat Arbejdstiden til 48 Timer ugentlig.

I nogle Tilfælde (Bygningsfag og Trykkerier) er Arbejdsugen mindre end 48 Timer.

(Fortsættes.)

Norske Erfaringer om tvungen Voldgift i Arbejdsstridigheder.

Foredrag i »Dansk Forening for Socialpolitik« den 29. Januar 1923.

Af Sekr. i Norsk Foren. f. socialt Arbejde, cand. jur. Inge Debes.

(Fortsat).

Lovforslaget kom til Behandling paa Stortinget i 1914; vi fejrede jo det Aar 100-Aarsdagen for Eidsvoldsgrundloven og Landets Frigørelse, saa Regeringen vilde ikke have Festen forstyrret af en Strid om Principper. Snart fik Stortinget ogsaa andre og alvorligere Sager at beskæftige sig med.

*) Oplysningerne hidrører fra en af Direktøren for det internationale Arbejdsbureau til Arbejdskonferencen i Geneve i 1920 afgiven Særberetning. 6 Rapport spécial sur l'état des ratifications de la Convention sur la Durée du Travail S. 32—33.

Men i Foraaret 1915 var Voldgiftsloven igen paa Tapetet sammen med Lovforslaget om Mægling og Arbejdsret. Arbejderne gentog sin Trusel, og Regeringen fandt da af Hensyn til den udenrigske Situation ikke at kunne tage Ansvaret for den, og tog sit Forslag tilbage. Forslaget om tvungen Mægling og om en Arbejdsret til at dømme i Tvistigheder om Forstaaelsen af Tarifoverenskomster blev vedtaget. Dermed var Sagen foreløbig endt med en Sejr for Voldgiftstankens Modstandere.

Men Sejren skulde ikke blive langvarig.

Der udløb om Vinteren og i Foraaret 1916 en Række Tarifoverenskomster. Arbejderne blev sagt op ved nogle Virksomheder og sagde selv op ved andre. Tilslut var Situationen bleven den, at Arbejdet ved Gruberne havde staaet i 4 Maaneder, i Jernindustrien i 6 Uger, og Arbejdsgiverne vilde ikke ordne den sidste Konflikt, uden at ogsaa den første blev ordnet. Situationen var bleven ligefrem umulig at klare for Rigsmæglingsmanden. Da fremsatte Regeringen Forslag om Voldgiftslov.

Truslen var nok til at faa Forlig i Stand. Og Regeringen tog Forslaget tilbage. Men Arbejdernes Forhandlere havde under Trykket af Voldgiftsloven gaaet med paa saa kummerfuldt et Forlig, at det blev forkastet af Arbejderne ved Afstemningen.

Da kom Arbejdsgivernes Lockouterklæring, de vilde ikke længere finde sig i de partielle Strejker. Fra 3. Juni skulde 70,000 Arbejdere lukkes ude.

Regeringen fremsatte paany sit Forslag om Voldgift. Og Flertallet i Stortingets Socialkomité sluttede sig dertil med den Begrundelse, at alle Midler til Afværgelse af den truende Landsulykke var forsøgt. Naar saaledes Organisationerne paa begge Sider havde vist sig ude af Stand til at træffe en Ordning, hvorved Landets Arbejdsliv kunde fortsætte, var der ikke andet at gøre, blev der sagt, end at Staten anvendte de Midler, som var nødvendig til Beskyttelse af Samfundets Livsinteresser.

Som et saadant Middel ansaa Komitéen som Regeringen den tvungne Voldgift for velanvendelig.

Voldgiftsloven blev derefter drevet igennem i Stortinget i den forfatningsmæssig kortest mulige Tid, efterat Arbejdsgiverne paa Regeringens Anmodning havde udsat Lockouten.

Arbejderne holdt derimod fast ved deres Beslutning og gik til politisk Generalstrejke, medens Loven blev behandlet i Stortinget.

Generalstrejken varede fra 6. Juni til 14. Juni, men blev da afblæst, fordi Loven var vedtaget. Det er ejendommeligt at lægge Mærke til, at den blev vedtaget ikke blot med Venstres Stemmer. Højrepartiet sluttede sig ogsaa til. Jeg skal komme tilbage til det senere.

Voldgiftsretten blev straks nedsat, og der blev nedlagt Forbud mod alle Strejker og Lockouter.

Den første Dom gjaldt Jernindustrien. Her blev Lønningerne forhøjet væsentlig udover Mæglingsforslaget og Ferieprincippet blev fastslaaet. Dommen blev regnet for en stor Sejr for Voldgiftstanken.

Men da derefter Dommen i Bjergværkskonflikten blev afsagt, var Resultatet meget nedslaaende for Arbejderne.

Aarsagerne til, at de to Domme af den samme Ret var saa modstridende, som de virkelig var, er meget vanskelig at faa Klarhed over, og de blev meget stærkt udnyttet i Retning af at vise, hvor vilkaarlig en Voldgiftsdom vil være Sammensætningen af Retten blev regnet for helt ubetryggende. Der var tre Repræsentanter for Staten og en for Arbejdsgiverne og en for Arbejderne. De vigtigste Afgørelser blev i begge Domme som Regel afsagt med 3 mod 2. I Grubedommen kom Formanden og Arbejdermedlemmet af Retten stadig i Mindretal. Det blev da i Virkeligheden en enkelt Mand som afgjorde Sagen, den ene af dem som Staten havde ud nævnt. Arbejderne saavel som Arbejdsgiverne fandt det ubetryggende at være underkastet denne Vilkaarlighed.

Det viste sig da ogsaa i de følgende Aar. Voldgiftsloven skulde gælde saalænge Verdenskrigen varede, og den bestemte, at naar Kongen fandt, at en Stridighed mellem en Fagforening og en Arbejdsgiver eller en Arbejdsgiverforening om Ordningen af Arbejds- eller Lønningsvilkaar eller andre Arbejdsforhold udsætter betydelige Samfundsinteresser for Fare, kan han bestemme, at Tvisten skal afgøres ved Voldgift.

Kun naar betydelige Samfundsinteresser var i Fare — ikke i enhver Konflikt. Der var megen Debat om dette Punkt, og det blev stærkt fremhævet paa Forhaand, hvorledes det stod enhver af Parterne frit, naar som helst at fremtvinge Voldgift ved at udvide Konflikterne. Alt kunde paa den Maade blive underkastet Voldgift.

Men hvad blev Tilfældet i Praksis? Hverken i 1917 eller i 1918 blev Voldgiften taget i Brug. Den blev fornyet i 1919. Igen med Højres Stemmer, men heller ikke i det Aar blev den brugt.

Var der da saa fredelig hos os paa Arbejdsmarkedet i de Aar?

Nej, ingenlunde. Der blev i de fire Aar fra 1916 til 1919 mæglet i 388 Konflikter og opnaaet Enighed mellem Forhandlerne i 323.

Ikke nogen af disse Konflikter blev af Parterne udvidet til samfundsfarlige Stridigheder.

Utvivlsomt har de »gode Tider« sin Skyld i dette. Der var ikke noget Arbejdsgiverne frygtede mere end Standsning af Bedrifterne under Højkonjunkturen, og vor Dyrtidslovgivning var saaledes, at Arbejdsgiveren faktisk tjente mere jo højere Lønningerne blev. Naar Skræddersvendens Betaling for at sy en Habit steg med f. Eks. 10 pCt., steg straks Prisen paa Habitten ogsaa med mindst 10 pCt.

De individuelle Lønaktioner paa hvert enkelt Værksted og hver enkelt Fabrik kendetegner denne Tid.

Men naturligvis bidrog ogsaa de første Voldgiftsdomme deres til, at ikke nogen af Parterne havde Lyst til at prøve — den ene Part syntes, at Jerndommen nok var god, men Grubedommen var daarlig, og man kunde ikke vide, hvad der blev Resultat. Og Modparten saa akkurat modsat paa Sagen, Grubedommen var god, men man kunde risikere en ny Jerndom.

Men alligevel var Voldgiftsloven i denne Tid utvivlsomt til størst Nytte for Arbejdsgiverne, fordi de havde den i Baghaand, om Arbejderne forsøgte sig. Enhver større Konflikt vilde paa ethvert Tidspunkt under Krigen have været landsskadelig — Regeringen

vilde have grebet ind og selv de værste Lønninger vilde, ialtfald i Hjemmeindustrien, hurtig blive kompenseret af højere Priser. Og i det meste af Eksportindustrien var der alligevel næsten svimlende Priser i ustandselig Fart opover under Krigen.

Arbejdsgiverne fulgte forsaavidt en klog Taktik, da de lod deres Meningsfæller ogsaa i 1919 stemme for Loven. — Nu vil nogen sige — og de kan hente stærke Ord for det ud fra de omfattende Debatter i vort Storting om denne Sag — at Højre ikke er Arbejdsgivernes Repræsentanter. De var ivrige til at understrege det. Endnu ivrigere end Arbejdernes Repræsentanter understregede, at de stod der som Arbejdernes Talsmænd. Men Højrerepræsentanterne hører nu ialfald hjemme paa samme Side i Samfundet som Arbejdsgiverne, og flere af dem var selv meget store Arbejdsgivere.

Taktikken var klog. Voldgiften var en Trusel som holdt Arbejderne i Tømme saa nogenlunde. Vi saa, at trods stadig Opsang i Højres Presse om, hvor urimelig og umulig Arbejderne var i deres Krav — Kravene blev g'at væk indrømmet, de var ikke for store.

Dette bekræftes af en Undersøgelse, som blev udført af en norsk Statistiker vedrørende Lønreguleringen i Bygningsindustrien under Krigen — den Industri, hvis Priser er steget allermest hos os. Undersøgelsen bragte det Resultat, at lige til 1920 havde de Lønninger Arbejderne fik, ikke holdt Trit med Prisstigningen.

Arbejdsgiverne har bestridt denne Fremstilling, men den er udarbejdet af en af vore mest indsigtsfulde og mest samvittighedsfulde Sagkyndige paa dette Omraade, en jeg har lært at skatte som en absolut upartisk Dommer i disse Sager. Jeg tror derfor at kunne fastslaa, at til 1920 var Forholdet i det store og hele det, at Arbejderne gennemsnitlig ikke havde formaaet at holde Lønnen paa Højde med Prisstigningen.

En ganske anden Sag er det, at Arbejderfamilierne mange Gange havde det økonomisk meget godt, det kom nemlig af, at Knapheden paa Arbejdsmarkedet skaffede Arbejde for alle Familiens arbejdsføre Medlemmer. Da desuden de samme Forhold førte en Udjævning af alle Lønninger med sig, idet de laveste Lønninger nærmede sig, ja, gik over de Faglærtes — en almindelig Foreteelse i de Tider — fik Familierne store Indtægter af deres yngste Sønner og Døtre.

Som bekendt naaede Prisstigningen paa Verdensmarkede sit Højdepunkt i Marts 1920. Nedgangen begyndte svagt i April. Men da den norske Regering fremsatte sin Voldgiftsproposition 9. Januar 1920, var der fremdeles Opgang i Varepriserne; da Socialkomitéen afgav sin Indstilling og Stortinget vedtog Loven i Midten af Marts var der endnu bare Meddelelser om Prisstigning paa alle Kanter. Derfor stemte Højre dennegang som tidligere for Loven. Jeg siger ikke paa Kommando fra Arbejdsgiverforeningen, men det synes klart, at det var Tanken at ogsaa nu kunde Spillet fortsættes paa samme Maade som tidligere, med Prisstigning efter hver Lønaktion. Og denne Gang havde Højre — som Partistillingen var — haft Magt til at forhindre Loven — for første Gang. Men de gjorde det altsaa ikke.

Imidlertid udløb der Foraaret 1920 en Række Tariffer. og da Arbejderne nu ogsaa havde andre Krav at fremsætte end bare Lønforhøjelse — der var Krav om Arbejdernes Andel i Ledelsen gennem Bedriftsraad og Feriens Forlængelse, gik Arbejderne paa over hele Linjen. Dertil kom jo ogsaa, at vor Arbejderbevægelse var bleven stærkt kommunistisk farvet, der var stærke Krav oppe om endelig en Gang at slaa til. Samtidig var der imidlertid begyndt at indtræde Vanskeligheder for Industrien, Arbejdsgiverne fandt at der nu maaske alligevel kunde være Chance for at faa en ny Grubedom. De vilde ikke mere gaa til nogen som helst Lønforhøjelse tiltrods for, at Priserne fremdeles steg i Norge for hver Maaned. Mægling var ganske haabløs.

Og saa blev der for anden Gang Voldgift. Denne Gang gjaldt det Transportarbejderne, Jernindustrien, Bygningsfagene, Bjergværkerne og en Række andre Fag.

Resultatet af Dommen var et fuldstændig Tordenslag for Arbejdsgiverne. Det blev en ny Jerndom.

Men den kom til at virke paa en ganske anden Maade. Jerndommen af 1916 blev snart udlignet ved Prisstigningen. Og havde det gaaet som Varepris-Statistiken viste i Norge i den Tid Retten sad sammen og Maanederne efter lige til December, vilde selv disse Domme have været til Bedste for Arbejdsgiverne.

Men i Januar 1921 begyndte Nedgangen at gøre sig gældende ogsaa hos os og dermed blev Stillingen meget vanskelig. Mange Arbejdsgivere maatte standse deres Bedrifter, der blev sagt: paa Grund af Dommene af 1920. Der blev dog ogsaa hævdet, at Standsningen ofte var mere kunstig end egentlig paakrævet. I hvert Fald fik Voldgiftsdommen af 1920 Skyld for en stor Del af den Arbejdsløshed, som nu bredte sig i alle Fag.

Hvor meget eller hvor lidt Sandhed der laa i denne Paastand, skal være usagt, dog vil jeg nævne, at Arbejdsløshedsprocenten i September 1920 i Norge var 2,1, i Danmark 3,4, i Sverige 2,9, i December 1921: Norge 18,3, Danmark 25,2, Sverige 33,2. Saa det er ikke sikkert, at det er den pure og rene Sandhed, at Dommen havde denne Virkning, men i hvert Fald sker der nu følgende:

Venstreregeringen var bleven styrtet paa en Bagatelsag Sommeren 1920. En Højreregering havde nu Ledelsen. Og da det gjaldt om Voldgiftsloven nu skulde fornyes igen, erklærede denne Regering, som for største Delen bestod af Repræsentanter, som før havde stemt for Voldgiftsloven — at nu vilde der ikke blive fremsat Forslag om en saadan Lov.

Jeg siger heller ikke nu, at Arbejdsgiverforeningen havde dikteret denne Holdning — men den ser paafaldende ud denne Skiftning netop nu, naar der var en omfattende Arbejdsløshed i Landet med den Følge at Arbejdernes Understøttelseskasser var presset til det yderste, naar »Proletariatets Reservearmé« — for at bruge et kendt Slagord — igen stod i Pjalter udenfor Fabrikdørene.

Saalænge det var Opgangstider og en Arbejdsstandsning kunde bringe Næringslivet Tab, var Storstrejke og Generallockout landsskadelig, men nu i Nedgangstiden havde det mindre at betyde om en Bedrift stod stille — ja, Arbejdsgiverne kunde i mange Tilfælde tjene paa at lade Bedriften staa — Markedet

var jo, hvad man kalder »overfyldt«. Ud fra dette Syn krævede »Samfundsinteresserne« ikke længere, at enhver Standsning blev forhindret. Den anden Side af Sagen, at nye Tusender blev arbejdsløse til de Titusender som alt var ledige paa Torvet — den Side havde Højre øjensynlig ikke saa aabent Øje for.

Var d'Hrr. Højrestortingsmænd ikke virkelige Repræsentanter for Arbejdsgiverne, synes de ialfald at have stor Lighed med saadanne Repræsentanter.

Jeg har heftet mig saa meget ved dette, fordi det i høj Grad belyse det centrale i Emnet om vore Erfaringer med Voldgiften i Norge. Den havde — som man vil se — under Opgangstiden væsentlig tjent Arbejdsgivernes Interesser, og Højre havde stemt for den saalænge Opgangstiden varede — ikke bare dengang deres Stemme hverken gjorde fra eller til, men endog dengang deres Stemme vilde have gjort Udslaget og skaffet Partiet Regeringens Tøjler i Hænde. De bøjede sig alligevel.

Men nu var Øjeblikket der.

Højre og Socialisterne stemte det private fremsatte Lovforslag om Voldgift ned.

Imidlertid er det selvsagt meget vanskeligt at faa sikker Besked her — bl. a, fordi vi i Norge staar overfor en ny Storkonflikt. Der er fremsat Forslag om Voldgiftslovens fornyede Forlængelse. Men den politiske Situation er for Tiden saadan hos os, at ingen kan sige, hvor det bærer hen. Om vi faar en ny Voldgift, afhænger væsentlig af, hvorledes Kommunistpartiets og Fagorganisationens Kongresser kommer til at løbe af.

Gaar de begge til Moskva, noget som er højst sandsynlig, vil der antagelig denne Gang blive prøvet Kamp, for i saa Fald vil de norske Fagforeninger kunne faa Understøttelse fra de russiske fagorganiserede Arbejdere. Men bliver de staaende som nu med Broerne brudte til den 2den Internationale og uden sikker Forbindelse med Rusland, vil vel Voldgiftsloven kræves vedtaget. — For tilbage til Amsterdam-Internationalen gaar ikke Vejen endnu — med de nuværende Ledere i Spidsen. Den norske Fagorganisation, som har isoleret sig ved sin kommunistiske Politik, har altsaa maattet og maa muligvis paany gribe det liberale Demokratis Redningsplanke.

Men selv om saa skulde ske, selv om det kommunistiske Parti skulde stemme for Voldgiftslovene i Aar, er det næppe sandsynlig at Socialdemokraterne denne Gang vil opgive sin gamle Holdning overfor Voldgiftstanken og igen stemme for Loven, ligesom ifjor. Saa i Øjeblikket er der liden Udsigt til, at Voldgiftsloven skal blive vedtaget.

Naar en Tilskuer til disse Aars Foreteelser skal opsummere de Erfaringer, som er gjort med tvungen Voldgift i Norge, støder han først og fremmest paa dette, at det praktisk talt er umulig at faa frem i Dagen det Folk virkelig mener. Der findes næppe nogen Sag, hvor der i den Grad tales forskellig privat og offentlig. Det er derfor umulig at vide sikkert, om Ordene som tales, betyder det de synes at betyde.

Desuden drejr dt sig om en Samling af økonomiske, politiske og psykologiske Spørgsmaal.

Jeg har før nævnt, hvorledes Højres Repræsentanter stadig forsikrede med Haanden paa Hjertet, at de talte Samfundets Sag, medens de tydelig nok talte en bestemt Klasses Sag. Arbejdernes Talsmænd talte ligc bestemt mod Voldgiftsloven som Arbejderrepræsentanterne — men ikke nogen kan sikkert vide, hvorledes de vilde have stemt i 1916 og i 1919 om Arbejderklassen havde staaet svag, eller bare om deres Stemmer havde haft nogen Betydning. — Venstre sad nemlig inde med stort Flertal i de Aar.

Vi maa desuden naar Dommen skal afsiges, have for Øjet Konjunktursvingningernes Betydning — ogsaa paa Argumenterne for og imod Loven. De paavirkes deraf.

Men desuden har disse Svingninger været saa voldsomme, hele den Tid Voldgiftsloven har virket, saa ekstraordinære, at det er meget vanskelig at summere op i bestemte Satser de Erfaringer, som er gjort. Vi staar jo overfor et Kompleks af sammenhængende Begivenheder. En Række af de Ting Arbejdsgiverne og Arbejderne klager over, har Paralelfænomener i Lande, som ikke havde Voldgift. Naar der f. Eks. paa Forhaand fra socialdemokratisk Side blev peget paa, at Sabotageklagen, Klagen over Nedsættelsen af Arbejdstempoet lød lige stærkt fra andre Lande, Men det er nok mulig at Voldgiftsdommen kan have virket saaledes.

Svagheden ved, at Dommen fastsætter Lønnen for et Par Aar fremover, er ikke i og for sig en Anke mod Voldgift, men i det hele mod langvarige Tarifaftaler. Og der er jo Adgang til at indflette i Dommen saadanne Bestemmelser som Adgang til Revision, hvis Priserne stiger eller synker i Perioden. — Betegnende nok forøvrigt blev dette først bragt ind dengang, det gjaldt Nedgangstiderne.

Arbejdsgivernes Forhaandsfrygt om en evig ulmende Misfornøjelse paa Grund af Voldgiftens Indgreb, kan synes at være bekræftet, men paa den anden Side var der ligesaa megen ulmende Misfornøjelse i andre Fag og i andre Lande. Saa med Sikkerhed kan det næppe siges.

Arbejdsgiverne pegede endvidere paa Forhaand paa, hvor aldeles umuligt det var at lave en Statsregulering af Lønningerne, fordi man griber ind i »særdeles komplicerede Forhold, hvor der maa tages Hensyn til en Mængde Faktorer, der virker ind eller paavirkes, saasom Priser paa Raastoffer og Hjælpestoffer og paa de færdige Produkter, Markedsforhold o. s. v. o. s. v.«. Indvendingen gælder ligemeget alle Indgreb i Næringslivet, de lød akkurat ligesaadan i alle Lande under Krigen, og deres Værdi er nøjagtig den samme i alle Tilfælde. Den Part, som har Fordel af Udfaldet, vil altid paastaa, at det alligevel er lykkedes vedkommende Dommere at vise en fremragende Sagkundskab.

(Fortsættes.)

Rettelse.

I Fagblad Nr. 6. Side 72. 2den Spalte staar:

Rønbjerg. Tørvefabrikanterne o. s. v.: »Akkordpriserne reduceret ca 7 pCt.« skal være »Akkordpriserne **forhøjet** ca. 7 pCt.«

Dansk Arbejdsmands Forbund.

Hovedkontor: H. C. Andersensgade 14, St., Kbhvn. K. Telefon 2140.

Fortegnelse over samtlige Afdelingers Adresser.

KØBENHAVN OG OMEGN:

Belysningsarbejdernes Fagforening for København og Omegn. Kontor Vesselsgade 24, 1., N. Telf. Nora 141. Form. Charles Christensen (privat Jeppes Alle 7 L). Kasserer H. F. Augustinussen, privat Tlf. Str. 1423 x.

Brænderiarbejdernes Afdl. Form. J. C. Andersen, Estlandsgade 12 A, 3. B. Kass. Victor Gerløv, Baldersgade 73, 1. L.

Brændselsafbærernes Afdl. Form. Julius Andersen, Peder Hvidtfeldtsstræde 12, 3., K. Telf. Byen 894 x. Kasserer A. Angelsø, Heimdalsgade 11, 2., L.

Brødkuskenes Afdl. Form. H. Jensen, Horsensgade 16, 3. Ø. Tlf. Øbro 3316 v. Kasserer N. P. Petersen, Struenseg. 51, St.

Budenes Organisation: G. Madsen, Dannebrogsgade 36, St. Kasserer: Jul. Sindt, Eskildsgade 38, 2. Kontor Dannebrogsgade 36, St. Telf. Central 14,721.

Chaufførernes Afdl. Form. Th. Pedersen, H. C. Andersensgade 10, St., K. Telf. Central 14033. Kasserer V. Petersen, Adr. Kontoret.

Fabrikarbejdernes Afdl. Form. Martin Svendsen. Kontor, Blaagaardsgade 4 A, N. Telf. 3404. Kasserer O. Wessberg, sammesteds.

Film- & Forlystelsesfunktionærernes Forbund: Form. Th. Lindberg Pharsen, Telf. V. 1326 v, Skydebanegade 7, 1., B. Kass. Poul Brandt, Ægirsgade 46 A. 4., L.

Frederiksberg komm. Arbejdsmænds Org. Form. G. Hansen, Peter Bangsvej 52, 3. t. h. Telf. Godthaab 3448 y. Kass. N. P. Jensen, Nyelandsvej 59, 3., F.

Garveri-, Hud- og Skindarbejdernes Forbund: Form. Johannes Nielsen, Nørre Søgade 29, 1., K. Telf. 9961. Kasserer S M. Michaelsen, Trepkasg. 3, 4. Ø. Tlf Nora 556 y.

Havnearbejdernes Fællesforbund. Formand: Martin Darup, Kontor Dr. Tværgade 40. K. Telf. Palæ 282. Privat Backersvej 77. S. Telf. Sundby 2507 y. Kasserer: Th. Nielsen, Dr. Tværgade 40. K. Privat Borgergade 69 K.

Hotelfunktionærernes Afdl. Form. Lauritz Heiberg, Dannebrogsgade 14, 3., B. Telf. Vester 6859. Kasserer M. Ferslev, Bustrupsgade 9, 4., V. Telf. Vester 1309 v.

Hærens og Flaadens Afdl. Kontor: Lyneborggade 20, 3, S. Telf. Sundby 4103 x. Form. A. Jensen, Prinsessegade 73 B, 3., C. Kass. H. Rasmussen, Adr.: Kontoret.

Isoleringsarbejdernes Afdl. Formand og Kasserer Arthur Nielsen, Thorsgade 14, 4. Tlf. Taga 39 y.

Jord- og Betonarbejdernes Afdl. Form. Niels Rasmussen, Kontor Kapelvej 55, N. Telf. 3496. Kass. J. H. Hoppe, sammesteds.

Jærnbanearbejdernes Afdl. B. Form. H. Petersen, Solitudevej 10, 4. N. Telf. Nora 2784 y. Kasserer: P. Jensen, Tycho Brahesalle 34, 1. S.

Jærnbanearbejdernes Afdl. M. Form. H. P. Hansen, Victoriagade 30. Telf. Vester 9316 y. Kass. V. Knudsen, D. S. B. Tjenesteboliger F. 4. V.

Jærnbanearbejdernes Afdl. T. Form. A. J. Vestergaard, Nrd. Fasanvej 95, 2. t. v. F. Telf. Godth. 766 v. Kasserer P. M. Christensen, N. Fasanvej 21, 1. t. v. F.

Kastrup: Afdelingens Kontor: Kastruplundsgade 11. Telf. Kastrup 18. Form. Rich. Ludwig, privat Bopæl: Alderdomsvej 12, Kastrup. Kass. Johannes Schach, Havnevej 4, 1., Kastrup.

Kuskenes Fællesforbund. Form. Vald. Larsen, Larslejstræde 1, K. Telf. 5640. Kass. Chr. Andersen, Dannebrogsgade 18,1., V.

Københavns Banegaardes priv. Arbejderes Afdl. Form. N. P. Andersen, Oehlenschlægersgade 35, 5., B. Telf. Vester 6890 v. Kasserer: Jens Hansen, Blanketforvaltningen, Hovedbanegaarden.

Lager- og Pakhusarbejdernes Afdl. Form. Robert Nielsen, St. Hansgade 4, St., N. Tlf. C. 10,147, privat Telf. Sundby 2495 x. Kass. Johs. Jacobsen, Guldbergsgade 16, 2. N.

Marmor- og Granitslibernes Fagforening. Form. N. Pehrson, Ll. Marstrandsvej 6, 4., Ø. Telf. Taga 65. Kasserer: F. Andersen, Hejmdalsgade 13, 1., L.

Mælkeriarbejdernes Afdl. Form. Kr. Højlund, Godthaabsvej 56, F. Telf. Godthaab 132 y. Kass. M. Rasmussen, Holger Danskesvej 84, 2., F.

Oliemøllernes Afdl. Form. Sofus Larsen, Aarhusgade 80, 4., Ø. Telf. Øbro 1054 y., prvt. Telf. Str. 340 x. Kasserer C. Jensen, Clematisvej 13. S.

Post- og Toldvæsenets Ekstraarbejdere. Form. A. Christiansen, Østergaards Allè 1, Valby. Tlf. Valby 1011. Kass. Chr. Svendsen, Revalsgade 6 B, 2. B.

Remissearb. Fællesafdl. Form. O. F. V. Heintze, Valdemarsgade 46, B. Telf. Vester 126 y. Kass. C. Rasmussen, Danmarksgade 13, V. — Københavns Afdelings Formand: O. F. V. Heintze. Kasserer C. Jakobsen, Danmarksgade 8, 1., V.

Renovationsarb. Afdl. Form. A. Th. Henriksen, Holmblads Boulevard 1, 1. Kass. Chr. Jensen, Jægersborggade 16, 2.

Sandlossernes Fagforening. Form. og Kasserer H. L. Andersen, Aarhusgade 48, 1. Ø.

Støberi- og Maskinarbejdsmændenes Afdl. Form. C. Brun, Admiralgade 22, 1., K. Telf. 5170. Kass. C. Madsen, Overgaden o. V. 54, 1., C.

Sukkerhusarbejdernes Fagforening. L. Petersen, Gunløgsgade 60, 2. B. Telf. Amager 2536. Kasserer V. Nikolajsen, Burmeistergade 3, 1.

Tagpaparbejdernes Afdl. Form. N. P. Larsen, Ndr. Fasanvej 114, 2. F. Kasserer C. Villumsen, Flensborggade 2, 1. B.

Toldbodarbejdernes Fagforening. Form. C. O. Rød, Fischersgade 21, 1., S. Kass. Th. Sundstrøm, Visbygade 8, St., Ø.

Trælager- og Pladsarb. Afdl. Form. Rasmus Steen, Rødovre pr. Valby. Tlf. Rødovre 110.

Vagtfunktionærernes Afdl. Form. I. S. J. Møller, Fredericiagade 61, 4. K. Telf. Palæ 1512 y. Kasserer: H. V. Jensen, Meinungsgade 19, 1. N.

Øl- og Mineralvandsarb. Afdl. Form. L. P. Olsen, H. C. Andersensgade 14, 1.

JYLLAND OG FYN:

Aabenraa. Hans Henrichsen, Vestergade 14.

Aalborg A. Jens Olsen, Valdemarsgade 4. Telf. 3361.

Aalborg C. Jens Pedersen, Nygade 11, Vejgaard, Aalb. Tlf. 2849.

Aalborg F. Jens Tranholm, Østergade 33, Vejgaard, Aalborg. Tlf. 1518.

Aalborg H. Søren Jacobsen, Christiansgade 3, 2.

Aalborg K. H. K. Andersen, Løkkegade 5. Telf. 2380.

Aalbæk. Jørgen Høibjerg, Napstjert pr. Jerup.

Aalestrup. Jacob Uldbjerg, Aalestrup.

Aarhus A. Johannes Kortsen, Kristiansgade 27. Tlf. 2073. (Privat: Sølystgade 38).

Aarhus C. Aksel Jensen, Sølystgade 45.

Aarhus F. Chr. Christensen, Falstersgade 47, 2.

Aarhus H. Anders Mikkelsen. Kontor: Børsen, Telf. 5087, privat Bylowsgade 7, 1. Telf. 6119.

Aarhus J. Hans Larsen, de Mezasvej 3, 3.

Aarhus J. B. A. Kjeldsen, Tangen 8.

Aarhus Komm. Bernt Jensen, Falstersgade 31, 1.

Aarhus K. J. Ilsøe, Godthaabsgade 8. Tlf. 3278.
Aarhus M. Th. Christiansen, Holbergsgade 16, St.
Aarhus O. M. Nielsen, Læssøgade 47, 1.
Aarhus St. P. Thorendahl, Vestergade 25 A, 2. S. o. G.
Aars. Kr. Larsen, Tingvejen, Aars.
Agerbæk. Chr. L. Jensen, Starup pr. Tofterup.
Agersted. Paptækker Laurits Jensen, Agersted.
Agger. Peter Vinge, Agger pr. Vestervig, Jyll.
Alheden: Fr. Jensen, Skræ pr. Kjellerup.
Aidt. Joh. O. Kjær, Vejerslev pr. Thorsø.
Ansager. Martin P. Marcussen, Ansager St.
Arden. Jens P. Jensen, Arden pr. Arden St.
Assens, Fyn. Laurits Petersen, Ramsherred 47. Telf. 148.
Assens, Jyll. Karl Jensen, Assens pr. Mariager.
Auning. Søren Chr. Sørensen, Auning pr. Auning.
Baistrup. A. Nielsen, Baistrup pr. Tinglev.
Beder-Malling. Andreas Petersen, Malling.
Bjerringbro. Th. Carlsen, Bjerringbro.
Blaahøj. Mads Madsen, Blaahøj pr. Blaahøj St.
Bogense: Chr. Kristiansen, Odense Landevej.
Brabrand. Chr. Hejredal, Brabrand.
Brahetrolleborg Skovarbejdere. Skovarbejder Rasmus Sølyst, Mellemhaverne pr. Haagerup.
Bramminge. Jacob Sørensen, Bramminge.
Brande. Chr. Olesen, Nørregade. Telf. 162.
Brovst: Chr. P. Christensen, Brovst St.
Bryrup. Chr. J. Christensen, Bryrup St.
Brædstrup. Hans Peter Nielsen, Søgade 25, Brædstrup.
Brønderslev. Peder Duhn, Granly Brønderslev.
Brørup. Th. Thomsen, Folding pr. Brørup.
Bylderup. Theodor Hansen, Jejsing.
Bække. Anders Andersen, Bække.
Bælum. H. M. J. Hansen, Bælum St.
Daugaard. Anton Therkelsen, Daugaard.
Durup. Kr. Pedersen, Glynge pr. Durup.
Dybvad. Thomas Sørensen, Dybvad.
Ebeltoft. Anders Nymann, Villa Didia.
Ejsing. Jørgen Chr. Nielsen, Geddal, Ejsing pr. Vinderup.
Egernsund. Aug. Hilmer, Egernsund.
Esbjerg. J. H. Ravn, Danmarksgade 45. Telf. 108. Kontortid 9—12 og 3—7.
Faaborg. Karl Eriksen, Odensevej 36.
Faarup. Otto Pedersen, Faarup St.
Faistrup. Karl Hedegaard, Faistrup pr. Mundelstrup.
Ferring. Kr. Krarup, Ferring pr. Bonnet.
Fredericia A. S. P. Klüver, Kongensstræde 41.
Fredericia F. Johannes Petersen, Fynsgade 76.
Fredericia H. Martin Andersen, Prinsensgade 22.
Fredericia K. J. P. Stephansen, Vejlevej. Telf. 936.
Frederikshavn A. J. C. M. Vesterskov, Tuxensgade 6 Telf. 347.
Frederikshavn H. Chr. Jensen, Svendehjemmet.
Fussingø. Niels Rasmussen, Svinding pr. Randers.
Galten. P. Andersen, Galten.
Give. Niels Nielsen, Fredensgade, Give.
Gjern. Las Lassen, Gjern St.
Gjøl-Øland. Marinus Jacobsen, Gjøl pr. Gjøl.
Gjørding. Andreas Nissen, Gjørding By, Gjørding St.
Glamsbjerg. Harald Hvid, Glamsdalen pr. Glamsbjerg.
Glatved. Anton Andersen, Balle.
Glejbjerg. Jens F. Nielsen, Terpling pr. Glejbjerg.
Graasten. Johs. Koch, Nalmadebro, Graasten.
Grenaa. Rasmus Jensen, Grønland, Grenaa.
Grindsted. Thule Friis, Frederiksberg, Grindsted.
Haderslev. Carl Hansen, Moldrupvej 27.
Hadsten. Jens Sørensen, Vinterslev, Hadsten.
Hadsund. Kristian Jensen, Frederiksberg, Hadsund. Telf. 173.
Hammel. P. S. Dyhr, Hammel.
Hammershøj. Ole Jensen, Hammershøj pr. Viborg.
Handsted-Lundum. Ejnar Falk, Raadved pr. Lundum.
Harboøre. Peder Andersen, Harboøre.
Harlev. Jens Røgen, Fremlev pr. Harlev.
Hasle, Jyll. H. M. Mathiasen, Hasle pr. Aarhus.
Haslund-Ølst. Jens Nielsen, Ølst pr. Randers.
Hee. Jens Lauridsen, Hee, Jylland.
Hellum. Anders Hansen, Hellum By pr. Brønderslev.
Herning. Jens Jensen, Bethaniagade 20. Telf. 462.
Hinnerup. Martin Pedersen, Hinnerup.
Hirtshals. Jens Peter Jensen, Hirtshals pr. Hjørring.
Hjallerup. Anton Christensen, Paghsgade.
Hjerm. Johan Christensen Hjerm.
Hjørring. L. P. Larsen, Strømgade 4. Telf. 751.
Hobro. Martin Mikkelsen, Horsø, Hobro.
Holstebro A. Chr. Strømvig, Nørregade 33.
Holstebro K. Niels Dalgaard, Lægaardsvej, Holstebro.
Holstebro St. Aksel Petersen, Sønderlandsgade 1.
Holsted. Emil Svendsen, Holsted By.
Hornslet. J. Laursen, Hornslet Mark, Hornslet.
Horsens A. Jens Jensen, Sommerlystgade 8. Tlf. 495.
Horsens H. Niels Anton Iversen, Søndergade 43.
Horsens K. Ludvig Jørgensen, Spedalsø 15.
Houlbjerg. Niels Bengtsen, Houlbjerg pr. Lauerberg.
Hovedgaard. Christian Christensen, Hovedgaard St.
Husby. Rasmus J. Hansen, Tybrind pr. Eiby St.
Hvornum. Andreas Hansen, Hvornum pr. Hobro.
Højslev. Jens Larsen, Søby pr. Højslev.
Ikast. Niels Chr. Jensen, Ikast, Ikast. St.
Jelling. J. Munck Petersen, Jelling, Jylland.
Juelsminde. Albert Nielsen, Klakring St.
Karup. Chr. Grove Jensen, Karup.
Kerteminde. Chr. Mogensen, Søndergade 56.
Kjellerup. Fr. Overgaard, Vestergade.
Kolding A. Frants Thomsen, Læssøgade 41, Kolding. Telf. 1305.
Kolding H. S. P. Sørensen, Schørringsvej 12, 1., Kolding.
Kolind. S. P. Sørensen, Kolind.
Kongerslev. Karl Nielsen, Kongerslev, Jyll.
Kristiansfeld. Morten Riis.
Kvissel. Peter Sørensen, Nr. Broens Hus, Kvissel St.
Langaa. Jens Martin Jensen, Gl. Langaa pr. Langaa St.
Laurberg. Valdemar Gabriel, Laurberg.
Laven. Jens Jensen, Alling pr. Laven St.
Lem. Søren Nielsen, Nørre Lem pr. Skive.
Lemvig. Jens Dalgaard, Rødvang, Vangevej, Lemvig.
Lunderskov. Hans Jørgen Jensen, Storegade, Lunderskov.
Lysbro. Jesper Jensen, Lysbro pr. Silkeborg.
Løgstør. Karl Grønning, Vægtergade.
Løgumkloster: Martin Outzen, Løgumkloster.
Løkken. Hans Eskildsen, Løkken.
Løsning. Anton Andersen, Rimmerslund Mk. pr. Hedensted.
Mariager. Chr. Mikkelsen, Vestergade.
Middelfart. H. C. Schou, Odensevej 62.
Moselund. Lund Kidmose, Engesvang St.
Mou. Martin Svendsen, Mou.
Møgeltønder. Knud Knudsen, Møgeltønder.
Mønsted. Anton Kristensen, De jydske Kalkværker pr. Sparkær.
Mørke. Kjeld Jacobsen, Mørke Mark pr. Mørke St.
Nibe. F. Fagersen, Tyvdalsgade, Nibe.
Nyborg. C. Larsen, Vestervoldgade 6. Telf. 486.
Nykøbing, Jyll. A. Jens Poulsen, Nørrebro, Nykøbing, Jyll.
Nykøbing, Jyll. F. N. P. Christoffersen, Nørregade 40.
Nørre Aaby. Jens Hansen Jensen, Nr. Aaby St. Telf. 133.
Nørre Sundby A. Niels Villadsen, Ryesgade 3. Telf. 1582. Kontortid: 12—1 og 6½—7½.
Nørre Sundby H. Th. Jensen, Vestergade 1, Nørre Sundby.
Odder. Anders M. Sørensen, Nørregade 23.
Odder Skovarb. Søren Rasmussen, Fillerup pr. Odder.
Odense A. Carl Larsen, Ramsherred 15. Telf. 3813.
Odense C. Jacob Hansen, Vesterbro 99.
Odense F. C. Mathiesen, H. C. Andersensgade 62, St. Telf. 3158.
Odense G. P. Rasmussen, Enighedsvej 2, Odense.
Odense H. Anders Jensen, Slotsvej 4.
Odense Komm. K. Jakobsen, Viktoriagade 32, 1.
Odense K. P. Jensen, Jens Bentsensgade 10, 1.

Odense L. P. Th. Thomsen, Kanalvej 40, Odense. Tlf. 4761.
Odense M. Chr. Jensen, Kanslergade 5, 1. Sal.
Odense S. P. F. A. Petersen, Vesterbro 112, 3 Sal tv.
Odense St. A. Larsen, Hannerupgaardsvej 51, 1. Telf. 3379.
Onsild. Th. Thomassen »Solhjem« Onsild St. Telf. 4.
Ormslev. Peder Sørensen, Ormslev St.
Oue. Chr. Pedersen, Oue pr. Hobro.
Over Jerstal. Niels Glimberg, Alkjær pr. Over Jerstal.
Pandrup. C. M. Pedersen, Bleggrav pr. Kaas St.
Pindstrup. Harry Nielsen, Ringsø pr. Pindstrup.
Randers A. S. Simonsen, Viborgvej 18, St. Telf. 2296.
Randers F. Jens Chr. Sørensen, Fjordgade 9, 1.
Randers J. S. A. Nielsen, Nørrebrogade 70.
Randers K. P. C. Nielsen, Kirkegade 16. Telf. 1571.
Randers M. Chr. Jensen, Fortunavej 2.
Ranum: Jakob Larsen, Ranum.
Ribe. Jørgen Johansen, Præstegade 390, Ribe.
Ringe. Johs. Hansen, Villavej.
Ringkøbing L. Chr. Lauridsen, Nørregade 15.
Rudkøbing. Jens Johansen, Bellevue, Rudkøbing.
Ry. Magnus Voetmann, Gl. Ry pr. Ry St.
Ryomgaard. Møller Jørgensen, Attrup, Ryomgaard.
Rødding, Nørrejylland. Povl Graugaard, Rødding Hede pr. Skive.
Rødding, Sønderjylland. P. M. Skou, Rødding, Sdr. Jylland.
Rønbjerg. Rs. Carlsen, Hvide Mose, Vinderup.
Seest. Chr. Davidsen, Seest pr. Kolding.
Silkeborg A. Søren P. Poulsen, Holbergsgade 25.
Silkeborg St. Th. Andersen, Toldbodgade 5.
Sindal. Niels Peter Jensen, Nørregade 44.
Skaade. Kr. Nielsen, Langballe pr. Maarslet.
Skagen. Karl A. Woller, Vesterby Skagen.
Skanderborg. Høier Maltesen, Banegaardsvej 10.
Skarehage. Kristian Sørensen, Ejerslev, Nykøbing M.
Skelund. Chr. Haakonsen, Visborg pr. Visborg St.
Skive A. Jens C. Rasmussen, Sallinggade 8.
Skive K. Th. Thomsen, Kirkegade 7.
Skjern. Chr. Skaarup, Østergade 46.
Skjød. Jens Olesen, Sønderskov pr. Hammel.
Skovarbejderne. Magnus Stobberup, Dagnæs pr. Horsens.
Skærbæk. Chr. Mærsk, Skærbæk.
Skørping. Frits Møller, Ræbild pr. Skørping.
Sparkær. Niels Chr. Jeppesen, Sparkær St.
Stenderup. S. Sørensen, Stenderup.
Stenstrup. Rasmus Hansen (Mathiassen) Dongshøjrup Kirkeby pr. Stenstrup.
Stenvad. C. M. Jokumsen, Ørbæk pr. Ramten.
Stevn. Karl M. Christensen, Ringelvig pr. Hadsund.
Stevnstrup. Peder Olesen, Stevnstrup.
Stilling. Harald Nielsen, Stilling St.
Stoholm, Peder J. Pedersen, Stoholm.
Struer. N. P. Iversen, Vestergade 57
Støvring. Jens Chr. Jensen, Støvring.
Svendborg. Chr. Mikkelsen, Dronningholmsvej 33. Tlf. 457.
Svendstrup. P. Qvist, Svendstrup.
Svindinge. Johs. Madsen, Svindinge pr. Øxendrup.
Sæby. A. C. Nielsen, Søndergade 15, Sæby.
Søby-Sall. J. Chr. Thomsen, Tulstrup pr. Sall St.
Sønderborg. J. Philipsen, Fagforeningshuset, Bjerggade 7.
Sdr. Felding. Niels Kjergaard. Sdr. Felding.
Sønder Omme. Martin Jensen, Stakroge St.
Taars. Vilhelm Christiansen, Amdal pr. Ilbro.
Tange. Jens Vestermark, Ans pr. Ansby.
Tarm. N. Chr. Jensen, Tarm.
Tavlov. Karl Vilhelmsen, Sdr. Vilstrup pr. Eltang.
Thisted. Chr. Iversen, Kastet 25.
Thorsager. Vilh. Pedersen, Thorsager St.
Thorsø. Alfred Thomsen, Thorsø.
Tilst. Nikolaj Lajer. True Mark pr. Mundelstrup.
Tinglev. Banearb. Vilh. Jacobsen, Tinglev St.
Tinning. Arent Madsen, Foldby Hede pr. Hinnerup.
Tistrup. Aksel Hammelsvang, Tistrup.
Toustrup. Albert Nielsen, Toustrup pr. Toustrup St.
Tranbjerg. G. Møller, Sleth pr. Tranbjerg.
Troldhede. Carl Bevensee, Troldhede.
Trustrup. Søren Christensen, Trustrup.
Tylstrup. Julius Petersen, Toften, Tylstrup.
Tønder. Hans L. Jensen, Markgade.
Tørring. Peter Christensen, Staugaards Mark pr. Tørring.
Udbyneder. Kr. Sørensen, Havndal St.
Uggelhuse. Chr. Christensen, Floes Skov pr. Uggelhuse.
Ulstrup. Marius Sørensen.
Vamdrup, H. P. Hansen, Nørregade 45.
Varde. Rasmus Hansen, Hjertingvej 11, Varde.
Vejen. J. Chr. Bach, Rolighedsvej 15.
Vejle A. Mads Madsen, Gl. Havn 20.
Vejle F. Jens Nielsen, Gl. Havn 36. Telf. 1585.
Vejle K. Chr. Dahl Hansen, Ribevej 16, 1.
Vejle M. Aksel Nielsen, Koldingvej 40.
Viborg. P. Mathiasen, Nørregade 4.
Viby, Jyll. Jens Olsen, Vestergaardsvej, Viby, Jyll.
Vigerslev. Marius Eriksen, Komigen pr. Langesø.
Vildbjerg. P. L. Ulrich, Vildbjerg.
Vinderup. Marius Nielsen, Havevej.
Vojens. Jørgen Hesselberg, Jegerup ved Vojens.
Voldby. Niels A. Nielsen, Voldby pr. Hammel.
Voldum. Søren Knudsen, Hørning Volk Mølle St.
Volstrup. Karl Pedersen, Volstrup St.
Vraa. Niels Chr. Nielsen, Mejerigade 4, Vraa St.
Ølgod. Johs. Schmidt, Nymandsgade.
Ørnhøj. Chr. Cedergren Beck, Grønbjerg.
Øster Vraa. Karl Christensen, Øster Vraa.

SJÆLLAND OG ØERNE:

Aakirkeby. Harald Køhlert, Aaker pr. Aakirkeby.
Allinge-Sandvig. S. Wahlstrøm, Strandvejen, Allinge, Bornholm.
Asnæs. L. P. Jørgensen, Tolsager pr. Asnæs.
Ballerup. Aug. Christensen, Andelsboligforen., Ballerup.
Birkerød. Oluf Andersen, Bakkevej.
Bloustrød. Adolf Jensen, Vassingerød Old pr. Farum St.
Bornh. Skovarb. Hans Westh, Nydamshus pr. Aakirkeby.
Borup. Carl Jacobsen, Nørre Dalby, Borup St.
Esrom. N. P. Nielsen, Tumlinghus pr. Esrom.
Faxe. Chr. Johannsen, Rønnedevej.
Faxe Ladeplads. Ole Olsen Høgsholt, Faxe Ladeplads.
Fensmark. Carl G. Clausen, Fensmark Forsamlingshus pr. Olstrup St.
Fredensborg. Julius Hansen, Grønholt, Fredensborg.
Frederikssund. Hans St. Larsen, Lundevej, Frederikssund. Telf. 206.
Frederiksværk P. Larsen, K. A. Larsensgade 10. Telf. 166.
Gadevang. Jens Jensen, Gadevang, Hillerød St.
Glumsø. Anders Petersen, Glumsø Præstemark, Glumsø.
Glostrup. P. Chr. Jørgensen, Godsbanevej 11, Glostrup.
Grænge. Niels Chr. Hansen, Grænge pr. Grænge St.
Græsted. Martin Henriksen, Græsted.
Gudhjem. Hans Jensen, Gudhjem, Bornholm.
Gørlev. Peder Pedersen, Rye pr. Gørlev.
Gørslev. P. Johansen, Gørslev Nyvang, Østervang St.
Haarlev. Niels P. Olsen, Himlingøje pr. Vallø.
Hasle, Bornholm. Jenus Espesen, Degnekrogen, Clemens pr. Hasle, Bornholm.
Haslev. Vald. Jørgensen, Kirkepladsen, Haslev.
Havdrup. Vilh. Christiansen, Havdrup Telf. 113.
Hedehusene. Lars Petersen, Fabriksvej, Hedehusene.
Helsingør A. Chr. Thelin, Andelsboligforeningens Hus Nr. 3, Gurrevej, Helsingør.
Helsingør F. C. C. Petersen, Lille Lundegade 7, St.
Helsingør S. L. P. Poulsen, Sudergade 13.
Herfølge. Julius Larsen, Svansbjerg pr. Herfølge. Telf. Herf. 65.
Herlev. C. J. Andersen, Vandværksvej, Herlev.

Herlufmagle. Frede Larsen, Gelsted pr. Herlufmagle.
Hillerød. H. P. Jensen, Østergade 2. Tlf. 312.
Holbæk. Carl V. Jensen, Holbæk.
Holeby. Lars Chr. Jensen, Erindlev pr. Rødby.
Hvalsø. Niels Larsen, Nr. Hvalsø pr. Hvalsø.
Hørsholm. Chr. Nielsen, Sandbjerg pr. Hørsholm Telf. 383.
Hørve. Jens Zachariasen, Hørve Lillevang pr. Hørve.
Ivigtut. Ernst Sonne Nielsen, Kryolitarbejder, Ivigtut, Grønland. (Adr. Gl. Torv 22).
Jyderup. P. Andersen, Teglværksvej, Jyderup St.
Jydstrup. Hans Fr. Petersen, Jydstrup pr. Ringsted.
Kallundborg. Rasmus Laursen, Baggraven 3, 2. Telf. 512.
Karise. Hans P. Andersen, Haarlev Overdrev pr. Karise.
Knabstrup. Jørgen Marcussen, Knabstrup Teglværk, Knabstrup.
Kongsted. Jens Rasmussen, Rønnede Kro pr. Rønnede.
Korsør. Alfred Sørensen, Baggade 18. Telf. 411.
Køge A. Johs. A. Jensen, Ølsemagle Lyng pr. Køge.
Køge G. P. Madsen, Søvang pr. Køge.
Køge K. Chr. Christiansen, Vestergade 19.
Langebæk. Peter Chr. Skov, Kallehave pr. Kallehave St.
Lyderslev. Stockholm Petersen, Lyderslev pr. Storehedinge.
Lyngby. Hans J. Sonberg, Jernbanevej 5.
Lynge. Nicolai Larsen, Lynge By pr. Lynge St.
Maarum. Aug. Svendsen, Ejlstrup pr. Helsinge.
Maribo. Johs. Petersen, Nørre Søgade 5.
Møen. H. P. Larsen, Udby pr. Stege. Telf. 164.
Nexø. Jens Hansen, Nyboder.
Nivaa. Jørgen Jørgensen, Sletten, Humlebæk.
Nykøbing F. Thorvald Rasmussen, Lollandsgade 6.
Nykøbing Sj. Laur. Larsen, Algade 42.
Nysted. H. C. Madsen, Østergade 7.
Næstved. Frands Petersen, Amtmandsgade 9. Tlf. 880. (Privat 813.).
Nørre Alslev. Johs. Jensen, Orehoved.
Odsherred. Viggo Larsen, Glostrup Overdrev pr. Nykøbing Sj.
Ousted. Ole P. Hansen, Ny Ousted pr. Lejre.
Præstø. Ole Chr. Petersen, Grønnegade 151.
Refsnæs. N. P. Offersen, Aagerup, Kallundborg.
Ringsted. Vilh. Andersen, Søndergade. Telf. 421.
Roskilde. Axel Petersen, Støden 5. Telf. 813.
Ruds-Vedby. Oluf Lorentzen, Vedby Skov, Ruds-Vedby Rødby. Aage Mogensen, Sædinge pr. Rødby.
Rødvig. Peder Henrik Pedersen, Rødvig.
Rønne. Helfred Nielsen, Ny Østergade 40.
Samsø. Jens S. Henriksen, Koldby pr. Koldby.
Sierslev Jakob Jakobsen, Ringe pr. St. Hedinge.
Skelskør. Anders Jensen, Ahlgade.
Skibby. Magnus Madsen, Østby pr Skibby.
Skævinge. Holger Jensen, Borup pr. Skævinge. Telf. Skævinge 85.
Slagelse A. Vilh. Brodersen, Bredegade 44.
Slagelse F. Vilh. Christiansen, Volden 4. Telf. 424.
Sorø. A. P. Christiansen, Søndergade 18. Telf. 309.
Stenlille. J. P. Johansen, Stenlille, Stenlille St.
Storehedinge. P. Rasmussen, Rengegade 109.
Strøby. Kristen Pedersen, Strøby pr. Strøby.
Stubbekøbing. Chr Olsen, Carlsfeldtvej.
Svaneke. Karl Jørgensen, Hullebakken, Svaneke.
Svinninge. Hans V. Christiansen, Svinninge.
Søllerød. Laurits Nielsen, Trørød pr. Vedbæk.
Taarnborg. Carl Rasmussen, Halseby pr. Korsør.
Taastrup. Ejner Petersen, Klovtofte pr. Taastrup.
Thoreby. Johs. Jensen, Flintinge pr. Flintinge.
Thorkildstrup. Ejnar Jensen, Thorkildstrup Mark pr. Roskilde.
Tureby. Ejnar Nielsen, Høstentorp pr. Tureby.
Tikøb. Vilh. Larsen, Borsholm Overdrev pr. Hellebæk.
Tingsted. Rudolf Rasmussen, Stubberup pr. Tingsted.
Tølløse. Jens P. Hansen, Trekronervej, Tølløse St.
Vejby-Tibirke. Laurits Petersen, Vejby pr. Helsinge.
Vemmelev. Karl Hansen, Forlev By, Forlev St.
Vemmetofte. N. P. Pedersen, St. Spjellerup pr. Karise.
Viby. Christian Hansen, Gl. Viby, Viby St., Sjælland.
Viskinge. Chr. Petersen, Viskinge Mark pr. Værslev St.
Villingebæk. William Olsen, Villingebæk, Dronningemølle.
Vordingborg. Chr. Larsen, Mathiesensvej pr. Masnedsund. Telf. 466.
Væggerløse. N. L. Nielsen, Højet pr. Væggerløse.
Værløse. Julius Andersen, Bringe pr. Ballerup.

HOVEDBESTYRELSESMEDLEMMER & SEKRETÆRER.

Valgt af den samlede Kongres.

Formand: M. C. Lyngsie, H. C. Andersensgade 14, Kbh. K. Telf. 2140.
Hovedkasserer Johs. Sørensen, H. C. Andersensgade 14, Kbh. K. Telf. 2140.
Sekretær Chr. Sørensen, H. C. Andersensgade 14, Tlf 2140.
Forretningsfører Hans Nielsen, Løkkegade 27, Aalborg. Telf. 1515.
Forretningsfører Axel Olsen, N. Fasanvej, 259, 2. L. Tlf. Taga 3006.
Forretningsfører Valdemar Petersen, Ivar Hvidtfeldsgade 8, 1. Aarhus. Tlf. 1948.

København og Omegn:

Forretningsfører Sophus Mortensen, Kontor: H. C. Andersensgade 14, 1., K., Telf. 2140 (privat Nora 3212). Th. Pedersen, H. C. Andersensgade 10, K., Telf. C. 14033. Niels Rasmussen, Kapelvej 55, N. Telf. 3496. C. Brun, Admiralgade 22, 1. Tlf. 5170. Sofus Larsen, Aarhusgade 80, 4., Ø. Telf. Øbro 1054 y. (privat Telf. Str. 340 x.) — **Man bedes erindre, at Postdistriktets Bogstav altid skal vedføjes paa Breve.**

Jylland og Fyen:

Forretningsfører Carl Drejer, Nyelandsvej 37, 2., Kbh. F. Telf. 11,240. J. H. Ravn, Danmarksgade 45, Telf. 108, Esbjerg. Marius Sørensen, Ulstrup. Chr. Mikkelsen, Dronningholmsvej 33, Tlf. 361, Svendborg. Johs. Kortsen, Kristiansgade 27, Aarhus. Telf. 2073. Aarhus. Hans Henrichsen, Vestergade 14, Aabenraa.

Sjælland og Øerne:

Forretningsfører Jens Larsen, Kildemarksvej 14, Telf. 209, Næstved. Viceforretningsfører H. P. Jensen, Østergade 2, Telf. 312, Hillerød, Vilh. Brodersen, Bredegade 44, Slagelse. Andr. Nielsen, Paradisgade 10, Rønne, Bornholm. Axel Petersen, Støden 5, Telf. 813, Roskilde.

Sekretærer:

Georg Hansen, Niels P. Hansen, Otto Jespersen, Peter Johansen, N. C. Christensen og L. P. Olsen, H. C. Andersensgade 14, St. Telf. 2140.

Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Formand Johannes Nielsen, Næstformand J. P. Johannessen, Regnskabsfører Chr. Pedersen, Nørre Søgade 29, København K. Telf. 9961.

Samtlige Afdelinger er tillige Afdeling af »Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark«. Der er i alle disse Afdelinger oprettet Arbejdsanvisningskontorer med Kontrol og Udbetaling af Understøttelse til Kassens arbejdsløse Medlemmer.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 9 | 8. August | 1923 | 28. Aarg.

Den internationale Arbejdsmands-Kongres i Wien.

Den 16.—21. Juli.

I Oktober Maaned 1920 genoprettedes paa en Kongres i Amsterdam, fra hvilken vort Fagblad den Gang bragte udførligt Referat, Arbejdsmændenes internationale Organisation, hvis officielle Navn paa Skandinavisk lyder: Internationale Grov- og Fabrikarbejder Føderation.

Denne internationale Sammenslutning af ikke faglærte Arbejdere (Transportarbejderne undtaget) afholdt nu sin 2. ordinære Kongres i Wien, og hertil havde vort Forbund sendt som Repræsentanter: Forbundsformand M. C. Lyngsie, Næstformanden J. C. Larsen og Hovedbestyrelsesmedlemmerne Sofus Larsen og Niels Rasmussen. Arbejdsløshedskassen havde sendt Regnskabsfører Chr. Pedersen som Repræsentant.

Paa Kongressen var iøvrigt repræsenteret følgende Lande: Belgien, Holland, Tyskland, Østrig, Czecko-Slovakiet, Norge (saavel Arbejdsmandsforbundet som Papirarbejderforbundet), Sverige (de samme to Forbund) og Danmark (vort Forbund og kvindeligt Arbejderforbund). Desuden var til Stede af den internationale Bestyrelse (Exekutiv-Komiteen) August Brey, Tyskland, Chr. Sørensen, Danmark, Poul Fassin, Belgien og Julius Weiss, Østrig, — Føderationens Formand, James O'Grady, England var paa Grund af en Kongres hjemme forhindret i at være til Stede, og det samme gjaldt samtlige de engelske Delegerede. Det internationale Sekretariat var repræsenteret ved Sekretær H. Stenhuis og Frøken Oesterwejk.

Som Kongressens Gæster deltog som Repræsentanter for det østrigsge Arbejderkammer, Direktør Hanusch og Partifællerne Frans Domes og Dr. Ernst Steiner. Som Repræsentant for Socialdemokratisk Forbund i Østrig, Dr. Wilhelm Ellenbogen, som Repræsentant for den socialdemokratiske Partigruppe i den østrigske Rigsdag: August Forstner. Som Repræsentant for de internationale Fagforbund: Edo Fimmen, og som Repræsentant for Folkenes Forbunds Arbejdsbureau i Genf: H. de Roode.

Endvidere havde det svejtsiske Tekstilarbejder-Forbund, der blandt sine Medlemmer ogsaa tæller ca. 5000 Fabrikarbejdere, anmodet om at faa Lov til at sende et Par Repræsentanter som Gæster, og det samme havde det alrussiske Forbund for Arbejdere og Funktionærer i den kemiske Industri anmodet om. Kongressen vedtog at betragte Svejtserne som Kongressens Gæster og at give de russiske Repræsentanter Lejlighed til at overvære Kongressen som Tilhørere.

Denne Beslutning blev truffet under Hensyn til, at det russiske Forbund ikke staar tilsluttet det almindelige, faglige Internationale, men derimod det saakaldte røde, faglige Internationale. De tilstedeværende Repræsentanter for de tilsluttede Organisationer repræsenterede ialt 1,076,107, og hertil kommer det engelske Forbund, der, som sagt, var forhindret i at lade sig repræsentere, men hvis Medlemsantal andrager 1,277,000, saaledes at Føderationen for Tiden ialt tæller 2,353,107.

Kongressens Dagsorden var følgende::

1) Kongressens Aabning,

2) Behandling af Sekretærens Beretning,
3) Behandling af Lønforholdene i:
den kemiske Industri, Papirindustrien, Margarineindustrien, Gummiindustrien, Cementindustrien.
4) Foredrag af Formanden O'Grady om Arbejdernes Medbestemmelsesret i Industrien.
5) Foredrag af Partifælle Hanusch om de østrigske Bedriftsraads Virksomhed.
6) Behandling af indsendte Forslag,
7) Foredrag af Sekretær R. Stenhuis om vor Fagbevægelses Principper,
8) Valg af Sekretær,
9) Valg af international Bestyrelse,
10) Eventuelt,
11) Afslutning.

I O'Grady's Fraværelse aabnede Føderationens Næstformand, Aug. Brey, Kongressen, og idet han hilste de tilstedeværende Repræsentanter for de ikke faglærte Arbejderes Organisationer velkommen, mindede han dels om det internationale Samarbejde, der før Krigen havde fundet Sted imellem de skandinaviske og de tyske og østrigske Forbund, et Samarbejde, der væsentlig skyldtes de skandinaviske Repræsentanter, Lyngsies og Janne Jönsons Initiativ og om, hvorledes under Verdenskrigens Hærgen denne gamle Sammenslutning var traadt ud af Kraft paa samme Maade som de andre faglige Sammenslutninger, — hvordan derefter Trangen til Samarbejde mellem de europæiske Arbejdsmands-Organisationer havde ført til, at man efter Krigens Afslutning var samlede i Amsterdam 1920 og havde genoprettet det Internationale, hvis hidtidige og fremtidige Virksomhed skulde drøftes og behandles her.

Han mindede om, at Verden endnu sukkede under Følgerne af den frygtelige Verdenskrig, der i Virkeligheden fortsattes hver eneste Dag imellem Tyskland og Frankrig, i hvilken Henseende han bl. a. pegede paa den franske Ministerpræsident Poincare's Udtalelse om, at man fra fransk Side efter Versailles-Freden

havde Adgang til at fortsætte Krigen med andre Vaaben.

Som det jo er ret naturligt, var Brey's Tale stærkt præget af hans personlige Indtryk af den Nød, i hvilken hans Fædreland for Tiden er stedt, men Ledemotivet i hans Aabningstale var dog hovedsagelig en Maning om Enhed og Enighed, Sammenhold og fast Sammenslutning imellem Europas fagorganiserede Arbejdsmænd.

Efter den stemningsfulde Aabningstale havde Gæsterne Ordet og saavel Repræsentanterne for det østrigske Arbejderparti som Repræsentanterne for det internationale Fagforbund og for Folkenes Forbunds Arbejdsbureau hilste Arbejdsmændenes internationale Stævne i varme Ord og ønskede Held og Lykke til Kongressens Handlinger og Beslutninger.

Under Behandlingen af Sekretærens Beretning om Virksomheden i de forløbne 2 Aar oplystes det, at i 1921 havde det italienske Fabrikarbejderforbund søgt Optagelse og anmeldt, at det talte ca. 200,000 Medlemmer. Imidlertid havde den fascistiske Bølge overskyllet Italien, inden Beslutningen var blevet effektiv. De seneste Efterretninger gik ud paa, at Forbundets Medlemstal var splittet, og at der af betalende Medlemmer kun var ca. 8000 tilbage. Under disse Forhold var der for Tiden ikke blevet noget ud af den italienske Organisations Indmeldelse, men det var jo at haabe, at Forholdet snart kunde rettes.

Med de to franske Forbund havde der været ført Forhandlinger om Tilslutning, og de havde begge i Princípet erklæret sig villige til Tilslutning, men Papirarbejderforbundet havde for sit Vedkommende erklæret, at det ikke var i Stand til at betale Kontingent for Tiden, og det almindelige Fabrikarbejderforbund havde heller ikke gjort Alvor af at indmelde sig.

Der var opnaaet Forbindelse med to polske Organisationer, og paa Kongressen forelaa der skriftlig Anmodning om Optagelse fra Forbundene i Bulgarien og Letland.

Siden Kongressen i Amsterdam var samtlige 3 skandinaviske Papirarbejderforbund indmeldt, og af disse havde det norske og det svenske Forbund sendt Repræsentanter til Kongressen.

Sekretærens Beretning, der var ledsaget af en Række Tabeller over Bevægelserne i de tilsluttede Forbunds Medlemstal og økonomiske Forhold i Aarene fra 1914 til 1922, blev efter en kort Diskussion taget til Efterretning. I Forbindelse med denne Beretning behandledes et fra det svenske og danske Forbund i Fællesskab fremsat Forslag vedrørende Beretninger til det internationale Sekretariat, og Kongressen sluttede sig til Forslaget under den Form, at der hvert Kvartal skal indsendes, korte, skematiske Beretninger over Bevægelserne i Medlemstal o. s. v., men at de tilsluttede Forbund iøvrigt har Pligt til, naar der forekommer Begivenheder af større Betydning indenfor deres Omraade, straks at indsende særlig Beretning herom til Sekretariatet.

Fra Sekretariatet forelaa der, paa Grundlag af indhentede Oplysninger fra de forskellige Lande en udførlig Beretning over Løn- og Arbejdsforhold i den kemiske Industri, Papirindustrien, Margarineindustrien, Gummiindustrien og Cementindustrien. Denne Beretning er en hel stor trykt Bog, som naturligvis ikke kan gengives i et Fagblads Spalter. Det kan kun siges her, at Beretningen viste, at vi Danske med Hensyn til Lønninger saavel som med Hensyn til almindelige Arbejdsforhold hører til de i allerførste Række værende Organisationer, hvilket ogsaa almindeligt anerkendes fra alle Sider.

Den internationale Sekretær anmodede de tilstedeværende Repræsentanter om, hvis de var i Stand dertil, da at oplyse, hvordan de i Beretningen indeholdte Lønninger, der var udarbejdet paa Grundlag af Oplysninger, der var indsamlet i Oktober—November Maaned f. A. forholdt sig til de Lønninger, der betaltes i Dag. Det eneste Forbund, der var i Stand til at give kort og klar Besked herom, var Dansk Arbejdsmands Forbund, som kunde meddele, at samtlige disse Lønninger var gældende med en Reduktion af 6 pCt. I Østrig havde man Lønforandringer efter glidende Skala hver Maaned og i Tyskland hver Uge, saa for disse Landes Repræsentanter var det jo paa Forhaand umulig at angive noget bestemt Tal, men ogsaa de andre Landes Repræsentanter erklærede, at de manglede Materiale til at give fyldestgørende Oplysninger paa Pladsen. Under den Diskussion, der førtes om denne Beretning, havde de danske Repræsentanter Lejlighed til at pege paa, at vi gennem vore Overenskomster med Arbejdsgiverorganisatio-

nerne, de deri indeholdte Regler for Behandling af faglig Strid og de saa godt som overalt i Industrien indførte Tillidsmandsregler, allerede i en Aarrække havde haft den Adgang til at øve Indflydelse paa Forholdene rundt om paa Arbejdspladserne, som Kammeraterne i de tysk-østrigske Lande først havde faaet efter de ved Verdenskrigen og Revolutionen vedtagne Bedriftsraads-Love.

Under dette Punkt paa Dagsordenen fik Repræsentanten for det russiske Forbund ogsaa Lejlighed til at give en mundtlig Fremstilling af Forholdene i Rusland, af hvilken det fremgik, at Industrien og Erhvervsforholdene overhovedet nu i dette Land var i Opkomst, og at Lønningerne, selv om de endnu ikke havde naaet det Standpunkt, de stod paa forinden Krigen, dog, naar Hensyn toges til Varepriserne, var kommet op paa ca. 80 pCt. af Lønnen før Krigen. Iøvrigt malede den russiske Repræsentant naturligvis Forholdene i Sovjetregeringens Land med de lysest mulige Farver, men hans Svar paa direkte Forespørgsler om, hvorvidt Arbejderorganisationerne virkelig var selvstændige Fagorganisationer i almindelig europæisk Forstand, der var i Stand til uafhængigt at vælge og gennemføre deres Lønpolitik saavel overfor Regering som overfor private Arbejdsgivere, var meget svævende.

O'Grady havde, da han ikke selv kunde være til Stede, sendt en skriftlig Udarbejdelse af det Emne, som han skulde indlede, og dette Foredrag blev forelæst af Aug. Brey.

Saavel af dette som Stenhuis' og Direktør Hanusch' Foredrag skal vi i senere Numre af Fagbladet bringe nøjagtige Oversættelser, og saa slutter vi for i Dag, og fortsætter Referatet i næste Nummer.

Afgjorte Murerarbejdsmands-Sager af principiel Betydning.

I Holbæk var der opstaaet Strid mellem Murermestrene og vor derværende Afdeling om Forstaaelsen af Pgf. 3, sidste Stk., i Landsoverenskomsten med Centralforeningerne vedrørende Nedbrydning. Bestemmelsen lyder som bekendt saaledes:

»Nedbrydning af hele Bygninger og større Dele af saadanne, Dampskorstene, Tegl- og Bagerovne og lignende Ovne samt Ophugning af Cement betales, for saa vidt Arbejdet ikke udføres i Akkord, med et Tillæg af 13 Øre pr. Time.«

Nu skulde der paa Elektricitetsværket nedbrydes en Gavl, i hvilken der sad ca. 20,000 Sten. Hele Bygningen skulde efter Mestrenes Opgivende indeholde ca. 120,000 Sten, efter Fagforeningens Opgivende ca. 80,000 Sten, og nu paastod Mestrene, at naar der kun skulde nedbrydes 20,000 Sten af en Stenmasse paa ca. 120,000 eller 80,000, saa var det i hvert Fald ikke en større Del af en Bygning.

Denne Fortolkning af Bestemmelsen kunde hverken vor Afdeling eller vi tiltræde, for Følgen kunde jo let blive, at man udmærket godt kunde rive ⅓ af en stor Bygning ned uden at faa Tillæget, fordi de tiloversblevne ⅔, selv om der maaske i den ⅓, der var blevet nedbrudt, sad over 100,000 Sten, og vi hævdede derfor ganske naturligt, at naar Arbejdet havde Karakter af Nedbrydning, saa hjemlede Overenskomsten Arbejdsmændene Ret til Tillæget, og vor Argumentation i nærværende Tilfælde havde da ogsaa til Følge, at selv om Murermestrene ikke principielt vilde tiltræde vor Udlægning af Bestemmelsen, indgik Centralforeningen dog paa at paalægge de Holbæk-Murermestre at betale det Beløb, som Sagen drejede sig om.

Ved det samme Møde havde vi et andet Forhold fremme, og det var, at d'Hrr. Odense-Murermestre nægtede at respektere Overenskomsten af 22. November 1922 om Procenter af Svendenes Fortjeneste.

Man vil erindre, at medens Dansk Arbejdsmandsforbund for sit Vedkommende indgik paa at forlænge Overenskomsten med Centralforeningen til 1. Februar 1924, saa opsagde Murerforbundet deres Overenskomst, og for deres Vedkommende skete der altsaa i August 1922 et Fradrag paa 6 pCt., medens Arbejdsmændene først fik de 6 pCt. Fradrag i Februar 1923. Saa opstod der jo Spørgsmaalet, om Arbejdsmændene fortsat skulde have Procenter af Svendenes Fortjeneste, der altsaa var nedsat med 6 pCt., eller ikke, og for at faa ordnet hele dette Forhold paa den mest regulære Maade, saa var det, at man enedes om Overenskomsten af 22. November 1922, der jo fastsatte følgende:

Overenskomstens Bestemmelse om Arbejdsmændenes procentvise Lønning af Svendenes Fortjeneste respekteres af begge Parter, saalænge Overenskomsten løber, hvad enten Svendenes Lønninger, som i August blev nedsat eller til Februar 1922 eventuelt bliver forhøjede.

Mellem Organisationerne veksles Tilkendegivelse om ovennævnte Overenskomsts Tiltrædelse snarest.

Denne Overenskomst, der bl. a. var underskrevet af Formanden for Centralforeningen i Østifterne, Hr. Murermester Rasmus Hansen i Odense, vilde hans Bysbørn — Murermestrene i Odense — ikke respektere, men vilde tage de 6 pCt. fra Arbejdsmændene en Gang til, og saa mærkværdigt det end lyder, saa var Centralforeningens Formand lige ved at give dem Ret, idet han ikke kunde huske hverken Overenskomsten, eller at han havde sat sit Navn paa den, og vi blev derefter nødt til at fremlægge følgende:

Centralforeningen af Murermestre
i Østifterne.

Odense, 22. Decbr. 1922.

Dansk Arbejdsmandsforbund,
København.

Det meddeles herved det ærede Forbund, at Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne ligeledes har tiltraadt Overenskomsten af 22. November d. A., hvori det drejer sig om Arbejdsmændenes procentvise Fortjeneste af Svendenes Akkorder.

Paa Centralforeningens Vegne:

Rasmus Hansen. *N. N. Fiil.*

og saa var der ingen Vej uden om, saa maatte han naturligvis indgaa paa at give sine Medlemmer i Odense Besked paa, at de ingen Ret havde til at fradrage de 6 pCt. i de Tilfælde, hvor Arbejdsmændene lønnes med Procenter af Svendenes Fortjeneste.

Vi skal i næste Nummer omtale et Par andre Sager, vi har haft med Centralforeningen, af principiel Betydning.

G. H.

Arbejdstiden i Udlandet.

(Fortsat.)

Tyskland.

Revolutionsforordningen af 23. November 1918 gjaldt til 1. April 1922, men er forlænget et Par Gange.

Efterfølgende Oplysninger om Arbejdstiden i Tyskland stammer iøvrigt væsentligt fra en Beretning, der er afgivet af en af den hollandske Regering til Undersøgelse af Arbejdstids-Forholdene i Tyskland i December 1921 udsendt Kommission, bestaaende af 5 Medlemmer, hvoraf 2 Arbejdsgiver- og 2 Arbejder-Repræsentanter.

Arbejdstiden er ifølge den fornævnte Forordning i alle industrielle Virksomheder højst 8 Timer daglig, dog i Fabrikvirksomheder med 3-Holdsdrift 168 Timer indenfor 3 Uger.

Den daglige Arbejdstid forlænges undertiden udover de 8 Timer, naar der er indført »week end«.

Undtagelser fra Forordningens Bestemmelser gælder i følgende Tilfælde:

1) Reparationer nødvendiggjorte ved Maskinskade, Driftsstandsning etc., betragtes i Almindelighed som omfattede af Forordningens Bestemmelse om »Notstandsarbeiten«, for hvilke Arbejdstiden afviges uden Autoriteternes Indblanding.

2) Tilladelse til *Overarbejde* kan opnaas, naar der ikke er et tilstrækkeligt stort Antal Arbejdere disponible til at udføre de nødvendige Arbejder, og Bedriftsraadet har samtykket heri. For at opnaa saadan Tilladelse kræves praktisk talt en Erklæring fra Arbejdsbørsen om, at der ikke er tilstrækkelig mange Arbejdere disponible. Om Tilladelsen til Overarbejde maa der gives Meddelelse til vedkommende Arbejdsanvisningskontor. Visse kollektive Overenskomster forbyder fuldstændig Overarbejde eller tillægger Fagforeningerne Ret til at nedlægge Veto i saa Henseende.

Fagforeningerne har imidlertid *efter den hollandske Kommissions Betænkning* ingen afgen afgørende Indflydelse herpaa, idet Afgørelsen faktisk henhører under Bedriftsraadene.

Til denne Bemærkning af den hollandske Kommission anfører »Allgemeiner Deutscher Gewerkschaftsbund« overfor De samvirkende Fagforbund, at Bemærkningen ikke er rigtig

for de Tilfælde, hvor Arbejdstiden er fastsat ved en kollektiv Overenskomst mellem Fagforeningerne og Arbejdsgiverne, idet Overarbejdet i saadanne Tilfælde afhænger af Fagforeningernes Sanktion. Endvidere anfører den tyske Arbejder-Organisation, at det i nogle faa Tilfælde, men mest i smaa Bedrifter, kan ske, at der ydes Overarbejde uden Øvrighedens Tilladelse, og uden at Fagforeningernes Repræsentation har samtykket deri.

Arbejdstilsynet anser i Almindelighed Overarbejde for berettiget i Tilfælde af:

a. Øjeblikkelige Uregelmæssigheder i Driften,
b. Forøgelse af Sæsonarbejde,
c. Forøgelse af Ordrer, særlig udenlandske.

Overarbejde betales forskelligt. Den hollandske Kommission nævner 25 pCt. som det almindelige, fra anden Side nævnes dette Tal som Minimum.

Af de foreliggende Oplysninger synes det at fremgaa — anfører den hollandske Kommission —, at der i adskillige Tilfælde arbejdes over, uden at Tilladelse er indhentet. »Allgemeiner Deutscher Gewerkschaftsbund« anfører med Hensyn hertil, at Overarbejde uden Øvrighedens Tilladelse og uden Samtykke fra Fagforeningernes Repræsentation kun forekommer i nogle faa Tilfælde og kun mest i smaa Bedrifter.

3) I den hollandske Kommissions Beretning anføres det endvidere, at Forordningen af 23. November 1918 ingen almindelig Regel fastsætter om Arbejdstiden for Chaufører, Fyrbødere, Vægtere og lign. Arbejdstiden er dog her i Reglen ogsaa 8 Timer uanset at en ministeriel Bekendtgørelse af 20. Februar 1920 tillader en længere Arbejdstid i disse Tilfælde, der gives ikke Tilladelse til en længere Arbejdstid for disse Arbejdere end 10 Timer daglig eller 60 Timer ugentlig. Overfor denne Bemærkning i Kommissionsbetænkningen anfører »Allgemeine Deutscher Gewerkschaftsbund« imidlertid, at den ikke er rigtig, idet de nævnte Undtagelser ene og alene gælder for nogle faa Sæsonindustrier, som f. Eks. Teglværksindustrien.

Iøvrigt indeholder den hollandske Kommissions Betænkning følgende Oplysninger vedrørende Arbejdstiden indenfor forskellige Industrier.

Glasindustrien: 48 Timer ugentlig, i visse Fabriker dog kun 46 eller 45 Timer.

Flaskefabriker arbejder med 3 Holds-Drift og Arbejderne kan saaledes arbejde i 168 Timer indenfor 3 Uger.

Teglindustrien. En daglig Arbejdstid af 10 Timer og en ugentlig af 58 Timer kan tillades under Hensyn til, at det er Sæsonarbejde.

Den grafiske Industri. Typografer og Litografer 48 Timer, Bogbindere 46 Timer ugentlig. Overarbejde almindeligt. Som oftest er Arbejdsdagen 10 Timer.

»*Allgemeiner Deutscher Gewerkschaftsbund*« bestrider imidlertid Rigtigheden af, at Overarbejde skulde være almindeligt, og at Arbejdsdagen oftest er 10 Timer.

Kemisk Industri. Forordningen tillader 56 Timers Arbejde om Ugen i 3 Holds-Drift, men mange kemiske Fabriker arbejder kun 48 Timer.

»*Allgemeiner Deutscher Gewerkschaftsbund*« hævder, at der næppe gøres Brug af de Bestemmelser, som tillader en ugentlig Arbejdstid paa 56 Timer.

Træindustrien. Ifølge kollektiv Aftale: i de store Byer 46 Timer, i de mindste 47 Timer og paa Landet 48 Timer ugentlig. Overarbejde kræver Bemyndigelse af en Voldgiftsret.

Savværksarbejdere arbejder 48 Timer.

Pianoarbejdere, 46 Timer, og Arbejdere paa Børstefabriker, 47—48 Timer ugentlig.

Beklædningsindustrien. I nogle Undtagelsestilfælde kun 46 Timer. 3 à 6 Timers Overarbejde om Ugen almindeligt i den senere Tid.

Garverierne, 48 Timer ugentlig.

Skotøjsindustrien, 47 Timer, dog i den senere Tid 3 à 4 Timers Overarbejde.

Jern- & Metalindustrien. I Almindelighed 48 Timer, i Berlin og Sachsen dog kun 46½ og 46 Timer.

I Cyklefabriker, Skrivemaskinefabriker o. lign. 5 à 8 Timers Overarbejde, i Ruhrdistriktet og visse andre Steder er der i de sidste Maaneder udført 5 à 10 Timers Overarbejde i et anseligt Antal Virksomheder.

Monteringsarbejderne (Centralvarmeanlæg) arbejder almindeligvis 10 Timer over om Ugen.

Rigtigheden heraf bestrides af »Allgemeiner Deutscher Gewerkschaftbund«.

I Landbrugsmaskinindustrien arbejdes om Sommeren 10, i Foraar og Efteraar 9 Timer daglig. »Allgemeiner Deutscher Gewerk-

schaftsbund« hævder, at disse Undtagelser fra den almindelige Arbejdstid kun gælder i de *smaa* Byer og kun for Reparationer af Landbrugsmaskiner, men ikke ved disses Indstilling; for dette Arbejde gælder ogsaa i de smaa Byer en 8 Timers Arbejdsdag.

Iøvrigt hævder det nævnte Forbund, at der kun i forholdsvis faa Bedrifter indenfor Jern- og Metalindustrien er blevet udført Overarbejde, idet man, hvor det paa nogen Maade har været muligt, har anvendt 2- eller 3-Holds Skift.

Tekstilindustrien. Ved kollektiv Aftale er Arbejdstiden fastsat til 46 Timer ugentlig, dog for Rhindistriktet 48 Timer; 5 Timers ugentlig Overarbejde er i de sidste Maaneder frivillgt udført af Arbejderne i Chemnits og i Spinderierne i Elberfeld-Barmen.

»Allgemeiner Deutscher Gewerkschaftbund« hævder, at der kun er tilladt Undtagelser fra Arbejdstiden i kontinuerlig Drift for Sæsonen om Efteraaret.

Sukkerindustrien. Af Mangel paa Arbejdskraft gives særlige Tilladelser, som i 2-Holds Drift muliggør en ugentlig Arbejdstid af 78 Timer.

Bagerierne. Natarbejde forbudt. — —

Den fornævnte Forordnings Bestemmelse om 8-Timers Arbejdsdagen overholdes ikke ved Hjemmearbejde. Hertil bemærker »Allgemeiner Deutscher Gewerkschaftsbund«, at »8-Timersdagen, hvor det har været Fagforeningerne muligt at organisere Hjemmearbejderne, bliver overholdt ved gensidig Forpligtelse.«

Forordningen af 23. November 1918 gælder for de faglige Arbejdere i alle Haandværks- og Industrivirksomheder samt Virksomheder af industriel Art indenfor Landbruget.

For *Landbruget* gælder en Lov af 24. Januar 1919, hvorefter den daglige Maksimalarbejdstid skal være gennemsnitlig 8 Timer i 4 Maaneder, 10 Timer i 4 Maaneder og 11 Timer i 4 Maaneder. I denne Arbejdstid medregnes ogsaa den Tid, der medgaar til at naa fra Gaarden til Arbejdet og omvendt.

Ungarn.

8 Timers Arbejdsdagen er gennemført ved kollektiv Overenskomst i alle Industrier, men gælder ikke for Møllerіarbejdere og Transportarbejdere eller Markarbejde. (Landbrugsarbejde?)

Østrig.

Ifølge Arbejdsgivernes Oplysninger indførtes 8-Timers Arbejdsdagen i 1918, men allerede den 17. December 1919 vedtoges en ny Lov, som gav Adgang til særdeles vide Dispensationer, der nærmere er fastslaaede i Reglement af 28. Juli 1920.

Dispensationer kan herefter meddeles:

1) Industrier med kontinuerlig Drift. Der kan arbejdes 56 Timer ugentlig.

2) Papir-, Cellulose-, Papirmasse-, Træmasse-, Teglværks- og Keramikindustrierne kan forlænge Arbejdstiden til 12 Timer pr. Døgn for Arbejde, som udføres paa kontinuerlig Vis.

3) Bygningsindustrien. Der kan opnaas Tilladelse til at arbejde 10 Timer daglig i 124 Dage om Aaret, og i Byggesæsonen kan der ved Overenskomst aftales en egentlig Arbejdstid af 58 Timer.

4) Transport-Entrepriser har Ret til en Forlængelse af Arbejdstiden med 16 Timer i 2 Uger.

(Fortsættes.)

Norske Erfaringer om tvungen Voldgift i Arbejdsstridigheder.

Foredrag i »Dansk Forening for Socialpolitik« den 29. Januar 1923.

Af Sekr. i Norsk Foren. f. socialt Arbejde, cand. jur. Inge Debes.

(Sluttet.)

Videre har det været hævdet, at Voldgiften tvinger Arbejdsgiverne til fastere Sammenslutning — kort befordrer Trusttendenserne. Og vi hari Norge set Trusternes Antal vokse. Vi staar jo igen overfor Paralelfænomener — ogsaa i vore Nabolande har jo Trusttendenserne vist sig i stigende Grad under Opgangstiden.

Men der er dog visse bestemte Erfaringer, og de er vel værd at lægge Mærke til.

En af de værste Anker mod Voldgiftsloven var fra Arbejdernes Side den, at den vilde ødelægge Fagorganisationen og skabe den om fra en Kamporganisation til en Procesorganisation. Men Fagorganisationen øgede tvertimod sit Medlemstl. Det var i Juli 1920 helt oppe i 144,000. Den voldsomme Nedgang kom først paa Grund af Generalstrejken i 1921, Striden om at gaa fra Amsterdam til Moskva og særlig de daarlige Tider. Procesorgnisation er Fagforeningen nok for en stor Del bleven — den har jo tilslut ment at maatte ansætte fast Sagfører — men det skyldes ligesaa meget Forhandlingerne ved Arbejdsretten.

Konfliktsituationen udviklede sig hurtig, og der blev tilslut fra Arbejdernes Side dekreteret Generalstrejke — det var et Tilfælde netop af den Art Voldgiftsloven havde tænkt paa. — En mindre Konflikt — den gjaldt Sømændene — blev udvidet til en Sympatistrejke af alle organiserede Arbejdere i Landet.

Jeg skal ikke her kommer ind paa de Strømninger, som tildels var Skyld i Generalstrejken, og heller ikke nærmere omtale, hvor meget bedre Samfundet klarede Situationen end nogen anede — vi var bleven vant til saa mange Savn i Krigstiden. Jeg maa lade det Emne ligge og bare slaa fast, at Strejken endte med Nederlag for Arbejderne.

Kort efter blev Højreregeringen styrtet. En Venstreregering kom paany og Valgenes Resultat om Efteraaret var saadan, at den ikke kunde falde, fordi den blev angrebet fra alle Sider — noget som altsaa kan være en stærk Stilling en Gang imellem.

Venstre blev sin Opfattelse tro og fremsatte paany Forslag om Voldgift for Stortinget 1922.

Man stod da overfor Tarifforhandlinger, som omfattede over 100,000 Arbejdere. Og med Strejken i frisk Minde, midt i den økonomiske Nedgangstid, med tømte Strejkekasser, valgte Arbejdernes Fagorganisationer denne Gang at skifte Standpunkt. Ledende i Arbejdet for denne Kursændring var den nye Kommunistgruppes Fører i Stortinget, Scheflo, og han begrundede sit Standpunkt ganske ligefrem med at Arbejderne trængte til et Pusterum. Havde der været Udsigt for Arbejderne til at sejre, vilde han ikke have stemt for Loven. Og desuden var det ikke muligt at sige, at Arbejderne havde lidt nogen nævneværdig Skade af Voldgiftsloven. Han troede, at de muligvis kunde have faaet højere Lønninger uden den, men det var ikke godt at paastaa det.

Socialdemokraterne bøjede sig for Anmodningen fra Arbejdernes faglige Landsorganisation om at stemme for Loven, tiltrods for at de tidligere havde stemt mod, og ved Venstres, Socialdemokraternes, Kommunisternes og Landmandsforbundets Stemmer blev saa Loven bragt i Havn.

Den kom ogsaa i Virksomhed, idet det viste sig umulig for Rigsmæglingsmanden at faa nogen Overenskomster istand. Der blev en almindelig Nedsættelse af Lønningerne. Hele den Industri som arbejder for Hjemmemarkedet, fik Nedslag fra 24 til 27 pCt. og Eksportindustrien ca. 20 pCt. Ferietiden, som i 1920 var sat til 12 Dage, blev nedsat til 8 i de Industrier som var udsat for Konkurrence med Udlandet. I de andre blev 12 Dages Ferien bibeholdt.

Til dette kom den saakaldte Sikkerhedsventil —, nemlig at Lønnen skulde nedsættes, hvis Varepriserne sank yderligere — noget som ogsaa skete i Efteraaret.

Alligevel regnedes vistnok Dommen i Arbejderkredse gennemgaaende for ganske tilfredsstillende, skønt jeg nylig fra paalidelig Side hørte, at Arbejderne i en Række Fag har opnaaet og beholdt bedre Lønninger end Voldgiftsdommen gav.

En anden Erfaring synes ogsaa at kunne fastslaas, nemlig at der bliver en Tendens i Retning af at flere og flere Fag bringes ind under Voldgift.

Der blev i 1916 afsagt 2 Voldgiftsdomme. Næste Gang — i 1920 — 58 Domme, i Aaret 1922 mere end 100 Domme.

Altsaa ender flere og flere af Mæglingerne i Haabløshed. Tendensen bliver, at alle Stridigheder bliver undergivet Voldgift.

Imidlertid er ogsaa dette tilsyneladende selvfølgelige Slutningsresultat ikke absolut.

Det gælder her om, det er Opgangs- eller Nedgangstider, og desuden hvilken Person der er Mæglingsmand.

En kraftig Personlighed vil med Voldgiftsdomstolen i Ryggen kunne tvinge Parterne til Forlig — og naar der overhovedet ikke blev nogen Voldgiftsdomme i Aarene 1917 til 1919, skyldes det sikkert i meget høj Grad Højesteretsadvokat J. M. Lund, som var Rigsmæglingsmand. Han forstod at spille paa de rette Strenge. Uden Forklejnelse for dem som kom efter, kan det trygt siges, at han forstod at udnytte Voldgiftsdomstolen til Mæglingens Fordel.

Anderledes med de følgende Rigsmæglingsmænd, som forøvrigt delvis ogsaa havde den vanskelige Opgave at søge at tvinge Lønningerne ned igen.

Det var undskyldeligt, at de henviste disse ubehagelige Sager til Voldgift. Og naar Rigsmæglingsmanden ikke har den fornødne Autoritet og ikke tror paa sin egen Mæglingsevne, da sker det naturligvis, at han ogsaa opgiver Ævret — som nu sidste Sommer, da næsten alle Konflikter blev henvist til Voldgift. Men det viste sig ogsaa, at da Departementet i en Konflikt ikke vilde gaa med til Voldgift, lykkedes det at skabe Overenskomst uden, men med Resultaterne af tidligere Voldgiftsdomme i Ryggen.

Som det ved Mæglingen i alle Tilfælde i høj Grad afhænger af Personen, er det i meget højere Grad Tilfældet med Formanden i en Voldgiftsret.

Fra Arbejderhold har det været hævdet, at de statsudnævnte Dommere altid vil være Overklassefolk, bundet af Sympatier paa denne Side. Erfaringen hos os har ikke godtgjort dette.

Men Voldgiften har hos os alene været prøvet under »arbejdervenlige« Regeringer, hvorledes det vilde gaa under en konservativ med Udnævnelsen af Formand, er ikke mulig at vide.

Særlig har Arbejdsgiverne her — som forøvrigt ogsaa, hvor det gælder tilsvarende Stillinger i andre Institutioner — meget stærkt understreget, at Formanden vil blive en Teoretiker uden Forstaaelse af alle de omtaalelige Forhold, det her gælder, en Anke, som fik stærk Næring ved de efterfølgende Resultater af Dommene i 1920.

Det er imidlertid let at mærke, at Opfattelsen vender sig hurtig i disse Sager. For den første Voldgiftsdom i 1922 procederede Arbejdsgiverne heftigt for, at Dommene skulde vare 2 Aar — det er klart, at de endnu dengang drømte om, det vi kalder en Bjergværksdom, da det saa blev en Jerndom, kovendte de og forlangte kortvarig Dom. Da Retsformanden ikke var saa hurtig til at skifte Standpunkt, og da Opgangstiden snart efter blev afløst af Nedgangstider, var det jo givet, at han var en upartisk Teoretiker. Men Sagen er at selv en Bjergværksdom vilde blive »umulig« saadan som alle Priser faldt de kommende Aar.

Og desuden — dette med at Dommere og Jurister

er ukyndige i økonomiske Sager og ganske ude af Stand til at forstaa, hvad det gælder, naar Regeringen udnævner dem, tager sig ejendommeligt ud paa Baggrund af, at Arbejdsgiver- og Arbejderforeningerne selv ansætter Jurister i deres Kontorer til at procedere deres Sager — ofte ogsaa temmelig grønne Jurister.

Og paa den anden Side — der er vel ikke nogen, som har taget i den Grad fejl af Industriens Stilling som de saakaldte Sagkyndige. Der er Erfaringer for det overalt efterat »Vandene sank« og Guldalderens mest guldglinsende Navne har vist sig at være bare »Papirguld«.

Der er videre at lægge Mærke til et ejendommelig Resultat af Voldgiftsrettens Virksomhed i Norge.

Voldgiftsdommen gælder bare Organisationerne imellem, og saadan at Arbejdsgiverne er forpligtet til at rette sig efter den og ikke betale under Dommens Satser. Arbejdsgivernes Forening kan forbyde deres Medlemmer kollektive Forhøjelser, derimod ikke individuelle. Paa den anden Side er Arbejdernes Organisationer ikke forpligtet til at tvinge deres Arbejdere til at rette sig efter Dommens Satser, naar de tager Tjeneste hos uorganiserede Arbejdsgivere. Disse staar udenfor Dommen. Nu kan Organisationen heller ikke støtte nogen kollektiv Aktion for Lønforbedring hos de Arbejdsgivere Dommen gælder, men vel hos de uorganiserede.

I Opgangstider har vi da den Foreteelse, at de uorganiserede Arbejdsgivere byder over Voldgiftssatserne og suger de organiseredes Bedrifter tomme for Arbejdskraft. Dette danner saa Baggrunden for de ustandselige individuelle Lønforhøjelser udenfor Dommen hos de organiserede Arbejdsgivere. Men der bliver altsaa en Slags Præmiering for de Arbejdsgivere som er uorganiserede.

I Nedgangstider kan Fagorganisationen lade deres Arbejdere gaa under Dommens Satser hos de uorganiserede. De uorganiserede Arbejdsgivere kan da holde deres Bedrifter gaaende i Ly af Voldgiftsdommen og udkonkurrere de organiserede Virksomheder som maa overholde Dommen. — Naar en hos os kan sige, at Voldgiftsdommene er bleven respekteret af begge Parter, maa det være med dette Forbehold.

Videre synes det at være en Selvfølge, at hvis man skal have Voldgift for at sætte Priserne paa Arbejdernes »Vare«, deres Arbejdskraft, da maa der først og fremmest ogsaa sættes fast Pris paa andre Varer — f. Eks. Levnedsmidler — ellers er jo Statens Indgreb overfor Arbejderne en hensynsløs Ubillighed mod en enkelt Klasse i Samfundet. Der maa her ske en nøje Afvejen og mulig Stabilisering af Vareprisen i Forhold til Dommens Resultater.

Specielt maa man have sin Opmærksomhed rettet mod dette, fordi der stadig viser sig stærkere og stærkere Tendenser i Retning af at danne saakaldte vertikale Truster, d. v. s. Sammenslutninger som gaar ligefra Fremskaffelsen af Raamaterialer til Detailsalg af den færdige Vare — jfr. f. Eks. Stinnes Koncern i Tyskland, det mest kæmpemæssige Trustforetagende Verden har set. Naar Arbejdsgiverne ordner sig paa saadan Maade, vil det være klart, at enhver Lønforhøjelse hvorsomhelst i Rækkefølgen kan modvirkes til Arbejdsgiverens Fordel ved tilsvarende Prisforhøjelse paa et af Produktions- og Afsætningsprocessens Trin, saa Voldgiftsdommen bliver illusorisk.

Men det er desuden et Moment som i Almindelighed ikke bliver paaagtet — og der kan her lettere tales om direkte Virkninger som der netop ikke er Paralelfænomener i de øvrige nordiske Lande.

Det vil være enhver Iagttager paafaldende, hvorledes den norske Arbejderbevægelse for en stor Del er bleven kommunistisk farvet netop under disse Aar Voldgiften har virket.

Læg saa dette ved Siden af Erfaringerne fra England under Krigen — Arbejderne var praktisk talt frataget Strejkeret, Flytteret, al Adgang til fri Kamp for Bedring af deres Kaar. Følgen var en stærkt stigende social Uro med Styrkelse af den radikale Fløj — Syndikalismen fik Vind i Sejlene, Troen paa de parlamentariske Midler blev svækket.

Arbejderne i Norge følte i Opgangstiden ganske sikkert Voldgiften som en Trusel, som et Baand, selv om den ikke traadte i Virksomhed. Den var et Baand paa deres Aktionsfrihed, og der var netop i disse Aar den samme Følelse i Vækst som i England, at den parlamentariske Linje ikke førte frem. Følelsen blev understøttet af virksomme Agitatorer — der var jo noksaa stor Tryghed for at selv den mest ophidsende Tale ikke førte med sig værre Følger end en Voldgift. En vis Tryghedsfølelse for at det ikke var nødvendigt at virkeliggøre de revolutionære Fraser.

I 1921 var det imidlertid kun nogle faa af Kommunisterne som vilde at Strejken skulde forvandles til den revolutionære Aktion. Men under Opgangstiden var der en stadig stigende Ophidselse i revolutionær Retning — og det maa være tilladt at mene, at Voldgiftstruselen havde sin Del i det. For hverken i Sverige eller i Danmark fik denne Revolutionsagitation nogen Tilslutning af Betydning.

Det ligeartede Fænomen finder vi først i England, hvor den rolige og sindige og lidet politisk interesserede Arbejderklasse paa Grund af samfundsmæssige Restriktioner blev drevet ind paa Vejen til aaben Revolution.

Derfor maa det ialfald fra et borgerligt Synspunkt tage sig ud som om Voldgiftens Fare netop er den, at den bringer Arbejderklassen i Kamp med selve Samfundet. Kampen med Arbejdsgiverne gaar over til en Kamp mod dem som stiller sig i Vejen.

Og Samfundet stiller sig af let forstaaelige Grunde i Vejen for Arbejdernes Fremstød. I Opgangstider er det som kaldes Samfundet i denne Strid — nemlig Bønder, Smaahandlende og Funktionærklassen — i Grunden interesseret i, at der ikke bliver altfor stor Opgang i Arbejdslønningerne. Der var saadan Vareknaphed, at der praktisk talt blev betalt hvadsomhelst for Varer, men en Stigning af Arbejdslønninger fordyrer Produktionen for Bønderne og øger Stigningen af Priserne paa Middelstandsklassernes Forbrugsartikler. Middelstanden, som er daarlig organiseret, kan ikke holde sig oppe paa Højde med Arbejderne, og trækker uvilkaarlig mod dem. De holder derfor igen selv om de tilsyneladende giver efter, som en Stødpude plejer, og Voldgiftsrettens Opmand og to statsvalgte Repræsentanter repræsenterer dette Samfundssyn. Arbej-

derne er her de angribende — Samfundet stiller sig derfor uvilkaarlig paa den angrebnes Parts Side. I sikker Erkendelse heraf støtter Arbejdsgivernes Talsmænd i Stortinget Voldgiftsloven.

Men i Nedgangsperioden slaar Hensynene helt om. Bonden og Mellemhandleren, som nu ikke nyder godt af Vareknapheden, ser sin væsentligste Interesse i at opretholde Købedygtigheden i Arbejderklassen. Og Middelstanden mærker hurtig at faldende Arbejdslønninger straks driver deres egne Lønninger ned. Det er Arbejdsgiverne, som her er de angribende, og Samfundet stiller sig paany paa den Angrebnes Side — denne Gang Arbejdernes.

Derfor stemte Højres Repræsentanter m o d og Arbejdernes f o r Voldgiften i 1922.

Dette ligger bagved som den dybere Forklaring paa den tilsyneladende ganske overraskende Kursændring hos begge Parter, selv om der ikke har været fuld Klarhed derover hos Parterne.

Nu maa man være opmærksom paa, at det her gælder tidsbegrænset Voldgift.

Og om den kan det siges i en kort Bemærkning, at den har sparet Samfundet for megen Uro, men den har ikke skabt absolut Fred, at den til en vis Grad har beskyttet den svagere Part i Kampen, at den har skilt skarpere mellem organiserede og uorganiserede Arbejdsgivere, og at den ganske sikkert har bidraget til at fremdrive en vis Selvopgivelse i Arbejderkredse ligeoverfor de gamle Midler og de gamle Veje. Derved har Voldgiften paa den ene Side fremmet hos de yngre de revolutionære Strømninger i vort Land, og paa den anden Side hos de ældre Arbejdere fremkaldt en Slaphedsfølelse overfor Organisationerne, fordi Voldgiften skaffer dem nogenlunde levelige Vilkaar uden at de behøver at lade Kone og Børn lide Nød for at faa disse Vilkaar.

Fra Fagorganisationens Standpunkt og fra socialdemokratisk Synspunkt maa derfor Voldgiftsloven regnes for en af de farligste Hindringer for Arbejderklassens enige Marsch frem mod Socialismen.

Stort set har, som sagt, Voldgiftslovene sparet Norge for alvorlige Rystelser. Men det kan indvendes og bliver indvendt med megen Styrke fra socialdemokratisk Side, at det alligevel kanske havde været bedre at tage en Kamp i 1922, selv om det var blevet et daarligere Resultat end Voldgiftsdommen, fordi ogsaa Arbejdsgiverne vilde være gaaet svækket ud af en saadan Kamp Arbejdsgiverne vilde da have været mindre kamplystne nu da nye Konflikter staar for Døren, og Arbejderne kunde haft Haab om at faa en Ordning uden Voldgift. Saa ogsaa her kan der være adskillig berettiget Meningsforskel om Nytten af en Voldgiftsdom.

Anderledes hvor det gælder permanent Voldgift, der bliver alle Indvendinger utvivlsomt forstærket. Det vilde være let nok at paavise det, men en saadan Paavisning ligger udenfor Rammen af disse Betragtninger, som bare gælder Virkningerne af de midlertidige norske Voldgiftslove i Tiden fra 1916 til 1922.

Til Slutning maa det være tilladt at pege paa noget som allerede blev nævnt i Begyndelsen af denne Artikel og som er overmaade vigtig, nemlig at Voldgiften efter hele sin Natur ikke giver en Vej til varig Løsning af Modsætningsforholdet mellem Kapital og Arbejde. Den afgør Døgnets Tvistspørgsmaal, og den vil afgøre dem i det nuværende Samfunds Interesse. Men deri ligger ogsaa, at den kommer til at sætte fuldstændig Bom for det revolutionære Element i Arbejdernes Aktion — Forsøget paa at omforme det nuværende Samfund til et som bygger paa fuldstændig social Retfærdighed. Og desuden virker Voldgiftsretten som en Tvang overfor meget af det, som er sundt og godt i Arbejdernes Misfornøjelse og Lønaktioner. Stærke Lønkrav sporer Arbejdsgiverne frem til nye Arbejdsmetoder, til nye Maskiner, til teknisk Fremskridt. Misfornøjelsen holder Spænstigheden vedlige.

Men Voldgiften lægger en Dæmper paa begge Parter. Der bliver en Tendens til at opretholde den samme tekniske Standard, de samme Arbejdsmetoder, en Tendens som kan blive farligere, jo mere varig Voldgiftsloven bliver.

I det hele maa man være opmærksom paa, at Voldgift i Tvistigheder mellem Arbejdsgivere og Arbejdere har adskillig tilfælles med den raffinerede Straf som i Renæssancetiden blev brugt overfor Ægtefolk som, ikke kunde forliges. De blev spærret inde i Bur sammen i Aarevis. Særlig fredstiftende kan en saadan Dom ikke have virket, selv om den jo nok hindrede dem i at gaa fra hinanden.

Det Fremtidssyn som for 25 Aar siden foresvævede Johannes V. Jensen, da Teknikens Vidundere aabenbarede sig for ham, er bleven mere end virkeliggjort. Hans Begejstring har faaet sin Retfærdiggørelse.

Men det Viggo Hørup følte, fordi han var det arbejdende Folks store, bævende Hjerte, de Sygdomsvarsler han kendte i sit eget Indre, de har fulgt Udviklingens Sejrsgang og danner dens hæslige Bagside.

Nu gælder det for Menneskenes Skyld at finde en saadan Løsning, at det tekniske Fremskridt vi alle beundrer, ikke har som Modstykke Forhold, som maa fylde os alle med Forfærdelse.

Men da gælder det ikke at lægge Baand paa de drivende Kræfter i Samfundslivet. Det gælder ikke at skabe en kunstig Ro ved Tvang.

Det gælder derimod at finde Former for Samvirke mellem de stridende Kræfter, faa dem ind i et Plan, hvor de kan virke sammen. Som man leder den brusende Strøm ind i Kanaler og Rørledninger for at udnytte den iboende Kraft i Samfundets Tjeneste, saaledes maa den Kraft som ytrer sig i Kampen mellem Kapital og Arbejde ledes ind i Kanaler, hvor den kan udnyttes i Bedriftenes og dermed i det hele Samfunds Tjeneste.

Der har netop som Frugt af den udbredte sociale Uro i England, i Tyskland, i Østrig, i Tsjekkoslovakiet, i Norge arbejdet sig frem en dybere Forstaaelse af den Vej, der her maa vælges. Den nemlig at Arbejderne gives Andel i Bedrifternes Ledelse, saaledes at de medvirker i alle de Spørgsmaal som direkte vedkommer deres egne Interesser. Dette der kaldes Bedriftstanken.

Redningen for Menneskeheden ud af det nuværende Uføre ligger ikke i at vende tilbage til den utøjlede Frihed, hvor Arbejdsgiveren er Herre og Arbejdstageren Slave — det vilde være at vende tilbage til Bar-

bariet. Redningen ligger heller ikke i Tvangsforanstaltninger mod de stridende Parter for at faa dem til at holde sig i Ro, men Redningen ligger i at samle Kræfterne til ligeberettiget Samvirke under saadanne Former at dette Samvirke tjener Samfundets Bedste.

Kort:

Ligesom forrige Aarhundredes sidste Halvdel var viet Gennemførelsen af det politiske Demokrati, gælder det nu at gennemføre det økonomiske Demokrati.

Siden sidst.

Glatved. Th. Robdrups Kalkbrud i Balle: Efter at Afdelingen i nogen Tid har haft blokeret Kalkbrudet, dels fordi Ejeren anvendte uorganiserede Arbejdere, som han betalte med lavere Løn end den almindeligt gældende, dels fordi han nægtede at forhandle med Afdelingen, oprettedes den 11. Juni en Overenskomst. Timelønnen fastsattes til 100 Øre. (Ved Trækning af Grusharpen anvendes dog en Mand til en lavere Løn). Der skal oprettes Akkordpriser for Brydning. Timelønnen er garanteret ved Akkordarbejde. Kun organiseret Arbejdskraft maa anvendes Aug. Regulering 1923. Blokaden hævedes. Overenskomsten gælder til 1. Februar 1924.

Grænge. Hammose Teglværk: Teglværksejeren betalte en Dagløn af 4 Kr. 50 Øre. Da han vægrede sig ved at forhandle varsledes den 18. April Arbejdsstandsning fra den 23. April om Morgenen. Paa et Forhandlingsmøde den 2. Juli oprettedes en Overenskomst. Timelønnen fastsattes til 91 Øre. Akkordpriser fastsættes efterhaanden som Arbejdet kommer i Gang. Strejken og Blokaden hæves straks og de strejkende Arbejdere genantages fortrinsvis efterhaanden som der antages Arbejdskraft. Den generelle Lønordning, som er gældende med Teglværksforeningen (Overenskomsten af 10. Maj 1922) følges. Vedrører 13 Mand.

Nexø. Nexø Sandstensbrud. Overenskomst oprettet. 12 Mand. Arbejdstid 8 Timer, Timeløn 105 Øre. Øre. Overarb. 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., derefter samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Bruddet leverer gratis Værktøj til Arbejderne. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. August Regulering 1923 med 1 pCt. pr. Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet var Februar 1923. Traadt i Kraft. 27. Juni og gælder til 1. Maj 1924 eller en senere 1. Maj.

Fabrikarb., Kbhvn. A/S Otto Mønsted: Afdelingen klagede over, at Akts, der tidligere for Arbejde efter Kl. 12 Middag paa Grundlovsdagen har betalt 100 pCt. Tillæg til Timelønnen nu — i Henhold til et Paabud fra Margarinefabrikantforeningen — kun betaler 25—33⅓ og 50 pCt. Tillæg. Klager af samme Art fremkom ligeledes fra **Aarhus F.** og **Korsør** over **samme Aktieselskab.** Paa et Mæglingsmøde den 28. Juni — foranlediget ved Klagen fra Fabrikarbejdernes Afdeling — enedes man om følgende: — »I Betragtning af Overenskomstens Uklarhed mellem §§ 2 og 3 med Hensyn til Forstaaelsen af Udtrykkene »Helligdage« og »Hviledage« enedes man om, at Otto Mønsted, A/S for Overarbejde paa Grundlovsdage efter Kl. 12 betales et Tillæg af 50 pCt. af Timelønnen.

Afgørelsen betyder, at Medlemmer af Margarinefabrikantforeningen for Arbejde paa Grundlovsdage efter Kl. 12 Middag udover den overenskomstmæssige Ugeløn skal betale pr. Times Arbejde med en ekstra Timeløn + 50 pCt. Tillæg.

Fabrikarb., Kbhvn. Otto Mønsted A/S. Aktieselskabet nægtede at betale det overenskomstmæssige Tillæg af 50 pCt. for Rensning af Røgkanaler, idet det paaberaabte sig at Rensningen var foranlediget ved en forestaaende Reparation. Paa det ovenfor anførte Mæglingsmøde indgik Aktieselskabet paa at betale det krævede Tillæg.

Pindstrup. A/S Nordisk Mosebrug. Aktieselskabet tilbød, naar Arbejdet med Af- og Paalæsning forlangtes udført i 2 Holds Drift paa Pindstrup Station, at betale 5 pCt. højere Akkordpriser med de for Dagdriftsarbejde gældende for Af- og Paalæsning af Tørv. Paa et Forhandlingsmøde den 16. Juni opnaaedes Enighed om følgende: Arbejdstiden lægges fra Kl. 3 Morgen til Kl 1 Middag og fra Kl. 1 Middag til Kl. 11 Aften. Det overlades til Arbejderne at afgøre om de i Vagten ønsker en hel eller ½ Times Spisetid.

Der ydes et Tillæg til den ugentlige Akkordfortjeneste for Af- og Paalæsning af 12 pCt.

Bloustrød. Hammersholt Teglværk. Afdelingen klagede over, at Teglværket ikke vilde betale Ventepenge for 4 Timer pr. Mand til 13 Mand ved Møllerne. Aarsagen var Mangel paa Materiale. Paa et Mæglingsmøde den 5. Juli gik Sagen i Orden, idet Teglværket betalte de krævede Ventepenge.

Nysted. Nysted Kalk- og Kridtværk. Overenskomst oprettet den 17. Maj. Timeløn 105 Øre. I 2 Holds Drift betales i Tiden fra Kl. 6 til 11 Aften et Tillæg af 15 Øre pr. Time og fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen et Tillæg af 25 Øre pr. Time. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derudover samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg, Arbejderne er ulykkesforsikret for Tilskadekomst de første 13 Uger, mod, at de selv betaler Præmien. Samme Regulering, som er gældende mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund. Traadt i Kraft 19. Maj og gælder til 1. September 1924 eller en senere 1. September.

Vagtfunktionærerne. A/S De forenede Vagtselskaber. Afdelingen klagede over, at en Vægter var blevet afskediget i Strid med Overenskomstens Bestemmelser. Paa et Mæglingsmøde den 6. Juli gik Sagen i Orden, idet Aktieselskabet indgik paa at betale den afskedigede Mand 125 Kr.

Viborg. Brunshaab Teglværk. Afdelingen klagede over, at Teglværksejeren, der kræver Strygning af Tagsten udført i Akkord, ikke vil betale en Akkordpris, som Arbejderne kan være tilfreds med. Paa et Forhandlingsmøde den 27. Juni enedes man om, at Strygning af Tagsten skal betales med 26 Kr. pr. 1000 Stykker.

Strøby. Nakskov Gibs- og Kalkværk. Lokal Overenskomst indeholdende en Række Akkordpriser oprettet Timelønnen er 98 Øre (var 104 + 4 Øre). Ta-

ges en Mand fra Pladsen til Kørselsbetjening af Motoren, beholder han en Timeløn af 131 Øre. I 2 Holds Drift, der skal varskoes med 24 Timers Varsel for hvert Hold, betales 25 Øre Tillæg pr. Mand pr. Time for Arbejde efter Kl. 6 Aften. Arbejde paa Helligdage indtil Kl. 12 Middag betales med 50 pCt. Tillæg, derudover 100 pCt. Tillæg. Ved forgæves Varsko til Udskibning en lovbefalet Helligdag betales 1 Kr. pr. mødt Mand. Bestemmelse indført om, at forekommende nyt Arbejde skal forlanges udført i Akkord, og at det udførte Arbejde, naar Akkordprisen for det er fastsat, skal betales med Timeløn + 20 pCt. Tillæg. Regulering i Henhold til Hovedorganisationernes Afgørelse. Gælder til 1. Februar 1924.

Varde. Varde Staalværk. Afdelingen klagede over, at Staalværket har aflønnet 5 Mand, der arbejdede Store Bededag fra Kl. 5 Efterm. til Kl. 6½ Morgen, med Timeløn + 50 pCt. Tillæg for de første 7 Timer og med 100 pCt. Tillæg for Resten af Tiden. Afdelingen, der ikke kan erkende, at Arbejdet er udført i 2 Holds Drift, krævede Timeløn + 100 pCt. Tillæg for samtlige Arbejdstimer. Efter nogen Korrespondance med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning betalte Firmaet med Sammenslutningens Billigelse det krævede Tillæg, uden at Afgørelsen dog danner Præcedens for fremtidige Tilfælde.

Aarhus O. Aarhus Oliefabrik A/S. Afdelingen klagede over: 1) At Fabrikken aflønner Brandvagten i Pressemøllen paa Søndage med 118 Øre pr. Time = Betalingen i 7 Døgns Drift. Afdelingen kræver Betaling som for Søn- og Helligdagsarbejde i Henhold til Overenskomstens § 3. 2) At Fabrikken aflønner de Arbejdere, der Mandag Morgen mellem Kl. 5 og 6 skal igangsætte Fabrikken, med Timeløn + 25 pCt. Tillæg. Afdelingen kræver Timeløn + 100 pCt. 3) At der ikke paa Havnefabrikken betales for Rengøring af Destillatører i Henhold til Overenskomstens § 4. 4) At der ikke betales Overtidsbetaling for Arbejde, der ikke strækker sig over 16 Minutter.

Paa et Mæglingsmøde den 30. April opnaaedes Enighed om Klagepunkterne 3 og 4 saaledes; ad. 3. Tillidsmanden paa Havnefabrikken erholder 20 Kr. Kvartalet til Fordeling mellem de ved Rengøring af Destillatører beskæftigede Arbejdere. Ad. 4. At der for Fremtiden betales ½ Times Overarbejdsbetaling for Overarbejde udover 10 Minutter. Punktum 2 og 3 henvistes til Afgørelse af en Voldgift, hvis Opmand den 5. Juli afsagde følgende Kendelse: »Arbejdet som Brandvagt i Fabrikkens Presseanlæg bør betales efter Overenskomstens § 3 for Søndagsarbejde i 6 Døgns Drift.« »For den første Morgentime inden den normale Arbejdstids Begyndelse bør der betales et Overarbejdstillæg af 100 pCt.« »Der tilkommer de paagældende Arbejdere Krav paa Efterbetaling af Forskellen mellem de saaledes udregnede Lønninger og den dem udbetalte Løn for Tiden fra 1. April 1923 at regne.

Nykøbing, Jyll. F/m N. A. Christensen & Co. Afdelingen indberettede den 2. Juli, at den har oprettet en ny Overenskomst for de saakaldte Baggaardsfolk, hvorved Gennemsnitsfortjenesten for 6 Mand i det gamle Støberi er hævet fra 118 til ca. 126 Øre pr. Time, og at 3 Mand i det ny Støberi har faaet en tilsvarende Forhøjelse samt mere Hjælpemandskab, der skal betales med Timeløn + 20 pCt. Tillæg. Endvidere har 30 Mand faaet deres Timeløn forhøjet med hver 1 Øre pr. Time.

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning bringer vi Forbundets gentagne Anmodning i Erindring, om kun at skrive om en Sag paa hvert Stykke Papir, da Sagerne ellers let vil blive forsinkede, og i enkelte Tilfælde helt kan glide ud.

Husk! For at fremme Ekspeditionen kun en Sag paa hvert Stykke Papir.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding).
København K.

Ryg det bedste —
Ryg Clubman
20 Stk. 50 Øre

Varelotteriet
I hver Serie
136,000 Lodder. — 102,000 Gevinster.
Gennemsnitlig ¾ af Lodder faa Gevinst i Seriens Løb.
Gevinsterne er dansk Arbejde.

Forlang
MIX
Bedste Shagtobak
50 gr. 30 Ø. 100 gr. 60 Ø.

KOLDING-SKRAA
ABSOLUT DEN BEDSTE
S.W. Bruuns FABRIKKER.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 10 | 22. August | 1923 | 28. Aarg.

Den skandinaviske Transportarbejder-Union.

Dansk Arbejdsmands Forbund repræsenteret ved Konferencen i Gøteborg.

En skandinavisk, obligatorisk Sammenslutning af alle organiserede Transportarbejdere i Norge, Sverige og Danmark for første Gang en Kendsgerning.

Der er jo ingen andre Steder i Verden end i Danmark, hvor alle Arbejdsmændene staar samlet i een stærk og fast Organisation. I Tyskland, i Østrig, ja selv i Norge og Sverige er de forskellige Brancher af Arbejdsmænd organiseret i Sær-Forbund uden egentlig Tilslutning til hinanden, og dette Forhold har naar der var Tale om internationale Forbindelser, tidt vakt nogen Vanskelighed. En Vanskelighed, som Dansk Arbejdsmands Forbund dog resolut har sat sig udover idet vi har indmeldt vore Brancher i deres respektive internationale Sammenslutninger; vi har saaledes i det internationale Transportarbejderforbund indmeldt os med det Antal Medlemmer, som vi har beskæftiget som Havnearbejdere, Chauffører og Kuske.

Paa Grund af denne mangelfulde Organisation ude i den øvrige Verden har disse internationale Sammenslutninger væsentlig kun haft en kulturel Værdi og væsentligst været brugt som et Middel til at styrke og støtte Standsfællerne i de øvrige Lande, hvis Organisationer jo som sagt langt fra har alle de til Brancherne hørende Kammerater organiseret.

Den internationale Transportarbejder-Organisation, der jo i Virkeligheden kun har haft Værdi som en Slags Sekretariat og Begyndelsen til et Bindeled mellem de vedkommende Arbejdere, har for os danske Arbejdsmænd haft en sørgelig Virkning, nemlig den, at vore Kammerater ved Københavns Havn gennem de sidste 25 Aar har haft en Tendens til alene at ville være »internationalt« organiserede uden først at være nationalt centraliserede i Dansk Arbejdsmands Forbunds Rækker.

Gang paa Gang i de sidste 25 Aar er Numret med det vældige internationale Transportarbejder-Forbund, som de københavnske Havnearbejdere skulde tilhøre i Stedet for at være i Dansk Arbejdsmands Forbund, af de dertil indrettede Stortalende blevet brugt til at svække de københavnske Havnearbejderes Interesse for Solidaritets-Forpligtelsen og Sammenslutningen overfor os andre danske Arbejdsmænd, og derfor har vi set det Særsyn, at snart har de københavnske Havnearbejdere været Afdeling i Dansk Arbejdsmands Forbund, og snart har de været ude, saa inde igen og atter ude og saa fremdeles.

Samtidigt med Internationalt Transportarbejder-Forbund har der eksisteret noget, der hed »Nordisk Transportarbejder-Forbund«, og her var det navnlig de svenske Transportarbejdere og de norske Transportarbejdere, der begge er udtraadt af henholdsvis »Svenska

Grov- och Fabriksarbetare Förbundet« og »Norsk Arbejdsmandsforbund«, der var Sjælen, og de Folk indenfor de københavnske Havnearbejdere, der af en eller anden Grund ønskede at holde Københavnerne udenfor Dansk Arbejdsmands Forbund, har som sagt altid benyttet »Nordisk Transportarbejder-Forbund« som et Forsvar for, at de københavnske Havnearbejdere skulde udtræde af vore Rækker.

Nu da de københavnske Havnearbejdere efter deres sidste Udflugt udenfor vore Rækker er genindtraadt hos os, har vor Forbundsledelse indmeldt samtlige vore Havnearbejdere, Kuske og Chauffører ogsaa i dette nordiske Transportarbejder-Forbund, og da denne Sammenslutning holdt sin obligatoriske Konference eller Delegeretmøde i Göteborg, fremmødte vor Forbundsledelse med vor Forbunds-Formand og en Repræsentant til for at se lidt nærmere paa hele den for os saa berømte Organisation.

Samværet med Svenskerne og Nordmændene gik godt; deres Behandling af den Virksomhedsperiode, som senest er gaaet forud, blandede vi os ikke i, men derimod i Spørgsmaalet om Sammenslutningens Love, dens Struktur og de obligatoriske Forpligtelser til Gensidighed i Tilfælde af en større Kamp indenfor Skandinaviens Grænser, og her fik vi udrettet, hvad vi skulde, idet vi hos baade Svenskerne og Nordmændene fandt et villigt Øre for, at de nordiske Transportarbejderes Sammenslutning skulde være mere end Papir og Bluff, men en Realitet, der kunde bruges og stoles paa den Dag, Dansk Arbejdsgiverforenings Maskepi med den svenske og norske Arbejdsgiverforening giver sig Udtryk i en Kamp med os.

Navnet »Nordisk Transportarbejder-Forbund« blev forandret til det mere ædruelige »Skandinavisk Transportarbejder-Forbund.«

Forpligtelserne de tre Landes Transportarbejdere imellem, baade i Fredstid og i Krigstid blev understreget og fastlagt og Konferencen sluttede i fuldkommen Enstemmighed om, at nu, da alle Danmarks Havnearbejdere, Kuske og Chauffører var tilsluttet, var den skandinaviske Sammenslutning en Kendsgerning og ikke som tidligere et Skilt.

Vor Forbundsledelse er vidende om, at et nærmere og fastere Sammenspil mellem Hr. Langkjær i Vestervoldgade, den moderne Bismarckstype den svenske Arbejdsgiverforenings mægtige Formand von Südow samt Norsk Arbejdsgiverforenings sprælske Hr. Berger, forlængst er paabegyndt og ved hvert Aarsmøde, snart i Kristiania og snart i Stockholm, er fæstnet, og vi er forberedt paa, at Dansk Arbejdsgiverforening, hvis den til Foraaret tør vove at køre frem som de to sidste Aar. vil operere paa dette Felt, og d'Hrr finder os da forberedt ogsaa paa den Arena.

For de københavnske Havnearbejdere, for hvem det Internationale altid har staaet som noget værdifuldt, maa den her stedfundne Begivenhed være særlig tilfredsstillende: at visse Folk har mistet et værdifuldt Numer i deres Splittelsesmusik, er der vel næppe nogen ærlig københavnsk Havnearbejder, der vil græde over.

Lyngsie

Konflikt hos Danske Landboforeningers Frøforsyning.

Bondemoral og Arbejderbrød.

Vore Afdelinger i Roskilde og Nørre Alslev har rejst Lønkrav overfor denne Frøforsyning, der er et af Landmændenes kooperative Foretagender, og trods forskellige Forhandlinger og en længere Brevveksling med vort Hovedkontor har det ikke været muligt at faa Ledelsen af dette Landmandsforetagende til at enes med os. Direktøren og hans Repræsentantskab erklærer, at de under ingen Omstændigheder vil betale mere end den laveste Timeløn, som vi har fastsat med Arbejdsgiverforeningen, og hævder, at de endda hermed er særdeles flotte, medens vore Afdelinger gør gældende, at deres Medlemmer, der kun er beskæftiget paa

Frøforsyningen nogle enkelte Maaneder af Aaret og for Resten maa se at skaffe sig Føden andetstes, ikke kan nøjes med denne Løn for et saa eminent Sæsonarbejde, som dette, hvor der jo oven i Købet er Tale om et Arbejde, der mere ligner Havne-, og Lager- og Pakhusarbejde, der dog ellers overalt giver sin Mand noget større Fortjeneste, saa vist som det ogsaa giver et større Slid, og da vort Hovedkontor i Lørdags Morges modtog den endelige og definitive Besked fra Landbodirektøren om, at der ikke var mere at snakke om, de hverken kunde eller vilde gaa videre, saa nedlagde vore Medlemmer paa Frøforsyningerne i Roskilde og Nørre Alslev straks Arbejdet allerede Lørdag Aften.

Nævnte Frøforsyning har imidlertid Filialer i 4 andre Byer nemlig: *Odense, Slagelse, Sønderborg* og *Skanderborg*, og da der jo skal være nogen Mening i Galskaben, har vor Forbundsledelse straks tilskrevet vore Afdelinger i disse Byer med Forespørgsel om, hvorvidt ogsaa deres Medlemmer er klar til at kvittere Arbejdet paa Frøforsyningen.

Det trækker saaledes op til en Storkonflikt, men da vi maa og skal bort fra, at Arbejdsgivere, der kun bruger vore Folk en ganske kort Tid af Aaret, kan nøjes med at betale den allerlaveste Timeløn, uanset der ingen Adgang er til Akkord eller anden ekstra Fortjeneste, saa maa vi tage Kampen, da det nu ikke kan være andet.

Vi beder alle vore Afdelingsledelser og Medlemmer være opmærksomme paa, at vi er i Kamp med Frøforsyningen, og at denne overalt skal have at mærke hvem de slaas med.

Vi skal i næste Numer af Fagbladet vende tilbage til den sociale Side, som efter Forholdene er ganske interessant.

Lyngsie.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Skibsværftsarbejderne genindtræder i Dansk Arbejdsmands Forbund.

Skibsværftsarbejderne er vendt tilbage til vore Rækker, og dermed er et mindre glædeligt, omend ganske interessant, Afsnit i Arbejdsmændenes Organisationshistorie endt. De københavnske Skibsværftsarbejdere var allerede først i 90erne med at danne det københavnske »Arbejdsmændenes Forbund«, og mange af deres Folk var vore bedste første Pionerer i Organisationens Tjeneste. Skibsværftsarbejderne var overhovedet med i Arbejdsmændenes Forbund endnu før Arbejdsmændene paa Støberier og Maskinfabriker, der dengang havde en særlig Organisation, som i flere Aar viste nogen Isolationstilbøjelighed, og længe ikke var at formaa til at gaa ind i Arbejdsmændenes store københavnske Sammenslutning, men gentagne energiske Forsøg kronedes dog til sidst med Held, og med de københavnske Arbejdsmænds Reorganisation den 1. Januar 1897 indgik Støberiarbejdsmændene i Organisationen sammen med deres Kammerater paa Skibsværfterne, som en smuk, stor og god Afdeling i Dansk Arbejdsmands Forbund.

Aarene gik og med disse vore Folk saa lidt som med nogen anden af de københavnske Organisationer var der nogen som helst Divergens mellem Forbund og Afdeling. Under en Strejke, som Skibstømrerne førte paa Københavns Flydedok var der et Par enkelte Skruebrækkere, og da et Par Skibsværftsarbejdere blev beordret til at deltage i et Arbejde sammen med disse og de nægtede dette, blev de afskediget, og samtlige Arbejdsmænd paa Københavns Flydedok nedlagde da øjeblikkeligt Arbejdet.

Jernindustriens Sammenslutning klagede omgaaende over det skete Brud paa Reglerne for Behandling af Strid og henviste til, at saavel Spørgsmaalet om Afskedigelsens Berettigelse som Spørgsmaalet om Arbejdsmændenes Forpligtelse til at deltage i Arbejde med de omhandlede Skruebrækkere skulde have været behandlet efter Reglerne i hvert Fald inden der skredes til Strejke, og da Jernindustrien jo havde utvivlsom Ret heri, og da der jo iøvrigt heller ingen Mening var i at iværksætte en

kostbar Strejke, forinden fredelige Midler var forsøgt forlangte vort Forbund, at Skibsværftsarbejderne skulde genoptage Arbejdet, og Sagen behandles paa regelret Maade, og skønt Forbundsledelsen garanterede Skibsværftsarbejderne, at Sagen skulde være behandlet til Ende igennem alle Instanser i Løbet af højest een Uge, nægtede Flydedokkens Skibsværftsarbejdere desuagtet at gaa i Arbejde igen.

Resultatet heraf blev naturligvis det sædvanlige: Sagens Indankning for Den faste Voldgiftsret, Dom, Bod og Erstatning og Kendelse for, at Arbejdet øjeblikkeligt skulde genoptages. Skibsværftsarbejderne brød sig dog Pokker om det Hele, og Resultatet blev en Dom paa mange, mange Tusinde Kroner, som endelig en skønne Dag fik Skibsværftsarbejderne til at gaa i Arbejde.

Da De samvirkende Fagforbund krævede Dansk Arbejdsmands Forbund for den store Bod og Erstatning, erklærede Forbundet, at vi kun vilde betale Sagens Omkostninger, men ikke Erstatningen, idet den jo alene var fremkommen ved en meningsløs Færd fra Skibsværftsarbejdernes Side. Dette Forhold gav saa Anledning til, at Skibsværftsarbejderne holdt Generalforsamling og her optraadte Fænomenet *Marinus Nielsen*.

Skønt han med undertegnede Forbunds-Formand var fuldkommen enig i Sagen og om, hvad der burde ske paa Skibsværftsarbejdernes Generalforsamling, stod han op paa denne og optraadte i stik modsat Retning, og ved Hjælp af en Bunke af de da grasserende syndikalistiske Fraser om Arbejdernes Retsløshed, om Fagforbundenes, specielt Dansk Arbejdsmands Forbunds, Umulighed og Skadelighed, og navnlig om Septemberforligets Forfærdelighed, lykkedes det ham med flere at faa Skibsværftsarbejderne til at vedtage, at de øjeblikkeligt traadte ud af Dansk Arbejdsmands Forbund og i Stedet dannede et »Skibsværftsarbejdernes Forbund i Danmark«, der nu kunde vise Verden, hvorledes et Fagforbund burde være og optræde.

Den gæve Marinus blev valgt som Forretningsfører, hvad han har været indtil for nylig, da det afsløredes, at han i en Aarrække havde lavet falske Regnskaber, at Forbundets Pengemidler var borte og Regnskabsbilagene brændt. Saa blev han jaget væk paa staaende Fod og meldt til Politiet, overfor hvilket han endnu ikke har kunnet klare for sig og sine Meriter.

Hvordan et Forbund skal være, er det saaledes ikke lykkedes hverken ham eller Konsorter at bevise, men tværtimod det modsatte, og hvad angaar hans storpralende Kamp mod Septemberforliget er det interessant at notere, at hans første Handling som Forbunds-Formand var at gaa op i Arbejdsgiverforeningen og der underskrive Septemberforliget af 1899 direkte for Skibsværftsarbejdernes Forbund, hvorved han og Skibsværftsarbejderne jo netop blev endnu mere direkte bundet af Septemberforliget, end de som Afdeling af Dansk Arbejdsmands Forbund nogensinde havde været eller kunde blive!

Med Hensyn til hans Præstationer som Leder af Skibsværftsarbejdernes Lønforhandlinger skal vi kun pege paa, at det vil være vore Forbundsfæller i frisk Erindring fra de 4—5 sidste Aars spændte Lønforhandlinger med Arbejdsgiverne i Jernindustrien, at de Overenskomster med Jernindustrien og de Forligsmandsforslag angaaende Jernindustriens Lønforhold, som Dansk Arbejdsmands Forbund nægtede at tiltræde, og som dette hver Gang fik forbedret, dem akcepterede Marinus Nielsen øjeblikkeligt paa sit Forbunds Vegne, — at Arbejdsgiverne senere pr. Honnør gav Skibsværftsarbejderne som et Tillæg de Forbedringer som vi fremskaffede ved at fortsætte Krigen, er jo kun et Bevis paa, hvilken Pris Arbejdsgiverne satte paa ham som et blødt Punkt i Arbejderbevægelsen, de ønskede at bevare.

Nu er hans Saga ude som »Mønster« paa en Forbundsleder, og den Splittelse blandt os Arbejdsmænd, som hans Forsøg paa at købe en Kanon og begynde et Hertugdømme for sig selv, betød, har i en Række Aar været et af Modstanderpressens mest benyttede Numre, og mangen en bekymret Arbejdsgiver og Højre-Journalist har Gang paa Gang sat sin Lid til Marinus og den Splid, som han repræsenterede.

For Skibsværftsarbejderne selv har den vilde Flugt bort fra Kammraternes Rækker, bort fra det, der er solidt og fast og ikke Ordskvalder, ikke været nogen glimrende Periode.

Deres bedstlønnede Kammerater, Specialarbejderne, forlod den kuldsejlende Skude og lod sig lokke af I. A. Hansens og Smedefor-

bundets Sirener, og der staar de nu, men de øvrige Skibsværftsarbejdere, baade i København og Odense, har nu endelig fundet hjem igen i Kammeraternes Kreds, hvor vi vil modtage dem, som de brave Folk de heldigvis er, og uden at lade dem høre deres Vildfarelser.

Historien er dog god at faa Forstand af, organisationsmæssigt set, men naar Enden er god, er jo alting godt, og de eneste, der har Grund til at græde, er dem paa Højrebladenes Redaktioner og Arbejdsgivernes Hovedkvarter paa Vestervold, for hvem et Haab er glippet!

Lyngsie.

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning bringer vi Forbundets gentagne Anmodning i Erindring, om kun at skrive om en Sag paa hvert Stykke Papir, da Sagerne ellers let vil blive forsinkede, og i enkelte Tilfælde helt kan glide ud.

Husk! For at fremme Ekspeditionen kun en Sag paa hvert Stykke Papir.

8 Timers Dagen.

Arbejdsgiverforeningens Fagblad, „Arbejdsgiveren", bragte i sit sidste Juli-Nummer en Artikel om den danske Krone og dennes stadige Fald. Denne Artikel og dens Paapegen af hvilke Midler, der, efter Bladets Mening, kunde bringes i Anvendelse for at modvirke Kronens Fald, har foranlediget Hr. Driftsbestyrer Hannemann ved Randers—Hadsund Jernbanen til at sende Arbejdsgiverbladet et Brev, hvori han opstiller Afskaffelsen af 8 Timers-Dagen som Universalmidlet mod alt Samfundslivets Sot og Syge og som den eneste saliggørende Foranstaltning mod Kronens stadige Fald.

I den Artikel hvori „Arbejdsgiveren" gør sine Læsere bekendt med Hr. Hannemann's Epistel, erklærer Bladet sig naturligvis enig med ham i, at 8 Timers-Dagen er af det Onde og knytter hertil følgende Bemærkninger, som vi ikke har villet forholde vore Læsere (Fremhævelserne er af os):

„Der er vel næppe nogen anden af Krigsperiodens „Reformer", der har sat dybere Mærker i den offentlige Diskussion og i Folks Sind end netop 8 Timers-Dagen. Den turde ogsaa blandt alle hine „Reformer" være den, der nu staar med det daarligste Skudsmaal. Videre og videre Kredse af Befolkningen har forstaaet at Konjunktursvingningernes og Spekulationens Ødelæggelser dog er til at komme over, medens Formindskelsen af selve Arbejdet er en snigende Sot, som undergraver Landets økonomiske Eksistens.

Det er rigtigt, at Arbejdsgiverforeningen alligevel ikke har kunnet bryde Bresche i den Mur, som Arbejdernes faglige Organisation har rejst omkring 8 Timers-Dagen, en Mur af Mennesker, af Blade, af Principper, af Fordomme, en Mur, som man af yderste Evne vil højne og forstærke, fordi man nu engang har gjort den til Arbejdsklassens store Sejrsmonument fra Krigsaarene. Men ikke destomindre har Arbejdsgiverforeningen saavel i den faglige Forhandling som ved at forsyne den offentlige Mening med Materiale til Vurdering af 8 Timers-Dagens Virkninger ustandseligt holdt denne kinesiske Mur under Belejring, og vi tror, at dens Modstandskraft overvurderes af dem, der kun ser paa dens knejsende Tinder. Ikke mindst efter Arbejdstids-Udvalgets Betænkning er det, efter vor Mening, aabenbart, at *den stille Magt* i Landet langsomt, men sikkert underminerer Arbejdstidsdogmet. *Arbejdsgiverforeningen har blot ikke ment, at det vilde være tilraadeligt at storme Muren. Selv om det lod sig gøre, vilde Omkostningerne for Erhvervslivet være uberegnelige, og Bitterheden mellem Kampens to Parter maaske blive ulægelig."*

Tendensen i det første Stykke af denne Opsats er jo ikke til at tage fejl af. Konjunktursvingningernes og Spekulationen er til at komme over, — bare man kommer bort fra 8 Timers-Arbejdsdagen.

De letsindige eller forbryderiske Spekulationer, der har paaført det danske Samfund Værditab, som langt overstiger de 300 Millioner, som Landmandsbanken og de til dens

Ledelse knyttede Konsortier har bortsvindlet, dem kan man komme over, bare man faar Arbejdstiden forlænget. Paa andet Dansk vil det kort og klart sige, at Arbejderklassen i vort Land skal betale disse Herrers Svindlerier ved at forlænge Arbejdstiden og derigennem forøge Produktionen, selv om det sker paa Bekostning af Arbejderens Sundhed, hans Fritid og det Kulturniveau, han har kæmpet sig op til.

Vi tvivler ikke om, at Arbejdsgiverkredse kunde ønske noget saadant, men derimod tror vi ikke paa, at „den stille Magt" i vort Land godkender denne Opfattelse.

Hvad 8 Timers-Dagen har betydet i Retning af at højne Arbejderklassen, hele moralske og kulturelle Niveau, i Retning af at give Arbejderen Lejlighed til at dyrke Interesser, som den lange Arbejdstid tidligere forhindrede ham i at dyrke, i Retning af at bedre Sundhedstilstanden, — kort sagt i Retning af ikke blot paa Papiret, men i Virkeligheden at løfte Arbejderklassen op paa et Trin noget nærmere ved det, de øvrige Samfundsklasser i vort Land staar paa. det foreligger der utvetydige Vidnesbyrd om baade fra Ind- og Udland og ogsaa fra Folk, der staar udenfor Arbejderbevægelsen og fra Institutioner, der har Forudsætning for at kunne bedømme Forholdene upartisk.

Det Kulturgode, Arbejderklassen saaledes har vundet sig, og som i Virkeligheden er *den eneste* Betaling, Samfundene har givet Arbejderklassen, fordi den under Krigs- og Ulykkesaarene bar Broderparten af Dagens Byrde og Hede, lader Arbejderklassen sig heller ikke godvillig fratage.

Her har „Arbejdsgiveren" Ret. Det er ikke lykkedes Arbejdsgiverforeningen indtil dette Øjeblik at „bryde Bresche" i den Mur, vor Stand har rejst om 8 Timers-Dagen, og den citerede Artikel viser, at Arbejdsgiverforeningen heller ikke nu mener det tilraadeligt „at storme Muren". — Omkostningerne herved vilde blive uberegnelige.

Den Lære har de gode danske Arbejdsgivere iøvrigt nemmet noget sent. Ved de to sidste Overenskomstfornyelse mødte man jo netop fra Arbejdsgivernes Side frem med det absolute Krav om, at Arbejderne gennem ekstraordinært store Lønnedslag og gennem Forlængelsen af Arbejdsdagen skulde betale alle Samfundets Tab. Hr. Lankjær selv lod Krigsluren gjalde, naar han holdt Foredrag i Arbejdsgiver- eller Studenterforening, i København og rundt om i Provinsen. Han, og alle de Blade, der stod til Arbejdsgiverforeningens Tjeneste, tudede Offentligheden i vort Land Ørene fulde med Fortællinger om, at 8 Timers-Dagen var en Samfundsulykke, og at Arbejderne levede paa Gullasch-Fortjenester. Samfundsulykken maatte afskaffes, og Gullasch-Fortjenesterne maatte skæres bravt ned. De sidste var imidlertid vanskelige at finde, selv om man ledte meget ihærdigt efter dem, og Samfundsulykken ved den gennemførte 8 Timers-Dag er det til Dato ikke lykkedes Hr. Langkjær og hans Presse at faa den offentlige Mening til at opfatte.

Arbejderne modsatte sig det Stormløb, som Arbejdsgiverne den Gang etablerede — med Storlockout og hele det øvrige Krigsinstrument — med det Resultat, at Anslagene mod 8 Timers-Dagen mislykkedes, at Arbejdsgivernes Krav om Knippel-Reduktioner ikke gennemførtes, og at Offentligheden, saaledes som adskillige Blade efter den sidste Kamps Afslutning aabenlyst skrev det, maatte omvurdere Opfattelsen af Arbejdsgivernes og Arbejdernes gensidige Styrkeforhold.

Arbejdsgivernes Magt havde vist sig at være mindre end paaregnet, og Arbejdernes Vilje og Evne til at bringe Ofre for at bevare det Gode, som 8 Timers-Dagen er for dem og deres Hjem, havde vist sig at være større, end man havde tænkt sig.

Disse Erfaringer er det formentlig, der hos Arbejdsgiverforeningens Mænd har fremkaldt Erkendelsen af, at Omkostningerne ved et nyt Stormløb vil blive for store.

Offentliggørelsen af Arbejdstids-Udvalgets Betænkning, som vi jo netop aftrykker her i vort Fagblad, har, efter at Arbejdsgivernes Forsøg paa at liste en ensidig Fremstilling heraf ind i Publikum er mislykkedes, formodentlig virket i samme Retning.

Hvorom alting er, — d'Herrer i Vestervoldgade 113 blæser næppe i det kommende Foraar til Stormløb mod 8 Timers-Dagen, men det betyder vel sagtens kun at man i Arbejdsgivernes Hovedkvarter har skiftet *Taktik*, — derimod ikke, at man har skiftet Maal.

De sidste store Kampe har vist, at Storlockouten ikke er det Universalmiddel, mod

Bevægelser paa det faglige Omraade, som man vistnok ved Vestervold var kommet til at tro. Men saa vælger man sig vel sagtens bare nye Midler. Arbejdsgiverforeningen har jo opsagt Overenskomsten med de samvirkende Fagforbund om 8 Timers-Dagen, og vore Afdelinger maa vistnok være forberedt paa, at hvis der ikke til det kommende Foraar fra Arbejdsgivernes Side rejses generelle Krav om Arbejdstidens Forlængelse, saa vil det blive forsøgt i de Hundreder lokale Overenskomster, hvor man mener, at der er Lejlighed dertil, at liste og luske en forlænget Arbejdstid ind, saaledes som man jo har gjort Forsøg paa i Teglværksindustrien.

Kampe kan vi ogsaa komme til at staa overfor, og vi ved jo, hvor let Kampe, selv om de er etableret paa begrænsede Omraader, kan vokse til Storkamp, under de Organisationsformer, vi har. Det vilde derfor være skæbnesvangert for Arbejderklassen, om man rundt om i Fagorganisationerne lagde sig til Hvile paa den Sovepude, som Resultatet og Udgangen af de sidste Kampe maaske kunde synes at være.

Fagforeningerne og deres Medlemmer bør være vaagne og forberedte paa lidt af hvert, — er de det, saa vil sikkert Arbejdsgiverne ogsaa denne Gang finde Omkostningerne for store ved en Kamp om 8 Timers-Dagen.

Chr. S.

Den internationale Arbejdsmands Kongres i Wien.

(Fortsættelse.)

I Referatet i sidste Nummer i Fagbladet fortalte vi bl. a. om det Forslag vedrørende de tilsluttede Forbunds Pligt til at indsende Beretninger til Sekretariatet, som det svenske og det danske Forbund i Fællesskab havde fremsat. Foruden dette Forslag forelaa der paa Kongressen nogle andre særlige Forslag, nemlig fra det norske Forbund følgende:

„Kongressen befuldmægtiger Exekutiv-Komiteen til at træde i Forhandling med Sovjetruslands Grov- og Fabrikarbejderorganisationer angaaende Organisationernes Tilslutning til det internationale Grov- og Fabrikarbejderforbund.

Motiveringen vil blive fremsat mundtlig paa selve Kongressen".

Dette Forslag gav Anledning til en ret lang Debat.

Den internationale Bestyrelse (Exekutiv-Komiteen) havde fremsat Forslag til en Resolution, der lød saaledes:

„Internationale Grov- og Fabrikarbejderforbunds Kongres tager Udtalelserne om Enhedsfronten og Anmodningen fra Det alrussiske Forbund af Arbejdere og Funktionærer indenfor den kemiske Industri til Efterretning og udtaler som sin Mening:

1. Naar den russiske Fagforeningsbevægelse vil træde i organisatorisk Forbindelse med hele Verdens Fagbevægelse, maa den henvende sig til det internationale Fagforbund i Amsterdam.
2. Erhvervssekretariatet kan ikke optage nogen russisk Organisation, saalænge den russiske Fagbevægelse staar fjendtlig overfor det internationale Fagforbund.
3. Internationalt Grov- og Fabrikarbejderforbund vil kun optage de russiske Organisationer, der har udmeldt sig af det røde faglige Internationale og derigennem har udtalt, at de ikke deler det røde Internationales principielle Standpunkt.
4. Eventuelle Forhandlinger om Enhedsfronten ligger ikke indenfor noget Erhvervssekretariats Kompetence, men maa overlades til det internationale Fagforbund".

og i Tilslutning hertil erklærede Exekutiv-Komiteen sig villig til at optage Forhandlinger med Det russiske Fabrikarbejderforbund, naar disse Forhandlinger kunde afholdes paa et nogenlunde centralt Sted, f. Eks. i en tysk By.

Nordmændene var ikke tilfredse hermed. *Johs. Ødegaard* holdt et Foredrag, hvis Tendens var, at der maatte oprettes en Enhedsfront omfattende alle revolutionære Kræfter i Arbejderklassen, og at dette for Arbejdsmændene maatte betyde, at uanset om de russiske Fabrikarbejdere igennem deres Landsorganisation var tilsluttet den saakaldte røde, faglige Internationale i Moskwa, saa burde den interternationale Grov- og Fabrikarbejder Fødera-

tion alligevel optage dem. Denne Tanke vandt imidlertid ikke Sangbund paa Kongressen.

Paa den Internationale Bestyrelses Vegne hævdede *Brey* og *Stenhuis,* at hvis de russiske Arbejdere vilde have Forbindelse med Verdens øvrige faglige Arbejderbevægelse, saa havde de kun een Vej at gaa, nemlig, at lade deres Landsorganisation søge Optagelse i det internationale Fagforbund. Hvis det ikke kunde lade sig gøre, og hvis de russiske Fabrikarbejdere paa Trods heraf ønskede Samarbejde med de øvrige ikke faglærte Arbejdere, saa kunde det kun ske, ved at de meldte sig ud af deres Landsorganisation, thi Arbejdsmændenes Internationale, der er en Del af det internationale Fagforbund kan naturligvis ikke optage et Forbund, som staar indmeldt i en Organisation, der bekriger vor almindelige Fagbevægelse.

Lyngsie hævdede i en Tale, der gjorde stærkt Indtryk paa Kongressen, at den kommunistiske Bevægelse, som de russiske Organisationer tilhører, ikke havde gjort andet end at splitte og ødelægge Arbejderbevægelsen i de Lande, hvor den havde faaet Indpas. Det var sket i højeste Grad baade i Ungarn og i Finland, hvor Følgen af, at Organisationerne lod sig lokke ud paa de kommunistiske Baner, havde været, at Fagorganisationerne var sprængt og delvis ødelagte og omtrent maatte bygges op paany paa bar Bund.

I Tyskland havde Kommunisterne ved at splitte den tyske Arbejderbevægelse forspildt det Øjeblik, da den tyske Arbejderstand kunde have taget det tyske Statsskibs Ror i sine Hænder.

I Norge havde den kommunistiske Indflydelse ført til indbyrdes Kiv og Strid, og det eneste, den norske Fagbevægelse under Kommunistførerskabet kunde pege paa som særegen for Norge, var, at man der var gaaet med til tvungen Voldgift og altsaa havde aflagt Strejkevaabenet. Det klædte derfor ilde, at disse Splittelsesmænd og Organisationsødelæggere nu kom til os, der havde holdt sammen, og talte om, at vi skulde lave Enhedsfront. Vendt til Nordmændene sagde vort Forbunds Formand: „Gaa først hjem og genopret Enheden og Enigheden i Norge, førend I kommer til vor internationale Organisation og taler om, at vi skal lave Enhedsfront med Kommunisterne".

Bratvold fra Norsk Papirarbejderforbund tog paa sit Forbunds Vegne Afstand fra Ødegaards Forslag, og Resultatet blev da ogsaa, at det blev forkastet med alle Stemmer mod een (Ødegaards egen).

Det hollandske Forbund havde fremsat et saalydende Forslag:

„Vort Forbund har besluttet at indsende nedennævnte Forslag til Behandling paa den kommende internationale Kongres:

Kongressen vedtager, at Sekretariatet fordrer:

a. Tilvejebringelse af gensidige Overenskomster mellem Organisationerne i de forskellige Lande, angaaende Medlemmernes Rettigheder,
b. Afholdelse af internationale Bedrifts-Konferencer, naar eet eller flere af de tilsluttede Forbund mener det nødvendigt."

Til den første Del af Forslaget gjorde *Brey* paa den internationale Bestyrelses Vegne opmærksom paa, at det hollandske Forslag forsaavidt var overflødigt, som der allerede nu er Adgang til at oprette saadanne Overenskomster.

Imellem det svenske, norske, danske, tyske og østrigske Forbund er der Overenskomst om gensidig Overflytning med Bibeholdelse af de almindelige Rettigheder i Fagforeningen og for Arbejdsløshedsunderstøttelsens Vedkommende fremhævede Brey særligt som Mønster den Overenskomst, der er oprettet mellem tysk Fabrikarbejderforbund og Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark, og som af det internationale Sekretariat var udsendt til samtlige Organisationer som et Eksempel til Efterfølgelse.

De Jonge erklærede paa det hollandske Forbunds Vegne, at det netop var saadanne Overenskomster, man ønskede gennemført overalt indenfor vort Internationale, og at man under Henvisning til Brey's Udtalelser kunde tage denne Del af Forslaget tilbage.

Med Hensyn til Forslagets anden Del, gjorde den internationale Bestyrelses Ordfører opmærksom paa, at forsaavidt det hollandske Forbund havde tænkt sig, at de ønskede internationale Konferencer skulde danne Grundlaget for Indledelse af internationale Lønbevægelser i de forskellige Industrier, saa var Forudsætningerne herfor i hvert Fald ikke til

Stede, saalænge Valutaen i de forskellige mellemeuropæiske Lande bevægede sig saa voldsomt, som Tilfældet for Tiden er. Alle Lønforhold og alle Forhold, der har Forbindelse med Forretning overhovedet skifter Karakter fra den ene Dag til den anden. Sammenligninger er umulige.

Oplysninger, som indhentes den ene Uge, har ingen Værdi den næste. Bestyrelsen vil under disse Omstændigheder finde en Vedtagelse af det hollandske Forbunds Forslag uheldig, idet det kan opfattes som en Forpligtelse for vort Internationale til, uanset de tilstedeværende Forhold, at etablere Brance-Konferencer, som intet kunde føre til, men som kunde koste en Masse Penge.

Naar Forholdene stabiliseres, er Bestyrelsen indforstaaet med, at alt, hvad der kan gøres for ogsaa ad international Vej at styrke og fremme Arbejdernes Lønkamp i de forskellige Lande, bør gøres.

Efter en længere Diskussion, i hvilken Delegerede fra de forskellige Lande deltog, sluttede hele Kongressen sig hertil.

Man gik derefter over til Valgene.

Til international Sekretær genvalgtes *R. Stenhuis.*

I Grupperingen af de Lande, der kan vælge Repræsentanter til Bestyrelsen skete der en lille Ændring, idet Holland, der tidligere har staaet i Valggruppe sammen med de skandinaviske Lande, nu gik til den fransk-belgiske Gruppe.

De forskellige Landes Delegerede holdt derefter Seperatmøder, og det meddeltes, at følgende var valgt til Medlemmer af Exekutiv-Komiteen.

For Tyskland: *Aug. Brey.*

For Belgien, Frankrig og Holland: *Poul Fassin.*

For Østrig og de slaviske Lande: *Julius Weiss.*

For Skandinavien: *Chr. Sørensen.*

Hver af de omtalte Grupper har ogsaa valgt en Suppleant, der for Skandinaviens Vedkommende er *Janne Jønsson*, Sverrig.

Da England var forhindret i at være til Stede, vedtog Kongressen at give de engelske Organisationer Lejlighed til at vælge en Repræsentant til Eksekutiv-Komiteen, og iøvrigt bemyndigedes Brey og Stenhuis til at optage Forhandling med de engelske Arbejdsmandsorganisationer om deres hele Stilling.

Der vedtoges ogsaa en Regulering af Kontigentydelsen, særligt sigtende til, at de „valutasvage" Lande (som Tyskland og Østrig), der hidtil kun har betalt et meget lille Kontigent, fordi den internationale Føderation selv har baaret Kurstabet, i Fremtiden kommer til at yde et Bidrag, der staar i bedre Forhold til, hvad de andre Lande betaler

Efter at Kongressens Dagsorden var udtømt, sluttedes Forhandlingerne med en stemningsfuld Afskedstale af *Aug. Brey*, og samtlige Repræsentanter skiltes sikkert i Følelsen af, at der her var gjort et godt Stykke Arbejde i Retning af at sammentømre Arbejdsmændenes internationale Organisation endnu fastere, og denne Opfattelse forrykkedes ikke af de Skældsord, som det østrigske Kommunistorgan „Rote Fahne" fandt for godt at øse ud over Kongressens og Kongresdeltagernes syndige Hoveder.

Vi henviser sluttelig kun til, at der her i Fagbladet vil fremkomme særlige Referater af de indledende Foredrag, som paa Kongressen afholdtes om vigtigere Emner.

Borups Højskole.

For at alle kan faa Besked om, hvordan Undervisningen drives, afholdes offentligt Møde Tirsdag den 18. September Kl. 8 Aften i Hallen i Grundtvigs Hus, med gratis Adgang; her vil Forstander Borup fremlægge Arbejdsplanen og besvare Forespørgsler.

Den 4. Oktober aabnes Skolen med et Møde samme Steds. Dagen efter begynder Undervisningen i Skolens Lokaler.

Undervisningen omfatter foruden Dansk, som er Hovedfaget, fremmede Sprog, Bogholderi, Skrivning og Regning. Gennem Foredrag og i Samtaleform gives dernæst Undervisning i Samfundslære, Historie, Naturkundskab, Religionshistorie, Litteratur og Kunst.

Organiserede Arbejdere har følgende Moderation: For den samlede Undervisning betales — foruden 5 Kr. i Indmeldelsespenge — 15 Kr. maanedlig; tages enkelte Fag betales for det første, med to ugentlige Timer, 4 Kr. pr. Maaned, med een Time 2½ Kr., de følgende efter nedadgaaende Skala. Indmeldelsen er bindende til Udgangen af April. **Programmet udleveres gratis paa vort Kontor.** Fra 3. September træffes Forstanderen 11—1 og 6—8 V. Boulevard 9, 3.

Sekretær Brandmoses Telefon er Byen 4617 og Byen 8319.

Arbejdstiden i Udlandet.

(Fortsat.)

Supplerende Udtalelser af Arbejderrepræsentanterne i Udvalget.

Det er god parlamentarisk Sædvane, naar en Kommission eller et Udvalg, repræsenterende forskellige Interessegrupper, har behandlet sit Æmne og skal give sin Betænkning, at da denne Betænknng optrykkes og meddeles til Offentligheden som en selvstændig Udtalelse. Vi ved ingensinde, hertillands eller andet Steds, at have set denne Regel krænket, og dette er jo ogsaa ganske naturligt; thi uden Garanti for at kunne faa afgivet en fuldt ud loyal og for Offentligheden virkelig oplysende Betænkning er ingen tjent med at gaa i Udvalg eller Kommission med Personer, som repræsenterer diametralt modsatte Interesser.

Mod denne fundamentale uskrevne Lov er der syndet groft af Arbejdsgiverrepræsentanterne i det Udvalg, hvis Betænkning er gengivet i første Del af dette Hefte.

Med en Hast, som vidner om en vel forberedt Plan, har Dansk Arbejdsgiverforening ladet Betænkningen trykke. Man forsynede den med en Indledning og en Slutning, som intet har med Udvalgets Betænkning at bestille. Man udstyrede Hæftet saaledes, at man vel rent *formelt kan paastaa, at Indledning og* Slutning ikke staar for det samlede Udvalgs Regning, men *reelt* vil alle — undtagen den meget opmærksomme Læser, som tillige maa være vel bevandret i Æmnet — faa den Opfattelse, at hele Bogen staar for det samlede Udvalgs Regning.

Denne Bog udsendte man til hele den danske Presse, ledsaget forøvrigt af en Særtryk af »Arbejdsgiveren«,, hvor den ledende Artikel »anmeldte« Udvalgsarbejdet og dets Resultat paa en Maade, som — for at tale mildt — intet har med Sandheden at gøre.

Store Dele af Pressen lod sig forvirre og vildlede af dette og bragte Anmeldelser, som var stærkt præget af det, som Arbejdsgiverne havde *ønsket* skulde blive Udvalgsarbejdets Resultat.

Undertegnede Arbejderrepræsentanter udsendte derfor gennem Ritz. Bur. følgende Berigtigelse:

8-Timersdagen i Udlandet. »I Anledning af den af Arbejdsgiverforeningen udsendte Pjece om Forholdene vedrørende 8-Timersdagen i Udlandet, finder De samvirkende Fagforbund det nødvendigt, at gøre Offentligheden opmærksom paa, at det Fællesudvalg, der i Henhold til Forliget af 4. April f. A. nedsattes af Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, under Forligsmændenes Forsæde har indsamlet og gransket alle de Oplysninger, som kunde fremskaffes om 8-Timersdagen i Udlandet og desangaaende har affattet en Betænknng, der paa rent objektiv og streng neutral Maade redegør for Forholdene i Udlandet, medens Arbejdsgiverforeningens ovennævnte Pjece bestaar af en Sammenblanding af dels Arbejdsgiverforeningens egne og dels deres Udvalgs-Repræsentanter ret misvisende Betragtninger, der netop paa Grund af deres Ensidighed og Tvivlsomhed er afvist som ikke hørende hjemme i den officielle Betænkning.«

Den af Arbejdsgiverne brugte, aldeles illoyale Fremgangsmaade gør det nødvendigt ogsaa for os at ledsage Udvalgets Betænkning med nogle selvstændige Betragtninger, bl. a. for at belyse nogle af de mærkelige Paastande, som Arbejdsgiverne fremsætter i deres Optryk. At modbevise dem alle, vilde være uhyre let, men det vilde her føre for vidt, og naar vi har beskæftiget os med nogle faa af dem, vil enhver Læser desuden erkende, at man — efter Paastandenes Karakter — meget vel kan lade Resten ligge.

Arbejdsgiverne siger om Forholdene i de *nordamerikanske Frisiater,* at det maa

»anses for ganske afgjort, at et meget betydeligt Antal Arbejdere arbejder 12 Timer daglig, og at et endnu betydeligere Antal arbejder 9 a 10 Timer.«

Dette er en — skal vi sige dristig Paastand. Udvalgets Oplysninger om U. S. A. viser, at Forholdene i 1919 var saaledes, at af godt 9 Millioner Industriarbejdere havde kun 9 pCt. en Arbejdstid paa 60 Timer ugl. og nøjagtig 3 pCt. en længere Arbejdstid end 60 Timer. Statistiken lader det staa hen, om der overhovedet findes Arbejdere med en 12 Timers Arbejdsdag; men den Udvikling, som Statistiken viser fra 1909 til 1919, taler stærkt imod, at det kan være Tilfældet.

Derimod viser Statistiken, at Halvdelen af

de 9 Millioner Industriarbejdere i U. S. A. i 1919 havde en Arbejdsuge paa 48 Timer eller derunder.

Beretningen omtaler videre de Undersøgelser, som af selve de amerikanske Arbejdsgivere er foretaget og som konstaterer en yderligere Nedgang i Arbejdstiden, saaledes at Gennemsnittet i de vigtigste Industrier, som har været omfattet af Undersøgelserne i Juni 1920, var 48,9 Timer ugl. men Aaret efter 43,9 Timer.

Vi henviser iøvrigt Læseren til selv at gøre sig bekendt med Udvalgets Oplysninger fra dette vigtige Industriland.

Arbejdsgiverne nævner en Række Lande, nemlig *Australien, Canada, De forenede Stater i Amerika, Italien, Storbritanien* og *Sydafrika*, hvor, hedder det derefter:

»der ikke lægges Hindringer i Vejen for Overarbejde. I disse Lande er Spørgsmaalet om en kortere eller længere normal Arbejdstid alene et Lønspørgsmaal, idet det vel nok ogsaa der er Reglen, at Overarbejde betales med en noget højere Løn.«

Dette er ikke blot i Strid med de faktiske Oplysninger i Udvalgets Betænkning; men det er i det hele taget en Paastand saa meningsløs, at man maa undre sig over, den har kunnet løbe Arbejdsgiverne i Pennen i et Skrift, de vil præsentere Offentligheden. I England f. Eks., Landet med de ældste og de stærkeste Fagorganisationer, skulde Arbejderne ganske overlade Spørgsmaalet om Overarbejdets Varighed til Arbejdsgiverne. Dette er en saa horribel Paastand, at den, der fremsætter den, alene derved sætter sig udenfor enhver saglig Diskussion om disse Spørsgmaal overalt, hvor der findes Gnist af Kendskab til de virkelige Forhold.

Endelig nævner Arbejdsgiverne et andet Sted en anden Række af Lande med nogle paastaaede Timetal som gældende Maksima for Overtid i den Hensigt at imponere Læseren med de høje Tal.

Om *Tyskland* hedder det, at »Overarbejde kan tillades, uden at der er fastsat nogen Grænse«. Dette er ogsaa »dristigt« sagt, da det i Udvalgets Beretning oplyses, at der i Tyskland findes kollektive Overenskomster, som endog fuldstændigt forbyder Overarbejde.

Efter Arbejdsgivernes Særudtalelser er Landene med de højeste tilladte Antal Overtimer følgende:

Jugoslavien	600	Timer aarligt.
Svejts	470	— —
Holland	460	— —
Norge	390	— —

For Jugoslaviens Vedkommende maa man — hvad enhver selv kan konstatere — være kommen til Tallet 600 paa følgende Maade:

Om Jugoslavien siger Udvalgets Betænkning, at 8-Timersdagen er lovfæstet, men at den kan udvides »ved fri enkeltvis Aftale med højst 2 Timer daglig«. Aaret har, siger saa de danske Arbejdsgivere, 300 Arbejdsdage og 2 × 300 = 600.

Saa er det Regnestykke færdigt. Man ser ganske bort fra,

1) at Arbejdernes Tilslutning forudsættes, og

2) at Bestemmelsen som den staar utvivlsomt angaar Enkelttilfælde for en enkelt eller maaske nogle faa Dage ad Gangen, og ingenlunde er et Middel, ved hvis Hjælp man kort og godt kan ophæve 8-Timersloven Aaret rundt.

For Svejts' og Hollands Vedkommende synes de af Arbejdsgiverne nævnte Tal at være rene Fantasiprodukter. Det er slet ikke muligt at se, hvorledes de er kommen tilveje.

Derefter følger saa Norge. Her er Tallet 390 rigtigt, for saa vidt som det staar nævnt i Loven som Maksimum for den enkelte Arbejders Overtimer Aaret rundt. Men vi inviterer trygt enhver til at gennemlæse det vedkommende Afsnit af Udvalgets Betænkning, og man vil da se, at de 390 Timer er omgærdet af saa mange Sikkerhedsbestemmelser, at Tallet bliver en rent teoretisk Størrelse, der ingen som helst Tilknytning har til det praktiske Liv, naar man vil bedømme norske Arbejdsforhold.

Ved enhver Lovgivning om praktiske Arbejdsforhold maa der være Undtagelsesbestemmelser af en vis Rummelighed, for at ogsaa Undtagelsestilfældet kan være dækket, naar det maatte indtræffe. Saaledes kendes det jo ogsaa i dansk Fabrikslovgivning m. m. Men at gribe Undtagelsesbestemmelsen og præsentere den som det typiske for vedkommende Anliggende i Almindelighed, er en Bevisførelse, der ligger meget langt udenfor det anstændige.

Et Sted i Arbejdsgivernes Særudtalelser slaar de uden videre fast, at de udenlandske Arbejderes »Lønniveau sammenlignet med danske Forhold gennemgaaende er meget lavt.« Ogsaa det er en dristig Paastand. Den er saa meget mere dristig som man i samme Afsnit taler om Amerika, og det ved da Gud og Hvermand, at i Amerika er alle Lønninger meget højere end i Danmark. Paastanden er kun rigtig, dersom man har haft Tyskland og andre valutasvage Lande for Øje. Men her drejer det sig jo om ganske specielle Forhold, som dog formentlig end ikke Arbejdsgiverne kunde tænke paa at faa udlignet. Her er det ganske andre Foranstaltninger, som tiltrænges.

Efter dette behøver vi næppe at beskæftige os yderligere med Arbejdsgivernes Særbemærkninger til Udvalgets Betænkning.

Vi skal gerne erkende, at Betænkningen paa en Række Punkter lider af den Svaghed, at den bestaar af to parallelt løbende Grupper af Oplysninger, Arbejdsgivernes og vore, og at det maaske havde været bedre, om der ogsaa paa disse Punkter havde været en fælles Betænkning. Men herfor maa vi fralægge os alt Ansvar.

Da Udvalget paabegyndte sit Arbejde, foreslog vi netop, at man skulde tilvejebringe et grundlæggende neutralt Materiale gennem Det internationale Arbejdsbureau i Genève, som sikkert har de bedste Forudsætninger for at tilvejebringe Oplysning om udenlandske Arbejdsforhold. Men dette vort Forslag blev afvist. Vi foreslog da, at Oplysningerne skulde indhentes gennem de danske Gesandtskaber i de forskellige Lande. Men heller ikke det vilde man være med til. Arbejdsgiverne vilde absolut benytte det af de skandinaviske Arbejdsgiverorganisationer oprettede Bureau i Bruxelles, og vi havde da intet Valg, men maatte underkaste de derfra fremskaffede ensidige Dokumenter en højst fornøden Korrektion gennem vore Broderorganisationer i de paagældende Lande.

At Arbejdsgiverne nu i det de kalder »Supplerende Oplysninger« gengiver nogle korte Udpluk af Direktør *Albert Thomas'* Beretning om Arbejdstidsspørgsmaalet til den i Oktober 1922 afholdte internationale Arbejdskonference, er en Sag for sig. Denne Bog bestaar af ca. 100 tættrykte Foliosider, og vi kan aldeles ikke anerkende nogle faa og korte, vilkaarligt valgte Udpluk af denne Beretning. Naar Arbejdsgiverne nu desuagtet har medtaget dem i deres Optryk, da maa dette ganske staa for deres egen Regning.

Naar man vil sammenligne Udlandets Forhold med de tilsvarende danske, maa man ikke blot have rigtige Oplysninger fra Udlandet; man maa ogsaa have de danske Forhold i rigtig Belysning.

Arbejdsgiverne ynder at fremstille det, som om man i Danmark havde 8-Timersdagen og den 48-Timers Uge gennemført absolut, og aldeles dogmatisk. Men saaledes er det jo slet ikke. Vi skal oplyse dette ved at erindre om nogle Bestemmelser fra den generelle Arbejdstidsoverenskomst, som Dansk Arbejdsgiverforening i Aar har opsagt, men som fremdeles er normgivende for Arbejdstidsforholdene i Danmark. Efter denne er Søfart, Landbrug og dermed beslægtede Fag undtagne. Overenskomsten omfatter saaledes kun Industri og Haandværk, og her er almindelig Opsyns- og Vagttjeneste undtagen fra 8-Timersdagen. Denne gælder heller ikke for Kuske og Fyrbødere. For alle Arbejdere gælder, at den 8 Timers Arbejdsdag skal være effektiv. De samvirkende Fagforbund maa ikke modsætte sig Indførelse af Toskift i de Fag, hvor Arbejdsgivere og Arbejdere kan enes derom. Endelig hedder det, at Arbejderne ikke bør lægge Hindringer i Vejen for Udførelsen af Overarbejde i det Omfang, som af Hensyn til Virksomhedens Tarv er nødvendigt. Kun tilkommer der Organisationerne Ret til Paatale af Misbrug af Overarbejde.

Har man disse Ting i Erindring, naar man gennemlæser Udvalgets Betænkning og maaske særligt hæfter sig ved de i de forskellige Lande gældende Undtagelsesbestemmelser, da vil man Punkt for Punkt finde, at disse er dækket ved tilsvarende Bestemmelser i den danske Overenskomst. Er de udenlandske Forhold elastiske, saa er de danske det ikke mindre.

(Fortsættes.)

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding).
København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 11 | 12. September | 1923 | 28. Aarg.

Jern- og Metalindustrien.

I. En Overenskomstfornyelse.

Vore Medlemmer — og da særlig vore Medlemmer af De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab — vil erindre den Diskussion, som fandt Sted paa Fagforbundenes Generalforsamling i sin Tid ved Behandlingen af de af Fagforbundenes Forretningsudvalg foreslaaede Lovændringer, som tilsigtede at give Fagforbundene en større Myndighed end hidtil i Forholdet overfor de enkelte Forbund.

Navnlig ud fra vort Syn paa De samvirkende Fagforbunds Indsats i den store Arbejdskamp i Foraaret 1922 hævdede vore Repræsentanter, at vi ikke kunde gaa med til at gøre De samvirkende Fagforbund til øverste Lønfaktor paa Arbejdernes Side i dette Land, og vi modsatte os derfor de fremsatte Forslag om en udvidet Bemyndigelse.

Som det vil erindres, blev det vort Standpunkt, der sejrede.

Paa den anden Side stod navnlig Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Hr. J. A. Hansen og hævdede med stor Styrke og mange Ord, at det var nødvendigt at lægge Myndigheden op i Central-Organisationen og dennes Ledelse, og Gang paa Gang gentog han, at det, der *her* besluttedes, det maatte Organisationerne rette sig efter.

Denne Sætning gentog Hr. I. A. Hansen atter paa Fagforbundenes sidste Repræsentantskabsmøde, hvor man blandt andet behandlede Spørgsmaalet om Fornyelse eller ikke Fornyelse af Overenskomsterne pr. 1. August d. A. Han hævdede atter her, at det maatte og skulde være De samvirkende Fagforbund, der gav Parolen, og at denne Parole maatte lystres af alle Organisationer.

Repræsentantskabet vedtog saa — senere, naar de nødvendige Oplysninger var fremskaffet — at indkalde til et Møde for samtlige Forbunds Formænd, for at disse sammen med Forretningsudvalget kunde drøfte Betimeligheden af at forny eller at lade være med at forny Overenskomsterne.

Formandsmødet blev afholdt Mandag den 2. Juli d. A.

Her var J. A. Hansen ogsaa til Stede og holdt en Tale, hvis Point det ikke var helt let at faa fat paa; — men Formandsmødet besluttede ganske enstemmigt (I. A. H. gjorde ingen Indsigelse) at tilraade samtlige Organisationer *ikke* at forny. Motiveringerne herfor har vi gjort Rede for i det i sin Tid udsendte Cirkulære til samtlige Afdelinger.

Nu var det vel at vente, at Hr. I. A. Hansen — Hævderen af de enkelte Organisationers Pligt til at lystre Parolen fra »De Samvirkende« — og hans Organisation vilde rette sig derefter, saaledes som vistnok saa godt som alle Fagorganisationer har gjort.

Men saadan gik det ikke.

Jernkartellet eller som dets officielle Navn lyder: »Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark«, traadte i Forhandling med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning om Fornyelse af samtlige de faglærte Jernarbejderes Overenskomster, og Resultatet af Forhandlingen blev følgende Dokument:

»Overenskomsterne forlænges til 1. Februar 1925 paa de i Forliget af 4. April fastsatte Betingelser, idet man dog er enedes om følgende ændrede Bestemmelser:

1) *Lønreguleringerne.*

I indeværende Aar indtræder Augustreguleringen efter samme Regler som er fastsat i Forliget for det Tilfælde, at Overenskomstforlængelse ikke finder Sted, og Februarregulering i 1924 beregnes paa Grundlag af Forskellen mellem Pristallene i Februar 1924 og August 1923.

2) *Værkstedsprislisterne.*

Der indføres den Ændring, at Værkstedspriskuranterne og dermed ligestillede faste Akkordpriser kan opsiges fra begge Sider med 2 Maaneders Varsel til den 1. i en Maaned, dog tidligst til Udløb den 1. Maj 1924.

Ved Fornyelse af Prislisterne træffer Parterne selv Aftale om Varighed og Opsigelsesfrist.

Undtagelsesbestemmelsen, hvorefter Virksomhederne kan erholde fri Forhandling om Priskuranterne, naar Krav herom anmeldes inden 14 Dage fra den nye Overenskomsts Ikrafttræden, bibeholdes.

3) *Minimallønnen.* (Uden Gyldighed for Dansk Formerforbund).

De overenskomstmæssige Minimallønninger forbliver uforandrede, men det er en Aftale, at faglærte Medlemmer af et til Centralorganisationen hørende Forbund ikke efter den 1. Februar 1924 ved Timelønsarbejde erholder en mindre Betaling end 95 Øre. Denne Sats er underkastet de overenskomstmæssige Reguleringer.

I. A. Hansen. *R. Helweg.«*

Fru Nemesis er visselig en streng Dame.

Den Mand, og den Organisation, der har staaet og hævdet Pligten for alle Forbund til at lystre Parolen fra Landsorganisationen, og som jo i Virkeligheden anklagede os Arbejdsmænd for Brud paa den organisationsmæssige Disciplin, er den første — og vistnok den eneste — der falder ud af Fodslag, disponerer paa Trods af De samvirkende Fagforbunds Udtalelse, gaar sine egne Veje og andre Veje end de øvrige Fagforbund i Danmark.

Naa, det maa I. A. og Jernkartellet naturligvis selv klare.

En anden Ting forekommer os interessant i denne Forbindelse, og det er Bestemmelsen i Fornyelsesdokumentets Punkt 3 om, at efter den 1. Februar 1924 kan intet Medlem af Jernkartellet erholde en mindre Betaling ved Timelønsarbejde end 95 Øre.

Naar vi Arbejdsmænd tidligere har bebrejdet navnlig Smedeforbundet den Minimalløn, som dette Forbund arbejder med, saa har vi altid hørt, at denne lave Sats kun var en Papirsats, og at ingen Smed arbejdede herfor.

Nu lyder Snakken lidt anderledes. I den Artikel i Socialdemokraten, i hvilken Overenskomstens Fornyelse meddeltes den undrende Offentlighed, oplystes det, at det tidligere *ikke var ualmindeligt, at unge Svende lønnedes med 72 Øre i Timen!!*

Se, se — saa det er virkelig alligevel, som vi har formodet, at Minimallønsatsen paa 72 Øre ikke blot er en Papirsats, men er en Realitet, — nu har vi den officielle Tilstaaelse herfor.

Vi har som sagt altid formodet det, og vi har der ud fra forklaret os Jernindustriens Arbejdsgiveres forbitrede Kamp imod Højnelsen af Arbejdsmændenes Minimalløn.

Vor Minimalløn ved Timelønsarbejde var forinden Augustreguleringen, som alle vore Medlemmer ved, netop de 95 Øre, som I. A. Hansen nu har faaet gjort til Minimalløn ved Timelønsarbejde for Haandværkerne — efter 1. Februar næste Aar.

Er det mon ubeskedent at tro, at den Omstændighed, at Arbejdsmændene i Forvejen havde naaet de 95 Øre, har været i nogen Grad medvirkende til, at Smedene nu endelig har naaet det samme?

I saa Fald turde det Arbejdsmandsforbund, hvis Eksistensberettigelse i hvert Fald paa de store Industriers Omraade saa ofte betvivles af Industriorganisationernes Ledere, vel have vist, at det dog duer til en lille Smule, bl. a. til at løfte Smedenes Minimalløn med 23 Øre paa een Gang!

Og saa er Forholdet jo endda det, at vor Minimalløn, efter at vi har faaet Augustreguleringen, ved Timelønsarbejde er *98 Øre.*

Yderligere Betragtninger over den foretagne Overenskomstfornyelse, Smedeforbundets Lønpolitik i Almindelighed og denne Politiks Virkninger overfor Arbejdsmændene i Særdeleshed kunde det maaske være fristende at komme ind paa, men vi skal afstaa derfra baade af Hensyn til Pladsen og af Hensyn til, at Dansk Arbejdsmands Forbund jo, uanset hvilken Lønpolitik Smedeforbundet har fulgt, har formaaet at røgte sine Medlemmers Lønnter-

esser paa tilfredsstillende Maade, — og det vil vi sikkert ogsaa kunne i Fremtiden.

II. „Former- og Støberiarbejder(!!)forbundet.

Der har nylig været varslet stor Formerstrejke i Anledning af en Lønuoverensstemmelse paa nogle jydske Kakkelovnsstøberier, og Arbejdsgiverforeningen havde svaret efter den gammelkendte Recept med Varsel om Lockout af *alle* Arbejdere i Jern- og Metalindustrien, herunder ogsaa Arbejdsmændene.

Konflikten gik jo i Orden, — Formerne fik nogle Forhøjelser, — højst 3 Øre paa Modelformernes Timeløn og 3 pCt. paa en Række Akkordpriser, i et Par enkelte Tilfælde 4 a 5 pCt.

Formerforbundets Drabelighed i dette Forhold ser jo lidt mærkeligt ud, naar man erindrer sig, at under Storkonflikten i Foraaret 1922 var dette Forbund blandt de første, der bøjede af overfor Arbejdsgivernes og Forligsmandens fælles Paavirkning, — men det maa Formerforbundet naturligvis selv om, og det er jo muligt, at Formerforbundets Ledelse netop ved den her gennemførte Lønbevægelse i nogen Grad har rehabiliteret sig i dets egne Medlemmers Øjne, ligesom det vel ogsaa er troligt, at denne Foreteelse faar den almindelige Jernindustri-Overenskomst-Fornyelse, som vi har omtalt ovenfor til at glide lettere ned.

Det skal i saa Fald være Formerforbundet vel undt.

Under Konflikten saa man forøvrigt hver Dag i Bladene Meddelelser, hvori Formerforbundet pyntede sig med sit nye Navn: »Former- og Støberiarbejder(!!)forbundet«.

Dette har givet Anledning til, at en hel Del af vore Afdelinger har rettet Forespørgsler til vort Forbunds Hovedkontor gaaende ud paa at faa at vide, om det nu var saadan, at Støberiarbejdsmændene skulde staa i Formerforbundet. Der er ogsaa fremkommet Protester og Anmodninger fra forskellige Afdelinger til vort Forbunds Ledelse om at skride ind her overfor og offentlig meddele, at selv om Formerforbundet *kalder* sig «Støberiarbejderforbund«, saa staar Støberiarbejderne vedblivende, hvor de altid har staaet, nemlig i Organisation sammen med de andre Arbejdsmænd her i Landet.

Vi har ikke villet udsende en saadan officiel Meddelelse, og vi tror heller ikke, det behøves, thi efter alt, hvad vi ved, er der endnu ikke en Støberiarbejdsmand i Provinsen, der har ladet sig lokke af det nye og smukke Forbundsnavn, og i København er det vistnok meget faa Specialister, der har ment, at de var finere end deres Kolleger og derfor ogsaa rettelig hørte hjemme i et finere Forbund.

Om den mystiske Gestalt, »Former- og Støberiarbejder(!!)forbundet« har vi jo tidligere sagt et Par Ord her i Fagbladet, og ved denne Lejlighed kan vi heller ikke tilbageholde et Par Bemærkninger. I de samvirkende Fagforbunds nye Love hedder det i Slutningen af § 3, at Lovene ikke maa være nogen Hindring for, at Arbejderne »*naar de ønsker det,* slutter sig sammen i Karteller eller Industriforbund.«

Nu tvivler vi ikke om, at Formerforbundet »ønsker« at faa Støberiarbejderne som Medlemmer, men vi vil paa samtlige vore Støberiarbejder-Fagforeningers Vegne, paa vore paagældende Medlemmers Vegne og paa vort Forbunds egne Vegne protestere imod, at der skulde være fremkommet noget »Ønske« fra nogen Støberiarbejdsmandsorganisation eller nogensomhelst kompetent Forsamling indenfor Støberiarbejdsmændenes forskellige Fagforeninger om, at blive sammensluttet med Formerforbundet.

Det, de gode Formere har lavet, har de lavet paa egen Haand, og det havde sikkert klædt bedre, om de havde ventet med at pynte deres Organisation med Støberiarbejdernes Navn, indtil Støberiarbejderne havde ønsket at blive Medlemmer hos dem, — den Dag kommer vist forøvrigt aldrig.

Der er en anden Side i denne Sag, der ogsaa ser lidt mærkelig ud.

Som tidligere omtalt, sluttedes der i sin Tid en Overenskomst mellem Formerforbundet og Arbejdsmandsforbundet om Samarbejdet indbyrdes og i Forholdet overfor Arbejdsgiverne.

Overenskomsten er aldrig opsagt, — den bestaar endnu.

Hvad mener man egentlig om en Organisation og Organisationsledere, der, medens de har Overenskomst med en anden Organisation om Samarbejde og fælles Optræden og har Regler for, hvordan Samarbejdet og den fælles Optræden skal etableres, saa — medens denne Overenskomst stadig er bestaaende — giver sig til at gaa paa Medlemsfiskeri *netop*

bandt Medlemmerne af den Organisation, som Overenskomsten er oprettet med?

Vi tror, at enhver Fagforeningsmand ved, hvad han vil svare herpaa.

Chr. S.

Formerne og Støberiarbejdsmændene.

Vi har modtaget følgende:

Hr. Redaktør!

Jeg vilde gerne have Lov til gennem et Par Linjer i Fagbladet at raabe et Varsko til mine Kammerater Landet over, som arbejder i Støberier. Lad Jer ikke paavirke af Formernes Lokketoner til at overflytte til deres Afdeling. Det er noget, der kan faa de alleruheldigste Følger senere hen.

Hvorfor jeg kommer ind paa det, er fordi Formerne nu lige fornylig har faaet Navneforandring. Tidligere havde jeg aldrig tænkt mig, at Folk som Formerne vilde have Navn *sammen med os Arbejdsmænd*, eftersom de jo altid har været af den Formening, at de var hævet flere Alen over os.

Jeg vil derfor sige til mine Kammerater: »Skal vi ikke sige til Formerne: »Eders Hensigter med Navnet, som I har faaet, nytter intet. Vi Arbejdsmænd bliver i den Organisation, som vi tilhører, og hvor vi rettelig har hjemme, nemlig, Dansk Arbejdsmands Forbund!«

Med Tak for Optagelsen

Anthon Larsen,
Odense St.

„Vor Fagbevægelses Principper."

R. Stenhuis's Foredrag paa den internationale Arbejdsmandskongres.

Verdenskrigen og Aarene efter Krigen har foraarsaget betydelige Forandringer i Arbejderbevægelsen.

Den yderst hurtige og overordentlieg stærke Tilgang af Medlemmer maatte ganske naturligt have en Ophobning af Problemer til Følge. Ved en normal og regelmæssig Udvikling af Medlemstallet indenfor Fagforeningerne, vilde disse Problemer været fremkommet som enkelte Problemer til forskellige Tidspunkter, — nu kom de alle paa en Gang paa Dagsordenen.

Det er yderst vanskeligt at finde en Vej ud fra de indviklede Forhold, fordi der i de sidste Aar har indmeldt sig et saa stort Antal Arbejdere i Fagforeningerne, som overhovedet ikke har nogen Anelse om de økonomiske og organisatoriske Tidsspørgsmaal.

Een Del af disse Arbejdere har kun organiseret sig af Frygt for Verden og vil saaledes lade sig beskytte af Fagforeningerne.

Mange Arbejdere har kun tilsluttet sig Fagforeningerne, fordi de var af den Mening derved at opnaa personlige Fordele.

Vanskelighederne er endvidere tiltaget, fordi Kommunisterne — som kun betragter Arbejderne som et Revolutionsobjekt — ikke undslaar sig for at spekulere i Massernes primitive Instinkter, og denne Kommunisternes Gaaen foran har kun til Hensigt at drive Arbejderne til Handlinger, der sluttelig kan føre til de tilsigtede Resultater. Og saa den kristelige Fagforeningsbevægelse . . . . . De vil profitere af Kommunisternes Overdrivelse. Med Forsæt stiller de kristelige Fagforeninger os som Brødre til Kommunisterne. Dertil kommer endvidere, at ved den øjeblikkelige Tilstand indenfor Fagforeningerne er Klassekampen blevet en betydelig Hindring for en Forøgelse af Produktionen, hvilken Forøgelse er en Betingelse for Forøgelsen af Samfundsværdierne.

Medens disse Vanskeligheder fremkommer i alle Lande, saa er det ikke paa samme Maade, de viser sig overalt, og Exekutivkomiteen er derfor af den Mening, at det vilde være ønskeligt, at optage en Diskussion om vor Fagbevægelses Principper, og det er mig en Glæde og Ære, at Komiteen har overdraget mig Indledningen til Drøftelsen af dette Punkt.

Jeg ønsker at gøre mit Standpunkt tydeligt ved følgende Hovedpunkter:

a) Vort Standpunkt overfor Kapitalismen,
b) Vort Standpunkt overfor Kommunismen,
c) Vort Standpunkt overfor de socialistiske Partier.

Kapitalisterne har før i Tiden haft store Fortjenester. Han har forøget Produktionen i høj Grad og har derved gjort en større Velstand muligt end som i den førkapitalistiske Periode. For Klassekampen blev der derved abnet Perspektiver, hvorved Arbejderbevægelsen kunde naa betydelige Resultater. Den forøgede Produktion gav Fagforeningerne en materiel Grund at arbejde paa. Jeg er imidlertid af den Mening, at Fagforeningerne ved deres Kampe før Krigen ikke har angrebet Kapitalisterne.

Produktionen steg for hvert Aar, og Fagforeningernes Kamp havde kun til Hensigt at faa saa stor Andel som muligt i Udbyttet. Disse Tendenser blev forstærket ved de periodiske Kriser, hvorved Arbejdernes Indtægter blev formindsket, og Indtægterne var ogsaa ved Højkonjunkturernes Indtrædelse relativt formindskede.

Kampene i Aarene 1918, 1919 og 1920 har haft en hel anden Karakter i de valutastærke Lande, idet det ikke blot er lykkedes at faa Del i Udbyttet, men ogsaa at beholde en højere Løn. Trods Lønnedsættelserne, som har fundet Sted, er det min Opfattelse, at dette Forhold er bevaret gennem Aarene 1921 og 1922 om end i mindre Grad.

Men netop denne Omstændighed maa føre Fagforeningerne til et Angreb paa Kapitalisterne. Fagforeningsbevægelsen maa stræbe efter en Forandring af

Produktionsprocessen. Det maa blive Fagforeningernes uundgaaelige Opgave at stræbe og kæmpe for Forbedring af Arbejderklassens Stilling.

Denne Kamp og denne Stræben vil kun faa Resultat, naar Produktionen bliver forøget. Det kapitalistiske System tillader ikke en Forøgelse af Produktionen. Siden Tilblivelsen af Versailles-Freden er Produktionen taget betydelig af. I den kapitalistiske Produktionsproces hersker der en vanvittig Ødslen med Arbejdskraft. Denne Ødslen er en Følge af den Omstændighed, at ethvert Foretagende arbejder med det Maal at opnaa en saa stor Gevinst som mulig. Den kapitalistiske Produktionsmaade har i det hele taget udviklet Kræfter, der har virket ødelæggende, ligesom ogsaa Arbejdsgivernes Higen efter Fortjeneste den Dag i Dag virker ødelæggende ligesom Udbytternes Profitbegær mere forstyrrer, end forøger Produktionen.

Opretholdelsen af det kapitalistiske System betyder Opretholdelse af Klassekampen. Denne Kamp har i den forløbne Tid fremmet Produktionen og forstærket Tendenserne til tekniske Fremskridt. Ved Arbejderbevægelsens nuværende Omfang virker Klassekampen ødelæggende paa Produktionen.

Det borgerlige Parti forlanger da ogsaa vedblivende, at Arbejderne maa indstille Klassekampen, fordi denne Kamp hæmmer Produktionen. Dette Forlangende af det borgerlige Parti er Dumhed. Man kan ikke vente, at Ild ikke brænder. Klassekampen er overfor det kapitalistiske Produktionssystem det eneste Middel, hvorved Arbejderklassen kan drage Omsorg for at faa deres Andel i Udbyttet af Produktionen. Den eneste Regulator for Godernes Fordeling i de forskellige Grupper af Befolkningen, er den vekslende Kamp indenfor disse Grupper. Klassekampen er bunden til Kapitalismen ved uløselige Baand. For at virkeliggøre en yderligere betydelig Stigning af Massernes Velstand er det nødvendigt at begynde med en Socialisering af Produkterne, hvorved Arbejderbevægelsen faar Indflydelse paa Produktionen og derved direkte bliver interesseret i en Stigning af denne.

De nuværende Forhold sammenlignet med Forholdene før Krigen har gjort Produkternes Socialisering til en Sag, der ingen Opsættelse taaler, og Fagforeningsbevægelsen maa nødvendigvis opstille et Program til en socialistisk Rekonstruktion.

Derfor staar vor Fagbevægelse fjendtlig og afvisende overfor Kapitalismen og det kapitalistiske Produktionssystem.

Spørgsmaalet, som Arbejderbevægelsen i Fremtiden vil komme til at beskæftige sig med, vil da ogsaa blive det: Hvorledes kan den sociale Rekonstruktion virkeliggøres.

Vort Internationale stiller sig principielt paa det Standpunkt, at den ovennævnte Rekonstruktion nødvendigvis maa finde Sted.

Paa hvilken Maade vil Rekonstruktionen kunde fuldbyrdes? Dette Spørgsmaal opkaster Spørgsmaalet om Forholdet mellem Fagbevægelsen, kommunistiske og socialdemokratiske Partier.

De borgerlige Partier kan ikke overfor sig selv komme paa det rene med Forholdene i Øjeblikket. De raaber stadigvæk paa, at Fagforeningerne skal være sociale og ikke politiske Organisationer. Men de glemmer, at de økonomiske og sociale Forhold i stigende Grad er afhængige af de politiske Forholdsregler, og at de skabes af disse.

Fredsoverenskomsten — Resultatet af Sejrherrernes imperialistiske Politik — var ikke blot et skamløst Løftebrud, den er ogsaa blevet Aarsagen til den økonomiske Ødelæggelse, som vi nu oplever, og som ødelægger Fagforbundenes sociale Aktion.

De, der under saadanne Forhold mener, at Højdepunktet af al Fagforeningskløgt bestaar i, at Fagforeningerne indskrænker sig til kun at beskæftige sig med de sociale Opgaver, beviser kun, at de intet forstaar med Hensyn til Kapitalismen og de Kræfter, der gror i den.

Den, der taler om Fagforeningernes økonomiske Aktion uden at se, at Begivenheder som i Ruhr-Distriktet, de militariske Udgifters forfærdelige Tryk og den vedvarende Krigsfare maa og skal føre til et voksende økonomisk Kaos, der truer Fagforbundenes Aktion med Ufrugtbarhed, er en Æsel.

Den, der forstaar disse Kendsgerninger, ved, at der her gennem Fagforeningernes normale Aktion for Bedring af Arbejdsvilkaarene, intet kan opnaaes, — eller i hvert Fald kun lidet.

Fagforbundene, som er Proletariatets omfangsrigeste Organisationer, kan ikke med Hænderne i Skødet se paa, at Produktionen bliver hæmmet og ødelagt ved Borgerpartiets Statsmænds Politik.

Fagforbundene, som forstaar deres Pligt, og som ikke beherskes af borgerlige Ideer, vil i tiltagende Grad blive nødsaget til at beskæftige sig med Politik, og de vil faa en stadig stærkere politisk Karakter.

Som Følge heraf er Forholdet mellem Fagforeningerne og den socialdemokratiske, politiske Bevægelse paany kommet paa Dagsordenen. Der har indenfor vor Fagforeningsbevægelse været Mænd, som i Aarene fra 1919 til 1921 har været af den Mening, at Fagforeningerne intet havde at gøre med det socialdemokratiske Parti, og som mente, at Fagforeningsbevægelsen med sit Kampmiddel: den direkte Aktion, som løber ud i Generalstrejke, ogsaa kunde føre Arbejderklassens politiske Kampe.

Siden den Tid har Opfattelsen ændret sig. Med Rette udtaler **Oudegeest** paa Genforenings-Kongressen i Hamburg:

»Fagforeningsbevægelsen kan ikke trives, hverken naar den skal staa under et politiske Partis Formynderskab, eller naar den skal udleveres til de Eenkeltes Diktatur. Det demokratiske Princip maa være en Forudsætning og Basis for enhver voksende Fagforeningsvirksomhed, og i Fagforeningskampene og i Kampe, som kæmpes, for at forbedre Arbejdernes Forhold, er Socialdemokratiet det stærke Rygstød, og det af Repræsentanterne for det socialistiske Parti ydede opbyggende, sociale Arbejde i Rigsdagen er en uundværlig Fuldstændiggørelse af Fagforeningsbevægelsen.

Paa den anden Side kan de socialdemokratiske Arbejderpartier udrette deres Arbejde saa meget desto bedre og skaffe deres Stemmer støre Ekko, naar de ved Gennemførelsen af deres Program kan

støtte sig til det fagforeningsmæssigt organiserede Arbejderskab.

Et Samarbejde mellem det socialistiske Internationale og den internationale Fagforeningsbevægelse maa komme Udviklingen af den uafhængige Arbejderpolitik overmaade til Gode og styrke Arbejderklassens Magt i væsentlig Grad, da det hviler paa begge fælles Interesser og er baseret paa fuld Ligeberettigelse og Uafhængighed. Vi paa vor Side ønsker og har til Hensigt at søge denne Uafhængighed og Ligeberettigelse nøje gennemført og holde os Fuldførelsen af dette Samarbejde for Øje, og vi tvivler ikke om, at der hos vore Venner, som er virksomme indenfor det politiske Omraade, hersker den samme ærlige Vilje.

Derfor er Fagforeningsbevægelsens egentlige Omraade som Følge af Tidernes Udvikling nødtvungent blevet udvidet i politisk Retning. Under Krigen har Socialforsikrings-Systemet udviklet sig paa uanet Maade, og Fagforeningsbevægelsen blev derved tvunget til at formulere sine Krav paa den mest vidtgaaende Maade, hvorved naturligvis et nøje Samarbejde med de socialistiske Arbejderpartier nødvendiggjordes.

Frem for alt er det imidlertid de altbeherskende Spørgsmaal om Europas Genopbyggelse, Fredsproblemet og Kampen mod Reaktion og Militarisme, der gør et vedblivende Samarbejde ikke blot med det socialistiske og fagforeningsmæssige Internationale uomgængelig nødvendigt, men ogsaa med Fagforeningsbevægelsen i Almindelighed, og vi haaber, at det under disse 3 Grupper organiserede Proletariat af dette Samarbejde vil kunne øse nye internationale Kræfter, saa de enige og styrkede kan gaa imod den kapitalistiske Fjende.

Den Maade, hvorpaa dette Samvirken mellem de politiske og økonomiske Organisationer skal finde Sted, er et Spørgsmaal om Organiseringsevne og Taktik.

Personlig er jeg af den Mening, at den Forfatning, som Arbejderbevægelsen i England har fundet ved Dannelsen af Arbejderpartiet (Labour Party), er et lykkeligt Valg. Men den er ligesom vokset ud af den engelske Arbejderbevægelses Historie, og den kan ikke omplantes til Lande med en ganske anden historisk Udvikling.

(Fortsættes.)

Arbejdstiden i Udlandet.

(Fortsat.)

Vi vil ikke paastaa, at der absolut ikke noget Sted kan findes Forhold, som er ringere end de danske Forhold med Hensyn til Arbejdstiden. De er aabenbart ikke saa svært mange; thi i saa Fald havde jo Arbejdsgiverne kunnet henholde sig til dem og ikke haft nødigt at forsøge at stikke Offentligheden Blaar i Øjnene, saadan som vi har paavist. Om Arbejdsgiverne i den daglige Agitation lægger en vis Ensidighed for Dagen, skal vi aldrig tage dem ilde op, naar de blot holder sig til Sandheden og lader være med at stikke os deres Arbejdsgiveragitation i Skoene.

Men vi maa saa ogsaa have Lov til her at fremdrage nogle af de mange Tilfælde, hvor Arbejderne i Udlandet — ved Lovgivning eller Overenskomst — har gunstigere Arbejdstidsbestemmelser end de i Danmark gældende. At saadanne findes, bekræfter Udvalgets Betænkning paa en Række Punkter. Vi skal fremhæve enkelte af dem.

I England er Normalarbejdsugen i en Række betydende Industrier kun 44 a 45 eller 45½ Time, idet det er almindeligt, at Lørdag Eftermiddag er fri (*week end.*)

I mange Lande kan der for enkelte (sundhedsfarlige) Virksomheder fastsættes en kortere Arbejdsuge end 48 Timer.

I Czeckoslovakiet omfatter 8-Timersloven ogsaa Handel og Landbrug.

Hvad angaar Overarbejdet, da er i flere Tilfælde Arbejdernes eget Samtykke en udtrykkelig Forudsætning.

Den norske Lov giver Mulighed for Fastsættelse af en kortere Arbejdstid end 8 Timer, og dette er bragt i Anvendelse overfor de derværende Glasværker.

I Polen fastsætter Loven en 8 Timers Arbejdsdag, men en 46 Timers Arbejdsuge, idet der om Lørdagen kun arbejdes 6 Timer.

I Spanien gælder 8 Timersdagen med nogle Undtagelser ogsaa for Landbrug og Havebrug.

I Sydafrika gælder for visse Virksomheder, f. Eks. Bogtrykkerier, en kortere Arbejdsuge end 48 Timer.

I Tyskland er, som alt nævnt, i visse Tilfælde Overarbejde overhovedet forbudt. Nogle af Tysklands Glasværker har en Arbejdsuge paa 46 eller endog 45 Timer. Træindustrien (hvilket i Tyskland vil sige praktisk talt alle Træarbejderfag med Undtagelse af Tømrerne) har i de store Byer en Arbejdsuge paa 46 Timer, i de mindre Byer 47 Timer og paa Landet 48 Timer. Til Overarbejde kræves Bemyndigelse af en Voldgiftsret. De tyske Pianofortearbejdere har en Arbejdsuge paa 46 Timer. Jern- og Metalindustrien har vel i Almindelighed en Arbejdsuge paa 48 Timer, men i Berlin og Sachsen kun 46½ og 46 Timer.

Der kunde fremdrages mange andre uomtvistelige Eksempler af lignende Art; men vi skal nøjes med disse, for hvilke der garanteres bl. a. ved Arbejdsgiverrepræsentanternes Underskrift paa foranstaaende Udvalgsbetænkning.

Vi har endvidere nogle (3) positive Rettelser at foretage til selve Betænkningen, idet der er fremkommen yderligere Oplysninger efter, at Betænkningen er afgivet.

Den første Rettelse angaar *Italien*. Den der herskende fascistiske Diktator *Mussolini* er i Færd med at indføre en lovfæstet 8-Timers Arbejdsdag. — *Ministerraadet har antaget et Lovudkast om 8-Timersdagen*. Det officielle Communiquè fastslaar, at den maksimale effektive Arbejdstid ikke maa overskride 8 Timer pr. Dag og 48 Timer pr. Uge. Tjenestepersonale, ledende Personer i Foretagender, Handelsrejsende og Søfolk, endvidere alle Personer, der ikke udfører Arbejde, der fordrer vedvarende og intensiv Opmærksomhed, hører ikke med under denne Bestemmelse. Det nye Lovudkast tillader Overskridelser af Maksimum paa 8 Timer pr. Dag eller 48 Timer pr. Uge, dersom det bliver nødvendigt af tekniske Grunde eller paa Grund af klimatiske Forhold. Men den gennemsnitlige Længde af Overarbejdet under visse Perioder maa ikke overskride de af det kompetente Ministerium eller de paa Grundlag af Overenskomster fastsatte Grænser. Denne Artikel angaar specielt Landarbejdere. Afvigelser, der forekommer af og til, kan ligeledes tillades for visse Industriers Vedkommende.

Den anden Rettelse angaar *Letland*. Om dette Land er nu oplyst, at det har en lovfæstet 8-Timersdag. Den der gældende Lov er af betydelig Interesse, og vi aftrykker den derfor i Oversættelse som Bilag.

Endelig er der at foretage en Rettelse vedrørende *Svejts*. Den nye Lov af 1922, som her omtales og som betegner et Tilbageskridt, er vel vedtaget af Landets Rigsdag. Men den derværende faglige Landsorganisation har benyttet den svejtsiske Forfatnings Bestemmelse om Folkeafstemning og har rejst Kravet om, at denne Lov skal underkastes en saadan Folkeafstemning.

Paa dette Krav har man faaet 203,000 Underskrifter, hvilket er 4 Gange flere end Forfatningen kræver. Det staar derfor i høj Grad hen i det uvisse, hvorvidt den i Betænkningen omtalte nye Lov overhovedet kommer til at træde ud i Livet. Oplysninger herom er ogsaa først kommen os i Hænde, efter at Betænkningen var afgivet.

Sluttelig skal vi erindre om, at det her tilendebragte Udvalgsarbejde blev sat i Gang efter Ønske af Dansk Arbejdsgiverforening. De samvirkende Fagforbund gik med til Kravet om Udvalgets Nedsættelse, fordi man ikke i Arbejderbevægelsen kan have noget som helst at indvende imod, at et vigtigt Problem faar en saa alsidig Belysning som muligt er.

Udvalgets Arbejde er nu endt. Det oplyser vel ikke Arbejdstidsspørgsmaalet for hvert eneste Land fra Pol til Pol; men det giver Oplysning om en lang Række af Lande, og det viser, at 8-Timersdagen er gennemført i alle de Lande, som kan komme i Betragtning som Konkurrenter til Danmark. Og det er jo herpaa det kommer an.

Hvad er saa derefter bedst, enten at 8-Timersdagen lovfæstes ogsaa i Danmark, saa der kan skaffes Ro om Spørgsmaalet, eller at den Tilstand opretholdes, at der om dette Spørgsmaal kan paaføres Danmark er samfundsødelæggende Kamp, naar som helst et Faatal af Ledere i Dansk Arbejdsgiverforening maatte ønske det?

Det er det Spørgsmaal, hvortil den danske Offentlighed skal tage sit Standpunkt.

København, den 24. April 1923.

J. A. Hansen. Lyngsie. Carl F. Madsen.
Martin Petersen. V. S. Petersen.

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning bringer vi Forbundets gentagne Anmodning i Erindring, om kun at skrive om en Sag paa hvert Stykke Papir, da Sagerne ellers let vil blive forsinkede, og i enkelte Tilfælde helt kan glide ud.

Husk! For at fremme Ekspeditionen kun en Sag paa hvert Stykke Papir.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Over-

over de i 1922 paabegyndte og afsluttede Konflikter

Afdeling	Arbejdsgiver eller Arbejdsgiverorgan.	Konfilkten		Strejker				
				Antal Mand			Udbetalt Understøttelse	
		Traadt i Kraft	Afsluttet	1ste Uge	Sidste Uge	Gennemsnit	Kr.	Øre
	Begyndt og afsluttet 1921.	1921	1921					
*) Helsingør	Murerm. Christensen, Humlebæk	12/11	20/12	2	2	2	41	00
*) Jord- og Betonarb.	Entr: f/m. Christiani & Nielsen.	27/10	4/12	7	7	7	1025	59
*) Vejle F.	Vejle Bolte- og Møttrikfabrik.	10/12	23/12	11	6	9	363	00
0 (3) Afdelinger	(3 Strejker)	1921	1921	20	15	18	1439	59
	Begyndt 1921 og afsluttet 1922.	1921	1922					
Faarup	Faarup Teglværk	20/6	19/4					
*) Fabrikarb.	Vulkan. Anstalten „Goulois"	8/11	17/5					
*) Grindsted	Entreprenør Thomsen	29/10	13/1	6	3	5	254	23
Pandrup	A/S Lundergaards Mose	13/10	8/10					
Vagtfunktionærerne	A/S Glud & Marstrand	6/9	4/9					
3 (5) Afdelinger	(1 Strejke og 4. Blokader)	1921	1922	6	3	5	254	23
	Begyndt og afsluttet 1922.	1922	1922					
D.A.F. (219 Afdelinger)	Stor-Lockouten	3/2	25/4					
*) Budene	A/S Lauritzen	11/5	24/5	3	3	3	73	50
Fensmark	Holmgaards Glasværk	18/4	25/4	35	35	35	617	99
			Udbetalt 18/11					
Films- og Forlystelsesf.	Etabl. „Gimle"							
*) Fredensborg	Entreprenør Henrik Jensen	13/7	19/7	9	9	9	109	26
*) Frederikssund	Frederikssund kemiske Fabrik.	9/4	28/4	9	10	9	875	56
*) Glostrup	Entreprenørfirmaet Monberg &	28/6	30/8	7	5	7	1379	67
*) Taastrup	Thorsen (Motorbanen)			1	1	1	46	13
*) Grindsted	Murermester Konradsen	29/6	6/7	2	2	2	56	88
—	Entreprenør Thomsen	30/8	25/9	15	9	11	961	08
Græsted	Dønnevælde Teglværk	12/7	14/8	14	12	13	1024	23
*) Haderslev	F/m. Rølling & Ladegaard	24/8	27/8	14	14	14	180	01
*) Hammershøj	Entr.f/m. Tholstrup & Jensen,	11/7	22/7	5	3	4	168	01
*) Viborg	Viborg—Faarup Banen			23	22	23	1043	96
*) Hirtshals	Dykkerstrejken ved Havneanl.	3/8	9/8	1	1	1	35	58
Holstebro A.	Vognmand Mortensen	5/1	24/4					
*) Jord- og Betonarb.	Entreprenør Bramshoft & Strange	1/9	8/9	6	6	6	306	50
—	— Petersen	9/11	11/11	4	4	4	34	66
*) Korsør	Korsør Margarinefabrik	28/4	27/8					
			Udbetalt 13/12					
*) Kuskene, Kbh.	A/S Teglværkernes Centralkontor							
Kvissel	Entreprenør Thomsen	9/3	27/8	15	1	10	4865	46
*) Lager- & Pakhusarb.	Fællesf. f. Danmarks Brugsf.	11/2	26/2					
*) Middelfart	Asserbølle Teglværk	6/1	20/2	1	1	1	154	89
at overføre:	(15 Strejker, Lockouten, 2 Afskedigelser og 2 Blokader)			164	138	153	11933	37

*) Deltog ogsaa i Lockouten.

sigt

samt den i 1922 udbetalte Understøttelse.

Lockouten og **) Afskedigelser					Blokader					Tilsammen			Konflikternes Afslutnings-Resultat
Antal Mand			Udbetalt Understøttelse		Antal Mand			Udbetalt Understøttelse		Antal Mand	Udbetalt Understøttelse		
Iste Uge	Sidste Uge	Gennemsnit	Kr.	Øre	Iste Uge	Sidst. Uge	Gennems.	Kr.	Øre		Kr.	Øre	
										2	41	00	delvis vundet.
										7	1025	59	delvis vundet.
										9	373	00	vundet.
										18	1439	59	
					1	1	1	133	88	1	133	88	tabt.
					1	1	1	346	00	1	346	00	tabt.
										5	254	23	vundet.
					10	1	10	4785	80	10	4785	80	tabt.
					1	1	1	687	75	1	687	75	tabt.
					13	4	13	5953	43	18	6207	66	
Ugen 23/2—1/3	Ugen 20/4—26/4	Gennemsnit for 9 Uger											
12207	18925	15655	2,275,931	74						18925	2,275,931	74	delvis vundet.
										3	73	50	vundet.
										35	617	99	vundet.
					1	1	1	75	00	1	75	00	vundet.
										9	109	26	vundet.
										10	875	56	vundet.
										8	1425	80	vundet.
										2	56	88	vundet.
										15	961	08	vundet.
										14	1024	23	vundet.
										14	180	01	vundet.
										28	1211	97	vundet.
										1	35	58	Sympati.
					2	2	2	512	47	2	512	47	vundet.
										6	306	50	vundet.
										4	34	66	Resultatet ubekt.
**) 4	1	2	574	40						4	574	40	tabt.
**) 1	1	1	315	00						1	315	00	tabt.
										15	4865	46	vundet.
**) 26	26	26	1584	90						26	1584	90	vundet.
										1	154	89	Sympati.
12238	18953	15684	2,278,406	04	3	3	3	587	47	19124	2,290,926	88	

Afdeling	Arbejdsgiver eller Arbejdsgiverorgan.	Konflikten		Strejker				
				Antal Mand			Udbetalt Understøttelse	
		Traadt i Kraft	Afsluttet	1ste Uge	Sidste Uge	Gennemsnit	Kr.	Øre
overført...	(15 Strejker, Lockouten, 2 Afskedigelser og 2 Blokader)			164	138	153	11933	37
		1922	1922					
*) Nykøbing Jyll. A...	Ejerslev Molerindustri	5/10	23/10	3	3	3	15	00
*) Skarrehage				17	19	18	1373	03
*) Næstved	3 Vognmænd og 1 Købmand..	25/4	10/5					
			Udbetalt					
Odder Skovarb.	Rathlovdal Skovdistrikt		24/8	2	2	2	210	00
			Udbetalt					
*) Odense A.	Ubberød Kommune	7/7	og 30/8					
*) Odense F.	F/m. Th. B. Thrige	2/11	8/11					
Rødding Nr.-Jyll.	Murermester Sørensen	26/5	12/7					
Ry	Skovejerne i Gl. Ry	15/11	28/12	4	1	3	545	00
Skagen	Jordarb. ved Kvissel	27/4	22/5	1	1	1	217	32
*) Sukkerhusarb. Kbh...	Sukkerraffinaderiet „Phønix“...	1/5	1/6					
*) Trælagerarb.	I. C. Nielsens Træskæreri	15/7	17/7	7	7	7	57	25
Tønder	Ingeniørf/m. Wolff & Co., Berlin	9/10	14/10	16	16	16	192	49
229 (239) Afdelinger	(21 Strejker, 1 Lockout, 4 Afskedigelser og 6 Blokader.)	1922	1922	214	187	203	14543	46
	Begyndt 1922 og fortsættes.		Fortsættes 1923.					
*) Aarhus A.	Marmorvarefabriken Lemnits...	3/6		6	4	4	2795	32
Bryrup	Halle Mergelleje	15/1		27	15	20	24896	55
Brædstrup	Nimtofte Mergelleje	15/1		7	2	3	4105	68
Ebeltoft	Kommunens Gasværk	16/3		2	2	2	2098	88
*) Jord- og Betonarb....	Fabr. Levin (Vølunds Nedrivn.)	23/11		9	8	9	1079	23
*) Randers F.	Randers Kommune	24/8		11	10	9	4673	05
Uggelhuse	Rørvævsfabrikant Brøndum	24/10		18	17	18	2917	09
3 (7) Afdelinger	(7 Strejker)	1922		80	58	65	42565	80
Tilsammen 235 Afdelinger	(32 Strejker, 1 Lockout, 4 Afskedigelser og 10 Blokader.			316	259	287	58803	08

*) Deltog ogsaa i Lockouten.

Sammentrængt

over **Konflikternes Antal og Art, det Antal Mand, der har deltaget**

Konfltn. traadt i Kraft. Aar.	Konflikten afsluttet. Aar.	Strejker														Lockouten			
		Vundne		Delvis vundne		Ubekt. Resultat		Sympati		Tabte		Ialt		Understøttelse		Delvis vundet		Understøttelse	
		Antal	Antal Mand	Antal	Antal Mand	Antal	Antal Mand	Antal	Antal Mand	Antal	Antal Mand	Antal	Antal Mand	Kr.	Øre	Antal	Antal Mand	Kr.	Øre
1921	1921	1	9	2	9							3	18	1439	59				
1921	1922	1	5									1	5	254	23				
1922	1922	14	184	1	16	2	6	2	2	2	8	21	216	14543	46	1	18925	2,275,931	74
1922	forts.					7	80					7	80	42565	80				
Tilsammen ..		16	198	3	25	9	86	2	2	2	8	32	319	58803	08	1	18925	2,275,931	74

235 Afdelinger har været ude i Konflikt, 219 Afdelinger deltog i Lockouten;

Lockouten og **) Afskedigelser					Blokader					Tilsammen			Konflikternes Afslutnings-Resultat
Antal Mand			Udbetalt Understøttelse		Antal Mand			Udbetalt Understøttelse		Antal Mand	Udbetalt Understøttelse		
1ste Uge	Sidste Uge	Gennemsnit	Kr.	Øre	1ste Uge	Sidst. Uge	Gennems.	Kr.	Øre		Kr.	Øre	
12238	18953	15684	2,278,406	04	3	3	3	587	47	19124	2,290,926	88	
										21	1388	03	vundet.
					9	10	10	371	74	10	371	74	tabt.
										2	210	00	Resultatet ubekt.
					14	14	14	480	00	14	480	00	vundet.
**) 24	24	24	240	66						24	240	66	delvis vundet.
					4	1	2	335	25	4	335	25	vundet.
										4	545	00	vundet.
										1	217	32	tabt.
					16	15	16	1977	78	16	1977	78	delvis vundet.
										7	57	25	tabt.
										16	192	49	delvis vundet.
12262	18977	15708	2,278,646	70	46	43	45	3752	24	19243	2,296,942	40	
										6	2795	32	
										27	24896	55	
										7	4105	68	
										2	2098	88	
										9	1079	23	
										11	4673	05	
										18	2917	09	
										80	42565	80	
12262	18977	15708	2,278,646	70	59	47	58	9705	67	19359	2,347,155	45	

Oversigt

i dem, samt Resultaterne og den i 1922 til Medl. udbetalte Understøttelse.

Afskedigelser										Blokader										Tilsammen			
Vundne		Delvis vundne		Tabte		Ialt		Understøttelse		Vundne		Delvis vundne		Tabte		Ialt		Understøttelse		Antal	Antal Mand	Understøttelse	
Antal	Antal Mand	Antal	Antal Mand	Antal	Antal Mand	Antal	Antal Mand	Kr.	Øre	Antal	Antal Mand	Antal	Antal Mand	Antal	Antal Mand	Antal	Antal Mand	Kr.	Øre			Kr.	Øre
																				3	18	1439	59
														4	13	4	13	5953	43	5	18	6207	66
1	26	1	24	2	5	4	55	2714	96	4	21	1	16	1	10	6	47	3752	24	32	19243	2,296,942	40
																				7	80	42565	80
1	26	1	24	2	5	4	55	2714	96	4	21	1	16	5	23	10	60	9705	67	47	19359	2,347,155	45

27 Afdelinger deltog baade i Lockouten og i andre Konflikter, 16 Afd. deltog ikke i Lockouten.

Nyvalg af Formand og Kasserer.

Husk at anmelde dette.

Det sker ikke saa sjeldent, at Breve og Fagblade, som udsendes fra Hovedkontoret kommer tilbage med Postvæsenets saalydende Paaskrift:

»Nægtet Modtagelse, er ikke Formand mere.«

Og det siger sig selv, at naar Breve, maaske endog af stor Vigtighed for vore Afdelinger returneres paa denne Maade, skaber det Kludder, Forsinkelse og Vrøvl for alle Parter, og derfor maa vi bede de nyvalgte Formænd om straks at give os Meddelelse om:

1) Deres Navn og Bopæl samt Postadresse.
2) Om de har Telefon og i saa Fald, hvilket Nummer.

Paa samme Maade maa man forholde sig, naar der sker Nyvalg af Kasserer.

G. H.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Københavns Kommunes Udsalgssteder

for ***Kul, Koks, Brænde, Spegesild, Kartofler m. m.***

Dr. Tværgade 39, Blaagaards Plads (Barak), Møllegade (Vej- og Kloakvæsenets Pl.), Nørrebrogade 212, Ryesgade 95, Esbjerggade 19 (ved Silkeborg Pl.), H. C. Lumbyesgade (ved Edv. Griegsgade), Haraldsgade (Barak) Amagergade 18, Lyongade (Barak), Sdr. Boulevard (Barak lige for Saxogade)

genaabnes 14. September.

Aabne 9—3, Fredag og Lørdag 9—12 og 1—6.

Varelotteriet

I hver Serie
136,000 Lodder. — 102,000 Gevinster.
Gennemsnitlig $^3/_4$ af Lodder faa Gevinst i Seriens Løb.
Gevinsterne er dansk Arbejde.

Engelsk Kvalitet
men Dansk Arbejde

Poler Deres Fodtøj med
TiT
Vibe-Hastrup's
Fineste Sko Creme
i alle Farver

Ryg det bedste –
Ryg **Clubman**
20 Stk. 50 Øre

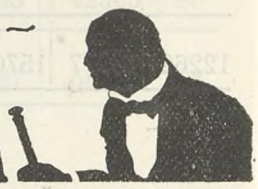

A/S Horwitz & Kattentid

Cigarer og Cigaretter

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 12 | 26. September | 1923 | 28. Aarg.

Overenskomst-Situationen.

Ved Forliget af 4. April 1922 fornyedes jo samtlige Overenskomster med Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen under eet for et Aar, og i Forliget indførtes, som det vil erindres, en Bestemmelse, i Henhold til hvilken man ogsaa fremtidig kunde forny Overenskomsterne for et Aar ad Gangen.

Følgen af en saadan Fornyelse var den, at Lønningerne stadig reguleres i Henhold til det af Statistisk Departement udregnede Pristal, dog saaledes, at den Augustregulering, der skulde indtræde, hvis alt forløb normalt, blev udskudt til Februar det følgende Aar, hvis Parterne inden 1. August blev enige om saadan Fornyelse. I Tilslutning hertil var det fastsat, at hvis Arbejdsgiverne sagde Nej til et Forslag fra Arbejderne om Fornyelse, skulde de første 6 Points af Pristallets Op- eller Nedgang ikke medregnes ved Udregningen af Augustreguleringen.

Denne sidste Bestemmelse virkede jo i Arbejdernes Favør under Nedgangsperioden, idet Arbejdsgiverne, hvis de sagde Nej til Arbejdernes eventuelle Forslag om Overenskomstfornyelse, ikke kunde faa hele den Nedgang i Lønningerne, som Pristallet ellers berettigede dem til.

Ganske modsat vilde Bestemmelsen naturligvis virke under en Opgangsperiode, hvor Arbejdsgiverne ved at sige Nej til Arbejdernes Forslag om Fornyelse kunde forhindre Arbejderne i at faa den Forhøjelse af Lønnen, som de første 6 Points af Pristallet ellers vilde medføre.

Da vor Organisation om ved 1. August 1922 stod overfor Spørgsmaalet, om man skulde forny eller lade være med at forny paa det her angivne Grundlag, var det klart for alle, at vi var inde i en Nedgangsperiode og at Fornyelsen altsaa vilde medføre, at vore Medlemmer i hvert Fald blev fritaget for Lønnedsættelse i 6 Maaneder, nemlig i Tiden fra August til Februar. Dels af denne Grund og dels af en Række andre Grunde, som Forbundets Ledelse gjorde Afdelingerne opmærksom paa, tog baade vort Forbund og de andre Fagforbund den Stilling at tilraade Fornyelse af Overenskomsterne, og ved en Urafstemning sluttede vore Medlemmer sig med stort Flertal hertil, og Overenskomsterne fornyedes saa for et Aar til 1924.

Da vi nærmede os August Maaned i indeværende Aar stod vi paany overfor Spørgsmaalet, om vi skulde forny eller lade være med at forny Overenskomsterne. Dette Spørgsmaal blev Genstand for Drøftelse baade indenfor De samvirkende Fagforbund og indenfor de forskellige Forbunds Ledelser, og saa godt som overalt saa man saadan paa det, at de Forhold, der i Fjor havde været bestemmende for Ønskeligheden af at forny Overenskomsterne, ikke var tilstede i Aar, — hvor man bl. a. mente at kunne skønne, at vi var inde i en Periode med stigende Priser. —

Dansk Arbejdsmands Forbunds Hovedbestyrelse vedtog derfor ikke at forny vore Landsoverenskomster og tilraadede ved et Cirkulære til Afdelingernes Bestyrelse, at man heller ikke fornyede de lokale Overenskomster.

Hovedbestyrelsens Opfattelse deltes ude i Afdelingerne, — Overenskomsterne blev ikke

fornyede, og vore Medlemmer fik den lille Forhøjelse, som Augustreguleringen gav.

Da Hovedbestyrelsen gav Afdelingerne Besked om Forbundets Stilling, blev der samtidig gjort opmærksom paa, at den Omstændighed, at Overenskomsterne ikke var fornyede, ikke var ensbetydende med, at de var opsagt. Opsigelse maatte, hvis man vilde have Overenskomsterne til at udløbe, ske paa sædvanlig Maade, saaledes at Forbundet som saadant opsagde Landsoverenskomsterne, og at Afdelingerne paa sædvanlig Maade, efter at have søgt og faaet Forbundets Sanktion hertil, sagde de lokale Overenskomster op.

Denne Opfattelse deltes ikke af Arbejdsgiverforeningen, som mente, at naar Overenskomsterne ikke var fornyede, saa var de opsagt uden videre og udløb automatisk. — Dels for at søge dette Spørgsmaal klaret og dels for at komme paa det rene med, hvordan man paa begge Sider saa paa den foreliggende Situation, afholdtes der den 11. September et Møde mellem De samvirkende Fagforbunds og Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg, og her blev der opnaaet Enighed om følgende:

„Hovedorganisationerne enedes om at anbefale Underorganisationerne. at der straks optages Forhandlinger om en Forlængelse af de i 1924 udløbende Overenskomster, idet der samtidig træffes Aftale om, at hvis der ikke senest en Maaned forinden de respektive Overenskomsters Udløbstid er opnaaet Enighed om Forlængelse, kan Overenskomsterne paa det Tidspunkt opsiges, saaledes at de udløber ved deres almindelige Udløbstid. Hvis ingen Opsigelse sker, bestaar de uforandret til næste Udløbstermin.

København, 11. September 1923.

For De samvirkende Fagforbund:
sign. *Carl F. Madsen.*
For Dansk Arbejdsgiverforening:
sign. *H. Langkjær.*"

Det, der her er opnaaet Enighed om, er jo i Realiteten kun det, at Arbejdsgiverne har erklæret sig villige til Forhandling om samtlige Overenskomster, og at vi paa vor Side har lovet at sørge for at faa Forhandlingerne i Gang. — Samtidigt er det saa vedtaget, at Overenskomster *med Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen* ikke behøver at siges op med det almindelige 3 Maaneders Varsel, men at det er tidsnok at sige Overenskomsterne op en Maaned inden de skal udløbe, — altsaa er det tidsnok at sige de Overenskomster, der skal udløbe pr. 1. Januar, op inden 1. December — altsaa senest den 30. November — og for de Overenskomsters Vedkommende, der skal udløbe den 1. Februar, er det tidsnok at opsige inden den 1. Januar, — altsaa senest den 31. December d. A. —

Hvor meget Aftalen om Forhandlingerne og Arbejdsgiverforeningens derigennem tilkendegivne Forhandlingsvillighed betyder, er det jo for tidligt at have nogen Mening om.

Ingen ved paa nærværende Tidspunkt om der ligger en virkelig Forhandlingsvilje bag Ordene, eller om det kun er Forhalingstaktik fra Arbejdsgivernes Organisations Ledelses Side.

Det maa Tiden vise, og vi gentager, hvad vi sagde i Artiklen om 8 Timersdagen i et tidligere Nummer af dette Blad, at vore Afdelinger og Medlemmer maa være belavede paa lidt af hvert.

Men vi staar altsaa overfor at skulle træde i Forhandling med de organiserede Arbejdsgivere, som vi kontrahere med, om Vilkaarene for Forlængelse af vore Overenskomster, og rundt om i vore Afdelinger maa man naturligvis gøre sig klar hertil.

Iøvrigt vil hele den foreliggende Situation og alt hvad dermed staar i Forbindelse blive Genstand for Drøftelse paa Forretningsudvalgs- og Hovedbestyrelsesmøder i vort Forbund. Disse Møder afholdes medens dette Nummer af Bladet trykkes, og vi kan derfor ikke i Artiklen i Dag sige noget herom, men selvfølgelig vil samtlige Afdelinger, saa snart Beslutning er truffet, faa Besked om Forbundets Standpunkt og Syn paa Forholdene og Meddelelse om, hvad der iøvrigt vil være at foretage.

I Øjeblikket er der ikke andet at sige end, at vi hver paa sin Plads maa være klar til at tage fat paa den foreliggende Overenskomstsituation med godt Humør, god Fortrøstning til vor Organisation, der i de store Kampe i 1921 og 1922 saa klart beviste, hvad den var værd til Varetagelse af Arbejdernes Interesser, med Haab om, at det maa være muligt paa fredelig Maade at naa til et tilfredsstillende Resultat af Forhandlingerne, men samtidig

med Øjet aaben for den Eventualitet, at dette langt fra er sikret, men at vi meget godt, hvis Arbejdsgivernes Forhandlingsvillighed kun dækker over en ny Taktik, kan blive stillet overfor Muligheden af atter denne Gang at maatte gaa i Kamp til Varetagelse af vore Medlemmers Løninteresser.

Chr. S.

Kloakarbejdet i Tønder.

Den faste Voldgiftsret afsiger Kendelse, som Entreprenørforeningen imidlertid sidder overhørig.

Vi indklager paany Entreprenørforeningen for Den faste Voldgiftsret.

Som det vil være Fagbladets Læsere bekendt blev der den 15. Maj 1922 sluttet Overenskomst mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen vedrørende Timeløn og Arbejdsforhold i forskellige Byer samt i de sønderjydske Landsdele.

Om Arbejdernes Adgang til at kræve Akkord indeholdt Overenskomsten intet. Entreprenørfirmaet Bærentzen, København, der er Medlem af Entreprenørforeningen, havde imidlertid faaet et større Kloakanlæg i Byen Tønder i Entreprise, og da Arbejdet var paabegyndt krævede Arbejderne af Hensyn til Arbejdets Beskaffenhed et Tillæg til Timelønnen. Det nægtede Entreprenøren imidlertid at gaa ind paa, og Arbejderne krævede derfor Akkord paa Arbejdet, men heller ikke dette vilde Entreprenørfirmaet indgaa paa, og der blev saa afgivet 1. og 2. Strejkevarsel.

Imod Strejkens Lovlighed protesterede saa Arbejdsgiverforeningen paa Entreprenørforeningens og Arbejdsgiverens Vegne, og Sagen blev indanket for Den faste Voldgiftsret, hvor Arbejdsgiverforeningen kraftigt gjorde gældende, at den Overenskomst, som var afsluttet den 15. Maj 1922, og som bl. a. gjaldt for de sønderjydske Landsdele, hjemlede Arbejdsgiveren Ret til at lade Arbejdet udføre paa Timeløn.

Forbundet paa sin Side gjorde gældende, at Overenskomsten ikke paa noget Omraade afskar Arbejderne fra at kræve Arbejdet udført i Akkord, naar det egnede sig dertil, og i den Kendelse, som Den faste Voldgiftsret har afsagt, har den givet Forbundet fuldstændig Ret.

KENDELSEN.

Mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund har der i Aarenes Løb gentagne Gange været forhandlet om Afslutning af en almindelig Landsoverenskomst, men disse Forhandlinger har ikke ført til noget Resultat. Man har navnlig ikke kunnet blive enig om, hvorvidt Arbejderne skulde have Ret til at kræve Arbejder udført i Akkord. Fra Arbejdernes Side har man krævet fastslaaet, at Arbejder, der egnede sig dertil, skulde gives i Akkord. Fra Entreprenørforeningens Side har man ikke i al Almindelighed villet indgaa herpaa. Senest har man forhandlet Spørgsmaalet paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 15. Maj 1922. Her naaede man vel ikke til en Løsning af Hovedspørgsmaalet, men man enedes om en »Vedtagelse« angaaende Arbejdsforholdene i Aalborg, Helsingør, Holbæk, Horsens, Kallundborg, Odense, Randers, Svendborg og de sønderjyske Landsdele. Denne Vedtagelse fastslaar bl. a. Regler om Arbejdstid, Timeløn, Overarbejde og Dyrtidsregulering. Den normale Timeløn er i Henhold hertil — efter Februarreguleringen 1923 — 105 Øre. Om Arbejdernes Adgang til at kræve Akkord indeholder Vedtagelsen intet.

Entreprenørfirmaet A. Berntsen, København, der er Medlem af Entreprenørforeningen, har faaet i Entreprise at udføre Kloakanlæg i Byen Tønder, hvor man hidtil ikke har haft Kloak. Arbejdet er indtil nu aflønnet efter Timeløn. Kort Tid efter Arbejdets Paabegyndelse fremsatte Arbejderne Krav om Forhøjelse af Timelønnen. Dette nægtede Entreprenøren at gaa ind paa. Arbejderne har derefter krævet Arbejdet givet i Akkord, og da der heller ikke kunde opnaas Enighed herom, har Dansk Arbejdsmandsforbund under 1. og 8. Juni d. A. varslet Strejke overfor Firmaet A. Berntsen. Dansk Arbejdsgiverforening har protesteret mod Lovligheden af disse Varsler. Der har derefter været ført fornyede Forhandlinger mellem Parterne, men heller ikke disse har ført til noget Resultat, og Spørgsmaalet om Lovligheden af at iværksætte den varslede Strejke foreligger nu under denne af Dansk Arbejdsgiverforening anlagte Sag til Paakendelse af Den faste Voldgiftsret.

Klagerne gør gældende, at Vedtagelsen af 15. Maj 1922 hjemler dem Ret til at kræve Arbejdet udført til den aftalte Timeløn.

De indklagede, der er indgaaet paa at udsætte Strejkens Ikrafttræden, til Rettens Kendelse foreligger, hævder, at Retten til at kræve Akkord og til i fornødent Fald at søge dette Krav gennemført ved Arbejdsstandsning, ikke kan være frataget dem ved Vedtagelsen af 15. Maj 1922, da denne intet indeholder om dette Spørgsmaal. De har stadig tilkendegivet, at de ikke vilde fraskrive sig denne Ret. At de er gaaet med til en for de nævnte otte Byer og for de sønderjydske Landsdele gældende overenskomstmæssig Fastlæggelse af en Timeløn, beror paa særlige Omstændigheder. For de otte Byer forelaa der i Forvejen Priskuranter saaledes, at det Spørgsmaal om Adgangen til at kræve Akkord, der havde været en Hindring for, at man kunde naa til en almindelig Landsoverenskomst, efter de indklagedes Mening var løst for disse Byers Vedkommende. Og for de sønderjyd-

ske Landsdeles Vedkommende var Forholdet det, at der allerede den 14. Juni 1921 var afsluttet en Overenskomst, der foruden en Bestemmelse om Dyrtidsregulering indeholdt følgende Bestemmelse:

»Alle Time-, Dag-, Uge-, Maaneds- og Akkordlønninger nedsættes fra og med indeværende Lønningsuge med 13 Øre pr. Time i Lighed med, hvad der har fundet Sted i den øvrige Del af Provinsen.

Timelønnen nedsættes saaledes fra Kr. 1,63 til Kr. 1,50.«

Denne Overenskomst hørte til dem, der forlængedes i Henhold til Forliget mellem Hovedorganisationerne af 4. April f. A., og dette alene var, efter hvad de indklagede videre anbringer, Grunden til, at de sønderjydske Landsdele kom med ind under Vedtagelsen af 15. Maj 1922. Og da Overenskomsten af 14. Juni 1921 umuligt kunde afskære de sønderjydske Arbejdere fra at kræve Arbejde givet i Akkord, hævder de indklagede, at Vedtagelsen af 15. Maj 1922 heller ikke kan have nogen saadan Følge.

Retten skal ikke komme ind paa at afgøre, hvad Indflydelse paa Spørgsmaalet om Arbejdernes Adgang til at kræve Akkord en Overenskomst som den foreliggende af 15. Maj 1922 maatte anses at have, hvis der ikke forelaa særlige Oplysninger angaaende Overenskomstens Tilblivelse. I det foreliggende Tilfælde er der mellem Parterne Enighed om, at Arbejderne under Forhandlingerne om en Landsoverenskomst bestemt har nægtet at fraskrive sig Adgangen til at kræve Akkord, og det er ikke af nogen af Parterne paastaaet, at det under de Forhandlinger, der førte til Vedtagelsen af 15. Maj 1922, udtrykkeligt har været paa Tale, at Følgen af denne Vedtagelse skulde blive den, Klagerne nu søger fastslaaet. Under disse Omstændigheder findes det mod de indklagedes Benægtelse og under Hensyn til den af de indklagede givne Fremstilling af Vedtagelsens Forhistorie betænkeligt at fastslaa, at Vedtagelsen i al Almindelighed skulde afskære Arbejderne fra at kræve Akkord eller fra at søge et saadant Krav gennemført ved Arbejdsstandsning. Herved er dog at bemærke, at Arbejder, der ikke egner sig til at gives i Akkord, af Arbejdsgiverne maa kunne kræves udført mod den aftalte Timeløn, og at mulige Tvistigheder om, hvorvidt et Arbejde egner sig for at udføres i Akkord, maa søges løst efter de mellem Parterne gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

Sagens Omkostninger, der fastsættes til 300 Kr., findes Parterne at burde betale med Halvdelen hver.

Kendelse:

Vedtagelsen af 15. Maj 1922 afskærer ikke de indklagede fra at kræve Arbejde, der egner sig dertil, udført i Akkord. Spørgsmaal om, hvorvidt et Arbejde egner sig til at udføres i Akkord, vil være at afgøre efter de mellem Parterne gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

Da Den faste Voldgiftsret havde afsagt denne Kendelse, tilskrev vi straks Entreprenørforeningen, og forespurgte, om de herefter vilde gaa ind paa at lade Arbejdet udføre i Akkord, men herpaa svarede Entreprenørforeningen, at det havde de ikke i Sinde. Vi krævede saa en Voldgiftsret nedsat til at afgøre, hvorvidt det paagældende Kloakarbejde egnede sig til at udføres i Akkord eller ikke, og som Svar paa denne Skrivelse fik vi et Brev fra Entreprenørforeningen, i hvilket det bl. a. hed, at den stod uforandret overfor vor Opfattelse, vel var man villig til at etablere Voldgift, men kun paa, hvorvidt paapegede Dele af Arbejdet egnede sig til at udføres i Akkord eller ikke, og da det var ganske klart, at Entreprenørforeningen med dette kun tilsigtede et, nemlig at trænere Sagen, har vi paany indklaget Entreprenørforeningen for Den faste Voldgiftsret, fordi den sidder den afsagte Kendelse overhørig, og det skal nu blive interessant at se, hvorledes Sagen, videre udvikler sig, og det skal vi saa i et senere Fagblad omtale.

G. H.

Kooperation.

Vi har modtaget følgende fra „Det kooperative Fællesforbund i Danmark" med Anmodning om Optagelse:

Til
Arbejdernes faglige og politiske
Foreninger i Danmark.

Ved Nærværende skal man opfordre Foreningerne til paa Programmet for det forestaaende Vinterarbejde at optage Agitation for den kooperative Bevægelse i Form af Møder og anden Propaganda. Vort Forbund vil i videst muligt Omfang være Foreningerne behjælpelig med at skaffe Talere. Henvendelse sker til Kontoret, Axelborg. Forbundet kan ikke deltage i Udgifterne ved Mødernes Afholdelse.

I Agitationen vil man kunne drage stor Nytte af Borgbjergs Pjece: Kooperative Foretagender, der er udgivet paany af vort Forbund med Noter og Efterskrift. Den kan bestilles gennem *Boghandelen Fremad* eller paa vort Kontor og koster 25 Øre. Vort Tidsskrift *„Kooperationen"* (Aarsabonnement 3 Kr.), vil ligeledes være godt Agitationsstof.

Vi minder om, at Partikongressen i Odense i denne Maaned vedtog en Resolution, hvori det hedder, at Kongressen „anser det for at

være Pligt for de organiserede Arbejdere og iøvrigt for enhver socialistisk tænkende Mand og Kvinde, at støtte de kooperative Organisationer".

Vi haaber, at der i denne Resolutions Aand i den kommende Tid, maa blive gjort et stort Fremstød for Kooperationen.

Med kooperativ Hilsen

P. F. V.

P. Christensen.

/ Fr. Dalgaard.

Arbejdstiden i Udlandet.

(Fortsat.)

Lov om Arbejdstid i Letland af 24. Marts 1922.

1) I alle private, kommunale, offentlige eller statslige Foretagender og Virksomheder er den normale Arbejdstid for de med legemligt Arbejde beskæftigede Lønarbejdere, med Undtagelse af de i denne Lov særligt nævnte Tilfælde, at fastsætte til 8 Timer daglig.

2) De aandelige Arbejderes normale Arbejdstid er at fastsætte til 6 Timer daglig.

Anmærkning. De aandelige Arbejderes Arbejdstid er lig med Arbejdstiden for de ved legemligt Arbejde beskæftigede Arbejderes, saafremt deres Virksomhed er uadskilleligt knyttet til disse Personers Arbejdstid.

3) Søndagshvilens normale Varighed maa andrage mindst 42 sammenhængende Timer ugentlig.

Anmærkning 1. I alle Foretagender og Virksomheder, hvor der arbejdes uafbrudt med Holdskifte, skal der ydes mindst 40 Timers Søndagshvile.

Anmærkning 2. De med aandeligt eller legemligt Arbejde beskæftigede Personer, som af arbejdstekniske Grunde ikke kan tage deres Hviletid om Søndagen, skal ydes denne Hviletid paa en anden af Ugens Dage.

4) Om Lørdagen maa Arbejdet afsluttes 2 Timer tidligere end paa de andre Dage. Dagen før følgende Højtider: Nytaar, Paaske, Pinse, St. Hansdag og Jul skal Arbejdet sluttes Kl. 12 Middag, saafremt det er paabegyndt til sædvanlig Tid.

Anmærkning. Det er tilladt Slagtere, Bagere, Frisører, Bademestre saavel som de i Restaurationer og Levnedsmiddelbutikker ansatte at arbejde som paa de almindelige Dage ogsaa Dagen før Søndage og Højtider paa den Betingelse, at den samlede Arbejdstid pr. Uge ikke overstiger 48 Timer om Ugen.

5) Ved anstrengende eller sundhedsskadelige Arbejder fastsætter Arbejdsministeren i Forstaaelse med Sundhedsdepartementet Arbejdstiden til mindre end 8 Timer daglig.

6) En Overskridelse af den ved de forudgaaende Artikler fastsatte normale Arbejdstid med indtil 2 Timer daglig kan tillades paa Grundlag af en Overenskomst mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne og med Godkendelse af Arbejdsinspektionen.

7) Obligatoriske Overtimer skal ydes i følgende Tilfælde: a) naar den almindelige offentlige Interesse kræver det; b) naar nødvendige Udbedringsarbejder er at foretage; c) til rettidig Tilendebringelse af paatrængende Arbejder. Varer Overtidsarbejdet mere end 6 Dage, har Arbejdsgiveren at henvende sig til Arbejdsinspektionen om Godkendelse af Overtidsarbejdet, bortset fra de Tilfælde, hvor en Gentagelse af disse Arbejder ikke lader sig forudse.

Anmærkning. Arbejdsgiveren har at føre en Fortegnelse i den af Arbejdsministeriet godkendte Form over alle obligatoriske og ikke-obligatoriske Overtimer, i hvilke Navnene paa de med Overtimer beskæftigede Arbejdere saavel som Dagene og Overtimernes fuldstændige Antal maa være angivet. Lønnen for Overtimer er at indføre paa Lønningslisterne og i Lønningsbøgerne adskilt fra Lønnen for det almindelige Arbejde.

8) Som Arbejdstid gælder den Tid, i hvilken Arbejderne paa Arbejdspladsen skal staa til Raadighed for Forvaltningen eller Ledelsen paa Grundlag af en Overenskomst eller Arbejdsordning for Foretagendet eller Virksomheden.

9) Beskæftigelse af Børn i den obligatoriske Skoletid er forbudt. Undtagelser kan tillades i de Arbejdsgrene, i hvilke Arbejdsvilkaarene gør Beskæftigelsen af Børn ubetinget nødvendig.

10) Det er forbudt at beskæftige Børn i det 15. og 16. Aar mere end 4 Timer daglig, og unge Mennesker i det 17. og 18. Aar mere end 6 Timer daglig.

11) Det er forbudt at beskæftige Børn og unge Mennesker med Overtids-, Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde saavel som med anstrengende, sundhedsskadeligt og usædeligt Arbejde.

Anmærkning. Det er forbudt at beskæftige Børn og unge Mennesker saavel som Kvinder under 21 Aar i Virksomheder, i hvilke der drives Handel med alkoholdige Drikkevarer.

12) Det er forbudt at beskæftige Kvinder med Arbejde, som ikke passer for deres legemlige Beskaffenhed eller som er sundhedsfarligt, saavel som at beskæftige dem 4 Uger før og 8 Uger efter deres Nedkomst. I Løbet af disse 12 Uger er det forbudt at afskedige Kvinderne.

Anmærkning. Arbejdsministeriet bestemmer i Forstaaelse med Sundhedsdepartementet, i hvilke Foretagender og med hvilke Arbejder Børn, unge Mennesker og Kvinder ikke maa beskæftiges.

13) I Foretagender, i hvilke der af driftstekniske Aarsager bliver arbejdet med Holdskifte 24 Timer i Træk uden Afbrydelse, maa den enkelte Arbejder i Løbet af 3 Uger højst beskæftiges 48 Timer ved Nattetid. I de andre Foretagender kan han beskæftiges 6 Timer pr. Nat og 36 Timer om Ugen.

Anmærkning. Natarbejde er Arbejde, som udføres mellem Kl. 10 Aften og Kl. 6 Morgen.

14) Hver Arbejdsperiode paa 8 Timer skal afbrydes ved en Pause paa mindst en Time, under hvilken Arbejderen kan forlade Arbejdet. Denne Pause medregnes ikke til Arbejdstiden; efter 4 Timers uafbrudt Arbejde skal der gives en Spisepause.

15) Undtagelser fra Bestemmelserne i Artikel 14 vedrørende Hvilepauserne og deres Varighed er tilladt paa Grundlag af gensidig Overenskomst mellem Arbejdsgivere og Arbejdere; Pauser, under hvilke Arbej-

deren ikke er berettiget til at forlade Arbejdspladsen, medregnes dog til Arbejdstiden.

16) Enhver Moder, som selv ammer sit Barn, skal derfor hver 8 Arbejdstimer gives en Time fri med Tilladelse til at gøre Brug af denne Tid ad 2 Gange. Amningen af Barnet indregnes i Arbejdstiden, og ingen Slags Lønfradrag maa foretages herfor.

17) Overtidsarbejde lønnes saaledes: De første 2 Timer med mindst 50 pCt., de følgende Timer og Middagspausen med mindst 100 pCt. og Søndagsarbejde med mindst 75 pCt. højere end for de normale Arbejdstimer. Ved Beregning af Time- og Overtidslønnen for Arbejdere, som faar deres Løn maanedligt eller halvmaanedligt, beregnes Maaneden til 25 Dage.

18) Efter 6 Maaneders Beskæftigelse i et Foretagende eller Virksomhed skal der gives enhver Arbejder eller Funktionær en Ferie paa mindst 2 Uger om Aaret med fuld Lønudbetaling. For Arbejdere, som helt eller delvist aflønnes efter det udførte Arbejde (Akkordarbejde), beregnes Lønnen for Ferietiden efter Gennemsnitsfortjenesten, som de har oppebaaret gennem de 2 sidste Maaneder. Bliver en Arbejder uden egen Skyld afskediget efter 3 Maaneders Beskæftigelse i et Foretagende eller Virksomhed, før han har gjort Brug af den ham lovmæssigt tilkommende Ferie, skal der ved den sidste Afregning gives ham en Erstatning for den ikke-hafte Ferie svarende til Varigheden af hans Beskæftigelse og til hans Arbejdsløn.

19) Ved særlig Lov vil Arbejdstiden blive fastsat for Landbrugsarbejdere, Søfolk, Husmedhjælpere, Sygehus- og Retspersonale, Lærere, Politi, Fængselspersonale, Personer, hvem Ledelsen eller Opsynet med Arbejder er betroet eller som beklæder en Tillidspost, samt Funktionærerne ved Samfærdselsmidlerne med Undtagelse af Værkstedsarbejderne og de ved legemligt Arbejde beskæftigede Daglejere.

20) Denne Lov skal af Arbejdsgiverne ophænges paa et for Arbejderne godt synligt Sted i alle Foretagender og Virksomheder.

Arbejdstiden i Italien.

Efter at Betænkningen om Arbejdstiden i Udlandet var afgivet, har vi modtaget Meddelelse fra den italienske Landsorganisation om, at der er gennemført en Lov om 8-Timersdagen i Italien.

Loven er vedtaget den 21. April d. A. og træder i Kraft 4 Maaneder efter, altsaa den 21. August d. A.

Lovens Ordlyd er saalydende:

Lov om 8-Timersdagen.

§ 1. Normal Maksimalarbejdsdag. I følgende Virksomheder maa den effektive Arbejdstid ikke overstige 8 Timer daglig og 48 Timer ugentlig:

1) I enhver Art industrielle og Handelsvirksomheder, ogsaa hvis disse er Fagskoler eller Velgørenhedsforetagender.

2) Paa Kontorer, ved offentlige Arbejder, paa Hospitaler, hvor lønnet Arbejde udføres afhængigt af eller under anden Mands Kontrol.

Nærværende § finder ikke Anvendelse paa husligt Arbejde, paa Virksomhedernes ledende Personale eller paa Handelsrejsende. Med Hensyn til Arbejdet i Skibe, paa offentlige Kontorer og Statsvirksomheder (ogsaa naar saadanne udføres ved Private) træffes særlige Bestemmelser.

§ 2. Landbruget. I dette anvendes nærværende Lov kun paa fabrikmæssige Virksomheder. Med Hensyn til Lønforholdene skal disse reguleres efter Forhandling med Landbrugsministeriet. Andelsforetagender kommer dog ind under denne Lov.

§ 3. Effektivt Arbejde. Herved forstaas Arbejde af kontinuerlig Art. Bestemmelsen gælder ikke Arbejde, der kun bestaar i at være tilstede paa Arbejdspladsen, eller Tilsynstjeneste, og tillader større Afbrydelser.

§ 4. Fordeling af Arbejdstiden paa særlig travle Perioder. — I Landbruget og andetsteds, hvor tekniske Forhold eller særlig travl Tid fordrer det, kan de 8 Timers dagligt Arbejde for en Tid overskrides, dog kun saaledes, at Overskridelsen skal bestemmes ved ministeriel Forordning, udstedt af Arbejdsministeren, der i saa Tilfælde skal søge Bistand hos Socialministeren, hos de andre af Sagen berørte Ministerier, og træffer en Afgørelse, eventuelt efter Overenskomst med de særlig interesserede Parter. I paatrængende Tilfalde kan Arbejdsinspektoratets lokale Chef dog træffe øjeblikkelig, men foreløbig Afgørelse.

§ 5. Overarbejde. Dette kan tillades, naar begge Parter er enige 1) med ikke over 2 Timer daglig, 12 Timer ugentlig — eller for en bestemt Tids Vedkommende efter lignende Forhold —, dog skal der da betales mindst 10 pCt. mere i Løn, hvilket ogsaa skal gælde for Akkorder.

§ 6. Forberedende og Oprydningsarbejde. Dette kan foretages udenfor den normale Arbejdstid, naar begge Parter har Aftale herom.

§ 7. Tvingende Nødvendighed eller umiddelbar Fare. I saadanne Tilfælde er Overarbejde tilladt, dog skal Arbejdslederen hurtigst underrette Arbejdsinspektoratet herom.

§ 8. Enhver Overenskomst, der strider mod ovenstaaende Bestemmelser, er ugyldig.

§ 9. Overtrædelser af nærværende Lov fra Arbejdsgivernes og deres Funktionærers Side straffes med Bøder fra 20 Lire pr. Dag og for hver overtrædende Person; den fordobles i Tilfælde af fornyet Overtrædelse. Regeringen kan iøvrigt idømme Bøder indtil 1000 Lire for Overtrædelse af Forordninger i Henhold til denne Lov.

§ 10. Saadanne Forordninger udstedes af Arbejdsministeren efter Samarbejde med Industri-, Handels- og Landbrugsministeren. De skal ordne Spørgsmaal af teknisk Betydning, af Lovens praktiske Anvendelse i Agerbrug, og Spørgsmaalene om Arbejdstiden ved forberedende Arbejder og afsluttende Oprydningsarbejder.

§ 11. For en kortere Tid kan Arbejdsministeren, i visse Industrier, tillade Afvigelser fra denne Lov.

§ 12. Denne Lov træder i Kraft 4 Maaneder efter dens Offentliggørelse. For saadanne Virksomheder, ogsaa indenfor Landbruget, der kan bevise, at denne Frist er for kort, fordi selve Virksomhedens Anlæg og Plan kræver en længere Overgangstid, kan Forlængelse af et Aar endnu bevilges af Arbejdsministeren efter Samraad med Industri-, Handels- og Landbrugsministeren.

§ 13. Ved kgl. Dekret kan Arbejdsministeren ændre Bestemmelser i den nugældende Arbejdslov for at bringe den ny Arbejdstid i Overensstemmelse med de nyindførte Ændringer.

„Vor Fagbevægelses Principper."

R. Stenhuis's Foredrag paa den internationale Arbejdsmandskongres.

(Sluttet.)

Naar vi skal forklare vor Stilling overfor Kommunisterne, saa gør vi efter min Opfattelse her bedst i straks at beskæftige os med Spørgsmaalet om Tilslutning til den russiske Organisation og Spørgsmaalet om Enhedsfronten.

Naar blot den russiske Arbejderbevægelse med samt sine Opfattelser havde sluttet sig til det faglige Internationale, saa vilde vi have hilst det med Glæde. En saadan Tilslutning vilde være vigtig og vilde blive vigtigere endnu, ikke blot derved, at der da kunde føres en kraftigere Kamp mod Fascismen. Efter min Opfattelse bestaar der en stor Fare for, at naar de europæiske Forhold engang bliver stabiliseret, vil Europa blive overstrømmet med Emigranter fra Rusland, og at disse vil optræde som Løntrykkere.

Der vilde saa naturligvis ogsaa have hersket store Meningsforskelligheder, men disse havde saa kunnet blive diskuteret og argumenteret i Broderskabets Aand. Af de Fejl, som i det ene Land uundgaaeligt var blevet begaaet under en social Revolution, kunde hele den samlede Arbejderklasse, forsaavidt den var organiseret paa socialistisk Grundlag, have kunnet drage Lære.

I Stedet for dette begyndte Førerne indenfor den russiske Arbejderbevægelse en hensynsløs Bagvaskelses-Kampagne, og idet de forulempede enhver, der havde en anden Mening eller stræbte efter et andet Maal end de, spekulerede de i de laveste Instinkter indenfor de mest uoplyste Grupper af de arbejdende Klasser.

For at kunne bedømme deres Optræden maa vi gaa tilbage til den Tid, hvor det kommunistiske Internationale begyndte at beskæftige sig med den internationale Fagforeningsbevægelse.

I Indledningen til det røde faglige Internationales Love skriver de:

»Væsentlig er det faglige Internationale (I. G. B.) et Internationale, der modvirker Arbejdernes Befrielseskamp. Det vil sige et Internationale, der tjener de borgerlige Klassers Interesser.«

I Punkt 1 i Lovene omtales det bl. a. som Formaal:

»en afgørende Kamp mod den faglige Internationale (I. G. B.«

I det efterfølgende siges det, at der indenfor enhver Organisation maa dannes en kommunistisk og revolutionær Kærne.

I en af Betingelserne angaaende Tilslutning til det kommunistiske Internationale paalægges det de kommunistisk Partier at udfolde en kommunistisk Agitation indenfor Fagene, at danne kommunistiske Afdelinger, som kan tage de andre Bladet fra Munden, medens disse Afdelinger maa være ubetinget underkastet det kommunistiske Parti. Partiet er endvidere forpligtet til at føre en haardnakket Kamp imod Amsterdammer Internationales gule Fagforbund.

Saaledes var den oprindelige Hensigt.

Nu ønsker de samme Folk en Enhedsfront sammen med os. Vi spørger: Hvorfor? og erindrer os da det Svar, som vi i Aaret 1920 fik fra Fru Grabelskaja, da vi spurgte hende, hvorfor de russiske Organisationer vilde tilslutte sig vort Internationale. Hun svarede os dengang, at hun ønskede det saaledes, fordi de mente indenfor de forskellige Erhvervs-Sekretariater bedre at kunne faa Lejlighed til at skyde Bresche i Organisationerne end indenfor I. G. B.

Den virkelige Grund til, at der i Øjeblikket raabes paa en Enhedsfront, er den, at det efter de tidligere valgte Metoder ikke er lykkedes at vinde Arbejdernes Masser for den kommunistiske Taktik. Kun i enkelte Lande, hvor Arbejderbevægelsen endnu kun er ret primitiv, eller hvor den socialistiske Bevægelse er vildledt, fik Kommunisterne Indflydelse. Derfor forsøger de nu paa andre Maader. Men saa maa man opstille Spørgsmaalet: Hvilken virkelig Betydning har Enhedsfronten?

I Sverige, Danmark, Schweitz, England og Holland vil Arbejderbevægelsen ikke blive styrket ved en Enhedsfront.

I Frankring betyder ingen af Retningerne indenfor Fagforeningsbevægelsen endnu ret meget.

I Italien lige saa lidt.

Det eneste Land, hvori man kunde tænke sig Enhedsfronten, er Tyskland. Men her er det maaske mere end nogea andet Sted igen nødvendigt, at der hersker fuldkommen Overensstemmelse hvad angaar Maal og Taktik, førend en Enhedsfront kan komme i Stand.

Den franske Politik, — en fremmed militærisk Magt —, ruinerer Tyskland. Naar dertil i selve Indlandet kom de kommunistiske Metoder, saa vilde Tyskland i Løbet af nogle faa Uger forvandles til en eneste Kirkegaard.

Og nu maa der yderligere spørges, om der er Mulighed for at bringe Enighed om Kampmetoden i Stand.

I en Artikel i »Det røde, faglige Internationale« har Losowski benægtet dette:

I Bladets Nr. 2 skriver han:

»De arbejder for den økonomiske Stabilisering, — vi for en Skærpelse af Forvirringen i det nuværende Samfund. De søger at styrke det kapitalistiske Europa, — vi anstrenger os for med alle til Raadighed staaende Midler at svække det. De vil rejse den faldne Kapital, og først da vil de kæmpe for Socialismen, — vi vil fremskynde Kapitalismens Fald og derigennem Socialismens Komme. Vi ser, at i **ikke eet eneste af Kardinalspørgsmaalene** bestaar der Enighed om Kampmetoderne og Anskuelserne indenfor de reformerende og revolutionære Fagforbund.«

De Spørgsmaal, der herefter maa stilles, er følgende:

»Kan to Bevægelser, der ikke stemmer overens i eet eneste Kardinalspørgsmaal, danne en Enhedsfront?

At stille dette Spørgsmaal maa i sig selv betyde en Benægtelse af det.

Saa kommer Spørgsmaalet, om maaske en af de to Bevægelser herefter skulde begynde at tænke noget anderledes med Hensyn til Kardinalpunkterne. Saa

vidt mig bekendt er det ikke Tilfældet for vor Bevægelses Vedkommende. Den Romantik, der blomstrede i Aarene 1920 og 1921, er næsten ganske forsvunden, men det er da ogsaa den eneste Forandring.

Har Kommunisterne forandret sig?

Det kunde være muligt efter de store Forandringer, der har fundet Sted i Ruslands Politik. Vor Bevægelse staar, mener jeg, uforandret paa et reformatorisk Grundlag, det vil sige, at den er af den Overbevisning, at Socialismen ikke kan være andet end Produktet af en langvarig fremadskridende Udviklingsproces, der ikke kan lykkes ad Diktaturets Vej, hvorfra dette saa end maatte komme. Naar man er af den Opfattelse, kan en ydre parlamentrisk Aktion, der er af revolutionerende Karakter, undværes, og Grænserne for en saadan Aktion er i hvert Fald forholdsvis afstukne. Naar man vil gøre mere end at sætte Udviklingsprocessen i Gang, hvor Vejen spærres for den, saa fører det ikke til andet end Ulykke.

Jeg er derfor af den Mening, at Aktionen for Enhedsfronten ikke er andet end en taktisk Manøvre for at komme ind i vor Organisation. Paa Haager-Kongressen blev af den kommunistiske Delegation en saadan Enhedsfront ogsaa foreslaaet, og en af Betingelserne herfor lød paa, at enhver Retning indenfor Enhedsfronten skulde være fri med Hensyn til sin Propaganda. Under Enhedsfrontens Maske blev her egentlig foreslaaet en Front, som vilde betyde gensidig Kamp og Ødelæggelse.

Dertil kommer, at de samme Førere indenfor Enheds-Kombinationen kræver Frihed til Propaganda for sig selv, men i deres eget Land, hvor de besidder Magten, slaar de med Magt ned paa enhver Propaganda, der ledes i en anden Retning.

Jeg mener, at en Enhedsfront først er mulig, naar det viser sig, at den ene af de to Retninger, af Kendsgerningerne har lært, at dens Anskuelser og Metoder er urigtige.

Saa længe vi anser vore Metoder og Kommunisterne deres for de rigtige, er en Sammenslutning ikke mulig. Raabet efter en Enhedsfront, er da i Kommunisternes Mund intet andet end et Propagandamiddel.

Saaledes skriver »Det røde, faglige Internationale« i en Artikel om Fagforeningspolitik:

> »Hvad os angaar, da er vi afgjort stemt for Enhedsfronten. Vi er beredt til at danne den sammen med Amsterdammer-Internationale eller hvilke som helst andre Fagforbund, men kun paa Basis af Forsvar for Arbejderklassens Erobringer og ikke paa Basis af frivilligt Tilbagetog.«

Ganske tydelig er Udtryksformen ikke her; Artiklens Forfatter mener paa »Basis af Kampen, som vi Kommunister forstaar det.«

Iøvrigt er det en ganske latterlig Beskyldning, at vi udfører vort Fagforeningsarbejde »paa Basis af det frivillige Tilbagetog.« I alle Lande har Fagforbundene i Aarene fra 1920 til 1923 ført store Strejker for at bibeholde det, som var erobret.

Internationale Statistiker staar ikke til min Raadighed, men for Hollands Vedkommen ved jeg, at vi i de sidste 3 Aar har udbetalt 3 Millioner Gylden i Strejkeunderstøttelse. Af Statistikerne fra Grov- og Fabrikarbejderforbundene fra de andre Lande med høj Valuta fremgaar det, at samtlige disse Forbund alle har kæmpet stærkt og vedholdende.

Disse Tal viser, at der er blevet kæmpet haardt og meget. Der findes **eet** Land, som i saa Henseende i Aaret 1922 danner en Undtagelse, og det er Norge, hvor den tvungne Voldgift blev antaget af Fagforbundene og Kommunisterne. Det er det eneste Land, som ikke finder vort Internationale tilstrækkelig revolutionært. Ud fra rent revolutionær Lidenskab har vore norske Kolleger i Aaret 19?? prisgivet deres Strejkevaaben. Paa Basis af Kampen ønsker Kommunisterne Enhedsfronten! Men saa maa der rigtignok først opnaaes Enighed om dette Basis.

Dertil er et Manifest, hvori der synges en Lovsang til Magten, ikke tilstrækkeligt; dertil hører mere end et Manifest med mange store Ord og Udraabstegn!

Kan der skabes et saadant Basis for Kampen? Den Betingelse, som vor Bevægelse maa stille, er efter min Anskuelse den, at Kommunisterne ærligt og aabenlyst skal erklære, at deres Klassekamps Veje er uegnede for Vest-Europa, at de anerkender, at de har taget fejl.

Mindre end dette kan ikke gøre det!

Naar Kommunisterne ansporer Arbejderne til at følge de kommunistiske Metoder, saa tvinger min Forstand og min Samvittighed mig til med al den Kraft, jeg er i Besiddelse af, at advare Arbejderne.

Kommunisterne maa anerkende, at i Rusland har deres Metode ikke haft andet økonomisk Resultat end Landets Ruin, og at denne Metode ikke er anvendelig i Vest-Europa.

Jeg tror først paa Tilbudets Oprigtighed naar Ruslands Socialdemokrater bliver frigivet, og de ikke længere bliver fængslet eller hængt. Saadanne Handlinger har maaske de russiske Arbejderes Sympati — som Kommunisterne hævder — men de beviser i hvert Fald, at Rusland endnu regeres af en Folk, hvoraf Halvdelen eller de tre Fjerdedele er Barbarer.

Vi staar ikke skarpt overfor Kommunisterne, fordi vi mener, at de ikke kæmper for Arbejderklassen, **men fordi deres Metoder stadig bringer Arbejderne længere ned.** De raaber nu paa den fælles Kamp mod Fascismen og Krigsfaren. Nu laves der med sidstnævnte mange Slags Taskenspillerkunster I Holland kender vi Æventyret om Hyrden og Ulven. Hyrden raabte saa ofte, at Ulven kom, og allarmerede Bønderne talrige Gange, uden at Ulven var der. Da Ulven saa engang virkelig kom, var der ingen, der troede Hyrdens Raab.

Men det maa bemærkes, **at netop der er Reaktionen og Fascismen stærkest og frygteligst, hvor Arbejderbevægelsen i større eller mindre Grad og i længere eller kortere Tid har været under kommunistisk Indflydelse.** Kommunismen kaldte selv Røverbanderne frem som Middel i Klassekampen. Den, der selv tager de laveste Instinkter i Anvendelse, maa ikke lade sig forbavse over, at en Modstand mu'iggøres, som den manifesteres i de forskellige Former af Fascismen.

Hortly-Regimentets Misgerninger i Ungarn har kun

været mulige gennem Bela Kuns kommunistiske Regimente.

Vi staar skarpt overfor Kommunisterne, fordi deres Metode absolut maa føre det økonomiske Livs Hensygnen og Uorden med sig. At Forvirring er Maalet, skrev **Losowski** i »Det røde faglige Internationale« fra 1. Februar 1922, hvori der bl. a. siges:

»Hvilket Europa skal der opbygges? Et kapitalistisk? Arbejderklassen har ingen Interesse deri at genopbygge et saadant Europa, — den er interesseret i at erobre det paa den hurtigst mulige Maade og med alle til Raadighed staaende Midler.«

Senere siger han i samme Artikel:

»Reformatorerne vil genindføre de normale, kapitalistiske Forhold, — vi vil forværre de bestaaende unormale Forhold.

De arbejder for den økonomiske Stabilisering, — vi for en Skærpelse af det nuværende Samfundskaos.«

Vi vil ikke udtale os om den smukke Omskrivning af vor Bevægelses Maal. Vi fastslaar kun ud fra disse Yttringer fra det kommunistiske Internationales Fører, at det røde russiske Internationale vil forværre de unormale Forhold og om muligt skærpe det nuværende Kaos.

Spørgsmaalet er, om Arbejderklassens Stilling derved forbedres. Jeg vil ganske aabenlyst udtale, at en Ødelæggelse af Produktionen ikke er vort Maal. **Naar det økonomiske Liv ødelægges, saa lider Arbejderklassen først og fremmest derunder. I Rusland har man baaret sig saaledes ad. Er Resultaterne der saa straalende?**

Paa et Møde, afholdt den 17. Februar 1922, i det Alrussiske Fagforbunds Generalraad udtalte **Tomski:**

»Da vi overtog Magten, rettedes hele Fagforbundets Politik derhen at skaffe saadanne kapitalistiske Forhold, at enhver Videreførelse af Bedrifterne maaatte synes ufordelagtig. I Dag er det modsatte Tilfældet.«

Naar vi skal faa nogen Mening ud af dette, saa er det den, at de, efter først at have hidført Kaos, nu forsøger at skabe saadanne Forhold, at Kapitalisterne atter kan gøre Regning paa sikre Fortjeneste.

Kommunisterne raader os altsaa til først at ødelægge det økonomiske Liv, og skabe Forhold, som umuliggør det for Kapitalisterne overhovedet at føre Bedrifterne videre. Naar dette er opnaaet, og Ruinen er total, saa skal Fagforbundene bagefter føre en Politik, som har det modsatte Resultat til Maal, og som vel er fordelagtig for Kapitalisterne!

Dette betyder ikke andet, end at Kommunisterne vil lade Arbejderne tilbagelægge en lang Marsch for til Slut at ende ved Kapitalismen, der saa maa behandles af dem som skørt Porcellæn.

At de virkelig behandler den nye Kapitalisme som fint Porcellæn, fremgaar af et Brev fra **Tomski** i »det røde faglige Internationale«. Deri skriver han:

»Havde vi Ret, naar vi i vore første Punkter fastslaar, at de almindelige fælles Opgaver, der stilles Sovjetmagten og Arbejderklassen, er dem, der befordrer Udviklingen af Landets producerende Kræfter, selvom denne Udvikling fremmes ved Hjælp af privat Kapital under Sovjetstatens Ledelse, saa forstaar man der udfra ogsaa vor Taktik overfor Konflikterne mellem Arbejderne og Bedriftsledelserne, mellem Arbejdet og Kapitalen. Ogsaa her maa vi for en vis Tid ganske lade Lønkampen, det almindelige Middel til Løsning af Konflikter, ude af Betragtning, — vi maa i et vist Tidsrum ganske lade ude af Betragtning, om en Strejke indtræder i en privat eller statslig Bedrift. Foran os staar Spørgsmaalet: Er Strejke under de givne økonomiske Forhold hensigtsmæssig eller nyttig som Metode til at løse Konflikterne indenfor Arbejderklassen?

For at besvare dette Spørgsmaal maa vi, uden at spørge om, hvorvidt det er begrundet eller ubegrundet, betegne Strejken som et Kampmiddel, som ødelægger Produktionen, ødelægger dens regelmæssige Gang og under de nuværende Omstændigheder fuldstændigt kan spolere alt.

Under de nuværende Omstændigheder er Strejken uanvendelig som Kampmiddel. Men hermed siger vi intet Nyt. Allerede under Kerenski-Regimentet fandt vi, at Strejken var et uanvendeligt Vaaben. Ud fra dette Synspunkt forstaas vor almindelige Taktik ved Løsning af Lønkonflikter.

Fagforbundet er forpligtet til at reagere hurtigt overfor enhver Forstyrrelse i Produktionsprocessen. Det maa bestræbe sig for at **faa afgjort enhver Konflikt ad Forhandlingens Vej** eller ved Voldgift paa den hurtigste og mest smertefrie Maade uden at lade det komme til Strejke.«

Forforbundene maa — kunde han have sagt med 2 Ord — være rolige. De maa være forsigtige overfor Kapitalisterne. Som Følge af det Kaos og den Ødelæggelse, som man i Begyndelsen har tilvejebragt i Rusland, maa de russiske Fagforbund ogsaa paa andre Omraader trække i Land. Det hører til en af Kommunisternes mest yndede Beskæftigelser overalt at forkynde, at Arbejderne i Rusland har noget at skulle have sagt paa Fabrikerne. Kommunisterne i Rusland ved, at Stillingen i deres Land er en ganske anden.

Saaledes siger **Tomski** videre i ovennævnte Brev:

»Vi er af den Opfattelse, at i de Virksomheder, som hviler paa et handelsmæssigt Grundlag, og i alle Ringdannelser (Trusts) veksler Fagforbundenes Opgaver. Det faglige Arbejdes Tyngdepunkt maa overalt forlægges fra Industriforvaltningens Omraade til at angaa Repræsentationen af Arbejderinteresserne. Naar det drejer sig om en hurtig Udnyttelse af Markkonjunkturen, naar Bedriftsledelsen skal være ansvarlig for Virksomhedens rigtige Gang, og naar den skal have frit Spillerum for sine Initiativer, saa maa vi bestemt sige, at den hensigtsmæssigste Forvaltningsform er den individuelle Forvaltning. Naar vi tidligere stredes om Principperne for

den individuelle og den kollegiale Forvaltning, saa skete det, fordi vi dengang satte os den Opgave snarest muligt at sætte Arbejderne ind i Bedriftsledelsens Kunst, og derfor kom vi til at blande Spørgsmaalene angaaende Opdragelsen af Arbejderne til denne Kunst sammen med Spørgsmaalene om en hensigtsmæssig Forvaltning. Nu er vi for forarmede til at kunne løse disse Opgaver, og de almindelige Konjunkturer er for ugunstige for Arbejdernes Deltagelse i Industriforvaltningen. Vi kan nu kun tænke paa lidt efter lidt at opdrage Arbejderne til Deltagelse i Ledelsen af Industrien. Spørgsmaalet om Industriforvaltningen har nu, som Følge af Landets Armod og fordi Hjælpemidlerne er udtømt, taget en anden Skikkelse, nemlig den, at den eneste hensigtsmæssige Forvaltningsform er nu den individuelle Forvaltning. Under disse Omstændigheder maa vi betragte den tidligere Grundregel med Udpegelse af Industriledere efter gensidig Forstaaelse som forældet. Der var en Tid, hvor Fagforbundene virkelig dannede Grundlaget for Industriledelsen. Naar Sovjetmagten trods Knapheden paa økonomiske Hjælpemidler igennem 4 lange Aar var i Stand til at værge sig mod sine talrige Fjender, og om nødvendigt vilde have været i Stand til at værge sik endnu uængere, saa skyldes det frem for alt Fagforbundenes Virksomhed. Om vi udelukkende har Ledelsen i vor Haand, eller ov vi ingen Andel har i den, saa vil vor Forbindelse med Produktionen selv dog forblive uforandret. Produktionens Interesser interesserer stadig i høj Grad de proletariske Fagforbund.

Vi maa altsaa tage Standpunkt til Spørgsmaalet om den mest hensigtsmæssige Form for Forvaltning af Produktionen. Under de nuværende Konjunkturer udtaler vi os til Fordel for det individuelle Princip.«

Her bliver Kravet om Bedrifts-Demokrati fuldstændig ladt i Stikken. Medens Kommunisterne i Aaret 1917 kom til Magten under Løsenet: Kontrollen skal ligge i Arbejdernes Hænder, saa taler Ledelsen af den russiske Fagforeningsbevægelse her et Sprog, som vi i vore Lande kun hører fra Arbejderklassens mest rasende Fjender. Alt dette sker, fordi, som **Tomski** siger paa et andet Sted i sit Brev:

> »vi siger: da Arbejderklassens Interesser kun kan varetages ved Genoprettelsen af Arbejderrepublikens Produktivkraft, saa er Arbejderklassens Interesser fuldstændig konkurente med Statsinteresserne. Vor Erklærings Ordlyd synes kun at afvige forsvindende fra den Opportunisterne fremkommer med, — Forskellen ligger blot deri, at vi afgiver denne Erklæring under det proletariske Diktatur, og de vesteuropæiske Opportunister afgiver den under Borgerskabets Diktatur.«

Men nu maa det Spørgsmaal stilles, om ikke Arbejderinteresserne ligesaa godt under det kapitalistiske Regimente kræver, at Landets produktive Kraft bevares saa usvækket som muligt. En Klassekamp — saadan ser jeg paa det — der gaar saa vidt, at den ødelægger og udrydder Produktivkræfterne, skyder langt over Maaleät.

Begivenhederne i Rusland har styrket mig i den Opfattelse, at en Omdannelse af Produktionsprocessen i det økonomiske Liv ikke er mulig ad anden Vej end Udviklingens.

Af denne Overbevisnink beherskes vor Politik. Det betyder ikke, at vi sværger til de parlamentariske Beslutninger og tilbageviser enhver Aktion, som ikke er parlamentarisk, men derimod, at vi søger at mage det saadan, at Arbejderklassen ikke hengiver sig til den Illusion, at der gennem den direkte Aktion kunde opnaas noget andet og bedre end gennem en rolig Udvikling.

En revolutionær Ombyggelse af Samfundet, som gaar ud paa at skabe hurtige Forandringer i det økonomiske Livs Organisation og Forvaltning, er efter min Overbevisning umulig, og Forsøg herpaa vil ikke have andre Følger end ulykkelige.

Kommunisterne tænker om den Ting just noget ganske andet, og derfor vil en Enhedsfront ikke have anden Betydning end, at den vil blive Aarsag til en Debat for Kommunisterne paa et bredere Grundlag.

At det betyder det, har **Losowski** selv udtalt i en Tale angaaende Fagforeningsspørgsmaalet under et Møde i det kommunistiske Internationales Hovedledelse. Der sagde han, ifølge »Internationale Pressekorrespondance« af 27. Juni:

> »Naar de reformatoriske Førere skal træde i Forhandling med os angaaende Enhedsfronten, vil de stille os uantagelige Betingelser og fremfor alt fordre, at vi indstiller vor Polemik — som om vi fører den for vor egen Fornøjelse!
>
> Ogsaa indenfor visse kommunistiske Kredse synes man at være af den Mening, at Enhedsfronten betyder en Vaabenstilstand med Reformatorerne. Intet kan være urigtigere. Den betyder kun en Vaabenstilstand i Aktionen og kun saa længe, som Reformatorerne tjener Proletariatets Sag.«

Det er ganske klart. Kun i Aktionen, og saa kun saa længe, vi gør hvad Kommunisterne mener, der maa gøres i Proletariatets Sags Interesser, er Aarsagen til Adskillelsen.

Derfor maa det udtrykkeligt siges, at vi stadig anser vort Synspunkt for det rigtige, og at vi betragter den Taktik, som Kommunisterne anbefaler indenfor Arbejderbevægelsen, som katastrofal, hvorfor vi maa bekæmpe den, og advare imod den til sidste Blodsdraabe. Kommunisterne giver deres Bifald til vilde Strejker, og puster til Ilden, naar der er Lejlighed dertil, fordi det forøger Kaos og styrker de revolutionære Følelser.

Dette blev af de syndikalistiske Førere i Frankrig sagt lige saa udmærket før Krigen. Vi oprørtes dengang, og den franske Opfattelse bragte da heller ikke andet end Ulykken med sig, og den Dag i Dag kan den heller ikke føre andet med sig end Ulykke. Det vilde være et Tilbagefald til Klassekampens første Tids primitive Metoder, naar vi vilde lade vor Taktik, der støtter sig til Erfaringen, Overvejelse og Ansvar, falde i Niveau med den »Taktik«, der støtter sig til

Uerfarenhed og Handlen efter Øjeblikkets Indskydelser.

Erfaringen har lært os, at kun med vor Taktik er det muligt at bygge en stærk Organisation op.

I Forbindelse med det internationale Transportarbejder Forbunds Optræden er det ogsaa nødvendigt at anvende et Par Ord paa Erhvervssekretariaterne (Berufssekretariaten) med Hensyn til Arbejderklassens almindelige politiske Kamp.

Det er alles almindelige Opfattelse, som virkelig tager Hensyn til de under Krigen og Tiden efter Krigen ændrede økonomiske og politiske Forhold, at Fagforeningsbevægelsen ikke udelukkende kan indskrænke sig til Forsvaret af dens Medlemmers Arbejdsvilkaar og til rent social-politiske Spørgsmaal.

En Organisation af Størrelse som Fagforeningsbevægelsen vil alene i Kraft af sin Størrelse være en betydelig politisk Faktor. Men saasnart Fagbevægelsen bevæger sig paa dette Gebet, staar den ikke alene paa Fag- og Erhvervsinteressernes Omraade, men paa et almindelig politisk Omraade. Den mister da sin Karakter af Fagforening og optræder som Proletariatets Klasseorganisation. Som dertil egnede Organer finder jeg nationalt set de nationale Forbund og internationalt set det internationale Fagforbund. (I. G. B.) Derimod maa Erhvervsorganisationerne og deres Internationale værne Erhvervsinteresserne.

Hvis de forskellige Erhvervssekretariater handler, som Ledelsen af det internationale Transportarbejderforbund, saa vil der opstaa den Mulighed, at de forskellige Erhverv marscherer i forskellige Retninger. Kun den almindelige Centralstyrelses Beslutninger, hvorved Mindretallet underkaster sig Flertallets Mening, muliggør en Enhed i vor Bevægelses og Arbejderklassens Optræden.

I. T. F.s Ledelses Teori er paa den anden Side den, at de siger, at det kan være særlig vigtig, at Arbejderne indenfor de vitale Erhverv selv fatter Beslutninger og iværksætter dem. Denne Teori er overordentlig farlig for Arbejderbevægelsen. Den deler Arbejderklassen i mere eller mindre betydningsfulde Grupper, alt efter det Arbejde, de udfører.

Dette er heldigvis hidindtil ikke blevet det almindelige. Forsaavidt Arbejderbevægelsen kender noget til mere- eller mindre betydende, saa kan dette kun forstaas med Hensyn til hvem, der bedst opfylder sin Pligt overfor Arbejderbevægelsen.

I. T. F.s Ledelses Teori gaar ud paa Diktatur fra de Grupper, som er beskæftiget i vitale Erhverv. Det passer ikke sammen med nogen bestemt økonomisk Ordning, og Forløbet af forskellige Strejker indenfor Transportarbejderbranchen tyder paa, at Statens Forsvarsmidler gør Strejkerne mindre farlige for den, end man havde antaget. Saa snart Arbejderne i de vitale Erhverv vilde tiltvinge sig Magten under Paaberaabelse af deres Arbejdes Vigtighed, vilde Staten opbyde alle Magtmidler for at bekæmpe Arbejderne. Heller ikke Arbejderbevægelsen kan acceptere, at eet eller nogle faa Erhverv bestemmer dens Taktik.

Jeg har altsaa principielle organisatoriske Betænkeligheder mod I. T. F.s Optræden.

Jeg mener, at vor Bevægelses Organisation maa være som følger:

Fagene og de internationale Erhvervssekretariater repræsenterer Erhvervsinteresserne.

De nationale Fagforbund og det internationale Fagforbund repræsenterer Klasseinteresserne.

De internationale Erhvervssekretariater maa i denne Organisationsbygning være tekniske Organer, som staar til Raadighed for de tilsluttede Forbund og for det internationale Fagforbund.

Indenfor enkelte Erhverv kan de tilsluttede Forbund være Organ for den praktiske Fagforeningskamp. Naar Valutaen endelig engang bliver stabiliseret, vil det efter min Opfattelse være muligt f. Eks. indenfor Margarineindustrien at etablere internationale Aktioner og internationale Forhandlinger, o. s. v. Efter denne Retningslinje maa, forekommer det mig, de internationale Erhvervssekretariater opbygges. Men for dette Arbejde er den første Begyndelse endnu ikke blevet gjort.

Hvis denne Kongres vedtager de hollandske Organisationers Forslag, og naar vi bliver fri for den nuværende Tids Usikkerhed, saaledes at en Lønregulering er mulig over længere Tidsrum, saa vil vore Erhvervssekretariater kunne yde et betydeligt Arbejde indenfor dette Omraade.

Mine Forslag, hvorom Exekutiv-Komiteen er fuldstændig enig med mig, har jeg nedlagt i efterfølgende Resolution:

Internationale Grov- og Fabrikarbejderforbunds Kongres tager Udtalelserne om Enhedsfronten og Anmodningen fra Det alrussiske Forbund af Arbejdere og Funktionærer indenfor den kemiske Industri til Efterretning og udtaler som sin Mening:

1) Naar den russiske Fagforeningsbevægelse vil træde i organisatorisk Forbindelse med hele Verdens Fagbevægelse, maa dene henvende sig til det internationale Fagforbund i Amsterdam,

2) Erhvervssekretariaterne kan ikke optage nogen russisk Organisation, saa længe den russiske Fagbevægelse staar fjendtlig overfor det internationale Fagforbund,

3) Internationalt Grov- og Fabrikarbejderforbund vil kun optage de russiske Organisationer, der har udmeldt sig af det røde Internationales principielle Standpunkt.

4) Eventuelle Forhandlinger om Enhedsfronten ligger ikke indenfor noget Erhvervssekretariats Kompetence, men maa overlades til det internationale Fagforbund.

Siden sidst.

Næstved. Entreprenørfirmaet Bodilsen, Dombernowsky & Sandager: Afdelingen klagede over, at Firmaet, der for Statsbanernes Telegrafafdeling besørgede Aflæsning af ny imprægnerede Telegrafstænger, kun betalte en Timeløn af 105 Øre, medens Afedlingen hævder, at Arbejderne har Krav paa et Tillæg af 20 Øre pr. Time, som Statsbanerne betaler, naar Arbejdet udføres direkte for disse. Paa et Møde i Entreprenørforeningen den 16. August afsluttedes en Overens-

komst, hvorefter: Aflæsning, Stabling og Maaling af frisk olieimprægneret Tømmer, Pæle eller Sveller betales med et Tillæg af 20 Øre pr. Time, forsaavidt Arbejdet ikke udføres i Akkord, hvorimod der ikke betales noget Tillæg for senere udførte Arbejder med de ovenfor nævnte Materialier eller, naar Sveller føres direkte ud til Anvendelse i Sporene samtidig med Aflæsningen.

Randers M. Murermester Mogens Poulsen: Afdelingen klager over, at Mesteren nægter at betale det i Overenskomsten fastsatte Tillæg af 12 Øre pr. Time for Forskalningsarbejde til Jernbeton, idet Centralforeningens Formand hævder, at da Beton- og Jernarbejdet var udført i Akkord, skal der ikke betales Tillæg til Timelønnen for Forskalningsarbejdet. Afdelingens Klage videresendtes til Centralforeningen med Krav om Tillægsbetalingen. Ved en lokal Forhandling gik Sagen derefter i Orden, idet Mesteren for det udførte Arbejde indgik paa at betale 20 Kr. pr. Mand og at lade det resterende Arbejde udføre i Akkord.

Maribo. Ingeniørerne Jensen & Rasmussen: Den 4. Juli har Afdelingen oprettet følgende Overenskomst med Ingeniørerne: Vedtagelsen af 15. Maj 1922 med dertil hørende Ændringer i Henhold til Nævnskendelserne af 22. Juni og 12. December 1922 og til Reguleringen i Februar 1923 gældende mellem Entreprenørforeningen og dens Lokalafdelinger og D. A. F. og dets Lokalafdelinger. (For 8 Købstæder og de sønderjyske Landsdele). For Arbejde i skiftende Hold betales 15 Øre pr. Time i hvert Holds fulde 8 Timer. Vedrører 24 Mand.

Samme Afdeling. Entreprenør Sandager: Entreprenøren, der havde Arbejdet ved Maribo—Torrig Banen i Entreprise, krævede, at Arbejderne skulde møde Kl. 6 Morgen og fortsætte Arbejdet indtil 12 Timer daglig for den almindelige Timeløn: 105 Øre.

Afdelingen i Forbindelse med Landarbejderforbundets Afdeling, der ogsaa havde Medlemmer i Arbejde paa Banestrækningen, afgav Varsel om Strejke fra den 22. Juni. Ved lokal Forhandling den 21. Juni forpligtede Entreprenøren sig til at rette sig efter den mellem Entreprenørforeningen og D. A. F. gældende Overenskomst.

Nyborg. Grosserer Kjeld Larsen: Afdelingen klagede over, at Grossereren nægtede at udbetale 2 Medlemmer deres tilgodehavende Arbejdsløn, 90 Kr., for Tjæring af 600 Kv. Alen stejlt Tag. Grossereren hævdede, at det kun drejede sig om 192 Kv. Alen og tilbød at betale 8 Timers Løn a 105 Øre = Kr. 10.40. Ved en af Afdelingen derefter foretaget Opmaaling viste det sig, at Tagene maalte 300 Kv.-Alen, hvorefter Sagen ordnedes ved, at Grossereren for det udførte Arbejde betalte 25 Kr.

Odense, A. Sydfynske Jernbaner: Afdelingen klagede over, at Jernbanerne aflønnede Kolonnearbejderne udenfor Odense med 94 Øre og krævede 9 Timers daglig Arbejdstid uden Overarbejdsbetaling for den sidste Time; desuden betalte de for Kulaflæsning en lavere Pris end Statsbanerne betaler. Paa et Forhandlingsmøde den 20. August indgik Direktøren paa at tillægge 3 pCt. (Aug. Regul.) til Timelønnen, saa denne blev 97 Øre og at betale 25 pCt. Overarbejdstillæg for den ene Time daglig. Med Hensyn til Kulaflæsningen erklærede han, at disse fremtidig vil blive aflæssede af Selskabets faste Folk.

Viby, Jyll. Murermester Gerrild: Afdelingen klager over, at Mesteren ikke var at formaa til at betale et Medlem et Overskud paa Kr. 30.85, som Manden har tilgode for et for 6 Maaneder siden færdigført Udgravningsarbejde. Efter Henvendelse til Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark, der saaledes foranlediget paalagde Mesteren at betale Manden det skyldige Overskud, fik denne Beløbet udbetalt.

Hillerød. Hillerød Byraads Gasværksudvalg: Overenskomsten af 31. Marts 1922 forlænget til 1. April 1922 mod en Reduktion af 6 pCt. Lønnen blev derefter (fra 30. Maj). For Retorthusarbejderne: Kr. 78.25, for Ekstraarbejdere 132 Øre, ved Afløsning i Retorthuset paa Søgnedage 165 Øre og paa Søn- og Helligdagen samt fra Kl. 10 Aften til Kl. 6 Morgen 198 Øre. Vedrører 10 Mand.

Hillerød — Maarum — Græsted. Gribskov Helsinge Banen: Overenskomst oprettet. 16 Mand. Arbejdstiden varierer fra 9 til 6 Timer daglig efter Aarstiden. Timelønnen forhøjedes for Kolonnearbejdere fra 90 til 95 Øre, for Løsarbejdere rekvireret fra Arbejdsløshedskasse eller Anvisningskontor, er Timelønnen 105 Øre. Overarbejde betales med 50 pCt. Tillæg for de første 3 Timer, Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde 100 pCt. Tillæg. Arbejderne erholder efter 6 Maaneders Anciennitet 7 Dage. Ferie med fuld Løn. Arbejdet er stadigt hele Aaret,; 1 Maaneds Opsigelse fra Banefedelsens Side. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering August 1923 og Februar 1924 med 1 pCt. pr. Procent, Pristallet stiger eller falder. Traadt i Kraft 14. Juni og gælder til en 1. Marts.

Rudkøbing. Entreprenørfirmaet A. Andersen & Søn, Nyborg: Afdelingen klager over, at Firmaets stedlige Arbejdsleder nægter at betale 12 Øre Tillæg pr. Time for Forskalningsarbejde til Jernbeton, idet han hævder, at Tillægget kun skal betales for selve Støbningen. Efter Paatale overfor Firmaet i Nyborg indgik dette paa at betale det krævede Tillæg og at efterbetale Arbejderne det Tillæg, de havde faaet tilgode.

Haslev. Entreprenør Petersen, Kværkeby: Afdelingen indberetter, at Entreprenøren, efter at Hovedkontoret overfor ham har krævet, at han skal betale Aug. Regul., er indgaaet paa at betale 3 pCt. Tillæg med tilbagevirkende Kraft fra 3. August.

Faarup. Entreprenørfirmaet C. Kastrup Nielsen & C. Petersen: Afdelingen klager over, at Firmaet, der har Arbejde paa Mariager—Viborg Banen i Entreprice, fra 1. Juni har etableret 2 Holds-Drift i Tiden mellem Kl. 4 Morgen og 7 Aften, men kun betaler 12½ pCt. Tillæg for Tiden fra Kl. 4 til 7 Morgen og fra Kl. 5 til 9 Aften. Efter Paatale overfor Firmaet indgik dette paa at betale i Henhold til Nævnskendelserne af Juni og December 1922 med et Tillæg af 25 Øre pr. Time for Tiden fra Kl. 4—7 Morgen og et Tillæg af 15 Øre pr. Time for Tiden fra Kl. 5—9 Aften samt at efterbetale det for lidt udbetalte Tillæg.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 13 | 10. Oktober | 1923 | 28. Aarg.

Begærlige Sukkerroedyrkere.

Et Sympatistrejkevarsel overfor Sukkerfabrikerne „Vestsjælland" og „Nykøbing Falster."

Imellem Landarbejderforbundet og De samvirkende Sukkerroedyrker-Foreninger var der oprettet en Overenskomst for Roesæsonen i Fjor, efter hvilken Arbejderne var gaaet ind paa foreløbigt at nøjes med en ret ringe Betaling for Roearbejdet imod, at der saa, naar Udbyttet fra Sukkerfabrikerne var opgjort, skulde ydes en Efterbetaling i Forhold til Udbyttets Størrelse og det Antal Tønder Land, der var passet.

Udbyttet af Roeavlen overgik sikkert Roedyrkernes dristigste Forventninger, og Efterbetalingen, som Arbejderne skulde have, blev derfor ikke helt ringe, 92 Kr. pr. Tønde Land.

Denne Betaling var der adskillige Roedyrkere, der gerne vilde spare, og Landarbejderforbundet, der har Overenskomsten, blev derfor nødt til at gaa til Den faste Voldgiftsret, der dømte, at de samvirkende Sukkerroedyrkerforeninger og disses Medlemmer var bundne af Overenskomsten.

Men saa var der 2 Roedyrkerforeninger, der ikke var Medlemmer af denne samvirkende Organisation, og skønt, Landarbejderforbundet, efter alt, hvad der forelaa, var berettiget til at gaa ud fra, at Overenskomsten omfattede ogsaa disse to Foreninger — »Vestsjælland« og »Nykøbing Falster« — kunde Retten ikke dømme dem, men maatte for deres Vedkommende afvise Sagen.

Landarbejderforbundet kunde naturligvis ikke lade Roedyrkerne stikke den Ekstrafortjeneste, der var fremkommen ved Arbejdernes Resignation og den gode Roehøst, i Lommen og har derfor varslet Strejke med Hensyn til Roearbejdet overfor de 2 Foreningers Medlemmer.

Foruden Landarbejderforbundets Medlemmer har ogsaa en Del af vort Forbunds Medlemmer været beskæftiget ved Roearbejdet og har Penge tilgode, og i Forstaaelse med Landarbejderforbundet har vort Forbund derfor, for paa den Maade at tilvejebringe det størst mulige Pres, varslet Sympatistrejke overfor de 2 Fabriker, der oparbejder Roerne for disse begærlige Roedyrkere.

Varslet, der iøvrigt taler for sig selv, er saalydende:

Anbefalet!

København, den 2. Oktober 1923.

Dansk Arbejdsgiverforening,
V. Voldgade 113, B.

Som det maaske ikke er den ærede Arbejdsgiverforening ubekendt, har en Del af Landarbejderforbundets og en Del af vort Forbunds Medlemmer været beskæftiget ved Roepasning for Medlemmer af de forskellige Roedyrkerforeninger, der er knyttet til Sukkerfabrikerne, dels til Fabrikerne under A/S. De danske Sukkerfabriker, og dels til Sukkerfabrikerne »Nykøbing« og »Vestsjælland«.

Ved Forhandlinger mellem Landarbejderforbundet og De samvirkende Roedyrkerforeninger fastsattes Betalingen for dette Arbejde, og herunder, at der skulde ydes en Efterbetaling i Forhold til Udbyttet af Roedyrkningen.

Adskillige Arbejdsgivere nægtede at yde denne Efterbetaling, og Landarbejderforbundet anlagde derfor Sag ved Den faste Voldgiftsret dels mod De samvirkende Roedyrkerforeninger og dels mod Roedyrkerforeningerne »Nykøbing« og »Vestsjælland«, der

for deres Medlemmers Vedkommende havde begrundet Nægtelsen med, at disse 2 Foreninger ikke var Medlemmer af De samvirkende Roedyrkerforeninger.

Som Arbejdsgiverforeningen sikkert ogsaa ved, gik Den faste Voldgiftsrets Dom ud paa, at De samvirkende Roedyrkerforeninger og alle denne Organisations Medlemmer er bundne ved den omtalte Overenskomst, medens Sagen afvistes, forsaavidt den angik Roedyrkerforeningerne »Vestsjælland« og »Nykøbing F.« med den Motivering, at disse 2 Foreninger ikke var Medlemmer af den Organisation, der havde afsluttet Overenskomsten.

Dette Forhold, som Landarbejderforbundet altsaa først mødte, da Efterbetalingen skulde falde, var noget ganske nyt for dette Forbund. Ved adskillige Forhandlinger har De samvirkende Roedyrkerforeningers Repræsentanter optraadt ogsaa for de to omhandlede Roedyrkerforeninger, og under Forhandlingerne om Overenskomstens Afslutning havde Landarbejderforbundet Repræsentanter det Indtryk, at dette ogsaa ved denne Lejlighed var Tilfældet, — De samvirkende Roedyrkerforeningers Repræsentanter oplyste ikke om det modsatte og har ikke paa nogen Maade taget nogen Reservation. Ja, saavidt vi ved, var ogsaa Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening af den Formening, at Overenskomsten gjaldt ogsaa for disse to Foreninger og deres Medlemmer.

De omtalte to Foreninger og deres Medlemmer indkasserede jo da ogsaa den Fordel, der laa i Arbejdsprisens Reduktion, hvorimod de nu som sagt nægter at yde den overenskomstmæssige Efterbetaling.

I god Tro har Landarbejderforbundet og vor Organisation ladet vore Medlemmer gaa i Arbejde ikke blot hos De samvirkende Roedyrkerforeningers Medlemmer, men ogsaa hos Medlemmer af Roedyrkerforeningerne »Nykøbing F.« og »Vestsjælland«.

Det, der nu er sket, er altsaa, at fattige Arbejdere er gaaet i Arbejde i god Tro og Tillid til, at naar d'Hrr. Roedyrkere betalte den nedsatte Arbejdspris, saa var det, fordi den afsluttede Overenskomst dækkede Arbejdsforholdet, og at de altsaa havde Krav paa den kommende Efterbetaling, som overenskomstmæssigt skulde falde.

Roedyrkerne har, endskønt de tidligere har ladet sig repræsentere ved De samvirkende Roedyrkerforeninger, endskønt der ikke ved denne Lejlighed var taget nogen Reservation, endskønt de har profiteret af den nedsatte Arbejdsbetaling, og endskønt Roedyrkningen i Fjor har givet er Udbytte, der oversteg Roedyrkernes dristigste Forventninger, alligevel nægtet at yde disse fattige Arbejdere den overenskomstmæssige Efterbetaling.

Da den faste Voldgiftsret ikke har kunnet dømme de to Roedyrkerforeninger, fordi de ikke var Medlemmer af De samvirkende Roedyrkerforeninger ,har Landarbejderforbundet og Dansk Arbejdsmands Forbund besluttet at lade vore Medlemmer træde i Strejke overfor de Roedyrkere, der er Medlemmer af de to Foreninger, og nægte at behandle og transportere Roerne.

Da nu imidlertid Sukkerfabriken »Nykøbing« og A/S Sukkerfabriken »Vestsjælland«, der begge er Medlemmer af den ærede Arbejdsgiverforening behandler og oparbejder Roerne fra de to Roedyrkerforeningers Medlemmer, skal vi ved Nærværende meddele, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der, for paa denne Maade om muligt at skaffe vore og Landarbejderforbundets Medlemmer det, vi anser for deres retmæssige Tilgodehavende, etableres Arbejdsstandsning hos og overfor de to omtalte Fabriker i det Omfang, den kompetente Forsamling maatte finde fornødent.

P. F. V.

s. **Lyngsie.**

/s. **Chr. Sørensen.**

Arbejdsgiverforeningen er naturligvis straks kommen løbende med Protest mod Strejkevarslets Lovlighed og bebudet Sagsanlæg ved Den faste Voldgiftsret med alt, hvad dertil hører.

I den Anledning er der nu foreløbigt aftalt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, men paa det Tidspunkt, da disse Linjer skrives, kan man ikke have nogen Mening om, hvad der kommer ud heraf.

Eet staar dog fast, og det er, at hverken Dansk Arbejdsmands Forbund eller Landarbejderforbundet vil ophøre med Bestræbelserne for at skaffe vore Medlemmer det, vi betragter som deres retsmæssige Tilgodehavende, og vi haaber i næste Fagblad at kunne fortælle om et godt Resultat af disse vore fælles Bestræbelser.

Chr. S.

Situationen

omtalt i andre Fags Fagblade.

»*Jernkartellet*«*s* (Formere, Smede m. fl.) Fagblad refererer, hvad der skete paa Formandsmødet i De samvirkende Fagforbund den 2. Juli og fortsætter saa:

»Saa kom det opsigtsvækkende, at det lod sig gøre at slutte en ny Overenskomst for Jern- og Metalindustrien, forsaavidt imod 4. April-Forliget fra i Fjor, som man enedes om at tage Augustregulering, skønt April-Forliget forudsatte ingen Augustregulering, men derimod Februarregulering til næste Aar, hvis Overenskomsten forlængedes.

Men en væsentlig Ting skete der udover dette, nemlig Forhøjelse af Mindstebetalingen fra 70 til 95 Øre for Timelønsarbejde. For Akkordarbejde er Timelønnen jo stadig kun Forskud paa Akkord, og der maa Akkordarbejderne selvfølgelig hævde, at ved Nyantagelser gives der en Timeløn, svarende til, hvad de øvrige Akkordarbejdere har paa Værkstedet samt

til Vedkommendes faglige Kvalifikationer, bl. a. kommer det naturligvis an paa, om Vedkommende kan paatage sig en mere eller mindre udpræget Forarbejderstilling, eller om han er mere eller mindre udpræget Hjælpearbejder. Med Hensyn til, hvad Lønningerne iøvrigt er, henviser vi til omstaaende statistiske Oplysninger.

Hvis det ikke var lykkedes at rette noget ved Minimallønnen, saaledes som det skete, vilde der ikke være blevet noget af en Overenskomstforlængelse hos os, men vi skal i denne Forbindelse tilføje, at det sikkert er baade fornuftigt og rigtigt af alle Parter, at man er skredet til denne Overenskomstforlængelse. Forholdene er endnu saa usikre, at vi har Brug for Statens Pristal som Støttepunkt, og den hele Situation maner iøvrigt til at forsøge paa en Tid at arbejde i Fred og Fordragelighed. Hvis dette kunde bidrage til at faa Industrien lidt paa Fode, d. v. s. faa beskæftiget vore mange Arbejdsløse, saa er vi vist alle enige om, at det vilde være godt; . . . .

Vi var . . . . . bragt i den Situation, at Smedeforbundet for sit Vedkommende, og de andre Fag i Jern- og Metalindustrien, som har Minimalløn, vilde næppe have taget noget andet Standpunkt, kunde komme til overhovedet at frigøre sig for enhver Minimalløn, da der hist og her viste sig Fare for paa Basis af den store Arbejdsløshed, at der toges Folk i Arbejde til nogle og halvfjerds Øre i Timen, uden at der blev givet dem noget som helst andet. Tilfældene var vel ikke mange, men ingen kunde jo vide, hvad en tilstundende daarlig Vinter kunde bringe, og det var derfor kun naturligt, at der toges fat paa at ordne dette Forhold, og med noget Besvær lykkedes det at hæve det saakaldte strategiske Punkt, som Minimallønnen er, for hele Landet til 95 Øre ved Timelønsarbejde.«

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Fagblad refererer ligeledes, hvorledes Situationen har udviklet sig og hævder, at det for Faget gælder om pr. 1. Februar at komme til at staa saa frit, som i hvert Fald det juridiske Forhold tillader. Derefter fortsætter Bladet saa:

»At Forbundets Forhandlingsmuligheder i nogen Grad paavirkes af, at større og betydende Organisationer har skyndt sig, trods ofte fremsatte Udtalelser om Hensigtsmæssigheden af Organisationernes samlede Optræden, med at fremskaffe en muligvis for deres Forhold passende Aftale med deres kontraherende Arbejdsgivere, er en Sag for sig. Men det ligger i Medlemmernes Hænder at skabe det faste Grundlag for Gennemførelsen af de Krav om Overenskomstændringer, som Gang paa Gang er fremsatte paa vore repræsentative Forsamlinger.«

Snedkerforbundets Fagblad stiller Spørgsmaalet: *Kan den store Situation undgaaes?* og siger herom blandt andet:

»De kommende Maaneder vil vise, hvad dette vil føre til. Pristal-Politiken har Arbejderne nu engang brudt Staven over, ikke maaske fordi det, som Forholdene ligger i Øjeblikket i Princippet er den mest umulige Grademaaler, men fordi de nu engang har mistet Troen paa, at det er det rette Udtryk for Prisniveauet, og fordi de fleste Prislister ligger langt under Pristallet.

I 8-Timersarbejdsdagen er næppe megen Sprængstof mere, den har vist sin Holdbarhed i det Faktum, at der produceres mere nu paa 8 Timer, end forhen paa 9 eller 9½ Time.

Arbejdsgiverne afviser Talen om de lave Prislister, ved at henvise til Fortjenesterne. Omvendt hævder Arbejderne ganske vist, at det Tempo, hvori Arbejdet nu foregaar, vil være umuligt at holde i det lange Løb, men hvorom alting er, kommer man ikke uden om, at Produktionsprisen ialt Fald, forsaavidt angaar det Arbejde, der udføres direkte efter Prislisterne, er relativt billigere, end i 1914, hvilket ialt Fald turde være det bedste Bevis for Hulheden i den saa megen Talen om den Varefordyrelse, der tillægges 8-Timersarbejdsdagen.«

Artiklen slutter saaledes:

»Foreløbig melder vi os som Tilhængere af de Bestræbelser, der er oppe for at stimulere alle de smaa Muligheder, der viser Tegn til, at vi er ved at arbejde os ud af Arbejdsløshedens Trængselsperiode, og vi tror, at den, der i inkarneret Ensidighed trækker til den modsatte Side, enten maa have en grumme ringe Forstaaelse af Tiden de lever i, eller en forbauset afstumpet Opfattelse af den Pligt de har, til at fremme de almindelige Samfundsinteresser.«

Til Afdelingernes Bestyrelser.

Fra en enkelt Afdeling er der forespurgt paa Forbundets Hovedkontor, om *alle* Overenskomster i denne Omgang kan siges op med *kun een Maaneds Varsel.*

Da der jo maaske ogsaa andre Steder kan være rejst Tvivl herom, gør vi udtrykkelig opmærksom paa, at dette kun gælder Overenskomster, der er afsluttet med Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen.

Overenskomster med Arbejdsgivere, som ikke er Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, maa behandles paa sædvanlig Maade og eventuelt efter indhentet Sanktion hos Forbundet siges op *med det almindelige i Overenskomsten fastsatte Opsigelsesvarsel.*

Vinterkursus.

Esbjerg Arbejderhøjskole paabegynder til 1. November et nyt Kursus.

Naar Arbejderhøjskolen til November begynder et nyt 5 Maaneders Kursus, skulde det helst ske under stor Tilslutning.

Skolen møder med dygtige Lærere og et righoldigt Program. Der undervises i praktiske Fag som Dansk, Regning, Stileskrivning og fremmede Sprog, og der holdes Foredrag over Emner, som maa interessere al vaagen Arbejderungdom: Socialøkonomi, Fagforeningernes og Socialismens Historie, Verdensliteratur, Naturvidenskab, det moderne Europas Historie osv.

De unge Mænd, i hvem der er Fremdrift, bør ikke forsømme et Ophold paa Arbejdernes egen Skole, hvor Tidens Tanker drøftes i Samvær med gode Kammerater.

De unge, som oppebærer Arbejdsløshedsunderstøttelse — mange er det vel næppe — kan faa denne overflyttet til Højskolen dersom de derom indsender Ansøgning til Arbejdsdirektoratet.

Iøvrigt er Betalingen for et Kursus sat saa lavt, at enhver ung Mand med Vilje og Initiativ kan overkomme det.

Alle Oplysninger faas ved Henvendelse til Højskolen, men **Indmeldelserne maa ske snarest!**

Kursus for Arbejdere

paa den internationale Højskole i Helsingør fra 3. November 1923 til 20. Marts 1924.

I Lighed med tidligere Aar vil man bestræbe sig for at skaffe Arbejdere billig Adgang til dette Højskoleophold. Arbejdere, der er Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser, kan faa et Beløb, der svarer til deres vedtægtsmæssige Understøttelse, udbetalt under deres Ophold paa Skolen, naar de indgiver Andragende derom til Arbejdsdirektoratet, Stoltenbergsgade 10, 3. København K.

(Skemaer til Udfyldning faas i de respektive Arbejdsløshedskasser.)

Der gives Undervisning i Dansk Engelsk, Tysk, Litteratur, Fysik, Samfundslære og Sundhedslære. De moderne Kulturlandes Historie, Samfundsforhold og Religion, Andelsbevægelsen, Socialismens Historie og internationale Problemer vil faa en fremtrædende Plads paa Timeplanen.

Skolens Formaal er ikke alene at bringe Ungdom fra forskellige Lande sammen, for at de kan tilegne sig fælles Kundskaber, men ogsaa — og i særlig Grad — for at de ved at leve og arbejde sammen, kan faa Lejlighed til at knytte fast Venskabsbaand mellem Landene, der har været i Krig, og derved være med til at skabe den mellemfolkelige Forstaaelse, der er Betingelsen for et sundt internationalt Liv i Fremtiden.

Program er udsendt til Fagforeningskontorerne.

Nærmere Oplysninger faas ved Henvendelse til Lærer Poul Hansen.

Den internationale Højskole, Helsingør.

„Bedriftsraad"

Foredrag paa den internationale Arbejdsmandskongres

af Partifælle, Direktør F. Hanusch.

De tillader maaske, at jeg først fremkommer med nogle indledende Bemærkninger angaaende den historiske Udvikling hos os i Østrig.

Vi havde en saakaldt social-politisk Periode i 80-erne i forrige Aarhundrede. Dengang blev 11-Timersdagen, Ulykkerforsikring- og Sygeforsikringsloven indført samt Fabriksdirektoratet. Det var saaledes muligt dengang at fremskaffe saadanne Love, til Trods for, at Socialdemokraterne slet ikke var repræsenteret i Rigsdagen. Kapitalismen var da heller ikke saa udviklet hos os, som den er blevet det senere, og der herskede i Almindelighed en kapitalistfjendtlig Stemning. Men det alene var ikke Aarsagen. Man troede, at man kunde tilfredsstille Arbejderklassen ved Hjælp af nogle social-politiske Love og derved muligvis rive den ud af Socialdemokratiets Arme. Men da man som Følge af Socialdemokratiets stærke Vækst i 90-erne gjorde den Erfaring, at disse social-politiske Love ikke opnaaede den tilsigtede Virkning, opgav man denne Retningslinie, og Følgen blev, at i hele den efterfølgende Tid lige til Krigens Indtræden kunde der ikke opnaaes mere paa det social-politiske Omraade. Arbejderpartiet var gaaet tabt for Borgerskabet. Derfor gjorde man ikke mere for det. Man kastede sig saa mere over »Funktionærerne« og skabte for dem en Del social-politisk Lovgivning, fordi man troede derved at kunne faa Funktionærerne til at blive Tilhængere af de borgerlige Partiers Begrebslære. Senere er man imidlertid ogsaa gaaet bort herfra, da man saa, at Virkningen ogsaa her udeblev. Da Krigen brød ud, blev ogsaa her det meste af, hvad vi ejede af Social-Politik, annulleret. Arbejderskabet stod fuldstændig under Trykket af Virksomhedernes militæriske Ledelse. Lov og Ret gjaldt ikke. Arbejderne var fredløse. Saa kom Omvæltningen. Socialdemokraterne bestemte sig for at tage Del i Regeringen, og igennem to Aar har de været medregerende. I den Tid er der skabt et Utal af social-politiske Love. Ja, man kan sige, at paa nær Alderdomsforsikringen er det socialdemokratiske Minimalprogram praktisk gennemført hos os.

Blandt disse mange Love var ogsaa Bedriftsraads-Loven, der fremkom den 15. Maj 1919. I Fredstider havde en saadan Lov været ganske umulig. Den blev først mulig derved, at Arbejderklassens Magt øgedes. Lad os engang tænke tilbage paa, hvad Tillidsmændene i de forskellige Virksomheder maatte gennemgaa. Dengang blev netop Tillidsmændene afsat, de blev jaget fra Sted til Sted, fra Land til Land, og de kom paa den sorte Tavle. Kun de enkelte Steder, hvor der fandtes en stærk faglig Organisation, undgik Tillidsmændene denne Skæbne. Der fandtes imidlertid hele Brancher, indenfor hvilke Tillidsmandssystemet overhovedet ikke kunde gennemføres, fordi Presset fra Arbejdsgivernes Side var for stærkt.

Vi maatte derfor gaa over til, netop at beskytte disse Tillidsmænd under alle Omstændigheder, — disse

Mænd, der skulde løse de vanskeligste Opgaver i Overensstemmelse med Arbejdernes Interesser, og som Soldater maatte kæmpe for at varetage Partiets og Fagforeningens Tarv. Det var Oprindelsen til Bedriftsraads-Loven. Saa vidt jeg ved, findes der kun i 3 Lande Lovgivning for Bedriftsraad. Nemlig foruden i Østrig kun Tyskland og Czecko-Slovakiet. I Czecko-Slovakiet blev imidlertid selve Navnet »Bedriftsraad« forbudt, under Strafansvar. Der hedder det »Fabriksraads-Lov«. Denne Lov giver heller ikke Raadet saa vidtgaaende Kompetence, som der er givet de østrigske Bedriftsraad.

Hvad har vor Lov til Hensigt? Loven siger, at overalt, hvor der er beskæftiget udover 20 Arbejdere paa en Virksomhed, skal der vælges Bedriftsraad. Disse Raad skal varetage de mest forskellige Opgaver til Arbejdernes Beskyttelse. Fremfor alt har de den Opgave at værne om de bestaaende Kollektiv-Overenskomster og sørge for, at de overholdes, — de skal vaage over, at de social-politiske Love holdes efterrettelig, de skal overvaage de Velfærdsforanstaltninger, der bestaar indenfor Virksomheden, de skal, naar der er noget, der ikke er, som det burde være, aflægge Beretning herom til Fabriksdirektoratet, de skal besigtige Virksomheden i Fællesskab med Fabriksinspektøren og gøre ham opmærksom paa eventuelt forekommende Uhyrligheder. Forestiller man sig nu, hvad der tidligere vilde være sket med en Tillidsmand, der havde vovet at gøre Fabriksinspektøren opmærksom paa, at et eller andet ikke var i Orden og burde ændres, — den Mand var ikke blevet Aftenen over paa Fabriken! Bedriftsraadet kan af Arbejdsgiveren forlange, at der hver Maaned afholdes et Møde mellem Bedriftsraadet og Firmaet, hvor forskellige Forhold Firmaet vedrørende — ogsaa tekniske Forhold — kan blive drøftet. Det er i Almindelighed nævnt dets Kompetence indenfor Virksomheden. Alt det kan Bedriftsraadet tillade sig, fordi det ikke kan afsættes, undtagen, naar der gør sig Forhold gældende, som det er Skyld i, og som ifølge §§ 82 A i Fabriksloven medfører Afskedigelse uden Varsel, f. Eks. hvis det gør sig skyldig i bedrageriske eller uærlige Forhold. Men jeg mener, at naar et Bedriftsraad gør sig skyldig i Uærlighed, saa har vi slet ingen Interesse af det. Partiet og Fagbevægelsen er kun vokset op, fordi de altid har set hen paa, at deres Funktionærer har staaet pletfrit. Men en saadan Afskedigelse kan ikke engang Arbejdsgiveren paa egen Haand foretage, — han maa henvende sig til Forligs-Kommissionen, og denne maa afgøre, om Bedriftsraadet kan afsættes. Der er ligeledes truffet saadanne Forholdsregler, at en Tillidsmand, der er blevet ilde set af Arbejdsgiveren, og som under andre Omstændigheder sikkert vilde være blevet afskediget, han kan beskyttes derigennem, at han vælges ind i Bedriftsraadet. Fra det Øjeblik kan han ikke gøres noget, og han bevares for Organisationen og Partiet.

Men dermed er Bedriftsraadets Kompetence endnu ikke udtømt. I alle Virksomheder, hvor der beskæftiges mere end 30 Personer, er Arbejdsgiveren forpligtet til at forelægge Bedriftsraadet Regnskaberne. Det skulde man blot have forlangt før i Tiden! Da vilde der sikkert have lydt et Ramaskrig over hele Verden! Nu er Spørgsmaalet, om nu ogsaa Bedriftsraadene overalt forstaar at løse og forstaa Regnskaberne rigtigt, thi at gennemse Regnskaber har jo ellers ikke været Arbejdernes Sag. Men vi har i Bedriftsraadene ikke kun Arbejderne, men derimod ogsaa Funktionærerne, der jo netop selv laver Regnskaberne, og de er jo kapable til at komme efter Arbejdsgivernes Rævestreger og derfor ogsaa i Stand til indenfor Bedriftsraadet at opdrage Arbejderne til Forstaaelse af Regnskaberne. Ved denne Sammenknytning af Arbejdere og Funktionærer i Bedriftsraadet, er et uhyre Fremskridt naaet paa det faglige Omraade. Vi ved jo, at der altid har bestaaet et vist Modsætningsforhold mellem Haandens og Aandens Arbejdere. Man har i Arbejderkredse kun betragtet Funktionærerne som et saakaldt »Flip-Proletariat«. Medens Arbejderne udfører deres Arbejde, uden iøvrigt at være tilknyttet Arbejdsgiverne, saa har Funktionærerne mere virket som Arbejdsgivernes Organ overfor Arbejderne, og Følgen er blevet, at der ofte har været Divergenser mellem disse og Arbejderne, naar Arbejderne har anset Anordninger, som Funktionærerne er fremkommet med i Arbejdsgivernes Navn, for uretfærdige. Dette Modsætningsforhold har ikke overalt været lige stort. Men jeg advarer paa det mest indtrængende imod, at denne Kløft paa nogen Maade udvides. Vi skal tværtimod arbejde hen paa, at denne Kløft fuldstændig forsvinder, for derved at skabe en Enhed i Fremgangsmaaden mellem Arbejderne og Funktionærerne. Dette er allerede nødvendigt af Hensyn til Udviklingen af Arbejderklassens Interesser. Men der er sandelig mange af Funktionær-Organisationerne, der lider under Organisationernes Børnesygdom! Mange er endnu ikke kommet ud af den borgerlige Tankegangs Æggeskaller. Men vi maa tage i Betragtning, at Funktionær-Organisationerne ikke har Aartiers faglige Organisationsarbejde at se tilbage paa, saaledes som Haandens Arbejdere har. Dertil kommer, at Funktionærerne som Regel kommer fra borgerlige Kredse, med hvis Forudsætninger de endnu er belastet. Det maa være vor Opgave at nedkæmpe den borgerlige Tankegang hos Funktionærerne og opdrage dem til Klassekamp og til Proletariatets Tænkemaade. Disse Modsætningsforhold maa altsaa bekæmpes, og i saa Henseende danner Bedriftsraads-Lovgivningen det bedste Holdepunkt, idet den gennem Samarbejdet mellem Arbejderne og Funktionærerne danner Mulighed for at udjævne Modsætningerne. I Aktieselskaber har Bedriftsraadene Ret til at sende to Repræsentanter til Forvaltningsraadet. Af denne Ret gøres der naturligvis Brug. Men vi kender Arbejdsgivernes Rævestreger, og vi ved, at i Forvaltningsraadet bliver kun de uvigtigere Sager behandlet, medens de Sager, som man vil hemmeligholde, afgøres under særlige Samtaler. Det er egentlig en Omgaaelse af Loven, og et Bedriftsraad, der forstaar sit Kram, lader sig ikke byde en saadan Optræden, men staar fast paa, at det skal indvies i alt, hvad det i Arbejdernes Interesse maatte ønske at faa Oplysning om.

Jeg gør ganske særligt opmærksom paa, at Bedriftsraadet ifølge vor Lovgivning ikke maa afslutte en Kollektiv-Overenskomst. Det kan se efter, at Kollektiv-Overenskomsten overholdes — dertil er det jo oven i

Købet lovformeligt forpligtet — det kan fuldkommengøre den ved Indsættelse af enkelte Bestemmelser, naar det er af den Mening, at et eller andet maatte være nødvendigt for at fuldstændiggøre den indenfor Virksomheden, men Bedriftsraadet kan som nævnt ikke selv afslutte en Kollektiv-Overenskomst. Og det er ikke noget, som de borgerlige Partier har paatvunget os men derimod noget, som vi med Hensigt har forlangt. Thi, hvis ethvert Bedriftsraad kunde slutte en Kollektiv-Overenskomst for sin Virksomhed, hvilket Kaos vilde da ikke hele Overenskomstordningen komme i! Ethvert Samarbejde vilde ophøre, og vi vilde ikke mere have noget Overblik over hele den faglige Virksomhed. Ja, der vilde endda derved opstaa Farer for selve Fagforeningsbevægelsen. Bedriftsraadet er jo ganske vist, selvom det vælges for et Aar, en stabil Institution, men dog ikke saa stabil, som det i Regelen er Tilfældet med Fagforeningsledelsen, og det er derfor store Veksler, der trækkes paa det. En Kollektiv-Overenskomst for en Branche, gældende for hele Riget, kunde ikke mere oprettes. Bedriftsraadet maa ikke staa over Fagforeningen, men det vil først kunne virke godt, naar det er et Middel til Fagforeningsbevægelsens Udvikling. Kun da kan Bedriftsraadet og Fagforeningen supplere hinanden. Kun da er det muligt for dem begge at komme til deres Ret. Men paa den anden Side er jeg overbevist om, at uden at have en god Fagforening som Grundlag kunde Bedriftsraadene ikke betyde det, som de nutildags betyder hos os. Rigtignok kan Bedriftsraadet, som er beskyttet gennem Lovgivningen, ikke godt undværes, hvor der findes en svag Organisation, men først igennem Organisationens Magt faar Bedriftsraadet den Anseelse, som er nødvendig, og den Støtte i Arbejderskabet selv, uden hvilket det ikke kunde eksistere.

Ved de første Bedriftsraads-Valg har vi gjort den Erfaring at paa alle Virksomheder er de blevet valgt, som har forstaaet at raabe højest op. Da det imidlertid drejede sig om, at disse Skrighalse skulde gennemføre det, de tidligere havde lovet, da de endnu kunde skrige op uden noget Ansvar, er de blevet distanceret, og Arbejderne har indset, at det blot var tomme Ord, bag hvilke ikke stod nogen virkelig Magt, og at der maaske oven i Købet manglede Intelligens hos vedkommende, og Arbejderne har forstaaet, at de Fejl, som er blevet gjort ved Valgene i Aarene 1919 og 1920, maa udbedres ved Valg af saadanne Personer, der ved rolig og besindig Optræden paa Virksomhederne forstaar at repræsentere Arbejdernes Interesser. Det har altsaa reguleret sig af sig selv, og saaledes kan Arbejderne, naar de staar paa et vist aandeligt Niveau, let overvinde Børnesygdommene.

Hvis Bedriftsraadene ikke skulde være andet end en Samling af saadanne Personer, var de ikke meget værd. Da vilde det ikke være andet end lovbeskyttede Tillidsmænd men saadanne har vi jo ogsaa tidligere kendt i mange Virksomheder, hvor de er blevet indsat i Kraft af de stærke Organisationer. Det alene kan ikke være Bedriftsraadenes Formaal. Jeg maa indrømme, at de borgerlige Partier ikke fuldtud kunde fatte Lovens endelige Formaal, og vi var kloge nok til ikke at fortælle dem det. Da de senere opdagede det, var det allerede for sent. Nu om Stunder er Borgerskabet kommet paa det Rene med, hvad Bedriftsraads-Loven betyder for os. Derfor tør jeg med Sindsro hævde, at de Steder, hvor der for Tiden ikke findes en saadan Lov, der vil den i Løbet af de næste Aar heller ikke komme, med mindre der da skulde ske det, som engang maa ske, at Arbejderklassens Magt, som en Bølge skyller ind. Først da vil det være muligt igen at foretage et Fremstød. De har jo set, at i alle de Lande hvor der senere er blevet gjort Forsøg paa at skabe en saadan Lov, der er det blevet forhindret. Jeg erindrer f. Eks. blot om Italien, hvor det selv i den Tid, hvor Arbejderskabet endnu var ved sin fulde Styrke, ikke var muligt. Borgerskabet er imod den, fremfor alt ud fra den instinktive Forudsætning, at Arbejdsgiveren skal være Herre i sit eget Hus, og denne Grundsætning ser de bliver truet ved Indførelsen af Bedriftsraad. Han er nu ikke mere Herre i sit eget Hus, men maa forhandle med Arbejderne indenfor Virksomheden. Vi har ved Hjælp af denne Lov endnu ikke indført Republiken indenfor Virksomhederne, men dog en konstitutionel Forfatning, hvor Arbejdsgiveren maa regere ved Hjælp af Ministeriet — altsaa Bedriftsraadet. Det var ikke Tilfældet tidligere. Tidligere har Arbejdsgiveren befalet, og Arbejdere havde kun at parere Ordre. Det er altsaa Arbejdsgiverens instinktive Had over at skulle dele Magten paa Virksomheden med andre, over at Arbejderne skal tale med angaaende hans Maskiner og hans Penge, hvorved de gamle Grundsætninger nedbrydes.

Vi staar sikkert alle paa det Standpunkt, at alt hvad der i Samfundet kan gennemføres til Arbejdernes Beskyttelse, kun er overfladisk (Paliativmidler), og at selv den bedste Arbejderbeskyttelse endnu ikke betyder Løsningen af de sociale Spørgsmaal, Bekæmpelsen af Kapitalismen overhovedet og Socialisering af Arbejdet. Men dette sidste er vort endelige Maal, — det er ikke fra i Dag, men har tværtimod bestaaet i de sidste godt og vel 70 Aar. Men Vejen, ad hvilken dette naaes, er ikke alle Mennesker klar over. Der findes to forskellige Grundopfattelser, som ogsaa den Dag i Dag adskiller Proletariatet. Den ene Grundopfattelse er denne: man skal i enhver Stat erobre den politiske Magt, og naar den er erobret, skal man begynde den sociale Revolution, det vil altsaa sige, at den socialistiske Stat indføres. Den anden Opfattelse gaar ud paa, at man gennem Revolution skal erobre den politiske Magt, indføre Diktaturet, holde Borgerskabet nede og saaledes gennemføre Proletariatets Revolution. Det er ikke et Spørgsmaal om Princippet, ej heller om det endelige Maal. En fælles Tanke har vi, nemlig den socialistiske, den kommunistiske Stat. Det er kun et taktisk Spørgsmaal, hvorledes man skal naa til det. Vi har jo allerede nu om Stunder nogen Erfaring. Vi har et Proletariatets Diktatur i Rusland, og jeg vil ikke ønske, at det kommer til kort, — for det øvrige Proletariats Skyld. Men Rusland kan ikke sammenlignes med de vesteuropæiske Stater. Vi har ingen Muschiker (d. e. Bønder), der hverken kan læse eller skrive. Vi har ikke Lande med Hundrede Millioner Indbyggere og ganske intetsigende Industrier. Staterne i Vest-Europa er af en ganske anden Beskaffenhed, og der kan overhovedet ikke drages Sammenligninger mellem dem og Rus-

land. De øvrige Forsøg, som er blevet gjort i Ungarn og Bayern, er grundigt mislykket. Man har forestillet sig den sociale Revolution saaledes: Man tager den politiske Magt, udsteder et Dekret, som afskaffer Kapitalismen, og den sociale Revolution er fuldbyrdet. Det lyder jo meget smukt, det lyder meget revolutionært. Men det har vist sig, at selv i Rusland har det været umuligt, fordi Fabrikerne allerede den næste Dag har ligget stille. Alle troede at være Herrer. Direktøren, Ingeniøren blev afskediget, og Arbejderen skulde lede Virksomheden, hvorpaa han overhovedet ingen Forstand havde. Resultatet blev den fuldstændige soiale Bankerot, der maatte indtræde, og som maa indtræde i enhver anden Stat, hvor Samfundets Udvikling er saa vidt fremskreden, at man ikke kan føre det økonomiske Liv videre uden ved Hjælp af Aandskraften. Vi har ikke faaet gennemført en Revolution efter vort Hoved. Rusland undtager jeg, thi de faa Virksomheder, som der kan komme i Betragtning, kan ikke danne Eksempel. Men ogsaa der har hele Produktionen slaaet Klik. Vi har hidtil kun lært politiske Revolutioner at kende, som imidlertid har ført sociale Reformer med sig. Men en social Revolution er noget andet.

Regeringsformen kan man ændre i Løbet af 24 Timer. Det maa sikkert være en stor Gerning at jage en Kejser paa Porten, thi ellers kan det ikke forklares, hvorfor de forskellige Folkeslag Aarhundreder igennem har fundet sig i at have Kejsere og Konger. Men Kejseren er en Person, — som ganske vist repræsenterer Magten. Ham kan man komme til Livs ved en politisk Handling. Hans Bortgang betyder ikke noget uudholdeligt for Samfundet, det er ikke uerstatteligt. Tværtimod indser alle og enhver nu hans Overflødighed. Men i det økonomiske Liv drejer det sig ikke om een Kejser, men derimod om Hundreder, Tusinder, ja Titusinder af selvstændige Konger. Hver eneste Arbejdsgiver paa en Virksomhed er en Konge, selvom han ogsaa nu ifølge Bedriftsraadsloven maa regere konstitutionelt. Til at jage disse Konger bort og erstatte dem med et klassebevidst Proletariat, dertil hører mere end en radikal Talemaade, — dertil hører et højtudviklet, et økonomisk skolet Proletariat, der nøje kender alle Enkelthederne i det fine Væv, som Verdensøkonomien er, og som kan lede en socialiseret Virksomhed, og oven i Købet kan lede den bedre, end Kapitalisterne gør det. Som Følge af Mangel paa saadanne Personer er Revolutionerne i Ungarn og Bayern mislykkedes. Og som Følge af denne Mangel vil Revolutioner mislykkes i enhver revolutionær Stat, hvis der ikke findes højt aandeligt udviklede Personer, som er i Stand til at overtage Virksomhedernes Ledelse og føre det økonomiske Liv videre. Dertil er Bedriftsraadene skabt! Derfor beskytter vi dem mod Afskedigelse, saaledes at der i enhver Virksomhed findes Folk, der i det Øjeblik, Proletariatet tilkæmper sig Magten, ikke blot kan gennemføre den politiske Revolution, men ogsaa den sociale Revolution, og ikke saadan, at det kun er et Eksperiment, der hurtig falder sammen, men derimod en varig Tilstand, der tilsiger Resultater i Fremtiden. Det ligger altsaa i vor alles Interesse at skole vore Bedriftsraad paa den Maade og sige til dem: I skal ganske vist løse de nuværende Opgaver, men I skal ikke blot samle et Fond sammen, ikke blot understøtte Syge og uddele Bryllupsgaver. I skal ikke alene beskytte Arbejderne indenfor den sociale Lovgivnings Rammer, men I skal ogsaa skole Eder selv, saaledes at I ved, hvorledes Virksomhederne skal ledes. I skal trænge ind i Virksomhedernes Hemmeligheder, for at I, naar vor Tid kommer, kan føre Fabrikerne videre!

Nu vil De spørge mig, om vi har Udsigt til at skole vore Bedriftsraad, saaledes at de i det rette psykologiske Øjeblik er i Stand til at udfylde deres Plads. Dette Spørgsmaal kan jeg kun bekræfte. Vi har grundet Haab om, at det vil lykkes os. Blot maa vi ikke tabe Taalmodigheden. Taalmodighed er en Politikers første Forudbetingelse. Hvad kender den unge Generation til, hvilken Udvikling der er sket med Arbejderklassen i Aarenes Løb? Jeg har nu staaet 42 Aar i Bevægelsen. Jeg har været med til Partiets først Opvaagnen, og jeg ved, hvorledes Proletariatet hos os saa ud i 80erne! Et Proletariat med ubegrændset Arbejdstid, slidende og slæbende Dag og Nat, hengivet til Brændevinen! Den eneste Opgave, det havde, var at arbejde hele Ugen, drikke om Søndagen og prygle Konen. Og naar jeg saa i Dag ser vort stolte, selvbevidste og oplyste Proletariat, saa siger jeg til mig selv: Sandelig der sker ogsaa nu om Stunder Vidundere i Verden, og det største Vidunder er, at dette Arbejderskab, der var saa langt nede, i Løbet af de sidste 40 Aar har arbejdet sig saa højt op! Hvad betyder da 40 Aar i den historiske Udvikling? Naar jeg nu holder mig for Øje, hvor faa oplyste Arbejdere der fandtes for blot 30 Aar siden, og naar jeg nu ved, hvor mange Hundrede Tusinder, der nu ikke alene er blevet oplyste, men selv arbejder paa de andres Oplysning, saa siger jeg ikke, som Ellenbogen sagde i Gaar, at det endnu vil vare 100 Aar, inden vi er ved Maalet. Det er umuligt, fordi den aandelige Udvikling er saa stærkt underbygget, at vort Maal maa være naaet inden ret mange Aartier, naar Proletariatet har opnaaet den Enighed, der er lige saa nødvendigt for det som Mad og Drikke, — den Enighed, som ganske vist ikke endnu hersker indenfor det! Vor Kollega Fimmen's Forhaabninger vil maaske ikke blive opfyldt saa hurtigt, som han tror, men den Tid vil komme, hvor de gaar i Opfyldelse! Man maa lade Tidens Indflydelse virke. Ofte skader man ved at mase paa mere end ved at arbejde roligt og afvente, til Forholdene har afklaret sig. Jeg tænker da altid paa 80erne, hvor vi havde de samme bitre Kampe mellem Radikale og Moderate, som vi nu om Stunder har mellem Socialister og Kommunister. Dengang var vi de »Sødsuppe-Socialister« der blev haanet! (Brey: Nu er vi Amsterdammer-Sumpen!) Vi har arbejdet os i Vejret; de Radikale er gaaet op i vor Bevægelse, — vor Bevægelse har rigtignok antaget andre Former. Det tilstaar jeg gerne. Vi er ikke Dogmatikere, som stædigt fastholder en forudfattet Mening!

Bedriftsraadene har i det Store og Hele hidindtil opfyldt deres Forpligtelser og Løfter. Men de er maaske endnu ikke trængt ind i Fremtidspligternes allerinderste, som de maa varetage indenfor Virksomhederne, nemlig Bedriftsraadenes Oplæring til Ledelse af Virksomhederne. Vi har gentagne Gange forsøgt at løse

dette Problem, men vi har indtil nu ikke formaaet at løse det fuldstændigt. Fagforbundene og Arbejderkamret er os behjælpelige ved at oprette Skoler, hvor der for 70 a 80 Mand ad Gangen holdes videnskabelige Foredrag for systematisk at opdrage Bedriftsraadene til denne Opgave. Vi har desværre ofte gjort den Erfaring, at Besøgene af disse Foredrag lader en Del tilbage at ønske, og vi maa sandsynligvis anlægge andre Metoder. Vi har maattet spørge os selv, om det ikke vilde være nødvendigt midlertidigt at tage Bedriftsraadene fra deres manuelle Arbejde paa Virksomhederne, f. Eks. nogle Maaneder, for at de helt og fuldt kunde kaste sig over Skolen, — maaske vil dette System, der jo i Tyskland kan opvise særdeles gode Resultater, ogsaa hos os resultere i noget godt.

Mærkværdigvis har Arbejdsgiverne hos os allerede vænnet sig til Bedriftsraadene, og kun de allermest reaktionære fordømmer dem som Følge af deres Had til Arbejderne. Men i al Almindelighed har de forsonet sig med dem. Man er ikke just glad over denne Institution, men allerede nu i de første Aar har adskillige Arbejdsgivere indrømmet, at mange Stridigheder lettere bilægges med Bedriftsraadets Hjælp. Men hvordan det saa end er eller ikke er, saa meget er sikkert, at saalænge Partiet og Fagbevægelsen ikke bryder sammen, kan de ikke fravristes de social-politiske Love og endnu mindre Bedriftsraads-Loven! (Livligt Bifald).

Det er imidlertid at beklage, at det ikke i alle Lande er lykkedes Arbejderklassen at gennemføre en Bedriftsraads-Lovgivning. Maaske har man ikke ganske forstaaet Tiden. Jeg har for nylig spurgt en af vore udenlandske Kolleger derom, og han svarede mig: Vi laver ingen Konjunktur-Lovgivning. Det skulde være en Bebrejdelse til os, og jeg maa tilstaa, at vi har lavet Konjunktur-Lovgivning. Jeg synes imidlertid, at det maatte være en daarlig Forretningsmand, som ikke udnytter Konjunkturerne. Vi har lavet disse Love ud fra den klare Forudsætning, at hvad vi ikke opnaar i den første Tid, saa længe vi har Regeringen, det vil vi ikke senere kunne naa. Derfor har vi udnyttet Konjunkturerne, og vi er stolte deraf. Og vi haaber, ogsaa senere, at have Styrke nok til Raadighed til at kunne træde op imod Modstandernes Anmasselse.

De vil kunne forstaa, at jeg her kun har kunnet tale om Østrig, selv om jeg ogsaa maa udtrykke Ønsket om, at der i alle andre Lande maa ske det, som er nødvendigt. Det er østrigske Forhold, jeg har talt om, men de er dog delvis retningsangivende ogsaa for andre Lande, og vi har den Opgave — dertil er jo de internationale Konferencer — at ikke blot en eller anden Stat følger efter, men at sørge for, at der i alle Stater saa vidt muligt indføres lignende Lovgivning. Thi naar kun enkelte Lande fører an, saa hører vi altid den Bebrejdelse, at Industrien ødelægges for de andre, der ikke er saa vidt fremme, gennem vor Konkurrence. Derfor er det af international Betydning, at alt det, som Partiet og Fagforeningsbevægelsen har gennemført i et Land, ogsaa gennemføres i alle andre Lande. Paa den Maade vil vi komme fremad, indtil vi endelig har naaet Arbejderklassens Maal: Den socialistiske Stat. (Livligt Bifald).

Formand B r e y:

Der er endnu ingen, der har ønsket Ordet. Jeg slutter deraf, at I anser vor Kollega Hanusch's Anbringender som retningsangivende, og at I i Eders Lande vil tage Del i Kampen for at udvide Arbejder-Lovgivningen i Overensstemmelse med denne Fremstilling.

I Kongressens Navn udtrykker jeg vor Tak til Taleren for det lærerige Foredrag. (Bifald).

Siden sidst.

Mariager. Entreprenørfirmaet C. Kastrup Nielsen & C. Petersen: Afdelingen klager over, at Firmaet kun vil betale en Timeløn af 105 Øre for Losning af Kul i Havnen; da Afdelingen har en Overenskomst med Tømmerhandler Mouritsen, hvorefter dette Arbejde skal betales med 150 Øre i Timen, kræver den, at Entreprenørfirmaet skal betale den samme Timeløn. Efter Paatale overfor Firmaet, udbetalte dette det resterende Beløb med 45 Øre pr. Time til 10 Mand, der ialt havde arbejdet 146 Timer = Kr. 65.50.

Ballerup. Bygningshaandværkerforeningen for Nordsjælland: Overenskomst oprettet den 15. Juli. Timelønnen forhøjet med ca. 8 Øre til 125 Øre. Grundpriserne for Jordarbejde er forhøjet 8 pCt., Trilleafstanden er nedsat med 2 Meter og Trillepriserne er en Del forhøjede. Med Hensyn til Arbejdstid og Overarbejdsbetaling er de til enhver Tid mellem Hovedorganisationen af Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark og D. A. F. gældende Bestemmelser ogsaa gældende mellem Parterne. Traadt i Kraft 1. Juli og gælder til en 1. Marts.

Sparkær. Taarup — Krols — Barrit Sogneraad: Afdelingen klager over, at Sogneraadet nægter at betale en Mand et Tilgodehavende paa 30 Kr. for udført Brolægningsarbejde, som Manden opgav havde varet 30 Timer, saaledes at han havde beregnet sig en Timeløn af 100 Øre. Efter en Del Korrespondance om Sagen og først efter at Afdelingen havde anlagt Sag mod Sogneraadet, betalte dette Manden hans Tilgodehavende: 30 Kr.

Kolind. Murermester J. Erentsen, Nimtofte: Afdelingen klager over, at Mesteren, der har opført 5 Statshuse, hvortil han har anvendt uorganiserede Arbejdsmænd fra Nimtofte, som han har betalt med en Timeløn af fra 60 til 75 Øre, nu da han skal opføre 15 Statshuse, ogsaa søger at faa uorganiserede Arbejdsmænd til samme Betaling. Efter at Sagen var forebragt Hovedorganisationen af Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark, og han blev truet med at blive blokeret, indgik han paa at betale en Timeløn af 105 Øre og benytte organiserede Arbejdere.

Holbæk: Murermester Petersen: Afdelingen klager over, at Mesteren, der har Nedbrydning af Gavl paa Kommunens Elektricitetsværk m. m. Arbejde, kun betaler Nedbrydningstillæget til de Arbejdere, som var beskæftiget ved selve Nedbrydningsarbejdet — men derimod ikke til de Arbejdere, der paa selve Pladsen var beskæftiget med Rensningen af de nedbrudte Sten. Paa et den 19. Juli mellem Repræsentanter for Centralforeningen og for D. A. F. afholdt Møde, gik

Sagen i Orden, idet de Arbejdere der intet Tillæg havde faaet faar dette efterbetalt.

Odense M. Murermestrene i Odense: Afdelingen klager over, at Murermestrene afdrager 6 pCt. af Murerarbejdsmændenes Fortjeneste ogsaa i de Tilfælde, hvor disse lønnes med Procenter af Svendenes Fortjeneste. Efterat Klagen var forebragt Centralforeningen afholdtes et Møde den 19. Juli. Paa dette erkendte Centralforeningens Repræsentanter, at Medlemmer af Murermesterforeningen i Odense ikke havde Ret til at fradrage 6 pCt. i de Tilfælde, hvor Arbejdsmændene aflønnedes procentvis af Svendenes Fortjeneste.

Vordingborg. Murermesterforeningen: I Anledning af en mellem Murermester Torp og Afdelingen opstaaet Strid om Betaling for Opbæring af Vand i en opført Nybygning havde Spørgsmaalet været henvist til Afgørelse af en lokal Voldgiftsret, hvis Opmand afsagde Kendelse, hvorefter Mesteren skulde efterbetale Kr. 66.56. Den lokale Mesterforening nægtede at efterkomme Kendelsen og Centralforeningen gav denne Medhold. Forbundet indklagede derefter Mesterforeningen i Vordingborg for Den faste Voldgiftsret. Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 26. Juli enedes man om følgende: Vordingborg Murermesterforening betaler paa sit Medlems Vegne til fuld Afgørelse af det omhandlede Arbejde (Opbæring af Vand til en Nybygning) ca. 70 Kr. Man er enig om, at ovennævnte Afgørelse er at betragte som et Forlig, der ikke har præjudicerende Virkning med Hensyn til Forstaaelsen af Normalpriskurantens Pkt. 32, 33 eller § 6 i den almindelige Overenskomst af 11. Maj 1922.

Nykøbing. Entreprenør V. Fog. Ved et Forhandlingsmøde den 20. Juli oprettedes en Overenskomst for Støbning af Søjler, Dragere og Dækplader i et Lagerhus for F. F. D. F. i Nykøbing. Betalingen fastsattes til ialt 5 Kr. pr. m³ beregnet som Gennemsnitspris. (Betalingen svarer til den københavnske Priskurant ÷ 5 pCt.)

Langaa. De danske Statsbaner. Afdelingen klager over, at uagtet Ekstraarbejderne ved Statsbanerne sidste Vinter fik omlagt Lønudbetalingen fra Lørdag Aften til Fredag Aften mod, at Lønningsugen sluttede Onsdag Aften, saa udbetales Ugelønnen nu alligevel Lørdag Aften. Efter Paatale overfor Statsbanerne er Sagen gaaet i Orden, saaledes at Lønnen fremtidig bliver udbetalt Fredag Aften, men at Lønningsugen saa skal slutte Tirsdag Aften.

Bjerringbro. Den danske Statsbaner. Afdelingen klager over: 1) at Statsbanerne har afskediget 10 Mand midt paa Dagen uden at betale dem fuld Dagløn. 2) at Statsbanerne ikke har betalt Tillæg for Jernbetonarbejde til 26 Mand, der har været beskæftiget i 4000 Timer ved Betonarbejde. Efter at Sagerne var paatalt overfor Statsbanerne indgik disse paa at betale de 10 Mand den resterende Del af Daglønnen. For Tillægets Vedkommende opnaaedes ved Lokalforhandling Enighed om, at Statsbanerne, da det ikke bestemt kunde konstateres, hvormange Arbejdstimer det drejede sig om, udbetalte 13 Øre Tillæg for 3125 Timer.

Ringsted. Entreprenørfirmaet Monberg & Thorsen: Afdelingen klager over, at Firmaet, der har Arbejde i Entreprice paa Midtsjællands Jernbane ikke vil betale 100 pCt. Tillæg for Overarbejdstimer fra Kl. 6 til 7 Morgen, at det kun betaler 50 pCt. Tillæg for Arbejde Søndag Formiddag og ikke betaler det overenskomstmæssige Tillæg for Nedbrydning af en Betonbro. Efter at Sagen var paatalt overfor Entreprenørforeningen, afholdtes den 17. Juli et Møde paa Arbejdsstedet mellem Afdelingens Formand og Firmaets Repræsentant. Paa dette opnaaedes Enighed om, at Firmaet efterbetaler Arbejderne Forskellen mellem 100 pCt. og 50 pCt. for Arbejdet paa Søndag Formiddage og at efterbetale et Tillæg af 13 Øre pr. Time for Nedbrydning af Broen, hvor dette ikke allerede er sket. Afdelingen frafaldt sit Krav om 100 pCt. Tillæg for Arbejdet mellem Kl. 6—7 Morgen, da Firmaets Repræsentant hævdede, at det var efter Arbejdernes eget udtrykkelige Ønske, at Overarbejdet var blevet forlagt til Morgentimen.

Vamdrup. Vamdrup Gasværk: Afdelingen klager over, at Gasværket, efterat Overenskomsten den 6. Marts d. A. var blevet forlænget for 1 Aar mod en Reduktion af 2 Kr. pr. Uge, har tilbageholdt Ekstrabetalingen for en Del Arbejder, som der tidligere efter lokal Aftale blev ydet Ekstrabetaling for. Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 27. Juli erklærede Gasværket, at det frafaldt sin Paastand om, at de i Sagen omhandlede Tillæg skal bortfalde og forpligtede sig til at efterbetale de tilbageholdte Tillæg.

Stilling. Hørning Cementvarefabrik: Overenskomst indeholdende Priskurant for Udførelse af alt forefaldende Arbejde oprettet. Timeløn 105 Øre. Arbejdstid 47 Timer ugentlig. Overarbejde 2 Timer a 50 pCt. Tillæg, derefter 100 pCt. Tillæg. For Støbning af Rør paa over 9 " betales en Timeløn af 120 Øre. Kun organiserede Arbejdsmænd maa beskæftiges. Traadt i Kraft den 15. Maj og gælder til en 1. April.

Aalborg A. Entreprenørfirmaet Andersen & Cortes. Afdelingen klager over, at Firmaet nægter at betale det overenskomstmæssige Tillæg for Nedbrydning af 2 Dampkedler, idet det hævder, at Overenskomsten med Centralforeningen af Murermestrene ikke hjemler Arbejderne Ret til Tillæg for dette Arbejde. Efter at Sagen var paatalt overfor Entreprenørforeningen, betalte Firmaet Tillæget.

Viby, Jylland. Viby Sogneraad. Overenskomst oprettet den 29. Maj. 4 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Grundløn 3600 Kr. aarlig + 400 Kr. i Dyrtidstillæg. Dyrtidstillæget stiger eller falder i Henhold til Reglerne mellem Arbejdsgiverforeningen og D. A. F. Overarbejde betales de første 3 Timer med 50 pCt. Tillæg, derudover 100 pCt. Tillæg af den fulde Løn. Arbejderne erholder under Sygdom fuld Løn ÷ Fradrag af Sygekasse og Ulykkesforsikringspenge i 3 Maaneder; de skal være Medlem af en anerkendt Sygekasse. 25 Kr. aarlig pr. Mand til Overtrækstøj og Handsker. Efter 1 Aars Anciennitet erholdes 10 Dages Sommerferie. Ved Dødsfald erholder Enken 3 Maaneders Løn. Traadt i Kraft 1. April og gælder til 1. April 1924.

Stoholm. Entreprenør Rosenvinge: Afdelingen klager over, at et af dens Medlemmer har faaet Kr. 205,24 tilgode hos Entreprenøren for et udført Rørledningsarbejde, som denne havde i Entreprise for et Interessentskab. Entreprenøren erklærer sig villig til at betale Arbejderen sit Tilgodehavende, naar han selv faar Betaling af Interessentskabet for Arbejdet, men da

han er indgaaet paa at fuldføre Arbejdet, forinden han har Krav paa sit Tilgodehavende hos Interessentskabet, og da han paa Grund af store Vanskeligheder med Arbejdets Udførelse har forladt det, — tilbød han at betale Manden det skyldige Beløb afdragsvis, idet Arbejderen straks skal have hele Tilgodehavendet udbetalt, naar han selv faar sine Penge. Sagen ordnedes derefter midlertidig paa den Maade, at Arbejderen faar 20 Kr. ugentlig udbetalt.

Frederiksværk, Hillerød, Skævinge m. fl. Hillerød-Frederiksværk—Hundested-Banen: Efter forudgaaet Forhandling har Driftsbestyreren forhøjet Timelønnen for Kolonnearbejderne fra 90 til 95 Øre. Arbejderne bibeholder de hidtil erhvervede Fordele: — Ferie, Frirejser m. m. Aug. Regul. med 1 pCt. pr. Procent Pristallet stiger eller falder. Vedrører 18 Mand.

Taastrup. Københavns Vandforsyning. Afdelingen klager over, at der nu kun betales en Timeløn af 121½ Øre, medens Mestrene betaler 122 Øre og før 3. August d. A. kun betales 117½ Øre, da Mestrene betalte 118 Øre. Afdelingen mener, at Arbejderne har Krav paa ½ Øre højere Timeløn og med tilbagevirkende Kraft. Sagen ordnedes ved, at Københavns Vandforsyning indgik paa at betale 122 Øre i Timen og efterbetale det resterende Beløb fra 3. August 1923.

Odense A. Entreprenør P. Nielsen, København. Med Forbundets Bistand er oprettet en Overenskomst vedrørende Asfaltarbejde i Odense. Den almindelige Timeløn er 125 (i København 122 Øre), dertil kommer Tillæg beregnet efter den københavnske Priskurant for Asfaltarbejdet, saaledes at der betales i Tillæg de i denne opførte Satser beregnet paa en Timeløn af 122 Øre for henholdsvis Fugere og Stampere samt for overskydende Kvanta. Overarbejde m. m.

Roskilde. Ingeniør og Entreprenør A. C. L. Nielsen, Korsør. Afdelingen klager over, at Entreprenøren, der for Telefonselskabet har et Kabelnedlægningsarbejde mellem Roskilde og Slagelse i Entreprise, betaler almindelig Timeløn (105 Øre), men nægter at give Akkord, hvilket Afdelingen kræver, da tidligere lignende Arbejder hidtil er udført i Akkord. Efter en kortere Arbejdsstandsning indgik Entreprenøren — i et Møde i Entreprenørforeningen den 23. August — paa en Overenskomst gældende for det paagældende Arbejde: Akkordprisen for Arbejdet, hvis Omraade nærmere er angivet, fastsattes til 360 Kr. pr. løbende Kilometer. Timelønnen er garanteret i Akkorden. Enkelte nærmere betegnede Arbejder udføres i Timeløn. Opholdsskur opstilles.

Nyborg og Svendborg. Tømrermester Jørgensen, Svendborg: Centralforeningen af Tømrermestre i Jylland og Østifterne beklager sig paa dets Medlem Chr. Jørgensens Vegne over, at Arbejdsmændene der var beskæftiget ved Reparation af Færgelejerne ved Nyborg (ved Rammearbejde) krævede Timelønnen forhøjet fra 105 til 131 Øre (25 pCt. Tillæg) Nyborg Afdeling oplyser, at det drejer sig om Ramning og Reparation af Stødpæle ved Indsejlingen i Færgelejet, altsaa »Vandarbejde«, der hidtil i Henhold til Overenskomsten med Tømrermestrene i Nyborg er betalt med 25 pCt. Tillæg, hvorfor de hævdede, at Kravet var berettiget.

Svendborg Afdeling klager over, at samme Tømrermester nægter at betale et Tillæg af 15 Øre (÷ 15 pCt. + 6 pCt.) pr. Time til de Arbejdere, der betjener Rambukken ved et Bolværksarbejde i Svendborg (Jernbetonarbejde.)

Efter en Del Korrespondance med Tømrermesterforeningen og efter at Strejkevarslerne var afgivne, ordnedes Sagen paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 6. September paa den Maade, at Entreprenøren betaler 100 Kr. til fuld Afgørelse af Sagen og Strejkevarslerne toges tilbage.

Hørsholm. Murermester Jørgensen: Murermesteren havde nægtet at betale fuld Dybdepris for en Kælderudgravning, idet han kun vilde betale den Del af Jorden, der laa over Gadelinien, som Overjord. Paa et Voldgiftsmøde den 30. Juni afsagde Opmanden, da Voldgiften ikke kunde enes, en Kendelse, der gav Arbejderne Ret i deres Krav, hvorefter Arbejderne faar en Merfortjeneste af ca. 300 Kr. for det paagældende Arbejde.

Glatved. De danske Patentkalkværker, Risskov: Overenskomst oprettet vedrørende Kalkværket i Balle. 35 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 100 Øre. Kalkbrænderne i 3 Holds-Drift 61 Kr. pr. Uge, i 2 Holds-Drift 61 Kr. pr. Uge + 25 pCt. Tillæg for Natarbejdet. For Indladning af Melkalk: 125 Øre pr. Time. Overarbejde 30 pCt. Tillæg. Akkord paa Brydning af Kalksten, der tidligere gav en Ugefortjeneste af kun 40 Kr. udføres paa Timeløn, Akkordprisen paa Læsning af Kalksten til Ovnene forhøjedes fra 61 Øre pr. m³ til 72 Øre. Til Timelønnen og de øvrige Akkordpriser ydes Aug. Regul. 1923. Akkordpriserne er kun gældende til nyt Maskineri opstilles og tages i Brug. Traadt i Kraft. 8. August og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Bramminge. Bramminge Teglværk. Overenskomst indeholdende specificeret Priskurant for alt forefaldende Arbejde med Fabrikation af Sten oprettet. 23 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 96 Øre. (var i Sæsonen 1922 100 Øre). Brændere 43 Kr. pr. Uge. Overarbejde 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derudover 50 a 100 pCt. Tillæg Aftømning betales med Timeløn. Regler for Behandling af faglig Strid. Aug. Regul. 1923 med 1 pCt. pr. Procent Pristallet er steget eller faldet siden Februar 1923. Traadt i Kraft 10. August og gælder for Sæsonen 1923.

Skanderborg. Firma Blom & Søn. Afdelingen indberetter den 20. August, at Støberiarbejdsmændene har forhandlet med Firmaet om Lønforhøjelse og derved opnaaet et Tillæg til Timelønnen af 3 Øre pr. Mand til de hos Firmaet beskæftigede 12. Timelønnen er nu 105 Øre.

Egernsund. »I/S Island« og »Lille Taarnskov« Teglværker: Afdelingen klager over, at Telgværkernes Direktør kræver Betalingen for Arbejdet ved Stenmaskinen nedsat fra 40 Øre pr. 1000 Sten pr. Mand til 38 Øre, at han ikke vil betale Aug. Regul. (3 pCt. Tillæg) til Akkorderne, at han vil nedsætte den hidtidige Betaling for Indsætning af Tagsten i Ringovnen: (3 × 160 = 480 + 10 pCt.) 528 Øre pr. 1000 Sten med 10 pCt. og at han forlanger, at Tagstenene til Indsætning i Ringovnen, der hidtil er blevet leveret til Indsætterne paa Trillebør ved Ovnporten, fremtidig af disse skal tages fra en Klamp udenfor Ovnene. Gen-

nem Teglværksforeningen begærede Direktøren Spørgsmaalet — om »Akkorden ved Stenmaskinen« optaget til Forhandling.

Paa et Mæglingsmøde den 1. September opnaaedes Enighed om: At Indsætning af Tagsten i Ringovne paa begge Teglværker betales med 3 Gange flammede Stens Prisen (3 × 160) = 480 Øre pr. 1000 Sten. Paa »I/S Island« leveres Tagstenene til Indsætterne i Ovnsomgangen. Spørgsmaalet om Betalingen for flammede Sten udskødes, da Enighed ikke kunde opnaas. Værkerne efterbetaler for de efter 1. August fabrikerede Sten 1 Øre pr. 1000 Sten. For røde Sten fastsattes paa Teglværket »Island« Akkordprisen til 44 Øre pr. 1000 Sten, heri er includeret Augustregulering.

Seest. A/S I. A. Hansens Teglværker: Afdelingen klager over, at Teglværket af Indsætternes Akkordpris har afdraget 35 Øre pr. 1000 røde Sten, at Arbejderne forlanges til at køre længere Vej med Stenene, end der er fastsat i den lokale Overenskomst, at Mellemtrillerne, der hidtil har haft Akkord paa Arbejdet, nu forlanges til at udføre Arbejdet i Dagløn og at de 2 Brændere, naar den 3. Brænder har Frisøndag, forlanges til at arbejde i 12 Timer. Paa et Mæglingsmøde den 23. August enedes man om: Angaaende Fordelingen af de 70 Øre mellem Indsætterne og Udtrillerne paa Aktieværket henvises Spørgsmaalet til Afgørelse mellem Folkene indbyrdes. Hvor intet er fastsat i Overenskomsten for Aktieværkets Vedkommende, skal Værket give en Mellemtriller, naar Afstanden er over 50 m for Sten, der staar paa Jorden, over 60 m for Sten, der staar paa Hylderne og over 75 m for Sten, der staar i Klamper eller Ranker.

Saafremt Mellemtrilleren paa Aktieværket triller mellem over 2 Timer, faar han Akkordtillæg: for alle Slags Maskinsten 75 Øre pr. 1000 Sten og for haandstrøgne Sten 85 Øre pr. 1000 Sten. Angaaende Brændernes Søndagsafløsning enedes man om at fortsætte paa nuværende Maade, indtil Sagen har fundet sin endelige Afgørelse.

Aarhus St. A/S De forenede Jernstøberier: Afdelingen anmoder om at begære Mæglingsmøde afholdt i Anledning af, at Aktieselskabet har nægtet at imødekomme et Krav om Lønforhøjelse til 20 Mand med en Timeløn af fra 101 til 104 Øre uden Adgang til anden Ekstrafortjeneste. Efter et resultatløst afholdt Mæglingsmøde indgik A/S paa et Timandsmøde den 30. August paa at give de 20 Mand et Tillæg af 2 Øre pr. Mand pr. Time.

Holstebro St. A/S Holstebro Jernstøberi: Afdelingen anmoder om at begære Mæglingsmøde afholdt i Anledning af, at A/S nægter at imødekomme et Krav fra Rensernes Side om Forhøjelse af Akkordprisen for Rensning af Støbegods. Efter at Mægling var begæret afholdt, indberetter Afdelingen, at der ved lokal Forhandling er opnaaet Enighed om, at forhøje Renseakkordprisen fra 84 Øre til 87 Øre pr. 100 Kilo.

Tagpaparbejderne. A/S Jens Villadsen: Afdelingen meddeler, at den har henvendt sig til Aktieselskabet for at faa udbetalt Kørepenge og Rejsetiden betalt til nogle Arbejdere, der er beskæftiget paa Tuborg Fabrikker, der ligger udenfor Københavns Kommunes Grænser, men at Aktieselskabet har nægtet at udbetale Kørepenge og Timeløn for Rejsetiden. Afdelingen anmoder derfor om at faa begæret Mæglingsmøde om Sagen. Paa Mæglingsmødet den 4. August enedes man om, at Virksomheden betaler Sporvognspenge fra den Dag Begæringen herom fremsattes, dog at denne Betaling ingen Betydning faar ved Arbejde i de andre i Overenskomstens § 4 1. Stk. nævnte Bydele.

Sønderborg. Gøllinggaard Teglværk: Afdelingen klager over, at Teglværket, der fra April er Medlem af Teglværksforeningen, fordrer en Arbejdstid paa 9 til 12 Timer daglig, at Brænderne lønnes med en Timeløn af 80 Øre og har en Arbejdstid af 164 Timer pr. 3 Uger og at Akkordpriserne er saa lave, at Akkordfortjenesten kun er 6 Kr. pr. Dag. Efter en Del Korrespondance saavel med Afdelingen som med Teglværksforeningen af hvem vi bl. a. krævede, at den skulde paalægge Teglværket at overholde den overenskomstmæssige Arbejdstid, afholdtes den 9. August et Mæglingsmøde, hvor man enedes om: Mindstelønnen paa Teglværket fastsattes til 91 Øre, Brænderne faar en fast Ugeløn af 52 Kr. og Frivagt hver 3. Søndag og Ovnfolkenes Akkordpriser stadfæstedes.

Bloustrød. Allerød Teglværk: Afdelingen klager over, at Teglværket nægter at udbetale Ventepenge til 6 for 78 Timer, idet den hævdede, at Standsningerne kom ind under § 5 i Overenskomsten, og at Arbejderne derfor har Krav paa Ventepengene. Paa et Mæglingsmøde den 5. Juli vægrede Teglværket sig ved at yde de krævede Ventepenge, idet der gjordes gældende, at alle Standsningerne skyldtes Vejrforhold og at Arbejderne derfor intet Krav har paa Ventepenge; Enighed kunde heller ikke opnaas om, hvormange Timer Sagen drejede sig. Sagen ordnedes dog med, at der opnaaedes Enighed, at der udbetales hver af de paagældende Arbejdere 8 Kr. — og at forstaa Overenskomstens Bestemmelser saaledes, at de kun angaar anmeldt Ventetid.

Afdelingen klagede imidlertid paany over, at Værket havde nægtet at udbetale Ventepenge for 3 Timer, som var anmeldt, ligesom det heller ikke havde udbetalt fulde 8 Kr. til hver af de 6 Mand. Et nyt Mæglingsmøde blev derfor afholdt den 21. Juli. Paa dette enedes man om at bringe Sagen ud af Verden ved, at Værket betalte Ventepenge for 1½ Time. Værket oplyste endvidere, at det havde fordelt de 48 Kr. til 7 Mand, der arbejdede ved Maskinen i Stedet for til 6 Mand.

Sønderborg. Margarinefabrikken »Bona« A/S.: Margarinefabrikken besværede sig over, at Afdelingen havde krævet Timelønnen for Arbejde ved Havnen forhøjet fra 105 Øre til 130 Øre subsidiært 116 Øre, som Arbejderne erholder, naar de aflæsser Vogne paa Pladsen. Fabrikken henviste til, at Overenskomsten fastsætter, at Arbejdet ved Havnen skal betales med Havnens Takster og at denne Timeløn er 105 Øre. Afdelingen, der blev spurgt, hævdede, at der er 3 Dampskibsselskaber, som betaler forskellige Timelønninger og at Gennemsnitstimelønnen er 131.6 Øre. Selskabet tilbød derefter at betale en Timeløn af 116 Øre, hvilket Afdelingen tiltraadte.

Stenlille. Ørebo Teglværk: Overenskomst afsluttet: 25 Mand, Arbejdstid 8 Timer. Akkordpriserne fra Sæsonen 1922 reduceres 6 a 7 pCt. Timelønnen, der i

Sæsonen 1922 var 100 Øre reduceret til 94 Øre. Brænderens Ugeløn uforandret 45 Kr. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. August Regulering, som med Teglværksforeningen. Traadt i Kraft 14. April og gælder for Sæsonen 1923.

Odense F. A/S M. P. Allerups Eftf.: Afdelingen anmoder om at faa Mæglingsmøde begæret afholdt om: 1) Forhøjelse af Timelønnen, da alle Arbejdernes Timelønninger paa en nær nu ligger paa laveste Sats. 2) Tillæg til Timelønnen for Reparationsarbejde. 3) Tillæg til Timelønnen for Arbejde i Ferniseringsrum. 4) Forhøjelse af Forskudsudbetaling ved Akkordarbejde og 5) Uoverensstemmelse om Reduktion om Betalingen for Omforandring af en Rotor. Paa et Mæglingsmøde den 23. August enedes man om: 1) At 6 Mands Timeløn fastsattes til 100 Øre, 2 Mands til 101 Øre, 2 Mands til 102 Øre og 1 Mands til 104 Øre. 2) Med Hensyn til Reparationsarbejde tilbød Firmaet at tilbyde Arbejderne Slumpakkorder i saa vidt Omfang som muligt. 3) Med Hensyn til Reduktion af Prisen for Omforandring af Rotor A. B. C. fastsattes for denne en Pris af 8 Kr.

Hadsten, Hinnerup, Skjød og Tinning. Ingeniør Lind, Lyngaa Mergelleje: Overenskomsten af 1. Maj 1922 forlænget til at gælde saalænge Arbejdet varer (ca. 1 Maaned mod at der ydedes et Tillæg af 2 Øre pr. Time til saavel Timeløns — som Arbejdstimer. Timeløn 97 Øre. (For Losning- og Ladning paa Stationerne betales almindelig Timeløn: 105 Øre) Arbejdstid: 10—8 a 7 Timer. Overarbejde: 2 Timer a 30 pCt. Tillæg, 3. Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Traadt i Kraft 1. Juli. Vedrører 30 Mand.

Stenvad. A/S Nordisk Mosebrug: Overenskomst oprettet. 35 Mand. Timelønnen er uforandret 90 Øre. Akkordpriserne forhøjet 8 a 10 pCt. Arbejdstid 10 Timer i Sæsonen ellers 8 Timer. Overarbejde 50 pCt. Tillæg. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Gælder til 1. Februar 1924.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Varelotteriet

I hver Serie

136,000 Lodder. — 102,000 Gevinster.

Gennemsnitlig $^{3}/_{4}$ af Lodder faa Gevinst i Seriens Løb.

Gevinsterne er dansk Arbejde.

3,500 Par brugte Militærstøvler

i fortrinlige, jærnstærke Kvaliteter, opkøbte hos og istandsatte paa Hærens Værksteder, realiseres til **7 à 8 Kr. Parret**. Garanteres absolut uden Lapper og Rifter og med helt nye eller kun ganske lidt brugte Kærnelæder-Saaler. Endvidere bortsælges **1000 Par Militærstøvler** med **nye** Træbunde fra **6—7** Kr. Opgiv Nr. eller Rids af Foden. Alt kan ombyttes. 2 Par portofrit, skriv straks. Forhandlere antages overalt.

Petersen & Borg, N. Frihavnsg. 61. Kbh. B.

Poler Deres Fodtøj med

TiT

Vibe-Hastrup's Fineste Sko Creme i alle Farver

Illustreret Familie-Journal

Alle Hjems bedste Ven!

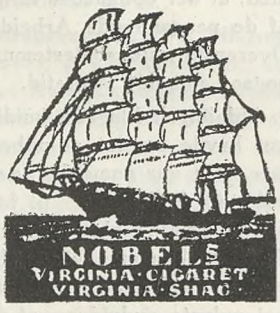

Engelsk Kvalitet men Dansk Arbejde

A/S Horwitz & Kattentid

Cigarer og Cigaretter

Bygningssnedkernes A/S

Hillerødgade 30 - København L.

Maskinsnedkeri og Listefabrik

Alt Bygningsarbejde udføres. Telefon 11234 - 14769

Landbrugslotteriet

begynder en ny Serie i Oktbr.

34000 Gevinster halvaarlig **1 Mill. 615,785** Kr.

De halve Lodsedler

er de billigste Lodsedler i Danmark

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 14 | 24. Oktober | 1923 | 28. Aarg.

Organisationsprincipper, Bedriftsraad m. v.

Vi har modtaget følgende med Anmodning om Optagelse:

Herr Redaktør!

Vort Fagblad har fra den internationale Arbejdsmandskongres i Wien bragt dels et kort Referat og dels et Par Gengivelser af Foredrag, som har været holdt paa Kongressen, — det ene var et Foredrag om Principerne for vor Fagforeningsbevægelse, og det andet et Foredrag om Bedriftsraad — og navnlig disse to Foredrag har jeg læst med megen Interesse, selv om de var trykt med nogle meget smaa Typer. Jeg synes egentlig, at de havde fortjent at blive trykt med en noget større Skrift.

Det var, forekommer det mig, overordentlig interessant at følge den internationale Sekretærs Redegørelse for Forholdet mellem den saakaldte kommunistiske Bevægelse og vor gamle Fagforeningsbevægelse, og den Maade, hvorpaa han ved Hjælp af Citater fra Kommunisternes øverste ledende Mænd belyste hele Stillingen, vil sikkert have skabt Forstaaelse hos enhver tænkende Læser af hvilke Fagforeningsødelæggere de saakaldte Kommunister i Virkeligheden er, og hele Artiklen indeholder saa meget godt Materiale til Belysning af vor gamle Fagforeningsbevægelses principielle Stilling, at jeg vil ønske, at enhver Fagforeningsmand ville sætte sig ind heri.

Artiklen om Bedriftsraad var ikke mindre interessant, — ja, paa en vis Maade var den endda mere interessant.

Her saa man en fremragende Partifælle forklare, at Loven om Bedriftsraad, som man i Østrig fik gennemført efter Revolutionen, havde betydet, at Arbejderne nu havde en Maade, hvorpaa de kunne føre Tilsyn med og øve Indflydelse paa, at f. Eks. Fabrikslovgivningen blev overholdt og de i den fastsatte Beskyttelsesforanstaltninger blev etableret. Og Manden sagde, saadan noget som, at hvis en Tillidsmand paa en eller anden Plads før denne Lovs Ikrafttræden vovede at henvende sig til en Fabriksinspektør om manglende Sikkerhedsforanstaltninger eller lignende, saa var han ikke bleven Aftenen over paa Fabriken. Og han fortalte, hvordan man havde forfulgt saadanne Arbejder-Tillidsmænd ikke blot indenfor en enkelt Industri, men hele Landet over.

Naturligvis kan det kun glæde os, at Kammeraterne i Østrig nu har faaet deres Tillidsmænd beskyttet imod den Slags Overgreb fra Arbejdsgiverens Side, men det forekommer mig, at vi ikke kan læse en saadan Redegørelse, uden at vi maa tænke paa, at Beskyttelse af den Art har vi haft her i Danmark i mange, mange Aar, i hver Fald indenfor de Industrier, hvor vi har faaet Tillidsmandssystemet indført i Overenskomsterne. Ja, her tror jeg næsten, at vi er videre end de endnu er kommet i Østrig, thi vi har jo staaende i flere Overenskomster, at en Tillidsmand ikke maa afskediges, medmindre der foreligger virkelig tvingende Grunde. Hvis det ikke er den nøjagtige Ordlyd, saa er det i hvert Fald Meningen med Ordene. Og selv i de Overenskomstforhold, hvor Beskyttelsen for Tillidsmanden ikke er anført, — selv der er vore Organisationer jo i Reglen stærke nok til at beskytte ham.

Men dette Standpunkt er man altsaa først

Østrig naaet til ved Hjælp af Bedriftsraadsloven og først for nogle faa Aar siden, medens vi herhjemme har haft det i mange Aar paa anden Maade, — ganske som vi her i Landet har 8 Timers Dagen indført paa en saadan Maade, at i hvert Fald Arbejdsgiverne paastaar, at den i højere Grad overholdes her end i de Lande, hvor den er gennemført ved Lov.

Vi kan ikke godt blive fri for at lægge Mærke til, hvor godt vi staar organisationsmæssigt set, hver Gang vi bliver stillet overfor saadanne Redegørelser for, hvad man har naaet i andre Lande.

Men udover det indeholder Artiklen om Bedriftsraad en hel Del andre interessante Ting. Jeg skal saaledes nævne Erkendelsen af, at dersom Bedriftsraadene kun overkommer at paase, at Overenskomster og Love og den Slags Ting overholdes, saa gør hele Institutionen ikke Gavn i Forhold til al den Blæst, der er lavet om Navnet.

Foredragsholderen peger saa paa, at Bedriftsraadenes største Betydning skal ligge i, at de skal opdrage Arbejderne til at forstaa Lovene for Erhvervslivet, skal give Arbejderne Lejlighed til at sætte sig ind i Virksomhedernes Forretningsgang og indre Liv og dygtiggøre dem, saadan at Arbejderklassen, naar man engang kommer til at staa overfor Spørgsmaalet om, at Samfundet selv under den ene eller den anden Form vil lede Virksomhederne, ogsaa er i Stand til at paatage sig denne Opgave.

Og kan Bedriftsraadene gøre noget paa dette Omraade, saa er det virkelig ogsaa al Ære værd. Endnu kan man vel ikke dømme ret meget herom, men Foredragsholderen havde jo en god Tro, og i den Forbindelse, forekom den Oplysning mig interessant, at i første Omgang, da der skulde vælges Bedriftsraad kom alle Skraalerne og Gabhalsene ind i Raadene, men allerede i næste Omgang havde Arbejderne forstaaet, at skulde disse Raad overhovedet gøre Nytte, saa gjaldt det ikke om at faa sat de Folk ind, der kunde raabe højst, men derimod dem, der ved deres Arbejde og personlige Indsats have gjort sig fortjent til Kammeraternes Tillid og om hvem man vidste, at det var rolige og besindige og klarttænkende Folk.

Er det iøvrigt ikke en Erfaring, vi ogsaa herhjemme mange Gange har gjort, naar det gjaldt om at vælge Bestyrelse i vore Fagforeninger og andre Steder?

Ja, det er nogle af de Tanker, som jeg har gjort mig ved Gennemlæsningen af disse to Artikler, og Grunden til, at jeg besværer Bladet med dem, er egentlig kun, at jeg vilde have Lejlighed til at henlede de Læseres Opmærksomhed paa Artiklerne, som ellers maaske ikke vilde læse dem. I skal ikke lade Eder forskrække af de smaa Typer. Det er nok Ulejligheden værd at gøre sig bekendt med Tingene.

Og saa vilde jeg udover det sige til Redaktøren: Kan vi ikke en Gang imellem, selv om det er med adskillig Tids Mellemrum, faa lidt mere af den Slags? Vi har ingen Skade af at blive bekendt med Forholdene andre Steder. Vore egne Forhold kan vi godt være bekendt, og Kendskabet til andre Forhold kan dog undertiden faa os til at tænke lidt baade over det ene og det andet.

Med Tak for Optagelsen.

P. Poulsen.

Formerne og Støberiarbejdsmændene.

Fra vor Afdeling: „Støberi- og Maskinværkstedsarbejdernes Fagforening i Aarhus" har vi med Anmodning om Optagelse modtaget følgende

Resolution:

Generalforsamlingen den 19. Oktober 1923, protesterer imod, at Formerforbundet kalder sig „Støberiarbejderforbund".

Støberiarbejdsmændene har aldrig ønsket at blive Medlemmer hos Formerne, i hvert Fald da ikke i Aarhus, og vi tror heller ikke noget andet Steds i Landet, og saa kan vi ikke indse, at Formerforbundet har Ret til at pynte sig med Støberiarbejdernes Navn.

Vi protesterer imod dette, som vi finder i Strid med De samvirkende Fagforbunds Love og i Strid med de Forudsætninger, under hvilke Dansk Arbejdsmands Forbund vedtog at annulere sin Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund. Endelig finder vi det i høj Grad forkasteligt, at Formerforbundet vil søge at fiske Medlemmer blandt Medlemmerne af

Dansk Arbejdsmands Forbund, med hvilket Formerforbundet har en endnu bestaaende Overenskomst vedrørende Samarbejde, der aldrig er opsagt.

Generalforsamlingen paalægger Bestyrelsen at indsende denne Resolution til De samvirkende Fagforbund, til Dansk Arbejdsmands Forbund og til Redaktionen af Arbejdsmændenes Fagblad.

N. P. Christophersen,
Dirigent.

Resolutionen, der taler sit eget klare og tydelige Sprog, synes os ikke at trænge til Kommentarer.

Red.

En principiel Voldgiftskendelse.

En Arbejder, der er afskediget i Ferieperioden, har Ret til Feriegodtgørelse.

Spørgsmaalet om, hvorvidt en Arbejder, der afskediges i Sommertiden, er berettiget til Ferie, har adskillige Gange været gjort til Genstand for Forhandling mellem vor Forbundsledelse og Arbejdsgiverforeningen, og man har stadig sluppet igennem med forligsmæssig Afgørelse i de enkelte Tilfælde, alt under Hensyn til de gældende Overenskomster. Her er selvfølgelig kun Tale om Steder, hvor Ferien er overenskomstmæssig fastslaaet.

Da nu Spørgsmaalet paa Forsommeren igen rejstes af flere af vore Afdelinger, indlededes Forhandlingerne paany, men i Modsætning til tidligere krævede vore Repræsentanter en endelig Afgørelse, og der blev i den Anledning etableret en Voldgiftsret med Hr. Landsdommer Haack som Opmand, til at afgøre to Sager, nemlig, en fra Lager- og Pakhusarbejdernes Afdeling, hvor Ferieparagrafen er bestemt pointeret i Overenskomsten, og en fra Chaufførernes Afdeling, hvor Retten til Ferie støtter sig paa tidligere Praksis i det paagældende Firma.

Trods det, at Arbejdsgiverne paaberaabte sig, dels at Lager- og Pakhusarbejderen var afskediget for Arbejdsvægring, dels at Chaufføren ingen bestemt formuleret Ret havde til Ferie og endelig, at begge de paagældende Arbejdere var afskediget saa tidlig, som henholdsvis 18. Maj og 1. Juni, fik vi pure Ret i begge Sager, og offentliggør i det efterfølgende hele Kendelsen, der er af stor Betydning for alle, eller saa godt som alle vore Afdelinger:

OPMANDSKENDELSE

i

Voldgiftssag mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening (afsagt af Landsdommer O. Haack den 11. Oktbr. 1923).

For denne Voldgiftsret har Dansk Arbejdsmandsforbund nedlagt følgende Paastande:

1) at A/S »Ilka« tilpligtes at betale til Lagerarbejder Holger Nicolaisen i Erstatning for Sommerferie 1 Uges Løn, og

2) at Firmaet Alfred Olsen & Co. tilpligtes at betale til Chauffør Hans Møller i Erstatning for Sommerferie 1 Uges Løn.

Dansk Arbejdsgiverforening har paastaaet saavel Aktieselskabet som Firmaet frifundet.

Da der ikke i nogen af Sagerne er tilvejebragt Stemmeflerhed mellem Voldgiftsdommerne for en Afgørelse, skal denne træffes af underskrevne Opmand.

De nærmere Omstændigheder er følgende:

ad 1) I den mellem A/S »Ilka« og Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund gældende Overenskomst bestemmer Punkt 4:

> »Arbejdere, der har været beskæftiget uafbrudt hos paagældende Firma siden 1. Januar, har uden Afkortning i Lønnen Ret til en Sommerferie paa 6 Søgnedage i Forbindelse med 2 Søndage i Tiden mellem 15. Maj og 1. September.«

Lagerarbejder Holger Nicolaisen har med en Afbrydelse været beskæftiget hos Aktieselskabet i et Par Aar og uafbrudt siden 1. Januar d. A. Han blev den 18. Maj opsagt til Fratrædelse den 25. s. M. og havde saaledes ikke i Aar haft Ferie, hvorfor der nu paastaas tilkendt ham 1 Uges Løn som Erstatning herfor.

Arbejdsgiverforeningen støtter Frifindelsespaastanden paa den Betragtning, at Retten til Ferie ikke i første Række er et Krav af økonomisk Art, og at der kun kan være Spørgsmaal om at yde Godtgørelse for ikke ydet Ferie, hvis en Arbejder har været beskæftiget i hele Ferieperioden 15. Maj — 1. September uden at faa Ferie, hvilket jo ikke er Tilfældet for Nicolaisens Vedkommende.

Heri kan der ikke gives Foreningen Medhold. Omend Ferien principielt skal betragtes som en Rekreationstid, er det efter det oplyste utvivlsomt, at Retten til den jævnlig praktiseres som en Ret til at faa en ekstra Ugeløn, altsaa som et Tillæg til Lønnen. Endvidere maa det statueres, at Nicolaisen, naar han afskediges i Løbet af den overenskomstmæssige Ferieperiode, har haft Ret til Godtgørelse for ikke haft Ferie, idet ellers Konsekvensen vilde være, at han kunde afskediges til Fratrædelse den 31. August uden at faa Ferie eller Godtgørelse herfor, hvilket maa anses for stridende mod Aanden i og Hensigten med Overenskomstens Punkt 4.

Subsidiært gør Foreningen imidlertid gældende, at Nicolaisen i hvert Fald har fortabt sin mulige Ret til Feriegodtgørelse, fordi hans Afskedigelse skyldes hans Vægring ved at udføre et ham paalagt Arbejde, Fyring i Centralvarmeanlægget, og derfor maa stilles i Klasse med det Tilfælde, at han selv havde opgivet Arbejdet hos Aktieselskabet.

Selv bortset fra den Omstændighed, at den nævnte Vægring fandt Sted den 12. Maj, medens Afskedigelsen først skete den 18. s. M., kan det imidlertid ikke statueres, at Nicolaisen herved har udvist et Forhold, der kan give Føje til at nægte ham Feriegodtgørelse. Det er nemlig oplyst, at Fyringen var bleven udført af en Arbejder, der tilhørte en anden Organisation end Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund, og som var bleven afskediget under Hensyn til, at der nu ikke mentes at være Brug for en egentlig Fyrbøder i den milde Aarstid. Forbundet hævder, at Nicolaisens Vægring ved at passe Fyringen skyldtes Frygt for derved at komme i Konflikt med den Organisation, hvortil den afskedigede Fyrbøder hørte. Da det i hvert Fald ikke er oplyst, at Aktieselskabet har kunnet godtgøre for ham, at denne Frygt var ugrundet, findes denne Vægring ikke at kunne bevirke, at hans Krav paa Feriegodtgørelse fortabes.

Forbundets Paastand overfor A/S »Ilka« vil herefter være at tage til Følge.

ad. 2) I den Standardoverenskomst, som gælder i Forholdet mellem Firma Alfred Olsen & Co. og Medlemmer af Chaufførernes Fagforening, hedder det i § 6:

»De Virksomheder, der hidtil har givet Ferie, eller som har betalt Tærepenge eller har ydet Understøttelse i Sygdoms- eller Ulykkestilfælde, vedbliver i indeværende Overenskomstperiode at yde disse Goder i samme Omfang som hidtil.«

Overenskomsten er af 1920, men er forlænget ved de generelle Fornyelser i de senere Aar. Firmaet har haft Chauffører siden 1921 og giver saavel disse som de hos Firmaet beskæftigede Lager- og Pakhusarbejdere 1 Uges Ferie. Chauffør Hans Møller havde arbejdet hos Firmaet siden April 1921; fra midt i Marts 1923 blev han mest anvendt til Pladsarbejde, men kørte dog ogsaa og blev stadig lønnet som Chauffør. Den 26. Maj blev han opsagt til Fratrædelse den 1. Juni uden at have haft Ferie i 1923.

Til Støtte for Frifindelsespaastanden har Arbejdsgiverforeningen udover de samme Betragtninger, som er anført ad. 1) særlig peget paa, at der ikke i den heromhandlede Overenskomstbestemmelse er fastsat nogen Ferieperiode, samt at Møller ikke inden sin Fratrædelse, men først samtidig med, at denne skete, har stillet noget Krav om Ferie eller Godtgørelse herfor.

Om Ferieforholdene hos Firmaet har dettes Repræsentant for Voldgiftsretten oplyst, at Ferien for Firmaets øvrige Arbejdere falder mellem 15. Maj og 1. September, da i Forholdet til disse Folk Lager- og Pakhusarbejdernes under 1) omhandlede Overenskomst er gældende, og at Chaufførerne og de øvrige Arbejdere plejer at faa Ferie mellem hinanden; Firmaet erkender, at Møller herefter fra 15. Maj havde haft Ret til at stille Fordring om at faa Ferie. Da der herefter maa siges at være en faktisk anerkendt Ferieperiode ogsaa for Chauffører hos Firmaet, og da Møller er afskediget, efter at denne Periode er begyndt — det er yderligere oplyst, at 1 Pladsarbejder havde haft Ferie inden 1. Juni — maa han i Henhold til de under 1) anførte Betragtninger have Krav paa den paastaaede Feriegodtgørelse, hvorved endnu bemærkes, t Grunden til hans Afskedigelse var, at der ikke var mere Arbejde for ham.

Opmandssalæret, 200 Kr., findes efter Omstændighederne at burde udredes med Halvdelen af hver af Sagens Parter.

Herefter kendes:

ad. 1): A/S »Ilka« bør til Lagerarbejder Holger Nicolaisen betale 1 Uges Løn.

ad. 2). Firmaet Alfred Olsen & Co. bør til Chauffør Hans Møller betale 1 Ueges Løn.

Af Opmandssalæret bør Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening betale hver Halvdelen.

Den 11. Oktober 1923.

Olaf Haack.

Tre sløje Fyre.

Det sker undertiden, naar Forbundet holder Kongres, at enkelte af de Kongresdelegerede har boet saa dyrt i København, at deres Penge er sluppet op, saa de ikke har Penge til Hjemrejsen. De har saa henvendt dem til mig, som har hjulpet dem, saa de kunde komme hjem.

I al Almindelighed gaar det godt, og Pengene bliver sendt tilbage, men jeg maa dog fremdrage 3 saakaldte Kolleger, som har glemt deres Forpligtelse, skønt jeg har krævet dem gennem deres Fagforening.

Paa Kongressen den 31. Marts 1921 kom 2 Mand Karl Larsen fra Nykøbing Sjælland og Hans Hansen fra Asnæs Afdeling, og fik hver et Laan paa 50 Kr., saa de kunde komme hjem. Da der var gaaet en lang Tid, uden at jeg hørte fra dem, skrev jeg til deres respektive Afdelingsformænd, og fik ogsaa Svar. Nykøbing Sjælland skrev, at Karl Larsen havde godt Arbejde, og kunde godt betale. Jeg skrev da til Larsen personlig, som lovede at betale, dette var den 27. Februar 1923, siden hørte jeg intet.

Fra Asnæs Afdeling svarede de, at Hans Hansen var over alle Bjerge.

Saa paa Kongressen i August 1922, kom en Mand ved Navn J. A. Jacobsen, som erklærede at være fra Lunderskov. Han laante ogsaa 50 Kr.

Da jeg heller ikke fra ham hørte noget, skrev jeg til Lunderskov Afdeling, hvorfra jeg imidlertid heller intet har hørt.

Maaske disse 3 Herrer, selvom de dukkede op andre Steder, ved en venlig Paamindelse fra deres Kammerater, kunde komme i Tanker om, at det er ufint at laane Penge, selvom det har været i Nødstilfælde, og saa glemme at betale dem tilbage.

Saasnart nogen af dem indsender deres Gæld, vil det blive meddelt i Fagbladet.

Johs. Sørensen,
Hovedkasserer.

Ophævet Blokade.

Som det vil erindres, fremsendte De samvirkende Fagforbund i Slutningen af Oktober Maaned f. A. Varsel om Sympati-Blokade overfor A/S Allingebro Kartoffelmelsfabrik, saaledes at intet Medlem af de samvirkende Fagforbund maatte udføre Arbejde eller beskæftige sig med Varer, der stammede fra denne Fabrik, og Varslet fremsendtes i Anledning af, at Fabriken ikke vilde betale en nogenlunde anstændig Løn for Arbejdet.

Efter at Fabriken nu har været blokeret omtrent et Aar, er det endelig kommet i Tanke om, at det var bedst at faa en Ordning, og der er nu sluttet Overenskomst med den, hvorefter Timelønnen for Arbejderne paa Fabriken er fastsat til 105 Øre, og De samvirkende Fagforbund har derefter meddelt Arbejdsgiverforeningen, at Sympati-Blokaden er hævet.

Vore Medlemmer kan altsaa herefter igen udføre Arbejde med Varer, der kommer fra nævnte Virksomhed.

Indsamlingen til Dansk Blindesamfund.

Fra Dansk Blindesamfund har vi modtaget følgende Opgørelse over den stedfundne Indsamling blandt vore Afdelinger:

Til Dato er indkommet nedenstaaende Bidrag ved Indsamlingen til Dansk Blindesamfund fra Dansk Arbejdsmandsforbund.

Kvissel	17,00
Thorsager	8,00
Harboøre	10,00
Grenaa	100,00
Grimsted	22,00
Nykøbing M. (H.)	50,00
Møen	65,00
Aarhus (O. S.)	200,00
Vejle	25,00
S. Omme	10,00
Kerteminde	25,00
Odder	10,00
Holsterbro	25,00
Horsens (K.)	36,00
Vordingborg	50,00
N. Sundby (H.)	50,00
Støvring	11,00
Tibirke	14,00
Dronningmølle	50,00
Blovstrød	50,00
Vejen	15,50
Nykøbing M.	74,70
Skelskør	25,00
Struer	50,00
Gjøl Øland	9,00
Sparkær	30,00
Hedehusene	50,00
Stilling	50,00
Nykøbing F.	200,00
Graasten	51,50
Vojens	22,00
Rudkøbing	50,00
Ringsted	19,00
Helsingør (S.)	125,00
Tølløse	25,00
Ø. Vraa	10,00
Odense (L. P.)	10,00
Damgaard	25,00
Randers (J. B.)	25,00
Taastrup	50,00
Refnæs	35,00
Fensmark	142,25
Køge (K. L.)	39,00
Teberingen	20,00
Frederiksværk	50,00
Skelund	11,00
Odense (S.)	53,00
Tikøb	20,00
Glamsbjerg	26,00
Helsingør (B.)	20,00
Svenstrup	77,00
Thureby, Haslev	16,25
Glumsø	50,00
Lyderslev	10,00
Svendborg	27,00
Rødvig	7,00
Aakirkeby	21,00
Grænge	22,50
Græsted	35,00
Gørslev	15,00
Værløse	21,00
Odense (H.)	25,00
Nibe	12,00
Auning	8,00
Birkerød	25,00
J. W.	2,00
Thisted	111,50
Bramminge	10,00
Jerup	31,00
Lem-Lihme	10,00
Ørnhøj	10,00
Bylderup	9,00
Thorsø	10,00
Helsinge	41,15
Nyborg	28,00

Køge	14,00
Hovedgaard	44,00
Ballerup	50,00
Vemmetofte	20,00
Engesvang	24,00
N. Alslev	20,00
Aarhus (H.)	100,00
Korsør	50,00
Frederikshavn	10,00
Æbeltoft	25,00
Aarhus (A.)	50,00
Jydstrup	15,00
Faaborg	50,00
Aalestrup	20,00
Aarhus (C.)	50,00
Stubbekøbing	25,00
N. Aaby	25,00
Kallundborg	100,00
Trustrup	25,00
Haslev	50,00
Asnæs	36,00
Sønderborg	25,00
Aarhus (F.)	25,00
Frederikshavn (H.)	50,00
Ringkøbing	25,00
Mou	15,00
Tielst	100,00
Fredensborg	25,00
Hobro	55,00
Sierslev	28,75
Ry	7,00
Slagelse	100,00
Ilbro-Taars	28,00
Taarnborg	50,00
Hadsten	19,75
Laven	26,00
Toustrup	3.50
N. Sundby	118,75
Arden	25,00
Aabenraa	20,00
Strøby	72,00
Aalborg (F.)	200,00
Lynge	35,50
Fredericia	50,00
Helsingør	100,00
Præstø	50,00
Fakse	97,35
Randers (M.)	50,00
Maribo	100,00
Odense (G.)	50,00
Rønnede	9,00
Hørsholm	25,00
Jellinge	23,60
Ferring	20,00
Troldhede	7,00
Durup	4,00
Stenlille	42,00
Brande	19,25
Uggeløse	26,50
Esbjerg	50,00
Aarhus (K.)	50,00
Faarup	7,00
Kolding	50,00
Roskilde	50,00
Skanderborg	37,50
Frederikssund	25,00
Mørke	2,00
Mønsted	10,00
Aakirkeby	47,00
Holstebro (S.)	10,00
Allinge	28,25
Tinning	20,00
Glejbjerg	8,00
Fredericia (K. C.)	50,00
Thinglev	18,00
Hirtshals	17,00
Langaa	31,00
Kolind	10,00
Galten	14.00
Københavnske Afdelinger:	
Jord- og Betonarbejdernes Fagforening	50,00
Toldbodarbejdernes Fagforening	50,00
Støberi- og Maskinarb. Fagforening	200,00
Brødkuskenes faglige Afdeling	50,00
Sukkerhusarbejdernes Fagforening	45,00
Renovationsarbejdernes Fagforening	47,00
Belysningsarbejdernes Fagforening	50,00
Budenes Organisation	43,30
Arbejdsmændenes Fagforening for Hær og Flaade	225,25
Jernbanearb. Fagforening (Afd. M.)	86,50
Kbh. Banegaardes private Arb. Afd.	23,25
Sandlossernes Fagforening	5,00

Indkommet ialt 6736 Kr. 85 Øre.

P. Højlund,
Kasserer.

For disse Beløb sender Foreningen „Dansk Blindesamfund" sin hjerteligste Tak.

Da Indsamlingen til Dansk Blindesamfund nu ønskes sluttet og Regnskab skal aflægges, anmoder vi høfligst de ærede Organisationer om snarest at vilde tilbagesende de modtagne Lister.

Som det vil bemærkes er Listerne nummererede, saa af Hensyn til Regnskabsaflæggelsen bedes De tilbagesende hvad enten der er indsamlet paa dem eller ikke.

Listerne og mulig indkomne Beløb bedes høfligst tilsendt vor Hovedkasserer P. Højlund, Godthaabsalle 16, København Brh. Telefon Godthaab 3320 y.

Med megen Agtelse for „Dansk Blindesamfund".

Martinus Christiansen,
p. t. Formand.

Siden sidst.

Svendstrup. A/S De danske Spritfabrikkers Forsøgsgaard Frederikshøj: Afdelingen klagede over, at Forsøgsgaardens Bestyrer nægtede at betale den almindelige Timeløn 108 Øre for et større Betonstøbearbejde, hvorved var beskæftiget 10 a 11 Mand. Paa et Møde den 20. August opnaaedes Enighed om, at Støbearbejdet betales med en Akkord af 405 Øre pr. Blanding. Hvert Hold bestaar af 3 Mand og disse udfører 8 Blandinger pr. Dag, saaledes at Dagfortjenesten pr. Mand bliver Kr. 10.80 eller 108 Øre pr. Time.

Uggelhuse. Rørvævsfabrikanterne P. Jespersen, B. Vistoft og Søren Sørensen. Overenskomst oprettet 32 Mand. For Skæring af Rørtag pr. Trave: til 1. November 175 Øre, efter 1. November 200 Øre. For Flæg og blandet Rørtag pr. Trave 150 Øre. For hvert Parts Vedkommende skal der være 24 Tommer ved nederste Baand. Afsluttet den 19. August og er gældende for Vinteren 1923—24.

Assens, Fyn. Sukkerroedyrkerne: Afdelingen indberetter, at den hos 30 Roedyrkere har indkasseret et Beløb af 4480 Kr., som er den resterende Del af Arbejdslønnen for Roearbejdet i 1922. Enkelte Roedyrkere har nægtet at efterbetale Arbejderne deres resterende Arbejdsløn. For disses Vedkommende bliver Kravet fremmet gennem Landarbejderforbundet, som har afsluttet Overenskomst med Roedyrkerforeningen.

Onsild. Entreprenør Mathias Andersen, Esbjerg. Handest Mergelleje: Overenskomsten af 18. Juni 1922 forlænget til at gælde til Arbejdet er færdigt paa Grundlag af, at Timelønnen — uden August-Regulering forhøjedes fra 99 Øre til 105 Øre og Arbejdstiden nedsattes fra 10—9 a 8 Timer til 8 Timer daglig. Vedrører 53 Mand. Traadt i Kraft 17. Juli 1923.

Rønne. Købmandsorganisationen paa Bornholm, Rønne Vognmandsforening og Bornholms Margarinefabrik, (angaaende Chauffører): 21 Mand. Overenskomst oprettet. **Lastbil-Chaufførerne:** Ugelønnen forhøjedes fra Kr. 52.40 til Kr. 56.00. Arbejdstid 8 Timer, dog er Chaufføren pligtig til at møde ½ Time før Normalarbejdstidens Begyndelse. **Chauffører ved Rutebiler:** Ugeløn 75 Kr. + 110 Kr. halvaarlig; Fridøgn hver 14. Dag. Fuld Munderingsgodtgørelse. Overarbejdsbetaling i Henhold til Overenskomst mellem Havne- og Købmandsorganisationen og D. A. F. **Chauffører ved Personbiler:** Ugeløn: 55 Kr. + 5 Kr. pr. Nat, naar de skal overnatte udenfor deres Hjem. Halv Munderingsgodtgørelse. For Kørsel mellem Kl. 10 Aften og 7 Morgen betales 150 Øre ekstra pr Time. — Under Ulykkestilfælde erholdes 5 Kr. pr. Dag i Dagpenge. 8 Dages gensidig Opsigelsesfrist, Regler for Behandling af faglig Strid. Aug- Regul. i Henhold til Forliget af 4. og 24. April 1922. Traadt i Kraft 30. Juni og gælder til en 1. April.

Nyborg. Det danske Petroleums Akts. Overenskomst oprettet 6 Mand. Timelønnen forhøjedes fra 105 til 120 Øre. Arbejdstid 48 Timer ugtl. Overarbejde 1 Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ 3. Time 50 pCt., derefter samt paa Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Arbejderne er under Ulykkestilfælde forsikret for en Dag af: fuld Ugeløn i 2 Uger og 4 Kr. pr. Dag i 11 Uger. Under anden ikke selvforskyldt Sygdom erholder Arbejderne efter 6 Ugers Anciennitet fuld Løn i de første 3 Uger. Arbejdere, der har været beskæftiget siden 1. Januar i det paagældende Aar erholder 6 Dages Sommerferie med fuld Løn. 8 Dages gensidig Opsigelsesfrist. Regulering som vedtaget mellem Hovedorganisationerne. Traadt i Kraft 1. August og gælder til en 1. August.

Aarhus A. Bødkermester J. Balle: Overenskomst oprettet den 4. August. 15 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceredes fra 112 til 110 Øre og Kuskenes Ugeløn fra Kr. 63.11 til Kr. 62.15 (incl. Betaling for Staldtjeneste). Overarbejde 2 Timer a 30 pCt. Tillæg (var 50 pCt.), derefter samt paa Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Akkordpriserne reduceredes ca. 6 pCt. Under Ulykkestilfælde erholder Arbejderne en Dagpenge af 4 Kr. pr. Dag i de første 13 Uger. Efter 6 Maaneders Anciennitet erholder Arbejderne 3 Dages Sommerferie med en Betaling af 27 Kr. (tidl. 36 Kr.) Kan en Arbejder paa Grund af, at han er sendt ud paa Arbejde ikke spise sin Middag hjemme, erholder han 150 Øre ekstra. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Gælder til en 1. April.

Mælkeriarbejderne, Kbhvn. A/S Mælkeriet Slangerup. Overenskomst oprettet. **Kuske ved en gros Kørsel:** Ugeløn Kr. 57.72. **Reservekuske:** Kr. 61,22, desuden 1½ pCt. af Salget af Mælk og Fløde og ½ Øre pr. kg solgt Smør. Kuskene er garanteret Hjemmearbejdernes Løn + 6 Kr. ugentlig, gratis Fridag hver 7. Dag. Tabte Fridage betales med 50 pCt. for den første Dag, 100 pCt. for de følgende. 7 Dage Sommerferie med garanteret Minimalløn. Flaskegodtgørelse. **Mejerister og Hjemmearbejdere:** Kr. 76.72 pr. Uge. **Unge Mennesker mellem 18 og 20 Aar:** Kr. 68.72 **Staldpersonalet:** Kr. 79,72 Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 4 Timer a 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Mejerister og Hjemmearbejdere, hvis Arbejdstid ligger mellem Kl. 6 Morgen og 6 Aften erholder Fridag hver 8. Dag, 8 Dages Sommerferie. Tab af Fridage betales som til Kuskene. Erstatning for Arbejdstøj: 25 Kr. pr. Halvaar. For Arbejde, som er mindre end 8 Timer daglig, betales 175 Øre pr. Time. Højere Lønninger reduceres ikke, Ulykkesforsikring i Henhold til Loven, men fra 1. Dag Ulykkestilfældet indtræffer; 8 Dages gensidig Opsigelsesfrist, Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering af Lønnen, som paa de store Mejerier. Traadt i Kraft 1. April og kan opsiges med 1 Maaneds Varsel.

Aalborg H. Cementfabrikken Danmark. Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer klagede paa Cementfabrikkens Vegne over, at Havnearbejdernes Afdeling protesterer mod, at den 15 pCt. Reduktion (Februar 1922) gøres effektiv overfor Losning af Kul i Agterskibe, hvor der er Tunnel og naar Kullene losses i Kasser. Enighed opnaaedes ikke paa Mæglingsmødet, hvorfor Sagen gik til Voldgift. Paa Voldgiftsrettens Møde den 27. Juli opnaaedes Enighed mellem Parterne om, at det paagældende Arbejde af Hensyn til dettes Beskaffenhed betales med den overenskomstmæssige Betaling med et Tillæg af 12 pCt.

Aarhus H. Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn: Sammenslutning af Havne- og Købmandsorganisation anmodede om Forhandling i Anledning af, at

et af Arbejdsgiverne rejst Krav om, at faa nedsat Betalingen for Losning af Eternit i Bundter, ikke var imødekommet fra Afdelingens Side. Da Enighed ikke opnaaedes paa Mæglingsmødet, afholdtes den 29. Juni Møde mellem Hovedorganisationerne og her opnaaedes Enighed om: at den gældende Betaling af 87 Øre pr. 1000 Stk. pr. Mand nedsattes til 55 Øre, naar Varen fremkommer i Bundter eller Kasser i Stedet for som hidtil: ubundtet. Bestemmelsen gælder ogsaa for de 2 senest lossede Dampere, hvorom der har været Strid. Samtidig enedes man om, at Havnearbejderne faar efterbetalt Kr. 139,46 for en tidligere Indladning af tomme Kasser i Dampskib.

Aarhus H. Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn. I Anledning af et opstaaet Stridsspørgsmaal om Betaling for Lempning af Cobra til Grabs afholdtes den 4. Juli et Mæglingsmøde, hvor Enighed opnaaedes om følgende: Lempning til Grabs betales med en Timeløn af 162 Øre. For Losning af Cobra før og efter Losning med Grabs betales 45 pCt. Tillæg for indtil 120 Ton pr. Hold pr. Luge og 20 pCt. Tillæg for 120 til 200 Tons pr. Mand pr. Luge, for Kvanta derudover betales intet Tillæg.

Roskilde. Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger: Afdelingen klager over, at Fællesforeningen nægter at imkdekomme et Krav om Lønforhøjelse eller Akkordpriser for Arbejdet i Træskoafdelingen, hvor 3 Mand er beskæftiget for en Timeløn af 105 Øre. Paa et Mæglingsmøde den 8. August indgik Fællesforeningen paa at forhøje Timelønnen til 110 Øre og saaledes at der til den ny Løn ydes August Regulering.

Vejen. Entreprenør O. Chr. Thomsen, Grindsted: Overenskomst oprettet den 16. September vedrørende Rørledningsarbejde i Vejen. Timeløn 125 Øre. Regler for Behandling af faglig Strid. Gælder til 1. Februar 1924.

Korsør. Korsør Jernstøberi & Maskinfabrik. Afdelingen indberetter, at der efter indhentet Sanktion til Opsigelse af de hidtidige Priskuranter for Maskinformning og Kærnemagerarbejde er forhandlet lokalt om ny Akkordpriser. For Maskinformningens Vedkommende er der opnaaet Enighed, medens Forhandlingerne er strandet for Kærnemagernes Vedkommende, hvorfor Afdelingen anmoder om at faa etableret Mæglingsmøde om Sagen. Mødet afholdtes den 22. August og paa dette nedes man om, at de lokale Forhandlinger skulde genoptages. Ved de derefter førte Forhandlinger opnaaedes ogsaa Enighed om ny Akkordpriser for Kærnemagerarbejde. Resultatet blev: At samtlige 52 Akkordpriser for Maskinformning forhøjedes med fra 4—11 pCt. (en enkelte 30 pCt.). Gennemsnitlig 7,5 pCt. og af de 192 Akkordpriser for Kærnemagerarbejde forhøjedes de 158 med fra 3⅓—25 pCt Gennemsnitlig 8,5 pCt.

Glatved. Djurlands Kalkværks Rosmus Brud: Overenskomst oprettet. Timeløn 103 Øre. For Brydning af Kalksten betales Kr. 5.80 pr. m³. Timelønnen er garanteret i Akkord. Flytning af Drejeskiver betales med 15 Øre pr. Gang. Regulering som mellem Hovedorganisationerne. Kun organiserede Arbejdere maa beskæftiges. Traadt i Kraft 7. September og gælder til 1. Februar 1924.

Brænderiarbejderne: Foreningen af danske Spiritusfabrikanters Arbejdsgiverforening: Overenskomsten af 8. Maj 1922 forlænget uforandret 1 Aar til 1. Marts 1925. De maanedlige Afdrag i Lønnen 50 Øre og 1 Kr. de sidste 2 Maaneder ophører fra Februar Maaneds Udgang 1924 og den 1. Marts lægges der 2 Kr. til de paagældende Ugelønninger. Regulering finder Sted Februar 1924 regnet fra Pristallet 204 og med 1 pCt. pr. Procent og Februar 1925 ligeledes med 1 pCt. regnet fra Pristallets Størrelse Februar 1924. Der udbetales førstkommende Lønningsuge 100 Kr. som Gratiale til alle, som har arbejdet siden 1. Juni 1923. For kortere Arbejdsperiode beregnes Gratiale i Forhold til Tiden, de har arbejdet. For Arbejdere, der har været beskæftiget, men ikke arbejder der nu, tages hvert enkelt Tilfælde op til Behandling. Den 1. Januar 1924 udbetales ligeledes et Gratiale paa 100 Kr. til de Arbejdere, som har arbejdet hos Spiritusfabr. fra September til Januar. Afsluttet i September.

Vejle F. Bøgager Teglværk: Afdelingen indberetter, at Teglværksejeren har antaget 2 Kuske til en Løn af 75 Kr. pr. Maaned + Kost og Logi. Afdelingen har krævet, at Kuskene skal lønnes i Henhold til den med den tidligere Teglværksejer afsluttede Overenskomst, men Teglværket nægter at indgaa herpaa. Paa et Forhandlingsmøde den 25. Juni indgik Teglværket paa at aflønne Kuskene med 95 Øre pr. Time i Henhold til Overenskomst, men den 9. Juli klager Afdelingen over at han ikke desto mindre vedbliver at aflønne Kuskene med 75 Kr. mdl. + Kost og Logi, og at han for denne Løn kræver, at de skal køre 9—10 a 11 Timer daglig. Paa et nyt Møde den 30. Juli nægtede Teglværksejeren pure at aflønne Kuskene med 95 Øre, som han var indgaaet paa den 25. Juni, hvorefter Sagen indbragtes for Den faste Voldgiftsret. Paa det forberedende Møde den 24. August indgik Teglværksejeren paa at aflønne Kuskene i Henhold til den med den tidligere Ejer afsluttede Overenskomst. Det oplystes, at der eksisterer en lokal Aftale mellem Teglværket og Afdelingens Formand om, at Kuskene for de første 10 Timer kan aflønnes med 5 Øre mere pr. Time end Overenskomsten fastsætter, saaledes at Overarbejdstillæget først indtræder fra den 11. Times Begyndelse med 50 pCt. Tillæg for denne og derefter med 100 pCt. Den 31. August meddeler Afdelingen, at Enighed er opnaaet om, at Kuskene, naar de kører Sten, faar den overenskomstmæssige Løn ÷ 375 Øre pr. Dag for Kost og Logi.

Rettelse til „Siden sidst".

Bramminge Afdl.:

I sidste Fagblad stod, at Brændernes Løn var ansat til 43 Kr.; ;men skulde være 47 Kr. nu med Augustreguleringen ca. 48 Kr. 50 Øre.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Dansk Arbejdsmands Forbund.

Hovedkontor: H. C. Andersensgade 14, St., Kbhvn. K. Telefon 2140.

Fortegnelse over samtlige Afdelingers Adresser.

KØBENHAVN OG OMEGN:

Belysningsarbejdernes Fagforening for København og Omegn. Kontor Vesselsgade 24, 1., N. Telf. Nora 141. Form. Charles Christensen (privat Jeppes Alle 7 L), Telf. Taga 2522. Kasserer H. F. Augustinussen.

Brænderiarbejdernes Afdl. Form. J. C. Andersen, Estlandsgade 12 A, 3. B. Kass. Victor Gerløv, Baldersgade 73, 1. L.

Brændselsafbærernes Afdl. Form. Julius Andersen, Peder Hvidtfeldtsstræde 12, 3., K. Telf. Byen 894 x. Kasserer A. Angelsø, Heimdalsgade 11, 2., L.

Brødkuskenes Afdl. Form. H. Jensen, Horsensgade 16, 3. Ø. Tlf. Øbro 3316 v. Kasserer N. P. Petersen, Struenseg. 51, St.

Budenes Organisation: G. Madsen, Dannebrogsgade 36, St. Telf. Central 14,721.

Chaufførernes Afdl. Form. Th. Pedersen, H. C. Andersensgade 10, St., K. Telf. Central 14033. Kasserer V. Petersen, Adr. Kontoret.

Fabrikarbejdernes Afdl. Form. Martin Svendsen, Kontor, Blaagaardsgade 4 A, N. Telf. 3404. Kasserer O. Wessberg, sammesteds.

Film- & Forlystelsesfunktionærernes Forbund: Form. Th. Lindberg Pharsen, Telf. V. 1326 v, Skydebanegade 7, 1., B. Kass. Poul Brandt, Ægirsgade 46 A, 4., L.

Frederiksberg komm. Arbejdsmænds Org. Form. G. Hansen, Peter Bangsvej 52, 3. t. h. Telf. Godthaab 3448 y. Kass. N. P. Jensen, Nyelandsvej 59, 3., F.

Garveri-, Hud- og Skindarbejdernes Forbund: Form. Johannes Nielsen, Nørre Søgade 29, 1., K. Telf. 9961. Kasserer S M. Michaelsen, Trepkasg. 3, 4. Ø. Tlf Nora 556 y.

Havnearbejdernes Fællesforbund. Formand: Martin Darup, Kontor Dr. Tværgade 40. K. Telf. Palæ 282. Privat Backersvej 77. S. Telf. Amager 3098 y. Kasserer: Th. Nielsen, Dr. Tværgade 40. K. Privat Borgergade 69 K.

Hotelfunktionærernes Afdl. Form. og Kasserer Lauritz Heiberg, Dannebrogsgade 14, 3., B. Telf. Vester 6859.

Hærens og Flaadens Afdl. Kontor: Christianshavns Voldgade 1, 1. Sal. Telf. Amager 5425 y. Form. A. Jensen, Lyneborggade 20, 3. Telf. Amager 4103 x. Kass. H. Rasmussen, Adr. Kontoret.

Isoleringsarbejdernes Afdl. Formand og Kasserer Arthur Nielsen, Thorsgade 14, 4. Tlf. Taga 39 y.

Jord- og Betonarbejdernes Afdl. Form. Niels Rasmussen, Kontor Kapelvej 55, N. Telf. 3496. Kass. J. H. Hoppe, sammesteds.

Jærnbanearbejdernes Afdl. B. Form. H. Petersen, Solitudevej 10, 4. N. Telf. Nora 2784 y. Kasserer: P. Jensen, Tycho Brahesalle 34, 1. S.

Jærnbanearbejdernes Afdl. M. Form. H. P. Hansen, Victoriagade 30. Telf. Vester 9316 y. Kass. V. Knudsen, D. S. B. Tjenesteboliger F. 4. V.

Jærnbanearbejdernes Afdl. T. Form. A. J. Vestergaard, Nrd. Fasanvej 95, 2. t. v. F. Telf. Godth. 766 v. Kasserer P. M. Christensen, N. Fasanvej 21, 1. t. v. F.

Kastrup: Afdelingens Kontor: Kastruplundsgade 11. Telf. Kastrup 18. Form. Rich. Ludwig, privat Bopæl: Alderdomsvej 12, Kastrup. Kass. Johannes Schach, Havnevej 4, 1., Kastrup.

Kuskenes Fællesforbund. Form. Vald. Larsen, Larslejstræde 1, K. Telf. 5640. Kass. Chr. Andersen, Dannebrogsgade 18,1., V.

Københavns Banegaardes priv. Arbejderes Afdl. Form. N. P. Andersen. Oehlenschlægersgade 35, 5., B. Telf. Vester 6890 v. Kasserer: Jens Hansen, Blanketforvaltningen, Hovedbanegaarden.

Lager- og Pakhusarbejdernes Afdl. Form. Robert Nielsen, St. Hansgade 4, St., N. Tlf. C. 10,147, privat Telf. Sundby 2495 x. Kass. Johs. Jacobsen, Guldbergsgade 16, 2. N.

Marmor- og Granitslibernes Fagforening. Form. N. Pehrson, Ll. Marstrandsvej 6, 4., Ø. Telf. Taga 65. Kasserer: F. Andersen, Hejmdalsgade 13, 1., L.

Mælkeriarbejdernes Afdl. Form. Kr. Højlund, Godthaabsvej 56, F. Telf. Godthaab 132 y. Kass. M. Rasmussen, Holger Danskesvej 84, 2., F.

Oliemøllernes Afdl. Form. Sofus Larsen, Aarhusgade 80, 4., Ø. Telf. Øbro 1054 y., prvt. Telf. Str. 340 x. Kasserer C. Jensen, Clematisvej 13. S.

Post- og Toldvæsenets Ekstraarbejdere. Form. A. Christiansen, Østergaards Allè 1, Valby. Tlf. Valby 1011. Kass. Chr. Svendsen, Revalsgade 6 B, 2. B.

Remissearb. Fællesafdl. Form. O. F. V. Heintze, Valdemarsgade 46, B. Telf. Vester 126 y. Kass. C. Rasmussen, Danmarksgade 13, V. — Københavns Afdelings Formand: O. F. V. Heintze. Kasserer C. Jakobsen, Danmarksgade 8, 1., V.

Renovationsarb. Afdl. Form. A. Th. Henriksen, Holmblads Boulevard 1, 1. Kass. Chr. Jensen, Egilsgade 60, 4. Telf. Amager 3275 x.

Sandlossernes Fagforening. Form. og Kasserer H. L. Andersen, Aarhusgade 48, 1. Ø.

Skibsværftsarbejderne: A. Adamsen, Kronprinsessegade 42, Tlf. Palæ 45 y. prvt. Tlf. Sundby 2767.

Støberi- og Maskinarbejdsmændenes Afdl. Form. C. Brun, Admiralgade 22, 1., K. Telf. 5170. Kass. C. Madsen, Overgaden o. V. 54, 1., C.

Sukkerhusarbejdernes Fagforening. L. Petersen, Gunløgsgade 60, 2. B. Telf. Amager 2536. Kasserer V. Nikolajsen, Burmeistergade 3, 1.

Tagpaparbejdernes Afdl. Form. N. P. Larsen, Ndr. Fasanvej 114, 2. F. Telf. Godth. 1442 x. Kasserer C. Villumsen, Flensborggade 2, 1. B.

Toldbodarbejdernes Fagforening. Form. C. O. Rød, Fischersgade 21, 1., S. Kass. Th. Sundstrøm, Visbygade 8, St., Ø.

Trælager- og Pladsarb. Afdl. Form. Rasmus Steen, Rødovre pr. Valby. Tlf. Rødovre 110.

Vagtfunktionærernes Afdl. Form. I. S. J. Møller, Fredericiagade 61, 4. K. Telf. Palæ 1512 y. Kasserer: H. V. Jensen, Meinungsgade 19, 1. N.

Øl- og Mineralvandsarb. Afdl. Form. L. P. Olsen, H. C. Andersensgade 14, 1.

JYLLAND OG FYN:

Aabenraa. Fritz Jürgensen, Lavgade.

Aalborg A. Chr. Larsen, Kayerødsgade 17. Telf. 3361.

Aalborg C. Jens Pedersen, Nygade 11, Vejgaard, Aalb. Tlf. 2849.

Aalborg F. Jens Tranholm, Østergade 33, Vejgaard, Aalborg. Tlf. 1518.

Aalborg H. Søren Jacobsen, Christiansgade 3, 2. Telf. 3957.

Aalborg K. H. K. Andersen, Løkkegade 5. Telf. 2380.

Aalbæk. Jørgen Højbjerg, Napstjert pr. Jerup.

Aalestrup. Jacob Uldbjerg, Aalestrup.

Aarhus A. Johannes Kortsen, Kristiansgade 27. Tlf. 2073. (Privat: Sølystgade 38).

Aarhus C. Aksel Jensen, Sølystgade 45.

Aarhus F. Chr. Christensen, Falstersgade 47, 2.

Aarhus H. Anders Mikkelsen. Kontor: Børsen, Telf. 5087, privat Bylowsgade 7, 1. Telf. 6119.

Aarhus J. Hans Larsen, de Mezasvej 3, 3.

Aarhus J. B. A. Kjeldsen, Tangen 8.

Aarhus Komm. Bernt Jensen, Falstersgade 31, 1. Telf. 5848.

Aarhus K. J. Ilsøe, Godthaabsgade 8. Tlf. 3278.

Aarhus M. Th. Christiansen, Holbergsgade 16, St.

Aarhus O. M. Nielsen, Læssøgade 47, 1.

Aarhus St. P. Thorendahl, Vestergade 25 A, 2. S. o. G.

Aars. Kr. Larsen, Tingvejen, Aars.
Agerbæk. Louis Hansen, Tofterup.
Agersted. Paptækker Laurits Jensen, Agersted.
Agger. Peter Vinge, Agger pr. Vestervig, Jyll.
Alheden: Fr. Jensen, Skræ pr. Kjellerup.
Aidt. Joh. O. Kjær, Vejerslev pr. Thorsø.
Ansager. Martin P. Marcussen, Ansager St.
Arden. Jens P. Jensen, Arden pr. Arden St.
Assens, Fyn. Laurits Petersen, Ramsherred 47. Telf. 148.
Assens, Jyll. Karl Jensen, Assens pr. Mariager.
Auning. Søren Chr. Sørensen, Auning pr. Auning.
Baistrup. A. Nielsen, Baistrup pr. Tinglev.
Beder-Malling. Andreas Petersen, Malling.
Bjerringbro. Th. Carlsen, Bjerringbro.
Blaahøj. Mads Madsen, Blaahøj pr. Blaahøj St.
Bogense: Chr. Kristiansen, Odense Landevej.
Bov. Heinrich Clausen, Frøslev, (Nørregade) pr. Padderborg.
Brabrand. Chr. Hejredal, Brabrand.
Brahetrolleborg Skovarbejdere. Skovarbejder Rasmus Sølyst, Mellemhaverne pr. Haagerup.
Bramminge. Jacob Sørensen, Bramminge.
Brande. Chr. Olesen, Nørregade. Telf. 162.
Brovst: Chr. P. Christensen, Brovst St.
Bryrup. Chr. J. Christensen, Bryrup St.
Brædstrup. Hans Peter Nielsen, Søgade 25, Brædstrup.
Brønderslev. Peder Duhn, Granly Brønderslev.
Brørup. Th. Thomsen, Folding pr. Brørup.
Bylderup. Theodor Hansen, Jejsing.
Bække. Anders Andersen, Bække.
Bælum. H. M. J. Hansen, Bælum St.
Daugaard. Anton Therkelsen, Daugaard.
Durup. Niels Mølgaard, Durup.
Dybvad. Thomas Sørensen, Dybvad.
Ebeltoft. Niels Jensen, Plantebedet, Ebeltoft.
Ejsing. Jørgen Chr. Nielsen, Geddal, Ejsing pr. Vinderup.
Egernsund. Aug. Hilmer, Egernsund.
Esbjerg. J. H. Ravn, Danmarksgade 45. Telf. 103. Kontortid 9—12 og 3—7.
Faaborg. Karl Eriksen, Odensevej 36.
Faarup. Otto Pedersen, Faarup St.
Faistrup. Karl Hedegaard, Faistrup pr. Mundelstrup.
Ferring. Kr. Krarup, Ferring pr. Bonnet.
Fredericia A. P. M. Olsen, Dronningensgade 59.
Fredericia F. Johannes Petersen, Fynsgade 76.
Fredericia H. Martin Andersen, Prinsensgade 22.
Fredericia K. J. P. Stephansen, Vejlevej. Telf. 936.
Frederikshavn A. J. C. M. Vesterskov, Tuxensgade 6 Telf. 347.
Frederikshavn H. Chr. Jensen, Svendehjemmet.
Fussingø. Niels Rasmussen, Svinding pr. Randers.
Galten. P. Andersen, Galten.
Give. Niels Nielsen, Fredensgade, Give.
Gjern. Las Lassen, Gjern St.
Gjøl-Øland. Marinus Jacobsen, Gjøl pr. Gjøl.
Gjørding. Andreas Nissen, Gjørding By. Gjørding St.
Glamsbjerg. Harald Hvid. Glamsdalen, Glamsbjerg.
Glatved. Anton Andersen, Balle.
Glejbjerg. Jens F. Nielsen, Terpling pr. Glejbjerg.
Gram: Arthur Falck, Gram pr. Gramby.
Graasten. Johs. Koch, Nalmadebro, Graasten.
Grenaa. Rasmus Jensen, Grønland, Grenaa.
Grindsted. Thule Friis, Frederiksberg, Grindsted.
Haderslev. Carl Hansen, Moldrupvej 27.
Hadsten. Jens Sørensen, Vinterslev, Hadsten.
Hadsund. Kristian Jensen, Frederiksberg, Hadsund. Telf. 173.
Hammel. P. S. Dyhr, Hammel.
Hammershøj. Ole Jensen, Hammershøj pr. Viborg.
Handsted-Lundum. Ejnar Falk, Raadved pr. Lundum.
Harboøre. Peder Andersen, Harboøre.
Harlev. Jens Røgen, Fremlev pr. Harlev.
Hasle, Jyll. H. M. Mathiasen, Hasle pr. Aarhus.
Haslund-Ølst. Jens Nielsen, Ølst pr. Randers.
Hee. Jens Lauridsen, Hee, Jylland.
Hellum. Anders Hansen, Hellum By pr. Brønderslev.
Herning. Jens Jensen, Bethaniagade 20. Telf. 462.
Hinnerup. Martin Pedersen, Hinnerup.
Hirtshals. Jens Peter Jensen, Hirtshals pr. Hjørring.
Hjallerup. Anton Christensen, Paghsgade.
Hjerm. Johan Christensen Hjerm.
Hjørring. L. P. Larsen, Strømgade 4. Telf. 751.
Hobro. Martin Mikkelsen, Horsø, Hobro. Telf. 423.
Holstebro A. Chr. Strømvig, Nørregade 33.
Holstebro K. Niels Dalgaard, Lægaardsvej, Holstebro.
Holstebro, St. Anders Andersen, Helgolandsgade 15.
Holsted. Emil Svendsen, Holsted By.
Hornslet. R. Johnsen, Hornslet.
Horsens A. Jens Jensen, Sommerlystgade 8. Tlf. 495.
Horsens H. Simon Dam, Aaboulevard 102, Telf. 1183.
Horsens K. Ludvig Jørgensen, Spedalsø 15.
Houlbjerg. Niels Bengtsen, Houlbjerg pr. Lauerberg.
Hovedgaard. Christian Christensen, Hovedgaard St.
Husby. Rasmus J. Hansen, Tybrind pr. Esby St.
Hvornum. Andreas Hansen, Hvornum pr. Hobro.
Højslev. Jens Larsen, Søby pr. Højslev.
Ikast. Niels Chr. Jensen, Ikast, Ikast. St.
Jelling. J. Munck Petersen, Jelling, Jylland.
Juelsminde. Albert Nielsen, Klakring St.
Karup. Chr. Grove Jensen, Karup.
Kerteminde. Chr. Mogensen, Søndergade 56.
Kjellerup. Fr. Overgaard, Vestergade.
Kolding A. Frants Thomsen, Læssøgade 41, Kolding. Telf. 1305.
Kolding H. S. P. Sørensen, Schørringsvej 12, 1., Kolding.
Kolind. S. P. Sørensen, Kolind.
Kongerslev. Karl Nielsen, Kongerslev, Jyll.
Kristiansfeld. Morten Riis.
Kvissel. Peter Sørensen, Nr. Broens Hus, Kvissel St.
Langaa. Jens Martin Jensen, Gl. Langaa pr. Langaa St.
Laurberg. Valdemar Gabriel, Laurberg.
Laven. Jens Jensen, Alling pr. Laven St.
Lem. Søren Nielsen, Nørre Lem pr. Skive.
Lemvig. Jens Dalgaard, Rødvang, Vangevej, Lemvig.
Lunderskov. Hans Jørgen Jensen, Storegade, Lunderskov.
Lysbro. Jesper Jensen, Lysbro pr. Silkeborg.
Løgstør. Karl Grønning, Vægtergade.
Løgumkloster: Martin Outzen, Løgumkloster.
Løkken. Hans Eskildsen, Løkken.
Løsning. Andreas Christensen, Løsning St. Tlf. 67.
Mariager. Chr. Mikkelsen, Vestergade.
Middelfart. H. C. Schou, Odensevej 62.
Moselund. Lund Kidmose, Engesvang St.
Mou. Martin Svendsen, Mou.
Møgeltønder. Knud Knudsen, Møgeltønder.
Mønsted. Anton Kristensen, De jydske Kalkværker pr. Sparkær.
Mørke. Kjeld Jacobsen, Mørke Mark pr. Mørke St.
Nibe. F. Fagersen, Tyvdalsgade, Nibe.
Nyborg. C. Larsen, Vestervoldgade 6. Telf. 486.
Nykøbing, Jyll. A. Jens Poulsen, Nørrebro, Nykøbing, Jyll.
Nykøbing, Jyll. F. N. P. Christoffersen, Nørregade 40.
Nørre Aaby. Jens Hansen Jensen, Nr. Aaby St. Telf. 133.
Nørre Sundby A. Niels Villadsen, Ryesgade 3. Telf. 1582. Kontortid: 12—1 og 6½—7½.
Nørre Sundby H. Th. Jensen, Vestergade 1, Nørre Sundby.
Odder. Anders M. Sørensen, Nørregade 23.
Odder Skovarb. Søren Rasmussen, Fillerup pr. Odder.
Odense A. Carl Larsen, Ramsherred 15. Telf. 3813.
Odense C. Jacob Hansen, Vesterbro 99.
Odense F. C. Mathiesen, H. C. Andersensgade 62, St. Telf. 3158.
Odense G. P. Rasmussen, Enighedsvej 2, Odense.
Odense H. Anders Jensen, Slotsvej 4.
Odense Komm. K. Jakobsen, Viktoriagade 32, 1.
Odense K. P. Jensen, Jens Bentsensgade 10, 1.
Odense L. P. Th. Thomsen, Kanalvej 40, Odense. Telf. 4761.
Odense M. Chr. Jensen, Kanslergade 5, 1. Sal.
Odense S. P. F. A. Petersen, Vesterbro 112, 3 Sal tv.

Odense Sk. Warberg Jensen, Damhusvej 8, Odense.
Odense St. A. Larsen, Hannerupgaardsvej 51, 1. Telf. 3379.
Onsild. Th. Thomassen »Solhjem« Onsild St. Telf. 4.
Ormslev. Peder Sørensen, Ormslev St.
Oue. Johs. Olsen, Houtved pr. Hobro.
Over Jerstal. Niels Glimberg, Alkjær pr. Over Jerstal.
Pandrup. Niels Steffensen, Skadebæk pr. Kaas.
Pindstrup. Harry Nielsen, Ringsø pr. Pindstrup.
Randers A. S. Simonsen, Viborgvej 18, St. Telf. 2296.
Randers F. Jens Chr. Sørensen, Fjordgade 9, 1.
Randers J. S. A. Nielsen, Nørrebrogade 70.
Randers K. P. C. Nielsen, Kirkegade 16. Telf. 1571.
Randers M. Chr. Jensen, Fortunavej 2.
Ranum: Jakob Larsen, Ranum.
Ribe. Jørgen Johansen, Præstegade 390, Ribe.
Ringe. Johs. Hansen, Villavej.
Ringkøbing L. Chr. Lauridsen, Nørregade 15.
Rudkøbing. Georg F. A. Riis, Nørregade.
Ry. Magnus Voetmann, Gl. Ry pr. Ry St.
Ryomgaard. Niels Petersen, Ryomgaard.
Rødding, Nørrejylland. Povl Graugaard, Rødding Hede pr. Skive.
Rødding, Sønderjylland. Friderich Jensen, Rødding, Sdr. Jylland.
Rønbjerg. Rs. Carlsen, Hvide Mose, Vinderup.
Seest. Jakob M. Jakobsen, Seest pr. Kolding.
Silkeborg A. Søren Peter Poulsen, Holbergsg. 25.
Silkeborg St. Th. Andersen, Lyngbygade 88.
Sindal. Niels Peter Jensen, Nørregade 44.
Skaade. Kr. Nielsen, Langballe pr. Maarslet.
Skagen. Karl A. Woller, Vesterby Skagen.
Skanderborg. Høier Malthasen, Banegaardsvej 10.
Skarehage. Kristian Sørensen, Ejerslev, Nykøbing M.
Skelund. Chr. Haakonsen, Visborg pr. Visborg St.
Skive A. Jens C. Rasmussen, Sallinggade 8.
Skive K. Th. Thomsen, Kirkegade 7.
Skjern. Chr. Skaarup, Østergade 46. Telf. 179.
Skjød. Jens Olesen, Sønderskov pr. Hammel.
Skovarbejderne. Magnus Stobberup, Dagnæs pr. Horsens.
Skærbæk. Chr. Mærsk, Skærbæk.
Skørping. Frits Møller, Ræbild pr. Skørping.
Sparkær. Niels Chr. Jeppesen, Sparkær St.
Stenderup. S. Sørensen, Stenderup.
Stenstrup. Rasmus Hansen (Mathiasen) Dognshøjrup Kirkeby pr. Stenstrup St.
Stenvad. C. M. Jokumsen, Ørbæk pr. Ramten.
Stevn. Karl M. Christensen, Ringelvig pr. Hadsund.
Stevnstrup. Peder Olesen, Stevnstrup.
Stilling. Harald Nielsen, Stilling St.
Stoholm. Kr. Balling, Stoholm.
Struer. Jens Chr. Jensen, Bryggegade 4, Struer.
Støvring. Jens Chr. Jensen, Støvring.
Svendborg. Chr. Mikkelsen, Dronningholmsvej 33. Tlf. 457. Kontor: Teaterpassagen. Telf. 361.
Svendstrup. Buus Eliasen, Svendstrup.
Svindinge. Johs. Madsen, Svindinge pr. Øxendrup.
Sæby. A. C. Nielsen, Søndergade 15, Sæby.
Søby-Sall. J. Chr. Thomsen, Tulstrup pr. Sall St.
Sønderborg. J. Philipsen, Fagforeningshuset, Bjerggade 7. Telf. 16.
Sdr. Felding. Niels Kjergaard. Sdr. Felding.
Sønder Omme. Martin Jensen, Stakroge St.
Taars. Vilhelm Christiansen, Amdal pr. Ilbro.
Tange. Jens Vestermark, Ans pr. Ansby.
Tarm. N. Chr. Jensen, Tarm.
Tavlov. Karl Vilhelmsen, Sdr. Vilstrup pr. Eltang.
Thisted. Chr. Iversen, Kastet 25.
Thorsager. Vilh. Pedersen, Thorsager St.
Thorsø. Alfred Thomsen, Thorsø.
Tilst. Nikolaj Lajer, True Mark pr. Mundelstrup.
Tinglev. Banearb. Vilh. Jakobsen, Tinglev.
Tinning. Arent Madsen, Foldby Hede pr. Hinnerup.
Tistrup. J. Thomsen, Gaarde St.
Toustrup. Albert Nielsen, Toustrup pr. Toustrup St.
Tranbjerg. G. Møller, Sleth pr. Tranbjerg.
Troldhede. Carl Bevensee, Troldhede.
Trustrup. Søren Christensen, Trustrup.
Tylstrup. Jens Chr. Jensen, Aalborgvej, Tylstrup St.
Tønder. Hans L. Jensen, Markgade.
Tørring. Peter Christensen, Staugaards Mark pr. Tørring.
Udbyneder. Kr. Sørensen, Havndal St.
Uggelhuse. Chr. Christensen, Floes Skov pr. Uggelhuse.
Ulstrup. Marius Sørensen.
Vamdrup. Morten Sørensen, Havegade.
Varde. Rasmus Hansen, Hjertingvej 11, Varde.
Vejen. J. Chr. Bach, Rolighedsvej 15. Telf. 167.
Vejle A. Mads Madsen, Gl. Havn 20.
Vejle F. Jens Nielsen, Gl. Havn 36. Telf. 1585.
Vejle K. Chr. Dahl Hansen, Ribevej 16, 1.
Vejle M. Aksel Nielsen, Koldingvej 40.
Viborg. P. Mathiasen, Nørregade 4.
Viby, Jyll. Jens Olsen, Vestergaardsvej, Viby, Jyll.
Vigerslev. Marius Eriksen, Komigen pr. Langesø.
Vildbjerg. Anders Laursen, Vildbjerg.
Vinderup. Marius Nielsen, Havevej.
Vojens. Jørgen Hesselberg, Jegerup ved Vojens.
Voldby. Niels A. Nielsen, Voldby pr. Hammel.
Voldum. Søren Knudsen, Hørning Volk Mølle St.
Volstrup. Karl Pedersen, Volstrup St.
Vraa. Niels Chr. Nielsen, Mejerigade 4, Vraa St.
Ølgod. Johs. Schmidt, Nymandsgade.
Ørnhøj. Chr. Cedergren Beck. Grønbjerg.
Østbirk. Th. Jensen, Vestbirk Fabrik pr. Gammelstrup.
Øster Vraa. Karl Christensen, Øster Vraa.

SJÆLLAND OG ØERNE:

Aakirkeby. Harald Køhlert, Aaker pr. Aakirkeby.
Allinge-Sandvig. S. Wahlstrøm, Strandvejen, Allinge, Bornholm.
Asnæs. L. P. Jørgensen, Tolsager pr. Asnæs.
Ballerup. Aug. Christensen, Andelsboligforen., Ballerup.
Birkerød. Oluf Andersen, Bakkevej.
Bloustrød. Adolf Jensen, Vassingerød Old pr. Farum St.
Bornh. Skovarb. Hans Westh, Nydamshus pr. Aakirkeby.
Borup. Carl Jacobsen, Nørre Dalby, Borup St.
Esrom. N. P. Nielsen, Tumlinghus pr. Esrom.
Faxe. Hans Bay Hansen, Egedevej, Faxe.
Faxe Ladeplads. Jens P. Pedersen, Hulhøj Faxe Ladeplads.
Fensmark. Carl G. Clausen, Fensmark Forsamlingshus pr. Olstrup St.
Fredensborg. Julius Hansen, Grønholt, Fredensborg.
Frederikssund. Hans St. Larsen, Lundevej, Frederikssund. Telf. 206.
Frederiksværk P. Larsen, K. A. Larsensgade 10. Telf. 166.
Gadevang. Jens Jensen, Gadevang, Hillerød St.
Glumsø. Anders Petersen, Glumsø Præstemark, Glumsø.
Glostrup. P. Chr. Jørgensen, Godsbanevej 11, Glostrup.
Grænge. Niels Chr. Hansen, Grænge pr. Grænge St.
Græsted. Martin Henriksen, Græsted.
Gudhjem. Hans Jensen, Gudhjem, Bornholm.
Gørlev. Peder Pedersen, Rye pr. Gørlev.
Gørslev. P. Johansen, Gørslev Nyvang, Østervang St.
Haarlev. Niels P. Olsen, Himlingøje pr. Vallø.
Hasle, Bornholm. Jenus Espesen, Degnekrogen, Clemens pr. Hasle, Bornholm.
Haslev. Vald. Jørgensen, Kirkepladsen, Haslev.
Havdrup. Vilh. Christiansen, Havdrup Telf. 113.
Hedehusene. Lars Petersen, Fabriksvej, Hedehusene.
Helsingør A. Chr. Thelin, Andelsboligforeningens Hus Nr. 3, Gurrevej, Helsingør.
Helsingør F. C. C. Petersen, Lille Lundegade 7, St.
Helsingør S. L. P. Poulsen, Sudergade 13.
Herfølge. Julius Larsen, Svansbjerg pr. Herfølge. Telf. Herf. 65.
Herlev. C. J. Andersen, Vandværksvej, Herlev.
Herlufmagle. Frede Larsen, Gelsted pr. Herlufmagle.
Hillerød. H. P. Jensen, Østergade 2. Tlf. 312.

Holbæk. Carl V. Jensen, Holbæk.
Holeby. Lars Chr. Jensen, Erindlev pr. Rødby.
Hvalsø. Niels Larsen, Nr. Hvalsø pr. Hvalsø.
Hørsholm. Chr. Nielsen, Sandbjerg pr. Hørsholm Telf. 383.
Hørve. Rasmus Ryberg, Hørve.
Ivigtut. Ernst Sonne Nielsen, Kryolitarbejder, Ivigtut, Grønland. (Adr. Gl. Torv 22).
Jyderup. P. Andersen, Teglværksvej, Jyderup St.
Jydstrup. Hans Fr. Petersen, Jydstrup pr. Ringsted.
Kallundborg. Rasmus Laursen, Baggraven 3, 2. Telf. 512.
Karise. Hans P. Andersen, Haarlev Overdrev pr. Karise.
Knabstrup. Sofus Lindegaard, Knabstrup Teglværk, Knabstrup.
Kongsted. Jens Rasmussen, Rønnede Kro pr. Rønnede.
Korsør. Alfreds Sørensen, Baggade 18. Telf. 308, privat 411.
Køge A. Johs. A. Jensen, Ølsemagle Lyng pr. Køge.
Køge G. P. Madsen, Søvang pr. Køge.
Køge K. Chr. Christiansen, Vestergade 19.
Langebæk. Axel Jensen, Kallehave pr. Kallehave St.
Lyderslev. Stockholm Petersen, Lyderslev pr. Storehedinge.
Lyngby. H. Mortensen, Lyngby Hovedgade 102 D.
Lynge. Nicolai Larsen, Lynge By pr. Lynge St.
Maarum. Aug. Svendsen, Ejlstrup pr. Helsinge.
Maribo. Johs. Petersen, Nørre Søgade 5.
Møen. H. P. Larsen, Udby pr. Stege. Telf. 164.
Nexø. Jens Hansen, Nyboder.
Nivaa. Jørgen Jørgensen, Sletten, Humlebæk.
Nykøbing F. Thorvald Rasmussen, Lollandsgade 6.
Nykøbing Sj. Laur Larsen, Algade 42, Nykøbing Sj.
Nysted. H. C. Madsen, Østergade 7.
Næstved. Frands Petersen, Amtmandsgade 9. Tlf. 880. (Privat 813.).
Nørre Alslev. Johs. Jensen, Orehoved.
Odsherred. Viggo Larsen, Glostrup Overdrev pr. Nykøbing Sj.
Ousted. Ole P. Hansen, Ny Ousted pr. Lejre.
Præstø. Ole Chr. Petersen, Grønnegade 151.
Refsnæs. N. P. Offersen, Aagerup, Kallundborg.
Ringsted. Vilh. Andersen, Søndergade. Telf. 421.
Roskilde. Axel Petersen, Støden 5. Telf. 813.
Ruds-Vedby. Oluf Lorentzen, Vedby Skov, Ruds-Vedby
Rødby. Aage Mogensen, Sædinge pr. Rødby.
Rødvig. Peder Henrik Pedersen, Rødvig.
Rønne. Helfred Nielsen, Ny Østergade 40.
Samsø. Jens S. Henriksen, Koldby pr. Koldby.
Siersley Jakob Jakobsen, Ringe pr. St. Hedinge.
Skelskør. Anders Jensen, Ahlgade.
Skibby. Magnus Madsen, Østby pr Skibby.
Skævinge. Holger Jensen, Borup pr. Skævinge. Telf. Skævinge 85.
Slagelse A. Vilh. Brodersen, Bredegade 44.
Slagelse F. Vilh. Christiansen, Volden 4. Telf. 424.
Sorø. A. P. Christiansen, Søndergade 18. Telf. 309.
Stenlille. J. P. Johansen, Stenlille, Stenlille St.
Storehedinge. P. Rasmussen, Rengegade 109.
Strøby. Kristen Pedersen, Strøby pr. Strøby.
Stubbekøbing. Chr Olsen, Carlsfeldtvej.
Svaneke. Karl Jørgensen, Hullebakken, Svaneke.
Svinninge. Hans V. Christiansen, Svinninge.
Søllerød. Laurits Nielsen, Trørød pr. Vedbæk.
Taarnborg. Carl Rasmussen, Halseby pr. Korsør.
Taastrup. Ejner Petersen, Klovtofte pr. Taastrup Telf. 276.
Thoreby. Johs. Jensen, Flintinge pr. Flintinge.
Thorkildstrup. Ejnar Jensen, Thorkildstrup Mark pr. Roskilde.
Tureby. Ejnar Nielsen, Høstentorp pr. Tureby.
Tikøb. Vilh. Larsen, Borsholm Overdrev pr. Hellebæk.
Tingsted. Rudolf Rasmussen, Stubberup pr. Tingsted.
Tølløse. Jens P. Hansen, Trekronervej, Tølløse St.
Vejby-Tibirke. Laurits Petersen, Vejby pr. Helsinge.
Vemmelev. Karl Hansen, Forlev By Forlev St.
Vemmetofte. N. P. Pedersen, St. Spjellerup pr. Karise.
Viby. Christian Hansen, Gl. Viby, Viby St., Sjælland.
Viskinge. Peter Madsen, Stenrand pr. Svebølle.
Villingebæk. William Olsen, Villingebæk, Dronningemølle.
Vordingborg. Chr. Larsen, Mathiesensvej pr. Masnedsund. Telf. 466.
Væggerløse. N. L. Nielsen, Højet pr. Væggerløse.
Værløse. Julius Andersen, Bringe pr. Ballerup.

HOVEDKONTOR & SEKRETÆRERNE.

H. C. Andersensgade 14.

Telf. **Central 2140,** med Omstilling til samtl. Kontorer.
Formand M. C. Lyngsie. (Bolig, Telf. Bagsværd 97.)
Hovedkasserer Johs. Sørensen. (Bolig, Telf. Vester 205 x).
Sekretær Chr. Sørensen. (Bolig, Telf. Amager 5645).
Sekretær Georg Hansen. (Bolig, Telf. Bagsværd 81).
Sekretær N. P. Hansen. (Bolig, Telf. Byen 6851).
Sekretær Otto Jespersen. (Bolig, Telf. Nora 4366).
Sekretær P. Johansen.
Sekretær N. C. Christensen. (Bolig, Byen 2273 y).
Sekretær L. P. Olsen.
Bogholder Chr. Nielsen.

HOVEDBESTYRELSE.

Valgt af den samlede Kongres.

Formand M. C. Lyngsie. Hovedkasserer Johs. Sørensen. Sekretær Chr. Sørensen, Forretningsfører Hans Nielsen, Adrs. Hovedkontoret (Bolig: Løkkegade 27, Aalborg. Telf. 1515). Forretningsfører Axel Olsen, Adrs. Hovedkontoret. (Bolig, Telf. Taga 3006). Forretningsfører Valdemar Petersen. Adrs. Hovedkontoret. (Bolig: Ivar Hvidtfeldtsgade 8, Aarhus. Telf. 1948).

Valgt af København & Omegn.

Forretningsfører Sophus Mortensen, Adrs. Hovedkontoret. (Bolig, Telf. Nora 3212). Th. Pedersen, H. C. Andersensgade 10, K. Telf. C. 14033. Niels Rasmussen, Kapelvej 55, N. Telf. 3496. C. Brun, Admiralgade 22, 1. Telf. 5170. Sofus Larsen, Aarhusgade 80, 4. Ø. Telf. Øbro 1054 y. (Privat Telf. Str. 340 x). — — **Man bedes erindre, at Postdistriktets Bogstav altid skal vedføjes paa Breve.**

Valgt af Jylland og Fyn.

Forretningsfører Carl Drejer, Nylandsvej 37, 2. Kbh. F. Telf. 11,240.

J. H. Ravn, Danmarksgade 45, Telf. 108, Esbjerg. Marius Sørensen, Ulstrup. Chr. Mikkelsen, Dronningholmsvej 33. Telf. 361. Svendborg. Johs. Kortsen, Kristiansgade 27, Aarhus. Telf. 2073, Aarhus. Hans Henrichsen, Vestergade 14, Aabenraa.

Valgt af Sjælland og Øerne.

Forretningsfører Jens Larsen, Kildemarksvej 14. Telf. 209, Næstved.

Viceforretningsfører H. P. Jensen, Østergade 2, Telf. 312, Hillerød. Vilh. Brodersen, Bredegade 44, Slagelse. Andr Nielsen, Paradisgade 10, Rønne, Bornholm. Axel Petersen, Støden 5. Telf. 813, Roskilde.

Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Formand Johannes Nielsen. Næstformand J. P. Johannessen. Regnskabsfører Chr. Pedersen, Nørre Søgade 29, København K. Telf. 9961.

Samtlige Afdelinger er tillige Afdeling af »Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark«. Der er i alle disse Afdelinger oprettet Arbejdsanvisningskontorer med Kontrol og Udbetaling af Understøttelse til Kassens arbejdsløse Medlemmer.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 15 | 14. November | 1923 | 28. Aarg.

Roekonflikten endt.

De gridske Roedyrkere maatte neje sig. — Strejke og Sympatistrejke afblæst.

I forrige Numer af Fagbladet gjorde vi rede for den Konflikt, der var opstaaet overfor 2 Roedyrkerforeninger, »Nykøbing Falster« og »Vestsjælland«, hvis Medlemmer, endskønt de havde indkasseret den Fordel, der laa i den ekstraordinære Lønnedsættelse for Roearbejdet, alligevel ikke vilde betale den Efterbetaling, som var en Forudsætning herfor.

Vi meddelte, hvorledes Landarbejderforbundet havde varslet Strejke for Roearbejdet, og hvorledes vi derefter havde givet Sympatistrejkevarsel overfor de Fabriker, der oparbejdede Roerne fra de gridske Dyrkere.

Under Pres af disse Varsler kom der Forhandlinger igang, og det lykkedes forholdsvis hurtigt at naa til en Ordning med Roedyrkerne paa Falster, der indgik paa at betale den overenskomstmæssige Pris og yde Efterbetaling.

Anderledes stillede man sig i Vestsjælland. Her var Dyrkerne hverken til at hugge eller stikke i. Et Forslag som det, der var tilvejebragt i Nykøbing, nægtede deres Bestyrelse at anbefale, og da vi gennemtvang, at det alligevel skulde forelægges en Generalforsamling, blev det forkastet der.

Da det under disse Omstændigheder saa ud til, at Strejken maatte blive til Virkelighed, fremmede Arbejdsgiverforeningen sin Protest imod Strejkens Lovlighed til Den faste Voldgiftsret. Voldgiftsretten kom imidlertid til det Resultat, at Strejkevarslet var lovligt nok og afsagde en Kendelse, som vi gengiver her, da den har principiel Betydning. Den lyder saaledes:

UDSKRIFT

af

Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Oktober 1923 i Sag Nr. 713: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne.

Efter at det ved Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 704 var fastslaaet, at der ikke bestod nogen kollektiv Overenskomst mellem Landarbejderforbundet paa den ene Side og Sukkerroedyrkerforeningen »Vestsjælland« og Nykøbing F. Sukkerroedyrkerforening paa den anden Side, i Kraft af hvilken Landarbejderforbundets Medlemmer kunde kræve en Efterbetaling for det i 1922 udførte Arbejde med Pasning og Optagning af Sukkerroer, har Landarbejderforbundet varslet Strejke overfor de to Roedyrkerfoeninge for paa denne Maade at søge Kravet om Efterbetaling gennemført. Endvidere har Dansk Arbejdsmandsforbund under 2. Oktober d. A. fremsendt første Varsel om Sympatistrejke overfor A/S Sukkerfabriken »Vestsjælland« og Sukkerfabriken »Nykøbing F.«, hvilke Fabriker modtager de nævnte Sukkerroedyrkerforeningers Roer til Oparbejdelse.

Under denne Sag paastaar Dansk Arbejdsgiverforening nu paa de 2 Fabrikers Vegne det fremsendte Varsel om Sympatistrejke kendt ugyldigt. De paaberaaber sig, at de nævnte Roedyrkerforeninger staar udenfor Arbejdsgiverforeningen og slet ikke kan betragtes som Arbejdsgiverorganisationer, idet det angives ikke at ligge indenfor deres Formaal at afslutte kollektive Overenskomster med Arbejdere. De har derimod givet Afkald paa at gøre den formelle Indsigelse gældende, at Varslet om Sympatistrejke ikke — i Overensstemmelse med det under Den faste Vold-

giftsrets Sag Nr. 108 afsluttede Forlig — er fremsendt af De samvirkende Fagforbund.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Da der maa antages at foreligge en lovlig Arbejdskonflikt mellem Landarbejderforbundet og Roedyrkerforeningerne, og da Hovedorganisationerne ved Septemberforligets Punkt 2 har forbeholdt sig Ret til at gribe ind i løbende Konflikter ved Iværksættelse af Sympatiaktioner, findes de Indklagede at maatte frifindes. Sagens Omkostninger findes Parterne at burde betale med 150 Kr. hver.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

Herefter fastsattes Strejkens Ikrafttræden til Mandag den 5. November ved normal Arbejdstids Begyndelse, og da det var kommet saavidt, og de nye Forhandlinger, som var blevne førte i Arbejdsgiverforeningen, heller ikke havde bragt noget Resultat, greb Forligsmanden ind. Han sammenkaldte de stridende Parter til et Møde i København, Fredag den 2. November, og efter Forhandlinger, der varede fra Kl. 1½ Fredag Middag til Kl. 1½ om Natten, stillede Forligsmanden et Forslag, som tiltraadtes af alle Parter, og det ser saaledes ud:

Mødet hos Forligsmanden den 2. November 1923.

Mæglingsforslag

vedrørende Konflikten mellem Vestsjællands Roedyrkerforening, Landarbejderforbundet i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund.

For Lugning og Optagning af Sukkerroer betaler Vestsjællands Roedyrkerforening for Aarene 1922 og 1923 efter samme Regler, som der er truffet Overenskomst om mellem Landarbejderforbundet og De samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger, nemlig pr. Td. Land Værdien af 60 Centner Sukkerroer, men beregnet efter Vestsjællands Sukkerfabriks Betalingsregler. Under Hensyn til, at der ikke har været oprettet nogen Overenskomst mellem Parterne om Betalingen for 1922 og 1923, gives der dog et ekstraordinært Afdrag, der beregnes med 7 Kr. pr. Td. Land i Efterbetalingen for 1923.

Særaftaler om andre Betalingsvilkaar, som har juridisk Gyldighed, omstødes ikke af denne Overenskomst.

Roedyrkerforeningen har intet økonomisk Ansvar for, at Foreningens enkelte Medlemmer eventuelt ikke opfylder deres Pligt i Henhold til denne Overenskomst.

De af Dansk Arbejdsmands Forbund og Landarbejderforbundet varslede Strejker aflyses.

sign. **J. Dalhoff.**

Foranstaaende Mæglingsforslag tiltrædes.

For Vestsjællands Roedyrkerforening.
sign. **Frederik Olsen.** **Jørgen Rasmussen.**
sign. **P. C. Poulsen.**

For De samvirkende Fagforbund.
sign. **Vilh. Nygaard.**

For Dansk Landarbejderforbund.
sign. **Oscar Levinsen.**

For Dansk Arbejdsmands Forbund.
sign. **Chr. Sørensen.**

Det var jo en ordentlig Dukkert for d'Herrer.

Fra først af vilde de slet ikke tale med Arbejdernes Organisationer. Da de blev tvungne hertil, vilde de oprindelig ikke høre Tale om Efterbetaling, gik senere til at tilbyde Betaling efter et Centner-Antal, der skulde ligge langt lavere end i det øvrige Land og forfægtede dette Standpunkt med Drabelighed, endskønt hele den offentlige Mening i Landet vendte sig imod dem, og selv Blade som »Børsen« og »Berlingske Tidende« erkendte, at Arbejderne var i deres gode Ret. Først i allersidste Øjeblik, maatte de flygte fra den ene Skanse efter den anden og gaa ind paa Arbejdernes Krav.

Landarbejderforbundet har bevidnet Dansk Arbejdsmands Forbund sin Taknemlighed i Anledning af den Stilling, vor Organisation har taget i denne Sag, og saavel Landarbejderforbundets som vore Medlemmer har Grund til at være glade for den her fremskaffede Ordning, i Henhold til hvilken de kan faa deres fortjente Penge hos de nærige Roedyrkere.

Endelig maa det antages, at denne Omgang var den gode Roedyrkerforening en Lære, saadan at man i Fremtiden kan komme til at forhandle og slutte Overenskomst med dem paa samme Maade som med andre Mennesker.

Chr.

Interiør fra Kalk- og Teglværkarbejdernes Delegeretmøde i Rømersgade 22, den 30. og 31. Oktober.

Vore Delegeretmøder.

Jævnfør Forbundets Love har der sidst i Oktober og først i November været afholdt en Række Delegeretmøder for de af vore Brancher, der har Landsoverenskomst.

I 1920—21 og 22 afholdtes disse Møder som bekendt ikke, da man jo klarede sig gennem Foraarets Lønkonflikter ved de saakaldte generelle Ordninger. Heldigvis, tør vi vel sige, synes Bunkeforhandlingernes Tid nu at være forbi, og vort Forbund indleder da Foraarets Kampagne ved at indkalde sine Delegeretmøder, hvoraf det første afholdtes Fredag d. 26. og Lørdag d. 27. Oktober og omfattede

Jærn- og Metalindustriens Branche.

Der var ialt fremmødt 108 Repræsentanter fra 63 Afdelinger repræsenterende 6728 Medlemmer. *Formand M. C. Lyngsie* aabnede Mødet og bød de fremmødte Repræsentanter velkommen; gav en kort Oversigt over den faglige Situation og sluttede med at ønske Delegeretmødet Held til det forestaaende Arbejde.

Axel Olsen valgtes til Dirigent.

Chr. Sørensen foreslog en Arbejdsplan for Delegeretmødet, og gik straks igang med at gennemgaa Overenskomsten, idet denne oplæstes Paragraf for Paragraf, hvorefter disse gjordes til Genstand for en saglig Drøftelse, og de fremsatte Ændringer sattes sluttelig under Afstemning.

Da de to Dage var gaaet, var Stoffet grundig behandlet, og Forslaget, som Forhandlingsudvalget skal gaa til Forhandlingsbordet med, var udarbejdet og udarbejdet paa en nøgtern og ædruelig Maade, som et Udtryk for det Mindstemaal, hvorunder vore Tusinder af Skibsværfts- og Støberiarbejdsmænd kan tænke sig at forny den bestaaende Overenskomst.

Efter at der var ført en til Tider hæftig Debat om Formerforbundets Forsøg paa at fiske vore Medlemmer og Smedeforbundets Overenskomstforlængelse, der endte ude i den andensteds i Bladet omtalte Resolution; gik man over til at vælge Forhandlingsudvalg. Hertil valgtes:

For København:
C. C. Olsen, Støberiarbejdernes Afdeling.
Viggo Larsen, — —
C. Gram, Fabrikarbejdernes —
A. Adamsen, Skibsværftsarbejdernes —

For Jylland og Fyen:
P. Thorndahl, Aarhus.
J. Tranholm, Aalborg.
H. C. Schou, Middelfart.

For Sjælland og Øerne:
S. P. Poulsen, Helsingør.
H. C. Hansen, Næstved.

Kalk- og Teglværksarbejdernes Branche.

Tirsdag d. 30. og Onsdag d. 31. var Kalk- og Teglværkernes Delegerede indkaldt; der var ialt fremmødt 132 Repræsentanter fra 110 Afdelinger repræsenterende 5571 Medlemmer. —

Ogsaa her indledede *Formanden* med en Oversigt over den faglige Situation og et hjertelig Velkommen til Kammeraterne, der var fremmødt. Efter at *Axel Olsen* var valgt til Dirigent, tog Forretningsfører *Hans Nielsen* fat og gennemgik Overenskomsten Stykke for Stykke, hvortil de forskellige Ændringer stilledes og diskuteredes.

Da Dirigenten efter to Dages Forløb kunde hæve Delegeretmødet, var der tilvejebragt et Forhandlingsgrundlag, som det nedsatte Udvalg trøstig kan arbejde videre med, intet blev forsømt og intet blev glemt. Til, sammen med Hovedledelsens Repræsentanter, at føre de videre Forhandlinger valgtes:

For København:
M. Svendsen, Fabrikarbejdernes Afdeling.

For Jylland og Fyen:
A. Hilmer, Egernsund.
Chr. Larsen, Aalborg.
R. Hansen. Stenstrup.

For Sjælland og Øerne:
L. Petersen, Hedehusene.
J. Jørgensen, Nivaa.

Murerarbejdsmændenes Branche.

Den 2. og 3. November samledes Murerarbejdsmændenes Repræsentanter i et Antal af 94 fra 70 Afdelinger og repræsenterende ca. 5,000 Medlemmer.

Lyngsie indledede og lagde Forsamlingen paa Sinde, hvor vigtig det forestaaende Arbejde er for alle de Hjem, hvis dyreste Interesser vi er sat til at varetage, og Forholdene er jo yderligere, at Murerarbejdernes Lønvilkaar rækker betydelig videre end netop til de Rammer, som Brancheoverenskomsten fastsætter. Gik derefter over til at omtale den faglige Situation og sluttede med et hjærtelig velmødt.

Til Dirigent valgtes *Jens Larsen.*

Axel Olsen indledede Forhandlingerne og oplæste Overenskomsterne samt gjorde sine Bemærkninger til de enkelte Paragrafer; idet han oplyste, at der forelaa to Overenskomster med vedføjede Priskuranter, nemlig Overenskomsten med Murermestrenes Centralforening og Landhaandværkernes Overenskomst.

Da Overenskomsterne og Priskuranterne var færdigbehandlede, valgtes, i Lighed med paa foregaaende Delegeretmøder, Forhandlingsudvalg, der sammen med Hovedledelsens Repræsentanter skal føre de kommende Forhandlinger. Hertil valgtes:

For Jylland og Fyen:
J. C. M. Vesterskov, Frederikshavn.
Chr. Hansen, Aalborg.
J. Jensen, Horsens.

For Sjælland og Øerne:
Fr. Petersen, Næstved.
Chr. Thelin, Helsingør.

Sukkerfabriksarbejdernes Branche.

Delegeretmødet afholdtes d. 6. November og talte 32 Deltagere for 9 Afdelinger, repræsenterende noget over 3,000 Medlemmer.

I Lighed med de forrige Møder indledede Formand *M. C. Lyngsie* med en Oversigt over Arbejdsforholdene, som de har formet sig siden sidste Overenskomstfornyelse, og dvælede ved

Arbejdsgiverforeningens Opsigelse af Overenskomsten om Ottetimersdagen, fastslog som ved tidligere Delegeretmøder, at Betingelserne for overhovedet at tale med Arbejdsgiverne om ny Overenskomst var, Ottetimersdagen helt og ubeskaaret indført i vore Overenskomster, troede iøvrigt ikke at man for Alvor tænkte paa at tage Kamp med os om dette Spørgsmaal, dertil har Lærepengene i 1921 og 22 været for store; bød sluttelig de fremmødte Delegerede velkommen.

Til Dirigent valgtes *Jens Larsen.*

Sophus Mortensen gennemgik og kommenterede de enkelte Paragrafer i Landsoverenskomsten, hvorefter den almindelige Diskussion tog sin Begyndelse. Saa godt som alle de fremmødte Delegerede havde Ordet, og Stoffet var grundig gennemarbejdet, da Dirigenten ved Sekstiden kunde slutte Mødet.

Til Forhandlingsudvalg valgtes:

Laur. Petersen, Assen.
P. Petersen, Gørlev.
P. F. A. Petersen, Odense.
Th. Rasmussen, Nykøbing F.
H. P. Larsen, Møen.

De faglærte Jern- og Metalarbejdere og Arbejdsmændene.

En Udtalelse fra Delegeretmødet for Jernindustriens Arbejdsmænd.

I Fortsættelse af tidligere Meddelelser her i Fagbladet dels om den Overenskomstfornyelse, som de faglærte Jern- og Metalarbejderes Centralorganisation har foretaget og dels om Formerforbundets Etableren sig som »Støberiarbejderforbund«, kan vi nu meddele, at hele dette Forhold var Genstand for Drøftelse paa det Delegeretmøde, som Jernindustriens Arbejdsmænd afholdt i København den 26. og 27. Oktober, for at tage Stilling til Spørgsmaalet om eventuel Fornyelse af vor Landsoverenskomst.

Resultatet af Drøftelserne foreligger i et Brev, som vort Forbund har tilstillet De samvirkende Fagforbund, og som lyder saaledes:

den 29. Oktober 1923.

Til
De samvirkende Fagforbund i Danmark,
her.

Fredag den 26. og Lørdag den 27. ds. afholdtes i Dansk Arbejdsmandsforbund Delegeretmøde for Jernindustriens Arbejdsmænd for at drøfte Betingelserne for eventuel Forlængelse af vor Landsoverenskomst med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.

Paa dette Møde fremførtes fra mange Sider en meget stærk Kritik af, at Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark ved at forny de hidtil gældende Overenskomster for Jern- og Metalindustriens faglærte Arbejdere — uden at opnaa andet derved end at faa den Augustregulering, som kunde have været naaet uden Fornyelse, og at faa fastslaaet, at intet Medlem af et til Centralorganisationen hørende Forbund efter 1. Februar 1924 »ved *Timelønsarbejde* erholder en mindre Betaling end 95 Øre«, hvilket er det samme, som Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer havde som Mindstebetaling ved *Timelønsarbejde* forinden Augustregulering og 3 Øre mindre end vore Medlemmer nu oppebærer som Mindstebetaling ved Timelønsarbejde — har vanskeliggjort de øvrige Fagorganisationers og ikke mindst Arbejdsmændenes Arbejde for Tilvejebringelsen af de bedst mulige Betingelser for Fornyelse af vore Overenskomster indenfor denne Industri.

Der paalagdes vor Forbundsledelse at bringe denne alvorlige Misbilligelse af de faglærte Metalarbejderes Organisation til de ærede Fagforbunds Kundskab.

Efter at Overenskomstspørgsmaalet var behandlet til Ende, rejstes fra Forsamlingen Krav om, at Dansk Arbejdsmandsforbund selv skulde protestere, og ogsaa Krav om, at De samvirkende Fagforbund skulde protestere mod, at Dansk Formerforbund har taget Navneforandring og nu ogsaa kalder sig »Støberiarbejderforbund«.

Det krævedes, at vi skulde foranledige, at de ærede Fagforbund i Partipressen oplyste, at der ikke hverken fra Fagforbundenes eller Dansk Arbejdsmandsforbunds Side forelaa noget som helst om, at dette be-

tød, at Støberiarbejdernes Plads nu var i det saakaldte »Former- og Støberiarbejderforbund.«

Med stort Besvær lykkedes det vor Forbundsledelse at forhindre en Beslutning om, at saadan Meddelelse enten fra De samvirkende Fagforbund eller Dansk Arbejdsmandsforbund skulde tilgaa Partipressen, og Resultatet af Diskussionen blev, at Forsamlingen, der bestod af 108 Repræsentanter for 63 Afdelinger, omfattende 6728 organiserede Arbejdsmænd i Jern- og Metalindustrien, vedtog at slutte sig til en af vor Afdeling for Støberier og Maskinværksteder i Aarhus tidligere vedtagen Resolution, der vistnok allerede er fremsendt til de ærede Fagforbund, og er saalydende:

Resolution.

Generalforsamlingen den 19. Oktober 1923 protesterer imod, at Formerforbundet kalder sig »Støberiarbejderforbund«.

Støberiarbejdsmændene har aldrig ønsket at blive Medlemmer hos Formerne, i hvert Fald da ikke i Aarhus, og vi tror heller ikke noget andet Steds her i Landet, og saa kan vi ikke indse, at Formerforbundet har Ret til at pynte sig med Støberiarbejdernes Navn.

Vi protesterer imod dette, som vi finder i Strid med De samvirkende Fagforbunds Love og i Strid med de Forudsætninger, under hvilke Dansk Arbejdsmandsforbund vedtog at annullere sin Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund. Endelig finder vi det i høj Grad forkasteligt, at Formerforbundet vil søge at fiske Medlemmer blandt Medlemmerne af Dansk Arbejdsmandsforbund, med hvilket Formerforbundet har en endnu bestaaende Overenskomst vedrørende Samarbejde, der aldrig er opsagt.

Generalforsamlingen paalægger Bestyrelsen at indsende denne Resolution til De samvirkende Fagforbund, til Dansk Arbejdsmandsforbund og til Redaktionen af Arbejdsmændenes Fagblad.

N. P. Christoffersen,
Dirigent.

Det paalagdes vor Forbundsledelse at fremsende denne Resolution og den deri indeholdte Protest som ogsaa værende Delegeretmødets Protest imod Formernes Optræden i denne Sag.

P. F. V.
Lyngsie.

Chr. Sørensen.

Vi gengiver denne Meddelelse, fordi vore paagældende Afdelinger maa være a jour med, at Delegeretmødets Beslutning er blevet ekspederet og lader saa iøvrigt Delegeretmødets Vedtagelse og Udtalelse tale for sig selv.

Chr.

Fra Arbejdsløshedskassen.

Understøttelse under Skoleophold.

Foranlediget ved Henvendelse til *Arbejdsdirektoratet* fra forskellige Kasser, og bl. a. fra vor Kasse, om en Ordning, hvorefter vore arbejdsløse Medlemmer, der under deres Arbejdsløshed ønsker at deltage i Undervisning paa Kursus eller Skole, samtidig kan faa udbetalt deres vedtægtsmæssige Understøttelse, har vi fra Arbejdsdirektoratet modtaget en saalydende Skrivelse:

København, den 26. Oktbr. 1923.

»Til samtlige anerkendte Arbejdsløshedskasser.

Efter Anmodning fra Repræsentanter for forskellige Arbejdsløshedskasser har Direktoratet erklæret sig villig til overfor de Kasser, der maatte fremsætte Ønske herom, at træffe en Ordning, hvorefter arbejdsløse Medlemmer, der ønsker at benytte Arbejdsledigheden til at uddanne sig paa Kursus eller Skole, i indeværende Vinterhalvaar kan oppebære deres vedtægtsmæssige Understøttelse under deres Deltagelse i Undervisningen paa Kursus eller Skole.

Man skal i denne Anledning til Underretning for de Kasser, der maatte ønske at gøre Brug af den saaledes givne Tilladelse, meddele, at Betingelserne for, at arbejdsløse til Understøttelse iøvrigt berettigede Medlemmer skal kunne oppebære deres vedtægtsmæssige Understøttelse under Skoleophold, er

1) at der foruden Kursus og Skoledeltagerne er et tilstrækkeligt Antal Arbejdsledige til, at eventuelle Arbejdsanvisninger kan imødekommes, og

2) at Lederen af paagældende Kursus eller Skole forpligter sig til at føre Kontrol med, at de paagældende Deltagere møder til Undervisningen og indberetter til Kassen, naar en Person udebliver, samt

3) at de paagældende Kursus- og Skoledeltagere ikke har gjort sig arbejdsløse for at kunne deltage i Undervisningen paa Skole eller Kursus.

Kursus- og Skoledeltagerne vil derhos være pligtige til straks at afbryde Undervisningen, naar der anvises dem Arbejde, ligesom Understøttelse ikke vil kunne udbetales for de Dage, da Deltagerne er udeblevne fra Undervisningen.

Andragende om Tilladelse til at yde saadan Understøttelse under Medlemmernes Deltagelse i Undervisningen paa Skole og Kursus maa for hvert enkelt Medlems Vedkommende indsendes til Direktoratet.

Andragendet skal indeholde Hovedledelsens Attestation af, at vedkommende Medlem opfylder de af Direktoratet forannævnte stillede Betingelser, samt en

Erklæring fra vedkommende Skoles Forstander om, at han er indforstaaet med, at Medlemmet skal afbryde Undervisningen, saafremt der anvises ham Arbejde, og at Forstanderen har erklæret sig pligtig til at holde Kassen a jour med Medlemmets eventuelle Forsømmelser.

Det bemærkes, at der for Ydelse af denne Understøttelse i k k e kræves, at de paagældende Medlemmer skal forandre Opholdssted, hvorimod der skal ske Fradrag i Understøttelsen, saafremt et Medlem under Skoleophold oppebærer Understøttelse fra anden Side. Fradraget i Understøttelsen skal være af saadan Størrelse, at den samlede Understøttelse ikke væsentlig overstiger, hvad der, forsaavidt angaar Skoler, hvor der foruden Undervisningen tillige ydes Kost og Logis, udkræves til Dækning heraf.

Vater.

/Wegner.«

Skema til Brug ved Medlemmernes Andragende om Tilladelse til at oppebære vedtægtsmæssig Understøttelse under Skoleophold kan rekvireres fra Hovedkontoret, gennem hvilket det ogsaa skal indsendes til Arbejdsdirektoratet.

Johannes Nielsen.

En Sag for den faste Voldgiftsret om Kotume.

UDSKRIFT

af

Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. Oktober 1923 i Sag Nr. 714: Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og denne igen paa Tømmerhandlerforeningen for København og Omegns Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmands Forbunds og dette igen paa Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne.

Den gældende Overenskomst angaaende Losning af Trælast i Københavns Havn fastsætter Akkordsatser for »Oplosning, Udlægning og Sortering efter Længder, Dimensioner og Mærker.« For nogen Tid siden opstod der mellem Havnearbejdernes Fællesforbund og Tømmerhandlerforeningen for København og Omegn Strid om, hvorvidt Arbejderne er pligtige til for den fastsatte Pris ogsaa at foretage Sortering efter Konnossementer, naar samme Ladning indeholder Træ til forskellige Modtagere. Dette Spørgsmaal har i den seneste Tid faaet større Betydning, end det havde tidligere, idet det er blevet almindeligere, at der er mere end een Modtager til samme Ladning, og idet tilmed Antallet af Modtagere til den enkelte Ladning har været stigende. Arbejdsgiverne har gjort gældende, at det altid har været Kotume, at Arbejderne sorterer ogsaa efter Konnossementer for de i Overenskomsten fastsatte Priser. Havnearbejdernes Fællesforbund har erkendt, at dette er sket i en Række Tilfælde. Under 25. August d. A. har Forbundet imidlertid opsagt den af Arbejdsgiverne paaberaabte Kotume til Ophør fra og med den 3. September d. A. Arbejdsgiverne har protesteret mod Lovligheden af den skete Opsigelse under Paaberaabelse af, at en Kotume som den omhandlede maatte betragtes som et Led i Overenskomsten, og at den derfor ikke særskilt kunde opsiges. Forbundet har ikke villet tage Arbejdsgivernes Protest til Følge, og Spørgsmaalet om Opsigelsens Lovlighed er derefter under denne af Dansk Arbejdsgiverforening anlagte Sag indbragt til Paakendelse af Den faste Voldgiftsret.

Retten maa give Klagerne Medhold i, at en Kotume som den af dem paaberaabte, hvis den eksisterr, ikke kan opsiges særskilt. Det kan ikke ventes, at en faglig Overenskomst altid skal kunne give en paa alle Punkter udtømmende Beskrivelse af, hvad det er for Arbejder, Overenskomstens Lønsatser har for Øje, men ved Afgørelsen heraf maa der kunne ses hen til Sædvaner i Faget. Hvor saadanne Sædvaner kan paavises, maa de da betragtes som Led i Overenskomsten, og Følgen heraf maa være, at de ikke særskilt kan opsiges. Om der i det foreliggende Tilfælde eksisterer en Sædvane af det af Arbejdsgiverne paaberaabte Indhold, og hvilken Rækkevidde en saadan Sædvane i bekræftende Fald haatte have, skal Retten ikke komme ind paa at afgøre, idet Spørgsmaalet herom om fornødent findes at burde henvises til Fagets Voldgiftsret. Men i det Omfang, i hvilket en saadan Kotume faktisk forefindes, kan den som nævnt ikke opsiges særskilt, og det maa derfor statueres, at den af Havnearbejdernes Fællesforbund foretagne Opsigelse ikke har været lovlig.

Sagens Omkostninger findes Parterne at burde betale med 150 Kr. hver.

Kendelse.

Den af Havnearbejdernes Fællesforbund under 25. August d. A. foretagne Opsigelse af en overfor dem paaberaabt Kotume har ikke været lovlig.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

Konflikten med Sukkerroedyrkerne.

Landarbejderforbundet takker Dansk Arbejdsmands Forbund.

I Landarbejderforbundets Medlemsblad for 9. ds. skriver Forbundets Formand, Hr. Oscar Levinsen, en Spidsartikel om den afsluttede Konflikt med Roedyrkerne, hvori det hedder:

»Dansk Arbejdsmands Forbund stillede sig resolut og haandfast paa vor Side i Kampen, og derfor er vi dem Tak skyldig, thi dermed var Sagens Udfald saa ganske afgjort.

Netop i denne Sag var det nødvendigt, at Roedyrkerne klart og eftertrykkeligt blev belært om, hvor urimeligt deres Standpunkt var, og at den Slags kunde man ikke byde organiserede Arbejdere, og det har de eftertrykkeligt faaet indprentet.

Derfor skylder vi Dansk Arbejdsmands Forbund vor hjerteligste Tak for dets ærlige og kammeratlige Hjælp.«

Vi kvitterer med Tak for Anerkendelsen og benytter Lejligheden til at fremhæve, at saadan vil det i Reglen altid gaa, naar Arbejderorganisationerne arbejder godt og fordrageligt sammen.

Enighed og Samarbejde, gensidig Fordrageligned og gensidig Hensyntagen fremmer altid Arbejdernes Interesser, og man vil altid finde Dansk Arbejdsmands Forbund rede til Samarbejde, der hvor man kommer til vor Organisation for at opnaa et saadant.

Modsætningsvis kan det Forhold, at den ene Organisation ved sine Handlinger foregriber Tingene eller ensidig stiller sig op som Diktator i Spørgsmaal, der ogsaa vedrører andre Organisationer, kun skabe Ufred og gøre Arbejdernes Interesser Fortræd.

Chr.

Arbejdslønnen i Industrien.

Januar Kvartal 1923.

Siden April 1918 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, i Statistiske Efterretninger været meddelt kvartalsvise Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for Januar Kvartal 1923 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time paa sædvanlig Maade beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet eller — for visse Fag — i Marts eller Marts—April Maaned, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistiken omfatter denne Gang ca. *97000 Arbejdere*, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen; i April, Juli og Oktober Kvartaler 1922 omfattede Statistikken meget nær det samme Antal Arbejdere, medens det Antal Arbejdere, for hvilke der forelaa Lønoplysninger i de forskellige Kvartaler i 1921 var 85—90,000, men i 1920 ca. 110,000. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning af Lønstatistikkens Arbejdertal i Oktober Kvartal 1922 og Januar Kvartal 1923 viser som Følge af Aarstiden en betydelig Nedgang i Antallet af Arbejdere i Byggefagene og Sukkerfabrikkerne, medens Antallet af Arbejdere i Jernindustrien viser en ikke ubetydelig Stigning.

En *Oversigt over Lønningerne* for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles nedenfor. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen „Formænd“ er udskilt af de anførte Arbejdertal, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den gennemsnitlige Timefortjeneste i Januar Kvartal 1923 i Hovedstaden 221 Øre, i Provinsen 173 Øre, og i hele Landet 197 Øre. Deres Antal er imidlertid saa forholdsvis lille, at Udeladelsen af deres Lønninger kun betyder en ringe Ændring i de samlede Gennemsnit.

Af Oversigten fremgaar det, at *Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under eet i Januar Kvartal 1923 var 134 Øre.* For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 166 Øre, for Arbejdsmænd 133 Øre og for Kvinder 85 Øre. For de i København beskæftigede 48,000 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 145 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 182 Øre, for Arbejdsmænd 145 Øre og for Kvinder 90 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Statistikken 49,000 Arbejdere, hvis gennem-

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/3 1923	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt 1923	Oktbr. 1922	Ant. Arb. pr. 31/3 1923	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1923	Oktbr. 1922
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustrien:						
Bagerier, Svende	906	172	180	96	152	158
Møllere, —	68	155	163	198	125	133
Chocoladefbr., fagl. Arb.	54	172	186	28	148	152
— ufagl. Arb.	64	133	143	19	130	136
— Kvinder	425	81	88	86	72	76
Margarinefabr., ufagl. Arb.	59	120	128	365	118	126
— Kvinder	37	65	69	165	65	69
Slagterier, ufagl. Arb.	228	143	144	1248	125	125
— Kvinder	16	74	76	131	69	70
Bryggerier, ufagl. Arb.	1778	144	157	484	137	144
— Kvinder	750	111	117	420	91	99
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	36	143	151	256	143	150
— Kvinder	59	108	117	13	109	115
Sukkerfabr., ufagl. Arb.	489	156	159	674	120	138
— Kvinder	185	82	85	37	65	74
Div. Fag, ufagl. Arb.	107	143	146	226	121	123
— Kvinder	98	83	87	249	81	81
Tobaksindustrien:						
Cigarfabr., Cigarmagere	773	142	146	775	139	141
— ufagl. Arb.	98	142	142	144	123	125
— Kvinder	2215	98	100	1413	81	83
Tekstilindustrien:						
Tekstilfabr., Mænd	690	127	135	2013	122	128
— Kvinder	1984	91	98	2994	81	86
Rebslagerier, Svende	13	119	123	31	119	123
— ufagl. Arb.	25	115	122	54	110	113
— Kvinder	127	73	77	95	61	63
Possementfaget, Svende	20	141	157	—	—	—
— Kvinder	21	80	79	—	—	—
Sejlmagersvende	13	218	230	16	142	146
Beklædningsindustrien:						
Skræddersvende	341	171	178	38	151	161
Syersker	1189	86	90	456	69	72
Skomagersvende	51	151	156	7	126	131
Skotøjsarb., Mænd	1095	163	169	105	134	139
— Kvinder	838	93	96	61	71	74
Læderindustrien:						
Garverier, Svende	149	187	192	85	161	168
— ufagl. Arb.	148	160	163	200	142	146
Bygningsindustrien:						
Blikkenslagersvende	221	200	212	153	137	143
Bygningssnedkersvende*)	752	194	197	961	136	144
Glarmestersvende	110	157	162	65	122	124
Malersvende	1303	192	213	355	134	150
Murersvende	1011	227	266	1773	139	146
Murarbejdsmænd	671	195	203	1620	119	128
Stukkatørsvende	53	190	210	—	—	—
Tømrersvende	571	222	240	1305	140	147
Arbmd. hos Tømrere	39	141	145	75	114	129
Linoleumspaalæggere	59	152	178	—	—	—
Isoleringsmontører	51	198	217	12	179	193

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/3 1923	Gennemsn. Timefortj.		Ant. Arb. pr. 31/3 1923	Gennemsn. Timefortj.	
		Januar Kvrt. 1923	Oktbr. 1922		Januar Kvrt. 1923	Oktbr. 1922
		Øre	Øre		Øre	Øre
Træ- og Møbelindustrien:						
Bødkersvende	124	186	189	289	149	156
Børstenbindersvende	35	170	156	22	138	—
Billedskærersvende	—	—	—	14	134	145
Drejersvende	28	156	159	52	140	145
Forgyldere	18	183	191	27	155	163
Karetmagersvende	18	191	199	—	—	—
Kurvemagersvende	26	128	136	—	—	—
Møbelsnedkersvende	586	168	173	59	138	146
Maskinsnedkere	352	158	167	1068	126	132
Træindustriarbejdere, ufagl.	251	127	133	456	108	114
Træindustri, Kvinder	112	83	85	52	80	82
Pianoarbejdere	225	185	186	12	146	164
Piskearbejdere	—	—	—	21	133	140
Sadelmager- og Tapetserersvende	209	166	177	110	137	142
Ler-, Sten- & Glasindustrien:						
Jord- og Betonarbejdere	973	171	190	1358	115	120
Andre Arbmd. ved Jordarb.	153	150	185	98	118	127
Brolæggersvende	49	248	291	33	131	172
Stenhuggerier, Svende	107	174	184	271	118	127
— ufagl. Arb.	57	140	151	73	111	116
Grus- og Skærvefabr., Arbmd	—	—	—	296	117	121
Teglværker —	—	—	—	2214	115	126
Cementfabrikker —	—	—	—	1336	127	138
Keram. Industri, fagl. Arb.	146	171	172	50	125	130
— ufagl. -	206	140	143	84	107	110
— Kvinder	408	105	111	43	73	76
Terrazzoarbejdere	45	161	167	12	123	136
Jern- o. a. Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	149	176	188	94	154	160
Elektrikere	563	163	165	522	151	156
Formere	318	197	208	575	161	167
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	296	154	160	95	130	137
Gørtlere	104	166	172	48	146	152
Kobbersmede	63	189	206	60	168	195
Malersvende	142	188	186	211	155	170
Metalslibere	141	175	182	67	132	141
Metaltrykkere	78	190	205	20	164	162
Skibstømrere	205	194	200	290	152	165
Smede- og Maskinarbejdere	5014	180	193	4503	150	159
Træarbejdere	374	175	185	674	154	160
Div. fagl. Arbejdere	56	173	185	61	156	156
Arbejdsmænd	3046	139	145	3824	124	129
Kvinder	1634	78	83	387	72	77
Kemisk Industri:						
Farversvende	34	149	158	—	—	—
Oliemøller, Arbmd.	501	137	140	721	135	132
Svovlsyrefabr.	86	148	150	482	144	134
Tændstikfabr., Arbejdsmænd	81	150	155	—	—	—
— Kvinder	173	84	86	—	—	—
Forsk. Industrier, Arbejdsmænd	834	135	140	208	118	137
— Kvinder	755	77	78	235	65	70

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/3 1923	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvrt. 1923	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. 1922	Ant. Arb. pr. 31/3 1923	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvrt. 1923	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. 1922
		Øre	Øre		Øre	Øre
Grafisk Industri:						
Papirfabrikker, Arbmd.	161	131	135	763	120	124
— Kvinder	39	91	92	274	75	76
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	1487	199	201	1037	182	182
Stentrykkere	126	185	193	87	152	162
Kemigrafer	80	176	179	—	—	—
Ufagl. Arb.	139	150	149	47	145	145
Kvinder	305	96	96	114	80	80
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	34	136	144	20	112	118
— Kvinder	60	93	94	29	74	77
Bogbinderier, Svende	257	190	199	134	137	141
— Kvinder	332	99	101	39	75	72
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	51	132	136	—	—	—
— Kvinder	267	83	88	78	76	76
Æskefabrikker, Kvinder	166	88	91	127	79	81
Handel og Transport:						
Lager- og Pakhusarbejdere	1041	122	132	2105	118	122
Havnearbejdere	—	217	226	—	196	203
Kvinder	103	74	78	42	81	78
Forskelligt:		Kun pr. Uge			Kun pr. Uge	
Formænd	636	102.72	107.20	636	80.26	82.12
Fyrbødere	384	70.07	74.00	713	64.64	67.92
Chauffører	657	65 35	69.46	315	57.44	61.15
Kuske	1160	62.69	66.19	982	54.63	58.00

snitlige Timefortjeneste var 124 Øre; for faglærte Arbejdere i Provinsen var Lønnen 146 Øre, for Arbejdsmænd 125 Øre og for Kvinder 78 Øre Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinsen er saaledes gennemsnitlig 36 Øre for faglærte Arbejdere, 20 Øre for Arbejdsmænd, 12 Øre for Kvinder og 21 Øre for samtlige Arbejdere. Det maa dog fremhæves, at de for København og Provinsen beregnede Gennemsnitslønninger paavirkes af Arbejdertallets forskellige Fordeling mellem faglærte og ufaglærte Arbejdere og mellem Mænd og Kvinder, og indenfor disse Grupper øver den forskellige Fordeling mellem Fagene Indflydelse paa Gennemsnitstallene.

Sammenlignet med Lønningerne i Juli og Oktober Kvartaler 1922, da Lønningerne var næsten ens, viser Lønnen i Januar en Nedgang paa gennemsnitlig ca. 6 Procent.

Denne Lønnedgang svarer ganske til Nedgangen i Pristallet for Tiden fra Februar 1922 til Februar 1923, i hvilket Tidsrum Pristallet faldt fra 212 til 198 eller ca. 6 Procent.

Efter Overenskomsten af 4. April 1922 mellem Arbejdernes Hovedorganisationer og efter forskellige andre Overenskomster af lignende Indhold skulde Arbejdslønningerne nedsættes eller forhøjes i samme Forhold som Pristallet, saaledes at første Regulering vilde finde Sted i Februar 1923, for saa vidt der i Sommeren 1922 blev Enighed mellem Organisationerne om at forlænge Overenskomsterne indtil 1924. Da dette var Tilfældet for næsten alle Fags Vedkommende, indtraadte i Februar 1923 den ved Overenskomsten af 4. April 1922 fastsatte Regulering, der i Henhold til Forandringen i Pristallet blev en Nedsættelse med 6 Procent. Af den Tabel, der viser Gennemsnitsfortjenesten i de enkelte Fag henholdsvis i Januar Kvartal 1923 og Oktober Kvartal 1922 samt Antallet af Arbejdere ved Udgangen af Januar Kvartal, vil man se, at der i langt de fleste

	Ant. Arb. pr. 31/3 1922	Gennemsn. Timefort. Januar Kvartal 1923	Oktbr. Kvartal 1922	Oktbr. Kvartal 1921	Oktbr. Kvartal 1920	Aaret 1914
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
København						
Fagl. Arb. ..	19428	182	193	229	263	67,1
Ufagl. — ..	15120	145	156	183	214	47,5
Ialt Mænd..	34548	165	177	208	242	61,0
Kv. Arbejdere	12955	90	95	110	136	32,3
Samtl. Arb ..	47503	145	154	182	216	54,4
Provinsen						
Fagl. Arb. ..	16771	146	152	179	218	54,8
Ufagl. — ..	24624	125	132	162	186	40,8
Ialt Mænd..	41395	133	140	169	200	48,2
Kv. Arbejdere	7782	78	81	95	122	25,7
Samtl. Arb...	49177	124	131	158	190	44,9
Hele Landet						
Fagl. Arb. ..	36199	166	174	205	242	61,3
Ufagl. — ..	39744	133	141	169	197	45,5
Ialt Mænd..	75943	147	156	186	219	55,0
Kv. Arbejdere	20737	85	90	104	131	29,6
Samtl. Arb...	96680	134	142	169	203	50,2

Fag er sket en Nedgang i Lønnen, der ret nøje svarer til Nedgangen i Gennemsnitstallene for samtlige Fag. Hvor der er Afvigelser, drejer det sig som Regel enten om Fag, i hvilke Antallet af Arbejdere er saa forholdsvis ringe, at tilfældige Forhold kan paavirke Tallene eller det drejer sig om Fag, for hvilke særlige Forhold gør sig gældende. Naar saaledes f. Eks. Lønnen for Slagteriarbejderne og Typograferne m. v. i Januar Kvartal har været næsten den samme som i Oktober Kvartal 1922 skyldes det, at Slagteriarbejdernes Lønninger paa Grund af at deres Overenskomst udløb 1. April 1923, blev nedsat allerede i August 1922 i Stedet for som i de fleste andre Fag i Februar 1923, og at der i Typografernes Arbejdsoverenskomst er fastsat særlige Bestemmelser for Lønregulering, der afviger fra den almindelige Ordning.

Siden Januar Kvartal er Lønnen i de fleste Fag i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922 i August 1923 forhøjet med 3 pCt., saaledes at man for Tiden kan regne med en gennemsnitlig Timefortjeneste for alle Arbejdere og i hele Landet af ca. 138 Øre.

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning bringer vi Forbundets gentagne Anmodning i Erindring, om kun at skrive om en Sag paa hvert Stykke Papir, da Sagerne ellers let vil blive forsinkede, og i enkelte Tilfælde helt kan glide ud.

Husk! For at fremme Ekspeditionen kun en Sag paa hvert Stykke Papir.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

Poler Deres Fodtøj med
TiT
Vibe-Hastrup's
Fineste Sko Creme
i alle Farver

Illustreret Familie-Journal
Alle Hjems bedste Ven!

Engelsk Kvalitet
men Dansk Arbejde

Cuprinol
mod Forraadnelse og Svamp.
A/S KYMEIA,
Glentevej 61. L.
Telef. 7516.

KOLDING-SKRAA
ABSOLUT DEN BEDSTE
A/S S.W. Bruuns FABRIKKER.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 16 | 28. December | 1923 | 28. Aarg.

Havneoverenskomsternes Udløbstid.

Udløbstiden er fastsat til 15. April og gælder alle Provinsafdelinger, der har Overenskomst med „Havnesammenslutningen".

Som det vil erindres, staar der i det mellem »Dansk Arbejdsmands Forbund« og »Dansk Arbejdsgiverforening« den 24. April 1922 sluttede Forlig, at

> »der optages en fælles Udløbstid for Havneoverenskomster,«

og i den til Forliget sig sluttende Protokol hedder det, at

> »disse Forhandlinger skal resultere i en Udløbstid den 1. April eller 1. Maj.«

Denne Bestemmelse om en fælles Udløbstid har affødt en Række Forhandlinger; thi medens det naturligvis ikke var vanskeligt at enes om Datoen, var det mere besværligt at enes om, hvad Udtrykket »Havneoverenskomster« skulde omfatte.

Rent overfladisk set kunde man sige, at ved »Havneoverenskomster« forstaas kun Overenskomster, omfattende det egentlige Havnearbejde, men da dette — særlig i Provinserne udføres i nøjeste Forbindelse med Lager- og Pakhusarbejde, og da baade Kuske og Chaufører etc. i høj Grad er afhængig af Havnearbejderne og omvendt, saa maatte vi hævde, at Udtrykket »Havneoverenskomster« skulde omfatte alle Overenskomster med Havnesammenslutningen, og vi maatte gøre dette saa meget mere, som der paa vore Kongresser ofte er ytret Ønske og fremkommet Forslag om at faa gennemført en ensartet Udløbstid for Overenskomster, der omfattede Arbejde, hvis Udøvere er afhængig af hinanden, Ønsker, der kom meget stærkt frem under Konflikten i 1922, hvor mange af vore Afdelinger reagerede mod, at Arbejdsgiverne, paa Grund af forskellige Udløbstider, var i Stand til at omdirigere Varer eller Arbejde fra den ene By eller Arbejdsgiver til den anden.

Vi fik Arbejdsgiverne til at indgaa paa dette vort Krav om, at ved fælles Udløbstid for Havneoverenskomster skulde der forstaas, at Udløbstiden skulde være fælles for samtlige Overenskomster, omfattende ikke alene Havnearbejdere, men ogsaa Lager-, Pakhus- og Pladsarbejdere, Kuske og Chaufører, og herefter rejste vi Kravet om, at Bestemmelsen i Forligets Punkt III, der er saalydende:

> »Angaaende Overarbejdsbetaling ved Provinshavnene træffes den Ordning, at der betales et Tillæg af 30 % for hver af de første 2 Timer efter den normale Arbejdstids Ophør, idet iøvrigt de gamle Overarbejdsbestemmelser og Satser bibeholdes.«,

ikke alene skulde gælde for Havnearbejderne, men for samtlige Arbejdere, altsaa Lagerarbejdere, Kuske og Chaufører m. fl., der beskæftiges hos Medlemmer af Havnesammenslutningen, og med hvem Afdelingerne har Overenskomst, og omend under megen Modstand fik vi Arbejdsgiverne til at indgaa herpaa, idet der er blevet afsluttet en saalydende Overenskomst:

> »Ved et Møde i Dag mellem »Dansk Arbejdsmands Forbund« og »Dansk Arbejdsgiverforening« enedes man om følgende:
>
> Den under Pkt. II i Overenskomsten af

24. April 1922 nævnte Udløbstid fastsættes til 15. April.

Denne Udløbstid gælder alle *Provins-Overenskomster,* der er afsluttede mellem »Dansk Arbejdsmands Forbund«s Afdelinger og Medlemmer af »Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark«.

Den i Overenskomsten af 24. April 1922 Pkt. III fastsatte Overarbejdsbetaling — 30 % for hver af de første 2 Timer efter normal Arbejdstids Ophør — bliver fra og med Lønningsugen, der begynder efter Dags Dato, gældende for samtlige ovennævnte Overenskomster med Udløbstid d. 15. April. Hidtidig Praksis om Overarbejdsbetalingens Indtræden bibeholdes.

Eventuelle Uoverensstemmelser angaaende Forstaaelsen af nærværende Overenskomst afgøres af et Nævn, bestaaende af d'Herrer Ingeniør Einar Jørgensen og M. C. Lyngsie.

København, den 21. November 1923.

For Dansk Arbejdsgiverforening:
s. *Einar Jørgensen.*

For Dansk Arbejdsmands Forbund:
s. *Lyngsie.*«

Det vil altsaa kort og godt sige, at der *fra og med Fredag den 23. (eller Lørdag den 24.) ds.* i Stedet for 25 % og 33⅓ % for henholdsvis første og anden Overarbejdstime nu *skal betales 30 % for de 2 første Timer efter normal Arbejdstids Ophør, gældende* ikke alene for Havnearbejdere, men *ogsaa for Chauffører, Kuske, Lager-, Pakhus-, og Pladsarbejdere,* og at *Udløbstiden for samtlige Provins-Overenskomster med Havnesammenslutningen er fastsat til 15. April,* idet de københavnske Havnearbejdere og Kuske m. fl. i Forvejen har Udløbstid medio April.

Vi er sikker paa, at Afslutningen af dette Spørgsmaal vil tilfredsstille samtlige vore Afdelinger, ikke alene fordi den forandrede Overtidsbetaling betyder en Gevinst, men ogsaa fordi vi ikke fremtidig risikerer, at Arbejdsgiverne, saafremt der er Strejke i en By, kan dirigere deres Varer til og faa dem ekspederet i en anden By, hvor der ikke er Strejke, ligesom vi i Fremtiden undgaar den Kalamitet, at Lager- og Pakhusarbejdere, Kuske eller Chauffører, hos hvis Arbejdsgivere, der ikke er Konflikt, kan komme til at arbejde eller køre for Arbejdsgivere, overfor hvem en anden Afdeling strejker.

Vore Delegeretmøder.

Margarineindustrien.

Formanden aabnede Mødet paa sædvanlig Vis og sluttede sin Indledning med, at raabe et kraftigt besvaret Leve for de Kammerater, der havde sendt os til disse Dages Raadslagning.

Til Dirigent valgtes *Sophus Mortensen.*

Hans Nielsen gennemgik Overenskomsten og var iøvrigt Ledelsens Ordfører.

Da Diskussionen var slut og man skred til Afstemning over Forhandlingsudvalg valgtes følgende:

Povlsen, Silkeborg.
Christensen, Aarhus.
Christiansen, Slagelse.
Sørensen, Korsør.
Svendsen, København.

Cementfabriksarbejdernes Branche.

Delegeretmødet afholdtes d. 10. November paa Søpavillonen, der var fremmødt 20 Delegerede repræsenterende ca. 2000 Medlemmer.

Formanden bød velkommen, dvælede ved Krisen nævnte Industri havde gennemgaaet og pegede paa, at Arbejderne netop her havde baaret den tungeste Del af Byrderne, mente nu, at Tiden er inde til at revidere Overenskomsten og faa fjernet de værste Uhyrligheder. Sluttede med et Leve for Cementarbejderne.

Dirigent *Valdemar Petersen.*

Hans Nielsen forelagde Overenskomsten og gennemgik de enkelte Paragrafer. Ved Mødets Slutning valgtes, til sammen med Hovedledelsens Repræsentanter, at føre de kommende Forhandlinger:

For Aalborg: *Jens Pedersen* og *J. C. Petersen.*
For Nørre-Sundby: *Villadsen* og *Karl Andersen.*
For Assens: *Carl Jensen.*

Olieindustriarbejdernes Branche.

Den 7. i Rækken af Delegeretmøderne afholdtes d. 13. November i Søpavillonen, og omfattede Olieindustriarbejdernes Overenskomstforhold; der var fremmødt 17 Repræsentanter fra

7 Afdelinger repræsenterende 1276 Medlemmer, desuden var den sædvanlige Repræsentation fra Hovedbestyrelsen tilstede.

M. C. Lyngsie indledede og pegede paa, at det nu var omtrent 10 Aar siden vi havde haft Lejlighed til, at revidere vore Overenskomster; herfor har naturligvis Verdenskrigen og dens Eftervirkninger Skylden. To Gange har vi faaet indført mindre Ændringer, men i hele Krigsperioden, har vi aldrig staaet med saa frie Hænder som i den tilsluttende Foraarskampagne, Stoffet ligger nu paa de Delegeredes Bord og Dagen skulde altsaa anvendes til, at udarbejde et fornuftigt Forslag til ny Overenskomst.

Formanden pegede yderligere paa, at selv om Banen er fri, er dog visse Tegn i Sol og Maane, der fraraader os at spænde Buen alt for højt; nævnede i denne Forbindelse Smedeforbundets og flere tekniske Fags Fornyelse af deres Overenskomster, væsentlig paa 4. Aprilforligets Grundlag; sluttede med at byde de Delegerede velkommen og udbragte et kraftigt besvaret Leve for de af vore Kammerater, der har sendt os til dette vigtige Stævne.

Til Dirigent valgtes *Axel Olsen*. Sophus Mortensen forelagde Overenskomsten, og det nedsatte Udvalg kom til at bestaa af:

For København: *Chr. Nielsen* og *Carl Høglund*.
For Aarhus: *Martin Nielsen* og *Hjalmar Kjær*.
For Smaavirksomheder: *N. A. Nielsen*, Esbjerg.

Efter at Delegerede fra

Grus- og Skærvefabrikerne

den 17. November havde afholdt deres Delegeretmøde, var Rækken af de planlagte Møder gennemgaaet og vi maa nu haabe, at naar Repræsentanterne igen samles, for at vurdere de opnaaede Resultater, at vi da med nogenlunde Tilfredshed kan hilse disse; men derfor borger jo vort gamle og stolte Forbund.

Bedriftsraad.

Vor ærede Fagfælle P. Poulsen har i sidste Nummer af vort Fagblad skrevet en Artikel, om sin Forstaaelse af Hr. Direktør Hanusch Foredrag om Bedriftsraad. Det syntes mig at Poulsen kommer noget let hen over Hanusch udmærkede Skildring af de østrigske Bedriftsraad, og han syntes at svære i den Vildfarelse, at vi her hjemme er naaet næsten lige saa langt med vort Tillidsmandssystem.

Vel er vi her hjemme naaet dertil, at hvor Systemet er anerkendt, kan Arbejdsgiverne ikke efter Forgodtbefindende afskedige en Tillidsmand, men Tillidsmandssystemet er et, og Bedriftsraad er noget andet. Vi kan ikke blive ved dette, kun at være taalt, vi maa frem til at have Medbestemmelsesret i den Produktion, hvori vi selv er en af de største Faktorer.

Vore hjemlige Arbejdsgivere vil gerne bilde os ind, at vi egentlig har opnaaet det samme ved Tillidsmandssystemet, som Arbejderne i Udlandet har opnaaet ved Bedriftsraad. Vi har altid paa vor Arbejdsplads, hævdet for vor Arbejdsgiver, at de i saa Fald godt kunde gaa med til Indførelse af Bedriftsraad, men dette har de dog til Dato betakket sig for.

Vi maa ikke slaa os til Ro med at vi har faaet vore Tillidsmænd nogenlunde beskyttede, men vi skal af al Magt arbejde paa Bedriftsraadenes Indførelse.

Det Forslag, som D. S. F. behandlede for Aar tilbage, er det ikke bleven til stort med. Men som med alt andet skal Trykket komme nede fra. Der skal først rejses en Stemning i Befolkningen for en saadan Tankes Gennemførelse.

De omfattende Børs- og Bankskandaler, Industritidernes ynkelige spillen Fallit, som de Topfigurer, der kunde lede Samfundets Produktion, har paa en træffende Maade afsløret hele det kapitalistiske Samfunds Svindel og Humbug. Dette maa vel snart have aabnet Øjnene ikke alene paa de mest uforstaaende i Arbejderklassen, men paa hele den brede Befolkning.

Men vi skal ikke vente os at Tanken om økonomisk Demokrati, kommer fra dem der er afsløret som uværdige til Samfundets Tillid, eller fra dem der gennem Menneskealdre har mæsket sig paa den producerende Befolknings Bekostning. Men det skal komme fra den Del af Befolkningen, der er Skaberne af al Kultur og Værdi. Det har hidtil lydt som en sagte Hvisken blandt dem, der maa trælle, lydt som noget der er ganske uopnaaeligt. Men det maa snart lyde som en mægtig Brusen fra Folkehavets Dyb, det maa lyde som et bestemt Krav fra den Proletarklasse,

der i Aartusinder har trællet under de borgerlige Magthaveres Plyndringspolitik.

Ja, mangeartede er de Opgaver den socialistiske tænkende Arbejderklasse, har sat sig, for at befri Menneskeheden fra Kapitalismens Herredømme, og her gælder ingen Slingren i Valsen, og ingen Gaaen paa Seperatistfødder, her gælder kun Digterens Ord:

Der er tusinde Slag for de tusinde Maal,
vi kan vinde naar bare vi vil.
Vi kan Gulddjævelen brænde paa rygende Baal,
naar vi er der, hvor vi hører til.

Christian Nielsen,
Aarhus O.

Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde.

Uddrag af Arbejdsdirektørens Beretning.

De statsanerkendte Arbejdsløshedskasser afholdt den 17. ds. deres aarlige Møde i Handels- og Kontoristforeningens Lokaler i København. Af Arbejdsdirektørens mundtlige Beretning giver vi nedenfor et sammentrængt Uddrag:

Der er 66 anerkendte Arbejdsløshedskasser, og Medlemsantallet i disse er ialt 253000, hvoraf 214000 er Mænd og 39000 er Kvinder. I 1921-22 var Medlemsantallet 262000; der er altsaa en Tilbagegang paa ca. 10000 eller 4%. I 1921-22 var der en Tilbagegang paa 23000 Medlemmer og i 1920-21 en Tilbagegang paa 29000 Medlemmer.

Medlemsantallets Tilbagegang er saaledes fortsat omend med aftagende Styrke.

14 Kasser havde en Tilbagegang i Medlemsantallet, der var over 4 %, og 14 Kasser havde en Fremgang i Medlemsantallet paa godt 7 %.

Kassernes samlede Indtægt havde i Regnskabsaaret udgjort 29,8 Mill. Kr. hvoraf 15,7 Mill. Kr. hidrørte fra Medlemmernes egne Bidrag. Det er det største Beløb, Kassernes Indtægt nogensinde har været oppe paa og overstiger det nærmestliggende Aar med 2,8 Mill. Kr.

Statstilskudet er for Regnskabsaaret steget fra 4,5 Mill. Kr. i 1921-22 til 9 Mill. Kr. i 1922-23, altsaa til det dobbelte. Kommunetilskudet er steget fra 2,1 Mill. Kr. til 4,5 Mill. Kr., altsaa over det dobbelte. Den samlede Fremgang paa de offentlige Tilskud i 1922-23 udgør altsaa 6,9 Mill. Kr.

Udgifterne viser i Sammenligning med 1921-22 en meget betydelig Nedgang, idet de samlede Udgifter er gaaet ned fra 32.7 Mill. Kr. til 21,7 Mill. Kr. Nedgangen, der altsaa udgør 11 Mill. Kr., svarer godt til en Trediedel og falder udelukkende paa Understøttelseskontoen, der udviser 19,8 Mill. Kr. mod 30,8 Mill. Kr. Aaret forud.

Forskydningen paa Kassernes øvrige Poster opvejer omtrent hinanden, dog bemærkes, at der en Stigning paa Administrationsudgiften fra 1,4 Mill. Kr. til 1,5 Mill. Kr. Tilskudene til Arbejdsløshedsfonden fra Arbejdsløshedskasserne har andraget 428,000 Kr.

Den gennemsnitlige Udgift til Understøttelse i 1922—23 andrager 77 Kr. pr. Medlem.

Udgiften til Administration har udgjort 6 Kr. pr. Medlem. I Forhold til det ordinære Kontingent, har Udgiften hertil været 17%.

Kassernes Formueregnskab viser betydelig Fremgang i Kassernes økonomiske Forhold det paagældende Regnskabsaar. Kasserne paabegyndte Aaret med en Beholdning paa 5,6 Mill. Kr., men en Gæld paa 7,1 Mill. Kr. og sluttede Aaret med en Beholdning paa 12,5 Mill. Kr. og en positiv Formue paa 1 Mill. Kr. Formuefremgangen har altsaa udgjort 8,1 Mill. Kr., hvilket svarer til en Fremgang paa 31 Kr. pr. Medlem. Formuen er imidlertid endnu kun ca. 4 Kr. pr. Medlem, og Forholdene fra Kasse til Kasse er højst forskellige. Der findes saaledes 17 Kasser med en negativ Formue (Gæld) paa 3,9 Mill. Kr. og en negativ Formue (Gæld) paa fra 1 Kr. og indtil 253 Kr. pr. Medlem.

De øvrige 49 Kasser har en Formue af fra 1 Kr. til 230 Kr. pr. Medlem. Det ses heraf, at der indenfor de forskellige Kasser findes betydelige Forskelligheder.

Der er 6 Kasser, der har en Tilbagegang i Formuen.

Ved Slutningen af Regnskabsaaret 1921-22 havde Kasserne ialt optaget Laan af Statskassen paa 12¾ Mill. Kr., og der er yderligere optaget Laan paa henved 1 Mill. Kr., saaledes at Kasserne indtil Udgangen af Regnskabsaaret 1923 ialt havde optaget Laan paa 13,6 Mill. Kr., men heraf havde Kasserne imidlertid ved Udgangen af Regnskabsaaret afdraget godt 2 Mill. Kr., saaledes at Rest-

gælden til Statskassen ved Regnskabsaarets Slutning androg $11^1/_2$ Mill. Kr.

Antallet af understøttede Medlemmer, der i 1921-22 var 153000, er i dette Regnskabsaar gaaet ned til 124000. Samtlige ledige Dage, der i 1921-22 var ca. 18 Mill., er i 1922-23 gaaet ned til ca. 12 Mill.

Det samlede vedtægtsmæssigt understøttede Dageantal, der i 1921-22 var 9,7 Mill., er i dette Regnskabsaar gaaet ned til 6,4 Mill. Ved Nedgangen af de ledige Dage saavel som de understøttede Dage, maa Tilbagegangen i Medlemsantallet dog erindres.

I Forhold til det samlede Medlemsantal havde Kasserne i 1922-23 49 ledige Dage pr. Medlem mod de 65 Dage pr. Medlem i Aaret forud. Samtlige understøttede Dage i Forhold til det samlede Medlemsantal var i 1922-23 25 Dage pr. Medlem mod 35 Dage i Aaret forud. Nedgangen i de ledige Dage andrager saaledes 25%, medens Nedgangen i de understøttede Dage udgør 29%.

I den gennemsnitlige Udbetaling af Dagpengeunderstøttelse er der en lille Opgang, idet denne i 1921-22 var 3,04 Kr. pr. Dag, medens den i Aar er 3,05 Kr. Det er altsaa nærmest uforandret.

Efter at Arbejdsdirektøren havde sluttet sin Beretning paafulgte nogen Diskussion, og derefter foretoges der Valg af Medlemmer til Arbejdsnævnets B-Afdeling.

Til Medlemmer heraf genvalgtes Formanden for vor Arbejdsløshedskasse, Hr. Johs. Nielsen, Hovedkassereren for Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse, Hr. A. Johansen, og tidligere Forretningsfører for Tekstilarbejdernes Arbejdsløshedskasse, Hr. I. I. Møller.

I Aarsmødet deltog ca. 190 Repræsentanter for samtlige Arbejdsløshedskasser, heraf sendte vor Kasse 42 Repræsentanter.

Paa rette Tid og Sted.

Hr. Redaktør!

De bedes optage følgende i Fagbladet:

Paa det fornylig afsluttede Delegeretmøde indenfor Teglværksindustrien lagde man Mærke til enkelte Kammerater, der Gang paa Gang fik Ordet og talte meget angaaende Overenskomsten. Det skal de have Tak for, men der maa aabenbart have været nogle iblandt, som ikke havde faaet talt ud, eftersom de optog Forhandlingerne paa Vejen hjemad baade i Toget og paa Færgerne. Dette synes jeg ikke er rigtigt, da derved en Del udenforstaaende paa denne Maade faar Lov at høre noget, som de maaske ikke har godt af. Nu er der nok dem, der vil sige, at det er en ærlig Sag at drøfte Lønspørgsmaal, og det vil jeg give dem Ret i, men lad os drøfte dem, som vi gjorde det, paa Delegeretmødet og ikke paa Vejen hjemad derfra.

Paa Forhaand Tak for Optagelsen.

En Delegeret.

14. Agitationskreds.

14. Agitationskreds afholdt ordinært halvaarlig Møde, paa Afholdshotellet i Viborg, Søndag d. 11. d. M. Formanden Th. Thomsen, Skive aabnede og ledede Mødet. Der var mødt Repræsentanter fra samtlige Agitationskredsen tilsluttede Foreninger, paa nær en. Som Repræsentant for Forbundet var mødt Marius Sørensen, Ulstrup. Paa Dagsordenen var blandt andet Spørgsmaalet om gennem Kredsen og med Bistand af Hovedkontoret, at søge Forhandling med Viborg Amtsraad om, at faa en Overenskomst om Amtets Grusharpning, Skærveslagning m. m. Alle Deltagerne tog livlig Del i Diskussionen derom, og deraf fremgik, at det er af stor Vigtighed om dette kunde lade sig gøre, da nævnte Arbejde, for en stor Del udføres af uorganiserede Arbejdere, og at de forskellige Entreprenører i høj Grad udnytter Arbejderne paa dette Omraade. Det overlodes til Agitationsudvalget at foretage det fornødne Forarbejde desangaaende. Der førtes ligeledes en livlig Diskussion om vor Stilling overfor Landarbejderforbundets Medlemmer ude omkring paa Landet, og det fremgik deraf, at vore Folk mange Steder døjer meget med at faa ordnede Forhold, paa Grund af Landarbejdernes lavere Lønninger. Mødet vedtog at henstille til Hovedbestyrelsen at faa en Grænseoverenskomst afsluttet, saaledes at der kan dæmmes op mod dette Forhold. Man kom derefter ind paa Spørgsmaalet om, hvorvidt det var lykkedes i den forløbne Sommer ude omkring paa Sæsonarbejdspladserne, at opretholde den 8 Timers Arbejdsdag, og det fremgik deraf at der paa mange Steder havde været store Vanskeligheder

dermed; men der var fuld Enighed om, ved de kommende Lønforhandlinger rundt i Afdelingerne, at gøre alt for at 8 Timersdagen gennemføres komplet. Det var et i alle Maader vellykket Møde, som sammen med andre lignende rundt om i Landet, skal gøre det bedste til, at Dansk Arbejdsmands Forbund ved Enhed, Enighed og Sammenhold snart staar ved Maalet, ogsaa herude paa Landet, at faa alle ufaglærte Arbejdere organiserede.

Marius Sørensen.

Den faste Voldgiftsret.

Der er paa ny afsagt Dom i en »Winchmandssag«, hvis Udfald gør det uomgængeligt nødvendigt, at Spørgsmaalet om, hvem der skal besætte Skibenes »Winch«, maa have sin endelige Afgørelse, hvilket dog selvsagt først kan ske ved Overenskomsternes Udløb den 15. April 1924.

De øvrige to citerede Kendelser taler for sig selv, og vi offentliggør dem derfor uden Kommentarer.

UDSKRIFT
af
Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. November 1923 i Sag Nr. 718: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fagforeninger i Aalborg og Nørresundbys Vegne.

I de mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne og Havnearbejdernes Fagforeninger henholdsvis i Aalborg og i Nørresundby indgaaede Overenskomster af 1. Juli 1920 findes saalydende Punkt 5:

Winchmænd. Ladningsmodtageren er pligtig til i Forening med en Repræsentant for Havnearbejderne at forlange og søge gennemført, at Winchmanden, uanset hvem der skal betale denne, ansættes af dertil kyndige Mænd blandt Havnearbejderne og drage Omsorg for Betalingen af disse, som skal være i Overensstemmelse med, hvad paagældende Hold tjener.

Saafremt Skibet nægter at indgaa herpaa og skulde ansætte en uøvet eller beruset Mand ved et Spil, eller Sprogvanskeligheder skulde være Hindring for tilfredsstillende Samarbejde mellem Winchmanden og Lossearbejderne, har disse Ret til at standse Arbejdet og forlange, at der antages en paalidelig Winchmand fra Land.«

Den 12. Juli 1923 indkom S/S »Jessie Mærsk« til Aalborg Havn med en Ladning Oliekager. Kaptajnen forlangte selv at stille Winchmænd; men Havnearbejdernes Fagforening tvang ham ved Trusel om Arbejdsvægring til at tage Winchmænd blandt Havnearbejderne. Fra Arbejdsgivernes Side forlangtes Spørgsmaalet indbragt for en faglig Voldgiftsret, og ved dennes Kendelse af 14. September 1923 tilpligtedes Fagforeningen at godtgøre Losnings-Entreprenøren dennes Udgifter til Winchmænd med 149 Kr. 28 Øre.

Medens denne Sag var til Behandling og senere er der til Aalborg og Nørresundby indkommet nedennævnte danske Skibe, ved hvis Losning Havnearbejdernes Fagforeninger under ganske tilsvarende Forhold mod Skibets Protest har fremtvunget Antagelse af Winchmænd fra Land, til hvis Betaling der er medgaaet nedennævnte Beløb:

Til Aalborg:		
S/S »Danery«	.....	Kr. 245,38
S/S »Bartels«	.....	Kr. 123,74
S/S «Eleonora Mærsk»	.....	Kr. 205,99
S/S »Daneholm«	.....	Kr. 216,14
S/S »Norma«	.....	Kr. 99,38
S/S »Farø«	.....	Kr. 61,49
Tilsammen	....	Kr. 952,12
Til Nørresundby:		
S/S »Bartels«	.....	Kr. 154,58
S/S »Danebod«	.....	Kr. 162,82
Tilsammen	....	Kr. 317,50

Arbejdsgiverforeningen har i denne Anledning for Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og de nævnte Fagforeningers Vegne og paastaaet dem dels paalagt at erstatte de nævnte Beløb, dels paalagt Bod for Overenskomstbrud.

De Indklagede har nedlagt Paastand om Frifindelse, idet de forstaar Punkt 5 saaledes, at Ladningsmodtagerne om fornødent altid maa betale Winchmænd fra Land, samt at Skibet kun kan nægte Anvendelse af Winchmænd fra Land, naar dets Winchers særlige Indretning eller anden saadan speciel Grund kræver Anvendelse af Skibets egen Besætning ved Wincherne. Desuden hævder de Indklagede, at Rederierne som Medlemmer af den samme Hovedorganisation som den lokale Arbejdsgiverforening er uberettigede til at udstede en Ordre, som kan berøve Punkt 5 dets Betydning.

Klagerne gør heroverfor gældende, at de ikke har opfattet det i Punkt 5 allerede i Overenskomsten af 1919 optagne Indskud »uanset hvem der skal betale denne« som medførende en Pligt for Ladningsmodtagerne til at betale Winchmanden fra Land, naar Skibet vel vil modtage en saadan, men blot ikke vil betale ham, samt at det altid maa staa Skibet frit for, om det overhovedet vil modtage Winchmænd fra Land.

Retten maa nu give de Indklagede Ret i, at Punkt 5, 1. Stykke maa forstaas derhen, at Bestræbelserne for at faa Skibet til at tage Winchmænd fra Land ikke skal strande paa Betalingsspørgsmaalet, og at Betalingen altsaa, om fornødent, maa erlægges af den Arbejdsgiverorganisation, der er Part i Overenskomsten.

Paa den anden Side maa der gives Klagerne Medhold i, at de mellem Havnearbejdernes og Ladningsmodtagernes Organisationer sluttede Overenskomster ikke kan begrænse Rederiernes Ret til selv at bestemme, om de vil have Winchmænd fra Land eller ej.

Forholdet er altsaa dette, at naar den i Punkt 5, 1. Stykke omhandlede Fælleshenvendelse til Skibet fører til, at Skibet vil tage Winchmænd fra Land, naar det blot ikke skal betale dem, skal Winchmænd tages fra Land. Hvis Skibet derimod nægter overhovedet at tage Winchmænd fra Land, maa Fagforeningen, bortset fra de i Punkt 5, 2. Stk. omtalte særlige Tilfælde, finde sig i, at Skibets egne Folk betjener Wincherne.

Under nærværende Sag er der fremlagt Erklæringer fra samtlige de Rederier, der ejer de fornævnte Skibe, alle gaaende ud paa, at de har paalagt deres Kaptajner at nægte Antagelse af Winchmænd fra Land, uanset om dette kan ske uden Udgift for Skibet.

De Indklagede maa herefter dømmes til at betale de fornævnte Beløb, hvorimod der ikke findes Grund til at paalægge nogen Bod derudover.

Sagens Omkostninger findes at burde paalægges de Indklagede.

KENDELSE.

Til Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havnes Vegne bør Dansk Arbejdsmandsforbund paa Havnearbejdernes Fagforenings i Aalborgs Vegne betale 952 Kr. 12 Øre og paa Havnearbejdernes Fagforening i Nørresundbys Vegne betale 317 Kr. 40 Øre.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsmandsforbund med 300 Kr.

UDSKRIFT

af

Den faste Voldgiftsret Kendelse af 14. November 1923 i Sag Nr. 717: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Arbejdsmændenes Fagforening i Næstveds Vegne.

Den 3. September 1923 blev der i en Sag mellem Næstved Handelsstands Arbejdsgiverorganisation og Arbejdsmændenes Fagforening for Næstved afsagt en Opmandskendelse, hvorefter Losning af Trælast skal betales med en Timeløn af 1 Kr. 30 Øre, forsaavidt angaar Arbejde i Pram eller i Skib, og med en Timeløn af 1 Kr. 8 Øre, forsaavidt angaar Arbejde i Land, Da der den 18. s. M. til Firmaet L. P. Olsens Efterf., C. Ravn i Næstved ankom nogle Pramme med Trælast, søgte man at mønstre Mænd henholdsvis paa Prammen og i Land til de i Kendelsen fastsatte Lønninger. Det viste sig imdlertid, at Arbejderne stillede Krav om en Timeløn af 1 Kr. 30 Øre ogsaa for de Arbejdere, der i Land skulde tage Trælasten fra det delvis ud over Prammen anbragte Stillads. Da Ravn ikke ønskede Losningen paabegyndt, før Betalingsspørgsmaalet var ordnet, skete der Henvendelse til Opmanden, og ved dennes Medvirkning sluttedes der Lørdag den 22. s. M. et af Formændene for de stedlige Organisationer underskrevet Forlig, hvorefter man for at undgaa Ulemperne ved den dobbelte Takst for Arbejdere, der arbejdede sammen, enedes om, at Betalingen for Udlosning af Trælast skulde være 1 Kr. 19 Øre saavel for Arbejderne i Land som for Arbejderne paa Pram. Ravn søgte derefter at faa Arbejdet paabegyndt Mandag den 24. September om Morgenen paa disse Vilkaar, men dette lykkedes ikke, hvorfor han henvendte sig til den stedlige Arbejdsgiverforenings Formand, der Tirsdag den 25. rettede en Opfordring til Fagforeningsformanden om dennes Bistand til at skaffe Arbejdere. Det lykkedes dog ikke at skaffe det efter Ravns Mening til Arbejdets Paabegyndelse nødvendige Antal Arbejdere — 4 a 5 — før Havnevæsenet, der betaler 1 Kr. 30 Øre Timen, Fredag den 28. September greb ind og overtog Losningen for Firmaets Regning.

Arbejdsgiverforeningen har nu for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Næstved Handelsstands Arbejdsgiverorganisation indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette Næstved Afdelings Vegne og paastaaet disse sidstnævnte Organisationer paalagt en Bod, der er stor nok til at dække, dels det Merbeløb af 32 Kr. 72 Øre, som Ravn har maattet betale Havnevæsenet, dels den Værdiforringelse, som Trælasten har lidt ved at henligge i Prammene fra den 18. til den 28. September, og som af Klagerne skønsmæssig er anslaaet til 5000 Kr.

De Indklagede paastaar sig frifundne, idet de gør gældende, at det er Ravns egen Skyld, naar Losningen ikke blev begyndt allerede den 18., at der Tirsdag den 25. var mødt 3 Mand, som godt kunde have begyndt Losningen, og at der efter Henvendelsen til Fagforeningsformanden den 25. fra dennes Side er gjort, hvad der var ham muligt, for at skaffe Arbejdere.

Under de her foreliggende Omstændigheder maa nu det den 22. September indgaaede Forlig afskære Klagerne fra at paaklage den mellem den 18. og 22. September foreliggende Forsinkelse af Losningen. Endvidere var Forholdet, som anført, det, at der først den 25. skete Henvendelse til Fagforeningsformanden om hans Bistand til Forligets Gennemførelse. Og vel viser det Oplyste, dels at der blandt Arbejderne har været en Misstemning ikke blot overfor Opmandskendelsen, men ogsaa overfor Forliget, dels at der ikke fra Fagforeningsformandens Side er udvist nogen virksom Bestræbelse for at modvirke denne Misstemning og derved lette Forligets Gennemførelse; men paa den anden Side er det ikke tilstrækkeligt oplyst, i hvilken Grad de faa Dages Forsinkelse fra den 25. til den 28. September skyldes denne Fagforeningsformandens Passivitet, og i hvilken Grad den skyldes tilfældige Forhold. Under disse Omstændigheder maa det anses betænkeligt at paalægge Fagforeningen nogen Bod. Derimod findes den at burde betale Sagens Omkostninger.

KENDELSE.

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsmandsforbund paa Arbejdsmændenes Fagforening i Næstveds Vegne med 300 Kr.

UDSKRIFT

af

Den faste Voldgiftsret Kendelse af 14. November 1923 i Sag Nr. 719: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fagforening i Aalborgs Vegne.

Dansk Arbejdsgiverforening har for Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fagforening i Aalborgs Vegne i Anledning af en den 22. August 1923 ca. Kl. 9 Formiddag uden Varsel iværksat Arbejdsstandsning under Losningen af en Ladning russiske Hørfrøkager fra S/S »Timann«. Det lossedes fra 3 Luger, men Standsningen omfattede kun Losningen fra Luge I. Klagerne gør gældende, at Standsningen skyldtes Paavirkning fra selve den stedlige Fagforeningsformand, Søren Jacobsen, og de søger Grunden til den deri, at man havde nægtet at gaa ind paa et fra Jacobsens Side fremsat Krav om, at der af Hensyn til, at Ladningen indeholdt meget »Brud«, skulde gives højere Betaling end den overenskomstmæssige for h e l e Skibets Losning, skønt der efter Arbejdsgivernes Anbringende kun i Skibets Forende fandtes noget mere Brud end sædvanligt.

Efter et den 22. August afholdt forgæves Møde paa Losningsentreprenørens Kontor, under hvilket Fagforeningsformanden forlangte Ventepenge udbetalt og ikke vilde modtage Firmaets Tilbud om Deponering af saadanne, skete der Henvendelse til Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark. Denne søgte straks Dansk Arbejdsmandsforbunds Bistand, og efter at Repræsentanter for disse Organisationer var kommet til Stede, genoptoges Arbejdet i Løbet af Eftermiddagen den 23. August.

Klagerne har paastaaet de Indklagede idømt Bod samt tilpligtet at erstatte dels de ved Standsningen foranledigede Liggedagspenge 534 Kr. 74 Øre, dels et Beløb af 64 Kr. 96 Øre, som var betalt det standsende Hold i Forskud og ikke indtjent af dette, idet Arbejdet fortsattes af andre Arbejdere.

De Indklagede har erkendt deres Pligt til at sørge for Tilbagebetaling af de 64 Kr. 96 Øre og har erklæret at ville tilbagebetale disse uden Kendelse. Iøvrigt paastaar de sig frifundne, idet de benægter, at Arbejdsstandsningen skyldes Fagforeningsformandens Tilstedekomst. Denne vil derimod ved sin Tilstedekomst have forefundet en af Arbejdsgiverne fremkaldt Situation, der faktisk nødvendiggjorde Arbejdets Standsning. Der henvises i saa Henseende dels til, at der manglede Sække (Forholdet er det, at de hele Kager losses i Stropper, Bruddet i Sække), dels til at Losningsfirmaets Forvalter havde vist Malkonduite ved at stille urimelige Krav til Sortering eller umulige Krav om Ophejsning af Brud i Stropper.

Efter hvad der er oplyst under Proceduren, under hvilken Ladningsmodtagerens Forvalter og Losningsentreprenørens Forvalter er afhørt som Vidner, maa det imidlertid antages, at Paastanden om manglende Sække er urigtig. Endvidere er det oplyst, at Losningsfirmaets Forvalter paatalte, at hele Kager blev hejst op i Sække, hvorimod der under Proceduren intet er fremkommet til Støtte for, at der fra Forvalterens Side skulde være stillet urimelige eller usædvanlige Krav, end sige vist en Adfærd, der kunde begrunde eller undskylde, at Arbejderne uden videre forlod Arbejdet og med Støtte af Fagforeningsformanden nægtede at genoptage det.

Under disse Forhold findes der at maatte paalægges de Indklagede en Bod, der skønnes at burde sættes til 500 Kr. De Indklagede vil derhos have at betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

KENDELSE.

Dansk Arbejdsmandsforbund bør paa Havnearbejdernes Fagforening i Aalborgs Vegne til Dansk Arbejdsgiverforening betale en Bod af 500 Kr. Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsmandsforbund med 300 Kr.

Fra Udlandet.

Arbejdsløshedslovgivningen i den irske Fristat.

Den irske Fristats Regering har nylig prolongeret en Lov vedrørende Arbejdsløshedsforsikring, som i visse Henseender ændrer de engelske Arbejdsløshedsforsikringslove af 1920, 1921 og 1922. Bestemmelserne i den nye irske Lov er for Størstedelen enslydende med Bestemmelserne i den engelske Lovgivning med Undtagelse af nogle Afvigelser vedrørende ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse etc.

Det skal imidlertid bemærkes, at der i den irske Lov er en særlig Bestemmelse i Henhold til hvilken Sømænd i visse Tilfælde fritages for den retslige Forpligtelse til at være forsikrede, som paahviler dem i Henhold til Arbejdsløshedsforsikringslovene i baade England og Irland.

Man har foreslaaet, at der i Henhold til et Dekret skal indføres en lignende Bestemmelse i den engelske Lovgivning.

Et interessant Forslag, som var fremsat i den originale Tekst til det irske Lovforslag, blev senere strøget i den endeligt vedtagne Tekst. I Henhold til dette Forslag bemyndigedes Ministeren for Handel og Industri i Tilfælde af samfundsnyttige Arbejder til paa visse Betingelser at betale Arbejdsløshedsunderstøttelse til Arbejdsgiveren i Stedet for til Arbejderen, hvorved Arbejdsgiveren saaledes blev i Stand til at vedblive at beskæftige vedkommende Arbejder ved af egne Midler blot at betale Forskellen mellem Arbejdsløshedsunderstøttelsen og Lønnen.

Det var af Interesse at notere, at den irske Fristat for første Gang var repræsenteret paa den for nylig afholdte internationale Arbejdskonference i Genève.

Arbejdsløshed blandt de russiske Intellektuelle Arbejdere.

Den Arbejdsløshed hvorunder de intellektuelle Arbejdere har lidt i mange Lande, har været af ganske særlig Udstrækning i Rusland.

Den 1. Juni 1923 stod ikke mindre end 154,600 intellektuelle Arbejdere uden Beskæftigelse i Rusland, hvilket udgjorde mere end en Fjerdedel af det samlede Antal Arbejdsløse, som paa det Tidspunkt var anmeldt til Statens Arbejdsanvisningskontorer.

De følgende Tal, som er hentede fra »Industrial and Labour Information«, det Internationale Arbejdsbureaus Ugeskrift, viser den Stigning, der stadig finder Sted i Arbejdsløsheden indenfor de intellektuelle Arbejdere i Rusland.

Den 1. December 1922 var 111,009 intellektuelle Arbejdere uden Beskæftigelse, hvilke udgjorde 32.7 pCt. af det samlede Antal Arbejdsløse. Den 1. Februar 1923 var dette Tal imidlertid gaaet ned til 107,590, hvilket udgjorde 31,1 pCt. af det samlede Antal Arbejdsløse paa dette Tidspunkt, og som ovenfor nævnt var det i Juni 1923 steget til 154,600.

Der foreligger ogsaa Tal vedrørende Arbejdsløshedens Varighed i Petrograd. For Mændene var denne Periode 5 Maaneder, 27 Dage og for Kvinderne var den 10 Maaneder 26 Dage.

Det er en ganske særlig slaaende Kendsgerning, at ⅔ af de arbejdsløse intellektuelle Arbejdere var mellem 19 og 30 Aar.

Den femte internationale Arbejdskonference.
Fabrikstilsynet i de forskellige Lande.

Det internatinale Arbejdsbureau havde til den femte internationale Arbejdskonference, der afholdtes i Genève fra den 22.—29. Oktober, udarbejdet en meget detailleret og interessant Rapport over Fabriksinspektionssystemet i de forskellige Lande. Denne Rapport omhandler ikke blot de store industrielle Stater i Europa saa som England, Frankrig og Tyskland, men ogsaa Holland, Belgien, Danmark, Norge, Sverige, Finland, Polen, Czeckoslovakiet, Italien, Østrig, Ungarn, Serbien-Kroatien-Slovanien og Spanien. Desuden indeholder Rapporten en hel Del Oplysninger om Fabriksinspektionssystemer i de Forenede Stater, Japan, Kanada, Australien etc.

For hvert Land, hvorfra Bureauet er i Besiddelse af Oplysninger, indeholder Rapporten en kort Beretning om Udviklingen af Fabriksinspektionssystemet og paa ensartet Maade forklares Sammensætningen af Fabriksinspektionens Chefsmyndighed, Forholdet mellem denne Chefsmyndighed og andre Regeringsdepartementer, det System, hvorefter Personalet antages og dets Virkeomraade. I visse Tilfælde er der ogsaa givet mere detaillerede Oplysninger vedrørende andre Statsmyndigheders Medvirkning med Hensyn til Arbejdslovgivningens Anvendelse og ligeledes private Arbejdsorganisationers Virksomhed.

Bureauets Rapport indeholder ogsaa et særligt Studium af Muligheden af at kunne sammenligne de aarlige Rapporter fra Fabriksinspektoraterne. Disse forskellige Rapporter kan ikke altid sammenlignes. Undertiden er de afgivne Oplysninger fuldstændig komplette, i andre Tilfælde modtager man kun meget ufuldstændige Rapporter. Paa den nylig afsluttede Konference i Genève, fik Lederne af de forskellige Regeringsdepartementer, hvorunder Fabriksinspektionen sorterer, Lejlighed til at mødes og diskutere de almindelige Principer for Organisationen af Fabrikstilsynet.

Kampen om Otte-Timersdagen.

(I. F. C.) I Juni-Numret af den belgiske Landsorganisations officielle Organ, som helt er helliget Spørgsmaalet om Otte-Timersdagen, siges indledende i en af Artiklerne, at endnu aldrig er en Lov blevet angrebet, bagtalt og forvansket paa en mere hadefuld Maade end netop Loven om Otte-Timersdagen. De siden den Tid indtraadte politiske og økonomiske Omvæltninger samt den Kendsgerning, at de i denne Forbindelse af Kapitalistklassen førte Fremstød, som delvis er blevet understøttet af venligsindede Regeringer, altid ufejlbarlig gjaldt Otte-Timersdagen, bekræfter denne Paastand, og ikke med Urette kan man drage den Slutning, at de i de sidste fire Aar fra Arbejdsgivernes Side indledede Aktioner først og fremmest tog Sigte paa Bekæmpelse af Otte-Timersdagen, denne Hjrnesten i de senere Aars sociale Opnaaelser.

I Begyndelsen, da efter Konferencen i Washington 1919 Otte-Timersdagen blev officielt indført i flere Stater, var Angrebene endnu svage og spredte. Dengang førtes Kampen indenfor selve Bedrifterne og drejede sig nærmest om Fagforeningernes Bestræbelser for Gennemførelsen og Overholdelsen af Lovens Bestemmelser. Tilmed var Terrænet endnu ikke bragt i tilstrækkeligt Vildrede eller, for at benytte en Arbejdsgivers Ord paa den fornylig afholdte internationale Konference for Arbejdsgivere i Byggeindustrien, Arbejdsløsheden var endnu ikke saa stor, at man kunde begynde med Aktionen for Gennemførelsen af de nødvendige Forringelser af Otte-Timersdagen. Dette var den første Fase i Kampen om Otte-Timersdagen.

Den af de kapitalistiske Regeringer i Europa førte Politik skabte imidlertid snart Forudsætningerne for et almindeligt Angreb. Siden Otte-Timersdagens Indførelse var der nu ogsaa forløbet en vis «Anstandsfrist», saaledes at man nu kunde anse Tidspunktet for kommet til at gaa over til Angrebet paa den stærkeste Stilling, Loven om Otte-Timers Arbejdsdagen.

Endskønt det i denne Forbindelse kan siges, at Otte-Timersdagens almindelige Udbredelse hovedsagelig kan føres tilbage til den Omstændighed, at Arbejderne allerede i mange Lande af egen Kraft havde erobret dette Gode, maa man paa den anden Side heller ikke underkende Betydningen af den Faktor, som den lovlige Fastsættelse af dette Prinip i Virkeligheden er. Dette, at Otte-Timersdagen internationalt er fastsat i en Konvention, som nationalt ad Lovgivningens Vej er blevet bekræftet i mange Lande, har i høj Grad bidraget til at lette Arbejderklassens

Forsvar af denne Hovedstilling. Som allerede anført, førtes nu ved alle afgørende Aktioner fra Arbejdsgivernes Side det første Slag om denne Lov. Lovgivningens Vej er lang og besværlig. Denne tilsyneladende Ulempe kan imidlertid ogsaa i det lange Løb øve en gunstig Indfydelse paa Tingenes Udvikling. Er et Element engang ad organisk Vej indlemmet i Statsorganismen og blevet til Lov, er det i Reglen vanskeligt, atter at fjerne dette Element. Dette gælder for enhver Lov, og Historien opviser talrige Eksempler paa denne Udholdenhed i Lovmaskineriets Funktionering, en Faktor, som mange Gange alt efter Lovens Art har virket til Gunst eller til Fordærvelse for et helt Folk.

Handler det, som i dette Tilfælde tilmed om en Lov, hvis Princip er forankret i Folkets store Masse, saa har Modstanderne i det hele taget kun Udsigt til et Resultat under Anvendelsen af brutale Midler, og ethvert paa denne Maade opnaaet Resultat kan kun være af forbigaaende Natur.

Den anden Fase i Kampen om Otte-Timersdagen er Forsøgene paa at gennemføre Revisionsbsetemmelser. Overalt hed det pludseligt, at det af økonomiske Grunde var ganske nødvendigt at fastsætte visse Undtagelsesbestemmelser, uden at man dog vilde antaste selve Lovens Princip. Det skulde udelukkende dreie sig om saadanne Forholdsregler, som skulde forhindre «den nationale Industris Ruin». Dette Omkvæd blev istemt overalt, i Belgien, Frankrig, England, Sveits, Skandinavien o. s. v. Fagforeningerne, som vel var vidende om, at det i den nu forestaaende Kamp drejede sig om deres Hovedstilling, stod fast paa deres Standpunkt med Hensyn til Otte-Timersdagens fuldstændige Opretholdelse, selv om de erklærede sig rede til at billige Overtidsarbejde i saadanne Tilfælde hvor der forelaa en virkelig Nødvendighed herfor.

I Betragtning af denne Sagernes Stilling gik Modstanderne snart over til en anden Taktik. Den tredie og afgørende Fase indtraadte: Den aabne og hensynsløse Kamp mod Loven om den 8 Timers-Arbejdsdag. Med andre Ord: Fascismen kom til Udfoldelse, der skete et Tilbagefald i Middelalderens æventyrlige Metoder; Vold og Statskup.

At Modstanden mod Otte-Timersdagen og Fascismen saa at sige er identisk, bevises bedst gennem den Kendsgerning, at Raabet: »Først og fremmest bort med Otte-Timersdagen!» lød efter hvert fascistisk Fremstød, ja, endnu forinden den fjendtlige Stilling var indtaget. Mussolinis Sejr betød den øjeblikkelige Ophævelse af Otte-Timersdagen og Udstedelse af en Forordning om Arbejdstiden. Primo de Revera havde knapt stukket Sværdet i Skeden, forinden han udstedte en Proklamation, i hvilken han henviste til Manglerne ved den bestaaende Arbejdstid. Særlig betydningsfuld i denne Sammenhæng er Forholdenes Udvikling i Tyskland. Allerede før Krigen havde de tyske Arbejdere en forholdsvis kortere Arbejdstid end Arbejderne i andre Lande. Indtil for kort Tid var Otte-Timersdagen Reglen. Saa kom det fornylig foretagne reaktionære Kup. Ogsaa her gjaldt det første Fremstød Otte-Timersdagen, og saafremt de tyske Fagforeninger ikke paa afgørende Maade havde budt de reaktionære Bestræbelser Holdt, vilde en af de stærkeste Støttepunkter være faldet. Thi en Forandring af Arbejdstiden i et af de vigtigste Industrilande i Europa, i et Land, hvor Otte-Timersdagen i større Omfang end i noget andet er blevet til et Fællesgode, vilde have haft uberegnelige Følger. Under de nuværende Forhold kan Otte-Timersdagen i Tyskland betegnes som et europæisk Problem.

Dette viste sig ogsaa ved Kampens Fortsættelse. Da Anslaget ikke lykkedes i selve Tyskland, satte de tyske Kapitalister deres Forhaabninger til de franske Bajonetter. Den nyeste Kombination hedder: Poincarè og Stinnes mod Otte-Timersdagen.

Faren er endnu ikke overstaaet. Maaske har man kun ladet indtræde en Kamppause indtil de Arbejdsløses Antal er steget yderligere.

I de Lande, hvor Forholdene endnu ikke er saa forstyrrede, at man uden videre tør skride til Anvendelse af Voldsmidler, gør Kampens tredie Fase sig dog bemærket. Arbejdsgiverne tager intet Blad for Munden. Den af den nylig afholdte internationale Konference for Arbejdsgivere i Byggeindustrien vedtagne Resolution om Otte-Timersdagen er i saa Henseende symtomatisk. I den opstilles to Grundsætninger:

1) Konferencen afviser fuldstændig og betingelsesløst Princippet om Otte-Timersdagen.

2) Den opfordrer alle Stater, som har antaget Washingtoner Overenskomsten og ratificeret de paagældende Love til at forelægge og gennemføre Vedtagelsen af Tillægslove.

Regeringerne har tilegnet sig Arbejdsgivernes Argumenter og taler ligeledes om Faren for den nationa-Industris Undergang.

Naar man vil gøre sig klar over Følgerne af Otte-Timersdagens Afskaffelse, er det bedst at se sig om i de Lande, hvor Fascismen kom først til Magten og hvor Udviklingsprocessen allerede er saa langt fremskreden, at dens Tilbagevirkning begynder at vise sig. Det fornylig af det italienske Ministerium vedtagne Dekret for Anvendelsen af Loven om Otte-Timersdagen viser, hvad Otte-Timersdagens Modstandere i de Lande, hvor man endnu ikke er naaet saa vidt, mener, naar de siger: Otte-Timersdagens Princip skal ikke ophæves, men kun tilpasses efter de Virksomheder og Erhvervsgrene, hvor det er ubetinget nødvendigt. Disse Virksomheder og Erhvervsgrene er næsten de samme i alle Lande. De krævede Forringelser skal i første Række ramme Trafikpersonalet, Statsfunktionærerne, Arbejderne i offentlige Virksomheder, Søfolkene o. s. v. Det er betegnende, at den italienske Forordning bestemmer, at Reglementet, som i og for sig ikke er særlig gunstigt for Arbejderne, overhovedet ikke skal gælde for disse Arbejdergrupper. For de andre Industrier indeholder det et Utal af Undtagelsesbestemmelser, saasom Ikke-Iberegning af Hvilepauserne, af Gangen fra og til Arbejdsstedet, af Arbejdsafbrydelserne af tekniske Grunde, særlig Difinitioner af forberedende og afsluttende Arbejde, Bestemmelser angaaende Maskinernes Renholdelse, Arbejdsproduktionernes Borttransportering, de ubetinget nødvendige Arbejdsydelser og m. m.

Dette er de endelige Maal. Og naar det stadig hedder i den borgerlige Presse, at det er Pedanteri fra Arbejderførernes Side, til Stadighed at staa fast paa Otte-Timersdagens fuldstændige Overholdelse, saa viser dog den ru Virkelighed, at dette Standpunkt er rigtigt. Thi de er sig fuld bevidste, hvad der staar paa Spil.

De bestyrkes i denne deres Holdning ved Visheden om og Sikkerheden for, at Otte-Timersdagen ikke mere lader sig skaffe ud af Verden. Økonomiske Kriser som de nuværende kan for en Tid bringe den i Fare, dog dens Sejersgang er sikret, fordi den er et Produkt af den organiske Udvikling. Paa Aktion følger Reaktion, og allerede nu kan vi konstatere, at den tilbageløbende Bevægelse er begyndt hos det ældste Medlem af den fascistiske Familie, Italien. Den nylig stedfundne anden Sammenkomst mellem d'Aragona og Mussolini er et Bevis herfor. Ved denne Lejlighed viste det sig, at forskellige Forordninger, som ved en vis Interpretion vilde have betydet et haardt Slag for Arbejderbevægelsen, i Praksis ikke mere lod sig gennemføre i en saa skarp Form, som oprindelig paatænkt.

At Otte-Timersdagen ikke lader sig afskaffe, bevises bedst gennem Udviklingen i Amerika. Medens man kan optegne Tilbageslag i Europa, begynder netop i det Land, hvor kun praktiske Grunde giver Udslaget, og hvor man stiller sig paa Standpunktet om den højeste Arbejdsydelse og den størst mulige Udnyttelse og Anvendelse af Arbejdskraften, Otte-Timersdagen sit Sejerstog.

Overalt hvor der er anstillet Undersøgelser om Følgerne af Otte-Timersdagens Indførelse, er Resultatet forøget Produktion. Fornylig offentliggjorde det amerikanske Ingeniør-Forbund en Beretning om en i 40 forskellige Industrier foretagen Undersøgelse. I denne Beretning konstateres, at Arbejdsydelsen siden Indførelsen af Otte-Timersdagen gennemsnitlig er steget med 25 pCt. »International Nickel Co.« har ligeledes meddelt, at dens Produktion er steget med 21 pCt. siden Indførelsen af Treskiftesystemet. »Corning Glass Works« kunde optegne en Stigning af 20 pCt., »Tenesse Copper Company« 28 pCt. o. s. v. Lignende Eksempler lader sig ogsaa anføre for andre Lande.

Otte Timers Arbejdsdagen vil sejre, fordi dens Princip allerede har slaaet dybe Rødder i det arbejdende Folks Bevidsthed, og fordi selve Industrivirksomhederne i stadig større Grad vil opbygge deres Praksis paa Grundlag af dette Princip. En almindelig Gennemførelse af Otte-Timersdagen vil kun bekræfte dens Hensigtsmæssighed og gode Egenskaber.

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning bringer vi Forbundets gentagne Anmodning i Erindring, om kun at skrive om en Sag paa hvert Stykke Papir, da Sagerne ellers let vil blive forsinkede, og i enkelte Tilfælde helt kan glide ud.

Husk! For at fremme Ekspeditionen kun en Sag paa hvert Stykke Papir.

Siden sidst.

Københavns Banegaards private Arbejdere: Entreprenør M. Nielsen, Hovedbanegaarden: Overenskomst oprettet. Timeløn = Statsbanearbejderne. Løn f. T. 141 Øre med Tillæg af 25 pCt. for de 5½ Time. Arbejdstiden er 8 Timer mellem Kl. 12 Nat og Kl. 8½ Formiddag. Overarbejde mellem Kl. 8½ Formiddag og 12 Nat: 100 pCt. Tillæg. For Søn- og Hellignætter indenfor den ordinære Arbejdstid betales de 3 Timer med 50 pCt. Tillæg og de øvrige 5 Timer med 100 pCt. Tillæg. Ulykkestilfældet i Henhold til Loven samt for en Dagpenge af 3 Kr. fra den Dag Ulykkestilfældet indtræffer og saalænge Sygdommen varer. Efter 6 Maaneders uafbrudt Arbejde erholder Arbejderne 4 Dage Sommerferie med fuld Løn. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 9. September og gælder til en 1. September.

Øl- og Mineralvandsarbejderne. Ølhandlerforeningerne Carlsberg, Hafnia og 1912 samt Centralølhandlerforeningen af 1900: Overenskomst oprettet. Hjemmearbejdere mellem 17 og 18 Aar erholder en Ugeløn af Kr. 31,00, mellem 18 og 20 Aar Kr. 43,00 og over 20 Aar Kr. 60.00. Arbejdstid 48 Timer ugentl. Overarbejde 50 pCt. Tillæg. Hjemmearbejdere, der sættes til at køre Detail-Ølvogn erholder 1 Kr. ekstra pr. Dag. Kuske, der kører Detail-Ølvogn, er garanteret en Minimal-Ugeløn af Kr. 68.00. Arbejderne har gratis Øl paa Arbejdsstedet. Arbejdere med ½ Aars Anciennitet inden 1. September, erholder Ferie med Løn paa 3 Søgnedage i Forbindelse med en Søndag. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 1. August og gælder til en 1. August.

Roskilde. Danske Landboforeningers Frøforsyning: Overenskomst oprettet. Ugeløn Kr. 54,50. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 1. Time 25 pCt. 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., derefter samt paa Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. For Arbejde i Spisetiderne og for Opfyring om Morgenen betales et Tillæg af 25 pCt. Ved Indførelse af 2 Holds Drift betales 12½ pCt. Tillæg og for Indførelse af 3 Holds Drift betales 20 pCt. Tillæg til de overenskomstmæssige Lønninger, forsaavidt det varer over 14 Dage. I Sygdomstilfælde betales Løn for indtil 3 Dage efter Sygdommens Udbrud. Naar Arbejderne har været beskæftiget i 6 Uger, er der en Uges gensidig Opsigelsesfrist. Regulering Februar 1924. Traadt i Kraft September og gælder til 30. Juni 1924. Firmaet beskæftiger i den travle Tid indtil 65 Mand.

Nørre Alslev. Danske Landboforeningers Frøforsyning: Overenskomst oprettet. Ugeløn Kr. 51.84. Alt som ovenfor anført. Vedrører 4 Mand.

Rønne. Konsul Olaf Lund. Afdelingen klager over, at Firmaet, der hidtil har benyttet 4 a 5 Mand til Losning af Brædder og Sortering af disse paa Havnepladsen, og som har betalt Arbejderne med de i Overenskomsten fastsatte Takster for »Losning af Brædder og Tømmer«, nu ikke lader Brædderne sortere paa Havnepladsen, hvorfor der kun anvendes 1 Mand til Stabling af Brædderne paa Vognen og han betales med almindelig Timeløn. Lokalt Mæglingsmøde er afholdt uden, at Enighed opnaaedes. Paa

Mæglingsmødet mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, som blev afholdt den 11. September, enedes man om en Takst af 1¼ Øre pr. Kubikfod for dette Arbejde. Paa samme Møde opnaaedes Enighed om — Betaling for Kullosning før og efter Kranlosning. Hvor Haandkraft benyttes i Forbindelse med Kranlosning betales pr. Gang pr. Luge. For indtil 900 Maal dobbelt Takst, for fra 900 til 1350 Maal 50 pCt. For alle Maal over 1350 almindelig Takst for hele Partiet. Selv om Kranen ikke er beskæftiget i hver enkelt Luge af et Skib, gælder ovenstaaende Betingelse for al Losning i Skibe, hvor Kranen har været benyttet.

Sønderborg. Havne- og Købmandsorganisationen i Sønderborg. Ved Augustreguleringens Ikrafttræden 1922 krævede Havne- og Købmandsorganisationen i Henhold til Vedtagelsen af 31. Juli 1922 en yderligere Reduktion af Akkordpriserne udover de 15 pCt., som Pristallet hjemlede Ret til. Paa et Møde den 27. Oktober 1922 opnaaedes ikke Enighed om Reduktionen, hvorfor Parterne enedes om at indbringe til voldgiftsretlig Afgørelse følgende Spørgsmaal som Betingelse for den vedtagne Forlængelse af den mellem Parterne bestaaende Overenskomst. 1) Krav fra Havne- og Købmandsorganisationens Side om yderligere Reduktion af bestaaende Akkordtakster under Paaberaabelse af Tilsagn fra Arbejderorganisationens Side. 2) Krav fra Forbundets Afdelings Side om Afskedigelse af 2 nærmere angivne hos A/S Kulhandelen beskæftigede Arbejdere. Voldgiftsretten holdt Møder den 24. og 31. Juli. Uagtet Forlig ikke opnaaedes, fremsatte Opmanden alligevel Forslag om, at Parterne enedes paa følgende Grundlag: »For alt Akkordarbejde opgives Akkordtimetillæget (der var 14 Øre). Alle i Overenskomsten af 5. August 1921 anførte Akkordsatser reduceres yderligere med 2,5 pCt. Dette Forslag akcepteredes. Den 24. August indberetter Afdelingen, at de 2 Skruebrækkere er optaget i Afdelingen imod, at disse betaler en Bøde paa 100 Kr.

Vejle A. Vejle Arbejdsgiverforening. Arbejdsgiverforeningen fremsatte Krav om Fastsættelse af Priser for Lempning til Kulkran. Da Enighed ikke opnaaedes ved Lokalforhandling eller ved Mægling afholdtes den 12. September et Møde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om følgende: For Lempning i Skib til Kulkran betales 178 Øre pr. Time gældende indtil Overenskomstens Udløbstid 1924, derefter ansættes Timelønnen til den i Aarhus for tilsvarende Arbejde gældende. Der garanteres Arbejderne en Mindstebetaling for 3 Timer. For Overarbejde ydes de i Vejle gældende Tillæg. Naar Haandkraft benyttes i Forbindelse med Kranlosning, betales pr. Gang pr. Luge. For indtil 900 Maal Dobbelttakst, for indtil 1125 Maal 75 pCt., for indtil 1350 Maal 100 pCt. Derudover almindelig Takst, alt for hele Partiet, der er losset med Haandkraft. Selv om Kranen ikke er beskæftiget i hver enkelt Luge i et Skib, gælder ovenstaaende Betingelser for al Losning i Skibe, hvor Kranen har været benyttet.

Nyvalg af Formand og Kasserer.

Husk at anmelde dette.

Det sker ikke saa sjeldent, at Breve og Fagblade, som udsendes fra Hovedkontoret kommer tilbage med Postvæsenets saalydende Paaskrift:

»Nægtet Modtagelse, er ikke Formand mere.«

Og det siger sig selv, at naar Breve, maaske endog af stor Vigtighed for vore Afdelinger returneres paa denne Maade, skaber det Kludder, Forsinkelse og Vrøvl for alle Parter, og derfor maa vi bede de nyvalgte Formænd om straks at give os Meddelelse om:

1) Deres Navn og Bopæl samt Postadresse.
2) Om de har Telefon og i saa Fald, hvilket Nummer.

Paa samme Maade maa man forholde sig, naar der sker Nyvalg af Kasserer.

G. H.

Naar der skiftes Bestyrelsesmedlemmer.

En indtrængende Henstilling til Afdelingsformændene.

Naar der ude omkring i Afdelingerne skiftes Bestyrelsesmedlemmer, og de ærede Afdelingsformænd sender Meddelelse herom til Hovedkontoret, er det en *absolut* Nødvendighed, at de opgiver os Navn og *tydelig* Postadresse, baade paa de Repræsentanter, der udtræder af Bestyrelsen, og paa de nyvalgte.

Meddelelsen skal f. Eks. se saaledes ud:

Afgaaet er:

P. Olsen, Hedeskov pr. Tinglev.

Ny tilkommende:

Hans Nielsen, Tinglev.

Saafremt man ikke overholder denne Regel, er Ekspeditionen ikke i Stand til at omflytte Bladet til den nye eller de nye Repræsentanter.

Vi anmoder indtrængende at have dette i Erindring.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 17 | 12. December | 1923 | 28. Aarg.

To interessante Jernindustri-Sager.

D'herrer Jernfabrikanter maatte neje sig.

Vi har i den sidste Tid haft et Par Sager med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, som baade paa Grund af deres Art og paa Grund af det opnaaede Resultat er af mere end almindelig Interesse. De viser nemlig, at Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, der jo igennem en betydelig Periode har vist sig forstaaende overfor Arbejderne og de Krav, disse igennem deres Organisation, har maattet fremsætte, nu synes at ville vende tilbage til tidligere Tiders karrige Politik, — i hvert Fald overfor Arbejdsmændene. Men Sagerne — og navnlig Resultaterne — viser ogsaa, at vor Organisation baade vil og kan varetage Medlemmernes Interesser.

Den første Sag angaar

Kabelfabriken i Middelfart.

Her havde Arbejderne igennem vor Middelfart-Afdeling fremsat Lønkrav, og ved et Mæglingsmøde, der afholdtes den 18. September d. A., var der opnaaet Enighed om

»at forhøje Timelønnen for de Arbejdsmænd, der har været beskæftiget paa Fabriken uafbrudt 4 Maaneder eller derover, med 2 Øre.«

Aldrig saasnart vor Sagen saaledes tilsyneladende gaaet i Orden, før der blev nyt Spektakel. Vor Afdeling indberettede til os, at Kabelfabriken ikke vilde anerkende Resultatet af Mæglingsmødet, idet man kun vilde betale de 2 Øres Tillæg til Timelønnen til de Folk, hvis Timeløn laa paa 98 Øre, medens man nægtede at udbetale det vedtagne Tillæg til de Folk, hvis Timeløn laa højere.

Vi henvendte os til Sammenslutningen, men den holdt med Kabelfabriken, og da det syntes umuligt paa nogen anden Maade at faa Sagen bragt i Orden, sendte vort Forbund Arbejdsgiverforeningen et Strejkevarsel overfor Fabriken.

Saa kom der Liv i Tingene. Arbejdsgiverforeningen protesterede imod Varslets Lovlighed, Hovedorganisationerne holdt Møde om Sagen, og da det altsammen førte os lige vidt, indklagede Arbejdsgiverforeningen vort Forbund for Den faste Voldgiftsret for at faa Strejkevarslet kendt ulovligt.

Vi hævdede naturligvis heroverfor vor Ret til at gribe til Kampforanstaltninger overfor et Forhold som det her foreliggende, og da Parterne havde procederet Sagen for Retten, og Dommerne havde gransket i Papirerne, erklærede den samlede Ret, at den meget nødig vilde afsige Kendelse i den Sag, og derfor henstillede til Parterne at prøve paa at faa den forligt ved en ny Forhandling.

Denne Henstilling tiltraadte vi naturligvis, og nu viste det sig, at de gode Arbejdsgivere efter det, der her var foregaaet, var blevet en hel Del mere medgørlige. De var nu rede til at betale for at blive fri for at faa en Dom i Sagen.

Ved et Forhandlingsmøde i Arbejdsgiverforeningen den 24. November enedes man saa om:

1) at Fabriken forhøjer fra Mæglingsmødets Dato (den 18. September) Timelønnen til 101 Øre for alle for Tiden paa Fabriken beskæftigede Arbejdsmænd, som i Øje-

blikket har en lavere Løn end 101 Øre, og som uafbrudt i 4 Maaneder eller derover har været paa Fabriken.

2) at alle Arbejdsmænd, der tidligere har været beskæftiget paa Fabriken, og som efter deres Afskedigelse atter er genantaget i Løbet af de sidste ca. 2 Aar, erholder 102 Øre,

3) at de nuværende ved Kraftanlægget beskæftigede Kulkørere erholder en Timeløn af 104 Øre for dette Arbejde.

Det var Tillæg paa 3 og 4 Øre, ja for Kulkørernes Vedkommende 6 Øre pr. Time, altsaa noget ganske andet end det, Kabelfabriken oprindeligt havde tænkt sig.

For vor Mæglingsmand i Sagen, *Forretningsfører Sophus Mortensen,* som vor Modpart under Sagen havde søgt at stille i et Skær af Uvederhæftighed, var denne Afgørelse en eklatant Oprejsning, og for vore paagældende Medlemmer var Afgørelsen med den deri indeholdte Efterbetaling naturligvis en kærkommen og haardt tiltrængt Lønforhøjelse.

Den næste Sag angik

Lønkrav overfor 5 københavnske Firmaer.

I Henhold til Løfteparagrafen i vor Overenskomst og i Overensstemmelse med hele det bevægelige Løngrundlag, der er gældende i Jern- og Metalindustrien, havde vor københavnske Støberiarbejder-Afdeling rejst Lønkrav overfor Firmaerne *Eickhoff, Matthissen & Dittmann, A/S »Atlas«, F. L. Smith & Co.* og *Hørsholm Jernstøberi.*

Efter forgæves Henvendelse til Arbejdsgiverne blev der taget Mæglingsmøde og Timandsmøde om Sagen, men hverken ved det ene eller det andet af disse Møder var Jernindustriens Sammenslutning at formaa til bare at fremsætte et Tilbud om den ringeste Lønforhøjelse.

Saa gik det her som i den forrige Sag. Vi sendte Strejkevarsel, og Arbejdsgiverforeningen protesterede mod Varslets Lovlighed.

Denne Protest havde videregående Betydning, thi det, man fra Arbejdsgiverside begrundede sin Protest med, var Paastanden om, at det ikke var lovligt at etablere Strejke i Overenskomstperioden paa et Timelønskrav.

Her havde Organisationen — sagde d'Herrer Fabrikanter — nok »Paataleret« overfor Misforhold, men hvis Paatalen ikke hjalp, saa var der ikke noget at gøre herved. Saa skulde vi med andre Ord være bragt i den Stilling, at det var Arbejdsgiverne, der ganske ensidigt bestemte, om der kunde gives Lønforhøjelse paa de Steder, hvor vi havde Krav fremme, og naar de havde truffet deres Afgørelse, havde baade Arbejderne og deres Organisation sig derefter at rette.

En saadan Situation kunde vi naturligvis ikke lade os stille i, og vi fastholdt derfor vor Ret til at give Varsel og til eventuelt at etablere Strejke.

Ved den Forhandling, der under Pres af Strejkevarslet kom i Stand i Arbejdsgiverforeningen, lykkedes det saa endeligt at faa et Tilbud frem, og det gik ud paa, at hos Firmaet *Eickhoff,* hvor Timelønnen var 113 Øre, skulde der gives 3 Øres Tillæg. Hos *F. L. Smith & Co., A/S »Atlas«* og hos *A/S Matthissen & Dittmann* 2 Øre pr. Time og paa *Hørsholm Støberi* ikke saa meget som een eneste Øre.

Dette Tilbud kunde vi ikke tage imod, og Sagen blev saa fremmet til Voldgiftsretten.

Her gik det atter som i den forrige Sag. Den samlede Ret henstillede efter at have kigget i Papirerne og hørt paa begge Parters Redegørelse, om man ikke vilde forsøge en Forhandling endnu engang, saadan at Retten kunde blive fri for at fælde Dom i Sagen.

Den nye Forhandling kom i Gang i Arbejdsgiverforeningen Torsdag den 6. December under Medvirkning af Hovedorganisationerne, og efter at der var diskuteret baade langt og bredt, opnaaedes der Enighed om følgende:

Ved et Fællesmøde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund, enedes man om følgende:

Dansk Arbejdsmandsforbund tilbagekalder de under henholdsvis 12. og 20. November fremsendte Strejkevarsler overfor 5 Medlemmer af Jernindustriens Sammenslutning.

Der ydes følgende Tillæg for de Arbejdsmænd, der omfattedes af Mæglingen:

Hos Firmaet Eickhoff 4 Øre pr. Mand pr. Time.

Hos Firmaet Matthissen & Dittmann 3 Øre pr. Mand pr. Time.

Hos A/S »Atlas« 2 Øre pr. Mand pr. Time.

Hos Firmaet F. L. Smidth & Co. 2 Øre pr. Mand pr. Time.

Hos Hørsholm Jernstøberi 1 Øre pr. Mand pr. Time.

Tillæggene gælder for den Uge, for hvilken der aflønnes Fredag den 7. December d. A.

Desuden betaler Hørsholm Jernstøberi Kr. 3,00 til hver af de i Sagen omhandlede Arbejdere.

København, den 6. December 1923.

For De samvirkende Fagforbund i Danmark.
Vilh. Nygaard.

For Dansk Arbejdsgiverforening.
H. Langkjær.

For Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark.
Charles Hansen.

For Dansk Arbejdsmandsforbund.
Lyngsie.

Arbejdsmændenes Fagforening for Støberier og Maskinfabriker.
Chr .Brun.

D'Herrer Jernfabrikanter maatte altsaa ogsaa her give efter.

Oprindeligt vilde de overhovedet slet intet give. Det samme fastholdt de baade paa Mæglings- og Timandsmødet. Efter at Strejkevarslet var afgivet, strammede de sig op til at byde 3 og 2 Øre paa de egentlige københavnske Virksomheder og ingenting i Hørsholm. Sluttelig maatte de altsaa gaa med til at give 4 og 3 Øre og i Hørsholm et Tillæg og en Udbetaling een Gang for alle, der tilsammen for den tilbagestaaende Del af Overenskomstperioden udgør ca. 2 Øre pr. Time pr. Mand.

Vi ønsker vore paagældende Medlemmer til Lykke med de opnaaede Resultater.

Skærveslagning, Vejarbejde og Grusharpning.

De seneste Overenskomster herom.

Skærveslagning.

Nu er Skærveslagningstiden jo inde, og da der næsten daglig til Hovedkontoret indløber Forespørgsler om, hvilke Priser der betales, skal vi nedenstaaende gengive de Priser, der er opnaaet ved Forhandling mellem »Udvalget for Sogneraadsforeningen for Maribo Amt«, »Maribo Amts Vejudvalg« og »Dansk Arbejdsmandsforbund« og »Landarbejderforbundet i Danmark« angaaende Stenslagning og Vejarbejde paa Lolland-Falster 1923—24.

Stenslagning:

Flækning af Sten til Slagning 39×23 cm pr. kbm	Kr.	3,50
Flækning af Søsten til Slagning 30×20 cm pr. kbm.	,,	3,75
Stabling af Sten til Slagning 39×23 cm i enkelt m^3 pr. kbm ..	,,	0,85
Stabling af Sten til Slagning 39×23 cm i flere m^3 pr. kbm ..	,,	0,70
Slagning af Reparationsskærver (Sporsten) indtil 39×23 cm (4 cm) pr. kbm	,,	11,50
Slagning af Reparationsskærver (Sporsten) indtil 39×23 cm (4½ cm) pr. kbm	,,	10,25
Slagning af Lagbelægningsskærver af Sten indtil 39×23 cm (5 cm pr. kbm)	,,	9,25
Slagning af Skærver af Sten indtil 39×23 cm (6 cm) pr. kbm ..	,,	8,25
Slagning af Underlagssten (Pflaster: Naar det er Granit) pr. kbm	,,	3,60

Naar det er Flint betales det efter Aftale.

Slagning af usorterede Grusgravsten og Sankesten i Størrelse indtil 20×20 cm, betales pr. kbm med 1 Kr. under ovenanførte Priser.

Udlægning:

Paakøring af Sten efter Aftale.

Underlagssten, Pflaster (Ffint efter Aftale).

Lagbelægningssten efter Aftale.

Grusning af nylagt Vej efter Aftale.

Grøfteoprensning og Planering af Vejrabat efter Aftale pr. løb. m. af Vejlængden.

Ophakning af Vejbane efter Aftale.

Timelønnen for Sognekommunerne fastsættes til 1 Kr. I de 4 Vintermaaneder December, Januar, Februar og Marts dog kun 85 Øre.

Timelønnen ved Amtets Arbejde er hele Aaret 110 Øre.

De i denne Overenskomst fastsatte Timelønninger gælder ikke for Folk, som paa Grund af Alder eller Svagelighed ikke er normalt arbejdsdygtige. For saadanne Arbejdere maa Timelønnen fastsættes ved Aftale mellem Parterne.

Endvidere hedder det:

»Da Arbejde ved Skærveslagning og Stenspaltning kræver ret kostbar Anskaffelse og Vedligeholdelse af specielt Værktøj, vedtages det, at Arbejderne vel som Regel anskaffer og vedligeholder Værktøjet, men at det ogsaa kan ordnes saaledes, at Værktøjet anskaffes af Vejvæsenet imod at Arbejderne ved hver Afregning fradrages 50 Øre pr. m³ slagne Sten og 25 Øre pr. m³ spaltede Sten, indtil Værktøjet er betalt. Ophører vedkommende med Arbejdet, før Værktøjet er betalt, tilfalder dette Vejvæsenet, hvis Arbejderen ikke ønsker at betale det resterende Beløb. Han kan i saa Tilfælde, mod Fradragelse af Slid- og Værdiforringelse efter Vejvæsenets Skøn, faa tilbagebetalt de allerede afdragne Beløb.«

Angaaende Spørgsmaalet om Akkord eller Timeløn er fastsat følgende Bestemmelser:

»De Arbejder, for hvilke der i nærværende Overenskomst er fastsat Priser, udføres altid i Akkord; dog kan de helt eller delvis, hvis begge Parter er enige derom, udføres paa Timeløn.

Ved alt andet Arbejde er Parterne enige om i saa stor Udstrækning som muligt at indføre Akkord. Priserne paa saadant Arbejde fastsættes i hvert enkelt Tilfælde ved lokal Forhandling mellem Parterne.

Forsaavidt herom handlende Arbejder ikke kan af Arbejder-Forbundet sikres overtagne og udførte til konditionsmæssige Tider, lader Vejvæsenet Arbejderne udbyde ved Licitation paa sædvanlig Maade.«

Disse Priser og Arbejdsbetingelser kan naturligvis ikke uden videre overføres til ethvert Sogn eller Amt i Danmark — men de kan alletider være vejledende i Forhandlingerne med Sogne og Autoriteterne om Priser for Skærveslagning og Vejarbejde.

I en af Jyllands mindre Byer er der ved Forhandling med det stedlige Sogneraad opnaaet følgende Akkordpriser:

Slagning af 5 cmt Skærver 9 Kr. pr. m³.

Slagning af 4 cmt Skærver 11 Kr. pr. m 3³.

Grusharpning betales for Kubikfavn med 32 Kroner, og for Stenopsamling i Gruset betales 35 Kroner for Kubikfavn i en enkelt Grusgrav, hvor Forholdene er noget vanskeligere betales 35 Kr. pr. Kubikfavn Grus at harpe.

Der findes naturligvis mange andre Priser alt efter de forskellige lokale Forhold, men de her anførte Eksempler kan som alt nævnt i Forhandlingerne med Autoriteterne danne en Rettesnor, for hvad der bør betales.

G. H.

Et Arbejderforetagende.

„Enigheden" og „Lautrupgaard".

I Anledning af Mælkeriet »Enigheden«s Jubilæum i 1922 bragte vi en Omtale af dette Arbejdernes stolte Foretagende og nævnede herunder, hvorledes denne Virksomhed trods Vanskeligheder og Modgang gennem de 25 Aar voksede op til at blive ikke alene Nordenns største Detailudsalg for Mælk, men ogsaa en Mønstervirksomhed, hvad den sanitære Behandling af dette saa vigtige og vanskelige Næringsmiddel angaar.

Det tjener de Mænd, der har startet og stadig leder »Enigheden«, til uvisnelig Hæder, at de ved Siden af Arbejdet for at bringe Forretningen frem i allerførste Plan teknisk og merkantil, aldrig har hvilet i deres Bestræbelser for at bringe den bedste Mælk paa Torvet, som overhovedet er mulig. Og her kommer naturligvis Børnemælken i allerførste Række, dersom der overhovedet kan tales om Rækkefølge i denne Forbindelse.

Da »Enigheden«s økonomiske Fremtid var sikret, da Omsætningen var bragt op fra Kroner 565,945 i 1898 til Kroner 8,756,114 i 1921—1922, da Aktiver oversteg Passiver med over en Million, da Anlægget paa Alexandravej var bragt saa vidt frem, at nyere og bedre Metoder til Mælkens Behandling vanskelig kan tænkes, gik man igang med den næste og endnu større Opgave, ikke alene at give den indkøbte Mælk den allerbedste Behandling, men med selv at producere Børnemælk, gaaende ud

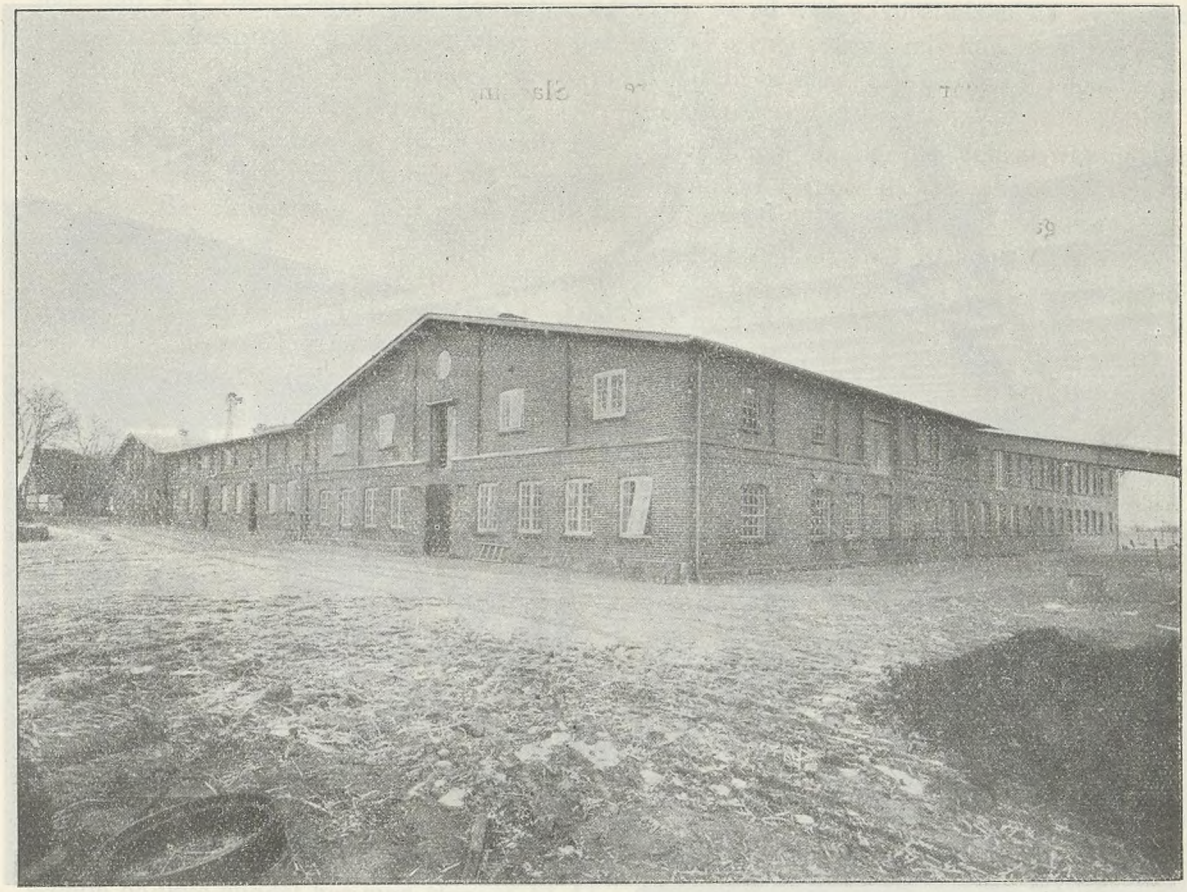

Den nye Kostald og Laboratoriet paa Lautrupgaard.

fra, at saa vigtigt og uundværligt et Næringsmiddel, som Mælken iøvrigt er, er Børnemælken den Livskilde, som betinger de spæde Børns og den opvoksende Slægts Trivsel og Sundhed.

Før havde man, i Lighed med hvad andre Mejerier endnu maa gøre, sluttet Kontrakt om Levering af Børnemælk med forskellige store Gaarden og saa ladet Forretningens Læge og Dyrlæge kontrollere de paagældende Gaardes Besætning og Mælkens Behandling. Selvfølgelig opstaar der paa den Maade idelige Rivninger mellem Producenterne og Mejeriet, idet en ærekær Storproprietær jo ikke altid ønsker Indblanding i sin Besætnings Sundhedstilstand og i sine Fodermetoder, men disse Vanskeligheder er man nu ude over ved selv at overtage Produktionen og gennemføre den paa en Maade, som er enestaaende over hele Verden.

Da Tanken om selv at producere Børnemælk var modnet, saa Ledelsen for »Enigheden« sig om efter en Landejendom, der egnede sig til dette Formaal, og her spillede Beliggenheden naturligvis en meget stor Rolle, — en god og sund Boplads maatte det være, saa nær ved København, at ikke Mælken forringedes en eneste Tøddel under Transporten.

Blandt de mange Gaarde, man saa paa, viste det sig hurtigt, at »Lautrup-Gaarden«, der er beliggende mellem Herløv og Ballerup, kun ca. 9 Kilometer fra København, egnede sig bedst for Formaalet, idet Gaarden i en Aarrække havde været drevet som Sædegaard, — der var ingen gammel Besætning, der skulde overtages, Staldbygningen var forlængs sløjfet, hvorimod der fandtes udmærkede Ladebygninger, en smuk gammel Hovedbygning og tidssvarende Hestestalde.

Da Prisen var overkommelig, gik Handelen i Orden.

Her var altsaa noget at tage fat paa. Moderne Stalde skulde opføres, de tilstedeværende Arbejderboliger var i en jammerlig Forfatning, eller vel omtrent som de er paa andre store Gaarde, og naturlgvis ønskede »Enigheden«s Ledelse ikke, at deres Arbejdere en Dag

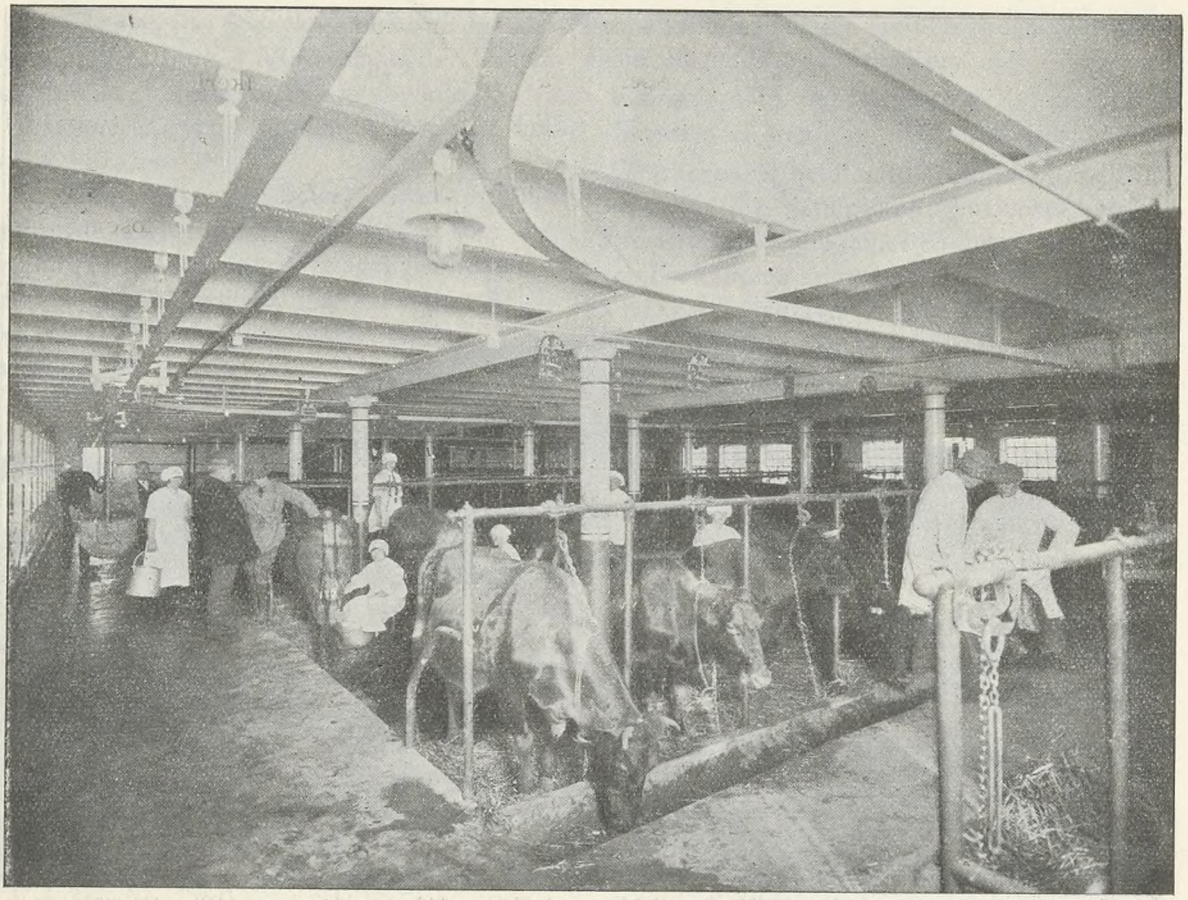

Kostalden paa Lautrupgaard under Malkningen.

længere end højst nødvendig skulde bo i disse Lejligheder.

Besætning skulde anskaffes, og her var jo ikke tale om at købe ind i Flæng og Spring, men derimod om at samle et virkelig sundt og første Klasses Kohold.

Man gik altsaa igang med Opgaven, og nu efter 1½ Aars rastløs Flid, staar »Lautrupgaard« færdig, som det man havde tænkt sig: En Børnemælksgaard, hvortil der ikke findes Mage.

For nu at gøre Fagbladets Læsere nærmere bekendt med dette Foretagende, tog vi sammen med vor Fotograf en Tur til »Lautrupgaard«, og satte straks Fotografen igang med at tage nogle Plader, medens vi opsøge Hr. Inspektør Jacobsen, der nu forener en Dobbeltstilling som Inspektør baade paa Lautrupgaard, hvor han bor, og paa »Enigheden«, hvor han stadig passer sin gamle Virksomhed.

Selvfølgelig er Ledelsen paa »Lautrupgaard« iøvrigt den samme som paa »Enigheden« med Hr. Driftsbestyrer Lynge som øverste Chef og Hr. Jacobsen som det daglige Bindeled mellem de to Søstre-Virksomheder, og endelig vort gamle Forbunds Formand, Lyngsie, som Formand for hele Aktieselskabet.

Vi bad Hr. Jacobsen om at fortælle os lidt om »Lautrupgaard«, og dertil var han naturligvis straks villig: »Men hvor skal vi begynde, og hvor skal vi ende? Arbejdet har været overvældende, men heldigvis er vi nu naaet saavidt, som vi havde tænkt os, Produktionen af Børnemælk er i fuld Gang.

»Laurupgaard« er egentlig et gammelt Herresæde, der gennem mange Aar har tilhørt en Hr. Neergaard, der har drevet den uden Besætning og solgt Jordens Afgrøde, naar den var indhøstet.

Gaarden har ca. 400 Tønder Land, og vi driver den nu efter de allermest moderne Principper. Som Bestyrer og daglig Leder af Gaardens Drift lykkedes det os straks at knytte til os en af vore kendte Landmænd, nemlig Hr. C. O. Schrader, der er kendt fra flere af vore store Gaarde her i Landet, hvor

han dels har været ansat som Forvalter og senere som Bestyrer, og de Resultater, vi paa Landbrugets Omraade har opnaaet, viser, at vi der har haft en heldig Haand.«

»Ja, men da vi ikke er særlig landbrugskyndige, vilde vi gerne høre lidt om Nyanlægene, om Besætningen, — med andre Ord om Mælkeproduktionen.«

I de følgende 2 Timer viser Hr. Jacobsen os rundt, forklaren og anskueliggør, og vi vil nu prøve i faa Rids at forklare, hvad vi saa.

Til Gaarden hørte, som tidligere nævnt, nogle gamle og usunde Arbejder- og Funktionærboliger. Disse blev straks nedrevet for en Dels Vedkommende, og Resten blev ombygget paa den Maade, at hvor der før havde været installeret 3 Familier, blev der nu kun 2 Lejligheder. Der blev bygget en smuk lille Villa til Fodermesteren, — den tidligere Forvalter- og Bestyrerbolig blev ombygget og indrettet til saavel Fodermester som Landvæsenselever, og Bestyrer Schrader flyttede ind i Hovedbygningen.

»Alt det gik i en Ruf,« siger Hr. Jacobsen.

»Da godt Drikkevand baade til Mennesker og Dyr er en Hovedbetingelse i enhver Henseende og ikke mindst her med Hensyn til Afvaskning og Afkøling af Spande og Mælk, tog vi straks fat paa at udbore den tilstedeværende Brønd og indlagde en elektrisk Trykpumpe, som presser Vandet igennem forskellige Filtrer-Apparater rundt paa hele Gaarden, og jeg kan fortælle Dem, at vi har rigelig og meget godt Vand.

Hestestalden staar, som den er, men i Forbindelse med denne var der i sin Tid Plads til en stor Svinebesætning. Hele den Del af Bygningen er gravet ud og omlavet til Ungstald, hvor vi for Tiden har anbragt Kalve og Ungkvæg.

Svinebesætningen er nu anbragt paa Annex-Gaarden, — det er nemlig saadan, at der til »Lautrupgaard« hører en Bondegaard, »Rosengaarden« kaldet, der ligger 1 Kilometer fra selve Hovedsædet. Den har vi indrettet udelukkende med vort store Svinehold for Øje, thi selv om vi naturligvis sætter alle Sejl til, og ingen Udgifter eller Umage sparer for at fremstille den bedste Børnemælk, som overhovedet fremstilles kan, saa lader vi selvfølgelig ikke økonomiske Betragtninger være os uvedkommende, og det er selvsagt et stort Plus, at vi ved Oprettelsen af Svineholdet paa »Rosengaarden« selv kan være Aftager af al Affald baade fra Mælkeriet i København og fra Gaarden.

Der finder daglig en Vekselvirkning Sted, — Mælken bringes til København pr. Automobil og Affaldet tilbage til »Rosengaarden«, der som sagt ligger 1 Kilometer borte, — det er ikke længere end at vi kan føre dagligt Tilsyn med denne, men til Gengæld ogsaa saa langt borte, at det i sanitær Henseende er fuldt betryggende.

Der er endnu en Nybygning tilbage, fortsætter Hr. Jacobsen, saa tror vi at kunne melde pas.

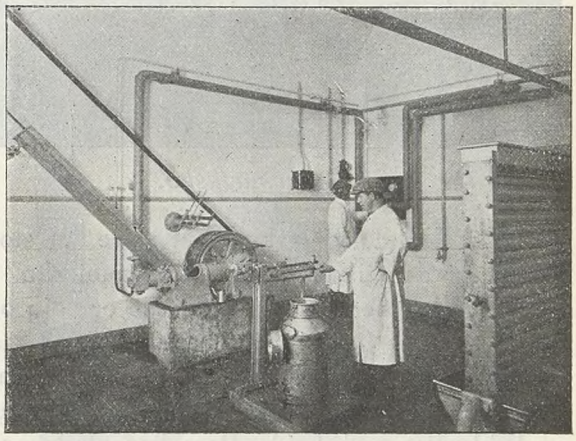

Kølerummet.

Som De ser, er vi igang med at nedrive de gamle Længer, der længst tilvenstre. Der var de gamle Karle- og Pigekamre, — kan De slippe over Dørtrinet maa De godt kigge derind. — Men vi vil helst være fri! Ja, ja, det er nu heller ikke nødvendig, men disse Hullers Dage er talte. Paa Tomten skal opføres en moderne Bygning, hvor der indrettes Folkeværelse. Maa jeg fortælle Dem, der bliver indrettet Centralvarme, Badeværelse og Enkeltværelse til alle Karle og Piger, desuden et Par store og smukt monterede Dagligstuer o. s. v. For selv om vi paa »Lautrupgaard« sørger godt for Dyrene, saa glemmer vi dog heller ikke Menneskene.

Men alt det, De endnu har set, er jo kun Udenværkerne.

Hele Sommeren har en stor Stab af Haandværkere været beskæftiget med Opførelsen af vor nye Kostald, og den glæder jeg mig til at vise Dem.«

Og her maa vi sige, vi blev ikke skuffet.

Stalden er i 2 Etager med Foderloft foroven og Plads til 120 Køer forneden samt 4 eller 5 Fødeboxe, hvor Køerne, naar de skal kælve, bliver lukket ind og gaar løse, indtil Kælvingen er overstaaet, og ca. 8 Dage faar den nyfødte Kalv Lov til at patte Moderen, — efter Specialisters Udtalelser skal det være af stor Værdi for den tilkommende Børnemælksko.

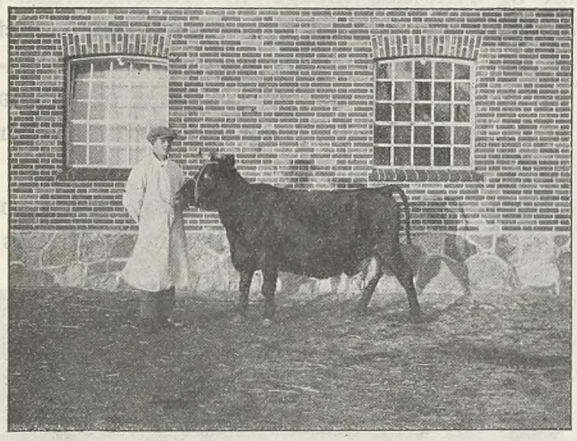

En Børnemælksko.

Vinduer er der Masser af, og de er høje og lyse. Hver Ko har rigelig Plads og staar saa ren og pæn, saa man kan sige, at der bogstavelig talt ikke findes Snavs i Baasen. Væggene er beklædte med hvide Porcelænsplader og Fodergangene med Mosaikfliser. Hele Stalden er selvfølgelig opført af Jern- og Beton, saa Brandfare menes at være absolut udelukket.

I Forbindelse med Stalden er der Laboratorium, Afkølingsrum og Iskælder samt 2 absolut isolerede Sygestalde.

»Hvormange Malkekøer er der for Tiden paa Stald?«

»110,« svarede Hr. Jacobsen, »men dertil kommer ca. 40 Ungkreaturer og 4 Tyre, som er anbragte i de førnævnte Stalde.«

»Hvordan er det nu lykkedes Dem paa saa kort Tid at skaffe en saa stor og smuk Besætning frem?«

»Ja, det har ogsaa været et Kæmpearbejde. Vi har jo ikke kunnet købe Køer paa almindelig Vis.

Af alle de Individer, De ser, er der ikke een, undtagen den er opfostret med det for Øje at skulle yde Børnemælk. Der gives her i Landet Gaarde, der opdrætter den Slags Kreaturer. Betingelsen for, at vi overhovedet var Køber til en Kvie eller Ko, var, at der kunde præsteres Stamtavle, at saavel Fader som Moder var fuldstændig »ren«. Ved »ren« forstaar vi, at Dyret har været under stadig Dyrlægekontrol lige fra Fødselen og været prøvet en a to Gange aarlig med Tuberkulinindsprøjtning. Først naar baade det enkelte Individ og dets Forældre kunde staa for denne Prøve, har vi købt det, og her findes ikke paa Gaarden et eneste Dyr, som ikke har bestaaet, skulde en enkelt reagere for Prøven, bliver det øjeblikkelig fjernet.

Vi var for Resten heldige paa en af vore store Gaarde at erhverve en Stamme paa 54 Kvier, som har kælvet i Løbet af Sommeren og Efteraaret. Desuden har vi fra bestemte Egne i Sydsjælland samlet Resten, men paa samme Betingelser — og naturligvis til en ret kraftig Pris, siger Hr. Jacobsen med et Suk.

Men hermed er jo ikke alt sagt.

Besætningen har vi nu, og den er Tip-Top, men i den daglige Behandling kræves der en uhyre Paapasselighed og en gennemført Hygiejne. Naar De hører, hvilke Foranstaltninger vi har truffet i alle Retninger, vil De vist være enig med mig i, at videre staar det ikke i menneskelig Magt at naa.

Køerne bliver fodret paa en forøvrigt af Politiet foreskreven og godkendt Maade. Jeg kan

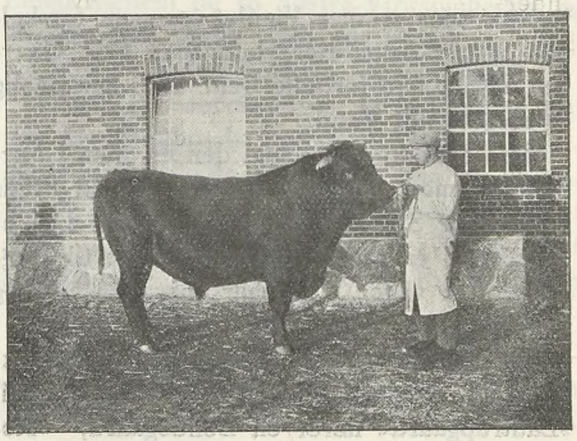

Præmietyren.

nævne Dem, at Stoffer som Kaalrabi, Turnips, Rapsoliekager o. fl. maa ikke anvendes til Børnemælkskøer, og ønsker man at fodre f. Eks. Tyre eller Ungkvæg med disse Dele, bliver de straks fjernet fra Kostalden, — selv om vi ikke fordrer vore Køer med f. Eks. Kaalrabi, saa er det ikke nok, nej, der maa ikke fod-

res med Kaalrabi i de Stalde, hvor Malkekøerne har til Huse.

Det er lykkedes os at knytte Amtslæge Djørup til »Lautrupgaard« som øverste Tilsynshavende med hele Produktionen, Kontrolleringen af Mælken og dens Behandling. Dyrlæge Kettelsen fører det daglige Tilsyn med Besætningen og Læge Schlanbusch kontrollerer Folkene, der har med Fodring og Malkning at gøre.

Bliver en Mand eller Kone daarlig, har de straks at henvende sig til Lægen, der beordrer dem fjernede — vel at mærke paa fuld Løn —, og de faar ikke Lov at vise sig i Stalden, førend Lægen giver sin Tilladelse.

Malkningen foregaar under de mest hygiejniske Former.

Hele Malkepersonalet, saavel Malkepiger som Elever, overhovedet alle, der er til Stede i Stalden under Malkningen, er iført hvide og nystrøgne Kitler.

Før en Ko bliver malket, bliver dens Yver efterset og renset eventuelt vasket. De forskellige Malkere stiller selvfølgelig med renvaskede Hænder, men maa yderligere vaske Hænder for hver Ko, de malker. I Stalden er til dette Brug indlagt saavel koldt som varmt Vand. Naar den enkelte Ko er malket, bringes dens Mælk straks ud i Laboratoriet, hvor det undersøges, derfra i en Centrifuge, hvor alt mulig Snavs og Urenlighed slynges fra og endelig over i et Køleapparat, hvor Temperaturen sættes ned til mellem 1 og 3 Grader, først saa kommer det i en almindelig Transportspand, og derefter i Iskælder, hvor Temperaturen er saa langt nede, saa Mælken holder sig uden nogensomhelst Forandring, indtil den om Aftenen pr. Lastbil transporteres til »Enigheden«, hvor den gennemgaar endnu en Behandling, for om Morgenen at distribueres til Københavns Tusinder og atter Tusinder af Spædebørn.

»Ja, men« spørger vi videre, »hele dette sto-Maskineri, hele denne mægtige Virksomhed gaar da ikke af sig selv?«

»Nej, nej, men som Leder af hele Produktionen staar Fodermester V. K. Hansen, — en Mand, der er uddannet som Fodermester, og som i adskillige Aar har været paa »Enigheden«s Laboratorium og derigennem har erhvervet sig det mest indgaaende Kendskab til Mælk og Mælkens Behandling.

Som jeg alt har sagt og gentager til Trivialitet, vel er det af Betydning, at denne store Forretning løber rundt økonomisk, og vel søger Enighedens dygtige Administratorer, men overalt staar Hensynet til den Vare, vi leverer Københavns Borgere og af dem særlig de mellem Nul og fire Aar.«

Vi takker Hr. Jacobsen for den interessante Rundtur, han har ført os paa, takker ham for alle de Oplysninger, han har givet os og lover at bringe hans Meddelelser saa vidt ud, som vi evner.

Fodermester V. K. Hansen.

»Ja, men hov! Glem saa endelig ikke at fortælle, at vore Børnemælkskøer bliver klippet hver anden Maaned paa Hale, Laar og Yver for at forhindre al Ansamling af Snavs,« siger den utrættelige Inspektør. Men nu maa vi stoppe op, Pladsen tillader os ikke mere, og vente, at Hr. Jacobsen stopper, det er der intet Haab om.

Til Slut vil vi for vor egen Part haabe, at de Mænd, der i sin Tid i Anledning af en Strejke og fra en ringe Begyndelse startede »Enigheden«, og som nu har ført Foretagendet endnu et langt, langt Skridt videre, at de Mænd stadig maa se deres Livsværk trives og

deres Manddomsgerning bære Frugt. At Københavns Borgere vil paaskønne, hvad her er ydet til Gavn for Spædbørnene, derom nærer vi ingen Tvivl, og derom er jo ogsaa »Enigheden«s og »Lautrupgaard«s Vækst og Trivsel en Borgen.

— O —

Skovarbejderne.

Da vi blev bekendt med, at Landarbejderforbundet ved Lønningsnævnet var tilkendt et Løntillæg af 10 pCt. til forskellige Lønsatser blandt andet Daglønnen, og da Skovbrugs Overenskomsten mellem os og Arbejdsgiverforeningen for Land og Skovbrug, jo deraf berøres for Pligtdagenes Vedkommende jvf. § 2 og 11 for faste Land- og Skovbrugsarbejdere, der skal betales efter »den i Landbruget gældende Dagløn for faste Arbejdere.«

Henvendte vi os med Krav til Arbejdsgiverforeningen om, at de nævnte 10 pCt. skulde betales til de af vore Medlemmer, som blev berørte af § 11. Pligtdage henholdsvis 40 og 25 Dagværk, og der opnaaedes Enighed derom, saaledes at der fra 1. Marts til 30. November skal betales Kr. 5.50 (før Kr. 5) fra 1. December til 28. Februar Kr. 4,95. Denne Ændring berører ikke andre Priser i Overenskomsten hverken Timelønnen eller Akkordpriserne, det er kun Pligtdagene.

N. C. Christensen.

Kloakarbejdet i Tønder.

I vort Fagblad Nr. 12 af 26. September d. A. redegjorde vi for Striden imellem Dansk Arbedsmandsforbund og Entreprenørforeningen angaaende Kloakarbejdet i Tønder, som en københavnsk Entreprenør Berntsen havde, og man vil erindre, at Forbundets Standpunkt var det, at Overenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund vedrørende Timeløn og Arbejdsforhold i forskellige Byer samt de sønderjydske Landsdele ikke afskar Arbejderne fra at kræve Akkord paa Arbejde, der egnede sig dertil, og i dette vort Standpunkt gav Den faste Voldgiftsret os Medhold.

Vi refererede videre, at den Kendelse, som Den faste Voldgiftsret havde afsagt, sad Entreprenørforeningen og Enreprenør Berntsen overhørig, og der var saa ikke andet for Forbundet at gøre end paany at indklage Arbejdsgiverforeningen paa Entreprenørforeningens Vegne for Den faste Voldgiftsret, og den 16. November blev der afholdt forberedende Møde i Retten, der var sat paa Københavns Raadhus.

Arbejdsgiverforeningen, der var repræsenteret ved Sekretær Elmquist, og Entreprenørforeningen ved Ingeniør Schøller, Kontorchef Kortsen og endelig Entreprenør A. Berntsen fastholdt deres hidtil idtagne Standpunkt, men Retsformanden, Dr. jur. E. Tybjerg, gjorde d'Hrr. opmærksom paa, at de var paa Vildspor, og at de var nødt til at rette dem efter den Kendelse, som den faste Voldgiftsret tidligere havde afsagt, og han henstillede, at de tog mod Fornuft, og da Retsformanden saa afgjort tog Afstand fra Arbejdsgiverforeningens Repræsentanters Standpunkt, var der jo ikke andet at gøre for disse, hvis de ikke vilde have en Dom med Bod o. s. v., end at rette sig efter Retsformandens Henstilling, og Resultatet blev, at alle Parter vedtog følgende Beslutning:

> Efter nogen Forhandling enedes Parterne om at etablere en faglig Voldgift til de paagældende Spørgsmaals Afgørelse, saaledes at hver Part betaler sin Voldgiftsmand, og at der til Opmand, hvis Valg overlades til Den faste Voldgiftsrets Formand, tages en Tekniker, saa nær Tønder som mulig, samt at Opmanden betales af den, som Kendelsen gaar imod.
>
> Klagen var dermed tilbagetaget.
>
> *E. Tybjerg.*
>
> *E. Steincke.*

Vi kan nu meddele, at Den faste Voldgiftsret udmeldt Stads- og Havneingeniør C. A. Lassen, Kolding, som Opmand, og Voldgiftsmødet er fastsat til at finde Sted Onsdag den 12. ds. i Tønder.

Til at forelægge Sagen for den nu endelig nedsatte Voldgift fremmøder Forretningsfører Axel Olsen og som Voldgiftsmand fra Arbejdernes Side Sekretær Georg Hansen.

Fra Udlandet.

Novemberheftet af »International Labour Review« indeholder vigtige Oplysninger vedrørende Resultaterne af de tyske Driftsraads Virksomhed, baserede paa Fabriksinspektørernes Rapporter. Det synes som om Driftsraadene efterhaanden er kommet ind i de Hverv, som Loven paalægger dem. Arbejdsgiverne har vænnet sig til Raadene og mange roser højlydt deres Arbejde. Antallet af Driftsraadene er imidlertid gaaet ned, da det i mange Tilfælde var umuligt at finde Arbejdere, der vilde stille sig til Valg.

Driftsraadene har kun været i Stand til at gøre meget lidt til Fremme af Foretagendernes Ydeevne, dels fordi de ikke var i Stand til at formaa Arbejderne til at vedtage de Forholdsregler, som de selv indsaa var berettigede, og dels fordi de ikke var i Stand til at indse Nødvendigheden af Forholdsreglerne. De kom ofte i en vanskelig Stilling, naar de blev anmodet om at give deres Samtykke til Forslag om Overtidsarbejde eller til Anmeldelser om, at man havde til Hensigt at standse Arbejdet i et Foretagende.

Driftsraadene blev regelmæssigt opfordrede til at tage Del i Fabriksinspektionen. Fabriksinspektørerne lagde Mærke til at de enkelte Arbejdere gav frit Udtryk for deres Følelser i Driftsraadets og Arbejdsgivernes Nærværelse, hvorimod de ofte tidligere indtog en reserveret Holdning, fordi de var bange for at blive straffede.

Arbejderhøjskolen i Esbjerg.

Sommerkursus Maj—August for unge Kvinder. Amtsunderstøttelse maa søges inden Nytaar. Uddannelse i Haandarbejde, Husgerning og alm. Skolefag. Ale Forspørgsmler besvares paa Højeskolen.

Sommerkursus.

Amtsunderstøttelse skal søges inden Nytaar.

Esbjerg Arbejderhøjskole har hver Sommer fra Maj til August et Kursus for unge Kvinder.

Undervisningen omfatter ikke blot en Række almindelige Fag som Læsning og Skrivning, Historie, Samfundslære, Hygiejne osv., men lægger ogsaa Vægt paa den praktiske Uddannelse i

Husgerning og Haandarbejde.

Mange unge Kvinder, som til daglig er beskæftiget paa Kontoret, i Fabriken eller Forretningen, føler stærkt Savnet af en god Uddannelse paa praktisk Omraade, og de vil paa Skolen modtage en Undervisning, der netop er anlagt paa deres Evner og Forudsætninger.

Opholdet paa den smukt beliggende Skole kan blive **ganske billigt,**

idet alle ubemidlede kan opnaa Amtsunderstøttelse, naar de derom indsender Ansøgning inden 1. Januar. Skemaer faas paa Borgmesterkontoret eller hos Sogneraadet.

Men det er bedst at søge straks.

Lommebog for Arbejdere 1924.

Ikke med Urette er Lommeborg for Arbejdere blevet kaldet Arbejdernes Statskalender; den rummer nemlig det meste, Arbejderen fagligt, politisk og kulturelt har Brug for af Adresser og Oplysninger om Instiutioner.

11. Aargang, som nu foreligger i sit kendtepraktiske Udstyr under Redaktion af Harald Jensen, bringer som sædvanligt en stor Mængde praktiske Oplysninger, der ellers maa søges mange forskellige Steder paa Biblioteker eller i Haandbøger, endvidere det almindelige Kalenderstof, Posttakster etc.

Af nyt er i Aar medtaget Aldersrentetabeller, der jo praktisk talt har Bud til ethvert Hjem Landet over, ligesom Skatteskemaer til Selvangivelse, der forøvrigt er optaget paa Opfordring af flere af Lommebogens mange Venner, danner et ypperligt Supplement til Aarsregnskabet og tør forventes bibeholdt i de kommende Aargange.

Af selvstændige Artikler skal vi nævne »Kommunale Opgaver« af S. Bresemann, Biografi af »Chr. Hørdum« ved E. Wiinblad og af »Hjalmar Branting« ved Peter Wraae begge med Portræt. — Med de forestaaende Valg til Rigsdagen for Øje bringer Lommebogen meget aktuelt en ganske ypperlig Artikel »Arbejderklassen og de kommende Valg«, som bør læses af enhver, der har mindste Interesse for Landets Styrelse. I kortfattet og klar Form giver den en Oversigt over Neergaards jammerlige Ledelse i de forløbne Aar og et helt Arsenal af Oplysninger til Imødegaaelse af de ofte urigtige Paastand fra Modstandernes Side, Oplysninger som det iden kommende Tid vil være meget belejligt at have paa rede Haand i sin Lommebog.

Vi kan kun paa det bedste anbefale denne ny Aargang af Lommebog for Arbejdere til alle dens gamle Venner og tilraade nye hurtigst at anskaffe den, idet den ikke kan optrykkes til den — i Forhold til sin store Stofmængde — meget ringe Salgspris (Kr. 1,75), naar først den er udsolgt.

Højskoleophold for Arbejdsløse.

Den internationale Højskole i Helsingør modtager nye Elever til sit andet Cemester, som begynder 5. Januar og varer til 28. Juli 1924.

Der undervises i: Dansk, Samfundsløre og Erhvervsgeografi (7 ugentlige Timer — Højskolelærer Poul Hansen). Aandslivets Historie i de moderne Kulturlande (4 Timer), Regning og Matematik (2 Timer — Cand. mag. Manniche). Fysik, spc. Elektricitetslæren (2 Timer — Adjunkt Pedersen). Sundhedslære (1 Time — Dr. Ulmer). Verdenshistorien efter 1870. (1 Time — Adjunkt Müller). Tysk Aandsliv og Literatur og Tysk for Viderekomne (3 Timer — Dr. phil. Waschnitius). Gymnastik (1 Time — Inspektør Ernst).

Desuden undervises der i Engelsk for Begyndere af P. Mannishe og i Engelsk for viderekomne af Mr. Mashford E(ngland) med det Formaal, at samtlige Elever efter 10. April skulde kunne følge Foredrag paa Engelsk over Samfundslære og Historie af W. H. Warwick,(M. A. (Edinburgh).

I Fjor kunde alle Eleverne — paa et Par Undtagelser nær — i det sidste Semester følge Fordrag paa fremmede Sprog, og fire afdem studerer nu ved Højskoler i England, Tyskland og Amerika.

Der er nu 27 Elever paa Skolen, nemlig: 4 Englændere, 1 Amerikaner, 3 Tyskere, 1 Hollænder, 2 Svenskere, 16 Danskere.

For Tidsrummet 10. April — 28. Juli 1924 er der yderligere anmeldt 2 Tyskere og ca. 8 Englændere og Skotter.

Betalingen for Kost, Logis og Undervisning er 100 Kr. om Maaneden. Ubemidlede Elever kan opnaa Legater paa 25 Kr. mdl.

Alle Arbejdsløse, der tilhører en anerkendt Arbejdsløshedskasse, kan faa deres vedtægtsmæssige Understøttelse udbetalt under Opholdet paa Skolen, selv om de ikke tilhører et Fag, hvori der hersker ekstraordinær Arbejdsløshed.

Ansøgninger om Optagelse bør i Tide indsendes til: Forstander Manniche, Helsingør.

Hr. Johs. Hansen, Sekretær i Fællesorganisationen, Frederiksborggade 41, Kbhvn., modtager Ansøgninger om Understøttelse.

Nyvalg af Formand og Kasserer.

Husk at anmelde dette.

Det sker ikke saa sjeldent, at Breve og Fagblade, som udsendes fra Hovedkontoret kommer tilbage med Postvæsenets saalydende Paaskrift:

»Nægtet Modtagelse, er ikke Formand mere.«

Og det siger sig selv, at naar Breve, maaske endog af stor Vigtighed for vore Afdelinger returneres paa denne Maade, skaber det Kludder, Forsinkelse og Vrøvl for alle Parter, og derfor maa vi bede de nyvalgte Formænd om straks at give os Meddelelse om:

1) Deres Navn og Bopæl samt Postadresse.
2) Om de har Telefon og i saa Fald, hvilket Nummer.

Paa samme Maade maa man forholde sig, naar der sker Nyvalg af Kasserer.

G. H.

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning bringer vi Forbundets gentagne Anmodning i Erindring, om kun at skrive om en Sag paa hvert Stykke Papir, da Sagerne ellers let vil blive forsinkede, og i enkelte Tilfælde helt kan glide ud.

Husk! For at fremme Ekspeditionen kun en Sag paa hvert Stykke Papir.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

Cuprinol
mod **Forraadnelse** og **Svamp.**
A/S KYMEIA,
Glentevej 61. L.
Telef. 7516.

Til gensidig Fordel og Støtte anbef. det d'Hrr. Medlemmer **udelukkende** at anvende

D.D.P.A. **Petroleum**

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 18 | 26. December | 1923 | 28. Aarg.

Jule- og Nytaarstanker.

Fra Arilds Tid var det Skik at holde Fest ved det gamle Aars Udgang og det nye Aars Fødsel.

Vore nordiske Forfædre regnede Aarets Afslutning og det nye Aars Begyndelse fra den Dag, da den mente at have konstateret, at Solen var »vendt«, — den Dag, da den korteste Dag var overstaaet, og Dagene atter begyndte at længes.

Saa holdt de deres store Vintersolhvervsfest.

Kristendommen knyttede Festen for Verdens Frelsers Fødsel til det samme Tidspunkt.

Der bestaar aabenbart mellem Naturen og Menneskeheden en dyb Følelse af Samhørighed, som har givet sig Udtryk i, at Menneskene demonstrerer deres ukuelige Tro paa Fremgang og Opgang netop paa det Tidspunkt, da Dagen er kortest og Natten længst, netop paa det Tidspunkt, da man ved, at Vinterens kolde og strenge Tid er inde, men da man samtidig ved, at hver eneste Dag, der gaar, gør Dagen længere og Natten kortere, — bringer os nærmere til Vaaren, til Naturens Genopvaagnen, til den lyse og varme Tid.

Denne dybe Samhørigheds-Følelse har fostret alle de skønne Sagn og Myter om Livets Sejr over Døden, om Lysets Sejr over Mørket.

Lad det se aldrig saa sort ud, — lad Frosten binde Vandene, lad Sneen brede sit Ligklæde over Jorden, lad Mørket tilsyneladende have vundet Sejr over Lyset, — der bor dog i Menneskeheden en ukuelig Tro til, at saadan vil det ikke vedblive at være.

Dagen vil længes igen. Naturen vil vaagne op til nyt Liv, Foraar og Sommer vil følge efter Vinter.

Lad det se aldrig saa sort ud, — lad Nød og Ulykker hjemsøge Verden, — der bor dog i Menneskeheden en usvigelig Tro til, at saadan vil det ikke vedblive at være, — efter Uaarene kommer der Opgangstider, efter Nød og Tilbagegang, maa der komme Fremgang igen.

Bevidstheden herom er ikke mindst levende i Arbejderklassen, men der er ganske vist heller ikke nogen anden Samfundsklasse, der i højere Grad har Brug for Haabet og Troen paa Livets og Lysets absolutte og endelige Sejr.

Det System — det kapitalistiske — der behersker alle de civiliserede Lande, styrtede vort gamle Europa ud i en Verdenskrig, saa omfattende og rædselsfuld, som Historien aldrig før har set.

Krigen ødelagde Samfundsværdier og Brødværdier efter hidtil ukendt Maalestok, og da efter Krigen alt det skulde betales, som var sat til, og alt det skulde genopbygges, som var ødelagt, vidste de herskende Klasser i Virkeligheden intet andet Middel end at tilraabe den arbejdende Befolkning: »*I maa betale!*«

Krav om Nedsættelse af Arbejdslønninger, Krav om Aflevering af de Goder, som de kapitalistiske Regeringer havde tilsagt Arbejderne som Betaling, fordi de bar Krigsaarenes Byrde og Hede, fremkom i alle Lande — ogsaa hos os.

Kortsynet Politik, Mangel paa Forstaaelse af hele Menneskehedens Samhørighed styrtede vor Verdensdel ud i Krigsaarenes Ulykke. Den samme Kortsynethed, den samme Man-

gel paa Forstaaelse har gjort Krisen efter Verdenskrigen saa ond, saa haard, saa bitter, saa tilsyneladende uoverkommelig.

Under alt dette har Arbejderklassen dog ikke tabt sin Tro paa, at Menneskehedens Udvikling stadig skal og maa gaa fremad og opad og ikke kan gaa nedad, ikke kan betyde Tilbageskridt.

Det kan til Tider være svært at fastholde denne Tro.

Vi ser, hvordan Arbejderorganisationerne i vore Broderlande, Sverige og Norge — ligesom hos os — har maattet tage Lønreduktioner, der i Virkeligheden ikke svarer til nogen Nedgang af Priserne paa Levnedsmidler og Livsfornødenheder. Vi ser, hvorledes det samme gør sig gældende i Holland, Belgien, England o. s. v.

Vi ser, hvorledes den tyske Arbejderklasse for Tiden kæmper en fortvivlet Kamp for at opretholde sine Organisationer, — Arbejdernes eneste Værn imod Udbytning og Underkuelse.

Det kan være svært, naar man ser alt det, at fastholde Troen paa, at det dog alligevel kun er noget forbigaaende, — er en Krise vi skal igennem — og at hele Verdens-Udviklingen dog alligevel peger fremad mod Lighedsog Retfærdighedstankens Sejr, mod de underkuede Klassers endelige Frigørelse.

Men som i Naturen, hvor Lyset ved Vintersolhvervstid jo netop vinder sin Sejr over Mørket, saaledes viser der sig netop ogsaa nu, da alt ser mørkest ud, Tegn, der tyder paa, at det nye Aar er inde.

Den engelske Arbejderklasse, hvis Fagorganisationer — de ældste af alle — hidtil har været ret konservativt farvede, og som næsten med Ængstelse har vaaget over, at de socialistiske Ideer fra Fastlandet ikke skulde vinde Indgang blandt Ørigets Arbejdere, har fundet sig selv og har forstaaet Sandheden i Socialismens gamle Parole: »Arbejdernes Frigørelse maa være Arbejderklassens eget Værk!«

Igennem de seneste Aar er de engelske Arbejderes Opfattelse af deres Stilling i Samfundet og deres Stilling overfor de andre Samfundsklasser blevet revolutioneret, og sidst har dette givet sig Udslag i vore engelske Partifællers straalende Valgsejr, der har bragt det engelske Arbejderparti saa vidt, at det for Alvor drøftes, om ikke Arbejderne — Socialdemokraterne — skal overtage Regeringsmagten.

Der er Grund til at haabe og tro, at de Fejlgreb, den tyske Arbejderbevægelse, der tidligere stod vel omtrent som den stærkeste i Europa, har begaaet, ikke vil blive gentaget af vore engelske Klassefæller.

Der er Grund til at haabe og tro, at Europas organiserede Arbejdere igennem det engelske Fremstød har gjort et Skridt fremad imod Opfyldelsen af vor Klasses kulturhistoriske Mission, — selve Klasseregimentets Afskaffelse og Menneskehedens Frigørelse.

— — —

Vender vi Blikket fra Verden ude om os til Forholdene her hjemme i vort lille Land, er Billedet ganske det samme.

En Regering, der Gang paa Gang har afsløret sig som Reaktionens og Udbytningens villige Haandlangere, sidder ved Statens Ror.

En Stats- og Finansminister, der ikke ved sine levende Raad, naar der er Tale om at bringe Statens Økonomi paa Fode, men som Gang paa Gang giver Anvisning paa at »spare« ved at beskære Udgifterne til sociale Formaal, en Indenrigsminister, der — rund og jovial af Væsen — synes at snakke den efter Munden, han i Øjeblikket taler med, men som, naar det virkelig kommer an paa noget, melder sig som ydmyg Lakaj hos Landets Arbejdsgiverorganisation og berøver de Arbejdsløse al den Understøttelse, der er ham mulig at tage fra dem, — en Udenrigsminister om hvem det er dokumenteret, at han har spekuleret i det Aktieselskabs Aktier, for hvilket han var Direktør, en Landbrugsminister, hvis Higen og Tragten det synes at være at optræde som Løntrykker i endnu højere Grad end selve Arbejdsgivernes Organisationer, har formaaet at gøre det.

Og denne Regering støttes af et sammenløbet Flertal paa Tinge, — et Flertal bestaaende af Reaktionens og Moderationens, Kapitalismens og Agrarernes Repræsentanter.

Men ogsaa her er den nye Tids Varsler synlige.

Regeringen ved, at den Maade, hvorpaa den har vanrøgtet Erhvervslivets Interesser og den Maade, hvorpaa den i sit blinde Arbejderhad er faret frem *maa* hævne sig, og angstfuld klynger den sig til de Taburetter, fra

hvilke den forudser, at de kommende Valg vil feje den væk.

Ogsaa her hjemme er der Grund til at tro, at Arbejderpartiet efter Valgene 1924 vil være rykket et antagelig Skridt fremad imod Erobringen af Samfundsmagten.

— — —

Og faglig set staar vi overfor en Arbejdsgiverorganisation, der synes intet at have lært og intet at have glemt .Paa Trods af to Omganges forgæves Stormløb mod Arbejdernes Organisationer og mod 8 Timers Arbejdsdagen, har Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse den 7. December udsendt en Proklamation, der tydeligt fremtræder som en Parole til alle tilsluttede Organisationer og Arbejdsgivere, — en Parole, der kunde være skrevet med de korte Ord:

»*Ikke en Øres Lønforhøjelse! Kan Arbejderne ikke leve af den Løn, de faar, maa de arbejde en Time eller to mere om Dagen!*

Det er ikke længere siden end i September Maaned, at Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund enedes om at opfordre deres Underorganisationer til at træde i Forhandling om *Betingelserne for eventuel Fornyelse af de løbende Overenskomster.*

Denne Vedtagelse opfattedes almindeligt som en Tilkendegivelse af, at Parterne frit kunde forhandle sig til Rette om, hvad der indenfor de enkelte Industrier eller Erhvervsgrene var Mulighed for at enes om.

Den seneste Proklamation fra Vestervold synes at vise, at denne Opfattelse ikke holder stik.

D'Hrr. Arbejdsgivere har tilsyneladende ikke *lært* noget af den Kampvilje og Kampevne, som de danske Arbejdere demonstrerede under Storkampene i 1921 og 1922 og paa den anden Side har d'Hrr. ikke *glemt* deres gamle Krav om, at Arbejderne skal bære Omkostningerne ved Samfundslivets Genopbyggelse, — f. Eks. i Form af en forlænget Arbejdsdag.

— — —

Og under alt dette: Nød og Arbejdsløshed i Landet.

En Arbejdsløshed, der alene omfatter ca. 20,000 Arbejdsmænd, hvoraf 6 a 7000 ikke har Adgang til nogen Understøttelse!

— — —

Det er sandelig ikke lystelige Udsigter, og som vi skrev det før, det kan være vanskeligt under alt dette at bevare Troen paa Fremgang.

Alligevel bevarer de danske Arbejdere Troen paa den Bevægelse, de tilhører, og Tilliden til, at vore selvbyggede Organisationer nu som før vil vise sig i Stand til at varetage vore Interesser.

Vi bevarer denne Tro, fordi vi ved, at vore Organisationer er Udtryk for vor faste *Vilje* til fælles Kamp for vort fælles store Maal, — og fordi vi ved, at naar vi ret for Alvor *vil*, saa evner selv ikke de stærkeste Arbejdsgiverorganisationer, saa evner selv ikke al Reaktions og Moderations Sammenløbning at holde os nede i det lange Løb.

Thi alle Ting tjener dog dem til gode, der er i Pagt med Udviklingen, — og *det* er Arbejderbevægelsen:

Den er selve det nye Aar som fødes, naar alt ser sortest ud, og som bringer Lysets og Livets, Vaarens og Varmens Sejr.

I denne Tro og i Forvisningen herom ønsker vi hinanden:

Glædeligt Nytaar!

Christian Sørensen.

Naar der skiftes Bestyrelsesmedlemmer.

En indtrængende Henstilling til Afdelingsformændene.

Naar der ude omkring i Afdelingerne skiftes Bestyrelsesmedlemmer, og de ærede Afdelingsformænd sender Meddelelse herom til Hovedkontoret, er det en *absolut* Nødvendighed, at de opgiver os Navn og *tydelig* Postadresse, baade paa de Repræsentanter, der udtræder af Bestyrelsen, og paa de nyvalgte.

Meddelelsen skal f. Eks. se saaledes ud:

Afgaaet er:

P. Olsen, Hedeskov pr. Tinglev.

Ny tilkommende:

Hans Nielsen, Tinglev.

Saafremt man ikke overholder denne Regel, er Ekspeditionen ikke i Stand til at omflytte Bladet til den nye eller de nye Repræsentanter.

Vi anmoder indtrængende at have dette i Erindring.

Blæser Arbejdsgiverforeningen til Kamp?

I Overenskomsten af 11. September imellem Hovedorganisationerne var det jo fastsat, at der skulde optages Forhandling om Betingelserne for de bestaaende Overenskomsters Fornyelse.

Dansk Arbejdsmands Forbund har indenfor vore forskellige Brancher som bekendt afholdt Delegeretmøder, og paa disse Delegeretmøder er der vedtaget Forslag til Ændringer i Overenskomstforholdene, vedtaget de Betingelser, paa hvilke vi for vort vedkommende kunde tænke os at forny de forskellige Landsoverenskomster, ligesom Delegeretmøderne har valgt de Udvalg, der paa Branchens Vegne skulde forhandle med Arbejdsgiverorganisationerne herom.

Det var almindeligt ventet, at Forhandlingerne kunde forløbe nogenlunde glat.

Hovedorganisationernes Overenskomst af 11. September opfattedes almindeligt saaledes, at der her var givet fri Bane for de direkte kontraherende Parter, saaledes at disse frit kunde enes om de Vilkaar, som de forskellige Industriers Arbejdere og Arbejdsgivere kunde anse for formaalstjenlige.

Nu ser det imidlertid ud, som om der er blevet stukket en Pind i Hjulet.

Af Dagspressen vil vore Medlemmer have set, at Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse paa et Møde den 7. December har vedtaget en Resolution, som er udsent til Offentligheden, og i denne Resolution hedder det:

> »Efter at være blevet bekendt med de fra Arbejderorganisationerne fremsendte Forslag til Overenskomster for den kommende Periode og med Forløbet af de hidtil førte Forhandlinger finder Hovedbestyrelsen sig foranlediget til — i Overensstemmelse med de paagældende Arbejdsgiverorganisationer — at udtale, at den under Hensyn til de i Ind- og Udlandet herskende økonomiske Forhold maa anse det for ganske uforsvarligt yderligere at vanskeliggøre og fordyre Produktionen ved Forhøjelser af de nu bestaaende Arbejdslønninger.
>
> Iøvrigt henstiller Hovedbestyrelsen til Underorganisationerne selv at overveje, om det vil være muligt at opretholde de hidtil gældende Lønvilkaar, idet man dog indtrængende maa anmode om, at saadanne Overvejelser ikke alene sker under Hensyn til de enkelte Fags Evne i saa Henseende, men ogsaa under Hensyn til den almindelige Samfundsøkonomi. Hovedbestyrelsen ønsker endelig under den foreliggende Situation at paapege, at det i mange Tilfælde vil være muligt for Arbejderne ikke alene at opretholde det nuværende Lønniveau, men endog at forbedre deres økonomiske Kaar ved en noget længere Arbejdstid end den nugældende, og til Forhandling herom er et stort Antal af vore Organisationer rede.«

En saadan Udtalelse fremsat paa et saa tidligt Tidspunkt, da Forhandlingerne imellem de direkte kontraherende Parter næppe nok er kommet i Stand, kan kun virke som en Hindring for Opnaaelsen af en fredelig Ordning. Resolutionen ser ud som en Parole givet af Arbejdsgiverforeningens øverste Ledelse til samtlige dens Under-Organisationer, en Parole gaaende ud paa, at der ikke under nogen Omstændighed maa være Tale om Lønforhøjelser under nogen som helst Form, men at der snarere kan være Tale om Lønnedsættelser og eventuelt om Forlængelse af Arbejdstiden.

Denne Opfattelse af Arbejdsgiverforeningens Udtalelse er ikke alene vor, den er i Virkeligheden hele Offentlighedens Opfattelse. Og at en saadan Forhaandsparole kun kan gøre Fortræd og aldrig kan virke fremmende for Forhandlingerne har Offentligheden vistnok ogsaa i al Almindelighed forstaaet.

Vi tror imidlertid, at Arbejdsgiverne forregner sig, dersom de paa deres Side nærer den Tro, at de kan skræmme de danske Arbejdere og deres Organisationer, eller at de ved at paaføre det danske Samfund en ny, stor Arbejdskamp paa samme Maade, som det skete i 1921 og 1922, skulde være i Stand til at gennemføre Lønnedsættelser eller Arbejdstidsforlængelser.

Den forkortede Arbejdstid staar de danske Arbejdere som en Mur om, og Nedsættelser af de Lønninger, som Arbejderne og specielt Arbejdsmændene for Tiden oppebærer, kan der under ingen Omstændigheder være Tale om.

Disse Lønninger er sandeligt mere end smaa nok, og at de trænger til at forbedres, kan der ikke diskuteres om.

Den Arbejdsmand, der skal forsørge Kone og Børn for 50—60 Kroner om Ugen, er virkelig saaledes stillet, at han er ude af Stand til at opfylde denne Pligt, dersom han og hans Familie skal leve nogenlunde menneskeligt.

Derfor har vore Delegeretmøder rejst Kravene om Forbedring i Lønvilkaarene, og derfor gaar vore Forhandlingsudvalg ogsaa med disse Krav til Arbejdsgiverne.

Af de Forhandlinger, som dels nu er kommet i Gang, og dels lige er aftalt, da dette Blad gaar i Trykken, vil det nu vise sig, om Arbejdsgiverforeningens Parole virkelig er et Signal om Kamp, som vor Organisation saa paa sin Side maa gøre sig klar til at imødegaa, eller om den er noget andet.

Herom og om Lønkampagnens videre Udvikling skal vi stedse holde vore Læsere underrettet.

Fra Arbejdsløshedskassen.

Johs. Nielsen udtaler sig om den tiltagende Arbejdsløshed.

Vi har henvendt os til Formand Johannes Nielsen for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse for at faa lidt at vide om, hvad der fra Kassens Side er foretaget i Anledning af den stadige Stigning i de Arbejdsløses Tal. Johannes Nielsen meddeler os paa vor Henvendelse følgende:

Det første, vi gjorde, var fra samtlige vore Afdelinger at faa Oplysninger om Arbejdsløshedens Omfang. Vi udsendte desangaaende sidst i November Maaned d. A. Forespørgsel om Arbejdsløsheden, hvor mange Medlemmer vi havde arbejdsløse med Understøttelse, og hvor mange der var arbejdsløse uden Ret til Understøttelse. Der indkom Besvarelser fra saa godt som alle Afdelingerne, og det konstateredes heraf, at vi sidst i November Maaned havde ialt 17.734 Medlemmer arbejdsløse, hvilket svarer til 21,5 pCt. af det samlede Medlemsantal. Af disse 17.734 Medlemmer har 5.968 eller 7,2 pCt. opbrugt deres vedtægtsmæssige Understøttelse og er derfor uden nogensomhelst Understøttelse; Resten 11.766 eller 14,3 pCt. fik paa det omhandlede Tidspunkt udbetalt Understøttelse.

Paa Grundlag af disse Oplysninger skrev vi straks et Andragende til Indenrigsministeren om i Henhold til § 31 i Arbejdsløshedsloven og § 2 i Indenrigsministerens Bekendtgørelse af 9. Juni d. A. at faa Adgang til at udbetale ekstraordinær Understøttelse til vore arbejdsløse Medlemmer. Jeg overbragte personlig Ministeren vort Andragende og fremhævede ved denne Lejlighed, hvad naturligvis ogsaa var anført i Skrivelsen, at Procenttallet af de Arbejdsløse i Aar var større, end det var paa samme Tidspunkt sidste Aar, hvor vi dog havde Adgang til ekstraordinær Understøttelse til visse Brancher indenfor Kassens Omraade. Arbejdsløshedsprocenten var nemlig sidste Aar 13,2 mod 14,3 i Aar, og i Aaret 1921, der jo regnes som det særlige Kriseaar, og hvor alle vore arbejdsløse Medlemmer havde Adgang til ekstraordinær Understøttelse, var Procenten 17,2, saa faktisk er Arbejdsløsheden i Aar, naar vi medregner de Medlemmer, der er udelukkede fra Understøttelse, langt større end baade sidste Aar og i 1921.

Ved den Revision af Arbejdsløshedsloven, der for Tiden arbejdes paa i Landstinget, er der fra Indenrigsministerens Side fremsat Forslag om Regler for obligatorisk Adgang til ekstraordinær Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden, naar Procenten har naaet en vis Højde i Forhold til Arbejdsløsheden i Aarene

1912—16, der i Ministeriet regnes for Normalaar. For at kunne skønne over hvorledes Forholdene vilde komme til at ligge for vor Arbejdsløshedskasse, dersom en saadan Bestemmelse blev indført i Arbejdsløshedsloven, har vi foretaget en Udregning af Arbejdsløsheden i de angivne Aar, og denne viser, at vi

i 1912	havde	4,5	pCt.
- 1913	—	5,2	-
- 1914	—	9,3	-
- 1915	—	5,7	-
- 1916	—	3,4	-

eller en Gennemsnitlighed paa 5,4 pCt., saa fik vi en saadan Bestemmelse, maatte vi med vort nuværende samlede Procentantal paa 21,5 jo kunne vente os det bedste Resultat.

Foruden den store Arbejdsløshed er der efter min Formening ogsaa en anden Grund til at aabne for den ekstraordinære Understøttelse til vore Medlemmer, og det er, at medens de faglærte Arbejdere i Jernindustrien faar ekstraordinær Understøttelse, er dette nægtet vore Medlemmer, der arbejder ved samme Industri, og her skulde man dog ellers synes, at Ligestilling var naturlig.

Under min Samtale med Ministeren henstillede jeg indtrængende til denne at træffe sin Afgørelse snarest. Ministeren stillede sig da ogsaa meget velvillig og forstaaende overfor det, jeg anførte. Han stillede ikke i Udsigt, at vi vilde faa en almindelig Dispensation for alle Kassens Medlemmer, men antydede noget i Retning af en Dispensation som den, vi fik i Januar Maaned i Aar, og det er jo ogsaa bedre end slet ingenting. Naar nu Ministeren blot snarest vil træffe en Beslutning, saa vi kan faa en glædelig Meddelelse at sende ud til vore Arbejdsløse. Det maa jo heller ikke glemmes, at Arbejderne selv med meget betydelige Beløb bidrager til at have noget at falde tilbage paa, naar de tvinges ud af deres Arbejde og det netop i Aarets strengeste Tid, hvor alt Haab er udelukket om Arbejde og Erhverv, saa de kan skaffe Brød og Klæder, Varme og Lys til dem i Hjemmet, og det bliver jo om muligt mere trist, naar man som nu staar med Julen for Døren, Julen der jo gerne skulde være en Hjemmenes Fest for baade Store og Smaa.

Der vil i det hele fortsat fra vor Side blive gjort alt muligt for at hjælpe vore Arbejdsløse, og Samfundets Pligt mod de Smaa skal Dag for Dag blive holdt op for dem, der har Magten her i Landet. Det er dem, der har Ansvaret, og det er dem, der har Pligt til at raade Bod paa den Krise, vi er i, og som ikke vi, men de andre Samfundslag har skabt. Vi har Ret til at kræve Levevilkaar til os selv, vore Hustruer og Børn; kan man ikke give os det ved Arbejde, maa man skaffe os Brødet paa anden Maade.

Jeg kan yderligere oplyse, tilføjede Johannes Nielsen, at et om Arbejdsløsheden af De samvirkende Fagforbund og Arbejdsløshedskasserne nedsat Udvalg, hvoraf jeg er Medlem, har holdt Møde og indgaaende drøftet den for mange Mennesker fortvivlede Situation, som den store Arbejdsløshed har fremskaffet. Det blev paa Mødet vedtaget at rette en fælles Henvendelse til Indenrigsministeren for at skaffe Udvidelse af Understøttelsen. Deputationen, hvoraf jeg ogsaa var Medlem, har haft en lang Forhandling med Ministeren, der ogsaa overfor os udtalte sig meget velvilligt; han lovede saaledes straks at gøre Skridt til at indkalde Rigsdagsudvalget, der er nedsat jvf. Arbejdsløshedsloven, ligesom han lovede at drage Omsorg for at indkalde C-Nævnet.

Rigsdagsudvalget venter jeg mig noget af; det er dog Folk med menneskelige Følelser, og en god Indstilling fra Ministeren vil sikkert i dette Udvalg blive velvillig modtaget. Af C-Nævnet venter jeg mig derimod intet. Her er det Arbejdsgiverne, der er i Flertal, og den toneangivende blandt disse er den mest kyniske og haardhudede Arbejdsgiverrepræsentant, som Arbejdsgiverne overhovedet har indenfor deres Ledelse, en Mand, der ved alle Midler vil svinge Sultepisken over os, og som hverken har Forstaaelse eller Følelse for, hvad Arbejdsløse maa gaa igennem. Den Fane, der her holdes højt, er at faa Magten over Arbejderne og deres Organisation, faa dem slaaet ned med alle Midler, ogsaa Midler, der er saa langt nede som Kvinder og Børns Sult, men vi maa stadig erindre, at bortset fra, hvad Indstillingen end kommer til at gaa ud paa, saa er det Ministeren, der har Magten, og Ministeren, der har Ansvaret, og hvis Ministeren vil imødekomme vort Krav, har han Magt til det ganske bortset fra C-Nævnets Stilling.

(Se »Til vore Afdelinger« paa næste Side.)

Til vore Afdelinger.

Foranlediget ved et Utal af Spørgsmaal til vort Hovedkontor, med Anmodning om at faa et Billede af Lyngsie, til Ophængning paa de forskellige Afdelingskontorer, har vi nu truffet et Arrangement med Hr. Fotograf Haurslev, Fælledvej, København, der har udført et meget smukt og vellignende Portræt i to Størrelser, det ene er 22 × 31 cm, og det andet er 45 × 60 cm. Prisen er henholdsvis 18 og 25 Kr. Og de af vore Afdelinger, der ønsker at eje et saadant Billede kan altsaa bestille det enten direkte hos Fotografen eller gennem Forbundets Hovedkontor.

Omstaaende ses et Aftryk af Fotografiet, men naturligvis langtfra i den Størrelse og Udførelse, hvori det leveres.

Hvad er den internationale Arbejdsorganisation?

Fredstraktaterne i Versailles den 28. Juni 1919, i St. Germain den 10. September 1919, i Neuilly den 27. November 1919 og i Grand Trianon den 4. Juni 1920 mellem de Allierede paa den ene Side og Tyskland, Østrig, Bulgarien og Ungarn paa den anden Side indeholder en Afdeling omhandlende »Arbejde«, som er ganske enslydende i alle fire Traktater.

Denne Afdeling som udarbejdedes af Fredskonferencens Kommité for international Arbejdslovstiftning, danner Grundlaget for den internationale Arbejdsorganisation.

De Principer, hvorpaa denne Organisation hviler, indeholdes i en højtidelig Indledning, hvorved for første Gang i den moderne Tid, Lønarbejdets Ret fastslaas internationalt.

»Da Folkenes Forbund har til Formaal at skabe Grundlaget for en almindelig Verdensfred og da en saadan Fred kun kan komme i Stand, naar den bliver bygget paa et socialt Retfærdigheds Grundlag.

»Da der bestaar Arbejdsforhold, der for et stort Antal Mennesker medfører saa megen Uretfærdighed, Elendighed og Savn, at der kan opstaa en for Verdensfreden og Verdensharmonien faretruende Utilfredshed, og da en Forbedring af disse Forhold er paatrængende nødvendig f. Eks. med Hensyn til Regulering af Arbejdstiden, herunder Fastsættelse af en Maksimalarbejdsdag og -uge, Regulering af Arbejdsmarkedet, Bekæmpelse af Arbejdsløsheden, Fastsættelse af Lønninger, der muliggør passende Livsbetingelser, Arbejdernes Beskyttelse mod Sygdomme og mod Ulykkestilfælde under Arbejdet, Beskyttelse af Børn, mindreaarige og Kvinder, Alderdoms- og Invalideunderstøttelse, Beskyttelse af de i Udlandet beskæftigede Arbejderes Interesser, Anerkendelse af Grundsætningen om Foreningsfrihed og Ordning af den faglige og tekniske Undervisning og andre lignende Forholdsregler, og

»Da endelig en enkelt Nations Undladelse af at indrømme humane Arbejdsvilkaar, lægger Hindringer i Vejen for Bestræbelser i saa Henseende hos andre Nationer, der ønsker at forbedre Arbejdernes Kaar i deres egne Lande, er de høje kontraherende Parter, der er ledet saavel af Retfærdigheds- og Menneskeligheds Følelser som af Ønsket om at sikre en varig Verdensfred, blevet enige om følgende:

Der dannes en permanent Organisation med det Formaal at arbejde paa Virkeliggørelsen af det i Indledningen fremsatte Program. De oprindelige Medlemmer af Folkenes Forbund er oprindelige Medlemmer af Organisationen: de to eneste store Nationer, Medlemmer i Forbundet bliver ved Indtrædelsen ogsaa Medlemmer af Arbejdsorganisation.

Den permanente Organisation bestaar af:

1. En Generalkonference af Repræsentanter for Medlemmerne.

2. Et internationalt Arbejdsbureau under Tilsyn af den i Paragraf 393 omtalte Styrelse.

Hvorledes arbejder den internationale Arbejdsorganisation?

Det internationale Arbejdsbureau, der er oprettet som en permanent Institution i Genève, sammenkalder mindst en Gang om Aaret en Generalkonference af Repræsentanter for de Stater, der er Medlemmer af Organisationen. For Øjeblikket er 57 Stater Medlemmer af denne Organisation og senere indtrædende der endnu ikke staar som Medlemmer, er de Forenede Stater og Rusland.

Alle Stater, store som smaa, er ligeberettigede ved Konferencen; hver Stat repræsenteres af fire Delegerede hvoraf to repræsenterer Regeringen, medens de to øvrige repræsenterer henholdsvis Arbejdsgiverne og Arbejderne i vedkommende Land.

Arbejdsgiver- og Arbejderrepræsentanterne skal ogsaa udnævnes af Regeringerne, men i fuld Forstaaelse med de mest repræsentative industrielle Organisationer i hvert Land. Hver Delegeret har Ret til at stemme for sig selv alene; saaledes kan Arbejderne stemme mod Arbejderne og Arbejdsgiverne mod Arbejdsgiverne fra alle andre Lande.

Fire Konferencer er allerede blevet afholdt: Den første i Washington i November 1919; den anden, der særlig behandler Sømændenes Arbejdsforhold, i Genua Juni 1920; den tredie, som særlig havde Arbejdsforholdene indenfor Landbruget paa sit Program, i Genève Oktober 1921 og den fjerde, som beskæftigede sig med den internationale Arbejdsorganisations Virkemaade og de forberendende Arbejder vedrørende Emigrationsproblemerne, i Genève i Oktober 1922.

Dette »Arbejderparlament« kan ikke udfærdige Love. En international Organisation kan naturligvis ikke vedtage en Lovgivning, som er bindende for de forskellige Lande, undtagen hvis disse Lande selv samtykker i delvis at renoncere paa den Ret, de har, til at fastsætte deres egne Love; men intet Land er endnu rede til at gøre dette. Den internationale Ar-

bejdskonference vedtager: 1. Konventionsudkast, hvori Staterne udtrykkelig forpligter sig til at overholde visse Regler og 2. Henstillinger, som tjener til Rettesnor for Vedtagelsen af nationale Love eller Forordninger, kan variere i de forskellige Lande, men de skal være byggede paa det samme Princip.

Den første Konference vedtog seks Konventionsudkast:

1. Udkast til Konvention, hvorved Arbejdstiden i industrielle Virksomheder begrænses til 8 Timer om Dagen og 48 Timer om Ugen;

2. Udkast til Konvention angaaende Arbejdsløshed;

3. Udkast til Konvention angaaende Kvinders Arbejde før og efter Barnefødsel;

4. Udkast til Konvention angaaende Kvinders Anvendelse til Arbejde om Natten.

5. Udkast til Konvention, hvorved der fastsættes Lavalder for Børns Arbejde i industrielle Virksomheder;

6. Udkast til Konvention om unge Menneskers Anvendelse til Nattearbejde i Industrien;

Denne Konferene vedtog ligeledes seks Henstillinger:

1. Henstilling vedrørende Arbejdsløshed;

2. Henstilling angaaende Gensidighed i Behandlingen af fremmede Arbejdere;

3. Henstilling angaaende Beskyttelse af Kvinder og Børn mod Blyforgiftning;

4. Henstilling angaaende Forholdsregler mod Miltbrand;

5. Henstilling angaaende Oprettelse af Lægetilsyn;

6. Henstilling angaaende Forbud mod Brug af hvid (gul) Fosfor i Tændstikindustrien.

Den anden Konference vedtog tre Konventionsudkast:

1. Udkast til Konvention, hvorved der fastsættes Lavalder for Børns Arbejde til Søs;

2. Udkast til Konvention vedrørende Erstatning for Arbejdsløshed i Tilfælde af Skibbrud;

3. Udkast til Konvention om Forhyring;

Denne Konference vedtog ligeledes fire Henstillinger:

1. Henstilling om Begrænsning af Arbejdstiden i Fiskeri-Industrien:

2. Henstilling om Begrænsning af Arbejdstiden i den indenlandske Søfart;

3. Henstilling om Udarbejdelse af nationale Sømandslove;

4. Henstilling vedrørende Sømænds Forsikring mod Arbejdsløshed.

Den tredie Konvention vedtog seks Konventionsudkast:

1. Udkast til Konvention angaaende Landarbejdernes Forenings- og Organisationsret;

2. Udkast til Konvention angaaende Landarbejdernes Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde;

3. Udkast til Konvention angaaende Børns Beskæftigelse ved Landbrugsarbejde.

4. Udkast til Konvention angaaende Anvendelse af Blyhvidt i Maling.

5. Udkast til Konvention angaaende Fastsættelse af en Minimumsalder for Anvendelse af unge Mennesker som Kullempere eller Fyrbødere.

6. Udkast til Konvention angaaende tvungen Lægetilsyn med Børn og unge Mennesker beskæftigede ombord paa Skibe;

7. Udkast til Konvention angaende ugentlig Hviledag i industrielle Virksomheder.

Denne Konference vedtog ligeledes otte Henstillinger:

1. Henstilling angaaende teknisk Landbrugsundervisning;

2. Henstilling om Forholdsregler imod Arbejdsløshed i Landbruget;

3. Henstilling angaaende social Forsikring i Landbruget;

5. Henstilling angaaende Kvinders Natarbeide i Virksomheder indenfor Landbruget;

6. Henstilling angaaende Beskyttelse af de i Landbruget beskæftigede Kvinder før og efter Barnefødsel;

7. Henstilling angaaende Landarbejdernes Bolig- og Logisforhold;

8. Henstilling angaaende ugentlig Hviledag i Handelsvirksomheder.

Den fjerde Konference vedtog, foruden et vist Antal Ændringer af den internationale Arbejdsorganisations Statuter, som i Henhold til Erfaring havde vist sig nødvendige, desuden en Henstilling angaaende Indsendelse til det internationale Arbejdsbureau af alle statistiske og andre Oplysninger vedrørende Emigration og Immigration.

Den femte Konference som finder Sted i Genève i Oktober 1923 vil behandle:

Fastsættelse af almindelige Principer for Fabriksinspektionen.

Hvori bestaar Regeringens Pligter?

Hver Stat er forpligtet til inden et Aar fra Konferencens Samlings Slutning (eller i Undtagelsestilfælde inden 18 Maaneder) at forelægge Konventionsudkastene for den nationale Myndighed, som har Kompetence til at godkende internationale Traktater d. v. s. i de fleste Tilfælde for Parlamentet.

Parlamenterne er ikke forpligtede til at tiltræde disse Konventioner, men hvis en Regering afslaar at lade dem blive behandlede af den kompetente Myndighed, udsætter den sig for at der anvendes de Forholdsregler af økonomisk Natur, som er fastsat i Fredstraktaten (Nægtelse af Pas, Afbrydelse af Eksporten, økonomisk Blokade etc.) Ved denne saaledes tvungne Fremlæggelse for Parlamenterne, forelægges Konventionsudkastene saa at sige for den offentlige Mening, hvilket er det bedste Middel til at sikre Vedtagelsen deraf.

Naar en Stat har ratificeret et Konventionsudkast eller naar en Henstilling har givet Anledning til en særlig Lov, er Staten forpligtet til at sørge for at disse overholdes. Enhver Overtrædelse medfører, at den internationale Arbejdsorganisation, dens Undersøgelsesudvalg eller den internationale, permanente Domstol vil træffe diverse Forholdsregler, da speciel Kompetence er blevet tillagt disse med Hensyn til

Økonomiske Forholdsregler kan ligeledes bringes til Anvendelse i dette Tilfælde.

Den internationale Arbejdsorganisations Resultater.

I det følgende vil man finde en Oversigt over de Resultater, som Organisationen har naaet, op til 1. Oktober 1923 (saavidt angaar den internationale sociale Lovgivningsvirksomhed — det internationale Arbejdsbureau har jo ogsaa andre Opgaver, saasom internationalt »clearing-house« for Oplysninger i sociale Spørgsmaal):

Antal Ratifikationer indregistrerede af Folkeforbundets General-Sekretariat 86.

Antal Lande, som siden Washington Konferencen har tilkendegivet deres Tilslutning til Bern-Konventionen vedrørende Forbud mod Anvendelse af hvid (gul) Fosfor 12.

Antal Ratifikationer, som er blevet godkendt af kompetent Myndighed men endnu ikke meddelt officielt 20.

Antal Forslag til Ratifikation, som Regeringerne har forelagt kompetent Myndighed, men som man endnu ikke ved om er godkendt 126.

Antal Foranstaltninger endeligt vedtagne af de lovgivende Myndigheder og administrative Foranstaltninger, hvorved Forslagskonventionens eller Rekommendationernes Bestemmelser helt eller delvis vil komme til at træde i Kraft 98.

Antal foreslaaede, men endnu ikke vedtagne lovgivende Foranstaltninger, hvorved Forslagskonventionernes Bestemmelser helt eller delvis vil komme til at træde i Kraft 72.

Følgende Stater har ratificeret forskellige Konventionsudkast:

Argentina, Australien, Belgien, Britisk Columbia, Bulgarien, Czekoslovakiet, Danmark, Fristaden Danzig, Estland, Finland, Grækenland, Indien, Italien, Japan, Nederlandene, Norge, Polen, Rumænien, Schweiz, Spanien, Sverig, Sydafrika, Tyskland, Østrig.

Fra Udlandet.

2 og 3 Holdsdriften.

Fra »The Federated American Engineering Societies« Side er der blevet udarbejdet en Beretning over Arbejdstiden. Af denne Beretning giver »Monthly Labour Riview« en Oversigt i Hæftet far November 1922.

For Virksomhederne, indenfor hvilke vore Organisationer bestaar, har navnlig en Beretning af Horace B. Duny, der drejer sig om Anvendelsen af 2 og 3 Holdssystemet i kontinuerlig Drift, Betydning.

Undersøgelsen omfatter 40 Brancher, hvori der findes kontinuerlig Drift, og her iblandt den kemiske Industri, Sukkerindustrien, Olieindustrien, Papirindustreien, Melindustrien og Gummiindustrien.

I Beretningen bliver der først lagt Eftertryk paa, at Aarsagen til det kontinuerlige Arbejde kun i ringere Grad skyldes den tekniske Nødvendighed, men i højere Grad den Kapital, der er bundet i Virksomheden, og som er nødvendig for denne.

Hvor der findes en kostbar Installation, og der er Mulighed for at kunne forøge Produktionen betydeligt, medens man uafbrudt holder dennne Installation i Gang, findes der stærk Tilbøjelighed til at indføre kontinuerlig Drift. Denne Faktor virker saa meget stærkere, fordi den vedvarende Produktivitet indenfor Virksomheden, som den fastbundne Kapital kan yde, er forbundet med tekniske Fordele.

Der henvises endvidere til, at i Virksomheder med kontinuerlig Drift finder Arbejder som Løsarbejde, Lade- og Lossearbejde, Produkternes Emballering og Forsendelse, saavel som det Arbejde, der finder Sted i de Afdelinger, der beskæftiges med den sidste Afpudsning af Produkterne, for det meste Sted som Dagarbejde.

Beretningen drager den Slutning, at i de kontinuerlige Virksomheder andrager Antallet af Dag- og Natarbejdere mindre end 50 pCt. af det samlede Personale, og i mange Tilfælde ikke mere end 30 til 40 pCt.

Af Beretningen hidfører vi angaaende forskellige Industrier nedenstaaende Optegnelser:

Den kemiske Industri.

Ved Produktionen af de »tunge« Kemikalier arbejdes i 3-Holdsdrift. De fleste Arbejdsgivere indenfor disse Virksomheder har udtalt som deres Mening, at de tvivler paa, at Produktiviteten forøges gennem 3-Holdssystemet; de mener at det ikke vil være muligt. Men en betydelig Del af dem mener, at der igennem 8-Timersdagen sker det, at der ikke hænder saa mange Ulykkestilfælde, samt at Produktionsomkostningerne bliver mindre og Kvaliteten bedre.

Fraregnet enkelte Undtagelser var der ingen Arbejdsgivere, som ønskede de gamle Tilstande med 2-Holdssystemet tilbage. Fra en stor Sæbefabrik, hvor 25 pCt. af Arbejderne arbejder i kontinuerlig Drift, foreligger følgende Oversigt over Arbejdstiden:

Før Marts 1919 abejdede disse Arbejdere i 12-Timersskift med 11 Timers Arbejdstid pr. Dag og 13 Timer pr. Nat.

I Marts 1919 blev 3-Holdssystemet indført; Direktionen meddelte, at Stigningen i Produktionen var meget betydelig, hvilket tilskreves den større Intensitet, der lægges i Arbejdet, som Følge af den kortere Arbejdstid.

I Foraaret 1921 blev, for at undgaa Lønnedsættelse, en 9-Timersdag indført, hvorved der for den kontinuerlige Drifts vedkommende indførtes et 5-Holdssystem, hvori den daglige Arbejdstid afvekslende var 8, 9 og 10 Timer, og saaledes at der altid mindst var 2 Hold paa Fabrikens Afdelinger. Efter at man havde arbejdet 6 Maaneder efter dette System, konstaterede Virksomhedens Ledelse, at hver Arbejders Produktion udregnet pr. Time var lige saa stor som ved 3-Holdssystemet. Resultaterne var bedre end ved 2-Holdssystemet med 12 Timers Tjeneste.

Sukker, Salt, Bomuld, Frøolie o. s. v.

Næsten alle Roesukker-Fabriker arbejder med 12-Timers-Skifte, ligeledes Sukkerfabrikerne i Louisiana.

Et Sukkerrafinaderi i Texas havde i en kortere Periode 3-Holdssystemet, men indførte atter 2-Holdssystemet. For Tiden er der Bestræbelser oppe for at indføre 3-Holdssystemet i Sukkerrafinaderierne, naar det kan ske uden Forøgelse af Omkostningerne.

Raffinaderierne arbejder med en meget indskrænket Gevinstkonto og maa kæmpe med en hæftig Konkurrence.

Under disse Forhold kan ingen Virksomhed tænke paa at forøge sine Udgifter udover sin Konkurrents.

Derfor er de Erfaringer, som det største Selskab har gjort efter Indførelsen af 3-Holdssystemet i Aaret 1918, meget vigtige; der er to Faktorer i Udgiftspunkterne:

1) Ekstraudgifterne som Følge af det større Antal Arbejdere.
2) Produktiviteten.

I Aaret 1918 blev i ovennævnte Virksomhed Antallet af Arbejdstimer reduceret fra 12 til 8 og Timelønnen forhøjet med 50 pCt. Overgangen fra 2- til 3-Holdsdrift forøgede dog Produktiviteten; Ledelsen anslog Produktionsstigningen til 15 pCt.

I Aaret 1921 blev der sat ny Produktionsrekord.

Indenfor Saltindustrien var 2-Skifte tidligere det almindelige, nu arbejdes der i Michigan i 3-Holdsdrift.

I Bomuldsfrø-Presserierne, hvor næsten alle Arbejdere er Skiftearbejdere, arbejdes der under Kampagnen almindeligvis 12 Timer.

Papir.

I Papirindustrien arbejder 88.000 Personer, næsten alle i kontinuerlig Drift. Flertallet af Fabrikerne arbejder i 3 Skifter.

I Aaret 1912 arbejdede 30 af Arbejderne i Massachusets i 12 Timers Skiftehold og 70 pCt. i 8 Timers Skiftehold.

I 1921 arbejdede endnu 20 pCt. i 2-Holdsdrift.

Mel.

Næsten alle store Fabriker arbejder i 3-Skift. Fabrikerne i Mineapolis har siden Aaret 1903 arbejdet i 3-Holdsdrift.

Erfaringerne fra Minneapolis er vigtige, ikke blot fordi de strækker sig over 20 Aar, men især fordi de i Størstedelen af dette Tidsrum har maattet konkurrere mod Fabriker, som arbejdede med 2-Skift. I Beretningen siges, at Resultatet af Indførelsen af 3-Holdsskift har været, at dette System er blevet bevaret.

Konklusioner.

De vigtigste Konklusioner i Beretningen er:

a. I næsten enhver Industri med kontinuerlig Drift findes Fabriker, som i 3-Holdsdrift maa konkurrere med Fabriker med 2-Holdsdrift. Det uheldige Forhold, at der i Stedet for 2 bliver 3 Mand, der er ansvarlige for et bestemt Produkt, overvinder man, idet man »standardiserer« Arbejdsydelsen, og indfører en Kontrol, som virker fint.

b. I mange store Fabriker er ved Overgangen fra 2- til 3-Holdsdrift Antallet af Arbejdere omtrent forblevet det samme.

c. Ved Overgangen fra 2- til 3-Holdsdrift maa følgende Faktorer tages i Betragtning:
   1. Arbejdernes større eller mindre Evne til ved de korte Skifter at kunne yre mere Arbejde pr. Time.
   2. Fremskaffelsen af den nødvendige, prima, udlærte Arbejdskraft.
   3. Ledelsens Ansvar m. H. t. Ordningen af Opsyn og Kontrol, der maa være af højere Kvalitet end den gennemgaaende er ved 2-Holdssystemet.
   4. Lettelser i Arbejdet m. H. t. arbejdsbesparende Installationer og Arbejdsmetoder.
   5. Almindelige industrielle og økonomiske Forhold, som kan bestemme Overgangens Tidspunkt.

d. 8-Timersvagternes Indflydelse — set i Forhold til 12-Timersvagterne — paa Produktionsmængden og -kvaliteten. Forsømmelser og Ulykkestilfælde har været meget heldig, hvor der har været en god Ledelse og Samvirken mellem Arbejderne. Indenfor enhver stor Industri med kontinuerlig Drift, findes der Fabriker, hvor Produktionsmænden pr. Mand er steget indtil 25 pCt. Undtagelsesvis har Forøgelsen været betydelig større. Der findes ogsaa Beviser for, at der er opnaaet Forbedringer i Produktionens Kvalitet som Følge af Arbejdstidens Forkortelse.

e. Der foreligger Meningsforskelligheder m. H. t. Fordele og Ulemper ved Arbejde i 3-Hold, men Bevisernes Styrke og de positive Erklæringer udtaler sig til Gunst for 3-Holdssystemet. Fra en Del Fabriker, hvor Ændringen har fundet Sted, fremføres nedennævnte Resultater fra Ledelsernes Side:
   1. Bedre psysiske og aandelige Kaar for Arbejderne.
   2. Fremskridt for Arbejderklassen.
   3. Mindre Dovenskab, Forsømmelse, Ulykkestilfælde m. m.
   4. Bedre Aand og Samarbejde mellem Arbejderne.
   5. Punktlig Efterkommende af Instruktioner vedr. Arbejdsmetoderne.
   6. Mere enkle Metoder og som Følge heraf Indførelse af »Standarder«.
   7. Bedre Produktionskvalitet.
   8. Større Produktion pr. Mand pr. Time.
   9. Ringere Forbrug af Materialier.
   10. Mindre Spild.
   11. Længere Varighed for Installationerne og færre Reparationer.
   12. Bedre Omdømme hos Publikum.

f. Enkelte Fabriker er efter at have forsøgt 3-Holdsdrift vendt tilbage til 2-Holdsdrift. Dette Antal er saa ringe, at det kan lades ude af Betragtning. Tilfældene beviser, at naar en Fabrik er overgaaet til 3-Holdsdrift, er det meget usandsynligt, at den vil vende tilbage til det gamle System.

Siden sidst.

Belysningsarb. Kbhvn. har afsluttet Overenskomst med **Hørsholm Kommune** angaaende Løn og Arbejdsforhold paa Hørsholm Gas- og Vandværk. 12 Mand. Arbejdstid 48 Timer ugentlig. Ugelønnen for Retorthus- og Vandværksarbejdere Kr. 82.08 (171 Øre pr. Time) og for Pladsarbejdere 165 Øre pr. Time. Overarbejde 50 pCt. Tillæg. Alt kontinuerligt Helligdagsarbejde for Retortarbejdere betales med et Tillæg af 25 pCt. Efter 1 Aars opnaaet Anciennitet erholder Arbejderne 2 Ugers Sommerferie. I Sygdomstilfælde erholdes halv Løn i indtil 3 Maaneder, kvart Løn i de næste 3 Maaneder, dog skal Arbejderne have været beskæftiget paa Værket 1 Aar og være Medlem af en anerkendt Sygekasse. Regulering med 1 pCt. pr. pCt. Pristallet falder eller stiger. Traadt i Kraft 1. Oktober og gælder til en 1. Oktober. Samtidig afsluttedes Overenskomst for Lygtepasning. Lygtetænderen erholder 221 Øre pr. Lygte pr. Maaned. Samme Udløbstid som for Gasværket.

Kolding A. Kommunen: Afdelingen klagede over, at Kommunen, der havde ladet udføre et større Stykke Vej- og Kloakarbejde efter den københavnske Priskurant og herfor forskudsvis udbetalt Arbejderne en Timeløn af 138 Øre; ved Arbejdets Fuldendelse nægtede at udbetale noget Overskud, idet den hævdede at der var et Underskud paa 1600 Kr., og at Arbejderne kun havde tjent 123 Øre pr. Time. Efter gentagne Møder afholdt med Stadsingeniøren og Vej- og Kloakudvalget, opnaaedes Enighed, idet Kommunen indgik paa at udbetale et Overskud paa 1000 Kr. til de paagældende Arbejdere. Vedrører 38 Mand.

Middelfart. Entreprenørfirmaet Christensen og Petersen: Afdelingen klager over, at Firmaet, der har haft et Jærnbetonarbejde i Entreprise og for dette var indgaaet paa at betale efter den københavnske Priskurant, ikke destomindre har tilbageholdt 10 pCt. af Akkordsummen samt noget Procenttillæg for Overarbejde. Afdelingen opgør det Beløb, de paagældende 6 Mand har tilgode, til Kr. 86.15. Paa et Møde d. 1. Oktober opnaaedes Enighed, idet Firmaet udbetalte til Arbejderne Kr. 121.00, som deres Tilgodehavende blev opgjort til at være.

Jydstrup. Jydstrup—Valsølille Kommune: Overenskomst oprettet. Timeløn 108 Øre. For Slagning af 5 cm Skærver betales pr. m³ Kr. 8.00. For Slagning af 3 cm Skærver betales Kr. 10.00 pr. m³. For Udlægning af Skærver paa Vej betales pr. m³ Sten 60 Øre og for Udlægning af Grus paa Skærver pr. m³ 60 Øre. Timelønnen reguleres Februar 1924 i Forhold til Pristallet. Traadt i Kraft 1. Oktober og gælder til 30. September 1924.

Fredericia A. Entreprenør C. V. Hansen: Afdelingen indberetter, at den ved Forhandling med Entreprenøren har faaet Timelønnen for Jord- og Kloakarbejderne forhøjet fra 108 til 115 Øre, og naar Arbejdet udføres for Kommunen til 124 Øre pr. Time.

Aabenraa. Entreprenørfirmaet Bruck & V. Elselingen: Afdelingen indberetter, at der ved Forhandling med Firmaet om Løn- og Arbejdstid ved et Uddybnings- og Opfyldningsarbejde er opnaaet Enighed om, at Arbejdet udføres i 2-Holds-Drift med Arbejdstid fra Kl. 4 Morgen til 12 Middag og fra 12 Middag til 8 Aften, om Lørdagen kun til Kl. 4 Eft. Ugelønnen forhøjedes fra 57 til 60 Kr. Overarbejde betales som almindeligt. Vedrører 46 Mand.

Kalundborg. Entreprenørfirmaet Henriksen & Killer: Afdelingen klager over, at der ved et Dæmningsarbejde, Firmaet har i Entreprice ved Saltbæk Vig, og som udføres i 2-Holds-Drift med 10 Timers daglig Arbejdstid pr. Hold, er opstaaet nogle Uoverensstemmelser angaaende Skurforhold og Erstatning og Kørepenge til 10 Mand, som var antagne til Arbejde, men som ved Ankomsten til Arbejdsstedet, der ligger ca. 1 Mil fra Kalundborg, alligevel ikke kom i Arbejde. Endvidere vægrer Firmaet sig ved at betale et Ekstra-Tillæg til Timelønnen, som Arbejderne har krævet, dels fordi Arbejdsstedet er saa langt bortliggende fra Byen og dels paa Grund af Arbejdets Strenghed og særlige Ubehagelighed og endelig nægter Firmaet at betale 100 pCt. Tillæg til Timelønnen for de 2 Overtimer som Natholdet arbejder. Desuden havde Arbejderne Arbejdsløn tilgode hos en Entreprenør, der tidligere har haft Arbejdet i Entreprice. Paa et Møde d. 24. August opnaaedes Enighed om Skurforholdet, samt om at de 10 Mand som Erstatning fik udbetalt 3 Timers Løn hver. Desuden havde Firmaet at drage Omsorg for, at den tilgodehavende Arbejdsløn bliver udbetalt. Spørgsmaalet om Tillæg til Timelønnen og Procenttillæget for Natholdets Overarbejde henvistes til Behandling i Entreprenørforeningen, hvor Sagen behandledes paa et Møde d. 30. August, men vistes tilbage til Forhandling lokalt. Paa et Mæglingsmøde d. 4. September opnaaedes Enighed om at Firmaet betaler et Gratiale af 5 Øre pr. Time pr. Mand med tilbagevirkende Kraft fra 9. August og gældende til 31. Oktober 1923. Entreprenørforeningen vilde dog ikke godkende den trufne Ordning, men Firmaet betalte i H. t. den trufne Ordning. Vedrører ca. 100 Mand.

Belysningsarb. Københavns Belysningsvæsen: Belysningsvæsenet har paa Østre Gasværk i Retorthus II indført et nyt Retortsystem som foranledigede at de der beskæftigede Arbejderes Antal betydeligt skulde reduceres. Afdelingen klagede i den Anledning over, at Belysningsvæsenet nedsatte Arbejdsholdet til saa faa Mand, at disse ikke kunde udføre det paalagde Arbejde. Efter en Del Forhandlinger oprettedes d. 19. September en Overenskomst angaaende Arbejdernes Antal og Arbejdets Fordeling mellem disse. Holdføreren i Retorthus II erholder foruden Timelønnen for Retortarbejdere, et Tillæg af 25 Øre pr. Time.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 19 | 9. Januar | 1924 | 28. Aarg.

Aaret 1923.

Tilbageblik.

I.

Hver Gang vi i de senere Aar har skrevet Nytaars-Oversigt og kastet et Blik tilbage paa Forbundets Virksomhed i det Aar, der var gaaet, har vi staaet overfor at kunne berette om en stor og omfattende Lønbevægelse, der hvad enten den for Aarene 1918, 19 eller 20 berettede om Opgang og Løntillæg eller den som for Aarene 1921 og 1922 berettede om Nedgangstider og Lønnedsættelser, i alle Tilfælde betød en Beretning om Bevægelse i Lønforholdene for saa godt som alle vore Medlemmer.

Denne Bevægelse medførte stedse Kampe — i de fleste Tilfælde endda meget omfattende Kampe — som særlig i de to sidste Aar antog et næsten kæmpemæssigt Omfang.

Saadan var Aaret 1923 ikke. For første Gang i en Aarrække kan vi berette om et Aar, der med Hensyn til faglig Virksomhed ligner Aarene forud for Verdenskrigen.

Den Overenskomst, som afsluttede den store Arbejdsstrid i 1922 — Forliget af 4. April — indeholdt jo en Bestemmelse, som gik ud paa, at samtlige Overenskomster kunde forlænges for 1 Aar (altsaa til 1924), dersom der inden 1. August 1922 opnaaedes Enighed herom mellem de kontraherende Parter. Følgen af saadan Overenskomstforlængelse var, at den Augustregulering, der ellers skulde have fundet Sted i Efteraaret 1922 bortfaldt, og at der først reguleredes i Februar 1923 med Procent for Procent, idet man sammenlignede Pristallet i Februar 1923 med det Tal, der forelaa i Februar 1922.

Ved Urafstemning i Efteraaret 1922 vedtog vort Forbunds Medlemmer at forny Overenskomsterne med Arbejdsgiverforeningens Medlemmer paa disse Betingelser, og da vi naaede Februar Maaned 1923, viste det sig, at denne Beslutning havde været klog og rigtig.

Fra Februar 1922, da Pristallet var 212 og til August samme Aar var der nemlig en Nedgang paa 6 pCt. Havde vi nu ikke forlænget Overenskomsterne, saa havde samtlige de af vore Medlemmer, der var beskæftiget hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, faaet en Lønnedsættelse paa 6 pCt. fra 1. August 1922 at regne. Denne Nedsættelse slap vi for i de 6 Maaneder fra August 1922 til Februar 1923, og da Februarpristallet saa kom, viste det sig, at Nedgangen i Pristallet ikke var blevet væsentlig større.

De 212 var dalet til 198, altsaa med 14 Points, hvad der regnet paa et Pristal paa 212, gav 6,6 pCt.

Herefter hævdede vort Forbund og de andre Arbejderorganisationer, at vore Medlemmer kun kunde faa en Nedsættelse paa 6 pCt., og da Arbejdsgiverforeningen ikke vilde nøjes hermed, men krævede 6,6, ja, eventuelt endda 7 pCt.s Nedsættelse, maatte vi gaa til Den faste Voldgiftsret for at faa Arbejdsgiverne bremset i deres Gridskhed. Voldgiftsretten gav Arbejderorganisationerne Medhold, — saadan som Forhold og Omstændigheder laa, og saadan som Overenskomsterne var skrevne, kunde der ikke tages mere end 6 pCt. fra Arbejderne.

Ogsaa et andet Stridsspørgsmaal vedrøren-

de Beregningen af Reduktionen maatte vi indbringe for Voldgiftsretten. Det var Spørgsmaalet om, hvorvidt Arbejdsgiverne var berettiget til ikke blot at reducere de egentlige Lønninger, men ogsaa at reducere en Række af de Tillægsbetalinger, der er fastsat i forskellige af vore Overenskomster.

Dette Spørgsmaal afgjorde Voldgiftsretten paa den Maade, at naar disse Tillæg havde egentlig lønmæssig Karakter, saa skulde de følge de Regler, der var fastsat for Lønningernes Reduktion. Havde de derimod ikke lønmæssig Karakter, faldt de heller ikke ind under disse Regler, og saa skulde de heller ikke reduceres. Ved denne Voldgiftskendelse, der var i Overensstemmelse med en Nævnskendelse fra Juni 1922, slap vore Medlemmer fri for at faa reduceret saadanne Tillæg som: Beklædnings- eller Uniformsgodtgørelse, Udearbejdstillæg, Tærepenge, Smudstillæg og visse særlige Tillæg for manglende Arbejdshjælp ved bestemte Arbejder o. s. v.

For Skovarbejdernes Vedkommende var Forholdet det, at Arbejdsgiverne kun havde Krav paa en halv Procents Reduktion, og denne Reduktion friede vi dem for ved en Forhandling med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug.

Hermed var Løngrundlaget for vore Medlemmer fastlagt for Aaret 1923, idet det naturligvis gik som sædvanlig, at det, der blev Enighed med Arbejdsgiverforeningen om, i det store og Hele ogsaa blev gældende for de Arbejdsgivere, der ikke var Medlemmer af Arbejdsgiverorganisationen.

Da vi saa naaede frem til Juli Maaned, kom vort Forbund til paany at staa overfor Spørgsmaalet om, hvorvidt vi skulde forny vore Overenskomster en Gang til paa Grundlag af Bestemmelserne i 4. April-Forliget eller ej.

Ved Bedømmelsen af den Stilling, vor Organisation skulde indtage her overfor, var der særlig nogle enkelte bestemte Forhold, der gjorde sig gældende.

Først var der den tidligere omtalte Bestemmelse om Augustreguleringens Bortfald i Tilfælde af Fornyelse og hvad dermed stod i Forbindelse. I denne Bestemmelse hed det nemlig ogsaa, at dersom en Arbejderorganisation foreslog Fornyelse og Arbejdsgiverne nægtede at gaa med hertil, saa skulde de første 6 Points af Pristallets Opgang eller Nedgang ikke medregnes ved Opgørelsen af Augustreguleringen.

Denne Bestemmelse virkede i Nedgangsperioden saadan, at den var en Fordel for Arbejderne, men i Opgangsperioden vilde den jo komme til at virke saadan, at dersom Fagorganisationen henvendte sig til Arbejdsgiverne og foreslog Fornyelse, og Arbejdsgiverne saa sagde Nej, saa fik vore Medlemmer ingen Forhøjelse af deres Lønninger for de første 6 Points af Dyrtidstallets Stigning.

Dette kunde vi naturligvis ikke udsætte vore Medlemmer for, da Forholdet nu var kommen til at ligge saadan, at August-Pristallet efter alt, hvad man kunde skønne, vilde vise en mindre Forhøjelse.

Forbundsledelsen mente nemlig, at hver eneste Øre, vore Medlemmer kunde faa, havde de Krav paa, at vi sikrede dem.

Hertil kom saa et Par andre Forhold. Lønningerne for vore Løsarbejdere, der forud for Krigsaarene havde ligget noget højere end Lønningerne for de af vore Medlemmer, hvis Arbejde havde en mere fast Karakter, var ved de skiftende Op- og Nedgange blevne reguleret paa en saadan Maade, at det Tillæg, Løsarbejderne tidligere havde haft, som et Slags Vederlag for Arbejdets »løse« Karakter, helt var bortfaldet, saadan at Løsarbejderlønningerne ikke blot ikke mere var større, men end ogsaa i en Række Tilfælde mindre end Lønningerne for fast Arbejde.

En hel Del af vore Akkordpriskuranter havde ligeledes ved de gentagne generelle Ordninger lidt Uret paa lignende Maade, saadan at Akkordbetalingerne ikke mere svarede hverken til det ydede Arbejde eller til de gældende Timelønninger. Og endelig laa Lønningerne for en Del af vore Medlemmers Vedkommen saa lavt, at Forbundsledelsen fandt det paakrævet at gøre noget særligt for at forbedre dem.

Ud fra alle disse Betragtninger tilraadede Forbundsledelsen derfor Afdelingerne ikke at forny de gældende Overenskomster, men først og fremmest tage Augustreguleringen og derefter se Tiden an og senere tage Spørsmaalet om Overenskomsternes Opsigelse op til Overvejelse og endelig Afgørelse.

Denne Opfattelse, som ogsaa blev gjort gældende paa et Formandsmøde i De samvirkende Fagforbund, og som blev tiltraadt af dette Mø-

de, tiltraadtes ogsaa af samtlige vore Afdelinger.

I Henhold hertil blev Overenskomsterne ikke fornyet, og da Pristallet i August Maaned viste en Opgang paa 6 Points (fra 198 til 204), hvad der svarede til 3 pCt., fik vore Medlemmer disse 3 pCt. Forhøjelse.

Under 11. September traadte saa Arbejdsgiverforeningens og De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg sammen for at forhandle om, hvad Stillingen skulde være under den foreliggende Situation. Man enedes her om at anbefale Underorganisationerne at forhandle om Betingelserne for Overenskomsternes eventuelle Forlængelse og i Henhold til denne Vedtagelse indkaldte Dansk Arbejdsmands Forbund Delegeretmøder i samtlige Forbundets Hovedbrancher. Paa disse Delegeretmøder, der afholdtes gennem Oktober og November Maaned, formuleredes de Betingelser, paa hvilke vore paagældende Medlemmer kunde tænke sig at forny Overenskomsterne, og der valgtes Udvalg til at forhandle med Arbejdsgiverne herom. Betingelserne blev renskrevne og fremsendte til Arbejdsgiverne som Forslag til Ændringer i de bestaaende Overenskomster.

Imidlertid var der sket det, at Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse havde været sammen til Møde den 7. December og her vedtaget den Resolution, som vi gengav i vort Fagblad Nr. 18, og som almindeligt blev opfattet som, og ogsaa virkede som, en Parole til samtlige Arbejdsgivere om ikke at give en Øres Lønforhøjelse, men henvise Arbejderne til en Forlængelse af Arbejdstiden, hvis de ikke kunde leve af deres Løn.

Efter at denne Parole var kommen til at foreligge, var der ikke meget Haab om at faa noget ud af Forhandlingerne. Disse kørte ogsaa alle Vegne i Staa, og vort Forbund har herefter opsagt samtlige de til 1. Februar udløbende Landsoverenskomster.

Hvad det nye Aar nu vil bringe paa Lønbevægelsens Omraade ligger det ikke i Øjeblikket for at gaa nærmere ind paa.

Ganske kort skal vi kun sige, at Arbejdsgiverforeningen nu som altid vil finde Dansk Arbejdsmands Forbund rede til at forsvare sine Medlemmers Interesse og ogsaa rede til, som saa ofte før, om fornødent at sætte noget ganske alvorligt ind herpaa.

Et Fingerpeg om, hvor det er, Arbejdsgiverer henne i dette Forhold, kan man maaske faa ved at se paa en lille Sag, som netop i disse Dage er fremme ovre fra Odense.

Her har vor lokale Fabrikarbejder-Afdeling rejst Lønkrav for Arbejdsmændene hos Firmaet Hagen & Sivertsen. Dette Firmas Arbejdsgiverorganisation, Den litografiske Principalforening, har under de Forhandlinger, der har været ført med Industriens Hovedfag, Litografforbundet, tilsagt dette Forbunds Medlemmer visse Lønforhøjelser, men Firmaet, Principalforeningen og Arbejdsgiverforeningen nægter ganske afgjort, at give Arbejdsmændene en eneste Øres Forhøjelse af deres urimelig lave Løn — 108 Øre pr. Time. Overfor Henvisningen til det, man var enedes med Litograferne om, svarede Herrerne ved Vestervold ganske kynisk, at man maaske fra Arbejdsgivernes Side nægtede at godkende det, Principalforeningen her var indgaaet paa, — og i hvert Fald skulde Arbejdsmændene ikke have det.

Herefter er vore paagældende Medlemmer gaaet i Strejke.

Chr. Sørensen.

Der maa raades mere Bod!

Frygtelig Stigning i Arbejdsløsheden.

Tillidsmændene maa anmelde alle vore ledige til de komm. Arbejdsanvisningskontorer.

I det sidst udkomne Nummer af Fagbladet, gjorde vi udførlig Rede for den forfærdelige Stigning, der havde været i Arbejdsløsheden blandt vore Medlemmer, og, hvad der i den Anledning fra Kassens Ledelses Side var foretaget for i nogen Grad at raade Bod herpaa, samt om vore Henvendelser og Forhandlinger med Indenrigsministeren for at skaffe vore Medlemmer Adgang til ekstraordinær Understøttelse. Umiddelbart efter vor Udtalelse til Fagbladet udsendte Indenrigsministeren en Tillægsbekendtgørelse til sin Bekendtgørelse af 9. Juni 1923 vedrørende Udbetaling af ekstraordinær Understøttelse, og i denne Tillægsbekendtgørelse blev der givet Medlemmer under følgende Arbejdsbrancher:

Brændselsafbæring,
Havnearbejde,
Jord- og Betonarbejde,
Skibsværftsarbejde,
Trælagerarbejde og
Øl- og Mineralvandsarbejde

Adgang til Understøttelse efter Arbejdsløshedslovens § 31 med de Satser, der er fastsat i tidligere Bekendtgørelser fra Indenrigsministeren, og som for Tiden er: Tillægshjælp til vedtægtsmæssig Understøttelse til Familieforsørgere 80 Øre pr. Dag samt 42 Øre pr. Dag for hvert hjemmeværende Barn under 15 Aar og

Fortsat Hjælp to Trediedel af den vedtægtsmæssige Understøttelse samt de 80 Øre i Tillægshjælp og 42 Øre i Børnetillæg.

Hvor mange af vore arbejdsløse Medlemmer, denne Tillægsbekendtgørelse omfatter, er noget vanskelig at opgive nøjagtigt. Dels er det noget afhængig af de stedlige Kommunalbestyrelser og Hjælpekassebestyrelser, om disse er mere eller mindre velvilligt stemt overfor os, og noget afhænger ogsaa af de kommunale Arbejdsanvisningskontorer, og endelig afhænger meget af vore Afdelingsledelsers Indflydelse og Energi, men regnet procentvis efter Ledigheden, som den i Øjeblikket er i de ovennævnte Arbejdsbrancher, mener vi at kunne angive Tallet til mindst 6800 Medlemmer, der nu faar Understøttelse efter Arbejdsløshedslovens § 31. Hvis vi omsætter det Beløb, der udbetales disse jvf. ovenstaaende, og regner med, at vore Medlemmer gennemsnitlig har 2 Børn, og med, at 67 pCt. af vore Medlemmer er paa vedtægtsmæssig Understøttelse, medens 33 pCt. har opbrugt denne, vil det sige, at vore Medlemmer ved denne Dispensation faar udbetalt et Beløb paa ca. 15,000 Kr. om Dagen som ekstraordinær Understøttelse. Naturligvis er 15,000 Kr. ikke meget, naar det skal fordeles til henved 7000 Mand, men det er jo dog et Skridt i den rigtige Retning, som vi ved vore Anstrengelser har faaet Indenrigsministeren til at foretage.

Arbejdsløsheden er imidlertid i stadig og uhyggelig Vækst, og vi har siden 1. Oktober f. A. haft følgende Antal ledige Medlemmer paa vedtægtsmæssig Understøttelse:

1. Oktober 1923 5802,
1. November 1923 6846,
1. December 1923 14,788,
1. Januar 1924 20,650,

men foruden disse 20,650 Medlemmer, der er ledige og anmeldt til os, maa vi regne med, at vi har mindst 6—7000 Medlemmer, der er ledige, men som har opbrugt deres veltægtsmæssige Understøttelse, og vi har saaledes i Øjeblikket sikkert mindst 27,000 Medlemmer eller 33 pCt., der er uden Beskæftigelse. For disse mange Medlemmer byder Pligten os, at vi lægger al Kraft i for at komme dem til Hjælp efter bedste Evne, og det, vi i denne Omgang maa naa, er at faa dem alle ind under Arbejdsløshedslovens § 31.

Naar Resultatet af vort Arbejde før Julen ikke blev bedre, skyldes det i særlig Grad, at vi ikke fra Hovedkontorets Side med tilstrækkelig Fasthed kunde dokumentere den Arbejdsløshed, der var blandt vore Medlemmer. Efter Opgørelse, vi den Gang havde fra hver enkelt Afdeling, var Ledigheden blandt vore Medlemmer opgivet til ialt 14,734 Mand, og af disse var der i den Uge, der var Udgangspunktet for vor Henvendelse til Indenrigsministeren 11,766 Medlemmer paa vedtægtsmæssig Understøttelse, men til den offentlige Arbejdsanvisning var der i samme Uge kun anmeldt knapt 11,000 af vore Medlemmer ledige. Vi havde saaledes henved 7000 Medlemmer ledige, som slet ikke var anmeldt til de kommunale Arbejdsanvisningskontorer.

Dette Forhold maa vi se at faa rettet.

Vi arbejder videre paa at faa en bedre Dispensation og paa at faa skaffet alle vore Medlemmer Adgang til Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden, og vi vil gøre de størst mulige Anstrengelser for at naa dette Resultat, men Betingelserne for at kunne dette er, at vi paa Hovedkontoret og alle Tillidsmændene i vore Afdelinger hjælpes ad: skal den ene Part arbejde alene, risikerer vi, at Arbejdet bliver omsonst.

Den Oplysning om Arbejdsløshedens Størrelse, hvorom vi har Tallet i November Maaned, havde vi fra vore Afdelingsformænd, og ganske vist er det Kontorbestyrerne, der indberetter til de kommunale Arbejdsanvisningskontorer, men der kan jo ikke være et saa daarligt Samarbejde mellem vore Afdelingsformænd og Kontorbestyrere, at vi ikke kan faa de rigtige Tal frem, og naar Formændene har kunnet opgive et Tal til os, er dette jo

sikkert det rigtige Tal, og det er sikkert ogsaa fremkomme efter Konference med Kontorbestyrerne, saa maa Oplysningerne om Ledigheden jo ogsaa kunne gaa den anden Vej fra Formændene til Kontorbestyrerne, saaledes at vore Kontorbestyrere paa de daglige Indberetninger til de kommunale Arbejdsanvisningskontorer faar alle vore ledige Medlemmer med, altsaa ogsaa dem, der har opbrugt deres vedtægtsmæssige Understøttelse, og vi maa derfor paa det mest indtrængende henstille til alle vore Tillidsmænd, der har den daglige Omgang med vore Medlemmer — og dette gælder i Særdeleshed Kontorbestyrere, Formænd og Kasserere — at I har et saadant Samarbejde, at I faar fremskaffet Oplysninger, saa I paa de daglige Indberetninger til de kommunale Kontorer faar anmeldt hele det Antal ledige Medlemmer, som hver enkelt Afdeling har. Der skal selvfølgelig ikke ske Anmeldelse om større Antal ledige end det, der er blandt vore Medlemmer, men det er de forannævnte Tillidsmænds absolute Pligt at anmelde al den Ledighed, der er i Afdelingen.

Naar Rigsdagen paany træder sammen, vil der af Indenrigsministeren blive indkaldt til Møde i Rigsdagsudvalget, og til den Tid maa der gennem de kommunale Arbejdsanvisningskontorer foreligge Oplysninger, der dokumenteerer, hvor stor den virkelige Ledighed blandt vore Medlemmer er, og de af vore Tillidsmænd, der ikke er meget omhyggelige i deres Indberetninger, modarbejder altsaa i Virkeligheden vore Bestræbelser for at faa lukket op for Arbejdsløshedsfonden for alle vore Arbejdsløse.

Træd derfor straks i Forbindelse med hinanden, I, der har Ansvaret i Afdelingerne, og lad de rigtige Arbejdsløshedstal komme frem. Dette er Eders uafvigelige Pligt overfor de 27,000 Kammerater, der nu i denne barske Vinterkulde er uden Arbejde.

Johannes Nielsen.

Til Afdelingsformændene.

Vi gør indtrængende de ærede Afdelingsformænd opmærksomme paa, at de ved Meddelelse til Kontoret om nye tiltrædende Bestyrelsesmedlemmer samtidig maa meddele, hvem der er afgaaede.

Chauffør-Strejke i Horsens.

Fra og med Fredag den 4. ds. ved normal Arbejdstids Ophør har Chaufførerne i Horsens nedlagt Arbejdet hos »Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens,« fordi det ikke har været muligt for Kuskenes Fagforening, hos hvem Chaufførerne staar som Medlemmer, at faa oprettet en Chauffør-Overenskomst med den lokale Arbejdsgiverforening.

Allerede i August Maaned f. A. forsøgte vor Afdeling ved en Henvendelse til »Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens« at faa oprettet en Overenskomst, men Arbejdsgiverne nægtede pure at forhandle, hvorfor vi, efter Afdelingens Anmodning, afsendte et Strejkevarsel.

Imod Ulovligheden af dette Strejkevarsel protesterede Arbejdsgiverforeningen, idet det gjordes gældende, dels at der allerede fandtes en Overenskomst for Chauffører, og dels at man ikke midt i en Overenskomst-Periode kunde trække en bestemt Gruppe Arbejdere ud af det bestaaende Overenskomstforhold, og under Trusel om Strejke søge en Sær-Overenskomst oprettet, men da vi heroverfor hævdede, at den Overenskomst omfattende Chauffører, som er gældende mellem Arbejdsmændenes Fagforening i Horsens og den lokale Arbejdsgiverforening, kun omfatter Arbejdsmænd, der *delvis* kører som Chauffører, og ikke de af vore Medlemmer, der *udelukkende* beskæftiges som Chaufførers, kunde vi ikke tage Arbejdsgiverforeningens Protest til Følge og derfor afsendtes 2. Strejkevarsel.

Dette affødte en Forhandling i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om, at Arbejdsgiverne i Horsens — under Forbehold af deres Generalforsamlings Sanktion — skulde tiltræde Chauffør-Overenskomsten for Nykøbing Falster, hvilken Overenskomst efterhaanden er blevet en Art Standard-Overenskomst for Provinserne, og var man samtidig enige om, at saafremt Arbejdsgiverne i Horsens ikke tiltraadte dette Forslag, betragtedes den hidtil gældende Ordning for Chauffører i Horsens som værende opsag fra og med den 22. November f. A.

Saa utroligt det end lyder, vedtog de Horsens Arbejdsgiveres Generalforsamling ikke at tiltræde Nykøbing-Overenskomsten, ligesom de udtalte, at de overhovedet ikke ønskede en saadan Overenskomst oprettet, og da vi selv-

sagt ikke kunde lade Chaufførerne i Horsens gaa for, hvad Herren vilde byde, er der atter afsendt baade 1. og 2. Sterjkevarsel, og Strejken, der som ovenfor nævnt traadte i Kraft Fredag den 4. ds., omfatter foreløbig følgende Firmaer i Horsens: Mælkekondenseringsfabriken, Korn- og Foderstofkompagniet, Horsens Dampmølle, Grosserer J. A. Grabou, Kulgrossererne J. Habenicht og Andreas E. Jensen samt Chr. Larsens Jernforretning.

N. P. H.

2- og 3-Holds Drift ved Havnene.

I vort Fagblad Nr. 23 af 14. Marts 1923 gjorde vi Rede for Stillingen til Spørgsmaalet om Indførelse af 2- og 3-Holds Drift ved Havnene, hvilken Redegørelse konkluderede i, at Spørgsmaalet om 2- og 3-Holds Drift i Korntørrerier, Foderblandingsfabriker og Frørenserier var afgjort af Nævnet, medens Spøgsmaalet om 2- og 3-Holds Drift ved det egentlige Havnearbejde blev udskudt, indtil det blev afgjort, hvorvidt Arbejdsgiverne overhovedet kunde kræve 2- og 3-Holds Drift indført ved Københavns Havn, hvor der forelaa en særlig Overenskomst, idet Stillingen utvivlsomt var den, at Arbejdsgiverne ikke havde Interesse af at faa indført Skiftearbejde i Provinshavnene, naar dette ikke kunde lykkes for Københavns Havns Vedkommende. —

Vort Forbunds Repræsentanter hævdede, at i Henhold til en Bestemmelse i de københavnske Havnearbejderes Overenskomst kunde Spørgsmaalet om Indførelse af 2- og 3-Holds Drift ved Københavns Havn ikke optages til Drøftelse, men Den faste Voldgiftsret, for hvem Arbejdsgiverne forelagde Spørgsmaalet, afsagde en Kendelse, der gik ud paa, at Spørgsmaalet drejede sig om Forstaaelsen af den lokale Overenskomst, og derfor maatte afgøres af en faglig Voldgiftsret, og den faglige Voldgiftsret, som derefter blev etableret, gav Arbejdsgiverne Medhold, idet Opmanden i sin Kendelse udtalte, at vi ikke kunde nægte at forhandle om Indførelse af 2- og 3-Holds Drift, hvoraf igen fulgte, at saafremt man ikke ved Forhandling mellem Parterne kunde blive enige, skulde Sagen forelægges Nævnet til Afgørelse.

Efter at denne Kendelse var afsagt, blev der igen ført en Række Forhandlinger, der endte uden Resultat, idet vi for vort Vedkommende gjorde gældende, at vi vel ikke principielt havde noget imod at arbejde med Skiftehold, men ikke vilde gøre dette, saafremt det kun drejede sig om at faa gennemført en maskeret Reduktion af Overarbejdssatserne, hvorfor vi stillede et Forslag, der i alt væsentlig ved Skiftearbejde vilde give den samme Fortjeneste, som man vilde have, hvis der blev betalt almindelig Overarbejdsbetaling, medens Arbejdsgiverne stillede et Forslag, der saa godt som fuldstændig bortilimenerede Overtidsbetalingen.

Sagen blev derefter af Arbejdsgiverforeningen indbragt for Nævnet, hvis Formand, som bekendt, er Forligsmanden, Kontorchef Dalhoff, og paa Mødet i Nævnet den 6. December f. A. stillede Arbejdsgiverne et saalydende Forslag:

»*Skiftarbejde ved Havnene.*

Saafremt Arbejdsgiverne ønsker det, kan der etableres Arbejde med skiftende Hold paa følgende Maade:

Arbejde med 2 skiftende Hold.

Den effektive Arbejdstid i hvert Hold er 8 Timer, og Arbejdstiden lægges saaledes:

1. Skift Kl. 6 Morgen til Kl. 2½ Em. med ½ Times Spisetid.
2. Skift Kl. 2½ Efterm. til Kl. 11 Aften med ½ Times Spisetid.

Arbejde med 3 skiftende Hold.

Den effektive Arbejdstid i hvert Hold er 7½ Time og Arbejdstiden lægges saaledes:

1. Skift Kl. 6 Morgen til Kl. 2 Em. med ½ Times Spisetid.
2. Skift Kl. 2 Efterm. til Kl. 10 Aften med ½ Times Spisetid.
3. Skift Kl. 10 Aften til Kl. 6 Morgen med ½ Times Spisetid.

Hvor Hensynet til særlige lokale Forhold nødvendiggøs Arbejdstidens Lægning paa anden Maade end den anførte, optages herom Forhandling mellem de modstaaende Organisationer, og om fornødent afgøres Spørgsmaalet om Arbejdsgivernes Ret til at kræve en anden Arbejdslægning efter Regler for Behandling af faglig Strid.

Der gives, naar skiftende Hold etableres, hvad enten det drejer sig om Arbejde med 2 skiftende Hold eller Arbejde med 3 skiftende Hold, Arbejderne følgende Tillæg:

fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften af 15 Øre pr. Time,

fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen af 25 Øre pr. Time.

Dersom det paagældende Arbejde tilendebringes før det normale Afløsningsklokkeslet, ydes der Holdet Timeløn for de tilbageværende Timer, med mindre det sættes til andet Arbejde.

Arbejderne er pligtige til, hvor Arbejdsgiveren forlanger det, at udføre Overarbejde. For Arbejde udover 8 Timer erholder Mandskabet Overarbejdsbetaling efter de almindelige Regler, idet det sædvanlige Afløsningsklokkeslet betragtes som »normal Arbejdstids Ophør.«

Mønstring til Skiftearbejde skal for alle Holds Vedkommende finde Sted inden normal Arbejdstids Ophør Dagen før Skiftarbejdet skal paabegyndes. Afmønstring af de enkelte Hold maa ske, naar det paagældende Hold afløses.«

Forslaget gaar, som det vil ses, ud paa et Tillæg af 15 og 25 Øre pr. Time for Tiden henholdsvis fra Kl. 6 Aften til 11 Aften og fra 11 Aften til Kl. 6 Morgen, altsaa en meget stor Reduktion af den hidtil gældende Betaling for Arbejde udenfor den normale Arbejdstid, medens det Forslag, som vore Repræsentanter stillede, og som er saalydende:

»*Arbejde i 2. og 3. Holds Drift ved Havnene.*

Holdsdrift ved ovennævnte Arbejde maa ikke etableres, med mindre det paagældende Skib skal losse mindst 5000 Tons og Holddriften straks begynder og strækker sig mindst over 4 Dage.

Arbejderne skal alle antages Dagen før Skiftearbejdet begynder.

Ved Akkordarbejde betales Akkordpriserne plus et Tillæg af 40 pCt. for hver Vagt for sig.

Arbejdstiden bliver:

1. Skift fra Kl. 6 Morgen til Kl. 2 Eftm. med Spisetid fra Kl. 7½ Form. til Kl. 8 Form. og fra Kl. 11 Form. til 11½ Form.
2. Skift fra Kl. 2 Efterm. til Kl. 10 Aften med Spisetid fra Kl. 3½ Efterm. til Kl. 4 Efterm. og fra Kl. 7 Aften til 7½ Aften.
3. Skift fra Kl. 10 Aften til Kl. 6 Morgen med Spisetid fra Kl. 11½ Aften til Kl. 12 Nat og fra Kl. 3 Nat til 3½ Nat.

Afbrydes eller tilendebringes Arbejdet før den paagældende Vagt ophører, betales Timeløn for den resterende Del af Vagten, uden Afkortning af Akkordden. Timelønnen bliver den til enhver Tid gældende med et Tillæg af 40 pCt.

Ved Timelønsarbejde betales et Tillæg af 35 Procent for hver Vagt.

Arbejdstiden bliver:

1. Skift Kl. 6 Morgen til Kl. 2 Efterm.
2. Skift Kl. 2 Efterm. til Kl. 10 Aften.
3. Skift Kl. 10 Aften til Kl. 6 Morgen.

Afbrydes eller tilendebringes Arbejdet før det paagældende Vagts Ophør betales Timeløn for hele Vagten.

Arbejderne har Ret til at spise i Arbejdsperioden ved Timelønsarbejde.

Ved Tilrigning, Afrigning, Omrigning o. lign. betales den til enhver Tid gældende Timeløn med et Tillæg af 40 Procent.«

i alt væsentlig giver det samme Tillæg som for Overarbejde, ligesom det i vort Forslag er krævet, at Skiftarbejde kun kan indføres, naar det paagældende Skib skal losse mindst 5000 Tons, og at Holdsdriften strækker sig over mindst 4 Dage.

Hvilken Stilling Nævnet nu vil tage til de af Parterne stillede og ovenfor citerede Forslag er jo ikke godt at sige, ligesom vi heller ikke kan vide noget om, hvor naar Kendelsen bliver afsagt, men efter at dette Spørgsmaal nu er trukket ud fra April Maaned 1922, kan man vel med nogenlunde Sikkerhed gaa ud fra, at Kendelse vil blive afsagt i nær Fremtid, og vi maa da haabe paa, at der vil blive taget tilbørligt Hensyn til det af os stillede Forslag, der ikke gaar ud paa at forhindre et Skibs hurtige Ekspedition, men kun paa at forhindre en Forringelse af Havnearbejdernes Fortjeneste.

N. P. H.

Fra Udlandet.

Hjælp Børnene i Tyskland!

(I. F. C. Vi har modtaget nedenstaaende Opraab.

Den tyske Arbejderklasses Børnehjælpsvirksomhed.

»Sulten og Nøden i Tyskland er større end nogensinde. Sultelønninger og Guldmarkspriser, hel eller delvis Arbejdsløshed tærer fra Dag til Dag stærkere paa den tyske Arbejderklasses Kræfter. Haardest rammer Nøden dog den **tyske Arbejderklasses Fremtid: det tyske Proletariats Børn.** Borgerlig Velgørenhed er her og der i Færd med at samle Brødsmulerne fra de riges Bord til de fattigste blandt de fattige. Arbejderklassen derimod vil selv gribe hjælpende til, hvor haardt Nøden end laster paa dens egne Skuldre. Saavidt muligt skal Redningen af den tyske Arbejderklasses Børn være selve Arbejderklassens Værk. Vore Lokalkomitéer og Arbejdsfællesskaber har beslutsom optaget Kampen mod den herskende Nød. Gennem en Centralisering af Hjælpevirksomheden vil vi støtte og understøtte dem i denne Kamp. Vi har ikke til Hensigt at oprette et nyt Forvaltningsapparat, som vilde sluge en Del af de indkomne Midler, men vi vil gribe hjælpende til dér, hvor Nøden er størst, og hvor Viljen og Organisationerne til at afværge Nøden findes. Vore vidtforgrenede og erfarne Organisationer byder Garanti for hurtigt og sikkert Arbejde. Vi beder der-

for alle Partifæller i Ind- og Udlandet, som trods den egne Nød er villige og i Stand til at give en Gave til de sultende Arbejderbørn, om at indsende disse Gaver til os. De har derigennem Sikkerhed for, at de indsamlede Midler tilføres det virkelige Formaal: Bespisningen af de sultne Arbejderbørn.

Gaver, om muligt i værdifast Form, bedes sendt til: **Hauptausschuss für Arbeiterwohlfahrt, Berlin SW. 68, Lindenstr. 3.** (Bankkonto: Fr. Bartels, Juchacz, Diskonto-Gesellschaft, Depositenkasse, Berlin SW. 68, Lindenstrasse 3.) **Reichsarbeitsgemeinschaft der Kinderfreunde, Berlin, SW 68, Lindenstr. 3.** (Postchekkonto: Richard Lohmann, Berlin, SW. 68, Nr. 155,468. Postcheckamt Berlin, NW. 7.)

Vore Børn sulter! Giv hurtig og enhver efter bedste Evne. Særlig haardt hviler Nøden paa den tyske Arbejderklasse i Rhin- og Ruhromraadet. Gennem vore derværende Organisationer vender den sig derfor i et Opraab til Partifæller i Ind- og Udlandet. Vi beder om at tilstille de Midler, der er tiltænkt den **tyske Børnehjælp** i Almindelighed, til en af de ovenstaaende Adresser, medens Gaver som i Særdeleshed er bestemt for **Arbejderne i Rhin- og Ruhromraadet,** bedes sendt til nedenstaaende Adresse.

Gennem det fuldkomne økonomiske Sammenbrud ved Rhinen og Ruhr er to Tredjedele af Befolkningen bleven arbejdsløs. I uopvarmede Værelser fryser og sulter Millioner Børn, sørgende Forældre, Syge og Oldinge. Døden banker paa Døren. Med Opbydelsen af de sidste Kræfter forsøger de faa, som endnu kan arbejde, at skræmme den bort. Den proletariske Selvhjælp, Arbejdervelfærden, ser til sin Fortvivlelse, at dens Hjælpemidler er udtømte gennem den langvarige Arbejdsløshed, Forringelsen af Pengenes Værdi og det politiske Kaos.

Kammerater i Ind- og Udlandet og alle I Venner af de uskyldige Børn! Til Eder vender vi os i vor højeste Nød. Er I rede til at hjælpe os at lindre Nøden, rede til at bekæmpe Folkehadet?

Gaver for det besatte Omraade bedes sendt til: **Landesrat Hans Wingenter, Düsseldorf, Landeshaus.** (Konto Nr. 1389 der Landesbank in Düsseldorf).

Komitéen for Arbejdervelfärd (Distrikt Rhinen og Ruhr). Efter Aftale med de tyske Fagforeninger gengiver vi hermed dette Opraab og beder ikke blot de tilsluttede Fagforeningsmedlemmer i alle Lande, men alle, som vil hjælpe de tyske Børn, at sende deres Gaver til en af ovenstaaende Adresser.

Vi erklærer os ligeledes villige til at modtage eventuelle Gaver og fordele dem til ovenstaaende Institutioner. Eventuelle Beløb bedes sendt under følgende Adresse: Internationaler Gewerschaftsbund, Amsterdam, Postfach 1065.

For Den internationale faglige Central:

J. Oudegeest. J. Sassenba.

HJÆLPEAKTIONEN FOR GEORGIEN.

(I. F. C.) Da der indtil Midten af December Maaned endnu ikke forelaa noget Tilsagn fra den russiske Regering om, at det af den internationale faglige Central for Georgien bestemte Parti Kinin kunde forsendes gennem Rusland, har det Røde Kors internationale Komité i Genf nu overtaget Fordelingen.

ANTI-KRIGS-DAGEN 1924.

(I. F. C.) Den internationale faglige Central i Amsterdam har indbudt den socialistiske Arbejder-Internationale i London, den Kooperative-Internationale og den socialistiske Ungdoms-Internationale til at deltage i den planlagte store Demonstration imod Krig og Krigsrustninger, som skal afholdes den tredje Søndag i September 1924.

FRA DEN INTERNATIONALE FAGFORENINGS-BEVÆGELSE.

Internationale Fagsekretariater.

(I. F. C.) **Kommunalarbejdere.** I Dagene fra den 9. til 14. December afholdt den Internationale Føderation for Arbejdere i offentlige Virksomheder Kongres i Brüssel. Nærværende var 30 Delegerede fra 8 Lande, repræsenterende ialt 421,766 Medlemmer. Desuden overværede forskellige Gæster, deriblandt Mertens fra den faglige Internationale i Amsterdam, Kongressens Forhandlinger. Af den internationale Sekretærs Beretning fremgik bl. a., at den af Sekretariatet indledede Hjælpeaktion for det nødstedte tyske Forbund indtil nu har indbragt over 7000 Gylden. Yderligere Bidrag forventes, bl. a. har det engelske Forbund stillet et Beløb af 500 Lstr. i Udsigt. Hovedpunkterne paa Kongressens Dagsorden var: Sekretariatets Opgave med Hensyn til Indsamling af statistisk Materiale; Bestræbelserne for at føre Kommunens Virksomheder over til privat Eje; Kommunalarbejdernes Strejkeret og Stillingen til Samfundshjælpen; Forholdet til de faglærte Arbejderes Organisationer samt Indledelsen af internationale Aktioner imod de Gas- og Elektricitetsselskaber, som har Virksomheder i forskellige Lande. Der blev vedtaget Resolutioner, hvori Kongressens Stilling til disse Spørgsmaal præsiseredes. Til international Sekretær genvalgtes van Hinte, Amsterdam. Den næste internationale Kongres skal afholdes i Aaret 1926 i Stockholm.

Paatænkt Sammenslutning af Jernbanemændenes Organisationer.

(I. F. C.) I Australien er der indledet en Bevægelse for at hidføre en Sammenslutning af de forskellige Forbund for Arbejderne ved Statens Jernbaner til ét stort Forbund. Saafremt Planen bliver til Virkelighed, vilde dette Forbund blive den største Jernbanemands-Organisation i Australien.

Kampen om 8-Timersdagen.

(I. F. C.) Ogsaa i Belgien bliver Angrebene paa 8-Timersdagen stadig hæftigere; af den Grund har den faglige Landscentralisation næsten fuldstændig helliget det sidst udkomne Nummer af sit Medlemsblad til dette Spørgsmaal og Medlemmerne opfordres til at være paa deres Post og ikke lade sig frarive de engang opnaaede Rettigheder.

Bjergarbejderrepræsentanter i Parlament.

(I. F. C.) I det nyvalgte engelske Parlament har ikke mindre end 45 Repræsentanter for de engelske Bjergarbejdere Sæde. Ogsaa Bjergarbejder-Føderationens Generalsekretær, Frank Hodges, er indvalgt i Parlamentet. Ifølge denne Organisations Love kan imidlertid Generalsekretæren ikke samtidig være Parlamentsmedlem. Forbundsledelsen forhandler for Tiden om, hvorvidt Hodges vedblivende kan beklæde Pladsen som Generalsekretær.

De engelske Fagforeninger og Spørgsmaalet om Dannelsen af en Arbejderregering.

(I. F. C.) Den 12. December vedtog de engelske Fagforeningers Genralraad at godkende den af Arbejderpartiet vedtagne Resolution angaaende en eventuel Overtagelse af Regeringsmagten under Udelukkelse af enhver Koalition med et andet Parti. Generalraadets Vedtagelse lyder: De engelske Fagforeningers Generalraad hilser Arbejderpartiets over Forventning store Valgsejr og tilslutter sig helt og holdent den af Arbejderpartiets Ledelse fremsatte Anskuelse, at Parlamentsgruppen, i Tilfælde af, at der skulde rettes en Opfordring til Arbejderpartiet om at danne en ny Regering, uden at kompromitere sig gennem en Koalition med andre Partier straks overtager det fulde Ansvar for Landets Styrelse.

Bedriftsraadsspørgsmaalet og Medbestemmelsesretten.

(I. F. C.) Fagforeningerne og det socialdemokratiske Parti i Holland beskæftiger sig siden længere Tid tilbage med Bedriftsraadspørgsmaalet. En fælles Studiekommission har foretaget Undersøgelser i Tyskland, Østrig, Czekoslovakiet og England og har nu udsendt en Beretning, som er bleven offentliggjort i »Het Volk« Beretningen og de i Forbindelse hermed udarbejdede Forslag er af saa stor Interesse, ikke blot for Holland, men for alle Lande, at det er til at beklage, at den kun foreligger paa Hollandsk, navnlig i Betragtning af, at der fremføres helt nye Synspunkter, som hidtil ingen Steder har været fremme til Diskussion. Forslagene og Beretningen skal om kort Tid udkomme i Form af en Brochure.

Dannelse af et politisk Arbejderparti i Japan.

(I. F. C.) Efter hvad de japanske Blade meddeler, paatænker man i japanske Fagforeningskredse, der hidtil var Modstandere af Parlamentarismen, at oprette et politisk Arbejderparti.

Indsamlinger for Tyskland.

(I. F. C.) De for Understøttelsen af den nødstedte Befolkning i Tyskland indsamlede Beløb kan tilstilles **Hovedkomitéen for Arbejdervelfærd,** der har til Formaal at sikre Arbejdernes Medvirken ved Velgørenhedsarbejdet for derigennem at kunne gøre Arbejderklassens sociale Opfattelse gældende. Denne Komité yder saaledes Garanti for en formaalstjenlig Anvendelse af de indsamlede Beløb og tager særlig Sigte paa at fremme en Regulering af Velgørenhedsarbejdet og dets praktiske Udøvelse ad Lovgivningens Vej.

Komitéen bestaar af et Forretningsudvalg paa 7 Medlemmer og et Repræsentantskab, hvis Medlemmer er bosat i forskellige Dele af Landet og har Erfaringer med Hensyn til Velfærdsarbejdet.

I alle Dele af Landet bestaar der endvidere Underkomitéer (Lands-Distrikts- og Kommunekomitéer) Hovedkomitéens Formand er Fru Marie Juchacz, M. d. R. Berlin SW. 68, Lindenstr. 3.

Guldløn-Miséren i Tyskland.

(I. F. C.) Den paatænkte gradvise Overgang til Guldlønningerne betyder for den tyske Arbejderklasse en Overgang fra Papirlønningernes til Guldlønningernes Elendighed. Ved Fastsættelsen af de nye Guldlønninger er den tyske Regering gaaet i Spidsen, hvad angaar Lønningernes Forringelse, idet den har fastsat Tjenestemændenes Lønninger til Halvdelen af de før Krigen gældende, endskønt Pristallet viser en Stigning med det dobbelte. Det forundrer ikke, at Arbejdsgiverne paaberaaber sig disse lave Lønninger, og Forhandlingerne mellem Arbejdsgivernes Fastsættelse vanskeliggøres i høj Grad paa Grund af de lave Tjenestemandslønninger. Storhandelens Arbejdsgivere vil saaledes kun gaa med til at betale 60 pCt. af de Lønninger, som er fastsat af Rigsarbejdsministeriet.

Arbejdsgiverne har allerede udarbejdet en Plan for Guldlønningernes Fastsættelse. Tidsskriftet »Soziale Praxis« offentliggør saaledes de af den tyske Arbejdsgiverforening udarbejdede Regler ved Overgangen til Guldlønningerne. I disse Bestemmelsers Punkt 4 hedder det: »Guldlønningerne bør ligge under Fredslønningerne«, og i Afsnit 8 siges: en Fastsættelse af Guldlønningerne i Henhold til Pristallet maa ubetinget føre til en Katastrofe.« Med andre Ord: Arbejderne skal sulte videre. Paaskudet om de lave Lønningers Berettigelse begrundes med den altid og overalt fremsatte Paastand om Nødvendigheden af billig Produktion for derigennem at skabe Mulighed for at kunne konkurrere paa Verdensmarkedet. Forholdet er for Tiden det, at de tyske Eksportpriser ligger over Priserne paa Verdensmarkedet, tiltrods for at de tyske Arbejderes Lønninger i Forhold til de opnaaede Priser stadig er gaaet tilbage. Hvor bliver da Kapitalen? Den befinder sig i Udlandets Banker. Derfor maa de tyske Arbejdere producere billigere og Guldlønningerne ligge under Fredslønnen, tiltrods for at Priserne paa alle Livfornødenheder er steget uhyre.

De tyske Arbejdsgiveres Kamp mod de kooperative Byggeselskaber.

(I. F. C.) Allerede forinden det første kooperative Byggeselskab (sozialer Baubetrieb) var dannet, paabegyndte Arbejdsgiverne deres Kamp imod Oprettelsen af saadanne Selskaber. I Bevidstheden om, at den Tid, da de indbyrdes og efter eget Forgodtbefindende kunde træffe Aftaler om Priserne, vilde være forbi, naar først Bygherrerne ogsaa vilde lade de kooperative Byggeselskaber give Tilbud paa Arbejdet, skyede de intet Middel for at undertrykke disse Byggeselskaber. Trods alle Anstrængelser, trods utallige Petitioner til Myndighederne, til Rigsøkonomiministeriet, til Finansministeriet og Skattemyndighederne, trods Arbejdsgivernes Konkurrence med »Kamppri-

ser«, der næppe nok dækkede Omkostningerne, trods Materialboykottning og sluttelig Oprettelsen af en særlig Instans, der udelukkende med Bekæmpelsen af de kooperative Selskaber for Øje i stor Maalestok indsamlede Pengebeløb, trives de kooperative Byggeselskaber i bedste Velgaaende, og de har været i Stand til at levere Tilbud, der var indtil 50 pCt. lavere end de private Arbejdsgiveres.

Angaaende Omfanget af Virksomheden giver Tidsskriftet »Soizale Bauwirtschaft« en Oversigt, hvoraf vi gengiver følgende Tal:

De bestaaende 128 kooperative Byggeselskaber har hidtil udført 14,126 selvstændige Byggeforetagender, deraf 87 pCt. for Kommuner og samfundsnyttige Institutioner og 13 pCt. for Private. 74 pCt. af de udførte Byggearbejder var Beboelseshuse. Ialt opførtes 22,567 Lejligheder, hvortil der var ydet Tilskud fra det offentlige. For private opførtes ialt 712 Lejligheder, En Beregning efter Antallet Arbejdsdage viser, at de for Kommunen og de samfundsnyttige Institutioner opførte Bygninger krævede ialt 4,274,123 Arbejdsdage, eller 88,5 pCt., medens de for Privatpersoner opførte Bygninger kun krævede 556,942 Arbejdsdage eller 11,2 pCt.

Dette Resultat er et glimrende Bevis for de tyske kooperative Byggeselskabers samfundsnyttige Virksomhed.

Steinlens Død.

(I. F. C.) Med den franske Maler Steinlen er en af de store Kunstnere gaaet bort, hvis skaberiske Geni havde stillet sig i den fortrykte Menneskeheds Tjeneste.

Naar vi her mindes denne store og oprejste Kunstner sker det først og fremmest i Erindringen om, hvad han har udrettet for Fredsideens Propagandering. Straks da I. F. C. paabegyndte sin Fredsaktion, erklærede Steinlen sig beredt til at udkaste en Tegning, som nu er spredt over hele Verden og reproduceret i utallige Blade.

Med dette Værk har Steinlen erhvervet sig en uforglemmelig Fortjeneste for Fredsideens Udbredelse, og vi føler en dyb menneskelig Trang til at takke Steinlen, nu da han har forladt os for stedse, for sin kunstneriske Gerning og sit oprejste Sindelag.

Siden sidst.

Hørsholm. Murermester Alex Hansen. Afdelingen klager over, at der ikke med Mesteren kan opnaas Enighed om Betalingen for Lægning af 39 cm Spidsbundrør, for hvilket Arbejde Priskuranten ingen Pris indeholder. Den lokale Mesterforenings Formand nægter at tage sig af Sagen. Paa et Mæglingsmøde d. 8. Oktober opnaaedes Enighed om at Mesteren skal betale et Tillæg — udover den udbetalte Akkordpris for Lægning af runde Rør — paa 200 Kr. for Lægning af 195 løbende Meter (Betalingen svarer paa det nærmeste til Prisen i den københavnske Priskurant).

Nr. Alslev, Nykøbing F. Tingsted og Væggerløse. Afdelingen klager over, at Betalingen til de Ekstra-Arbejdere der udfører Afløsningstjeneste om Natten for Ledvogtere, i Følge Ordre fra Overbanemesteren er nedsat fra at være Timeløn + 100 pCt. Tillæg (216 Øre) til almindelig Timeløn (108 Øre) og at Statsbanerne afdrager det Procenttillæg Ekstra-Arbejderne har modtaget, af deres Løn som Kolonnearbejdere. Efter at Sagen var paatalt overfor Statsbanedirektoratet og af dette var nærmere undersøgt, afholdtes nogle Forhandlingsmøder ,hvorefter Statsbanerne indgik paa at betale følgende: For den første Time: Timeløn + 100 pCt. Tillæg for den anden Time, Timeløn + 50 pCt. Tillæg, og for den tredie Time almindelig Timeløn. Nogle Ekstra-Ledvogtere, der var afdraget det modtagne 100 pCt. Tillæg, fik atter dette udbetalt.

Nr. Aaby. Murermester Frits Petersen, Ejby. Afdelingen klagede over, at Mesteren vægrede sig ved at betale 2 af dens Medlemmer deres Tilgodehavende hos ham, dels Augustreguleringen fra 1922 og dels fortjent Løn, og at Landhaandværksmestrenes lokale Kredsformand nægtede at medvirke til Sagens Ordning. Efter at Sagen var paatalt overfor Landhaandværksmestrenes Hovedorganisation med Krav om at paalægge Kredsformanden at deltage i det krævede Mæglingsmøde, blev dette afholdt d. 4. Oktober. Her opgjordes Arbejdernes Krav til at være henholdsvis Kr. 83.31 og Kr. 84.36, idet Mesterens Opgørelse ikke toges til Følge. Mødet resulterede i at Mesteren senest d. 9. Oktober skal betale Halvdelen Kr. 41.66 og Kr. 42.18 og Resten senest den 20. Oktober. Afdelingen indberetter 11. November at de 2 Mand har faaet deres Tilgodehavende udbetalt.

Haderslev. Murermester P. Carstensen. Afdelingen klager over, at Mesteren nægter at udbetale et Akkordoverskud til 2 Mand, der har arbejdet paa en Bygning, hvor Svendene arbejdede i Akkord. Overskudet udgør Kr. 219.28. Mesteren hævder, at Arbejdsmændene kun har Krav paa Timeløn, da der ikke ved Arbejdets Paabegyndelse blev truffet Aftale at det skulde udføres i Akkord. Efter at Sagen var paatalt overfor Centralforeningen med Krav til denne om at paalægge Mesteren i H. t. Overenskomstens Bestemmelse at udbetale Arbejderne deres tilgodehavende Overskud, afholdtes d. 20. September Mæglingsmøde. Her bragtes Sagen i Orden, idet Mesteren indgik paa d. 21. September at udbetale det paastaaede Overskud Kr. 219.28 til Arbejderne.

Samme Afdeling. Murermester Weilung. Afdelingen klager over, at Mesteren nægter at betale 13 Øre Tillæg for Nedbrydningsarbejde, i hvert Fald vil han ikke betale for Stuerensningen, uagtet det foregaar i Forbindelse med Nedbrydningen. Centralforeningen, overfor hvilken vi har paatalt Sagen, oplyste at Mesteren havde udført Arbejdet for Kommunen, han havde ikke Akkord paa det, og maatte kun beskæftige Arbejdsløse. Kommunen nægtede at betale Tillæget, forinden der foreligger en Voldgiftskendelse herfor. Paa ovennævnte Møde enedes man om følgende: Angaaende Tillæget for Nedbrydning vil d'Herreer Murermestrene A. Weilung og O. Schønning d. 21. September 1923, overfor Kommunen, som skal betale omhandlede Nedbrydningsarbejde, fremlægge en tidligere

for saadant Arbejde afsagt Voldgiftskendelse, og i Overensstemmelse med Mæglingsforslagets Mening foreholde Kommunen at betale omstridte Tillæg.

Glostrup. De danske Statsbaner. Afdelingen klager over, at Statsbanerne aflønner 6 Medlemmer, der er beskæftiget som Ekstraarbejdere, med 121 Øre i Timen, medens den lokale Timeløn er 122 Øre (118 Øre + 3 pCt.) og kræver 122 Øre. Efter at Sagen var paatalt overfor Statsbanerne, indgik disse paa at forhøje Timelønnen til 122 Øre med tilbagevirkende Kraft fra 3. August.

Jernbane B. De danske Statsbaner. Akkordprisliste for Ekstra-Arbejder ved Københavns Godsbanegaard oprettet d. 31. August. Prislisten omfatter: A: Læsning og Aflæsning af Materiel paa og af Jernbanevogne. B: Sporarbejde. Ved Udførelse af de i Akkordprislisten nævnte Arbejder er den normale Timeløn 111 Øre garanteret.

Grindsted. Entreprenør Rothe. Afdelingen klager over, at Entreprenøren, der med 2 Mand havde afsluttet Akkord om Sortering af Brosten, nægtede at udbetale Timelønnen som Forskud paa Akkorden, indtil denne kunde gøres op. Efter at Sagen var paatalt, og da det viste sig umuligt at foretage en nøjagtig Opgørelse af de sorterede Stens Rumfang, selv efter at de var satte, indgik Mesteren paa at betale Timelønnen.

Ølgod. Murermester Sørensen. Afdelingen klager over, at Mesteren nægter at betale det overenskomstmæssige Tillæg af 13 Øre pr. Time til 6 Mand, der i 560 Timer har udført Jernbetonarbejde. Mesteren begrunder sin Nægtelse med, at Arbejderne ved Arbejdets Paabegyndelse ikke havde fremsat Krav om Tillæg. Paa et Møde den 2. Oktober indgik Mesteren paa at betale det krævede Tillæg fuldt ud med Kr. 72.80.

Grindsted. Murermester Larsen, Vedsted. I Efteraaret 1922 fik et Medlem for Arbejde paa en Bygning et Overskud paa Kr. 391.47. Mesteren nægtede at betale med den Begrundelse at Beløbet var for stort; endvidere hævdede han, at han ikke havde Pligt til at betale det krævede Overskud, da Manden havde forladt Arbejdet inden dette var færdigt. Den 18. December afholdtes en lokal Voldgift, der opgjorde det Overskud som Mesteren var pligtig at betale Manden til Kr. 235.71. Paa Grund af økonomiske Forhold saa Mesteren sig ikke i Stand til at betale Beløbet, men han afgav Løfte om, at han vilde betale. Den 19. September meddeler Afdelingen, at Beløbet af en Sagfører i Grindsted endelig er blevet udbetalt.

Ballerup. Københavns Vandforsyning. Tidligere betalte Vandforsyningen for Arbejde i Ballerup og Omegn i H. t. den mellem Glostrup Afdeling og den lokale Murermesterforening gældende Overenskomst, men efter at Afdelingen i April d. A. havde oprettet Overenskomst med den lokale Murermester og Entreprenørforening, fremsatte den Krav om at Vandforsyningen, naar der udførtes Arbejde indenfor Afdelingens Overenskomstomraade skulde betale i Henhold til Bestemmelserne i den lokalt oprettede Overenskomst. Efter en Del Korrespondancer og Forhandlinger indgik Vandforsyningen d. 17. Septbr. paa at betale efter Afdelingens Overenskomst for Arbejder, som udførtes i Ballerup og Omegn. Dette var Afdelingen ikke tilfreds med, men krævede at Ordningen ogsaa skulde gælde for Arbejde i Ledøje—Smørum Kommune. Den 31. Oktober meddelte Vandforsyningen, at den for den Del af Nybølleanlægget der ligger indenfor Ledøje—Smørum Kommune ogsaa indgik paa at betale efter den lokale Overenskomst.

Holeby. Nykøbing F., Maribo, Tinglev, Nørre Alslev og Væggerløse. Udvalget for Sogneraadsforeningen for Maribo Amt og Maribo Amts Vejudvalg. Overenskomst oprettet. 182 Mand. Timeløn for Arbejde hos Amtet 110 Øre hele Aaret, for Arbejde hos Sognekommunerne de 4 Vintermaaneder 85 Øre, de øvrige 8 Maaneder 100 Øre. For Flækning af Sten til Slagning 39 × 23 cm pr. kbm Kr. 3.50. For Flækning af Søsten til Slagning 30 × 20 cm pr. kbm 3.75. For Stabling af Sten til Slagning 39 × 23 cm i en m^3 pr. kbm Kr. 0,85. For Stabling af Sten til Slagning 39 × 23 i flere m^3 pr. kbm Kr. 0,70. Slagning af Reparationsskærver (Sporsten) indtil 39 × 23 cm (4½ cm) pr. kbm Kr. 11,50. Do. do. (4 m) Kr. 10,25. For Slagning af Lagbeklædningsskærver af Sten indtil 39 × 23 cm (5 cm) pr. kbm Kr. 9,25. Slagning af Skærver af Sten indtil 39 × 23 cm (6 cm) pr. kbm 8,25. Slagning af Underlagssten (Granit) pr. kbm Kr. 3.60. Slagning af usorterede Grusgravsten og Sankesten i Størrelse indtil 20 × 20 cm til Skærver betales med 1 Kr. ekstra pr. kbm. Bestemmelser vedrørende Værktøjets Anskaffelse og Vedligeholdelse m. m. Mæglingsregler. Traadt i Kraft 15. August og gælder til 1. Oktober 1924.

Faxe. Gasværket. Faxe Ladeplads. Overenskomst oprettet. 3 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Retortarbejderne: Ugeløn Kr. 70,00. Pladsarbejderne lønnes i H. t. Overenskomsten med Centralforeningen. Arbejderne erholder Ferie i 6 Søgnedage og 2 Søndage med fuld Løn. Under Sygdom erholder Arbejderne fuld Løn i den Uge, hvori Sygdommen indtræffes. Retorthusarbejderne faar 15 hl Koks aarlig. For Rensning af Vasker erholder 2 Mand 20 Kr. ekstra til Deling samt 2 Kr. pr. Time i Overarbejdsbetaling. Regulering Februar 1924 med 1 pCt. i Forhold til Pristallet. Traadt i Kraft 24. August og gælder til en 1. Juli.

Langaa. Cementstøber Friis. Overenskomsten af Februar 1923 forlænget fra 1. Februar 1924 til 1. Februar 1925 med den Tilføjelse, at Timelønnen reguleres i H. t. det som maatte blive vedtaget mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Murermestrenes Centralforening og at Akkordpriserne undergaar samme procentvise Forandring som Timelønnen. Vedrører 3 Mand. Afsluttet 29. Oktober.

Glostrup. Murermestrene Molberg & Larsen. Afdelingen klager over, at Mestrene ikke vil betale et af dens Medlemmer et tilgodehavende Overskud paa 142 Kr. 23 Øre. Mestrene paastaar at Beløbet er for stort og at Manden har forladt Arbejdet før dette var færdigt. Paa et Møde d. 7. November enedes man om, at Mestrene til fuld Afgørelse af Sagen betaler Kr. 75,00, idet det paa Mødet oplystes, at Mestrene kun var pligtig at betale Kr. 60,00.

Svendborg. Entreprenør H. Melchior, Nyborg. Af-

delingen klager over, at Entreprenøren, der har et Uddybningsarbejde i Mommark Færgehavn i Entreprice, nægter at betale e overenskomstmæssig fastsat Tillæg af 12 Øre pr. Time for Arbejdet paa Muddermaskinen samt nægter at betale Tillæg for Over-, Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde. Paa et Møde i Entreprenørforeningen d. 1. November, enedes man om, at Entreprenøren betaler et Tillæg af 10 Øre til Timelønnen.

Holeby, Maribo, Nykøbing og Tingsted. Landinspektørerne S. Jungersen, Maribo og A. Stoltze Møller, Nakskov. Overenskomsten af 4. November 1921 fornyet mod, at de i denne fastsatte Priser reduceres 10 pCt. Endvidere tilføjes § 10 følgende: »Ligesom der for Tørvejord og lettere Muldjord kan træffes lokale Aftaler med Arbejderne om lavere Akkordpriser end de i denne Overenskomst fastsatte. Dansk Arbejdsmands Forbund og Landarbejdernes Forbund har dog Paataleret efter Regler for Behandling af faglig Strid for eventuelle Misbrug af denne Bestemmelse«. Traadt i Kraft 11. Oktober og gælder til 1. Oktober 1924.

Frederikssund. Entreprenørfirmaet Christiani & Nielsen. Afdelingen klager over, at Firmaet ikke vil give Akkord paa Støbning af et større Antal Jernbetonpæle. Paa et Møde d. 12. November opnaaedes Enighed om, at der for Støbning af Pæle, der indeholder 3 Kubikmeter, betales 5 Kr. pr. Stk. og for Binding Kr. 3,25 pr. Stk.

Kalundborg. Entreprenørfirmaet Henriksen & Kellvi. Den 1. November udløb en mellem Afdelingen og Firmaet truffen Ordning om, at Arbejderne ved Dæmningsarbejdet ved Saltbok Vig fik et Gratiale af 5 Øre pr. Time. Afdelingen krævede nu paa Grund af Arbejdets Beliggenhed og særlige Forhold et Tillæg af 15 Øre pr. Time, hvilket Firmaet nægtede at imødekomme. Paa et Møde i Entreprenørforeningen d. 21. November tiltraadte Parterne et af Mæglingsmændene stillet Forslag, saalydende: Der ydes ved Saltbæk Vig et ekstra Tillæg af 5 Øre pr. Time med tilbagevirkende Kraft til 1. November. Tillægget bortfalder fra 1. Januar 1924.

Sæby. Murermester Andersen & Søn, Nyborg. Afdelingen klager over, at Firmaet, der havde et Stykke Havnebygningsarbejde i Sæby i Entreprice, kun betalte den almindelige Timeløn for alt Arbejde, uagtet dette ogsaa omfattede »Nedramning af Pæle« og »Arbejde ved Beton-Blandemaskiner«. Paa et Møde i Nyborg d. 21. November indgik Firmaet paa at betale et Tillæg af 13 Øre pr. Time for Rambukarbejdet og 7 Øre pr. Time ved Beton-Blandemaskinen.

Belysningsarb. Københavns Belysningsvæsen og Frederiksberg Belysningsvæsen. Afdelingen klagede over, at baade Københavns og Frederiksbergs Belysningsvæsen ved den foretagne Augustregulering havde beregnet den 3 pCt. Lønforhøjelse paa en anden Maade end ved Februarreguleringen og til Skade for Medlemmerne, idet Beregningen i Februar skete paa Grundlag af den samlede Ugefortjeneste, medens den i August skete paa Grundlag af Timeløn for sig og Tillæg for sig. Afdelingen hævdede saaledes, at Forhøjelsen paa Timelønningerne fra 154 til 173 Øre skulde være 5 Øre, medens der kun var tillagt 4 Øre til Lønninger indtil 168 Øre. Sagen forhandledes med Københavns Magistrat uden at Enighed opnaaedes og henvistes derefter til Afgørelse af en Voldgift. Opmanden afsagde følgende Kendelse: Den af Belysningsarb. Fagforening nedlagte Protest om, at Augustreguleringen efter Pristallet bør ske paa Grundlag af den samlede Timefortjeneste og ikke særskilt paa Timeløn og paa de overenskomstmæssige Tillæg bør tages til Følge.«

Brande. Murermester Erik Madsen. Afdelingen klager over, at Mesteren nægter at udbetale et Medlem et tilgodehavende Overskud paa Kr. 120,79 under Paaberaabelse af, at Manden kun har Kr. 41,29 tilgode hos ham. Paa et Møde den 7. December enedes man om, at Mesteren, udover hvad der alt er udbetalt, betaler Manden Kr. 60,00.

Give. Give Sogneraad. Ved et Forhandlingsmøde den 2. November med Sogneraadet opnaaedes Enighed om Løn- og Arbejdsforhold. 6 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 108 Øre. For Slagning af Skærver af Størrelse 5 m pr. m^3 Kr. 99,00. For Slagning af Skærver af Størrelse 4 cm pr. m^3 Kr. 11,00, Grusharpning i Bregenhoved Grusgrav pr. Kb.favn Kr. 35,00, Grusgravning andre Steder pr. Kbfavn Kr. 32,00. For Afsamling af Sten i Gruset pr. Kb.favn Kr. 35,00. Arbejdsløse Medlemmer skal fortrinsvis beskæftiges. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid.

Vamdrup. Bygmester Mathisen. Afdelingen klager over, trods gentagne Henvendelser til ham derom, nægter at betale Løn for 2 Dage, Kr. 19,55 til et Medlem. Efter at Sagen var paatalt overfor Mesteren, betalte han Manden Pengene.

Frederiksværk. Frederiksværk Cementvarefabrik. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen er den samme, som er gældende med Centralforeningen, dog maa nuværende højere Lønninger ikke forringes. Akkordpriser fastsatte for en Række Arbejder. Overarbejdsbetalingen som med Centralforeningen og Reguleringer, som der opnaas Enighed om mellem Centralforeningen og D. A. F. Kun organiserede Arbejdsmænd maa benyttes. Traadt i Kraft 11. Novbr. og gælder til 1. Februar 1925.

Brande. Andelskartoffelmelsfabriken »Midtjylland«. 30 Mand. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn uforandret 108 Øre. For Søndagsarbejde i kontinuerlig Drift betales et Tillæg af 75 pCt. til Timelønnen (tidl. 50 pCt.) Overarbejde 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt. Efter Kl. 8 Aften samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg til Timelønnen. Ved Betaling for Over-, Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde fradrages ikke for Spisetiderne. Arbejderne ved Centrifugen erholder 7 Kr. ekstra pr. Uge. For Rensning af Smudsbeholder betales 10 Øre ekstra pr. Time. Overtrækstøj udleveres ved Udførelsen af nogle nærmere angivne Arbejder. Traadt i Kraft 5. Oktober og udløber med Kampagnens Ophør. Efter den Tid gælder Byens almindelige Lønforhold.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 20 | 23. Januar | 1924 | 28. Aarg.

Aaret 1923.

Tilbageblik.

II.

I Artiklen i sidste Nummer af Fagbladet gjorde vi i korte Træk rede for Lønbevægelsen for vore Medlemmer i det svundne Aar. Vi skal nu omtale en Række andre Begivenheder og Forhold, der har — og i Aaret, som er gaaet har haft — Betydning for vore Medlemmer eller for Organisationen som saadan.

Der var først Striden med Sukkerroedyrkerne paa Falster og Vestsjælland. Denne Strid, der sikkert endnu er vore Læsere i frisk Minde, foranledigedes som bekendt ved, at Medlemmerne af de to Roedyrkerforeninger nægtede at yde den samme Efterbetaling til Sukkerroearbejderne, som deres Kolleger i det øvrige Land var pligtige til at yde, og som alle Mennesker var gaaet ud fra, at de her omhandlede Roedyrkere ogsaa skulde betale.

Vort Forbund og Landarbejderforbundet erklærede Strejke overfor de gridske Roedyrkere, som ikke vilde lade deres Arbejdere faa Del i det uventet store Udbytte, som Sukkerroedyrkningen gav, endskønt de ved Repræsentanter havde deltaget i de Forhandlinger herom, som var ført med De samvirkende Roedyrkerforeningen og ikke ved den Lejlighed havde protesteret imod, at de samme Regler ogsaa blev gældende for dem. For at gøre Konflikten saa effektiv som mulig, varslede Dansk Arbejdsmands Forbund Sympatistrejke overfor de to Sukkerfabriker, der behandlede de stridige Dyrkeres Roer, og dette medførte først, at Roedyrkerforeningen paa Falster ved en Forhandling indgik paa at efterbetale efter de almindelige Regler og dernæst, at Forligsmanden greb ind i Konflikten for Vestsjællands Vedkommende og her stillede et Forslag om det samme, hvilket Forslag de gode Dyrkere saa blev nødt til at tiltræde.

Det var Snesetusinder af Kroner, som vore og Landarbejderforbundets Medlemmer ved denne Lejlighed fik hentet hjem.

Et andet Forhold, der ogsaa hørte sammen med den egentlige Lønbevægelse var Ordningen af Havneoverenskomsternes Udløbstid.

Gang paa Gang har vore Havnearbejdere paaDelegeretmøder, Kongresser og ved Resolutioner vedtaget og rundt om i de forskellige Afdelinger krævet, at Forbundet skulde sørge for, at alle Havneoverenskomster kom til at udløbe paa samme Tid, saaledes at, man ikke stod overfor, at Arbejdsgiverne ved en Havn, hvor der var Konflikt, ved Overenskomstens Udløb, kunde faa Skibene dirigeret til andre Havne, hvor der ikke var Konflikt og faa dem losset der. Dette Krav skete Fyldest ved en Bestemmelse i Overenskomsten af 24. April 1922, i hvilken det hed, at der mellem den paagældende Arbejdsgiverorganisation og vort Forbund skulde optages Forhandling om fælles Udløbstid for disse Overenskomster.

Ved de Forhandlinger, der kom igang, gjorde Arbejdsgiverne forskellige Vanskeligheder, og navnlig blev der Strid om, hvorvidt det blot var de egentlige Havneoverenskomster, der faldt ind herunder eller om, det ogsa skulde angaa de til Havnene knyttede Lagerarbejdere og Kuskeoverenskomster m. m. Vi hævdede, at en Forudsætning herfor maatte det være, at disse ogsaa fik Del i det Gode, som var tilsagt

Havnearbejderne, og som bestod i, at begge de to første Overarbejdstimer skulde betales med et Tillæg af 30 pCt.

Som Følge af Striden herom trak Sagen ud, — der forhandledes gentagne Gange, Sommeren igennem, men endelig den 21. November opnaaedes der Enighed om Sagen paa Grundlag af vort Krav, og Udløbstiden fastsattes til den 15. April.

— — —

En af de Begivenheder, der i størst Grad har lagt Beslag paa Opmærksomheden ikke blot indenfor vort eget Forbund, men indenfor den faglige Bevægelse i vort Land overhovedet, er vel nok den ekstraordinære Kongres, som vort Forbund afholdt den 24. og 25. April til Drøftelse af Spørgsmaalet om, hvorvidt der efter de Ændringer, De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling havde vedtaget i Fagforbundenes Love, var Grund til, at vi fastholdt, den paa den ordinære Kongres i 1922 vedtagne Udmeldelse af »De Samvirkende«. eller om de fremskaffede Ændringer af Lovene var af den Art, at vi kunde annullere Udmeldelsen.

Vore Læsere vil erindre, at Ændringerne gik ud paa dels, at De samvirkende Fagforbund ikke fremtidig kan binde Fagene til Overenskomster, som disse ikke selv vil have, dels at ved Afstemninger paa Generalforsamlingerne om Lønforhold, og hvad dermed staar i Forbindelse kan kun de egentlige Fagforbund og ikke de lokale Fællesorganisationer deltage, samt at ved saadanne Afstemninger skal der altid stemmes med Forbundenes fulde Medlemstal. Man vil ligeledes erindre, at Resultat af Kongressen blev, at det med 187 Stemmer mod 164 vedtoges at annullere Udmeldelsen.

Denne Beslutning var betydningsfuld, fordi den betød, at Arbejdsmændene herved gjorde det muligt at bevare den Enighed i den danske Fagbevægelse, som altid har været dennes Styrke.

UnderForhandlingerne saavel i vort Forbunds Hovedledelse som paa Kongressen om denne Sag var der et Forhold, som Gang paa Gang trængte sig frem, og det var det Forhold, at man fra forskellig Side syntes at være ude med Bestræbelser for at splitte de danske Arbejdsmænds egen Enhed og Enighed.

I den Anledning rettede vor Hovedbestyrelse under 18. April visse Spørgsmaal til De samvirkende Fagforbund, og Fagforbundene gav den 21. April et Svar, der af Hovedbestyrelse og Kongres blev optaget som et Tilsagn om, at saadanne Bestræbelser ikke vilde finde Støtte hos De samvirkende Fagforbund.

Ikke destomindre staar vi for Øjeblikket overfor Bestræbelser fra Det kommunale Arbejderforbunds Side for at rive Provinsens kommunale Arbejdere ud af den Organisation, der til Dato har røgtet deres Interesser og højnet deres Løn, saadan at de nu, i Modsætning til tidligere, tælles blandt de bedst lønnede Arbejdsmænd.

Vi staar overfor, at Formerforbundet har omdannet sig til at være ikke blot et Former men ogsaa e Støberiarbejder(!)-Forbund, endskønt Formerne end ikke har søgt at blive enige med Støberiarbejdsmændene eller deres Organisation herom, og endskønt Formerforbundet har en Overenskomst med Dansk Arbejdsmands Forbund om Samarbejde, hvilken Overenskomst — der er tilvejebragt under Medvirkning af De samvirkende Fagforbund — aldrig er opsagt og altsaa stadng bestaar.

Vi staar endvidere overfor, at Smedeforbundets Medlemmer paa Odense Skibsværft ved Trusel om Nægtelse af Samarbejde søger at tvinge Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund over i det saakaldte Skibs-Special-arbejder- eller Special-Skibsværftsarbejder-Forbund.

De samvirkende Fagforbunds Stilling overfor disse samtidig optrædende Fænomener forekommer i nogen Grad mærkelig, naar man ser den i Belysning af det Arbejde, der fra Arbejdsmændenes Side blev gjort for at bevare Enheden i den danske Fagbevægelse, naar man ser den i Belysning af De samvirkende Fagforbunds Tilsagn i Brev af 21. April, og naar man ser den i Belysning af den under De samvirkende Fagforbunds Medvirkning og ved Fagforbudenes Formands eget Forslag opretted Overenskomst imellem Formerforbundet og vort Forbund.

Der er adskilligt, der kan tyde paa, at man fra visse Sider kunde ønske Dansk Arbejdsmands Forbund splittet og delt.

Vi vægrer os imod at tro, at dette er rigtigt, og det vilde da i hvert Fald være en mærkelig Form for Tak for det Arbejde, der fra vor Side er blevet gjort for at bevare Sammenhol-

det. Det nye Aar vil paa dette som paa adskillige andre Punkter velsagtens bringe Klarhed og *en* Ting er ihvert Fald sikkert: *De danske Arbejdsmænds Vilje til at holde sammen om deres gamle, selvbyggede, igennem saamange Kampe og Vanskeligheder prøvede Organisation, lader sig ikke rokke.*

— — —

Samhørigheden med Kammeraterne i Udlandet har vi bevaret og udviklet i det forløbne Aar. I Oktober 1920 genoprettedes Det internationale Grov- og Fabrikarbejder-Sekretariat, og som Repræsentant for de tre skandinaviske Lande valgtes vor Sekretær Chr. Sørensen ind i Arbejdsmands-Føderationens Ledelse. I Juli Maaned i Fjor holdt Føderationen international Kongres i Wien, og vi har her i Fagbladet bragt Referat saavel af Kongressens Forløb som af de særlig betydningsfulde Foredrag, som fremragende Partifæller holdt paa Kongressen. Af Referatet og af de fremkomne Beretninger fremgik det, tydeligt og klart, at vort Forbund høstede almindelig Anerkendelse for det Arbejde, vi har udført, for den Lønstilling, som vore Medlemmer har tilkæmpet sig og for den Stilling, vi i det Hele indtager i det internationale Samarbejde. Anerkendelsen gav sig ogsaa Udtryk derved, at vor Repræsentant paany blev valgt ind i Føderationens Femmands-Ledelse.

Ligesom vi er tilsluttede Grov- og Fabrikarbejder-Føderationen, er vi ogsaa tilsluttet Den internationale Transportarbejder-Føderation for vore Havnearbejderes, Lager- og Pakhusarbejderes, Kuskes og Chaufførers Vedkommende. Indenfor denne Sammenslutning bestaar der et snævrere skandinavisk Samarbejde, og her blev der i August Maaned afholdt en skandinavisk Konference i Gøteborg ved hvilken Lejlighed vort Forbunds Formand, *Lyngsie*, fik Anledning til, som saa ofte før, at træde i Breschen for vor gode, gamle, solide Fagbevægelse imod de opløsende Tendenser, som i de senere Aar har gjort sig gældende paa forskellig Vis, — ikke mindst som Følge af de saakaldt »syndikalistiske« og »kommunistiske« Bevægelser.

Lyngsies Stilling, der jo deles ikke blot af vor Organisation som Helhed taget, men af saa godt som al Fagorganisation herhjemme, vakte Opmærksomhed viden om og gav Anledning til forskellige Kommentarer i Pressen, der viste, hvilken Betydning man tillægger vort Forbunds Formand og hans Ord.

Ved Aarets Slutning er vore tyske Broderorganisationer som Følge af de fortvivlede Forhold, der hersker i Tyskland, blevet stedt i Nød, og vort Forbund har bevist sin Forstaaelse af Solidariteten og dens Betydning ved at yde den Hjælp, der paa nærværende Tidspunkt var Mulighed for at yde.

— — —

Vender vi os saa til, hvad der er sket indenfor vore egne Rækker i Aaret 1923 kan vi først med Glæde pege paa, at Skibsværftsarbejderne i København og Odense, der paa et tidligere Tidspunkt havde ment at se deres Regning ved at »købe en Kanon og begynde for sig selv« har indset den uholdbare Stilling, de derve dvar kommen i og en vendt tilbage til Samarbejdet med de øvrige organiserede danske Arbejdsmænd. Vi har modtaget dem som gode Kammerater, der er vendt tilbage fra en lille Udflugt, og vi udtaler Forvisningen om, at det fremtidige Samarbejde vil blive til Gavn for dem og deres — og for alle danske Arbejdsmænds — velforstaaede Interesser.

Vort Medlemstal, der ved Nytaarstid 1923 var 80,412 var ved den sidste Optælling paa Kassererkontoret (omkring den 1. Oktober) 81,666 Mand, og da vi har Erfaring for, at Medlemstallet i Reglen altid stiger noget i November og December Maaned, kan vi sikkert regne med, at vi for Tiden er mindst 82,000 Medlemmer i Forbundet, saadan at der altsaa i Aarets Løb har været en Stigning i Medlemsantallet paa ca. 2000 Mand, hvad der i disse Nedgangstider er ret enestaaende.

Ogsaa herved har Dansk Arbejdsmandsforbund dokumenteret, at det er en Organisation, der ikke blot er i Stand til at fastholde sine Medlemmer, men selv i vanskelige Perioder er i Stand til at forøge Tallet paa de Skarer, der fylker sig om Forbundets Banner.

Det ovenstaaende kan naturligvis ikke være en udtømmende Beretning om vort Forbunds Virksomhed. De Tusinder af forskellige Sager, som paakalder Forbundets Medvirkning, og som foranlediger, at Forretningsførerne Dag efter Dag, Uge efter Uge, og Maaned efter Maaned deltager i Forhandlinger i Mæglings-, Timands- og andre Møder, lader sig jo simpelthen ikke referere i en Aarsoversigt. Men vore 400 Afdelinger kan jo selv regne ud,

hvormange Møder, der vilde blive, hvis de bare gennemsnitlig lagde Beslag paa en af Forbundets Repræsentanter 2 Gange aarlig, og det slaar jo ikke til.

Vel er der Afdelinger, der i Aarets Løb slet ikke har kaldt paa Assistance fra Forbundsledelsen, eller kun har kaldt en enkelt Gang, men saa er der jo ogsaa Afdelinger, der i Aarets Løb har kaldt baade 10 og 20 Gange, — og mer endda.

Det bærende i vort Forbunds Arbejde — det der har Betydning — det, der har gjort det muligt i alle de svundne Aar at hjemhente de Resultater, der faktisk er naaet og gjort det muligt for vort Forbund at tilkæmpe sig den Stilling, det nu indtager, er det ypperlige *Samarbejde*, der i det store og hele bestaar og altid har bestaaet imellem Forbund og Afdeling, mellem Ledelserne ude i de enkelte Fagforeninger og inde paa Forbundets Central.

For dette Samarbejde vil vi gerne benytte Lejligheden til at bringe Afdelingerne og deres Ledelser Forbundsledelsens Tak.

— — —

Idet vi nu sluttelig bemærker, at der i Aarets Løb fra Forbundets Hovedkontor er udarbejdet og afsendt 8759 Breve og 59 Cirkulærer eller gennemsnitlig ca. 30 Breve pr. Arbejdsdag og 5 Cirkulærer pr. Maaned foruden al det øvrige Kontorarbejde med Udarbejdelse af Statistiker og Overenskomstforslag, Sagsfremstillinger og Indlæg til Voldgiftsretterne, Afskrivning af Overenskomster og Bilag, Journalisering af Sagerne o. s. v. — og foruden Kassererkontorets Ekspedition, — slutter vi denne Oversigt over vort Forbunds organisatoriske Liv og Virksomhed i Aaret 1923 og udtaler Haabet om et udbytterigt Samarbejde ogsaa under de vanskelige Tider, som vi nu staar overfor.

Chr. Sørensen.

Til Afdelingsformændene

Vi gør indtrængende de ærede Afdelingsformænd opmærksomme paa, at de ved Meddelelse til Kontoret om nye tiltrædende Bestyrelsesmedlemmer samtidig maa meddele, hvem der er afgaaede.

Chauffør-Strejken i Horsens.

I vort sidste Fagblad gjorde vi Rede for den i Horsens etablerede Chauffør-Strejke og meddelte, at Strejken, der var traadt i Kraft den 4. Januar, foreløbig omfattede 7 Horsens-Firmaer.

Imidlertid har disse Firmaer søgt at gøre den etablerede Chauffør-Strejke illusorisk ved at lade det Arbejde, som Chaufførerne har nedlagt, udføre af andre Arbejdsmænd, hvem vort Varsel ikke omfattede, og dels fordi vi naturligvis vil sætte noget ind paa at tvinge de Horsens Arbejdsgivere til at oprette en Overenskomst for Chauffører, og dels fordi vi ikke vil finde os i, at vore Medlemmer i Horsens eller andre nærliggende Byer bliver benyttet til at modarbejde deres Kammeraters og dermed deres egne Interesser og til at udføre Skruebrækkerarbejde, har vi afsendt saavel 1. som 2. Sympatistrejkevarsel, omfattende samtlige Medlemmer af »Dansk Arbejdsmands Forbund«, der enten direkte eller indirekte er beskæftiget hos »Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens«.

Vort 2. Sympatistrejkevarsel er saalydende:

> »I Fortsættelse af vor anbefalede Skrivelse af 11. ds. skal vi ved Nærværende meddele, at da det stadig ikke er lykkedes at faa en Ordning af de hos »Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens« beskæftigede Chaufførers Løn- og Arbejdsforhold, idet nævnte lokale Arbejdsgiverforenings egen Repræsentant fremsatte Forslag om paa Mødet i Arbejdsgiverforeningen den 22. August f. A., har vor dertil kompetente Forsamling vedtaget, at der fra og med Fredag den 25. ds. ved normal Arbejdstids Ophør etableres Arbejdsstandsning af »Dansk Arbejdsmands Forbund«s Medlemmer, der direkte eller indirekte er beskæftiget hos »Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens«, alt for saa vidt der ikke forinden maatte være opnaaet en for os og vore vedrørende Medlemmer tilfredsstillende Løsning af det omskrevne Overenskomstforhold.«

og saafremt Sagen altsaa ikke forinden maatte gaa i Orden, er det fra og med Fredag den 25. ds. en Pligt for samtlige Forbundets Medlemmer at nægte at udføre nogen Art Arbejde for

Medlemmer af »Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens.«

N. P. H.

En Sømandsdaad

men ej til Ros og Magt.

Den faste Voldgiftsret skal dømme, om Firmaerne Monberg og Saabye & Lerche har gjort Brud paa Overenskomsten om Betalingen for Arbejde paa Uddybningsmaskiner ved bag om Forbundets Ryg at slutte Overenskomst med Sømændene.

Overskriften lyder maaske lidt mærkelig, men Stillingen er den, at Sømændenes Organisation i den her omhandlede Sag, paa Trods af adskillige Henvendelser baade fra vor Jord- og Betonarbejder-Afdeling i København og vor Kastrup Afdeling, har sluttet en Overenskomst med ovennævnte Firmaer om Arbejde paa Firmaernes Uddybningsmaskiner. der skal anvendes til Uddybning af Drogden.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Der blev den 24. Juli 1919 ved Arbejdsgiverforeningens og De samvirkende Fagforbunds Medvirkning sluttet en Overenskomst i Entreprenørforeningen mellem Entreprenørfirmaet N. C. Monberg og Jord- og Betonarbejdernes Afdeling, og denne Overenskomst omfattede alt Arbejde ved Uddybningsmaskiner, Elevatorer, Bugserbaade og Pramme, Arbejder ved Sliskerne i Land, i det hele taget ved Uddybningsmateriellet under dettes Drift — herunder ogsaa Dykkerarbejde.

Denne Overenskomst fastsatte en bestemt Ugeløn for de paagældende Arbejdere paa 86 Kr., hvilket Beløb imidlertid ved de forskellige Reguleringer er nedsat til Kr. 71,38 samt andre forskellige Fordele, og da nu Spørgsmaalet om Drogdens Uddybning forelaa, blev der fra visse Sider rettet en Opfordring til os om at gøre vort til, at det blev et dansk Firma, der fik overdrage det omhandlede Arbejde, og vi efterkom denne Opfordring med det Resultat, at Firmaerne Monberg og Saabye & Lerche fik overdraget det omhandlede Stykke Arbejde.

Da dette var sket købte Firmaerne en Uddybningsmaskine, og denne Uddybningsmaskine blev, for at kunne røgte sig Opgave, lagt ind i Kastrup Havn for der at undergaa de Reparationer og tekniske Forandringer, der var nødvendige.

Nu skulde man jo mene, at de omhandlede Firmaer, efter den Støtte, de havde haft af Forbundet, havde vist sig kulante og betalt efter den Overenskomst, som i sin Tid var sluttet med det ene af de Firmaer, der havde faaet Arbejdet, nemlig Firmaet Monberg, men det skete ikke, man krævede derimod, at Arbejderne skulde arbejde for 108 Øre i Timen, og det vilde Arbejderne ikke finde sig i, naar Timelønnen i Overenskomsten med Monberg fastsatte 135 Øre pr. Time, der blev saa afholdt et Mæglingsmøde i Entreprenørforeningen, og under dette Møde fremkom Ingeniør Saabye med en Meddelelse om, at han agtede at søge oprettet en Overenskomst med Sømændenes Forbund og fortrinsvis at antage Sømænd.

Vi gjorde straks Sømændenes Organisation opmærksom paa, at vi laa i Forhandling med Entreprenørforeningen og Firmaerne om det overenskomstmæssige Forhold, og bad dem om under disse Omstændigheder ikke at blande sig i Sagen, og det lovede de.

Ved et senere Møde i Entreprenørforeningen den 23. November f. A. drøftede man igen Sagen med Firmaet, men uden noget Resultat, da Ing. Saabye fastholdt sit tidligere tagne Standpunkt, og atter skete der Henvendelse til Sømændenes Forbund om ikke at blande sig i Sagen, og atter blev der givet Løfte fra Sømændene om, at de holdt dem udenfor.

For at undgaa enhver Misforstaaelse og for mundtlig at faa bekræftet det givne Tilsagn, anmodede man saa Sømændene om en Konference, og ved denne, der fandt Sted *den 6. December f. A.* erklærede Sømændenes Formand, Hr. Poul Hansen, at de naturligvis holdt dem ganske udenfor Sagen og ikke paa nogen som helst Maade vilde lægge sig hindrende i Vejen for, at vi søgte at faa Overenskomsten med Firmaet Monberg, om Arbejde ved Uddybningsmaskiner af 24. Juli 1919 respekteret.

Forbundet krævede saa det mellem Hovedorganisationerne fastsatte Møde, forinden en Sags Indbringelse for Den faste Voldgiftsret, afholdt, og dette Møde blev afholdt den 7. Januar d. A., og her mødte der os en Overraskelse, idet Arbejdsgiverne fremlagde *en Overenskomst, sluttet den 29. November f. A. mel-*

lem Sømændenes Forbund og Entreprenørfirmaerne Monberg og Saabye & Lerche, og denne Overenskomst er saalydende:

OVERENSKOMST.

Mellem Sømændenes Forbund og Entreprenørerne N. C. Monberg, J. Saabye & O. Lerche er Dags Dato afsluttet følgende Overenskomst angaaende Lønforholdene paa »Newport« og »Johanne« eller andre Uddybningsmaskiner, som Entreprenørerne maatte faa i Anvendelse ved København.

Dæksfolkene ombord paamønstres i Henhold til Søloven og betales med Kr. 180,00 maanedlig paa Skibets Kost. — For denne Betaling ydes der 8 Timers dagligt Arbejde i Tiden mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 6 Aften, medens alt Overarbejde udover 8 Timer om Hverdagene ligegyldig, hvor længe samt Søn- og Helligdagsarbejde betales med 65 Øre pr. halve Time.

I Tiden fra 6 til 6 indlægges 3 Spisetider, nemlig ½ Time Frokost, 1 Time Middag og ½ Time Kaffetid om Eftermiddagen, men det er en udtrykkelig Aftale, at Maskinen dog gaar i Frokosttiden og Kaffetiden, saaledes at Mandskabet i disse Tider maa spise holdvis, medens Maskinen arbejder.

Skulde man af Hensyn til Vejret eller af andre Grunde foretrække at afkorte Middagstiden til en halv Time, betales denne halve Times yderligere Arbejde med 65 Øre ligesom andet Overarbejde.

Der udkræves fra en af Siderne Opsigelse med 7 Dages Varsel til Fratrædelse af Pladsen.

Nærværende Overenskomst træder i Kraft Dags Dato og er baseret paa det nuværende Pristal. — De enkelte Lønsatser stiger eller falder i samme Forhold som kommende Pristal stiger eller falder i Forhold til det nu gældende, idet Ændringen træder i Kraft den 1. i Maaneden, efter at det nye Pristal er offentliggjor.t

Nærværende Overenskomst gælder, saa længe Arbejdet i Drogden varer.

København, den 29. Nov. 1923.

N. C. Monberg.
sign. **J. Saabye & O. Lerche.**
sign. **Poul Hansen.**

Som man ser, er den, som alt nævnt, dateret den 29. November f. A., og var altsaa afsluttet bag om Dansk Arbejdsmandsforbund allerede da Mødet mellem Forbundets Repræsentanter og Sømændenes Formand fandt Sted den 6. December f. A., ved hvilket Møde Sømændenes Formand, som alt nævnt, paastod, at der ikke var sluttet nogen Overenskomst, og at Sømændene overhovedet ikke agtede at gaa Dansk Arbejdsmandsforbund i Bedene.

Se, det kalder vi for en Sømandsdaad, men ej til Ros og Magt.

Vi skal ikke paa det nuværende Tidspunkt komme nærmere ind paa Sømændenes Formands Optræden i denne Sag, thi Kendsgerningerne taler for sig selv og trænger ikke til Kommentarer, men vi er tilbøjelig til at mene, at hvis Sømændenes Forbund og dets øverste Leder i andre Forhold vil fortsætte den Bane, de her har betraadt, vil den Glorie, der hidtil har staaet om Sømændenes djærve og kammeratlige Optræden, sikkert forsvinde i det sortladne Hav, og der er vel nogen Sandsynlighed for, at de Sømænd, der sætter Pris paa at betegnes som »de danskes Vej til Ros og Magt«, naar de læser denne Artikel, vil finde sig foranlediget til, for at bevare deres gode Renome Verden over, at tage Afstand fra det Forhold, som deres øverste Leder, Hr. Poul Hansen, her har indladt sig paa.

Naturligvis gaar Sagen sin Gang ved Den faste Voldgiftsret, men skulde Udfaldet af Sagen blive, at vor Jord- og Betonarbejderafdeling ikke kan faa Ret i sin Paastand om, at Overenskomsten ved Uddybningsmaskiner af 24. Juli 1919 ikke er gældende mere, saa er der kun en, man kan takke for dette Forhold, og det er Lederen for de danske Sømænds Organisation.

Du har, Poul Hansen, ved denne Din Adfærd i denne Sag ikke hævdet ejheller højnet de danske Sømænds Ære!

G. H.

Røddinge Afdl., Sønderjylland.

Vi har modtaget følgende:

En hjertelig Tak til alle Afdelinger, som har støttet os med Pengehjælp.

Vejen Afdl. 50 Kr.
Kuskenes Fællesforbund 25 Kr.
Birkerød Afdl. 25 Kr.
Jord- og Betonarbejdernes Fagforening, København, 25 Kr.
Stubbekøbing Afdl. 10 Kr.
Pinstrup Afdl. 10 Kr.
Lyngby Afdl. 10 Kr.
Graasten Afdl. 10 Kr.
Bloustrød Afdl. 25 Kr.

For Beløbene kvitteres med Tak, paa Afdelingens Vegne.

Niels Nielsen, Kasserer. *Frederik Jensen,* Formand.

Dansk Arbejdsmands Forbund.
Afdl. Røddinge, Sønderjylland.

50 Aar.

Forretningsfører C. Drejer.

Blandt de af Forbundets Mænd, der har rundet det store Hjørne og fyldt de 50 Aar, hører nu ogsaa Forretningsfører C. Drejer.

Vor halvtredsaarige Ven og Kampfælles Levnedsbeskrivelse har været skrevet saa ofte, at der ingen Anledning er til at gaa i Detailler. Som de fleste af Arbejdernes Foregangsmænd er Drejer født af fattige Forældre og har døjet al den Strid og Udbytning et Fattigmandsbarn, i de Tider, maatte gennemgaa.

Tidlig vaagnede Klasseføelsen i hans Bryst, og i de mange Aar han har staaet i første Række i Arbejdsmændenes Kamp for bedre Levevilkaar, har han været en utrættelig og retlinet Talsmand for vor Sag.

Desværre har Forbundet og Forbundets Medlemmer i det sidste Aars Tid maattet undvære C. Drejers store Arbejdsevne og klare Forstand, en ondartet Mavelidelse har lænket ham til Sygelejet. For Tiden gennemgaar han en Kur paa Finsens Lysinstitut, og naar den er sluttet, er der godt Haab om, at vi igen ser vor Kammerat forrest i Rækken for Arbejdsmændenes Sag.

Næst efter at ønske Carl „Til Lykke med de 50" vil vi slutte med at ønske for ham og for os, at vi inden alt for længe maa se ham frisk og rask i vor Midte. — o —

Hvert 3. Medlem arbejdsløs.

Arbejdsløshedskassen retter ny Henvendelse til Indenrigsministeren om Extraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse.

I Fortsættelse af Arbejdsløshedskassens Meddelelse om, hvad der fra Ledelsens Side er gjort, for at raade Bod paa den frygtelige Arbejdsløshed, der hærger vore Rækker, kan vi meddele, at Kassens Hovedkontor d. 5. Januar d. A., umiddelbart efter at have opgjort hvor mange Medlemmer, vi havde ledige i den første Uge i Januar Maaned 1924, til Indenrigsministeren har fremsendt ny Begæring om, at Kassen maa blive anerkendt som ramt af ekstraordinær Arbejdsløshed. Det væsentligste Indhold af Henvendelsen til Indenrigsministeren er følgende:

Efter at have modtaget Indenrigsministerens Tillægsbekendtgørelse af 20. December 1923 mener vi at kunne regne med, at ca. 6.800 af vore arbejdsløse Medlemmer er blevet ekstraordinært arbejdsløshedsunderstøttede. Da vi imidlertid allerede i November Maaned f. A., altsaa før vort forrige Andragendes Fremkomst, havde 17.734 Medlemmer arbejdsløse, er der endnu et stort Tal af vore Medlemmer, der var ledige den Gang, der stadig gaar uden Erhverv, og for hvilke Stillingen er meget fortvivlet, og Forholdene paa Arbejdsmarkedet er ogsaa i høj Grad forværrede siden den Gang. Allerede i Ugen efter Fremsendelsen af vort første Andragende mødte der saaledes 3.022 nye Arbejdsløse, og Stigningen har siden i den Grad øget disse Tal, at vi i første Uge i Januar Maaned d. A., havde ca. 27.000 eller 33 pCt. af vort samlede Medlemsantal uden Beskæftigelse. Af disse udbetalte vi vedtægtsmæssig Understøttelse til 20.658 Mand.

Under Henvisning hertil og til den fortvivlede Stilling for disse mange Arbejdsløse, anmodede vi indtrængende Indenrigsministeren om at lade hele vor Arbejdsløshedskasse komme ind under den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse. Vi har overfor Indenrigsministeren peget paa, at mindst 50.000 Børn under Konfirmationsalderen skal forsørges i vore ovennævnte arbejdsløse Medlemmers Hjem, og paa, at vore Medlemmer, der nu er arbejdsløse,

naar de er i Beskæftigelse, som Regel arbejder paa Time- eller Dagløn, og at deres Fortjeneste i Almindelighed i København ikke ligger over 55—56 Kr. om Ugen og i Provinsen noget lavere, og under Henvisning til den Dyrtid, vi lever i og til Vinteren, haaber vi, at Indenrigsministeren vil forstaa, at mange af vore Medlemmers smaa Hjem er ved at gaa til Grunde, og at den Hjælp vi anmoder om, at der maa blive ydet, i allerhøjeste Grad er paakrævet, og vi har udtalt vor Forvisning om, at dersom Indenrigsministeren vil forelægge vort Andragende for det i Arbejdsløshedsloven nævnte Rigsdagsudvalg, vil det sikkert herfra og fra Medlemmer af alle Partier blive anbefalet til at imødekommes.

Vi tilbyder endvidere, hvis Indenrigsministeren ønsker det, at fremsende en specificeret Opgørelse over Ledigheden i hver enkelt Afdeling og med Opgivelse af hvor mange, der er ledige med Ret til vedtægtsmæssig Understøttelse, og hvor mange, der er uden Understøttelse, i Lighed med hvad der blev fremsendt med vort Andragende af 3. December 1923.

Indenrigsministeren har endnu ikke svaret paa denne Skrivelse, som vi under Henvisning til den frygtelige Arbejdsløshedssituation havde haabet, at vi hurtigt havde faaet Svar paa. Vi har derimod erfaret, at Indenrigsministeren har foranlediget, at der er indkaldt til Møde i Arbejdsløshedsnævnets C-Afdeling, og ligeledes at Indenrigsministeren har indkaldt Rigsdagsudvalget angaaende Arbejdsløshed. Vi haaber, der snarest maa foreligge Svar, og at dette maa blive saa imødekommende, at der bliver raadet Bod paa den frygtelige Situation, som Arbejdsløsheden har skabt.

Siden sidst.

Skelskør. A/S Skelskør Oliemølle. Overenskomst oprettet. 20 Mand. Timeløn 118 Øre. Timeløn for Lagerarb. 125 Øre. Timeløn for Kulaflæsning fra Jernbanevogn 165 Øre. Bestemmelser om Produktionstillæg. Akkordpriser fastsatte. Rensning af Slambeholderen i Kælderen under Fyldepressen betales med 50 pCt. Tillæg til Timelønnen. Rensning af Destillatorer 50 pCt. Tillæg til Timelønnen. Efter 3 Maaneders Anciennitet erholder Arbejderne: Betaling for de store Helligdage, der falder udenfor Søndage. I Sygdomstilfælde fuld Løn i de første 4 Uger; 4 Dages Sommerferie i Forbindelse med en Søndag. Arbejderne er ulykkesforsikrede med en Dagpenge af 3 Kr. for de første 13 Uger. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 3. Oktober.

Tagpaparb. Firma Georg Becker. Afdelingen klager over, at Firmaet nægter at betale 2 Mand 24 Timers Løn, som de har tilgode for udført Arbejde udenfor Akkorden paa Bygning paa Amagerbrogade (16 Timer for at bære 135 Ruller paa 6. Sal, 4 Timer for at fordele Pap paa Taget og 4 Timer for at skære Strimler). Da Enighed ikke opnaaedes ved Forhandlingerne, henvistes Sagen til Voldgift. Paa Voldgiftsmødet den 13. Oktober opnaaedes Forlig om, at Firmaet betaler de 2 Mand Løn for 13 Daglønstimer.

Taastrup. Arbejdernes Andelsboligforenings Teglværk. Afdelingen klager over, at Teglværkets Ingeniør den Gang Teglværket gik over til at brænde Kalk i Stedet for Mursten reducerede den for Indsættere og Udtrillere fastsatte Ugeløn fra Kr. 83,80 til Kr. 70,00, og at han senere har nedsat disses Ugeløn med yderligere en halv Snes Kroner. Paa et Møde den 29. Septbr. enedes man om, at Ovnfolkene erholder en Betaling af Kr. 83,80 pr. Mand pr. Uge for 8 Kamre (4 Mand i Akkorden) og iøvrigt i Henhold til Priskuranten, hvad enten der brændes Mursten eller Kalk eller halvt af hver Slags. Der ydes Efterbetaling efter ovenstaaende Sats for den Tid, der har været brændt paa Prøve. Tillidsmandssystemet blev indført, Norm for Regler for Behandling af faglig Strid.

Korsør. Kählers Teglværk. Afdelingen indberetter, at Teglværksprisen, efter at have moderniseret Teglværket og bl. a. anskaffet en Transportør til at transportere Stenene fra Klampepladsen til Ovnen, kræver saavel Akkordpriserne for Indsætning af Sten i Ovnen indsat som Arbejdernes Antal reduceret. Der har været forhandlet uden Resultat. Afdelingen, der har protesteret mod, at Forringelse af Løn- og Arbejdsforhold finder Sted anmoder om at der maa blive begæret Mægling afholdt. Paa et Mæglingsmøde den 15. September opnaaedes heller ikke Enighed, hvorefter Sagen behandledes i et Fællesmøde den 26. September. Her enedes man om at fastsætte Ovnakkorden til Kr. 48,35 pr. Kammer, idet Basis for Aftalen er, at der tjenes Kr. 76,35 pr. Uge. Paa det nye Anlæg anvendes 4 Mand til 9½ Kammer, paa det gamle Anlæg anvendes 6 Mand til 9½ Kammer, og halv af hvert anvendes 5 Mand til 9½ Kammer. Efterbetaling ydes fra det Tidspunkt, da den gamle Akkordpris bortfaldt.

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning bringer vi Forbundets gentagne Anmodning i Erindring, om kun at skrive om en Sag paa hvert Stykke Papir, da Sagerne ellers let vil blive forsinkede, og i enkelte Tilfælde helt kan glide ud.

Husk! For at fremme Ekspeditionen kun en Sag paa hvert Stykke Papir.

Dansk Arbejdsmands Forbund.

Hovedkontor: H. C. Andersensgade 14, St., Kbhvn. K. Telefon 2140.

Fortegnelse over samtlige Afdelingers Adresser.

KØBENHAVN OG OMEGN:

Belysningsarbejdernes Fagforening for København og Omegn. Kontor Vesselsgade 24, 1. N. Telf. Nora 141. Form. Charles Christensen (privat Jeppes Alle 7 L). Telf. Taga 2522. Kasserer H. F. Augustinussen.

Brænderiarbejdernes Afdl. Form. J. C. Andersen, Estlandsgade 12 A, 3. B. Kass. Victor Gerløv, Baldersgade 73, 1. L.

Brændselsafbærernes Afdl. Form. Niels Frederiksen, Oehlenschlägersgade 64, 3. tv. Telf. Vester 9252 y. Kasserer: A. Angelsø, Heimdalsgade 11, 2. L.

Brødkuskenes Afdl. Form. H. Jensen, Horsensgade 16, 3. Ø. Telf. Øbro 3316 v. Kasserer N. P. Petersen, Struensegade 51, St.

Budenes Organisation. G. Madsen, Dannebrogsgade 36, St. Telf. Central 14721.

Chaufførernes Afdl. Form. Th. Pedersen, H. C. Andersensgade 10, St. K. Telf. Central 14033. Kasserer V. Petersen, Adr. Kontoret.

Fabrikarbejdernes Afdl. Form. Martin Svendsen. Kontor Blaagaardsgade 4 A, N. Telf. 3404. Kasserer O. Wessberg, sammesteds.

Film- & Forlystelsesfunktionærernes Forbund. Form. Th. Lindberg Pharsen, Telf. V. 1326 v, Skydebanegade 7, 1. B. Kasserer Poul Brandt, Ægirsgade 46 A, 4. L.

Frederiksberg komm. Arbejdsmænds Org. Form. G. Hansen, Peter Bangsvej 52, 3. t. h. Telf. Godthaab 3448 y. Kass. N. P. Jensen, Nyelandsvej 59, 3. F.

Garveri-, Hud- og Skindarbejdernes Forbund. Form. Johannes Nielsen, Nørre Søgade 29, 1. K. Telf. 9961. Kasserer S. M. Michaelsen, Trepkasg. 3, 4. Ø. Telf. Nora 556 y.

Havnearbejdernes Fællesforbund. Form. Martin Darup, Kontor Dr. Tværgade 40. K. Telf. Palæ 282. Privat Backersvej 77. S. Telf. Amager 3098. Kasserer Th. Nielsen, Dr. Tværgade 40. K. Privat Borgergade 69 K.

Hotelfunktionærernes Afdl. Form. og Kasserer Lauritz Heiberg, Dannebrogsgade 14, 3. B. Telf. Vester 6859.

Hærens og Flaadens Afdl. Kontor: Christianshavns Voldgade 1, 1. Sal. Telf. Amager 5425 y. Form. A. Jensen, Lyneborggade 20, 3. Telf. Amager 4103 x. Kass. H. Rasmussen, Adr. Kontoret.

Isoleringsarbejdernes Afdl. Formand og Kasserer Arthur Nielsen, Thorsgade 14, 4. Telf. Taga 39 y.

Jord- og Betonarbejdernes Afdl. Form. Niels Rasmussen, Kontor H. C. Ørstedsvej 55, V. Telf. 3496. Kass. J. H. Hoppe, sammesteds.

Jærnbanearbejdernes Afdl. B. Form. H. Petersen, Solitudevej 10, 4. N. Telf. Nora 2784 y. Kasserer: P. Jensen, Tycho Brahesalle 34, 1. S.

Jærnbanearbejdernes Afdl. M. Form. H. P. Hansen, Victoriagade 30. Telf. Vester 9316 y. Kass. V. Knudsen, D. S. B. Tjenesteboliger F. 4. V.

Jærnbanearbejdernes Afdl. T. Form. A. J. Vestergaard, Nrd. Fasanvej 95, 2. t. v. F. Telf. Godth. 766 v. Kasserer P. M. Christensen, N. Fasanvej 21, 1. t. v. F.

Kastrup. Afdelingens Kontor: Kastruplundsgade 11. Telf. Kastrup 18. Form. Rich. Ludwig, privat Bopæl: Alderdomsvej 12, Kastrup. Kass. Johannes Schach, Havnevej 4, 1. Kastrup.

Kuskenes Fællesforbund. Form. Vald. Larsen, Larslejstræde 1, K. Telf. 5640. Kass. Chr. Andersen, Dannebrogsgade 18, 1. V.

Københavns Banegaards priv. Arbejderes Afdl. Form. N. P. Andersen, Oehlenschlägersgade 35, 5. B. Telf. Vester 6890 v. Kasserer: Jen Hansen, Blanketforvaltningen, Hovedbanegaarden.

Lager- og Pakhusarbejdernes Afdl. Form. Robert Nielsen, St. Hansgade 4, St. N. Tlf. C. 10,147, privat Telf. Sundby 2495 x. Kass. Johs. Jacobsen, Guldbergsgade 16, 2. N.

Marmor- og Granitslibernes Fagforening. Form. N. Pehrson, Ll. Marstrandsvej 6, 4. Ø. Telf. Taga 65. Kasserer: F. Andersen, Hejlmdalsgade 13, 1. L.

Mælkeriarbejdernes Afdl. Form. Kr. Højlund, Godthaabsvej 56, F. Telf. Godthaab 132 y. Kass. M. Rasmussen, Holger Danskesvej 84, 2. F.

Oliemøllernes Afdl. Form. Sofus Larsen, Aarhusgade 80, 4. Ø. Telf. Øbro 1054 y. priv. Telf. Str. 340 x Kasserer C. Jensen, Clematisvej 13, S.

Post- og Toldvæsenets Ekstraarbejdere. Form. A. Christiansen, Østergaards Alle 1, Valby. Tlf. Valby 1011. Kass. Chr. Svendsen, Revalsgade 6 B, 2. B.

Remissearb. Fællesafdl. Form. O. F. V. Heintze, Valdemarsgade 46, B. Telf. Vester 126 y. Kass. C. Rasmussen, Danmarksgade 13, V. — Københavns Afdelings Formand: O. F. V. Heintze. Kasserer C. Jakobsen, Danmarksgade 8, 1. V.

Renovationsarb. Afdl. Form. A. Th. Henriksen, Holmblads Boulevard 1, 1. Kass. Chr. Jensen, Egilsgade 60, 4. Telf. Amager 3275 x.

Sandlossernes Fagforening. Form. og Kasserer: H. L. Andersen, Aarhusgade 48, 1. Ø.

Skibsværftsarbejdernes Afdl. Form. A. Adamsen, Kronprinsessegade 42, Tlf. Palæ 45 y. (privat Telf. Sundby 2767).

Støberi- og Maskinarbejdsmændenes Afdl. Form. C. Brun, Admiralgade 22, 1. K. Telf. 5170. Kass. C. Madsen, Overgaden o. V. 54, 1. C.

Sukkerhusarbejdernes Fagforening. Julius L. Nielsen, Lyongade 6, 2. S. Kasserer V. Nikolajsen, Burmeistergade 3, 1.

Tagpaparbejdernes Afdl. Form. N. P. Larsen, Ndr. Fasanvej 114, 2. F. Telf. Godth. 1442 x. Kasserer C. Villumsen, Flensborggade 2, 1. B.

Toldbodarbejdernes Fagforening. Form. C. O. Rød,, Fischersgade 21, 1. S. Kass. Th. Sundstrøm, Visbygade 8, St. Ø.

Trælager- og Pladsarb. Afdl. Form. Rasmus Steen. Rødovre pr. Valby. Tlf. Rødovre 110.

Vagtfunktionærernes Afdl. Form. V. Kalkerup, Rørholmsgade 16, Kæld. Tlf. Byen 1638 y. Kasserer: H. V. Jensen, Meinungsgade 19, 1. N.

Øl- og Mineralvandsarb. Afdl. Form. L. P. Olsen, H. C. Andersensgade 14, 1.

JYLLAND OG FYN:

Aabenraa. Fritz Jürgensen, Lavgade 12.

Aalborg A. Chr. Larsen, Kayerødsgade 17. Telf. 3361.

Aalborg C. Jens Pedersen, Nygade 11, Vejgaard, Aalb. Telf. 2849.

Aalborg F. Jens Tranholm, Østergade 33, Vejgaard, Aalborg. Telf. 1518.

Aalborg H. Søren Jacobsen, Christiansgade 3, 2. Telf. 3957.

Aalborg K. H. K. Andersen, Løkkegade 5. Telf. 2380.

Aalbæk. Jørgen Højberg, Napstjert pr. Jerup.

Aalestrup. Jacob Uldbjerg, Aalestrup.

Aarhus A. Johannes Kortsen, Kristiansgade 27. Telf. 2073. (Privat: Sølystgade 38).

Aarhus C. Aksel Jensen, Sølystgade 45.

Aarhus F. Chr. Christensen, Falstersgade 47, 2.

Aarhus H. Anders Mikkelsen, Kontor: Børsen, Telf. 5087, privat Bylowsgade 7, 1. Telf. 6119.

Aarhus J. Hans Larsen, de Mezasvej 3, 3.

Aarhus J. B. A. Kjeldsen, Tangen 8.

Aarhus Komm. Bernt Jensen, Falstersgade 31, 1. Telf. 5848.

Aarhus K. J. Ilsøe, Godthaabsgade 8. Tlf. 3278.

Aarhus M. Th. Christiansen, Holbergsgade 16, St.

Aarhus O. M. Nielsen, Læssøgade 47, 1.
Aarhus St. P. Thorendahl, Vestergade 25 A, 2. S. o. G.
Aars. Kr. Larsen, Tingvejen, Aars.
Agerbæk. Louis Hansen, Tofterup.
Agerster. Paptækker Laurits Jensen, Agerster.
Agger. Peter Vinge, Agger pr. Vestervig, Jyll.
Alheden. Fr. Jensen, Skræ pr. Kjellerup.
Aidt. Joh. O. Kjær, Vejerslev pr. Thorsø.
Ansager. Martin P. Marcussen, Ansager St.
Arden. Jens P. Pensen, Arden pr. Arden St.
Assens, Fyn. Laurits Petersen, Ramsherred 47. Telf. 148.
Assens, Jyll. Karl Jensen, Assens pr. Mariager.
Auning. Søren Chr. Sørensen, Auning pr. Auning.
Baistrup. A. Nielsen, Baistrup pr. Tinglev.
Beder-Malling. Andreas Petersen, Malling.
Bjerringbro. Th. Carlsen, Bjerringbro.
Blaahøj. Peter Petersen, Blaahøj pr. Blaahøj St.
Bogense. Chr. Kristiansen, Odense Landevej.
Bov. Henrik Petersen, Frøslev, (Nørregade) pr. Paddeborg.
Brabrand. Chr. Hejredal, Brabrand.
Brahetrolleborg Skovarbejdere. Skovarbejder Rasmus Sølyst, Mellemhaverne pr. Haagerup.
Bramminge, Jacob Sørensen, Bramminge.
Brande. Chr. Olesen, Nørregade. Telf. 162.
Brovst. Chr. P. Christensen, Brovst St.
Bryrup. Chr. J. Christensen, Bryrup St.
Brædstrup. Hans Peter Nielsen, Søgade 25, Brædstrup.
Brønderslev. Peder Duhn, Granly Brønderslev.
Brørup. Th. Thomsen, Folding pr. Brørup.
Bylderup. Theodor Hansen, Jejsing.
Bække. Anders Andersen, Bække.
Bælum. H. M. J. Hansen, Bælum St.
Daugaard. Laurits Østergaard, Ørum Mark pr. Daugaard.
Durup. Niels Mølgaard, Durup.
Dybvad. Thomas Sørensen, Dybvad.
Ebeltoft. Niels Jensen, Plantebedet.
Ejsing. Jørgen Chr. Nielsen, Geddal, Ejsing pr. Vinderup.
Egernsund. Aug. Hilmer, Egernsund. Telf. Braager 214 x.
Esbjerg. J. H. Ravn, Danmarksgade 45. Telf. 108. Kontortid 9—12 og 3—7.
Faaborg. Karl Eriksen, Odensevej 36.
Faarup. Otto Pedersen, Faarup St.
Faistrup. Karl Hedegaard, Faistrup pr. Mundelstrup.
Ferring. Kr. Krarup, Ferring pr. Bonnet.
Fredericia A. P. M. Olsen, Dronningensgade 59.
Fredericia F. Johannes Petersen, Fynsgade 76.
Fredericia H. Martin Andersen, Kongensstræde 16.
Fredericia K. J. P. Stehpansen, Vejlevej. Telf. 936.
Frederikshavn A. J. C. M. Vesterskov, Tuxensgade 6. Telf. 347.
Frederikshavn H. Chr. Jensen, Svendehjemmet.
Fussingø. Niels Rasmussen ,Svinding pr. Randers.
Galten. P. Andersen, Galten.
Give. Niels Nielsen, Fredensgade, Give.
Gjern. Las Lassen, Gjern St.
Gjøl-Øland. Marinus Jacobsen, Gjøl pr. Gjøl.
Gjørding. Andreas Nissen, Gjørding By, Gjørding St.
Glamsbjerg. Harald Hvid, Glamsdalen, Glamsbjerg.
Glatved. Anton Andersen, Balle.
Glejbjerg. Jens F. Nielsen, Terpling pr. Glejbjerg.
Gram. Iver Sørensen, Gram pr. Gramby.
Graasten. Johs. Koch, Nalmadebro, Graasten.
Grenaa. Rasmus Jensen, Grønland, Grenaa.
Grindsted. Thule Friis, Frederiksberg, Grindsted.
Haderslev. Carl Hansen, Moldrupvej 27.
Hadsten. Jens Sørensen, Vinterslev, Hadsten.
Hadsund. Kristian Jensen, Frederiksberg, Hadsund. Telf. 173.
Hammel. P. S. Dyhr, Hammel.
Hammershøj. Ole Jensen, Hammershøj pr. Viborg. Telf. Hammershøj 41.
Handsted-Lundum. Ejnar Falk, Raadved pr. Lundum.
Harboøre. Peder Andersen, Harboøre.
Harlev. Jens Røgen, Fremlev pr. Harlev.
Hasle, Jyll. H. M. Mathiasen, Hasle pr. Aarhus.
Haslund-Ølst. Jens Nielsen, Ølst pr. Randers.
Hee. Jens Lauridsen, Hee, Jylland.
Hellum. Anders Hansen, Hellum By pr. Brønderslev.
Herning. Jens Jensen, Bethaniagade 20. Telf. 462.
Hinnerup. Martin Pedersen, Hinnerup.
Hirtshals. Jens Peter Jensen, Hirtshals pr. Hjørring.
Hjallerup. Anton Christensen, Paghsgade.
Hjerm. Johan Christensen, Hjerm.
Hjørring. L. P. Larsen, Strømgade 4. Telf. 751.
Hobro. Martin Mikkelsen, Horsø, Hobro. Telf. 423.
Holstebro A. Chr. Strømvig, Nørregade 33.
Holstebro K. Niels Dalgaard, Lægaardsvej, Holstebro.
Holstebro St. Anders Andersen, Helgolandsgade 15.
Holsted. Chr. Nielsen, Holsted By.
Hornslet. R. Johnsen, Hornslet.
Horsens A. Vald. Nielsen, Fredensgade 1. Telf. 459.
Horsens H. Simon Dam, Aaboulevard 102, Telf. 1183.
Horsens K. Ludvig Jørgensen, Spedalsø 15.
Houlbjerg. Niels Bengtsen, Houlbjerg pr. Lauerberg.
Hovedgaard. Christian Christensen, Hovedgaard St.
Husby. Rasmus J. Hansen, Tybrind pr. Eiby St.
Hvornum. Andreas Hansen, Hvornum pr. Hobro.
Højslev. Jens Larsen, Søby pr. Højslev.
Ikast. Niels Chr. Jensen, Ikast, Ikast St.
Jelling. J. Munck Petersen, Jelling, Jylland.
Juelsminde. Albert Nielsen, Klakring St.
Karup. Chr. Grove Jensen, Karup.
Kerteminde. Chr. Mogensen, Søndergade 56.
Kjellerup. Fr. Overgaard, Vestergade.
Kolding A. Frants Thomsen, Læssøgade 41, Kolding. Telf. 1305.
Kolding H. S. P. Sørensen, Schørringsvej 12, 1. Kolding.
Kolind. S. P. Sørensen, Kolind.
Kongerslev. Karl Nielsen, Kongerslev, Jyll.
Kristiansfeld. Morten Riis.
Kvissel. Søren Larsen.
Langaa. Jens Martin Jensen, Gl. Langaa pr. Langaa St.
Laurberg. Valdemar Gabriel, Laurberg.
Laven. Jens Jensen, Alling pr. Laven St.
Lem. Søren Nielsen, Nørre Lem pr. Skive.
Lemvig. Jens Dalgaard, Rødvang, Vangevej, Lemvig.
Lunderskov. Hans Jørgen Jensen, Storegade, Lunderskov.
Lysbro. A. Rolle, Frederiksberg 24, Silkeborg.
Løgstør. Karl Grønning, Vægtergade.
Løgumkloster. Martin Outzen, Løgumkloster
Løkken, Hans Eskildsen, Løkken.
Løsning. Andreas Christensen, Løsning St. Telf. 67.
Mariager. Chr. Mikkelsen, Vestergade.
Middelfart. H. C. Schou, Odensevej 62.
Moselund. Lund Kidmose, Engesvang St.
Mou. Martin Svendsen, Mou.
Møgeltønder. Knud Knudsen, Møgeltønder.
Mønsted. Anton Kristensen, De jydske Kalkværker pr. Sparkær.
Mørke. Kjeld Jacobsen, Mørke Mark pr. Mørke St.
Nibe. F. Fagersen, Tyvdalsgade, Nibe.
Nyborg. C. Larsen, Vestervoldgade 6. Telf. 486.
Nykøbing, Jyll. A. Jens Poulsen, Nørrebro, Nykøbing, Jyll.
Nykøbing, Jyll. F. N. P. Christoffersen, Nørregade 40.
Nørre Aaby. Jens Hansen Jensen, Nr. Aaby St. Telf. 133.
Nørre Sundby A. Niels Villadsen, Ryesgade 3. Telf. 1582. Kontortid: 12—1og 6½—7½.
Nørre Sundby H. Marinus Sørensen, Fjordgade 5.
Odder. Anders M. Sørensen, Nørregade 23.
Odder Skovarb. Søren Rasmussen, Fillerup pr. Odder.
Odense A. Carl Larsen, Ramsherred 15. Telf. 3813.
Odense C. Jacob Hansen, Baumgartens Alle 2, 2. Odense.
Odense F. C. Mathiesen, H. C. Andersensgade 62, St. Telf. 3158.
Odense G. P. Rasmussen, Enighedsvej 2, Odense.
Odense H. Anders Jensen, Slotsvej 4.

Odense Komm. K. Jakobsen, Viktoriagade 32, 1.
Odense K. Hans M. Jensen, St. Jørgensgade 133.
Odense L. P. Th. Thomsen, Kanalvej 40, Odense. Telf. 4761.
Odense M. Chr. Jensen, Kanslergade 5, 1. Sal.
Odense S. P. F. A. Petersen, Vesterbro 112, 3. Sal tv.
Odense Sk. Warberg Jensen, Damhusvej 8.
Odense St. A. Larsen, Hannerupgaardsvej 51,1. Telf. 3379.
Onsild. Th. Thomassen »Solhjem« Onsild St. Telf. 4.
Ormslev. Peder Sørensen, Ormslev St.
Oue. Johs. Olsen, Houtved pr. Hobro.
Over Jerstal. Niels Glimberg, Alkjær pr. Over Jerstal.
Pandrup. N. Steffensen, Skadebæk pr. Kaas.
Pindstrup. Harry Nielsen, Ringsø pr. Pindstrup.
Randers A. S. Simonsen, Viborgvej 18, St. Telf. 2296.
Randers F. Jens Chr. Sørensen, Fjordgade 9, 1.
Randers J. S. A. Nielsen, Nørrebrogade 70.
Randers K. P. C. Nielsen, Kirkegade 16. Telf. 1571.
Randers M. Chr. Jensen, Fortunavej 2.
Ranum. Jakob Larsen, Ranum.
Ribe. Jørgen Johansen, Præstegade 390, Ribe.
Ringe. Johs. Hansen, Villavej.
Ringkøbing. L. Chr. Lauridsen, Nørregade 15.
Rudkøbing. Georg F. A. Riis, Nørregade.
Ry. Magnus Voetmann, Gl. Ry pr. Ry St.
Ryomgaard. Niels Pedersen.
Rødding, Nørrejylland. Kresten Kristiansen, Rødding. Grunvad pr. Skive.
Rødding, Sønderjylland. Friderich Jensen, Rødding, Sdr. Jylland.
Rønbjerg. Rs. Carlsen, Hvide Mose, Vinderup.
Seest. Jakob M. Jakobsen, Seest pr. Kolding.
Silkeborg A. Søren Peter Poulsen, Holbergsgade 25.
Silkeborg St. Th. Andersen, Lyngbygade 88.
Sindal. Niels Peter Jensen, Nørregade 44.
Skaade. Kr. Nielsen, Langballe pr. Maarslet.
Skagen. Karl A. Woller, Vesterby Skagen.
Skanderborg. Høier Malthasen, Banegaardsvej 10.
Skarehage. Frands B. Frandsen, Sejerslev, Nykøbing M.
Skelund. Chr. Haakonsen, Visborg pr. Visborg St.
Skive A. Jens C. Rasmussen, Sallinggade 8.
Skive K. Th. Thomsen, Kirkegade 7.
Skjern. Chr. Skaarup, Østergade 46. Telf. 179.
Skjød. Jørgen Schneider, Kirkeskoven, Skjød pr. Lerberg St.
Skovarbejderne. Magnus Stobberup. Dagnæs pr. Horsens.
Skærbæk. Chr. Mærsk, Skærbæk.
Skørping. Frits Møller, Ræbild pr. Skørping.
Sparkær. Niels Chr. Jeppesen, Sparkær St.
Stenderup S. Sørensen, Stenderup.
Stenstrup. Rasmus Hansen, (Mathiasen), Dognshøjrup Kirkeby pr. Stenstrup St.
Stenvad. Jens P. Caspersen, Fuglsø Mose, Stenvad.
Stevn. Karl M. Christensen, Ringelvig pr. Hadsund.
Stevnstrup. Peder Olesen, Stevnstrup.
Stilling. Harald Nielsen, Stilling St.
Stoholm. Kr. Balling.
Struer. Jens Chr. Jensen, Bryggegade 4.
Støvring. Otto Venneberg, Støvring.
Svendborg. Chr. Mikkelsen, Dronningholmsvej 33. Telf. 457. Kontor: Teaterpassagen. Telf. 361.
Svendstrup. Buus Eliasen, Svendstrup.
Svindinge. Johs. Madsen, Svindinge pr. Øxendrup.
Sæby. A. C. Nielsen, Søndergade 15, Sæby.
Søby-Sall. J. Chr. Thomsen, Tulstrup pr. Sall St.
Sønderborg. J. Philipsen, Fagforeningshuset, Bjerggade 7. Telf. 16.
Sdr. Felding. Niels Kjergaard. Sdr. Felding.
Sønder Omme. Martin Jensen, Stakroge St.
Taars. Vilhelm Christiansen, Amdal pr. Ilbro.
Tange. Jens Vestermark, Ans pr. Ansby.
Tarm. N. Chr. Jensen, Tarm.
Tavlov. Karl Vilhelmsen, Sdr. Vilstrup pr. Eltang.
Thisted. Chr. Iversen, Kastet 25.
Thorsager. Vilh. Pedersen, Thorsager St.
Thorsø. Alfred Thomsen, Thorsø.
Tilst. Nikolaj Lajer, True Mark pr. Mundelstrup.
Tinglev. Peter Lunding, Kliplev.
Tinning. Arent Madsen, Foldby Hede pr. Hinnerup.
Tistrup. Johs. Thomsen, Gaarde St.
Tjæreborg. Mads Chr. Sørensen, Cementstøberiet, Tjæreborg.
Toustrup. Albert Nielsen, Toustrup pr. Toustrup St.
Tranbjerg. G. Møller, Sleth pr. Tranbjerg.
Troldhede. Carl Bevensee, Troldhede.
Trustrup. Søren Christensen.
Tylstrup. Jens Chr. Jensen, Aalborgvej, Tylstrup St.
Tønder. Hans L. Jensen, Markgade.
Tørring. Peter Christensen, Staugaards Mark pr. Tørring.
Udbyneder. Kr. Sørensen, Havndal St.
Uggelhuse. Chr. Christensen, Floes Skov pr. Uggelhuse.
Ulstrup. Marius Sørensen.
Vamdrup. M. Schmidt, Skausensvej.
Varde. Rasmus Hansen, Hjertingvej 11, Varde.
Vejen. J. Chr. Bach, Rolighedsvej 15. Telf. 167.
Vejle A. J. P. Petersen, Vedelsgade 101.
Vejle F. Jens Nielsen, Gl. Havn 36. Telf. 1585.
Vejle K. Chr. Dahl Hansen, Ribevej 16, 1.
Vejle M. Aksel Nielsen, Koldingvej 40.
Viborg. P. Mathiasen, Nørregade 4.
Viby, Jyll. Jens Olsen, Vestergaardsvej, Viby, Jyll.
Vigerslev. Marius Eriksen, Komigen pr. Langesø.
Vildbjerg. P. L. Ulrich.
Vinderup. Marius Nielsen, Havevej.
Vojens. Jørgen Hesselberg, Jegerup ved Vojens.
Voldby. Niels A. Nielsen, Voldby pr. Hammel.
Voldum. Søren Knudsen, Hørning Volk Mølle St.
Volstrup. Chr. Jensen, Volstrup Hede pr. Sæby.
Vraa. Niels Chr. Nielsen, Mejerigade 4, Vraa St.
Ølgod. Johs. Schmidt, Nymandsgade.
Ørnhøj. Chr. Cedergren Beck, Grønbjerg.
Østbirk: Th. Jensen, Vestbirk Fabrik pr. Gammelstrup.
Øster Vraa. Karl Christensen, Øster Vraa.

SJÆLLAND OG ØERNE.

Aakirkeby. Ejnar Bohn, Aakirkeby.
Allinge-Sandvig. S. Wahlstrøm, Strandvejen, Allinge, Bornholm.
Asnæs. Chr. Petersen, Asnæs Lammefjord pr. Asnæs.
Ballerup. Aug. Christensen, Andelsboligforen., Ballerup.
Birkerød. Oluf Andersen, Bakkevej.
Bloustrød. Adolf Jensen, Vassingerød Old pr. Farum St.
Bornh. Skovarb. Hans Westh, Ravnebrohus pr. Aarsballe.
Borup. Carl Jacobsen, Nørre Dalby, Borup St.
Esrom. N. P. Nielsen, Tumlinghus pr. Esrom.
Faxe. Hans Bay Hansen, Egedevej, Faxe.
Faxe Ladeplads. Jens P. Pedersen, Hulhøj Faxe Ladeplads.
Fensmark. Carl G. Clausen, Villavej, Fensmark pr. Olstrup.
Fredensborg. Julius Hansen, Grønholt, Fredensborg.
Frederikssund. Hans St. Larsen, Lundevej, Frederikssund. Telf. 206.
Frederiksværk. P. Larsen, K. A. Larsensgade 10. Telf. 166.
Gadevang. Jens Jensen, Gadevang, Hillerød St.
Glumsø. Anders Petersen, Glumsø Præstmark. Glumsø.
Glostrup. P. Chr. Jørgensen, Godsbanevej 11, Glostrup.
Grænge. Niels Chr. Hansen, Grænge pr. Grænge St.
Græsted. Martin Henriksen, Græsted.
Gudhjem. Hans Jensen, Gudhjem, Bornholm.
Gørlev. Peder Pedersen, Rye pr. Gørlev.
Gørslev. P. Johansen, Gørslev Nyvang, Østervang St.
Haarlev. Niels P. Olsen, Himlingøje pr. Vallø.
Hasle, Bornholm. Jenus Espesen, Degnekrogen, Clemens pr. Hasle, Bornholm.
Haslev. Vald. Jørgensen, Kirkepladsen, Haslev.
Havdrup. Vilh. Christiansen, Havdrup. Telf. 113.
Hedehusene. Lars Petersen, Fabriksvej, Hedehusene.
Helsingør A. Chr. Thelin, Andelsboligforeningens Hus Nr. 3, Gurrevej, Helsingør.

Helsingør F. C. C. Petersen, Lille Lundegade 7, St.
Helsingør S. L. P. Poulsen, Sudergade 13.
Herfølge. Julius Larsen, Svensbjerg pr. Herfølge. Telf. Herf. 65.
Herlev. C. J. Andersen, Vandværksvej, Herlev.
Herlufmagle. Frede Larsen, Gelsted pr. Herlufmagle.
Hillerød. H. P. Jensen, Østergade 2. Telf. 312.
Holbæk. Carl V. Jensen, Holbæk.
Holeby. Lars Chr. Jensen, Erindlev pr. Rødby.
Hvalsø. Niels Larsen, Nr. Hvalsø pr. Hvalsø.
Hørsholm. Chr. Nielsen, Sandbjerg pr. Hørsholm. Telf. 383.
Hørve. Rasmus Ryberg, Hørve.
Ivigtut. Ernst Sonne Nielsen, Kryolitarbejder, Ivigtut, Grønland. (Adr. Gl. Torv 22).
Jyderup. P. Andersen, Teglværksvej, Jyderup St.
Jydstrup. Hans Fr. Petersen, Jydstrup pr. Ringsted.
Kallundborg. Rasmus Laursen, Møllestræde. Telf. 512.
Karise. Hans P. Andersen, Haarlev Overdrev pr. Karise.
Knabstrup. Sofus Lindegaard, Knabstrup Teglværk, Knabstrup.
Kongsted. Georg Petersen, Grunderup pr. Rønnede.
Korsør. Alfred Sørensen, Baggade 18. Telf. 308 (privat 411.)
Køge A. Johs. A. Jensen, Ølsemagle Lyng pr. Køge.
Køge G. P. Madsen, Søvang pr. Køge.
Køge K. Chr. Christiansen, Vestergade 19.
Langebæk. Peter Chr. Skov, Kallehave pr. Kallehave St.
Lyderslev. Stockholm Petersen, Lyderslev, pr. Storehedinge.
Lyngby. H. Mortensen, Lyngby Hovedgade 102 D.
Lynge. Nicolai Larsen, Lynge By pr. Lynge St.
Maarum. Aug. Svendsen, Ejlstrup pr. Helsinge.
Maribo. Johs. Petersen, Nørre Søgade 5.
Møen. H. P. Larsen, Udby pr. Stege. Telf. 164.
Nexø. Jens Hansen, Nyboder.
Nivaa. Jørgen Jørgensen, Sletten, Humlebæk.
Nykøbing F. Thorvald Rasmussen, Lollandsgade 6.
Nykøbing Sj. Laur. Larsen, Algade 42, Nykøbing Sj.
Nysted. H. C. Madsen, Østergade 7.
Næstved. Frands Petersen, Amtmandsgade 9. Telf. 880. (Privat 813).
Nørre Alslev. Johs. Jensen, Orehoved.
Odsherred. Viggo Larsen, Glostrup Overdrev pr. Nykøbing Sj.
Ousted. Ole P. Hansen, Ny Ousted pr. Lejre.
Præstø. Ole Chr. Petersen, Grønnegade 151.
Refsnæs. N. P. Offersen, Aagerup, Kallundborg.
Ringsted. Vilh. Andersen, Søndergade. Telf. 421.
Roskilde. Axel Petersen, Støden 5. Telf. 813.
Ruds-Vedby. Oluf Lorentzen, Vedby Skov, Ruds-Vedby.
Rødby. Aage Mogensen, Sædinge pr. Rødby.
Rødvig. Peder Henrik Pedersen, Rødvig.
Rønne. Helfred Nielsen, Ny Østergade 40.
Samsø. Jens S. Henriksen, Koldby pr. Koldby.
Sierslev. Jakob Jakobsen, Ringe, pr. St. Hedinge.
Skelskør. Anders Jensen, Ahlgade.
Skibby. Poul Rasmussen.
Skævinge. Holger Jensen, Borup pr. Skævinge. Telf. Skævinge 85.
Slagelse A. Vilh. Brodersen, Bredegade 44.
Slagelse F. Vilh. Christiansen, Volden 4. Telf. 424.
Sorø. A. P. Christiansen, Søndergade 18. Telf. 309.
Stenlille. J .P. Johansen, Stenlille, Stenlille St.
Storehedinge. P. Rasmussen, Regnegade 109.
Strøby. Kristen Pedersen, Strøby pr. Strøby.
Stubbekøbing. Chr. Olsen, Carlsfeldtvej.
Svaneke. Karl Jørgensen, Hullebakken, Svaneke.
Svinninge. Hans V. Christiansen, Svinninge.
Søllerød. Laurits Nielsen, Trørød pr. Vedbæk.
Taarnborg. Carl Rasmussen, Halseby pr. Korsør.
Taastrup. Ejner Petersen, Klovtofte pr. Taast rup Telf. 276.
Thoreby. Johs. Jensen, Flintinge pr. Flintinge.
Thorkildstrup. Aksel Hansen, Saaby Mark pr. Roskilde.
Tureby. Ejnar Nielsen, Høstentorp pr. Tureby.
Tikøb. Vilh. Larsen, Borsholm Overdrev pr. Hellebæk.
Tingsted. Bernh. Andersen, Øverup pr. Tingsted.
Tølløse. Jens P. Hansen, Trekronervej, Tølløse St.
Vejby-Tibirke. Martin Petersen, Tibirke-Lund pr. Helsinge.
Vemmelev. Karl Hansen, Forlev By Forlev St.
Vemmetofte. N. P. Pedersen, St. Spjellerup pr. Karise.
Viby. Christian Hansen, Gl. Viby, Viby St., Sjælland.
Viskinge. Peter Madsen, Stenrand pr. Svebølle.
Villingebæk. William Olsen, Villingebæk, Dronningemølle.
Vordingborg. Chr. Larsen, Mathiesensvej pr. Masnedsund. Telf. 466.
Væggerløse. N. L. Nielsen, Højet pr. Væggerløse.
Værløse. Julius Andersen, Bringe pr. Ballerup.

HOVEDKONTOR & SEKRETÆRERNE.
H. C. Andersensgade 14.

Telf. **Central 2140,** med Omstilling til samtl. Kontorer.
Formand M. C. Lyngsie. (Bolig, Telf. Bagsværd 97.)
Hovedkasserer Johs. Sørensen. (Bolig, Telf. Vester 205 x).
Sekretær Chr. Sørensen. (Bolig, Telf. Amager 5645).
Sekretær Georg Hansen. (Bolig, Telf. Bagsværd 81).
Sekretær N. P. Hansen. (Bolig, Telf. Byen 6851).
Sekretær Otto Jespersen. (Bolig, Telf. Nora 4366).
Sekretær P. Johansen.
Sekretær N. C. Christensen. (Bolig, Byen 2273 y).
Sekretær L. P. Olsen.
Bogholder Chr. Nielsen.

HOVEDBESTYRELSE.
Valgt af den samlede Kongres.

Formand M. C. Lyngsie. Hovedkasserer Johs. Sørensen. Sekretær Chr. Sørensen, Forretningsfører Hans Nielsen, Adrs. Hovedkontoret (Bolig: Løkkegade 27, Aalborg. Telf. 1515). Forretningsfører Axel Olsen, Adrs. Hovedkontoret. (Bolig, Telf. Taga 3006). Forretningsfører Valdemar Petersen. Adrs. Hovedkontoret. (Bolig: Ivar Hvidtfeldtsgade 8, Aarhus. Telf. 1948).

Valgt af København & Omegn.

Forretningsfører Sophus Mortensen, Adrs. Hovedkontoret. (Bolig, Telf. Nora 3212). Th. Pedersen, H. C. Andersensgade 10, K. Telf. C. 14033. Niels Rasmussen, Kapelvej 55, N. Telf. 3496. C. Brun, Admiralgade 22, 1. Telf. 5170. Sofus Larsen, Aarhusgade 80, 4. Ø. Telf. Øbro 1054 y. (Privat Telf. Str. 340 x). — — **Man bedes erindre, at Postdistriktets Bogstav altid skal vedføjes paa Breve.**

Valgt af Jylland og Fyn.

Forretningsfører Carl Drejer, Nylandsvej 37, 2. Kbh. F. Telf. 11,240.

J. H. Ravn, Danmarksgade 45, Telf. 108, Esbjerg. Marius Sørensen, Ulstrup. Chr. Mikkelsen, Dronningholmsvej 33. Telf. 361. Svendborg. Johs. Kortsen, Kristiansgade 27, Aarhus. Telf. 2073, Aarhus. Hans Henrichsen, Vestergade 14, Aabenraa.

Valgt af Sjælland og Øerne.

Forretningsfører Jens Larsen, Kildemarksvej 14. Telf. 209, Næstved.

Viceforretningsfører H. P. Jensen, Østergade 2, Telf. 312, Hillerød. Vilh. Brodersen, Bredegade 44, Slagelse. Andr. Nielsen, Vinkelvej 17, Rønne, Bornholm. Axel Petersen, Støden 5. Telf. 813, Roskilde.

Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Formand Johannes Nielsen. Næstformand J. P. Johannessen. Regnskabsfører Chr. Pedersen, Nørre Søgade 29, København K. Telf. 9961.

Samtlige Afdelinger er tillige Afdeling af »Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark«. Der er i alle disse Afdelinger oprettet Arbejdsanvisningskontorer med Kontrol og Udbetaling af Understøttelse til Kassens arbejdsløse Medlemmer.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 21 | 13. Februar | 1924 | 28. Aarg.

2- og 3-Holds Drift ved Havnene.

Som i Fagblad Nr. 19/1924 meddelt var Spørgsmaalet om Indførelse af 2- og 3-Holds Drift ved Havnene indbragt til Nævnets Afgørelse, og som det vil erindres, stod Parterne meget langt fra hinanden, idet Arbejdsgivernes Tilbud gik ud paa et Tillæg af 15 a 25 Øre pr. Time for Tiden henholdsvis fra 6 til 11 Aften og fra 11 Aften til 6 Morgen (hvilket Tilbuds Gennemførelse vilde betyde en meget følelig Nedsættelse af de nugældende Tillæg for Overarbejde), medens vi principielt hævdede, at Sagen skulde afvises og subsidiært ved 2- og 3-Holds Drift krævede et Tillæg, der dækkede det hidtil ydede Procenttillæg for Over- og Natarbejde, hvilket Tillæg vi ikke vilde gaa med til at reducere, medens vi paa den anden Side ikke vilde lægge Hindringer i Vejen for Skibenes hurtige Ekspedition.

Paa Grundlag af Parternes Paastande udarbejdede Forligsmanden herefter en Art Forslag, der vel ikke indeholdt noget om, hvilket Tillæg pr. Time, der skulde ydes, naar der arbejdes med Skifthold, men som skitserede naar og under hvilke Forhold der kunde etableres Holdsdrift ved Losning- og Ladningsarbejde, et Forslag, som Parterne hver for sig skulde tage Stilling til og udtale sin Mening om.

Vor Opfattelse af dette for Havnearbejderne saa uhyre vigtige Spørgsmaal ændredes imidlertid ikke af det stillede Forslag; thi vi maatte fastholde vor tidligere Stilling, og efter at dette var meddelt Nævnets Formand, er der nu under 28. Januar afsagt en saalydende Kendelse:

Det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922 nedsatte Nævn angaaende Vilkaarene for Etablering af Arbejde i 2- og 3-Holds Drift har paa Henstilling af Dansk Arbejdsgiverforening haft til Behandling Spørgsmaalet om **Vilkaarene for Etablering af Skiftholdsarbejde for Havnearbejde i Københavns Havn og Provinshavnene.**

Nævnet har angaaende denne Sag holdt Møder den 6. December f. A., ved hvilket Møde Repræsentanter for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og for Dansk Arbejdsmands Forbund forelagde Sagen, og den 18. December og 8. Januar d. A. — Arbejdsgiverforeningen har i Nævnet været repræsenteret af d'Hrr. Overingeniør Warming, Direktør Overgaard og Konsul Foverskov, De samvirkende Fagforbund af d Hrr. Sekretær Nygaard, Formand I. A. Hansen og Formand Martin Petersen, Forligsinstitutionen af Kontorchef Dalhoff.

Angaaende denne Sags hidtidige Forløb skal man bringe følgende i Erindring.

Under Henvisning til Bestemmelsen i Overenskomsten af 4. April 1922 om, at der i de Organisationer, hvor der rejses Krav derom, optages Forhandling om Vilkaarene for Etablering af Arbejde i 2- og 3-Holds Drift, blev der i Juni 1922 af Sammenslutningen af Havne og Købmandsorganisationer fremsat Krav om saadan Forhandling overfor Dansk Arbejdsmands Forbund, der imidlertid bestred Sammenslutningens Berettigelse til at kræve Forhandling, eventuel Nævnsbehandling om Skiftarbejde indenfor Havne- og Købmandsorganisationerne under Henvisning til, at fornævnte Bestemmelse havde Hensyn til de Forhold — specielt Industriens — hvor det er muligt at etablere Skiftarbejde af mere konstant Karakter. — Men enedes imidlertid om at forelægge Spørgsmaalet om Bestemmelsens Forstaaelse i saa Henseeende for Nævnet om Skiftholdsarbejde.

Nævnet udtalte i Skrivelse af 9. August 1922, at Forhandling vedrørende Skiftarbejde indenfor Havne- og Købmandsorganisationerne ikke paa Forhaand kunde afvises, og at Nævnet var villigt til, naar der havde været Forhandling mellem Parterne og denne ikke havde ført til noget Resultat, at optage Sagen til Behandling.

Der kom derefter Forhandlinger i Gang mellem Underorganisationerne, dels omhandlende Skiftarbejde ved Losning og Ladning i Provinshavnene, hvorom der udvekledes Forslag mellem Parterne, uden at man dog naaede til en Afgørelse, dels om Skiftarbejde

i Korntørrerier, Ved Foderblanding, i Maltgørerier og hos Frøfirmaer, hvorom der ved Forhandlingerne heller ikke opnaaedes Enighed; men dette Spørgsmaal blev senere som en særlig Sag indanket for Nævnet, der under 2. Marts 1923 har afgivet Kendelse herom; og dels endelig om Losning og Ladning i Københavns Havn.

Under Forhandlingen om dette sidste Spørgsmaal blev det af Havnearbejdernes Fællesforbund med Støtte af Dansk Arbejdsmands Forbund gjort gældende, at Sammenslutningen havde afskaaret sig fra at faa Spørgsmaalet om Vilkaar for Skiftarbejde i Københavns Havn indbragt for Nævnet, idet man henviste til en Overenskomst af 4. Maj 1922, hvorefter »alle særlige Forhandlinger for saa vidt angaar de mellem Parterne bestaaende Overenskomster hermed er tilendebragte, saaledes at ingen Uoverensstemmelser vil være at forelægge Hovedorganisationerne eller Nævnene.« — Havnesammenslutningen gjorde imidlertid gældende, at det var en tydelig Forudsætning, at der med Hensyn til en anden Bestemmelse i samme Overenskomst: »De i Forliget af 4. ds. forudsatte Forhandlinger paabegyndes umiddelbart efter, at Arbejdet er genoptaget,« sigtedes til Forhandlinger om Skiftarbejde, og at Forbundet ikke kunde forudsætte, at man frafaldt Forhandling paa dette Omraade. — Arbejdsgiverforeningen forelagde derefter for Nævnet Spørsgmaalet om, hvorvidt Københavns Havn vilde kunne faa Bestemmelser for Skiftarbejde paadømt ved Nævnet og ønskede samtidig Afgørelsen om Skiftarbejde ved Provinshavnene holdt tilbage, indtil det fornævnte Spørgsmaal vedrørende Københavns Havn var afgjort.

Nævnet traf under 22. Januar 1923 den Afgørelse, at man med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Nævnet maatte have Kompetence til at fastsætte Bestemmelser angaaende Arbejde i 2- og 3-Holds Drift for Københavns Havn, ikke mente, at Nævnet selv kunde afgøre det, idet Spørgsmaalet formentlig maatte afhænge af Forstaaelsen af den under 4. Maj 1922 trufne Vedtagelse mellem Arbejdsgiverforeningen og Havnearbejdernes Fællesforbund. — Dette Spørgsmaal maatte formentlig afgøres efter de almindelige Regler for Afgørelse af Uoverensstemmelser om Forstaaelse af gældende Overenskomster.

Spørgsmaalet fandt derefter sin Afgørelse ved en faglig Voldgift, efter hvis Kendelse af 9.September 1923 »Havnearbejdernes Fællesforbund bør være pligtig at indgaa paa Forhandling md Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark om, eventuelt paa Nævnsbehandling af Spørgsmaalet, om Vilkaarene for Etablering af Arbejde ved Københavns Havn.«

Der kom nu Forhandlinger i Gang, først mellem Underorganisationerne og siden mellem Hovedorganisationerne. — Disse endte imidlertid uden Resultat, og Sagen er derefter u. 10. November 1923 saavel for Københavns Havns som for Provinshavnenes Vedkommende af Arbejdsgiverforeningen indbragt for Nævnet.

Paa Nævnets Møde den 6. December, hvor Sagen blev forelagt for Nævnet, blev der saavel af Arbejdsgivernes som af Arbejdernes Repræsentanter fremlagt Forslag til en Ordning. — Disse Forslag, der var udvekslede mellem Parterne under deres forudgaaende Forhandlinger, var dog i høj Grad afvigende fra hinanden og tillige paa væsentlige Punkter principielt afvigende fra de af Nævnet afsagte Kendelser vedrørende de forskellige Industrier, Nævnet har haft til Behandling. — Paa Mødet blev det fra Arbejdsgivernes Side særlig fremhævet, at en Ordning med Skiftarbejde vilde være af Betydning for Udnyttelsen af de maskinelle Anlæg i Havnene, for Skibenes hurtige Ekspedition og dermed for de danske Havnes Evne til at konkurrere navnlig med de tyske Havne og for Mulighederne for at drage Transittrafikken her til Danmark. — Arbejdernes Forslag kunde Arbejdsgiverne aldeles ikke tiltræde, da det bl. a. ikke vilde gøre Arbejde med skiftende Hold billigere end Arbejdet nu var med Over- og Natarbejde. — Endvidere fremhævedes det fra Arbejdsgiverside, at det var af Betydning at faa en Ordning inden de forestaaende Overenskomstforhandlinger, som man lettere maatte kunne komme over, naar dette Spørgsmaal var løst. — Arbejdernes Repræsentanter ønskede principalt Sagen afvist af Nævnet, idet de gjorde gældende, at Indførelse af Skiftarbejde i Havnene ikke, som Tilfældet kan være i Industrien, vil medføre en forøget Arbejdsmængde og dermed Beskæftigelse for flere Arbejdere, men kun betyder en Nedsættelse af den Indtægt, den enkelte Arbejder nu kan opnaa, medmindre Tillægsbetalingen bliver saa stor at der for Havnene faktisk ikke opnaas nogen Besparelse. — Havnene har nu ved Adgangen til Over- og Natarbejde al den Arbejdskraft, de har Brug for. — Konkurreneforholdene i tyske Havne er saa skiftende, at der ikke kan træffes nogen varig Ordning under Hensyn til dem, og i svenske og norske Havne anvendes ikke Skiftarbejde. — En Kendelse fra Nævnet vil let give Anledning til mange Vanskeligheder, naar den skal anvendes i Praksis, og for de forestaaende Overenskomstforhandlingers Forløb vil den være uden Betydning, idet de ved en eventuel Kendelse fastsatte Regler vilde blive opsagt til Ophør samtidig med Overenskomsterne. — Subsidiært vilde Arbejderne anbefale en Ordning i Overensstemmelse med deres Forslag.

Indenfor Nævnet har der ikke kunnet opnaas Enighed i Spørgsmaalet om, hvorvidt der af Nævnet skulde træffes en Ordning med Hensyn til Etablering af Skiftarbejde i Havnene, eller om Sagen skulde opgives. — Arbejdsgivernes Repræsentanter har holdt paa, at Sagen skulde afgøres, Arbejdernes Repræsentanter paa, at Sagen skulde afvises.

Dette spørgsmaal vil herefter være at afgøre af Forligsinstitutionen ved Opmandskendelse.

Det kan ikke bestrides, at det under visse Forhold kan være af Interesse for Havnene at have Adgang til at arbejde med skiftende Hold, forudsat at Tillægsbetalingen herfor betyder en mindre Udgift end Tillægene for Over- og Natarbejde. — Men paa den anden Side ligger Forholdene anderledes her end i Industrien. — Naar der indenfor Nævnet har været Enighed om det ønskelige i for en Række forskellige Industrier at træffe en Ordning for Skiftholdsarbejde, var det ud fra den Betragtning, at dette betød en

Udvidelse af de paagældende Virksomheders Produktivitet, der baade kom Bedriften til Gode ved en større Udnyttelse af den i Virksomheden bundne faste Kapital og Arbejderne ved, at flere fik Beskæftigelse. — Det samme vil ikke i Almindelighed og ikke i samme Grad gøre sig gældende ved Havnene, hvis Virksomheds Omfang kun under særlige Forhold eller i specielle Tilfælde vil være bestemt af, om Arbejdsomkostninegrne ligger noget højere eller lavere.

Endvidere har der i Nævnet været Enighed om, at Indføelsen af Skifthold ikke skulde betyde det samme som Indførelse af billigt Overarbejde, hvorfor det ogsaa i de allerede afsagte Kendelser er bestemt, at først naar Skiftholdsarbejdet er af en vis permanent Karakter, bliver Tillægene herfor mindre end Tillægene for Overarbejde. — Men tilsvarende Bestemmelser (om Vasling, om Arbejdets Varighed, o. s. v.) for Skiftarbejde i Havnene vil i høj Grad begrænse Anvendeligheden — bortset fra visse specielle Omraader af Havnearbejdet. — Opgives eller indskrænkes disse Bestemmelser, faar Foranstaltningen en ganske uensdig Karakter af en Lønnedsættelse.

Betragtninger af denne Art har været afgørende for, at Havnearbejderne paa alle denne Sags forskellige Stadier har været Modstandere af, at den oftenævnte Bestemmelse i Overenskomsten af 4. April 1922 skulde finde Anvendelse for dem, og afgørende for at Arbejdernes Repræsentanter i Nævnet i denne Sag — modsat saa godt som alle de Sager, der iøvrigt har været behandlet i Nævnet — har næret ganske overvejende Betænkeligheder ved en Løsning af Sagen ved Nævnskendelse.

Hertil kommer, at Bestemmelsernes nærmere Udformning frembyder adskillige særlige Vanskeligheder, for saa vidt angaar Havnearbejdet, Vanskeligheder, der ikke er løst ved de Bestemmelser, Nævnet gennem lange Forhandlinger er naaet til Enighed om for de forskellige Industrifag. — Nævnets Formand har for Nævnet skitseret en Ordning, der var i principiel Overensstemmelse med Nævnets tidligere Kendelser, uden dog at indeholde bestemte Satser for Tillægsbetalingen. — Den saaledes skitserede Ordning mente Arbejdsgiverne at kunne tiltræde, forudsat at Satserne ikke overskred en bestemt Grænse, men de kunde dog ønske adskillige Enkeltheder ændrede. — Arbejderne mente ligeledes, at forskellige Ændringer og Tilføjelser var nødvendige og vilde overhovedet kun kunne tiltræde under Forudsætning af Satser, der laa langt over, hvad Arbejdsgiverne tænkte sig. — Til en i Praksis anvendelig Løsning af Sagen synes der at udkræves en ret indgaaende Forhandling mellem de i Sagen direkte interesserede Parter, der har den fornødne tekniske Kendskab, og det vil mulig herunder vise sig hensigtsmæssigt, at komme ind paa en Deling af Opgaven, idet der synes at være visse Arter af Havnearbejde, paa hvilke Skiftholds-Reglerne for Industrien efter Omstændighederne kunne tilpasses, andre Arter, hvor Skifthold ikke lader sig anvende eller kun kan etableres efter ganske særlige Regler.

Det maa erkendes, at det med Hensyn til fremtidige Forhandlinger om Overenskomsterne for Havnene er af overordentlig stor Betydning, at de befries for det mest mulige Konfliktstof, og at det derfor alene af den Grund vilde være ønskeligt, om der kunde tilvejebringes en for begge Parter akceptabel Ordning med Hensyn til Skiftholdsarbejde, paa hvis Betimelighed, der fra Arbejdsgivernes Side lægges saa megen Vægt. — Men der synes ikke at kunne opnaas noget i den Retning ved, at Sagen nu ordnes ved en Kendelse, der sandsynligvis bliver sagt op, saaledes at hele Sagen dog kommer under Debat ved de forestaaende Overenskomstforhandlinger og uden at der har været Lejlighed til at prøve den trufne Ordning i Praksis.

Samtlige foran fremhævede Omstændigheder tagne i Betragtning finder Forligsinstitutionen at maatte afgøre Spørgsmaalet med følgende

KENDELSE:

Det findes under de foreliggende Forhold ikke hensigtmæssigt ved Kendelse af Nævnet i Overenskomsterne for Havnearbejde at indføre almindeligt gældende Regler for Etablering af Arbejde i 2- og 3-Holds Drift; men det henstilles, at Sagen optages til fornyet Forhandling indenfor de direkte interesserede Underorganisationer.

(sign.) **Johs. Dalhoff.**

Konklusionen heraf gaar kort og godt ud paa, at vort principielle Standpunkt er taget til Følge, medens Arbejdsgivernes Krav om Indførelse af Skiftearbejde — og dermed deres Forsøg paa at reducere Betalingen for Over- og Natarbejde — er afvist.

Denne Sags Turnering har voldt ikke saa faa Vanskeligheder, men Resultatet svarer heldigvis til Anstrængelserne og med Tilfredshed konstaterer vi, at Nævnets Formand ikke har ladet sig paavirke af Arbejdsgivernes mer eller mindre horrible og løse Paastande, men har taget Hensyn til de af vore Repræsentanter fremførte og godt underbyggede Argumenter.

N. P. H.

Der blev lukket op.

Almindelig Adgang til Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden til alle Arbejdsløshedskassens Medlemmer, der er ledige.

I tidligere Fagblade har vi skrevet om Arbejdsløsheden, og om hvordan vi i denne Vinter har faaet slaaet det ene Tusinde efter det andet af vore Medlemmer ud af deres Erhverv, og vi har fortalt om det Arbejde, der fra Arbejdsløshedskassens Hovedledelses Side blev gjort for at raade Bod paa den allerværste Følge af de Ulykker, som dette bragte over vore

Medlemmers smaa Hjem, og om, hvorledes vi i første Række koncentrerede vort Arbejde paa at faa aabnet Adgang for vore Medlemmer til at faa Arbejdsløshedsunderstøttelse af Arbejdsløshedsfonden.

Da Arbejdsløsheden midt i November Maaned f. A. yderligere voksede, indsamlede vi straks detaillerede Oplysninger fra hver enkelt Afdeling, og vi rettede derefter Anmodning til Indenrigsministeren om at aabne Kassen Adgang til ekstraordinær Understøttelse. Den 20. December 1923 svarede Ministeren med at aabne for nogle enkelte Arbejdsbrancher, Jord- og Betonarbejde, Havnearbejde m. fl., men vi kunde straks se, at der maatte mere til. Der var endnu mange Tusinde, som maatte hjælpes, og umiddelbart efter Nytaar rettede vi igen en Henvendelse til Indenrigsministeren om paa Grundlag af Arbejdsløshedens frygtelige Omfang at lukke op for alle vore Medlemmer, og vi sendte paany detaillerede Oplysninger, som klart viste, hvor frygtelig Stillingen var saa godt som over hele Landet.

Vi deltog derefter i en Række Forhandlinger, dels med Indenrigsministeren, Embedsmænd i Ministeriet, og dels med Arbejdsdirektoratet. Forhandlingerne strakte sig helt ind i den ellevte Time, og vi forhandlede endog paa saa sent et Tidspunkt, at Ministerens Tillægsbekendtgørelse, der skulde udsendes den 31. Januar d. A., fordi den skulde træde i Kraft den 1. Februar, først blev udsendt om Eftermiddagen den 1. Februar, altsaa samme Dag, som den traadte i Kraft, men ved de afsluttende Forhandlinger, som førtes med Ministeren og Arbejdsdirektøren personlig, lykkedes det os ogsaa at faa lukket op for alle vore Medlemmer, der enten var eller blev ledige, og som var tilmeldt vor Arbejdsløshedskontrol.

Grundet paa den Uoverensstemmelse, der var mellem Hovedkontorets og den offentlige Arbejdsanvisnings Opgørelse om Antallet af vore ledige Medlemmer, maatte vi dog gaa ind paa i vore Vedtægter at optage Bestemmelse om, at naar et Medlem er arbejdsløs, skal han være forpligtet til at anmelde sin Ledighed paa vort Kontrolkontor; gør han ikke det, forskertser han sin Ret til Understøttelse ved næste Ledigheds Indtræden, men om dette vil der senere blive udsendt Meddelelse herfra Hovedkontoret.

Hvad Dispensationen er værd i Penge, kan enhver regne ud, naar vi oplyser, at vi pr. 25. Januar d. A. havde 23,465 Medlemmer arbejdsløse paa vedtægtsmæssig Understøttelse. Der udbetales til disse 80 Øre pr. Dag til Familieforsørgere og 42 Øre pr. Dag til hvert hjemmeværende Barn under 15 Aar, altsaa, et gift Medlem, der f. Eks. har 2 Børn, faar en ugentlig Tillægshjælp for 6 ledige Dage paa 9 Kr. 84 Øre, og et Medlem, der har opbrugt sin Understøttelse — og heraf havde vi den 25. Januar d. A. 6740 — og som er i lignende Familieforhold — altsaa er gift og ligeledes har 2 Børn — og 3 Aars Medlemsskab, faar pr. Dag i Fortsat Hjælp 2 Kr. 80 Øre plus 42 Øre pr. Barn, altsaa for 6 ledige Dage 21 Kr. 84 Øre.

Ja, det bliver mange Penge pr. Uge, og selv om der hist og her sidder en sur og os uvenligstemt Hjælpekasseformand, der har sit paa det tørre, og som spænder Ben og er saa kortsynet i sin Kommunalpolitik, at han hellere ser Arbejdsmændene sulte, end han udbetaler dem denne Hjælp, hvoraf Kommunen dog faar refunderet to Trediedele af Arbejdsløshedsfonden, saa er det dog heldigvis ikke mange, vi har af dem, og deres spænden Ben efter Ministerens sidste Tillægsbekendtgørelse er ret begrænset og kan egentlig kun ramme ikke familieforsørgende Medlemmer.

Da jeg den 1. Februar gik fra Ministeren, talte jeg med en Journalist, som naturligvis straks skulde tage et lille Interview af mig, og han skrev Dagen efter om sin Samtale med mig, at han i Gaar havde talt med Danmarks gladeste Mand, og det var mig, og det var sandt; jeg var glad, for vi havde naaet et Resultat af det Arbejde, vi i Fællesskab havde udført, et Resultat, som, selv om Kaarene kan være drøje nok, dog betyder Brød til mange, mange Tusinde Munde, og et Resultat, som i denne strenge Vintertid kaster en lille Solstraale ind i Tusinde smaa Arbejderhjem.

Kammerater, der hjalp mig, Tak!

Johannes Nielsen.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

En truende Fare.

De sejrrige Magters fordærvelige Politik har bragt Verden i Ruiner. Medens det under Krigen hed, at Maalet var at besejre det tyske Kejserdømme, men ikke at slaa det tyske Folk ned, saa er dog nu det unge, tyske Demokrati blevet paatvunget en Fred, der er et skamløst Løftebrud overfor de opstillede Betingelser. Fredsbetingelserne var saa haarde, at det tyske Kejserdømme ikke kunde være blevet ramt haardere. Følgen maatte blive, at Tyskland ikke fuldstændig kunde opfylde Fredsbetingelserne.

Det var let for de franske Magthavere at finde paa et Paaskud til at besætte Ruhr-Omraadet. Den franske Arbejderbevægelse var for svag til at hindre Hr. Poincaré i at gennemføre hans forbryderiske Politik. Resultatet af denne Besættelse er blevet, at Produktionen formindskedes i overordentlig Grad, — ja, at næsten Stilstand indtraf, og at Tyskland blev bragt til Afgrundens Rand.

Det tyske Folk sulter og pines til Døde af Sejrherrernes jernhaarde Greb. Den tyske Arbejdsgiverklasse, der med Forbitrelse i Hjerterne havde maattet indrømme Arbejderne en Række Goder, benyttede Situationen til at genoprette deres tidligere Magt. Og deres første Angreb gjaldt naturligvis 8-Timersdagen! Indenfor et stort Antal af Industriens Virksomheder med kontinuerlig Drift gøres der da ogsaa Forsøg paa at afskaffe 3-Holdsdriften og i Stedet for faa indført 2-Holdsdrift.

Kammerater i alle Lande, gør Eder det klart, at hvis noget saadant lykkes, saa vil det være overordentligt vanskeligt at værge 3-Skiftesystemet i de andre Lande.

Den forhaandenværende Situation er endnu saaledes, at Indførelsen af 2-Holdsdriften i Tyskland ikke paa nogen Maade direkte vil have en lignende Ordning til Følge i de andre Lande. Men naar Tilstanden bliver varig i Tyskland, saa vil 8-Timersdagen i de andre Lande, selv ikke der, hvor der er de stærkeste Fagforbund, kunne bevares. Det, der truer os Arbejdsmænd — og særligt Fabrikarbejderne — er ikke mindre end en Tilbagegang til 2-Skiftesystemets Rædsler. For Arbejderne i de kontinuerlige Virksomheder betød 3-Skiftesystemet, at ogsaa de kunde faa en Smule Lys og Luft, og at der kunde komme lidt Sol og Glæde ind i deres Tilværelse. Kapitalisterne forbereder sig paa atter at røve dette fra os og støde os ud i Mørket, — Natarbejde i 12 Timer pr. Døgn hver anden Uge.

Vort Internationales Eksekutiv-Komité vil i Begyndelsen af Februar afholde et Møde, hvorunder vil blive drøftet, hvad der kan gøres for at hjælpe vore tyske Kolleger og afvende Faren. Det er min faste Overbevisning, at Fabrikarbejderne kun er til at redde fra at komme ind i det frygtelige Liv, som tidligere var deres Lod, hvis det i denne Omgang viser sig, at den internationale Solidaritet er mere end en tom Frase.

Kun naar Fabrikarbejderne internationalt slaar ubrydelig Kreds om 3-Skiftesystemet, og dertil iler deres tyske Kammerater til Hjælp og gør det internationale Broderskab og den internationale Enhed til en levende Virkelighed, kun da vil det være muligt at komme den fremsatte, frygtelige Trusel til Livs.

Vi stoler paa, at, naar vor Eksekutiv-Komite appellerer til alle Fabrikarbejderne i Verden, saa vil de alle, lige til sidste Mand, være parat til at kæmpe for at beskærme deres Liv og Livsforhold imod den kapitalistiske Klasses umenneskelige Rovbegær.

Maatte denne Tillid ikke blive skuffet!

R. Stenhuis.

International Sekretær for Internationale Grov- og Fabrikarbejder-Føderation.

Endnu inden denne Artikel var gaaet i Trykken, modtog vi fra den internationale Sekretær følgende:

Arbejdsgiverne vil gennemtrumfe.

I vor tidligere Opsats har vi henvist til de Farer, som truer vore tyske Kammerater. Der er endnu et svagt Haab om, at Regeringsanordningen, som tillader 10-Timersdagen, vil blive affattet saaledes, at et 2-Skiftesystem ikke kan muliggøres.

Organet for vor tyske Broderorganisation meddeler følgende angaaende Arbejdsgivernes Hensigter:

»Arbejdsgiverforeningen vil diktere den kemiske Industri: Den regelmæssige, daglige effektive Arbejdstid andrager 10 Timer! 2 Timer skal betragtes som Spise- og Hviletid. Arbejdsgiverforeningen for

Papir-, Pap-, Cellulose- og Træstofindustrien har i Sinde »atter at vende tilbage til Arbejdstiden fra før Krigen.« De vil altsaa det samme, som de ønsker indenfor den kemiske Industri.«

Vor Kollega udtrykker yderligere Haabet om, at Regeringsanordningen ikke vil tillade 2-Skiftesystemets Barbarisme.

Efter vor Mening vil alt her være afhængigt af den Maade, hvorpaa Befolkningens store Masse reagerer overfor den overalt fremtrængende Reaktion. Naar der opstaar en kraftig Bevægelse imod den blandt Folk, saa vil det maaske være muligt ved Hjælp af politiske Midler at afværge den truende Fare.

Vi skal stadig holde de til vort Internationale tilsluttede Medlemmer a jour. Den 8. Februar skal vor Eksekutiv-Komité afholde et Møde; de Beslutninger, der skal tages der, kan blive af stor Betydning for alle Verdens Fabrikarbejdere.

R. Stenhuis.
International Sekretær.

Arbejdsmændenes Tillidsmænd

derude og — herhjemme.

England.

James O'Grady, den hidtidige Formand for den internationale Grov- og Fabrikarbejderføderation og Generalsekretær for den engelske Sammenslutning af Arbejdsmands-Organisationer, har af den nye, socialdemokratiske Regering modtaget Udnævnelse som Englands Gesandt i Rusland. — Den første Gesandt England sender til dette Land efter Revolutionen.

O'Grady var i Forvejen Parlamentsmedlem.

Holland.

Rudolf Stenhuis, international Sekretær for Grov- og Fabrikarbejderføderationen, tidligere Formand for det hollandske Fabrikarbejderforbund og for Tiden Formand for den hollandske Landsorganisation, blev i Efteraaret indvalgt i det hollandske Senat (Landsting).

Herhjemme

forekommer det os, at vi har *en* Arbejdsmand, hvis Indsats i Arbejderbevægelsen — nationalt og internationalt — er af den Beskaffenhed, at man maatte antage, at det ogsaa skulde være muligt for vort politiske Arbejderparti at faa Øje paa ham.

Men vi tager maaske fejl?

Chauffør-Strejken i Horsens afsluttet.

Overenskomst oprettet.

Der er tidligere her i Bladet gjort Rede for den den 4. Januar i Horsens etablerede Chauffør-Strejke, og i sidste Numer meddelte vi, at der var varslet Sympatistrejke til Ikrafttræden Fredag den 25. Januar.

Den saaledes varslede Strejke traadte imidlertid ikke i Kraft; thi da de stædige Horsens Arbejdsgivere mærkede, at der var Alvor med i Spillet, og mærkede, at vore andre Medlemmer ikke var til Sinds at lade sig bruge til at modarbejde deres Kammeraters — Chaufførernes — Interesse, fik de paa en eller anden mystisk Maade Havnesammenslutningen til at foranledige et Møde afholdt, og paa dette Møde, der fandt Sted i Horsens den 25. Januar, altsaa den samme Dag som Strejken skulde træde i Kraft om Aftenen, maatte de — med et Par af de stedlige lokale Forhold nødvendiggjorte Ændringer — indgaa paa den Overenskomst, som de hidtil havde nægtet at tiltræde, nemlig Chauffør-Overenskomsten for Nykøbing Falster, og maatte endydermere give denne Overenskomst tilbagevirkende Kraft fra den 22. November 1923.

Da vor Afdelings og vort Krav saaledes var gennemført, aflystes den varslede Strejke.

N. P. H.

Arbejdsmandsorganisationen i Norge.

Følgerne af Syndikalisters og Kommunisters Indflydelse.

Vore Læsere er jo ikke ubekendt med, at den norske Fagbevægelse i en Række af Aar har været under Indflydelse først af Syndikalister og senere af Kommunister, og at det blandt andet har ført med sig, at en hel Del af Fagorganisationens Styrke er bleven brugt

til idelige indre Rivninger, til Diskussion om Organisations-Former og til Strid herom.

Der har været mange Projekter fremme. Der har saaledes været Tale om at ophæve alt, hvad der hed Landsforbund og erstatte det med Fællesorganisationer rundt om i hver By. Fællesorganisationerne skulde saa danne en landsomfattende Sammenslutning, der skulde træde i Stedet for den Landscentralisation, der svarer til vore samvirkende Fagforbund. Det vilde altsaa blive De samvirkende Fællesorganisationer, der blev sat i Stedet for.

Der har ogsaa været Projekter fremme om, at Fagforbundene skulde ophæves til Fordel for Industriforbund, og efter at disse Brydninger har staaet paa i en Række Aar, har Industriforbundene sejret.

I 1920 vedtog Landsorganisationen (de norske samvirkende Fagforbund) at nedsætte en Komité, som skulde udarbejde en Plan for Omorganisering af den faglige Bevægelse. Denne Komité granskede og grundede, og den 4. Marts 1923 fremsatte den saa overfor Landsorganisationens Generalforsamling et Forslag, hvorefter den norske Fagbevægelse skulde omorganiseres efter »industrielle Linier«. Dette blev vedtaget, og nu foreligger Resultatet heraf.

Norsk Arbejdsmandsforbunds Formand, *Johs. M. P. Ødegaard*, der jo er godt kendt iblandt vore Afdelingers Kongresrepræsentanter, har i et Brev til Dansk Arbejdsmandsforbund givet en Fremstilling af, hvorledes denne Omorganisering har virket for Norsk Arbejdsmandsforbunds Vedkommende.

Det første Skridt, der blev taget, var, at der blev dannet et Industriarbejderforbund for Bygningsindustrien. Til dette Forbund afgav Arbejdsmandsforbundet ialt 13 Murerarbejdsmandsforeninger og 17 Sten-, Jord- og Betonarbejderforeninger med et samlet Medlemstal af ca. 1964 Medlemmer. Det var jo Forudsætningen, at dette Bygningsarbejder-Forbund, der traadte i Virksomhed den 1. November 1923, skulde omfatte alle ved Bygningsvirksomhederne beskæftigede, baade faglærte og ufaglærte, men det viste sig, at ikke alle Forbund vilde være med hertil.

Murerforbundet sagde nej, og man ser altsaa det Særsyn, at der i Norge er dannet et Bygningsarbejder-Forbund, i hvilket Murerne ikke er Medlemmer, medens Arbejdsmændene pligtskyldigst har afleveret ca. 2000 Mand, der nu danner Forbundet sammen med Malere, Tømrer, Snedkere, nogle enkelte Blikkenslagere o. s. c.

Efter Bygningsarbejderne kom de Arbejdere, som er beskæftiget ved Tilvirkning af Nærings- og Nydelsesmidler, og som for Arbejdsmændenes Vedkommende omfatter følgende Virksomheder: Konservesfabriker og de til disse knyttede Blikemballagefabriker, Mælkekondenseringsfabriker, Margarinefabriker, Ølbryggerierne, Mineralvandsfabrikerne, Chokolade- og Sukkervarefabrikerne og Møllerne.

Til dette Forbund, som traadte i Virksomhed den 1. December 1923, afgav Norsk Arbejdsmandsforbund 33 Afdelinger med tilsammen ca. 2812 Medlemmer.

Her viste det sig ogsaa, at medens Arbejdsmændene lystrede Parole og afleverede Fagforeninger og Medlemmer til det nye Forbund, saa var dette ikke i samme Grad Tilfældet hos Haandværkerne. Bagerne og Konditorerne og Slagterne og Pølsemagerne nægtede at ophæve deres Organisationer og indmelde sig i Nærings- og Nydelsesmiddel-Forbundet, og her har man saa lavet et Slags Kompromis. Forbundene bestaar hver for sig, men de har i Fællesskab oprettet et »Kartel« for at have noget Samarbejde.

Det tredie Forbund, der blev udskilt fra Norsk Arbejdsmandsforbund, var »Det kemiske Industriarbejder-Forbund«, som omfatter Arbejdere ved Tændstikfabrikerne, Farvefabriker, Olieraffinaderier, Gødningsfabriker, Oliemøller, Sæbefabriker, Cementfabriker, Kalkbrud til kemisk Brug, Aluminiumsfabriker, Zinkværker, Karbidfabriker, Elektrofabriker, Svovlsyrefabriker, Sodafabriker o. s. v.

Hertil maatte Arbejdsmandsforbundet afgive 46 Afdelinger med tilsammen 3787 Medlemmer, og dette Forbund er traadt i Virksomhed den 1. Januar 1924.

Foruden disse 3 store Aareladninger har Arbejdsmandsforbundet maattet afgive Medlemmer til følgende Forbund:

Kommunearbejderforbundet 5 Foreninger med tilsammen	78	Mdl.
Papirindustriarbejderforbundet 5 Foreninger med tilsammen	167	—
Jern- og Metalarbejderforbundet 6 Foreninger med tilsammen	237	—

Transportarbejderforbundet 3 Foreninger med tilsammen	144 —
Ialt	626 Mdl.

Ialt regner Norsk Arbejdsmandsforbund med, at inden 1. Juli d. A. har Forbundet afleveret ialt 9189 Medlemmer.

For Øjeblikket bestaar Forbundet kun af Grubearbejderne og Anlægsarbejderne (d. v. s. de Arbejdere, der er beskæftiget ved Jernbane-, Vej- og Havneanlæg o. s. v.) samt Textilarbejderne, men disse skal sammen med Skrædderne og Skomagerne m. fl. danne et Beklædningsarbejder-Forbund, og saa gaar de jo ogsaa ud.

Derefter bliver der tilbage kun Grube- og Anlægsarbejderne, og Forbundet faar ikke Mulighed for at samle andre Grupper af ikke faglærte Arbejdere indenfor sine Rammer.

Det Medlemstal, der vil blive Tale om, vil antagelig komme til at ligge mellem 6—8000 Mand.

Det er altsaa Frugterne, som de norske Arbejdsmænd høster af Læren om Industriforbund og Brancheselvstændighed og andre skønne Læresætninger.

Ødegaard slutter sit Brev til vort Forbund med, at de Tal, han har givet os, giver:

> »et litet billede av omorganiseringens virkninger for vort forbunds vedkommende, og det maa med sandhet erkjendes, at den har medført stor Svækkelse for vort forbund, men vi haaper, at det maa virke efter forudsætningerne, en sterkere konsolidering av arbeiderklassens kræfter i den økonomiske frigjørelseskamp.«

Vi haaber naturligvis det samme for de norske Kammerater, men det ser sandelig ikke ud til, at Haabet vil blive belønnet.

Udpindingen og Omkalfatringen af de gamle Fagorganisationer har i store Kredse skabt en Usikkerhed og en Modvilje, der fører til, at en Del af Medlemmerne forsvinder ved Omflytningerne, — de kommer helt ud af Organisationerne.

Visse Forbund, der ikke vil lade sig diktere paa samme Maade som f. Eks. Arbejdsmændene, melder sig ud af Landsorganisationen.

Set fra vort Standpunkt frembyder de norske Organisationsforhold for Øjeblikket Billedet af Opløsning og Usikkerhed paa alle Kanter, — altsammen Følgerne af Syndikalisterne og deres Eftersnakkeres velsignelsesrige Indflydelse.

Chr. S.

Arbejdernes Oplysningsforbund.

Fra 1. Januar er Arbejdernes Oplysningsforbund traadt i Virksomhed og Bestræbelserne for at organisere Oplysningsarbejdet indenfor den danske Arbejderklasse har dermed fundet sin Form. Forbundet er stiftet af den samlede Arbejderklasse, af Fagbevægelsen, Socialdemokratiet, Ungdomsbevægelsen og Kooperationen, og dets Formaal er at udvikle Arbejdernes kulturelle, økonomiske, faglige og politiske Oplysning og Dannelse.

Forbundet er et Fællesorgan for de altbestaaende Organisationer, og det har ingen selvstændige faglige eller politiske Opgaver. Dets Omraade omfatter udelukkende Oplysningsarbejdet.

Denne Side af Arbejderbevægelsens forgrenede Virksomhed har hidtil savnet et særligt Organ, der kunne forene de spredte Kræfter, frugtbargøre de bestaaende Oplysningsinstitutioner og skabe nye Former for Arbejderoplysning.

Med Arbejdernes Oplysningsforbund er Begyndelsen gjort. Og paa Arbejderne selv beror det, hvilken kulturel Betydning og praktisk Nytte, Forbundet skal faa. Kun paa den enkeltes Interesse, Aarvaagenhed og Dygtighed kan Oplysningsvirksomheden bygges. Derfor henvender Oplysningsforbundet sig til alle Fag, til alle Medlemmer i politiske og kooperative Organisationer.

Vel er alle Fremskridt i Arbejderbevægelsen naaet gennem den organiserede Fællesvilje, gennem Solidariteten; men det er ikke derfor af mindre Betydning, hvorledes den enkelte Arbejder er rustet til Livets og Arbejderklassens Opgaver. Paa den enkeltes Forstaaelse, hans Kendskab til Tingene, hans Vurdering af Situationerne, afhænger i Virkeligheden hele Arbejderklassens Stilling.

Oplysningsforbundets Opgave bliver at vække og tilfredsstille Arbejdernes Trang til positive Kundskaber i Historie, Økonomi, Samfundslære, socialistisk Teori, Fagbevægelsens Grundsætninger, overhovedet alle Emner med Tilknytning til Arbejderbevægelsen, Tiden og Fremtiden.

Denne Trang til Oplysning er sikkert til Stede i Arbejderklassen. Det raske Fremskridtstempo i 1918—20. de senere Nedgangsaar, Samfundssvindelen, som efterhaanden afsløres, Begivenhederne i den store Verden, — alt har det grebet ind i Arbejdernes Levevis, hans Tankesæt og klassemæssige Stilling. Og nye Problemer er rejst, forøget Ansvar lagt paa Arbejderklassens Skuldre, — paa alle Omraader trænges til Klaring og Afklaring, til sikker Viden og fast Tro.

Gennem en udvidet Skole- og Foredragsvirksomhed, vil Oplysningsforbundet søge at organisere sit Arbejde, og gennem Studiekredse vil Spørgsmaal som Fag-

bevægelsens Retsstilling, Lønningsprincipper, Bedriftsraad og Socialisering blive taget op.

Som denne Virksomhed stiller Krav til den enkeltes Flid og Interesse, vil den naturligvis ogsaa stille Krav til Arbejderbevægelsens økonomiske Ydeevne. Men det er en kendt Regel, at naar der løftes i Flok, kan der naas store Ting. Og det er Bestyrelsens Haab, at den samlede Arbejderklasse ogsaa i Fællesskab vil kunne magte denne Side af Opgaven.

Til Formand for Arbejdernes Oplysningsforbund er valgt Lektor, Landstingsmand C. V. Bramsnæs, og til Leder af det daglige Arbejde, Typograf Harald Jensen. Forbundets Kontor er Rømersgade 22, 4. Sal Sidebygn. Tlf. Byen 6906. Sekretæren er til Raadighed med alle Oplysninger vedrørende Forbundets Organisation og kommende Virksomhed.

Siden sidst.

Aalborg. Cementfabriken »Rørdal«. Foreningen af Danske Cementfabriker klager over, at 66 Kridtbrudarbejdere den 9. Septbr. Kl. 10 Formd. har nedlagt Arbejdet, fordi de ikke straks kunde opnaa et af dem krævet Løntillæg. Arbejdet blev derefter genoptaget den 10. September Kl. 10 Aften. Paa et Mæglingsmøde den 17. Septbr. indgik Fabriken paa for Fremtiden at udbetale Tillæg for Afstandsforøgelse, der i Punkt 3, 2. Stk. er angivet til 1½ Øre, naar det længste Spor er over 65 Meter langt. Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 16. Oktober — som Arbejdsgiverforeningen, der vilde have Sagen indbragt for Den faste Voldgiftsret, havde begæret afholdt — enedes man om følgende: Det erkendes, at den den 9. September d. A. paa A/S Aalborg Portland Cementfabrik etablerede Arbejdsstandsning har været ulovlig og i den Anledning betaler hver af de i Strejken deltagende 68 Arbejdere Kr. 10,00, der tilbageholdes i Arbejdernes Ugeløn med 2 Kr. pr. Uge i 5 paa hinanden følgende Lønningsuger, første Gang Fredag den 12. Oktober d. A. Arbejdsgiverforeningen frafalder herefter videre Forfølgning af Sagen.

Fredericia F. Svovlsyrefabriken: Afdelingen klager over, at Fabriken ikke vil imødekomme et af Arbejderne fremsat Krav om 9 Øre Tillæg til Timelønnen for Pasning af Borehuller paa Rør, der bliver renset med Syre. Mæglingsmøde den 17. September uden Resultat, men efter Mødet opnaaedes Enighed om, at hver af de 2 Mand faar udbetalt 6 Timers Løn.

Odense F. Firma Th. B. Thrige. Afdelingen begærer Mæglingsmøde afholdt i Anledning af Krav om Forhøjelse af Timelønnen. Mæglingsmøde den 2. Oktober uden Resultat; men Sagen tilbagevistes til Lokalforhandling. Afdelingen indberetter, at der opnaaedes et Løntillæg af 65 Øre pr. Time til Fordeling mellem 29 Mand.

Odense F. Firma V. Løngreen: Afdelingen begærer Mæglingsmøde afholdt i Anledning af Krav om Timelønsforhøjelser. Paa Mæglingsmødet den 2. Oktober opnaaedes en Ordning, hvorved Timelønninger paa 104 Øre forhøjedes til 106 Øre, 1 Mand fik Timelønnen forhøjet med 3 Øre og 1 Mand fik 5 Øres Forhøjelse af sin Timeløn.

Støberiarbejderne. Firma Ludvigsen & Hermann. Afdelingen indberetter, at et af dens hos Firmaet beskæftigede Medlemmer fremsat Krav om Forhøjelse af Timelønningerne blev imødekommet — efter at Mægling var begæret afholdt — idet 17 Mand hver fik en L nforhøjelse af 2 Øre pr. Time.

Lysbro. Lysbro Teglværk II: Afdelingen klager over, at Teglværket har reduceret en Akkordpris for Fabrikation af Vingetagsten og nedsat Arbejdsholdets Antal med 1 Mand. Paa et Mæglingsmøde den 13. Oktober opnaaedes Enighed om en ny Akkordpris, der fik tilbagevirkende Kraft til 1. September. Denne ny Akkordpris vil kunde give Arbejderne en Ugefortjeneste af 80 Kr.

Støberiarbejderne. Firma Bonnesen & Danstrup: Da et af Arbejderne fremsat Krav om Lønforhøjelse ikke blev imødekommet af Firmaet, afholdtes et Mæglingsmøde uden Resultat, men paa et den 19. November afholdt Timandsmøde gik Sagen i Orden, idet Firmaet indgik paa at forhøje Timelønnen for 9 Mand fra 111 Øre til 114 Øre.

Fabrikarbejderne. Firma Petersen & Albeck. Afdelingen klager over, at Aktieselskabet kun har betalt 50 pCt. Tillæg til Timelønnen til 1 Mand, der i 3 Aar har udførte Overarbejde om Morgenen før normal Arbejdstids Begyndelse og nægter at betale 100 pCt. Tillæg i Henhold til Overenskomsten. Paa et Mæglingsmøde den 19. November ordnedes Sagen ved, at Firmaet straks betalte Manden 175 Kr.

Vejle F. A/S H. Steensens Margarinefabrik: Afdelingen klager over, at Akts. nægter at imødekomme et fremsat Krav om Lønforhøjelse til 1 Mand, der passer Dieselmotor, hvilket Arbejde tidligere blev udført af et Medlem af Kedel- og Maskinpasserforbundet og som oppebar en ca. 3 Kr. højere Ugeløn. Paa et Mæglingsmøde den 3. December indgik Akts. paa fra 1. Novbr. og for Resten af Overenskomstperioden at forhøje Mandens Ugeløn med Kr. 2,50.

Aalborg F. A/S Adolf Holst. Afdelingen klager over, at Firmaet har aflønnet en nyantagen Mand med en Ugeløn af 40 Kr. i Stedet for 52 Kr. og nægter at betale Manden de resterende 12 Kr. for den første Uges Arbejde.

Efter at Sagen var paatalt overfor Dansk Litografisk Principalforening, betalte Akts. Beløbet til Manden.

Middelfart. A/S Nordiske Kabel- og Traadfabriker: Afdelingen anmoder om at faa begæret Mæglingsmøde afholdt i Anledning af, at Akts. nægter at imødekomme et fremsat Krav om Forhøjelse af Timelønningerne til 50 Mand, der ikke har Adgang til Akkordfortjeneste. Paa et Møde den 24. Novbr. ordnedes Sagen.

Støberiarbejderne. Firma: Eickhoff, Mathiesen & Dittmann og **F. L. Smith & Co.** samt **Akts. Atlas** og **Hørsholm Støberi.** Afdelingen klagede over, at nævnte Virksomheder har vægret sig ved at imødekomme Krav om Forhøjelse af Timelønningerne. Da Enighed ikke opnaaedes paa de afholdte Mæglingsmøder eller paa Timandsmødet afgaves Strejkevarsler. Sammenslutningen protesterede mod Strejkevarslernes Lovlighed og ønskede Spørgsmaalet indanket for Den faste Voldgiftsret. Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen

den 6. December opnaaedes Enighed om følgende Løntillæg: Hos F/m Eickhoff 4 Øre pr. Mand pr. Time, hos F/m Mathiesen & Dithmann 3 Øre pr. Mand pr. Time, hos A/S Atlas 2 Øre pr. Mand pr. Time, hos F/m F. L. Smidth & Co. 2 Øre pr. Mand pr. Time og hos Hørsholm Jernstøberi 1 Øre pr. Mand pr. Time samt 3 Kr. pr. Mand. Forhøjelserne traadte i Kraft fra Begyndelsen af Lønningsugen til den 7. December.

Svendborg. Akts. L. Lange & Co. Afdelingen klager over, at Akts. vægrer sig ved at imødekomme et af Renserne fremsat Krav om en Akkordbetaling af 110 Øre pr. 100 kg for Rensning af Støbegods. Akts. tilbød 100 Øre pr. 100 kg. Efter et resultatløst Mæglingsmøde, afholdtes Timandsmøde den 29. Oktober og her opnaaedes Enighed, idet Akts. forhøjede dets Tilbud til 105 Øre pr. 100 kg, hvilket Tilbud modtoges.

Korsør. Korsør Jernstøberi. Afdelingen indberetter, at der ved Forhandling med Jenstøberiet er opnaaet en Forhøjelse af 7½ pCt. paa Akkordpriserne, saaledes at den gennemsnitlige Akkordtimefortjeneste bliver 161 Øre. Forhøjelsen vedrører ikke Augustreguleringen (3 pCt.)

Aalborg F. A/S Aalborg Skibsværft. Afdelingen klager over, at Værftet »for Transport af 230 Ton Plader og Vinkler fra Skib ved Losning« har reduceret Akkordoverskudet fra at være 700 pCt. til 100 pCt. Paa et Mæglingsmøde den 18. September hævdede Værftet, at den i Priskuranten fastsatte Betaling (180 Øre pr. Ton) er baseret paa, at Transporten foregaar uden Hjælp af Dampkran, hvorfor Værftet krævede, at der af Akkordprisen ydedes dette et Vederlag for Brug af Kranen, naar denne — som i det foreliggende Tilfælde — var blevet benyttet. Herover for hævdede Arbejderne, at Kranen tidligere var benyttet til Transport, uden at Værftet havde beregnet sig Vederlag derfor. Man enedes om i det foreliggende Tilfælde at afdrage Akkorden et Beløb af 5 Kr. pr. Time (ialt 55 Kr. for 11 Timer.)

Aarhus O. A/S Aarhus Oliefabrik. Afdelingen klager over, at Akts. nægter at betale »Tillæg for Søndagsarbejde« til de Afløsningsarbejdere, der tidligere har arbejdet i 7 Døgns Drift, men som nu arbejder i 6 Døgns Drift, naar disse forlanges til at arbejde om Søndagen. Paa et Mæglingsmøde den 18. August enedes man om, at saafremt der gives en Mand, der arbejder i Raffinaderiet i 6 Døgns Drift, Tilhold om at gaa over i 7 Døgns Drift, skal Varsel derom gives forinden Onsdag Aften Kl. 10. I modsat Fald betales der for Overarbejde om Søndagen for saadanne Arbejdere.

Tagpaparbejderne. A/S Frijsenborg, Trianglen. Afdelingen klager over, at Akts. vægrer sig ved at betale dobbelt Akkordpris (Alm. Betaling for Beklædning af Stolper og Rør pr. Stk. er 30 Øre) for 2 Lag Beklædning af nogle Spidser paa Taget af Thorslunde Vandværk. Da Enighed ikke opnaaedes ved Lokalforhandling og Mægling, henvistes Sagen til Afgørelse af en Voldgift, hvis Opmand kendte for Ret, at Arbejderen for det paagældende Arbejde har Krav paa dobbelt Betaling.

Horsens K. Kørsels-Entreprenør O. Petersen. Overenskomst oprettet. 4 Mand. Ugeløn Kr. 50,00 plus det Beløb, der udbetales for Opbæring af Flyttesager. Arbejdstid 8 Timer daglig. Overarbejde 2 Timer a 30 pCt. 3. Time 50 pCt., derudover 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdagsarbejde til Kl. 12 Middag 50 pCt., derudover 100 pCt. Tillæg. Arbejderne er ulykkesforsikrede for de første 13 Uger til en Dagpenge af 3 Kr. 14 Dages gensidig Opsigelsesfrist. Norm for Regel for Behandling af faglig Strid. Regulering 1924, som denne bliver vedtaget mellem Hovedorganisationerne. Traadt i Kraft 1. Oktober og gælder til en 1. Maj.

Kuskene, Kbhvn. Københavns Bystation. Overenskomst oprettet. 3 Mand. Ugeløn Kr. 62,08 plus 2 Kr. i Fejltællingspenge. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 30—50 a 100 pCt. Tillæg. Afbæring af Brændsel betales med: For Opbæring af Koks pr. hl 10 Øre, for Nedbæring af Koks pr. hl 5 Øre. For Brænde i Sække til Private pr. Sæk 7 Øre, til Forretninger pr. Sæk 1 Øre. Procenttillæg ved Salg af Rullebrænde. Ulykkesforsikring for de første 13 Uger. 3 a 6 Dages Ferie, Løn under Sygdom. Gælder til 1. Maj 1925.

Lager- og Pakhusarbejderne, Kbhvn. A/S Det forenede Oliekompagni. Overenskomst oprettet ca. 20 Mand. Ugeløn Kr. 64,87. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde: 25, 33⅓, 50 a 100 pCt. Tillæg. I Overenskomsten er fastsat Tillæg for forskelligt Arbejde. Arbejderne er ulykkesforsikrede for de første 13 Uger. 1 Uges Sommerferie. Gælder til en 1. Juli.

Samme Afdeling. Det kgl. Teater. Overenskomst oprettet vedrørende Reservefolkenes Lønforhold. 50 Mand. Aftenarbejde betales med 6 Kr. pr. Forestilling. Dagarbejde betales med 7 Kr. for Arbejde indtil Kl. 3½ Eft., derefter med 2 Kr. pr. Time. Gælder Sæsonen 1923—24.

Samme Afdeling. Foreningen af Eksportører af dansk Smør. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 25, 33⅓, 50 a 100 pCt. Tillæg. Arbejderne erholder 1 Uges Sommerferie. Gælder til en 1. April.

Kastrup. Foreningen af Arbejdsgivere ved Kastrup Havn. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde betales i Henhold til Forliget af 4. April 1922. Ventetid udover ½ Time betales med 114 Øre pr. Time. Overenskomsten indeholder en Række Akkordpriser samt Bestemmelser om, hvormange Mand, der deltager i Arbejdsholdene. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid Lønregulering og eventuel Forlængelse i Henhold til Forliget af 4. April 1922. Udløber en 1. April.

Aarhus A. A/S De forenede Vagtselskaber. Afdelingen klager over, at A/S De forenede Vagtselskaber, der har overtaget A/S Aarhus Nattevagt, egenmægtig har annulleret den mellem Afdelingen og A/S Aarhus Nattevagt gældende Overenskomst og nu aflønner i Henhold til den mellem Vagtfunktionærernes Afdeling, København og A/S De forenede Vagtselskaber gældende Overenskomst. Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 2. Oktober enedes man om, at den mellem A/S De forenede Vagtselskaber og **Vægterne i Aarhus** oprettede Ordning er gældende til 1. Oktober, fra 1. Oktober til 1. April 1924 gælder den mellem A/S Aarhus Nattevagt- og Aarhus A. oprettede Overenskomst.

Svendborg. A/S »Thor«, Svendborg. Arbejdsgiverfor-

eningen klager paa Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationers Vegne gennem D. s. F. over, at Akts Thor, der tidligere for Losning af S/S Thor har betalt en Timeløn af 125 Øre og efter nogle med de paagældende Arbejdere fastsatte Akkordpriser, nu — efter at Akts. er indmeldt i Svendborg Importørforening, ikke kan faa Arbejdet udført for den Timeløn og de Akkordpriser som overenskomstmæssigt er gældende mellem Svendborg Importørforening og Svendborg Afdeling. Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 27. September enedes man om: Timelønnen for Arbejde ved Losning af S/S Thor fastsættes fra D. D. til 115 Øre; fra 1. Januar 1924 nedsættes denne Timeløn til 108 Øre. De for S/S Thor fastsatte Akkordpriser forbliver uforandrede indtil Importørforeningens Overenskomsts Udløbstid 1024. Fra denne Dato falder alt Arbejde ved S/S Thor ind under Svendborg Importørforenings Overenskomst.

Trælagerarbejderne, Kbhvn. A/S Baltisk Trælasthandel. Afdelingen klager over, at Akts. kun vil betale almindelig Timeløn for »Paalægning af Tag paa Stabler«, uagtet der i den gældende Overenskomst er fastsat Akkordpris for dette Arbejde. Paa Mæglingsmøde opnaaedes ikke Enighed, hvorefter Sagen behandledes paa et Fællesmøde den 13. Oktober, her enedes man om, at Arbejdsgiverne betales paa den af Arbejderne krævede Maade.

Kolding H. Foreningen af Arbejdsgivere ved Kolding Havn: Afdelingen klager over: 1) at A/S P. Lauritsen kun vil betale 16½ Øre pr. 100 kg for Losning af løse Oliekager. (Overenskomsten indeholder ingen Pristakst derfor, men der er i hele Overenskomstperioden betalt 23 Øre pr. 100 kg) 2) Betalingsforholdet for Losning af en Ladning Træ til F/m Kolding Trælasthandel. 3) Betalingsforholdet for Losning af en Tømmerladning til F/m P. Schou & Co. — Sagerne er behandlet lokalt uden, at Enighed opnaaedes. Paa et Møde den 8. Oktober enedes man om: 1) Rapskager, Hørfrøkager og Sennepskager betales med 21 Øre pr. 100 kg pr. Hold a 7 Mand. 2) Savskaaret Tømmer (Kantholtz) betales med 2¼ Øre pr. Kb.fod. 3) For Losning af Tømmer, der nødvendigvis maa losses ved det ny Slæbested (den høje Del) ved Stenkajen, tillægges der Akkordernes Grundpris 8 pCt. 4) Hvor Kunstgødning ønskes styrtet i Jernbanevogn, tillægges Grundtaksten 2 Øre pr. Sæk.

Holeby. Thorslunde Savværk. Afdelingen fremsender den 23. August en Overenskomst, som den har afsluttet med Savværket den 14. April og spørger om, der kan kræves Aug. Regulering (3 pCt.) til den deri fastsatte Timeløn (106 Øre), da Overenskomsten ingen Bestemmelse indeholder om Augustregulering. Efter at have tilskrevet Savværket, der nu er overgaaet til at være et Aktieselskab, indgik dette paa — uagtet det ingen Forpligtelse havde dertil — at yde August-Reguleringstillæg fra 28. Oktober.

Vejle A. Vejle Arbejdsgiverforening. I Anledning af nogle Uoverensstemmelser om Betaling for Betjeningen af Lossekranen i Land afholdtes Mæglingsmøde den 6. November, hvor man enedes om følgende: Betjeningsmandskabet i Land (Aftapper og Vogntilsætter) betales i indeværende Overenskomstperiode i Lighed med, hvad der betales i København for dette Arbejde. Fra 15. April 1924 aflønnes dette Arbejde i Lighed med Aarhus Overenskomst i Fastsættelse af den under 12 September trufne Ordning for Kranlosning. . .

Aars. Mergelselskabet ved Ullits. Overenskomst oprettet. 28 Mand. Timeløn 100 Øre. Arbejdstid 8 Timer daglig. Overarbejde 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., derudover 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdagsarbejde til Kl. 12 Middag 50 pCt., derudover 100 pCt. Tillæg. Arbejderne er ulykkesforsikrede, de første 13 Uger med 3 Kr. pr. Dag mod at betale 10 Øre pr. Uge. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering 1924 i Lighed med. hvad der bliver gældende mellem Entreprenørforeningens Medlemmer i Provinserne og D. A. F. Afsluttet 13. Oktober og gælder til 1. Februar 1925.

Tilst. Tennegaards Mergelleje. Overenskomst oprettet. ca. 60 Mand. Timeløn 100 Øre. Arbejdstid 8 Timer daglig. Overarbejde 2 Timer 30 pCt., 3. Time 50 pCt., derudover 100 pCt. Tillæg, Søn- og Helligdagsarbejde til Kl. 12 Middag 50 pCt., derudover 100 pCt. Tillæg. Arbejderne er ulykkesforsikrede de første 13 Uger med 3 Kr. pr. Dag mod at betale 10 Øre pr. Uge. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering 1924 i Lighed med, hvad der bliver gældende mellem Entreprenørforeningens Medlemmer i Provinserne og D. A. F. Afsluttet 6. November og gælder til 1. Februar 1925.

Nykøbing Fl. Avlsbruger Anton Jørgensen. Afdelingen indberetter, at den paa 3 Medlemmers Vegne har haft anlagt Retssag mod Avlsbrugeren til Efterbetaling af resterende Arbejdsløn for Pasning af Sukkerroer 1922. Avlsbrugeren dømtes til at betale de 3 Mand. Kr. 772,85.

Ringsted. Forpagter Henningsen, Petersminde. Landarbejderforbundet, hvem vort Forbund har overdraget vore Medlemmers Interesser overfor Sukkerroedyrkerne med Hensyn til Efterbetaling for Pasning af Sukkerroer 1922 meddeler, at Forpagteren har efterbetalt et af Afdelingens Medlemmers resterende Arbejdsløn for Pasning af 3½ Td. Land Sukkerroer.

Maribo. Forpagter Aagesen, Christiansminde og Forpagter Nielsen, Vredeslund. Landarbejderforbundet meddeler, at de 2 Forpagtere er indgaaet paa at efterbetale til 4 Mand for Pasning af Sukkerroer 1922, henholdsvis til 1 Mand 64 Kr. og til 3 Mand 178 Kr.

Til Afdelingsformændene

Vi gør indtrængende de ærede Afdelingsformænd opmærksomme paa, at de ved Meddelelse til Kontoret om nye tiltrædende Bestyrelsesmedlemmer samtidig maa meddele, hvem der er afgaaede.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

Fortegnelse over Arbejdsløshedskasserne i Danmark.

Arbejdsløshedskasse	Formand	Adresse
Arbejdsledere og dermed ligestillede tekniske Funktionærers	M. F. Dam	Vesterbrogade 2 C 1. B. Tlf. 14112.
Arbejdsmændenes	Johs. Nielsen	Nørre Søgade 29 K.
Bageri- og Konditoriarbejdernes	J. P. Nielsen	Falkoner Allé 122 F.
Billedskærernes og Dekorationsbilledhuggernes	C. Klüwer	Rømersgade 22 K.
Blikkenslagernes	C. Lytjohan	Todesgade 13 N.
Bogbinderi- og Papirvarearbejdernes	P. Hansen	Rosengaarden 12 K.
Bogtrykfagets	Julius Schrøder.	Vestergade 5 K.
Brolæggernes	A. Bjerregaard	Munkensvej 9 L.
Bryggeriarbejdernes	Fr. Poulsen	Bjælkesallé 32 L.
Bødkernes	R. Rude	Aabenraa 33, 1. K.
Børsteindustriarbejdernes	V. B. Jørgensen	Ahornsgade 5 a N.
Landkokkenes	Johannes Høyer	Gammel Mønt 11. K.
De kvindelige Arbejderes	Alvilda Andersen	Ryesgade 122 a St.
Den keramiske Industris	Einer Jensen	Allégade 15. F.
Drejerfagets	M. Arnsfeldt	Colbjørnsensgade 20, St. B.
Elektrikernes	Chr. J. Petersen	Jagtvej 100. L.
Forgylderfagets	Aug. Torgersen	Arresøgade 27, 3. N.
Forsikringsfunktionærernes og Inkassatorernes	F. Hagengaard	Guldbergsgade 71, N.
Gartneriarbejdernes	L. B. Nielsen	Lægeforeningens Boliger F. 2/8 Ø.
Lyngby og Gladsaxe Sognes	Valdemar Andersen	Vangedevej 19. Gentofte.
Glarmestersvendenes	O. G. Ohlson	Sdr. Boulevard 68. B.
Glasarbejdernes	C. J. Olsen	Søvangs Allé 17. Kastrup.
Guld, Sølv- og Elektropletarbejdernes	G. Schou	Rømersgade 22. K.
Gørtler- og Metalarbejdernes	Chr. Madsen	Vester Søgade 2, St. B.
Handels- og Kontormedhjælpernes	Jens Johansen	Gammel Kongevej 6 B.
Handskemagernes	C. Johnsson	Ryesgade 43. Ø.
Hatte- og Buntmagerfagets	Th. Sundby	Smedegade 19, St. N.
Husassistenternes	M. Christensen	Rosengaarden 14. K.
Karetmagernes	Em. Olsen	Thuresensgade 6. K.
Kedel- og Maskinpassernes	M. Lauth	Larsbjørnstræde 9, 2. K.
Kobbersmedenes	J. Christensen	Amagerbrogade 189. S.
Korkskærernes og Sortererskernes	V. Nørregaard	Mysundegade 22. B.
Kurvemagernes	Hjalmar Schønstrøm	Birkegade 27 a 1. N.
Landarbejdernes	Sofus Westergaard	Azaliavej 22, Valby. Tlf. Valby 1503.
Læder- og Skindarbejdernes	A. Thaarup	Holger Drachmannsvej 3, St. F.
Malersvendenes	Rudolf Poulsen	Rømersgade 24. K.
Mejerifagets	H. Herlevsen	Gøhlmannsvej 61. Kolding.
Metalarbejdernes	J. A. Hansen	Gl. Kongevej 6. B.
Metaltrykkernes	Th. Clemmensen	Drogdensgade 2. S.
Murerarbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse for Sjælland	Chr. Olsen	Hans Tavsensgade 1, N.
Murerfagets	K. Petersen	Dosseringen 20. N.
Musikernes	Fischer	Aabenraa 31. K.
Mølleriarbejdernes	J. Nielsen	Blaagaardsplads 2. N.
Papirindustriarbejdernes	M. Olsen	Lisbjergbakken, Næstved.
Rebslageriarbejdernes	Chr. Andersen	Adelgade 18, Horsens.
Riggernes og Sejlmagernes	L. Christensen	Burmeistergade 28. C.
Sadelmagernes og Tapetserernes	J. P. Jönson	Graabrødre Torv 13. K.
Skibstømrernes	N. Petersen	Tingvej 7. S.
Skotøjsarbejdernes	N. J. Larsen	Rømersgade 22. K.
Skraatobaksarbejdernes	Th. Nielsen	Sankt Annægade 34. C.
Skræderfagets	W. Arup	Hauserplads 14. K.
Slagter- og Kødindustriarbejdernes	V. Hartmann	Axelborg 30, 5. B.
Snedkerfagets	Martin Petersen	Rømersgade 22. K.
Soignerings-Toilet- og Sanitets-Arbejdernes	H. M. Christensen	Nansensgade 82. K.
Stenhuggernes	Valdemar Hansen	Kertemindegade 7 Ø.
Stukkatørernes	Otto Jensen	Hjorth Lorenzensgade 8. N.
Sukkervare-, Chokolade- og Biscuitarbejdernes	Rasmussen	Guldbergsgades Forl. 101. N.
Sømændenes	Poul Hansen	Toldbodgade 15. K.
Tekstilarbejdernes	Chr. Nielsen	Julius Blomsgade 4. L.
Telefonstandens	Alf. Nielsen	Rosengaarden 5. K.
Tjenernes	Ludvig Jensen	Blegdamsvej 26. N.
Tobaksarbejdernes	Chr. Jensen	Rømersgade 22. K.
Træindustriarbejdernes	V. S. Petersen	Axelborg 30, 5. B.
Tømrerfagets	From-Petersen	Tagensvej 42. L.
Urmagernes	Arlstoft	Klareboderne 5. K.
Søkokkenes	C. Rasmussen.	Havnegade 19. K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 22 | 27. Februar | 1924 | 28. Aarg.

Den faglige Situation.

Arbejdsgiverne varsler Lockout. Vi svarer med Strejkevarsel. Ny Forhandling aftalt.

Den faglige Situation i indeværende Foraar har jo udviklet sig paa en noget ejendommelig Maade. I August Maaned var alle Fag enige om, at man i hvert Fald ikke kunde forny Overenskomsterne paa 4. April Forligets Grundlag, men først og fremmest maatte tage Augustreguleringen og derefter se Tiden an.

Meget tidligt enedes de faglærte Jern- og Metalarbejdere imidlertid med Jernindustriens Sammenslutning om, at forny paa Grundlag af Pristallet, dog saaledes, at de fik Februarregulering og fik hævet Mindsteudbetalingen for Timelønsarbejde til, at være omtrent det samme, som vi i Forvejen havde.

Denne Fornyelse paavirkede bl. a. Stemningen i Arbejderkredse og først fornyede et andet Fag, Træindustriarbejderforbundet, hvis Overenskomst ogsaa er en Minimalløns-Overenskomst, paa et lignende Grundlag, idet der dog her opnaaedes en Række Akkordforbedringer, og senere har en Række andre Haandværksfag ligeledes fornyet deres Overenskomster. For nogle af disse gælder det dog, at de har faaet Lønforhøjelser udover, hvad Pristallet kunde give.

Indenfor vort Forbund har der jo hele Tiden imellem Afdelinger og Forbundslede se været absolut Enighed om, at der maa gøres noget alvorligt for at hjælpe de af vore Medlemmer, der gaar paa de lave Lønninger, som det næsten er umuligt for en Familie at eksistere paa, og der har ligeledes været Enighed om, at vi skulde søge rettet den Uretfærdighed der under de skiftende Reguleringer er blevet øvet mod vore Løsarbejdere, der helt har mistet det Tillæg, de tidligere havde, som Vederlag for Arbejdets løse Karakter. Iøvrigt vilde vi naturligvis paa alle Omraader søge at naa det mest mulige for vore Medlemmer.

Vore Delegeretmøder for de forskellige Brancher har opstillet Branchernes Forslag til Ændringer i Overenskomsterne og valgte Forhandlingsudvalg, og i Henhold til den Aftale, der i September Maaned i Fjor, blev truffet imellem Hovedorganisationerne om, at der skulde forhandles mellem de direkte kontraherende Parter om Betingelserne for Fornyelse af Overenskomsterne, har vi derefter søgt Forhandling med de modstaaende Arbejdsgiverorganisationer.

Disse Forhandlinger bragte dog ikke noget Resultat. De forskellige Arbejdsgiverorganisationer stod stejlt paa, at der kun kunde være Tale om at forny Overenskomsterne med Pristalsregulering, — Lønforhøjelser vilde de ikke give, selv ikke til Folk, der bevislig maatte gaa for et halvt Hundrede Kroner om Ugen.

Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse holdt Møde den 7. December og vedtog en Beslutning, der publiceredes Landet over, og hvori det hed, at Tiden var ikke til Lønforhøjelser, snarere det modsatte, og hvori det egentlig blev sagt til Arbejderne, at hvis de

ikke kunde leve for den Løn, de tjente, kunde de jo arbejde noget længere.

Denne Vedtagelse virkede overalt som en Pind i Forhandlingshjulet. Under de Forhandlinger, der havde været ført om de lokale Overenskomster, havde nogle Arbejdsgivere været villige til at gaa med til Forhøjelser, — i nogle Tilfælde havde de nævnt bestemte Satser, de kunde tænke sig at gaa til, og i et enkelt Tilfælde var man saa nær, at man skulde til at renskrive en Overenskomst; men saa kom Arbejdsgiverne pludselig Sted for Sted og fortalte vore Afdelinger, at deres Hovedorganisation forbød dem at give Lønforhøjelser. Givne Tilsagn blev taget tilbage, og Renskrivning af Overenkomster blev der naturligvis ikke noget af.

Et Tilfælde var der dog, som slap igennem: Tapetfabriken „Fiona" i Faaborg havde underskrevet en Overenskomst, uden at tage Forbehold med Hensyn til Arbejdsgiverforeningens Godkendelse, og har heri gaaet med til et Timelønstillæg paa 12 Øre fra 108 til 120 Øre foruden andre Smaating. Men det var som sagt det eneste; alle de andre Steder, hvor man var ved at tale sig til rette, brast Forhandlingerne som Følge af Arbejdsgiverforeningens diktatoriske Paabud.

Paa lignende Maade var det gaaet i visse andre Fag. Af de til 1. Februar udløbende Overenskomster var der saaledes ikke Enighed om Kedel- og Maskinpassernes og heller ikke om Tekstilarbejdernes. Begge disse Fag fremsendte saa Strejkevarsel. For alle Tilfældes Skyld søgte og fik vort Forbund De samvirkende Fagforbunds Sanktion til ogsaa at fremsende Varsel.

Imidlertid holdt Arbejdsgiverforeningen et nyt Hovedbestyrelsesmøde den 15. Februar og gentog her den tidligere udsendte Parole om, at der ikke maatte gives Lønforhøjelser, og Dagen efter, den 16. Februar, kom der et Lockoutvarsel, der var af mægtig Omfang, men som jo er meddelt i Dagspressen, og som vi derfor ikke skal gentage her. Efter at have omtalt de bestaaende Uoverensstemmelser med Kedelpassere og Tekstilarbejdere, siges der heri, at det ogsaa er galt med Dansk Arbejdsmands Forbund, der „har stillet vidtgaaende Lønkrav, som ikke har nogen Begrundelse i Forholdenes Natur". Lidt længere nede hedder det saa:

„Naar Kedel- og Maskinpasserforbundet og Dansk Tekstilarbejderforbund nu tvinger Arbejdsgiverforeningen ud i Kamp, nødes Arbejdsgiverforeningen til at optage denne Kamp, men vi maa da samtidig kræve Overenskomstforholdene i det Hele og Store bragt i Orden, for at undgaa den stadige Trusel, der hænger over Erhvervslivet, og som muligt vil kunne frembringe en ny acut Konfliktsituation før eller senere.

Under Hensyn til foranstaaende tillader vi os herved at meddele, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning overfor De samvirkende Fagforbunds Medlemmer i det Omfang, som efter den kompetente Forsamlings Bestemmelse maatte anses for nødvendig, for at skaffe Ro i Arbejdsforholdene".

Den var jo tydelig nok.

Vore Medlemmer skulde smides paa Gaden, fordi vi havde stillet Krav, som efter d'Hrr. Mening ikke var begrundet i Forholdenes Natur (d'Herrer maa formentlig altsaa mene, at det stemmer med „Forholdenes Natur", at en Mand skal forsørge Kone og Børn for 50 Kroner om Ugen) og for at skaffe „Ro i Arbejdsforholdene".

Nu ved vi jo ogsaa, at Arbejdsgiverne, naar de skal iværksætte en saadan Lockout, plejer at lave den til, saadan at den passer bedst mulig i deres System, d. v. s.. at de smider de Folk paa Gaden, som de bedst kan undvære, og som de mener, trykker os mest, og beholder dem i Arbejde, som de ikke saa godt kan undvære eller som, de paagældende Arbejdsgivere ikke selv ønsker at slaas med.

Da vi jo ikke godt ganske stille kan tage herimod efter Recepten, at naar man har faaet en Kindhest paa venstre Side, skal man vende den højre til, saa svarede vi Arbejdsgiverne med et saalydende Strejkevarsel:

„Dansk Arbejdsgiverforening,
V. Voldgade 113, B.

Som det sikkert er den ærede Arbejdsgiverforening bekendt, har vort Forbund i Henhold til Overenskomsten mellem Hovedorganisationerne af September Maaned f. A. forhandlet om eventuel Fornyelse af Overenskomstforholdet med samtlige de under

den ærede Arbejdsgiverforening hørende Arbejdsgiverorganisationer og Enkeltvirksomheder, med hvilke vi har landsomfattende Overenskomster om Løn- og Arbejdsforhold.

Samtlige disse Forhandlinger er imidlertid forblevet resultatløse, vel sagtens som Følge af Arbejdsgiverforeningens Vedtagelse af 7. December f. A.

Fra vore Afdelinger har vi dernæst modtaget en Række Indberetninger om, at Forhandlingerne om de lokale Overenskomstforhold ej heller har ført til Enighed, — vel sagtens af samme Grund.

Paa den ærede Arbejdsgiverforenings Hovedbestyrelsesmøde den 15. ds. har Arbejdsgiverforeningen dernæst paany stillet sig paa det Standpunkt, at der overhovedet ikke kan være Tale om at give Lønforhøjelser, endskønt Arbejdsgiverforeningen er bekendt med, at mange af vort Forbunds Medlemmer maa arbejde for Lønninger, der ligger omkring 50 Kroner om Ugen, endskønt Arbejdsgiverforeningen heller ikke kan være ubekendt med, at det Tillæg vore Lønarbejdere tidligere har oppebaaret som en Art Vederlag for Arbejdets løse Karakter, ved de skiftende generelle Ordninger ganske er bortelimineret, og endskønt Arbejdsgiverforeningen heller ikke kan være ganske uvidende om, at en Række af vore Akkordpriser og Priskuranter har lidt Uret paa samme Maade.

Endelig har Arbejdsgiverforeningen nu fremsendt et omfattende Lockoutvarsel, der ifølge sin Form og sin Motivering blandt andet ogsaa tilsigter at kaste store Dele af vort Forbunds Medlemmer paa Gaden.

Saaledes foranlediget, og da vi jo af Erfaring fra tidligere Tid ved, at Arbejdsgiverforeningen ved den endelige Fastsættelse af Lockoutens Omfang, i egen Kampinteresse, plejer at undtage visse Industrier og Arbejdsgrupper, og da vort Forbund naturligvis ikke roligt kan blive staaende i den Stilling, at Arbejdsgiverforeningen slaar løs paa os og vore Medlemmer paa de Omraader hvor det passer dem, uden at vi gør Gengæld og slaar igen, nødes vi ved Nærværende til i eget Selvforsvars Interesse at meddele, at vi agter at forelægge for en kompetent Forsamling Forslag om, at der af Dansk Arbejdsmands Forbunds Medlemmer etableres Arbejdsstandsning hos og overfor Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening i det Omfang den kompetente Forsamling maatte finde fornødent, for paa denne Maade at faa tilvejebragt en for vor Organisation og vore Medlemmer tilfredsstillende Ordning af de Lønforhold, der omfattes af samtlige de indtil nu udløbne Overenskomster.

P. F. V.
Lyngsie.
/Chr. Sørensen."

Arbejdsgiverforeningen, der jo selv ved sit Lockoutvarsel havde inviteret til Dans, stillede sig dydigt fornærmet an, da Arbejdsmændene tillod sig at svare. Det var aabenbart deres Mening, at vel har Arbejdsgiverne Ret til at varsle Lockout, saa meget de bare vil, — derved gavner de oven i Købet Samfundet, men hvis Arbejderne — i hvert Fald, hvis Arbejds*mændene* vover at tage til Genmæle, saa er det en Forbrydelse mod Samfundet.

Den gamle Vise om Kong Salomon og Jørgen Hattemager.

Naa, der kom imidlertid Torsdag den 21. Februar Forhandling i Stand imellem Forretningsudvalgene for Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, og her enedes man om, at Kedelpassere og Tekstilarbejdere foreløbig udsætter deres Strejker, og at Arbejdsgiverforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund, indtil videre ikke afsender 2. Lockout- eller Strejkevarsel, — idet der samtidig blev truffet Aftale om en Række Forhandlingsmøder.

Foreløbig skal Dansk Arbejdsmands Forbund og Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg mødes til en almindelig Forhandling Mandag den 25. Februar Kl. 1 Eftermiddag.

Hvorledes Situationen herefter vil udvikle sig, kan man ikke have nogen begrundet Mening om paa det Tidspunkt, da disse Linier skrives, og det bliver sikkert umuligt at faa noget Resultat af Mandagsmødet med i dette Nummer af Fagbladet.

Imidlertid maa det jo haabes, at Arbejdsgiverne vil stille sig mere forstaaende og mere forhandlingsvillige end tidligere, og vore Afdelinger og Medlemmer vil naturligvis stadig blive holdt ajour med, hvad der sker.

Chr. S.

En Sømandsdaad.

Saaledes lød Overskriften paa en Artikel i vort Fagblad Nr. 20 af 23. Januar og den indeholdt en Redegørelse af den Optræden, Formanden for Sømændenes Organisation havde udvist, ved bag om vor Ryg at slutte Overenskomst med Entreprenørfirmaet Monberg, Saaby & Lerche angaaende Arbejdet paa de Uddybningsmaskiner Firmaet skulde benytte ved den Entreprise den danske Stat havde overladt Firmaet, nemlig Uddybning af Drogden, til en lavere Betaling end som fastsat i den Overenskomst Firmaet Monberg havde afsluttet med vor Jord- og Betonarbejderafdeling, og vi bebudede, at vi nu ved den faste Voldgiftsret vilde søge at hævde, at vor Overenskomst var den gældende, og Retten har denne Gang helt og fuldtud stillet sig paa vort Standpunkt, det hedder herom i Dommen, som blev afsagt den 30. Januar:

Den 24. Juli 1919 er der mellem Firmaet N. C. Monberg og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening sluttet en Overenskomst om Betaling m. m. ved Uddybningsarbejde, hvis § 1 er saalydende:

»Til Hovedoverenskomst mellem Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening er truffet følgende særlige Overenskomst for Arbejdere paa Uddybningsmaskiner, Elevatorer, Bugserbaade og Pramme, Arbejder ved Sliskerne i Land, i det hele taget ved Uddybningsmateriellet under dettes Drift — herunder ogsaa Dykkerarbejde.«

Denne Overenskomst har været gældende siden da, idet den først i Midten af denne Maaned er opsagt til 1. April 1924, formentlig sammen med Hovedoverenskomsten.

Firmaet Monberg har sammen med Firmaet J. Saabye & C. Lerche overtaget Arbejdet ved Uddybning af Drogden, et Arbejde, der er begyndt i Slutningen af November 1923 og antages at ville vare ca. 2 Aar.

Den 29. November 1923 har disse Firmaer med Sømændenes Forbund sluttet en Overenskomst »angaaende Lønforholdene paa »Newport« og »Johanne« eller andre Uddybningsmaskiner, som Entreprenørerne maatte faa i Anvendelse ved København. »Newport« er en Uddybningsdamper af ny Type, »Johanne« en Dykker- og Stenfiskerbaad, og efter hvad Entreprenørerne har erklæret er det — uanset de almindelige Udtryk »eller andre Uddybningsmaskiner« — ikke Meningen at bringe Overenskomsten i Anvendelse paa andre Maskiner end de nævnte Skibe og eventuelt andre af samme Type. Overenskomsten, der kun skal gælde »saa længe Arbejdet i Drogden varer,« tager overhovedet kun Sigte paa Arbejdet i Drogden. Iøvrigt er Overenskomstens Hovedbestemmelse denne, at »Dæksfolkene ombord paamønstres i Henhold til Søloven og betales med Kr. 180 maanedlig paa Skibets Kost.«

Under denne Sag har nu De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Afdeling Jord- og Betonarbejdernes Fagforenings Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Entreprenørforeningen og denne igen paa Firmaet N. C. Monbergs Vegne for Overenskomstbrud, idet Klagerne gør gældende, at Firmaet har handlet i Strid med Overenskomsten af 24. Juli 1919 med Jord- og Betonarbejderne ved at indgaa Overenskomsten af 29. November 1923 med Sømændenes Forbund, og det saa meget mere, som den sidstnævnte Overenskomst fastsætter en Løn, der er væsentlig lavere end den førstnævntes, nemlig 180 Kr. maanedlig plus Kosten, i Stedet for en Løn, der beregnet maanedlig alt i alt ligger noget over 300 Kr.

De Indklagede, der hævder, at Betalingen efter Sømands-Overenskomsten — naar man i Overensstemmelse med Dansk Dampskibsrederiforenings Forhyringsregler regner Kosten = 3 Kr. 75 om Dagen — ikke er lavere end den ved Overenskomsten af 1919 fastsatte, paastaar Frifindelse.

Uddybningsdamperen »Newport« adskiller sig fra de hidtil anvendte Uddybningsmaskiner, der fylder det opgravede i Pramme, som derefter bugseres derhen, hvor de tømmes, ved selv at modtage det opgravede og ved egen Kraft transportere det bort. Det er et Skib paa ca. 750 Brutto Tons, der er indregistreret og har Fartscerteficat. Det har en Besætning, bestaaende af en Fører, en Styrmand, 2 Maskinmestre, en Kok og en Kokkedreng, en Fyrbøder, en Nattevagt samt 4 Mand, der passer hver sit Dampspil, og 2 Mand, der sørger for det opgravedes Fordeling i Lastrummet og holder Øje med Sten, Maskinuheld m. v. Baaden »Johanne« har 2 Mand ombord. Det er

om dette Dæksmandskab samt Fyrbøderen, at Sagen drejer sig.

»Newport« har hidtil arbejdet i 23 Dage.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Indklagede gjort gældende, at en Arbejdsgiver, der har en Overenskomst om et Arbejde med en Organisation, i al Almindelighed maa have Ret til angaaende det samme Arbejde at slutte en aabenlys Overenskomst paa andre Vilkaar med en anden Arbejderorganisation, samt at dette i hvert Fald maa gælde i det foreliggende Tilfælde, fordi Forudsætningerne for Overenskomsten af 1919 ikke er tilstede her, hvor det ikke drejer sig om Uddybningsmateriel af den hidtil brugte Art, men om et Skib, der er Sølovgivningen underkastet og derfor ogsaa skal være behørig bemandet med paamønstret Mandskab.

Der kan dog ikke gives de Indklagede Medhold i disse Betragtninger.

I Overensstemmelse med, hvad der i en noget ligeartet Sag (Nr. 268) er udtalt i Rettens Kendelse af 29. Januar 1919, maa det antages, at en Arbejdsgiver, der har sluttet Overenskomst med en Arbejderorganisation om en vis Slags Arbejde, ikke uden fyldestgørende særlig Grund er berettiget til at tilintetgøre eller svække en saadan Overenskomsts Værdi ved at slutte Overenskomst med en anden Organisation om samme Art Arbejde. Det ses endvidere ikke godtgjort, at der her foreligger fyldestgørende Grund for en Afvigelse. At »Newport« maa forsynes med Mandskab, der er tilstrækkelig søkyndigt til at udføre den Sejlads, som der under Uddybningsarbejdet her kan blive Tale om, er udtrykkelig erkendt af Klagerne, men disse hævder, at de ogsaa kan skaffe saadant Mandskab, idet dette tages ikke blandt Jord- og Betonarbejderne i Flæng, men indenfor en særlig Kreds, der er samlet i »Uddybningsarbejdernes Klub«, og bestaar af Mænd, som er vant til Uddybningsarbejde, og som for den største Dels Vedkommende har sejlet som Sømænd. At Klagerne kan skaffe kvalificeret Mandskab er da i Virkeligheden ogsaa erkendt af Firmaet derigennem, at det har tilbudt Medlemmer af Afdelingen Arbejdet, naar de vilde overtage det paa Sømandsforbundets Vilkaar.

Forsaavidt de Indklagede derhos har paaberaabt sig Myndighedernes Krav om Paamønstring, maa dertil bemærkes, at hvis saadan agsaa er krævet med Hensyn til de hovedsagelig med selve Gravningen beskæftigede Mænd, maa disse naturligvis underkaste sig denne og de deraf følgende Pligter og Baand, hvis de vil have Arbejdet, og en Nægtelse fra deres Side maatte berettige Firmaet til at søge til Sømændenes Forbund. Men der er Intet oplyst om, at man fra Afdelingens eller dens Medlemmers Side har nægtet at efterkomme et Krav i saa Henseende.

Forsaavidt der endelig fra Firmaets Side maatte have været Grund til Ængstelse for, at Uddybningsarbejderne støttet paa Søloven skulde stille Krav udenfor Overenskomsten, kunde dette vel give Anledning til en Forhandling mellem Firmaet og Afdelingen. Derimod har denne Mulighed ikke kunnet berettige Firmaet til uden videre at betragte den indgaaede Overenskomst som ikke eksisterende.

Idet det saaledes maa statueres, at der af Firmaet er handlet i Strid med Overenskomsten af 1919, findes der at burde paalægges det en Bod, der efter Omstændighederne sættes til 500 Kr., hvorhos de Indklagede vil have at betale Sagens Omkostninger.

KENDELSE.

Firmaet N. C. Monberg bør til Dansk Arbejdsmandsforbund paa Jord- og Betonarbejdernes Fagforenings Vegne betale en Bod af 500 Kr. Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsgiverforening paa Entreprenørforeningens Vegne med 300 Kr.

Ja, saaledes endte denne Sag, — men de Vanskeligheder Formanden for Sømændenes Forbund beredte os, skal han ikke have vor Tak for — endskønt forresten — nu gik det godt og Firmaet kan til Gengæld takke Sømandsformanden for, at deres Kasse blev uddybet og lænset for 800 Kroner.

Tak for Din Daad!

G. H.

Til Afdelingsformændene

Vi gør indtrængende de ærede Afdelingsformænd opmærksomme paa, at de ved Meddelelse til Kontoret om nye tiltrædende Bestyrelsesmedlemmer samtidig maa meddele, hvem der er afgaaede.

Faglig Samling.

Vore Læsere erindrer sikkert, at de kjøbenhavnske Skibsværftsarbejdere i sin Tid under Marinus Nielsens Førerskab udmeldte sig af Dansk Arbejdsmands Forbund.

Efter Udmeldelsen kunde Skibsværftsarbejderne imidlertid ikke holde sammen, — de saakaldte Specialarbejdere skilte sig ud og dannede det mærkværdige „Skibs-Specialarbejder-" eller „Special-Skibsværftsarbejder-Forbund." Kedelrenserne skilte sig ogsaa ud og dannede et Kedelrenserforbund.

Skibsværftsarbejderne har jo fundet hjem til deres gamle Organisation, og nu har Kedelpasserne ogsaa meldt sig til Tjeneste i den samlede Arbejdsmandsorganisations Rækker og har genindmeldt sig hos Skibsværftsarbejderne og derigennem i Dansk Arbejdsmands-Forbund.

Mon Specialarbejderne, der ellers i denne Tid forsøger at etablere Strejker, for at tvinge vort Forbunds Medlemmer bort fra Arbejdet paa Skibsværfterne, ikke ogsaa snart kunde komme til Fornuft.

Chr.

Havnearbejder-Konflikten i Norge.

Som Fagbladets Læsere vil have set af Dagspressen, udbrød der den 16. Januar d. A. en almindelig Havnearbejderstrejke over hele Norge, og da Arbejdsgiverpressen i dette som i alle lignende Tilfælde, hvor Arbejderne søger at værne sig mod Angreb fra graadige Arbejdsgiveres Side, vil give det Udseende af, at vore norske Kammeraters Strejke er »hensynsløs«, »umotiveret« og »landsforræderisk«, vil det maaske have sin Interesse at erfare, under hvilke Forhold og paa hvis Foranledning Strejken er etableret, hvilket fremgaar af følgende:

De norske Arbejdsgivere opsagde Overenskomsten med Norsk Transportarbejderforbund vedrørende »Vestlandet« (Strækningen: Stavanger-Kirkenæs) til Udløb den 1. Maj 1923.

Forhandlingerne mellem Parterne om ny Overenskomst blev derefter paabegyndt i April Maaned, men da disse Forhandlinger ikke førte til noget Resultat, blev Sagen indbragt for Rigsmæglingsmanden, som i Slutningen af Maj Maaned 1923 fremsatte et Forslag om 5 pCt. Reduktion af alle gældende Lønsatser, samt foreslog en Række Ændringer i de bestaaende »almindelige Bestemmelser«, hvilke Ændringer alle gik i Retning af at beskære Arbejderne forskellige Goder, som de hidtil har haft.

Dette Forslag blev udsendt til Afstemning baade blandt Arbejderne og Arbejdsgiverne, men medens Arbejdsgiverne vedtog Forslaget, blev det af Arbejderne forkastet med stort Flertal.

Rigsmæglingsmanden erklærede derefter Mæglingen for afsluttet, hvorefter Arbejdet fortsattes uforandret efter de gamle Priser, og paa de gamle Betingelser.

Den 29. September 1923 meddelte imidlertid Arbejdsgiverforeningen, at det af Rigsmæglingsmanden fremsatte, men af Arbejderne forkastede Forslag vilde blive iværksat fra og med 13. Oktober 1923, og da Norsk Transportarbejderforbund betragtede denne Meddelelse som en Opsigelse af den hidtil praktiserede Ordning, nedlagde Rigsmæglingsmanden — i Henhold til den gældende norske Lov — Forbud imod Arbejdsstandsning. —

Mægling blev derefter atter optaget, og efter, at der var afholdt en Række Møder, blev man enige om at udsætte videre Mægling, indtil man saa Resultatet af de Forhandlinger, som blev ført for »Østlandet«s Vedkommende.

Tariffen for »Østlandet« var opsagt af Forbundet og omfatter ogsaa Arbejdsgiverne i Drammen, idet disse har tilsluttet sig Norsk Arbejdsgiverforening. — Forhandlingerne om Overenskomsten for »Østlandet« førte imidlertid heller ikke til noget Resultat, og denne Del af Overenskomsten kom altsaa ogsaa til Mægling under Rigsmæglingsmandens Forsæde.

Paa Grund af Konflikten i Papirindustrien, Savværksindustrien m. m. blev Mægling imidlertid ikke paabegyndt før 30. November 1923, og Aarsagen hertil var foruden den ovennævnte, at Rigsmæglingsmanden — Advokat Valentin Voss — blev syg, og at det tog nogen Tid inden Stedfortræderen — Højesteretsassessor J. Poulsen — blev udnævnt.

Mæglingen trak ud og varede, uden at det lykkedes at opnaa Enighed, til samme Aften, som Arbejdet blev nedlagt, og skønt der fra de norske Havnearbejderes Repræsentanters Side blev gjort alt muligt for at undgaa Konflikt, lykkedes dette ikke, idet Arbejdsgiverne

stod stejlt paa ikke at ville frafalde sine Krav om Lønreduktion, ligesom de heller ikke vilde frafalde Kravene om Ændring i nedadgaaende Retning af saadanne »almindelige Bestemmelser«, der havde lønmæssig Karakter.

Udover et Krav om en almindelig Lønforhøjelse krævede Norsk Transportarbejderforbund forskellige Ændringer i »almindelige Bestemmelser«. Saaledes f. Eks. for Kristianias Vedkommende, at Bestemmelsen om Arbejdsgivernes Ret til at vælge mellem, om et Arbejde skal udføres paa Timeløn eller Akkord, blev forandret derhen, at der blev truffet en bestemt Aftale om, hvilke Arbejder der skal udføres paa Timeløn eller paa Akkord, en Bestemmelse, som ved en Voldgiftsdom i Januar 1921 blev paatvunget Havnearbejderne, og som har virket saaledes, at det bedste Arbejde nu som Regel bliver udført paa Timeløn, et Forhold, der selvsagt i høj Grad forringer Fortjenesten.

Ligeledes blev der i 1921 i Overenskomsten for Kristianias Vedkommende indsat en Bestemmelse om, at der skulde arbejdes indtil 8 Timer pr. Uge ud over normal Arbejdstid — praktisk talt uden Overtidsbetaling — saafremt den ordinære 48 Timers ugentlige Arbejdstid ikke bliver helt udnyttet, en Bestemmelse, Forbundet naturligvis ikke fortsat kan have staaende, saa meget mere som de 8 Timers Overarbejde uden ekstra Betaling krævedes udført paa Trods af, at Arbejderne skulde være til Disposition for Arbejdsgiverne i 48 Timer om Ugen, en Bestemmelse, som kun findes i Kristiania.

Arbejdsgivernes Krav gaar ud paa en Lønreduktion af 20 pCt. samt Indførelse af en Række Bestemmelser, som dels vilde virke skadelig, og som dels betyder en ikke ringe Reducering af den nugældende Løn, bl. a. har de krævet indført Skiftearbejde, hvorved praktisk talt alt Overtidsbetaling vil bortfalde, idet de vil have Ret til at indføre Holddrift paa ethvert Fartøj imod en Godtgørelse af 10 pCt. for Natarbejde og Gennemførelsen af denne Bestemmelse vil bevirke, at foruden det Nedslag i Lønning, som direkte fremkommer, vil Skiftearbejde medføre, at der bliver sat dobbelt Mandskab paa ethvert Skib, hvilket igen har til Følge, at den enkeltes Fortjeneste omtrent bliver halveret, saaledes at det vilde være umuligt for en Havnearbejder at eksistere, og det er derfor forstaaeligt, at dette Krav pure blev afvist fra Arbejdernes Side.

Endvidere krævede Arbejdsgiverne i alle Overenskomster indført Kristiania-Bestemmelsen om, at Arbejdsgiverne ene kunde bestemme, hvorvidt et Arbejde skulde udføres i Akkord eller paa Timeløn, og endelig krævedes det, at den ugentlige Arbejdstid skulde forlænges fra 48 til 52 Timer pr. Uge, hvilket sidste Krav i sig selv er Konfliktstof nok, idet Nordmændene, lige saa lidt som alle andre Arbejdere, ikke uden Sværdslag vil give Afkald paa det Kulturgode, som 8-Timers-Dagen er, og som først er opnaaet efter mange og aarelange Kampe.

Endvidere krævede Arbejdsgiverne til Slut indført Bestemmelser, der fuldstændig satte Arbejderne ud af Spillet med Hensyn til Medbestemmelsesret om Arbejdets Udførelse.

Det er lidt vanskeligt at beregne, hvor stor en Lønreduktion Gennemførelsen af Arbejdsgivernes Ændringer til »Almindelige Bestemmelser« vil andrage, men antagelig vil det udover de krævede 20 pCt. andrage ca. 40 pCt., og kommer hertil Indførelsen af Skiftearbejde, vil man forstaa, at der ikke bliver meget igen af de nuværende Lønninger, og den i Norge etablerede Strejke er derfor ikke, som Arbejdsgiverne gerne vil give det Udseende af, en Angrebskamp, men en Forsvarskamp, og en Kamp, som maa føres til det yderste, da Gennemførelse af de norske Arbejdsgiveres Krav vil betyde, at de norske Havnearbejdere stødes ud i det yderste Mørke baade kulturelt og økonomisk.

Skønt ingen af Parternes Standpunkt vil kunne siges at fremtræde som Ultimatum, erklærede Rigsmæglingsmanden Mæglingen for afsluttet, idet Parterne stod saa langt fra hinanden, at han ikke kunde øjne nogen Løsning, og Strejken traadte, som nævnt, derefter i Kraft den 16. Januar.

Paa Trods af, at Livsfornødenhederne i Norge som i Danmark, er i stadig Stigning, kræver de norske Arbejdsgivere alligevel Lønreduktioner, men det er vel i Norge, som hos os, at det er de stormægtige Aktieselskabsdirektører, der dikterer Farten, og som i Norsk Arbejdsgiverforening bestemmer den Taktik, der skal anlægges, thi at det ikke er de menige Arbejdsgivere, der i Norge har ønsket Strejken, fremgaar af, at mange af disse til Arbejdernes Til-

lidsmænd har udtalt, at en Lønforhøjelse under de nuværende Forhold vilde være paa sin Plads, men Direktørerne — der ganske uanset en Konflikt oppebærer svimlende Gager — har ogsaa andet at varetage end at søge Lønreduktion gennemført, f. Eks. dette ved en Strejke økonomisk at faa tilintetgjort de smaa selvstændige Arbejdsgivere, hvis Virksomheder da skal opsluges af Aktieselskaberne.

Paa Rigsmæglingsmandens Initiativ er der atter optaget Forhandling, men om dette fører til noget Resultat er yderst tvivlsomt, idet Arbejdsgiverne nu har opkastet et nyt Spørgsmaal, nemlig den saakaldte »Garanti for Overenskomstens Overholdelse«, hvilken Garanti skulde bestaa i, at Fagforeningen for ethvert Medlem deponerer 100 Kroner, der skulde tilfalde Arbejdsgiverne i Tilfælde af Overenskomstbrud, et Krav, som Fagforeningen selv med sin bedste Vilje ikke kan tage alvorligt, og som den ikke hverken vil eller kan diskutere.

De norske Havnearbejdere ser med stor Fortrøstning paa Situationen, deres Sammenhold er glimrende og ubrydeligt og udover de ogsaa herhjemme kendte degenerede Overklasseindivider og defekte Fars-Sønner er det ikke lykkedes de norske Arbejdsgivere at faa Skruebrækkere.

Vi føler os overbeviste om, at det ved det Sammenhold og den Solidaritetsfølelse, som altid har besjælet ikke mindst Havnearbejderne, baade her og ude, vil lykkes vore norske Kammerater at tilbageslaa Arbejdsgivernes Angreb, og dette vort Haab ledsages hver Uge af det Bidrag, som vi yder Havnearbejderne i Henhold til Lovene for »Skandinavisk Transportarbejder-Federation«.

N. P. H.

Kloakarbejdet i Tønder.

I vort Fagblad Nr. 17 af 12. December 1923, meddelte vi, at der efter Formanden for den faste Voldgiftsrets Henstilling, var vedtaget en saalydende Beslutning:

»Efter nogen Forhandling enedes Parterne om at etablere en faglig Voldgift til de paagældende Spørgsmaals Afgørelse, saaledes at hver Part betaler sin Voldgiftsmand, og at der til Opmand, hvis Valg overlades til Den faste Voldgiftsrets Formand, tages en Tekniker, saa nær Tønder som mulig, samt at Opmanden betales af den, som Kendelsen gaar imod.

Klagen var dermed tilbagetaget.

E. Tybjerg.

/E. Steincke.«

Vi meddelte endvidere, at den faste Voldgiftsret som Opmand og Formand i den faglige Voldgiftsret havde udmeldt Stats- og Havneingeniør C. A. Lassen, Kolding og at det første Møde i Voldgiftsretten skulde finde Sted Onsdag den 12. December i Tønder; og det skete ogsaa, og efter at Voldgiftsretten havde gjort sig bekendt med Arbejdets Art og Beskaffenhed, sattes Retten paa Hotel Tønder, hvor Parterne fik Lejlighed til at udtale sig og fremsætte deres principale Standpunkter.

Formanden for Voldgiftsretten gjorde derefter paa Voldgiftsrettens Vegne Forsøg paa at forlige Parterne, idet han stillede et Mæglingsforslag, der gik ud paa, at Entreprenør Berntzen i Betragtning af de særlige Forhold ydede et Tillæg af 17 Øre pr. Time til den til enhver Tid gældende Timeløn.

Entreprenør Berntzen erklærede straks, at et saadant Forslag kunde ikke tiltrædes, medens Arbejderne tiltraadte det.

Mødet blev saa hævet for, at Voldgiftsretten kunde faa Lejlighed til at bedømme de fra Parterne fremsatte Paastande.

Paa Grund af at Opmanden blev syg, blev der først ansat nyt Møde i Voldgiftsretten den 26. Januar og herom foreligger der nu følgende Referat med den dertil knyttede Kendelse og af Hensyn til at selve Sagen har Interesse udover Tønder gengiver vi Præmisserne in extenso. De lyder som følger:

Aar 1924, den 26. Januar, afholdtes Møde paa Hotel »Kolding« i Kolding for at afsige Opmandskendelse i Voldgiftssag Nr. 723 angaaende Kloakarbejder i Tønder.

Voldgiftsmændene, Sekretær Georg Hansen af København, Bygmester, Raadmand Julius Hansen af Tønder samt Opmanden, Stadsingeniør C. A. Lassen af Kolding var mødt.

Ved den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. August 1923 i Sag Nr. 691 blev det statueret, at Vedtagelsen af 15. Maj 1922 ikke afskærer de indklagede (Dansk Arbejdsmands Forbund) fra at kræve Arbejde, der egner sig

dertil, udført i Akkord, og at Spørgsmaalet om hvorvidt et Arbejde egner sig til at udføres i Akkord, vil være at afgøre efter de mellem Parterne gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

I Henhold hertil anmodede Dansk Arbejdsmands Forbund, efter at have søgt en Ordning med Entreprenør Berntzen om Indførelse af Akkorder ved Kloakeringsarbejderne i Tønder, Den faste Voldgiftsret om at afgøre, hvorvidt Kloakarbejdet i Tønder helt eller delvis egner sig til at udføres i Akkord.

Ved Forlig for Den faste Voldgiftsret af 16. November f. A. enedes Parterne (Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen) om at etablere en faglig Voldgift til de paagældende Spørgsmaals Afgørelse, saaledes at hver Part betaler sin Voldgiftsmand, og at der til Opmand, hvis Valg overlades til Den faste Voldgiftsrets Formand, tages en Tekniker, saa nær Tønder som muligt, samt at Opmanden betales af den, som Kendelsen gaar imod.

I Henhold til de ved Mødet i Tønder den 12. f. M. førte Forhandlinger forelaa:

Skrivelse af 12. f. M. fra Forretningsfører Axel Olsen paa Arbejdsmændenes Vegne, samt Skrivelse af s. D. fra Entreprenør A. Berntzen, hvilke Skrivelser indlemmes saalydende:

Arbejdernes Krav:

Principielt kræver Arbejderne Akkord paa det samlede Arbejde. Herfra undtages dog enkelte eventuelt forekommende Arbejder, der udføres under særlig vanskeligt og uforudsete Forhold, der ikke har kunnet eller kan forebygges.

Tønder den 12. Decbr. 1923.

Paa Arbejdernes Vegne:
Axel Olsen.

Tønder, d. 12. Decbr. 1923.

Til
Voldgiftskommissionen vedrørende Kloakeringen i Tønder.

Ifølge Anmodning fra den ærede Voldgift skal jeg herved oplyse, at jeg for det resterende Kloakarbejde i Tønder, der i det væsentlige bestaar af: 1) Kloakeringen af den nordøstlige Bebyggelse, 2) Kloakering af Popsensgade m. m., 3) Lægning af Jernledning, 4) Lægning af Underløb og 5) Støbning af Brønde, erkender svarende til mit tidligere indtagne Standpunkt, at følgende af disse Arbejder kan egne sig for Akkord, og at jeg er villig til, naar Overenskomst derom kan opnaas med Arbejderne, at give disse Arbejder i Akkord:

Ved 1) og 2): Fjernelse af Macadamiseringen og Opgravning til Grundvand, ved 3) Opgravning og Tilfyldning for disse, 5) kan opgives i Akkord.

Lægning af Standfordrør, Jordarbejde i Grundvand, Støbning og Stemning af Jernrørene kan jeg ikke under Hensyn til det Ansvar, jeg har for disse Ledninger og Usikkerheden ved Grundvandssænkningen paa ingen Maade give i Akkord.

Underløbene finder jeg ikke at egne sig til Akkord, men skulde dette vise sig, er jeg villig til at forhandle med Arbejderne om en Slumpakkord for disse Arbejder.

Jeg maa tillade mig at anføre, at Byens Kloakudvalg paa et Møde i Forsommeren bestemt udtalte sig mod, at Arbejdet ved Kloakeringen blev udført i Akkord.

Med Ærbødighed

A. Berntzen.

Voldgiftsmændene erklærede, at de forinden Mødet havde gjort sig bekendt med de anførte Skrivelser.

Paa Opmandens Opfordring fremsatte Voldgiftsmændene deres saalydende Standpunkter i Sagen, hvilke Standpunkter er gældende overfor hele den resterende Del af den Entreprenør Berntzen overdragne Kloakentreprise for Tønder By herunder eventuelle Ekstraarbejder:

For Arbejdsmændenes Vedkommende paastod Sekretær Georg Hansen,

1) at al Jordarbejde saavel over som under det naturlige Grundvandsspejl herunder Afstivning og Fjernelse saavel af Befæstelse for Hoved- som for Stikledningers Vedkommende udføres i Akkord.

2) at Lægning af Rør saavel almindelige Kloakledninger som Stanfordrør og Støbejernsrør udføres i Akkord.

3) at Støbning af Betonbrønde udføres i Akkord.

4) Pakning, Blystøbning, Stemning og Grav-

ning af Stemmehuller for Jernrørenes Vedkommende udføres eventuelt udenfor Akkord.

5) Lægning af Underløb udføres i Akkord, saafremt Forholdene efter Entreprenørens Skøn ikke udelukker Akkord.

6) Vandlænsning udføres i Timeløn eller efter særlig Aftale.

For Entreprenør A. Berntzens Vedkommende paastod Bygmester Julius Hansen:

1) At Arbejdet i sin Helhed ikke egnede sig til at udføres som Akkordarbejde.

2) Hr. Hansen kunde dog gaa med til, at følgende Dele af Arbejdet gaves i Akkord:

a) Opgravning for den Jordmasses Vedkommende, som ligger over det naturlige Grundvandsspejl.

b) Al Tilfyldning.

c) Al Afstivning.

d) Støbning af Beton*brønde*.

3) Bygmester Hansen maatte specielt kræve, at følgende Arbejder ikke udføres i Akkord:

a) Al Rørlægning.

b) Al Vandlænsning samt

c) Al Opgravning under det naturlige Grundvandsspejl.

Efter at Voldgiftsmændene forgæves havde søgt at forlige de af dem indtagne Standpunkter, afsagde Opmanden saalydende

KENDELSE.

For den tilbageværende Del af den Entreprenør A. Berntzen overdragne Entreprise vedrørende Kloakanlæg for Tønder By, herunder eventuelle Ekstraarbejder, skønnes følgende Arbejder at være egnede til at udføres af Arbejdsmænd i Akkord:

Alt Jordarbejde, Fjernelse af Vejbefæstelse, Opgravning, Tilfyldning og Afstivning saavel over som under det naturlige Grundvandsspejl baade for Hoved- og for Stikledningers Vedkommende med tilhørende Brønde. Støbning af Betonbrønde. Endvidere Lægning af Kloakrør og Sætning af dertil hørende Brønde, naar undtages de Strækninger, hvor Ledningerne udføres af Daulton- eller Stanford-Rør. Lægning af Støbejernsrør skønnes ligeledes egnet til at udføres i Akkord.

Under Hensyn til, at § 6 i de for Kloakanlægets Udførelse gældende Betingelser foreskriver en ganske særlig Omhu ved Lægning af Daulton- eller Stanfordrør samt i Betragtning af dette Arbejdes specielle Karakter, skønnes Lægning og Samling af disse Rør ikke at egne sig til at udføres i Akkord, ligesom Samling af Støbejernsrørene heller ikke skønnes egnet til at samles af Arbejdsmænd i Akkord. Endelig skønnes de øvrige Arbejder, saasom Vandlænsning og Udførelse af Underløbene ikke at egne sig for Akkord.

Voldgiftssagens Omkostninger ansættes til ialt 600 Kr., hvilket Beløb vil være at udrede af hver af Parterne med Halvdelen.

C. A. Lassen.

Julius Hansen. *Georg Hansen.*

Man ser heraf, at den Omstændighed, at de sønderjyske Landsdele faldt ind under Overenskomsten med Entreprenørforeningen af 15. Maj 1922, som Entreprenørforeningen paastod var af den Beskaffenhed, at den kun tilpligtede dens Medlemmer til at betale den stipulerede Timeløn, er urigtig. Det er ved Kendelsen fastslaaet som en Kendsgerning, at den omhandlede Overenskomst ikke forhindrer vore Medlemmer i at kræve Akkord paa Arbejde, der egner sig dertil.

G. H.

Kooperative Kul i Brande.

Den 10. Februar talte Undertegnede ved vor Afdelings Stiftelsesfest i Brande. Om selve Festen er kun at sige, at efter Foredraget tog Medlemmerne sig en Svingom i Afholdshotellets hyggelige Sal.

Men ved denne Lejlighed fik jeg en Oplysning som jeg synes, bør komme til vore Medlemmers Kundskab i det øvrige Land, 1 Mils Vej fra Brande — i Fasterholdt — findes et Brunkulsleje, der under Krigen blev udnyttet, først af Staten, senere af en Entreprenør; men der blev stadig klaget over de indvundne Kul, hvorfor man ophørte med at bryde, og der har ikke været arbejdet i disse Kullejer den senere Tid.

Under den stigende Arbejdsløshed i Efteraaret 1923 optog Fagforeningen Tanken om, at paabegynde Brydning som en kooperativ Virksomhed. De har lejet Brydningsrettet i 5 Aar. Og efter at Kommunen havde ydet dem et Laan paa 3000 Kr. til Anskaffelse af Pumpe o.s.v., tog de Arbejdsløse fat, og det gaar godt.

De Kul, der brydes, er af god Kvalitet, der i stor Udstrækning bruges som Husholdningskul i Brande og Vejle. Der beskæftiges i Brudet 24—26 af Fagforeningens Medlemmer. Og de paastod, at de kunde tjene en anstændig Ugeløn, foruden at afbetale det Laan, Kommunen havde givet dem. De havde intet Lager, da de kunne sælge Kullene efterhaanden som de kunne skaffe dem frem.

De skiftede paa de Arbejdsløse for hver Uge, paa nær nogle enkelte, hvis Arbejde var af den Beskaffenhed, at det ikke egnede sig for Skiftning.

Vore Kammerater i Brande har herved vist, at de *hellere* vil arbejde end tage Understøttelse, og at de ogsaa igennem Fremskaffelse af godt og billigt dansk Brændsel, er med til at stive vor Krone af.

J. C. Larsen.

Siden sidst.

Uggelhuse. Tagrørsfabrikant P. Andersen. Fabrikanten har tiltraadt den Overenskomst, som er gældende med de øvrige Tagrørsfabrikanter. Gælder Vinteren 1923—24.

Ry. Skovejerne i Gl. Ry. Overenskomsten af 1. December 1922 fornyet for 1 Aar til 1. November 1924 mod, at Akkordpriserne forhøjedes med 3 pCt. Vedrører ca. 25 Mand. Gælder fra 1. November 1923. Timelønnen følger Centralforeningens Timeløn.

Budene, Firma Børge Lorentzen & Co. Overenskomsten af 5. April 1923 fornyet til 1. April 1925 paa Grundlag af, at Lønnen reguleres paa samme Maade som den, hvorom der sluttes Overenskomst mellem Arbejdsgiverforeningen og D. A. F. 2 Mand. Arbejdstid 8½ Time daglig. Arbejderne er pligtige til at udføre alt forefaldende Overarbejde. Ugelønnen for Bude over 20 Aar var pr. 19. December Kr. 60,80.

Horsens K. Horsens Automobil Selskab. Overenskomst oprettet. 6 Mand. Arbejdstid 54 Timer ugentl. Ugeløn Kr. 68,50. Overarbejde 2 Timer 30 pCt. Tillæg, 3. Time 50 pCt., derudover samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Efter 3 Maaneders Anciennitet erholder Arbejderne 6 Dages Sommerferie med fuld Løn. Delvis fri Uniform, 8 Dages gensidig Opsigelsesfrist til en Lønningsdag. Arbejderne er ulykkesforsikret de første 13 Uger til en Dagpenge af 3 Kr. og efter 13 Ugers Forløb i Henhold til Loven og med 3 Kr. pr. Dag. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering som den bliver aftalt mellem Arbejdsgiverforeningen og D. A. F. Kun organiserede Chauffører maa benyttes. Traadt i Kraft 6. Januar og gælder til en 1. Januar.

Horsens A. Akts. Collstrop. Overenskomst oprettet. 33 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 108 Øre. Overarbejdstillæg som for Havnearbejde. Det hidtil gældende Tillæg af 17 pCt. ÷ 3 pCt. til Akkordpriserne paa hvidt Arbejde forhøjedes til 22 pCt. og til Akkordpriserne paa sort Arbejde fastsattes Tillægget til 15 pCt. (tidligere intet Tillæg). Desuden fastsattes en Del ny Akkordtillæg paa gennemsnitlig 20 pCt. til saavel hvidt som sort Arbejde. Ingen Regulering af Akkordpriserne i 1924. Timelønnen forhøjes og reguleres som der opnaas Enighed med Arbejdsgiverforeningen om. Traadt i Kraft 1. Januar og gælder til 1. Januar 1925.

Fredericia A. Akts. Fredericia Teglværk. Overenskomsten af 19. Juni fornyet 1 Aar. Timelønnen følger Centralforeningens. Overarbejde 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt. Tillæg. Arbejdstid 48 Timer ugentlig. Akkordpriserne for Stenstrygning reduceres ca. 10 pCt. og Akkordpriserne for Afklampning forhøjedes ca. 10 pCt. Øvrige Akkordpriser uforandret.

Odense F. Akts. Grønnings Metalvarefabrik. I Anledning af et af Afdelingen overfor Aktieselskabet fremsat Krav om Lønforhøjelse til 9 Mand samt et større Timelønstillæg til 2 Digelpassere, hvilket Krav Aktieselskabet nægtede at imødekomme paa Mæglingsmødet, afholdtes Timandsmøde den 9. Januar. Her indgik Aktieselskabet paa, at anskaffe Asbest-Forklæder til Brug for Smelterne samt at forhøje Tillægget til Smelterne fra 5 til 10 Øre pr. Time.

Fabrikarbejderne, Kbhvn. Firma Petersen & Albeck. Afdelingen klager over, at Firmaet, for Lastning af et Parti Støbejærnsspaaner, som Arbejderne først maatte læsse paa Hestvogn, har aflønnet Arbejderne med 97 Øre pr. Ton, medens Arbejderne kræver 243 Øre pr. Ton, idet de henviser til, at de i Henhold til Priskuranten har Krav paa en Ekstrabetaling af 146 Øre pr. Ton, for Læsningen paa Hestvogn. Afdelingen begærer i den Anledning Mæglingsmøde afholdt om Sagen. Paa Mæglingsmødet den 12. December indgik Firmaet paa — uden at anerkende Berettigelsen af Forbundets Krav — for at faa Sagen ud af Verden, at betale Folkene en samlet Sum af 100 Kr. en Gang for alle. Da det omhandlede Punkt i Priskuranten syntes uklart, indgik Arbejdernes Repræsentanter paa at henstille til de interesserede Arbejdere snarest og senest inden 14 Dage at indlede Forhandling med Firmaet om Indførelse af ny Akkord for det paagældende Arbejde.

Brande. Kartoffelmelsfabrikken. Afdelingen klager over, at Fabrikkens Direktør kræver af en Mand, at han skal arbejde 4 Timer om Søndagen uden Procenttillæg mod at have Fridag om Lørdagen. Afdelingen hævder, at Manden skal arbejde de 6 Søgnedage i Henhold til Overenskomsten og have 100 pCt. Tillæg for Søndagsarbejdet. Paa et Mæglingsmøde den 24. November enedes man om, at det Arbejde den paagældende Mand udfører om Søndagen skal betales med 100 pCt. Tillæg i indeværende Overenskomstperiode, mod at Arbejdernes Repræsentanter erklærer sig indforstaaet med, at der ved Forhandlinger om en ny Overenskomst for Sæsonen 1924—25 træffes en særlig Ordning for den Mands Løn- og Arbejdstid, som passer Tørresejlet.

Faaborg. Tapet- og Farvefabrikken »Fiona«. Overenskomst oprettet gældende fra 1. Februar 1924. 9 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 120 Øre. Overarbejde 2 Timer a 50 pCt., Nat-, Søn- og Helligdagsar-

bejde 100 pCt. Tillæg. Alt Arbejde ved Kollergangen og Sigtemaskinen betales med Timeløn plus 10 pCt. Tillæg. Arbejderne erholder 8 Dages Sommerferie med fuld Løn. Under Sygdom og Ulykkestilfælde erholder Arbejderne ½ Løn de første 13 Uger. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Gælder til en 15. April.

Oliemøllerne, Kbhvn. Akts. Sadolin & Holmblad. Paa Foranledning af Klage fra Aktieselskabet over, at Arbejderne ikke overholdt Overenskomsten af 17. Maj 1919s Bestemmelse om, at Arbejdstiden skal være effektiv, idet Arbejderne dels ikke mødte rettidigt ved Arbejdet om Morgenen og efter Spisetiderne og dels forlod Arbejdet for tidligt til Spisetiderne og til Fyraften, afholdtes den 31. August 1921 et Mæglingsmøde. Dette endte uden Resultat, idet Aktieselskabets Repræsentant hævdede ,at Arbejderne skulde være paa Arbejdsstedet — respektiv Arbejdsmaskinerne ved Arbejdstidens Begyndelse og ikke havde Ret til at vaske deres Hænder i Arbejdstiden før Spisetiderne og Fyraften, medens Arbejdernes Repræsentant hævdede, at Arbejderne kun var forpligtede til at være omklædt paa Borgerstuen ved Arbejdstidens Begyndelse og at Arbejderne havde Ret til at vaske deres Hænder i Arbejdstiden før Frokost, Middag og Fyraften; Mødet mellem Organisationerne blev ligeledes resultatløs. Paa det forberedende Møde i Den faste Voldgiftsret den 26. August 1922 enedes Parterne om, »at de foreliggende Besværinger undergives Behandling efter Normen for faglig Strid, derunder i første Række Mægling paa Stedet.« Den 31. Januar 1923 afholdtes der et nyt Mæglingsmøde uden Resultat og den 15. Marts 1923 et Møde mellem Organisationerne ligeledes uden Resultat. — Fabrikantforeningen begærede derfor Sagen afgjort af en »faglig Voldgift, hvilket Afdelingen modsatte sig. Arbejdsgiverforeningen meddelte derefter der 9. Juni 1923 De samvirkende Fagforbund, at den agtede at indklage D. A. F. for Den faste Voldgiftsret for Brud paa Forliget af 26. August 1921, Nævnskendelsen af 24. Juni 1922 samt paa den mellem Parterne bestaaende Overenskomst. Paa et nyt forberedende Møde i Den faste Voldgiftsret tog Arbejdsgiverforeningen dens Klager tilbage og Sagen henvistes til Afgørelse af en faglig Voldgiftsret, dog saaledes at Voldgiften træder sammen uden Opmand. Da Voldgiften uden Opmand heller ikke kunde blive enige traadte den valgte Opmand til og han afsiger den 28. December 1923 følgende Kendelse:

»Der tilkommer ikke Arbejderne paa Fabrikken, Holmbladsgade 70, nogen Respittid om Morgenen.

Vasketiden før Frokost- og Middagspausen og før Arbejdstidens Ophør om Eftermiddagen kan ikke strækkes ud over 5 Minutter.

Med Hensyn til Klagerne over, at Folkene, først naar der fløjtes, forlader Samlingsstuen for at gaa til deres respektive Arbejdspladser, kan Voldgiftsretten paa det fremlagte Grundlag ikke træffe nogen Afgørelse.«

Skibby. Sogneraadsforeningens Afdeling i Horns Herred. Overenskomst oprettet. 47 Mand. Akkordpriser fastsatte for Flækning og Slagning af Sten. Bestemmelser vedrørende Anskaffelse og Vedligeholdelse m. m. af Værktøj. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Eventuelt Timelønsarbejde betales efter den for D. A. F. gældende Priskurant. Gælder til 1. November 1924.

Bloustrød. Bloustrød Sogneraad. Overenskomst indeholdende Akkordpriser for Flækning, Slagning og Stabling af Sten oprettet. Timeløn 110 Øre uden Regulering. Vedrører 8 Mand. Traadt i Kraft 18. December og gælder til 1. Oktober 1924.

Holbæk. Entreprenørforeningen. Afdelingen indberetter den 28. December, at den har fornyet Overenskomsten af 10. April med Entreprenørforeningen til at gælde til 1. Februar 1925 mod, at Priserne stadig ændres i Overensstemmelse med Københavns Priskurant ÷ 10 pCt., og at den i Tiden fra 1. Februar til 1. April 1924 hæves eller sænkes med de Procenter, som den gældende Timeløn ændres med.

Ulstrup. Hvorslev-Herning Sogneraad. Overenskomst indeholdende Akkordpriser for Skærveslagning, Grusharpning, Rabatafstikning, Grøftegravning m. m. oprettet. Timelønnen følger Centralforeningens Timeløn. De i Kommunen bosiddende organiserede Arbejdere har første Krav paa at faa Del i Arbejdet Traadt i Kraft 1. Januar og gælder til 1. Januar 1925.

Nivaa. Entreprenørfirmaet Nielsen & Høst: Afdelingen klager over, at Firmaet vægrer sig ved at udbetale et Akkordoverskud paa 4362 Kr. 27 Øre, som Arbejderne hævder at have tilgode — i Henhold til en skriftlig indgaaet Overenskomst — for udført Arbejde med Anlæg af den ny Strandvej ved Sletten. Firmaet hævder, at Arbejderne kun har 3779 Kr. 07 Øre tilgode, men Arbejderne kræver 3 pCt. Tillæg for Arbejdet, som er udført efter August-Reguleringens Ikrafttræden samt 4 Øre pr m² udlagt Singels, hvilke Beløb tilsammen udgør 583 Kr. 07 Øre, som Firmaet altsaa nægter at betale. Paa et Møde den 18. Decbr. ordnedes Sagen ved, at Firmaet skulde tillægge Akkordsummen 3 pCt. i Henhold til August Reguleringen; desuden fik Arbejderne udbetalt 220 Kr. mere, som fremkom ved en regnskabsmæssig Uoverensstemmelse. Arbejderne fik saaledes udbetalt et Akkordoverskud paa 4112 Kr. 37 Øre.

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning bringer vi Forbundets gentagne Anmodning i Erindring, om kun at skrive om en Sag paa hvert Stykke Papir, da Sagerne ellers let vil blive forsinkede, og i enkelte Tilfælde helt kan glide ud.

Husk! For at fremme Ekspeditionen kun en Sag paa hvert Stykke Papir.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 23 | 12. Marts | 1924 | 28. Aarg.

Den store Situations seneste Faser.

Arbejdsgivernes og vore 2 Varsler. — Forligsinstitutionen griber ind.

I sidste Nummer af Fagbladet meddelte vi, at der var aftalt et Forhandlingsmøde mellem Arbejdsgiverforeningens og vort Forbunds Forretningsudvalg til den 25. Februar.

Mødet blev imidlertid resultatløst, idet Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter fastholdt den Stilling, som de havde indtaget tidligere og som var fastslaaet ved deres Hovedbestyrelses gentagne Beslutninger, nemlig at der overhovedet ikke kunde være Tale om Lønforhøjelser.

Foranlediget ved de Strejkevarsler, som dels Kedelpasserforbundet og dels Tekstilarbejderforbundet havde fremsendt, var de 2 Hovedorganisationer imidlertid enedes om, at der skulde finde nye Forhandlinger Sted for disse 2 Forbunds Vedkommende, og at Arbejdsgiverforeningen skulde tilbageholde Udsendelsen af sit 2. Lockoutvarsel, indtil disse Forhandlinger havde fundet Sted.

Kedelpasserne enedes med Arbejdsgiverforeningen om et Forslag til Fornyelse af Overenskomsterne, som for Tiden er under Afstemning i dette Forbunds Afdelinger, og udsatte sin bebudede Strejke, indtil denne Afstemning er tilendebragt.

Tekstilarbejderforbundet blev derimod ikke enige med Arbejdsgiverforeningen, og den 29. Februar udsendte Arbejdsgiverforeningen saa et 2. Lockoutvarsel.

Heri meddeler Arbejdsgiverne, at de Lørdag Morgen den 8. ds. lockouter en Række af De samvirkende Fagforbunds Medlemmer, — herunder ca. 20,000 af vore Medlemmer. Ligesom vi havde svaret paa Arbejdsgiverforeningens 1. Varsel og gjort dem opmærksom paa, at vi, naar de begyndte Krigen, var nødt til at tage til Genmæle, saaledes svarede vi ogsaa nu, og Lørdag den 1. Marts sendt vi dem vort 2. Strejkevarsel.

Arbejdsgiverne havde i deres Varsel meddelt, at de vilde smide de af vore Folk paa Gaden, der er beskæftiget hos:

Medlemmer af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning (dog med visse Undtagelser),

Medlemmer af Kalk- og Teglværksforeningen af 1893,

Medlemmer af Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm samt Ladby Teglværk (ligeledes med visse Undtagelser),

Medlemmer af Cementfabrikantforeningen,

Foreningen for Grusgrave- og Skærvefabriker.

(Her er for Cementfabrikernes Vedkommende undtaget de Arbejdere, der er beskæftiget ved Roterovnsanlægene).

Medlemmer af Entreprenørforeningerne i København og Provinsen, Centralforeningerne for Murermestre i Jylland og Østifterne og Københavns Mur- og Stenhuggerlaug.

Foruden de ovenfor nævnte Undtagelser har Arbejdsgiverne i alle Tilfælde undtaget Kuske og Chauffører og de Folk, der er beskæftiget ved Hestepasning.

Vort Varsel gaar ud paa, dels at vi medtager nogle Industrier, som Arbejdsgiverforeningen ikke har nævnt, men hvis Overenskomster ogsaa er udløbne pr. 1. Februar, og som er af den Beskaffenhed, at vi mener, at en

Standsning paa disse Omraader vil lægge Pres paa Arbejdsgiverne, og dels at vi indenfor de Industrier, som Arbejdsgiverne har lockoutet, tager nogle af de Folk med, som Arbejdsgiverne har undtaget, og hvis Arbejdsnedlæggelse vi anser for at være af Betydning i den foreliggende Situation.

Vi har varslet, at der fra og med *Mandag den 10. ds. ved normal Arbejdstids Ophør* etableres Standsning over for:

Medlemmer af Margarinefabrikantforeningen,

Medlemmer af Oliefabrikantforeningen,

Samtlige Sukkerfabriker og

Kaffesurrogatfabriken »Danmark«, Hedehusene.

Af de af Arbejdsgiverforeningen indenfor de enkelte Brancher gjorte Undtagelser, har vi i vort Varsel medtaget følgende:

Medlemmer af Foreningen for industrielle Reparationsværksteder, — d. v. s. Reparationsværkstederne paa Cementfabrikerne, Sukkerfabrikerne, Oliefabrikerne, Margarinefabrikerne o. s. v.

Arbejderne paa Københavns Mørtelværker og

Brænderne paa samtlige Landets Teglværker,

De ved Roterovnsanlægene paa Cementfabrikerne beskæftigede Arbejdere.

Og saa har vi endelig varslet Standsning for:

Al Kørsel og anden Transport af Varer og Materialer til eller fra de Arbejdsgivere, som omfattes enten af Abejdsgiverforeningens Lockoutvarsel eller af vort Strejkevarsel.

Det sidste vil altsaa sige, at ikke blot de paagældende Fabrikers egne Kuske og Chauffører maa nedlægge Arbejdet, men at ogsaa Vognmandskuske og Chauffører, der kører Lastautomobiler for Vognmandsforretninger eller Transportkompagnier og lignende, maa nægte at køre Varer til eller fra de Arbejdsgivere, som deltager i Lockouten, eller overfor hvem vi strejker.

Da Arbejdsgiverforeningen har forbeholdt sig eventuelt at udvide den af dem varslede Konflikt, har vi naturligvis taget det samme Forbehold for vort Vedkommende.

Samtidig har vi i Dagspressen ført en Kampagne for at oplyse Offentligheden om, at de af Arbejdsgiverne gennem de dertil indrettede Blade fremsatte Paastande og Beskyldninger mod vort Forbund har meget lidt med Virkeligheden at gøre.

Vi har hamret fast, at det er umuligt for vore lavest lønnede Folk at eksistere for den Løn de oppebærer, og vi har meget stærkt peget paa den Uret, der igennem de skiftende generelle Ordninger er øvet mod vore Løsarbejdere.

En Del af disse Artikler er formentlig fra Social-Demokraten i København gaaet over i Partipressen i Provinsen, og vore Læsere vil kende dem derfra.

Senest er der nu sket det, at Forligsinstitutionen har grebet ind og indkaldt til et Forhandlingsmøde i Forligsinstitutionens nye Lokaler paa Kongens Nytorv

Torsdag den 6. Marts Kl. 1.

Hvad der vil ske paa dette Møde, kan man jo ikke have nogen Mening om i det Øjeblik, da disse Linjer skrives; men vi skal bestræbe os for at faa en Meddelelse om Mødets Forløb med i Bladet, inden det gaar i Trykken.

Chr. S.

Forhandlingen hos Forligsmanden Torsdag den 6. ds. resulterede efter en hel Del Besvær i, at Forligsmændene fremsatte følgende:

»Forligsmændene henstiller

at Dansk Arbejdsgiverforening udsætter de til Lørdag Morgen den 8. ds. varslede Lockouter til Torsdag Morgen de 13. ds., og at Dansk Arbejdsmands Forbund udsætter de til Mandag Aften den 10. ds. og Onsdag Aften den 12. ds. varslede Strejker til Lørdag den 15. ds. samt

at der optages Forhandlinger mellem Parterne vedrørende de nu udløbne Overenskomsters almindelige Bestemmelser samt forskellige Særoverenskomster, idet saadanne Forhandlinger dels ikke har været ført, dels ikke er afsluttet. Disse Forhandlinger paabegyndes senest Lørdag Morgen den 8. ds. og skal være tilendebragt Søndag Aften den 9. ds.

København, den 6. Marts 1924.

s. *Michael Kofoed,* s. *Adolph Jensen,*

s. *J. Bülow.*«

Arbejdsgiverforeningen havde strittet haardt imod.

D'Hrr., som ved deres Hovedbestyrelses ukloge Beslutning af 7. December f. A. faktisk havde standset al Forhandling om Overens-

komstforholdene, vilde, da de nu blev tvunget til at gaa til Forhandling, have, at Forbundets Hovedbestyrelse, der var til Stede, skulde gennemforhandle samtlige Landsoverenskomster og gøre dette Stykke Arbejde færdigt paa nogle Timer Torsdag Aften.

Det vilde vi ikke være med til. Vi lod Arbejdsgiverne vide, at Forhandlingen ikke blot skulde være et Paradenummer, men en virkelig Forhandling, og hertil maatte vi have Tid, og vi maatte ogsaa have de Folk, som Delegeretmøderne havde valgt til at forhandle Overenskomsterne, herind.

D'Hrr. maatte altsaa bøje sig! Den fornødne Tid blev givet, og i den Anledning blev Lockout og Strejke udsat, saaledes at Lockouten ikke kan træde i Kraft førend Torsdag den 13. ds. om Morgenen og vor Strejke tidligst Mandag den 17. ds. om Aftenen.

Det blev dernæst bestemt, at Forhandlingen om Landsoverenskomstsagerne skulde tage sin Begyndelse Lørdag den 8. ds. om Morgenen og skulde være tilendebragt til Søndag Aften.

I den Anledning har Forbundsledelsen nu telegrafisk indkaldt samtlige Forhandlingsududvalg, og ved et Cirkulære er Afdelingerne anmodet om at sørge for at faa Forhandlingerne om de lokale Overenskomster, der er udløbne til Februar og Marts, i Gang.

Om Arbejdsgiverne nu er blevet mere medgørlige, kan man naturligvis ikke sige noget om paa Forhaand, men det maa jo i hvert Fald haabes.

Vort Forbunds Repræsentanter gaar til Forhandlingen med den redeligste Vilje til at søge en Ordning og til at søge denne Ordning gjort saa god for vore Medlemmer som muligt, men hvis vi ikke møder en tilsvarende Villighed hos vor Modpart, saa vil dette jo ikke hjælpe, og saa kan Kampen altsaa komme, og det maa vore Medlemmer og vore Afdelinger stadig være indstillet paa.

Forligsmanden har indkaldt til et nyt Forhandlingsmøde, som skal finde Sted paa Mandag den 10., og her skal Resultatet af de i Løbet af Lørdag og Søndag førte Forhandlinger foreligge.

Hvad Forligsmanden saa vil gøre, kan man naturligvis ikke sige noget om endnu.

Det vil heller næppe lykkes at faa Referatet af dette Møde med i dette Nummer af Fagbladet, men Afdelingerne vil jo i hvert Fald fra Forbundets Hovedkontor og igennem Dagspressen faa Besked herom.

To Delegeretmøder.

Læderindustrien.

Torsdag den 28. Februar afholdtes der Delegeretmøde for de af vore Medlemmer, der er beskæftiget i Læder-, Hud- og Skindbranchen.

Der var fremmødt 11 Repræsentanter fra 10 Afdelinger repræsenterende 380 Medlemmer.

Delegeretmødet aabnedes af Forretningsfører *Sophus Mortensen*. Til Dirigent valgtes *H. P. Jensen*.

Sophus Mortensen gennemgik Overenskomsten Punkt for Punkt.

Efter en grundig Diskussion af de enkelte Paragraffer foretog man de nødvendige Ændringer i Overenskomsten og Akkordprislisten og sluttede med at vælge et 3 Mands Forhandlingsudvalg, der kom til at bestaa af:

Chr. Nielsen, København,
Jens Nielsen, Vejle F.
Anton Nielsen, Ebeltoft.

Land- og Skovbrug.

Fredag den 29. Februar og Lørdag den 1. Marts afholdt Land- og Skovbrugsarbejderne deres Delegeretmøde i Forsamlingsbygningen paa Jagtvejen. Der var fremmødt 75 Repræsentanter fra lige saa mange Afdelinger, repræsenterende 1256 Medlemmer.

Lyngsie aabnede Mødet og bød de fremmødte Delegerede Velkommen, samt gav en kort Oversigt over den faglige Situation.

Til Dirigent valgtes *Jens Larsen*.

Hans Nielsen gennemgik Overenskomsten Paragraf for Paragraf.

Uden at referere den stedfundne Diskussion skal nævnes, at der blandt Skovarbejdernes Repræsentanter, raadede en stor Harme over de Lønninger, som der bydes. Der oplystes under Forhandlingen og ved det statistiske Materiale, som vort Hovedkontor har udarbejdet, at den almindelige Gennemsnitsfortjeneste højst kan sættes til 40 Kr. pr. Uge.

Det er da let forstaaelig, at der stilledes Krav saavel til Timelønningerne som til Akkorderne. Og det er at haabe, at det maa lykkes at gennemføre de billige Forlangender. Da Overenskomsten var grundig drøftet og de

fremsatte Krav formulerede, nedsattes følgende Forhandlingsudvalg.

For Jylland:

Joh. Olsen, Kær, Aidt,
S. Rasmussen, Odder.

For Sjælland:

Jul. Larsen, Herfølge,
Stokholm-Petersen, Lyderslev.

Betalingen for Tærskearbejde paa Møen.

En rask Afdeling.

Sidste Efteraar blev vor Møen Afdeling enig med Landarbejderforbundets Afdeling paa samme Ø om at kræve 1 Kr. 20 Øre i Timen for Tærskearbejde, eller hvis Arbejdsgiveren gav Kosten, saa 90 Øre i Timen foruden Kosten.

Arbejderne stillede overalt disse Krav, og Flertallet af de møenske Arbejdsgivere indenfor Landbruget betalte ogsaa i Overensstemmelse hermed.

Der var imidlertid en Mand, Hr. Forpagter Svarre Nielsen paa Klosterskovgaard, som under ingen Omstændigheder vilde betale det, som hans Kolleger paa de øvrige Gaarde betalte, — han havde sat sig i Hovedet, at han kun vilde give 7 Kroner pr. Dag, og han henviste til, at det var den Betaling, som var fastsat i den Overenskomst, som var gældende mellem Landarbejderforbundet og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug. At han ikke selv var Medlem af den nævnte Arbejdsgiverforening og følgelig heller ikke kunde beraabe sig paa Overenskomsten, betød aabenbart mindre for ham.

Da nu ingen af de møenske Arbejdere havde Lyst til at arbejde billigere for Hr. Svarre Nielsen end for de øvrige Arbejdsgivere indenfor Landbruget, gik han til det kommunale Arbejdsanvisningskontor i Stege og krævede, at dette Kontor skulde anvise Arbejdere til en Pris af 7 Kroner pr. Dag.

Det var naturligvis ikke let for ham at faa disse Folk, og saa klagede han til Arbejdsdirektoratet, og en skønne Dag fik Formanden for vor Møen Afdeling Anmodning om at give Møde paa Arbejdsanvisningskontoret, hvor Kontorbestyreren foreholdt ham en Besked, som Arbejdsdirektøren havde sendt, gaaende ud paa, at da de 7 Kroner var den overenskomstmæssige Betaling for dette Arbejde, saa maatte Arbejderne, hvis de ikke vilde miste deres Understøttelse, gaa i Arbejde for denne Betaling.

Denne Betragtning kunde vor Møen Afdeling ikke godkende, og i en længere Skrivelse redegjorde Afdelingen overfor Kontorbestyreren for de foreliggende Forhold, pegede paa, at 1 Kr. 20 Øre eller 90 Øre plus Kosten var den gængse Betaling der paa Egnen og oplyste dette ved at anføre en hel Række Eksempler paa, at det betalte de paagældende Arbejdsgivere.

Denne Redegørelse, der var godt og fornuftigt affattet, sendte Kontorbestyreren ind til Arbejdsdirektoratet, og Resultatet blev, at Arbejdsdirektøren resolverede, at Kontoret ikke havde nogen Bemyndigelse til at blande sig i Striden om Betalingen. Kontoret kunde anvise Arbejderne, og hvis disse ikke vilde gaa i Arbejde til den Løn, som Arbejdsgiveren bød, maatte det blive en Sag imellem ham og dem.

Arbejdsdirektoratet havde altsaa ikke, da det kom til Stykket, ment at kunne gøre Hr. Svarre Nielsen Følgeskab i hans Krav om at slippe billigere end de øvrige Arbejdsgivere indenfor denne Branche paa den gode Ø Møen.

Saa blev Resultatet naturligvis, at Hr. Svarre Nielsen maatte neje sig, og at baade vore og Landarbejderforbundets Medlemmer paa Møen nu faar 1 Kr. 20 Øre i Timen eller 90 Øre og Kosten for Tærskearbejde hos ham, som hos alle de andre Landbrugsarbejdsgivere der ovre.

Heraf kan man se, hvad Enighed, Sammenhold og fornuftig Manøvrering fra Fagforeningens Side betyder ogsaa i en saadan Sag.

Afdelinger,

der kunde ønske at faa tilsendt Prøvenumre af sidste Kvartal af Fagbladet til Uddeling blandt Medlemmerne, kan herom tilskrive os, og de vil da omgaaende blive tilstillet.

Vi erindrer om, at Betingelserne for Tegning af Abonnement er de samme som i forrige Kvartal, og vi anmoder om at agitere for, at Bladet kommer ud til saa mange som muligt.

Arbejdsmændene.

Mel: Droslen slog i Skov sin klare Trille.

Vil som Arbejdsmand du friste Livet,
Skal du vide, hvad du vente kan,
Thi, som Gave er ej alle givet,
Evnen til at være Arbejdsmand,
Akademisk Afgang ej behøves,
Sligt vil nærmest skade dig din Sag,
Men et Fond, som ej dig kan berøves,
Fond af Kræfter og af Haandelag.

Alle lærde, som studerer Bøger,
Og hver Maler, som kan male Kunst,
Selv de unge Mænd, som Far bedrøver,
Vil som Arbejdsmænd gaa lukt til Bunds.
Dog er disse mere estimeret,
End en Arbejdsmand, som slider haardt,
De gaar om saa fine, nybarberet,
Selv om de ej gavner Landet stort.

Arbejdsmanden høster Haan og Skoser,
Og tilkastes ussel Sulteløn,
Han maa gaa med Lap paa Knæ og Hoser,
Og som Arbejdsmanden saa hans Søn,
Ryggen bøjes, Panden faar sin Rynke,
Gangen bliver stadig mere tung,
Selv om han ej lader Modet synke,
Bli'r han gammel, mens han end er ung.

Fordres der, at Lønnen skal nedsættes,
Og der laves Strejke af den Grund,
Da kan Pladserne jo let besættes
Af en Samfundshjælps Institution,
Og dens Folk er altid godt beskyttet
Af en knippelbærende Etat,
Retten har sin Plads med Magten byttet,
Saa den stærke er for Styret sat.

Samfundshjælp er kaldet Samfundsstøtte,
Men det er dog sikkert helt forkert,
Hvad en Arbejdsmand han selv kan flytte,
Kalder ti af den Slags alt for svært,
Lad kun den Slags Samfundsstøtter raadne,
Bygningen den falder ej for det,
De gør ikke vore Pander braadne,
Lad os bare holde paa vor Ret.

Alting fordrer man af Arbejdsmanden,
En Dag graver han et vældigt Hul,
En Dag maa han fylde Malt paa Panden,
Og den tredje Dag han losser Kul,
Dagen efter maa med Køer han trække,
Gaa med tunge Sække paa sin Ryg,
Støbe Jern og Gadesten opbrække,
Daglig føle tunge Byrders Tryk.

Derfor skurrer det slemt i mit Øre,
Naar en Arbejdsmand han sige kan,
Og ret ofte faar man det at høre:
„Jeg er intet, bare Arbejdsmand".
Nej, langt heller' maa vi alle sige:
„Jeg som Arbejdsmand kan lave alt,
Selv mit Navn det kan jeg ogsaa skrive,
Uden Arbejdsmænd da gik det galt.

Uden os da ville alting halte,
Uden os gik alle Hjul i Staa,
Kom vi ikke, naar de store kaldte,
Blev de store sikkert snart de smaa,
Ergo er vi mere end de fleste,
Vi er Arbejdsmænd, ihvor vi gaar,
Af de bærende er vi de bedste,
Bare vi vort eget Værd forstaar."

Lauritz Bruun.

Vinchmandsspørgsmaalet.

Den faste Voldgiftsret har atter afgjort en Winchmandssag, idet der er afsagt en saalydende Kendelse:

Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. Februar 1924 i Sag 735: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fagforening i Nykøbing, Mors' Vegne.

Som det fremgaar af Fremstillingen i Rettens Kendelse af 2. December 1921 i Sag Nr. 529 har Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdelinger paa Grundlag af en Kongres-Beslutning af 1916 efterhaanden i en Række lokale Overenskomster — men dog langtfra i alle — faaet optaget Bestemmelser om, at der altid eller under visse nærmere Betingelser skal tages Vinchmænd fra Land.

I den siden 25. April 1922 gældende Løntarif mellem Havnearbejdernes Fagforening og Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing, Mors, findes ingen Bestemmelse om Winchmænd, og Dansk Arbejdsgiverforening har — under Henvisning dertil — for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing, Mors, indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fagforening i Nykøbing M.'s Vegne og paastaaet Fagforeninegn tilpligtet at tilbagebetale et Beløb af 750 Kr. 62 Øre, som Fagforeningen ved Losning af 6 Dampere i Tidsrummet September—December 1923 under Trusel om Arbejdsstandsning og mod Skibets og Ladningsmodtagernes Protest har tvunget Modtagerne til at betale til Winchmænd fra Land. Da der under Sagens mundtlige Forhandling fra de Indklagedes Side for nogle af Skibenes Vedkommende er fremsat Indsigelse mod Rigtigheden af de af Klagerne som udbetalte opgivne Beløb, har Klagerne ændret deres Paastand derhen, at der forlanges Tilbagebetaling af, hvad der efter nøjagtig Opgørelse faktisk er udbetalt som Løn til de paagældende Winchmænd.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse under Henvisning til, at det i hvert Fald i de sidste 4 Aar har været Kotyme i Nykøbing, Mors, at tage Winchmænd fra Land ved Losning af Skibe, der ikke var danske, norske eller svenske.

Klagerne har benægtet Rigtigheden heraf og ved en fremlagt Erklæring støttet denne Benægtelse.

Da der ikke fra de Indklagedes Side er givet nærmere Forklaring angaaende denne paastaaede Kotyme eller oplyst noget til Støtte for, at en saadan Kotyme eksisterer, og da det tilmed maa have Formodningen mod sig, at en saadan Kotyme, om den eksisterede, ikke skulde have sat sig nogetsomhelst Spor i Overenskomsten af 1922, maa Retten gaa ud fra, at Kravet om Winchmænd fra Land har været uden Hjemmel, og Klagernes Paastand vil derfor være at tage til Følge.

Klagerne har endvidere paastaaet Fagforeningen paalagt en Bod, fordi den d. 26. September 1923 har iværksat Arbejdsstandsning overfor Losningen af en Ladning Trælast fra Sejleren »Vaterrat« og opretholdt denne Standsning i 2 Dage, indtil der af Ladningsmodtageren under Protest var betalt et Tillæg af 50 Kr. til den i Overenskomsten fastsatte Akkordpris.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse under Henvisning til, at Overenskomstens Satser er lavere end andetsteds, og at der derfor sædvanlig ydes et Tillæg, naar Ladningen som her — 43 Standard i 12 Dimensioner — er besværlig at losse.

Da der imidlertid maa gives Klagerne Medhold i, at Standsningen har været ulovlig, vil der være at paalægge Fagforeningen en Bod, efter Omstændighederne af 50 Kr.

Sagens Omkostninger findes at burde paalægges Dansk Arbejdsmandsforbund med 300 Kr.

Kendelse.

Dansk Arbejdsmandsforbund bør paa Havnearbejdernes Fagforening i Nykøbing, Mors' Vegne til Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark paa Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing Mors' Vegne d e l s betale det Beløb, som sidstnævnte Forenings Medlemmer efter nøjagtig Opgørelse har betalt for Winchmænd fra Land ved Losningen af de i Klagen nævnte 6 Skibe, dog ikke udover 750 Kr. 62 Øre, d e l s betale en Bod af 50 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsmandsforbund med 300 Kr.

Hvilken Kendelse yderligere fastslaar Nødvendigheden af ved de kommende Overenskomstforhandlinger at faa dette Spørgsmaal endelig afgjort, thi dels kan Afdelingerne ikke vedblivende være tjent med at smide det ene Tusinde Kroner efter det andet i Arbejdsgivernes (Redernes) Lomme og dels vil og kan Havnearbejderne ikke vedblivende finde sig i, at Arbejdstempoet — af hvilket Havnearbejdernes Fortjeneste i allerhøjeste Grad er afhængig — bestemmes af en tilfældig Sømand, hvis eneste Interesse er at forhale Tiden for derved at forskaffe sig saa mange Dage ved Land, som overhovedet mulig, rent bortset fra den Livsfare, som ligger i at lade Winchene betjene af Folk, der ikke i mindste Maade er samarbejdet med Losseholdet.

N. P. H.

Til Afdelingsformændene

Vi gør indtrængende de ærede Afdelingsformænd opmærksomme paa, at de ved Meddelelse til Kontoret om nye tiltrædende Bestyrelsesmedlemmer samtidig maa meddele, hvem der er afgaaede.

Den internationale Grov- og Fabrikarbejder-Føderation og Det russiske Fabrikarbejderforbund.

Fra den internationale Grov- og Fabrikarbejder-Føderations Sekretariat har vi modtaget følgende:

Det russiske Fabrikarbejderforbund havde paa den internationale Grov- og Fabrikarbejder-Føderations Kongres søgt Tilslutning til vort Forbund. Kongressen afslog denne Anmodning og vedtog kun at optage den russiske Organisation i Tilfælde af, at den russiske Fagforenings-Central tilsluttede sig Det internationale Fagforbund.

Den russiske Organisations Ledelse vendte sig efter Kongressen til vor Partifælle O'Grady, der var Formand for den internationale Grov- og Fabrikarbejder-Føderation og Sekretær for den engelske Organisation, for eventuelt at faa oprettet en Enhedsfront.

En derom ført Korrespondance førte ikke til noget Resultat.

Derefter henvendte den russiske Organisation sig til det tyske Forbund, men dette overlod Besvarelsen og Afgørelsen til den internationale Sekretær R. Stenhuis.

I sit Svar henviste Stenhuis til Wiener-Kongressens Beslutninger. Den russiske Organisation henvendte sig derefter paany til Den internationale Grov- og Fabrikarbejder-Føderation ved en Skrivelse, hvori man afslog at tilslutte sig Den internationale Fagforbund, da en saadan Tilslutning vilde bringe Splittelse i revolutionær Retning med sig, men samtidigt anmodede den endnu engang om at blive tilsluttet Den internationale Grov- og Fabrikarbejder-Føderation.

Paa det sidste Møde, som dette Internationales Exekutiv-Komitee har afholdt, vedtoges det enstemmigt at tilstille den russiske Organisation en saalydende Skrivelse:

»Paa vor Exekutiv-Komite's Møde den 8. Februar i Berlin blev Deres Skrivelse af 18. Januar d. A. behandlet.

Det er blevet paalagt mig at meddele Dem, at vor Exekutiv-Komite er af den Mening, at det ikke er tilladeligt at handle imod de Beslutninger, der blev truffet paa Kongressen i Wien.

Vi gør Dem dog opmærksom paa, at vi ikke skrev; at den russiske Organisation for Arbejdere indenfor den kemiske Industri skulde tilslutte sig Det internationale Fagforbund, men derimod at den russiske Fagforenings-Central skulde gøre det. Det vil naturligvis betyde, at Det røde, faglige Internationale maa ophæves.

Saa længe den russiske Fagforeningsbevægelse ikke er parat hertil, men er af den Opfattelse, at den maa bibeholde en Organisationsform, hvis Maal er at splitte Fagforeningsbevægelsen og de bestaaende Fagforenings-Centraler, saa længe vil vi ikke kunne tage dens Raab paa: »Enhedsfront« alvorligt.

Efter vor Mening kan indenfor vore Rækker kun svagtbegavede Personer fremsætte Ønsket om at danne Enhedsfront med en Bevægelse, der sætter sig til Maal at splitte og svække vor Bevægelse.

Naar De ønsker, at vi skal betragte Deres Hensigter som alvorligt ment, saa er det nødvendigt, at den russiske Fagforenings-Central forsøger at blive tilsluttet Det internationale Fagforbund. Det er os bekendt, at Det internationale Fagforbunds Exekutiv-Komite allerede i November Maaned henvendte sig til det russiske Fagforbund med Anmodning om at faa afholdt et Møde til Drøftelse af Spørgsmaalet. Saa længe denne Henvendelse kun bliver besvaret med Tavshed, vil det være spildt Ulejlighed overfor os at trænge paa for at opnaa en Tilknytning.

Deres Henvisning til Det internationale Sekretariat for Transport- og Metalarbejderorganisationerne maa vi ligeledes tilbagevise. Naar dette Sekretariat vil nedbryde Disciplinen mellem vore Medlemmer, saa maa det ske paa deres eget Ansvar, og vi har ingen Grund til at være følgagtige. Vi gør Dem dog opmærksom paa, at dette Sekretariat ikke er traadt i nogen reel Forbindelse med de russiske Fagforbund. Det drejer sig kun om Reklamationer fra enkelte Personer, der handler uden deres Ledelses Billigelse.

Efter denne Russernes Optræden viser det sig, at den russiske Organisation opfatter Enhedsfronten saaledes, at de skal arbejde sammen med den moderne Fagforeningsbevægelse som »Kammerater«, men samtidig skal de have Frihed til ved Hjælp af Det røde faglige Internationale at ødelægge enhver Fagforenings-Central i Bund og Grund.

Det er da ogsaa forstaaeligt, at de, naar de har disse Bagtanker, ikke svarer paa Det internationale Fagforbunds Forslag om at optage en Konference angaaende den russiske Fagforening-Centrals Tilslutning til Det internationale Fagforbund.

Fra Udlandet.

Tyskland.

Kampen for Bevarelsen af 8-Timersdagen.

8-Timersdagen fastsloges i Tyskland i November 1918 gennem en Overenskomst mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationerne indenfor Kniplingsindustrien. Denne Overenskomst blev ved Rigsdagsmedlemmernes Hjælp fastlagt paa lovligt Grundlag i en Forordning. Demobiliseringsordren, der fremkom nogle faa Uger senere, regulerede andre med Arbejdstiden i Forbindelse staaende Arbejdsforhold. I flere Aar har man kunnet vente, at der vilde ske Forandringer med Hensyn til Arbejdstiden og Demobiliseringsordren. Ruhrbesættelsen har fuldstændig ødelagt Rigets Økonomi og Financer. Siden August i Fjor har der vist sig

yderligere Tegn til, at Arbejdsgiverne planlagde et Frontangreb mod 8-Timersdagen og andre af vore Erobringer. Indenfor vort Forbund fandt Angrebet Sted gennem Opsigelsen af samtlige Overenskomster. I disse var 8-Timers Arbejdsdagen som Regel fastlagt i en saalydende Paragraf:

»Den regelmæssige, daglige Arbejdstid andrager 8 Timer. Forkortes Arbejdstiden paa Dage før Søn- og Helligdage, fordeles den Tid, der herved fragaar, paa de øvrige Hverdage. Det paa saadanne Dage ydede Arbejde udover 8 Timer beregnes ikke som Overarbejde. En Vasketid paa 5—15 Minutters Varighed indrømmes alt efter Virksomhedens Art, hvor der udføres særligt smudsigt Arbejde, og hvor der ellers ikke findes andre Pauser.

Inddelingen af Arbejdstiden samt Reguleringen af Pauserne og Vasketiden overlades til fri Forhandling mellem Driftsledelsen og den lovligt valgte Repræsentation for Arbejderne.«

Denne Formulering var fastlagt i § 3 i Overenskomsten for den kemiske Industri. Indenfor den kontinuerlige Drift blev der taget Afstand fra at fastlægge en Maximumsgrænse for den ugentlige Arbejdstid. Denne kunde i Løbet af 7 Dage variere fra 48 til 56 Timer. Denne Overenskomst var anerkendt som almengyldig. Den gælder til 31. Marts 1924. Den er blevet opsagt af Arbejdsgiverforeningen for den kemiske Industri i Tyskland.

Indtil nu har 3 Virksomheder indenfor den kemiske Industri unddraget sig de overenskomstmæssige Bestemmelser ved Overenskomstbrud. De paa Mineralolie-Værkerne i Rositz beskæftigede Kolleger gik ud i en Sympatistrejke til Fordel for Bjergarbejderne. Alle de, der gik ud i Strejken, blev afskediget uden Varsel. Da Virksomheden igen kom i Gang, kom kun de i Arbejde, som ved deres Underskrift forpligtede sig til at arbejde i 2 Holdsdrift. Af de ialt ca. 1000 Mand, der før var beskæftiget, har Bedriftsledelsen ikke engang genantaget de 400, og disse har altsaa maattet forpligte sig skriftligt som ovenfor nævnt. Konflikten opstod den 26. November 1923, og er ikke hævet endnu. Det kan imidlertid ikke antages, at Bedriftsledelsen vil efterkomme Arbejdernes Ønsker om Gennemførelse af 8-Timersdagen.

Paa Mineralolie-Værket Grabow i Meklenburg forlangte Arbejdsgiverne, i Strid med Overenskomsten, en 10 Timers Arbejdsdag. Arbejderne, 96 i Tal, afslog dette Forlangende og er endnu lockoutet.

I Hamburg forlangte man paa Mineralolie-Værkerne en Arbejdstid paa 9 Timer. Arbejderne afslog at følge Opfordringen. I denne Lock-out er 1000 Kolleger ude. Dertil kommer 300 Kolleger paa Kalifabrikerne, som ikke er blevet genantaget efter Lock-outen.

I Næringsmiddel-Industrien

er de overenskomstmæssige Bestemmelser angaaende Arbejdstiden blevet opsagt med 30 Dages Varsel. For Sukkerindustriens Vedkommende skete det den 9. Januar, til Udløb 8. Februar d. A., for Margarineindustrien den 22. Januar til 21. Februar. Konservesindustrien har endnu ikke opsagt Overenskomsten med 30 Dages Varsel, — men Opsigelsen foreligger dog betingelsesvis til 31. Marts, saafremt der indtil den Tid ikke er opnaaet Enighed om Arbejdstidsspørgsmaalet. Spiseolie-Industrien har endnu slet ikke meddelt os noget angaaende Arbejdstiden. Der foreligger endnu ikke her nogen Opsigelse med Hensyn til Arbejdstidsspørgsmaalet.

8-Timersarbejdsdagen indenfor Næringsmiddelindustrien er for Tiden endnu opretholdt overalt. I Konservesindustrien bestaar der for Kampagnens Vedkommende Undtagelser. I Margarineindustrien har en Fabrik i Domitzsch forsøgt at indføre 10-Timersdagen fra den 1. Januar d. A. Som Følge af Arbejderraadets Modstand har de afstaaet fra deres Forehavende. Margarinefabriken »Dema« i Hesselhorst ved Berlin har den 1. Januar d. A. med Bedriftsraadets Billigelse indført 10-Timersdagen. Organisationen er ikke blovet gjort bekendt med dette Forehavende. I Bremen, hvor »Dema« ligeledes har en Fabrik, har man forsøgt paa at indføre 10-Timersdagen i Stedet for 8-Timersdagen. Bedriftsraadet har modsat sig det, og derved er Sagen blevet staaende.

Papirindustrien.

Indenfor denne Industri begyndte Angrebet i den Branche, der beskæftiger sig med Fremstilling af Bølgepap. Et Mæglingsforsøg hos Forligsinstitutionen bragte ikke noget Resultat. Arbejdsgiverforeningen tilkaldte Arbejdsministeriet. Statens Forligsmand traf en Afgørelse, som lod Lønningerne bestaa som hidtil. Angaaende Arbejdstiden bestemtes: »Den ugentlige overenskomstmæssige Arbejdstid andrager 48 Timer. Alt efter Virksomhedens økonomiske Tarv kan der af Arbejdsgiverne i de forskellige Bedrifter eller Afdelinger af disse anordnes en Arbejdstid herud over, dog højest paa 54 Timer ugentlig. For de for Eftertiden udover de 48 og indtil 54 Timer ugentlig ydede Timer betales for hver Time den overenskomstmæssige Timeløn. For Arbejdstid herudover igen skal der yderligere betales det overenskomstmæssige Overarbejdstillæg. Denne Ordning træder i Kraft den 21. Januar 1924.«

I Papirproduktions-Industrien

forhandledes der den 28. Januar. Arbejdsgiverne forlangte 10 Timers Vagter for Dagarbejdere og 12 Timers Vagter i kontinuerlig Drift. Til nogen Forstaaelse kom man ikke. Om Arbejdsgiverne vil henvende sig til Arbejdsministeriet for at faa en Afgørelse synes tvivlsomt.

Paa 16 Fabriker indenfor denne Industri er vore Kolleger allerede i Kamp. Kampene er fremtvunget af Arbejdsgiverne. Paa 2 Fabriker er Maalet Indførelse af Arbejdstid som før Krigen. Paa 2 andre fordres 10- og 12-Timersdagen. I 4 Tilfælde vil Arbejdsgiverne have 10-Timersdagen indført. I 4 Virksomheder er Arbejdsgivernes Kampparole Indførelse af 12 Timers-Skifter. I 3 Tilfælde er Lønnedsættelser Arbejdsgivernes Maal. En Konflikt maa tilskrives »de Gules« Anerkendelse og Billigelse. Forøgelse af Ydeevnen og billigere Produktionsomkostninger bliver anført som Begrundelse.

Kalk-, Tegl- og Stenindustrierne stod under en Landsoverenskomst. Den er ligeledes opsagt af Arbejdsgiverne og udløber den 31. Marts. Forhandlinger førte ved Aarets Udløb til en ny Overenskomst. Denne har Arbejdsgiverne imidlertid nu bagefter nægtet at godkende, fordi den nuværende økonomiske Tilstand gør, at deres Budget ikke synes at kunne bære en saadan Belastning, som den Tarifen vil medføre. Den rhinsk-westfalske Cementindustri har efter, at de almindelige Forhandlinger var strandet, truffet en Overenskomst angaaende Arbejdstiden med den kristelige og den Hirsch-Dunkerske Organisation. Punkt 1 lyder:

»Den regelmæssige ugentlige Arbejdstid i de 6 Ugedage andrager ialt 57 Timer excl. Pauserne. I denne Arbejdstid maa det til den normale Førelse af Driften fornødne Materiale være til Stede.«

Punkt 2 bestemmer, at Arbejderne, naar de er beskæftiget i Afdelinger, som arbejder uafbrudt Dag og Nat, maa arbejde i 2-Holdsdrift uden Overarbejdstillæg. Ved den ugentlige Omskiftning ordnes det saaledes, at de omhandlede Arbejdere ikke kommer til at arbejde i 24 Timer i Træk, men at der indsættes et Skiftehold. Nærmere Aftale herom maa træffes mellem Bedriftsledelsen eller dennes Repræsentant og den vedkommende Arbejdergruppe.

Efter denne Overenskomst sker Betalingen i Henhold til det ydede Antal Arbejdstimer og Timer, hvor Arbejderne har været i Beredskab. Det forudsættes, at der samtidig med de forlængede Skifter vil opstaa en i Forhold til de tekniske Forbedringer parallelt løbende Merproduktion.

Indenfor alle Industrigrupper omfattende Sten-, Kalk-, Tegl-, Cement-, Cementvare-, Kunststen-, Kridt-, Stentøj, Lervare-, og Platteindustrierne er Overenskomsterne opsagt. Kampen om Arbejdstiden og Løn- og Arbejdsforholdene vil da ogsaa komme til at blive brændende i den allernærmeste Fremtid. Til denne vil vort Forbund møde delvis afkræftet som Følge af Medlemstab, utilstrækkelig financiel Forberedelse og den paa Grund af den kommunistiske Propaganda opstaaede Splittelse. Paa denne sidste hviler Arbejdsgivernes Angrebslyst. De udnytter den gennem Uenigheden frembragte organisatoriske Svækkelse af Magten i deres Interesse. Det vil saaledes sikkert ogsaa komme til at vise sig, at Kommunisternes »Klassekamp« reagerer til Fordel for Arbejdsgiverklassen.

August Brey.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Siden sidst.

Sønderborg. Murermester P. Levens: Afdelingen klager over, at Mesteren nægter at udbetale et tilgodehavende Overskud paa 718 Kr. 30 Øre for udført Arbejde ved en Tilbygning til Elektricitetsværket. Arbejderne hævder, at Arbejdet er udført i Akkord og at Akkordsummen udgør 1313 Kr. 76 Øre. (for Opbæring m. m. af 119,000 Sten a gennemsnitlig 1104 Øre pr. 1000 Stk.) Paa Foranledning af Forespørgsel fra Forbundets Hovedkontor oplyste Mesteren, at Akkordsummen kun kunde udgøre 802 Kr. 44 Øre (nemlig for 81,000 Sten a 6 Kr. 29 Øre pr. 1000 Stk. og for 27,000 Sten a 7 Kr. 11 Øre pr. 1000 Stk., altsaa ialt 108,000 Sten) og at Arbejderne derfor kun tilkom et Overskud af 100 Kr. 98 Øre. Paa et Mæglingsmøde de 30. November opnaaedes Enighed om en Gennemsnitsbetaling af 8 Kr. 53 Øre pr. 1000 Sten, og at Stenenes Antal fastsattes til 110,500 Stk., saaledes at den samlede Akkordsum blev 942 Kr. 57 Øre og Arbejderne fik udbetalt et Overskud paa 347 Kr. 01 Øre.

Haarlev, Herfølge og Sierslev. Tømrermester P. Petersen, Karise og Murermester Sørensen, Rødvig. Haarlev Afdeling klager over, at et af dens Medlemmer har et Tilgodehavende hos Mestrene paa 66 Kr. 08 Øre, Herfølge Afdeling klager over, at 2 af dens Medlemmer har et Tilgodehavende hos Mestrene paa 262 Kr. 52 Øre og Sierslev Afdeling klager over, at et af dens Medlemmer har et Tilgodehavende hos Mestrene paa 31 Kr. 20 Øre for udført Arbejde paa et Byggeforetagende.

Arbejderne hævder, at Tømrermester Petersen paa Murermester Sørensens Vegne har garanteret for Betalingen af Arbejdslønnen til Arbejderne, men Tømrermesteren nægter at betale Arbejderne deres Tilgodehavende, der ialt udgør 364 Kr. 80 Øre. Efter at Afdelingerne med Forbundets Sanktion havde blokeret de 2 Mestre, betalte de Arbejderne deres Tilgodehavende.

Brahetrolleborg. Tømrermester Sørensen, Korinth. Afdelingen klager over, at Tømrermesteren nægter at betale et af dens Medlemmer, der har været beskæftiget i 64 Timer samt ½ Overtime med Udgravning af en Kælder med 108 Øre pr. Time, samt 25 pCt. Tillæg for Overarbejdstiden. Mesteren har aflønnet for de første 8 Timer med 104 Øre pr. og for de 48 Timer med 100 Øre pr. Time med ialt 56 Kr. 32 Øre, medens Arbejderen hævder at have Krav paa 69 Kr. 80 Øre. Efter at Sagen var paatalt overfor Landhaandværksmestrenes Hovedorganisation, meddelte denne, at Mesteren var villig til at betale det resterende Beløb.

Hammershøj. Murermester P. Larsen. Afdelingen klagede den 7. Juli over, at 2 af dens Medlemmer har fortjent Arbejdsløn tilgode hos Mesteren; den ene 135 Kr. for udført Murerarbejdsmandsarbejde og den anden 42 Kr. for Fabrikation af Cementsten. Mesteren havde erklæret sig villig til at betale de 2 Mand de-

res Tilgodehavende efterhaanden, som hans pekuniære Forhold muliggjorde det for ham. Efter at Sagen af Forbundet var paatalt overfor Mesteren, betalte han i Slutningen af Juli Maaned de 42 Kr. til den Mand, han skyldte dette Beløb og 65 Kr. til den Mand, der havde 135 Kr. tilgode og senere betalte han ham yderligere 10 Kr. Efter at Sagen var behandlet paa et Møde med Landhaandværksmestrenes Hovedorganisations Repræsentanter den 18. September; hvor dennes Repræsentanter erkendte, at Mesteren skal betale, og at Organisationen ikke vil modsætte sig, at Afdelingen blokerer ham, hvis han ikke betaler, paalagde Landhaandværksmestrenes Hovedorganisation ham at betale Beløbet. Den 19. December meddeler Afdelingen, at Mesteren endelig har betalt Medlemmet de resterende 60 Kr.

Odense A. Entreprenør Hans Hansen. Afdelingen klager over, at Entreprenøren, der havde et Udgravnings- og Tilfyldningsarbejde ved en 20 cm Gasledning i Entreprice kun vil betale 138 Øre pr. løbende Meter eller, hvis Arbejderne ikke vil udføre Arbejdet til nævnte Akkordpris kræver han det udført til almindelig Timeløn, hvilket han hævder, at Overenskomsten hjemler ham Ret til. Arbejderne krævede Arbejdet betalt med de i den københavnske Priskurant fastsatte Priser ÷ 10 pCt. Da Entreprenøren vægrede sig ved at lade Spørgsmaalet afgøre i Henhold til Regler for Behandling af faglig Strid, afgaves 1. Strejkevarsel, hvorefter Arbejdsgiverforeningen paalagde Odense Entreprenørforening at medvirke til Sagens Ordning i Henhold til Regler for faglig Strids Behandling. Den 5. November afholdtes resultatløst Mæglingsmøde. Paa Voldgiftsmødet den 30. November afsluttedes Sagen med et Forlig, hvorefter Udgravnings- og Tilfyldningsarbejdet betaltes med 166 Øre pr. løbende Meter, Ophugningen af Makadamiseringen opgøres til 72 Øre pr. løbende Meter. Arbejderne fik derefter udbetalt et Akkordoverskud paa 614 Kr. 11 Øre.

Ringsted. Den danske Statsbaner. Afdelingen anmodede Forbundet om at foranledige, at Statsbanerne udbetaler Dagpenge til et Medlem, der som Kolonnearbejder fik knust sin ene Fod den 20. August og saaledes har været syg og uarbejdsdygtig i over 13 Uger. Efter at Sagen var paatalt overfor Statsbanerne, indgik disse paa at udbetale Manden 6 Kr. pr. Dag fra Udløbet af 13 Uger efter Tilskadekomst-Dagen.

Over Jersdal. De danske Statsbaner. Afdelingen klager over, at Statsbanerne ikke har aflønnet et Medlem, der var antaget som Afløser ved Ledbevogtningen, men som i 49 Dage havde udført Arbejde som Kolonnearbejder, med 108 Øre pr. Time. Afdelingen opgør Mandens Tilgodehavende til 111 Kr. 03 Øre. Efter at Sagen var paatalt overfor Statsbanerne og efter at en længere Korrespondance om Sagen var ført, indgik Statsbanerne paa at betale Mandens Tilgodehavende.

Odense F. Foreningen af Mejerier for Odense og Omegn. Overenskomsten forlænget fra 1. Februar til 1. Juni 1924 mod, at Ugelønnen fra førstkommende Lønningsuges Begyndelse forhøjedes fra Kr. 53,84 til Kr. 56,00 samt at Procenttillægget for den første Overarbejdstime forhøjedes fra 25 pCt. til 33⅓ pCt. Endvidere fik hver Mand udbetalt 45 Kr. regnet for Tiden fra 15. Juli 1923. Vedrører 8 Mand.

Aarhus A. Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Overenskomsten forlænget fra 1. Februar til 15. Apil 1924 mod et Tillæg af 5 Kr. pr. Mand pr. Uge. Lønnen var 108 Øre pr. Time (Kr. 51,84 pr. Uge) blev Kr. 56,84 pr. Uge. Vedrører 40 Mand.

Tagpaparbejderne, Kbhvn. Vesterbros Tagpapfabrik Afdelingen klager over, at Firmaet aflønner en Mand, der møder 1½ Time før Arbejdstidens Begyndelse om Morgenen for at fyre op under Kedlen med kun 1 Times Overarbejdsbetaling. Manden holder Frokost ½ Time direkte før Arbejdstidens Begyndelse. Afdelingen kræver, at Firmaet skal betale 1½ Times Overarbejdsbetaling. Paa et Mæglingsmøde den 26. Januar ordnedes Sagen ved, at Manden fik efterbetalt 10 Kr. som Tillægsbetaling for det til den Tid præsterede Overarbejde og Virksomheden indgik paa at lade udarbejde en ny Ordning for det paagældende Arbejde.

Isoleringsarbejderne, Kbhvn. Firma Frydenlund. Afdelingen klager over, at Firmaet nægter at betale et Medlem, der har udført Isolering af Kølerør med »Lærred« paasyet i Henhold til Overenskomsten med 120 Øre + Procenter pr. m². Paa et Mæglingsmøde den 2. Februar indgik Firmaet paa at betale den af Afdelingen krævede Pris, idet dog begge Parter forbeholdt sig deres Stilling til Sagen.

Kalundborg. Kalundborg Skibsværft. Ved et Forhandlingsmøde den 26. Januar opnaaedes Enighed om, at Grundlønnen skal ligge omkring 88 til 90 Øre. De paa Odense Staal-Skibsværft gældende Løntillæg a 30,7 pCt. og 35,5 pCt. bliver gældende. Det sædvanlige Smudsreglement anerkendes. Hver Mand — Forholdere og Naglevarmere undtagne — fik udbetalt 5 Kr. en Gang for alle. Ordningen træder i Kraft fra indeværende Lønningsuges Begyndelse. Grundlønnen for Borere og Naglevarmere var forinden fastsat til 100 og 90 Øre med fra 61 pCt. til 65 pCt. Tillæg. Lønforhøjelsen andrager fra 11 til 14 Øre pr. Mand pr. Time. Vedrører ca. 30 Mand.

Aarhus St. Danish Machine Company. Afdelingen klager over, at Firmaet har nedsat Akkordprisen for Rensning af Vanger fra 5 Kr. pr. Stk. til 1 Meter Vanger og 6 Kr. pr. Stk. for 1,5 Meter Vanger til henholdsvis 4 og 5 Kr. for et Parti paa 50 Stk. Paa et Mæglingsmøde den 4. Februar indgik Firmaet paa at betale et Beløb af 220 Kr. for det omhandlede Arbejde. Manden, der havde en Timeløn af 110 Øre og havde været beskæftiget 155 Timer ved det paagældende Arbejde fik saaledes udbetalt et Overskud paa 49 Kr. 50 Øre, hvilket gav en Timefortjeneste af 142 Øre. Afgørelsen danner dog ingen Præcedens for fremtidige Akkorder for Rensning af Vanger.

Støberi- og Maskinfabrikarbejderne, Kbhvn. General Motors International A/S. Overenskomst oprettet. 95 Mand Timeløn de første 3 Maaneder 175 Øre, de næste 4 Maaneder 200 Øre og derefter 225 Øre. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 2 Timer a 30 pCt., 3. Time 50 pCt., 4. Time og derudover 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdagsarbejde til Kl. 12 50 pCt., derudover 100 pCt. Tillæg. Tillidsmandsregler fastsattes. I 2. og 3. Hids Drift betales 1. Daghold med Timeløn, for 2 Daghold og Natholdet betales almindelig Timeløn + 25 pCt. Tillæg. For afskedigede Arbejdere, som bliver genantagne regnes deres tidligere Arbejdsperiode dem tilgode ved Fastsættelse af Timelønnen. Regler for Erstatning for bortkommet Værktøj. Overenskomsten, der er fælles for Smede, Sadelmagere, Karetmagere, Malere og Arbejdsmænd traadte i Kraft den 15. Januar og gælder til 1. Januar 1926.

Samme Afdeling. Akts. »Titan«. Jern- og Metalindustriens Sammenslutning begærer — paa Foranledning af Klage fra Akts. Titan over, at Arbejdsmænd (og Smede) nægter at benytte nogle af Akts. opstillede Kontrolure. — Mægling afholdt. Paa et Fælles-Mæglingsmøde den 8. Februar enedes man om: Den hidtil gældende Respittid 3 Minutter efter Frokost bibeholdes. Betjeningen af Kontrolurene før Frokost bortfalder. Om Morgenen gives der en Respittid af 3 Minutter 2 Gange ugentlig. For Forsømmelser herudover fradrages der efter de hidtil gældende Regler.

Tistrup. Hesselho Teglværk. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer (var 9 Timer). Timeløn 99 Øre (var 96 Øre) Akkordpriserne forhøjedes fra 10 til 100 pCt. Overarbejde 4 Timer a 30 pCt., Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde 50 pCt. Tillæg. Regulering efter 15. Februar 1924 med 1 pCt. pr. Procent, Pristallet er højere eller lavere end i August 1923. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid.

Aarhus A. Chokoladefabrikken »Elvirasminde«. Den bestaaende Overenskomst forlænget fra 1. Februar til 15. April 1924 mod, at Lønnen tillægges Februar Reguleringen med 1 pCt. pr. Procent Pristallet er højere eller lavere end August 1923. Lønnen blev 110 Øre i Timen. Vedrører 10 Mand.

Odense C. Odense Omnibus Selskab. (Ruten Bolbro — St. Jørgensgade). Overenskomst oprettet 10 Mand. Arbejdstid 8 Timer daglig. Ugeløn for Chauffører 60 Kr. ugentlig for Konduktører 50 Kr. ugentlig + nogle nærmere fastsatte Procenter af Kørselsindtægten. Overarbejde de første 2 Timer 150 Øre pr. Time, derefter 217 Øre pr. Time. Arbejderne er forsikrede i Ulykkestilfælde ogsaa for de første 13 Uger til en Dagpenge af 3 Kr. 8 Dages gensidig Opsigelsesfrist. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft den 30. Januar og gælder til 1. April 1925.

Assens, Fyn. Sønderbyes Fabrikker. Overenskomst oprettet. 13 Mand. Arbejdstid 48 Timer (var 54 Timer) Ugeløn 48 Kr. (var 40 Kr. 50 Øre). Chauffører 60 Kr. ugentlig. Overarbejde 2 Timer a 30 pCt., de næste 2 Timer 50 pCt. Tillæg, Søn- og Helligdage til Kl. 12 50 pCt., derudover samt Natarbejde 100 pCt. Tillæg. 6 Dages Sommerferie med fuld Løn. Fuld Løn i 13 Uger under Ulykkestilfælde. I 2 Holds Drift betales et Tillæg af 20 Øre pr. Time. Regulering August 1924 med 1 pCt. pr. Procent Pristallet er højere eller lavere end Februar 1924. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 19. Februar og gælder til 1. April 1925 eller en senere 1. April.

Horsens H. Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens angaaende Chauffører. Nykøbing Falster Overenskomsten af 15. September 1920 tiltraadt af Parterne paa et Møde den 15. Januar 1924; dog tilføjes der Overenskomstens § 4: »dog betales ikke for Landture; der ikke strækker sig over 4 Timer og tilendebringes inden Kl. 2 Eftermiddag og Chaufføren derefter holder Middag.« »For Mælkekondenseringsfabrikkens Vedkommende gælder nævnte Bestemmelse ikke, men Fabriken betaler 7 Kr. pr. Uge«. Overenskomsten, der vedrørende 18 Mand, af hvilke 6 fik et Løntillæg af 13 Kr. pr. Uge og 12 Mand 8 Kr. pr. Uge, har tilbagevirkende Kraft fra 22. November 1923 og gælder uden Opsigelse til 15. April 1924.

Budene, Kbhvn. Aviskioskerne paa Københavns Banegaarde. Overenskomsten af 7. April 1922 forlænget for 1 Aar til 31. Marts 1925. Det under 9. og 12. April 1923 oprettede Tillæg bortfalder fra 31. Marts d. A. Regulering 1924 i Henhold til den mellem Arbejdsgiverforeningen D. A. F. trufne Bestemmelse. Finder ingen Regulering Sted, gælder den nuværende Løn (Kr. 253,25) Overenskomstperioden ud. Vedrører 8 Mand.

Naar der skiftes Bestyrelsesmedlemmer.

En indtrængende Henstilling til Afdelingsformændene.

Naar der ude omkring i Afdelingerne skiftes Bestyrelsesmedlemmer, og de ærede Afdelingsformænd sender Meddelelse herom til Hovedkontoret, er det en *absolut* Nødvendighed, at de opgiver os Navn og *tydelig* Postadresse, baade paa de Repræsentanter, der udtræder af Bestyrelsen, og paa de nyvalgte.

Meddelelsen skal f. Eks. se saaledes ud:

Afgaaet er:
P. Olsen, Hedeskov pr. Tinglev.

Ny tilkommende:
Hans Nielsen, Tinglev.

Saafremt man ikke overholder denne Regel, er Ekspeditionen ikke i Stand til at omflytte Bladet til den nye eller de nye Repræsentanter.

Vi anmoder indtrængende at have dette i Erindring.

Nyvalg af Formand og Kasserer.

Husk at anmelde dette.

Det sker ikke saa sjeldent, at Breve og Fagblade, som udsendes fra Hovedkontoret kommer tilbage med Postvæsenets saalydende Paaskrift:

»Nægtet Modtagelse, er ikke Formand mere.«

Og det siger sig selv, at naar Breve, maaske endog af stor Vigtighed for vore Afdelinger returneres paa denne Maade, skaber det Kludder, Forsinkelse og Vrøvl for alle Parter, og derfor maa vi bede de nyvalgte Formænd om straks at give os Meddelelse om:

1) Deres Navn og Bopæl samt Postadresse.
2) Om de har Telefon og i saa Fald, hvilket Nummer.

Paa samme Maade maa man forholde sig, naar der sker Nyvalg af Kasserer.

G. H.

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning bringer vi Forbundets gentagne Anmodning i Erindring, om kun at skrive om en Sag paa hvert Stykke Papir, da Sagerne ellers let vil blive forsinkede, og i enkelte Tilfælde helt kan glide ud.

Husk! For at fremme Ekspeditionen kun en Sag paa hvert Stykke Papir.

Fra Hovedkassererkontoret.

Til Foreningskassererne i Provinserne.

Eders Opmærksomhed henledes paa, at der fra **Hovedkassererkontoret** kan faas:

Medlemsprotokoller, som haves paa Lager i 3 forskellige Størrelser.

Den største er paa 200 Sider med Plads paa hver Side til at anføre 9 Medlemmer. Pris 12 Kr.

Den næststørste er paa 129 Sider. Pris 8 Kr.

Den mindste er paa 55 Sider. Pris 5 Kr.

Kassebøger: 3 Kr. pr. Stk.

Forhandlingsprotokoller: 3 Kr. pr. Stk.

Kupon-Indmeldelsesbøger: 1 Kr. pr. Stk.

Stempler med Farvepude til Afstempling i Protokoller og **Medlemsbøger:** Pris 3 Kr. pr. Sæt.

Medlemsbøger med Hylstre: 75 Øre pr. Stk.

Medlemsbøger uden Hylstre: 50 Øre pr. Stk.

Hylstre uden Bøger: 25 Øre pr. Stk.

Endvidere sælges Fagmærker (Sølvnaale med Forbundets Symbol og smaa Rosetter til en Pris af 75 Øre pr. Stk. Disse Ting haves paa Lager og sendes omgaaende.

Endelig kan Afdelinger gennem Kassererkontoret bestille Skrivepapir, Kvart- og Oktav-Format, samt Konvolutter paatrykt Forbundets Symbol og Afdelingens Navn, men da Afdelingerne jævnlig klager over, at disse Ting bliver mangelmuldt ekspederet, gør vi udtrykkelig opmærksom paa, at vi ikke har disse Ting paa Lager, men at vi straks lader Ordren gaa videre til vor Bogtrykker, der saa sender disse Ting direkte til Afdelingerne pr. Postopkrævning.

Da en Del Afdelingskasserere til Stadighed anvender Postanvisningskuponerne som Bestillingssedler, gør vi opmærksom paa, at dette er uheldigt, da Kuponerne jo skal gemmes som Indtægtsbilag. Vi henstiller derfor, at man altid skriver sine Bestillinger paa et særligt Stykke Papir, der kan lægges med i Konvolutten og skriv altid direkte til Hovedkassererkontoret.

Johs. Sørensen,
Hovedkasserer.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 24 | 26. Marts | 1924 | 28. Aarg.

Forligsmændene stiller Forslag i Arbejdsmands-Konflikten.

Forslaget sendes til Urafstemning i Afdelingerne.

De Forhandlinger, som paa Grundlag af Forligsmændenes Henstilling af 6. ds. kom igang om Overenskomsternes almindelige Bestemmelser, førtes under Medvirkning af de forskellige af Delegeretmøderne nedsatte Udvalg her i København, Lørdag den 8. og Søndag den 9. ds., og der tilvejebragtes paa nogle Omraader Enighed om en Række Ændringer i Overenskomsternes almindelige Bestemmelser.

Nogle af disse Ændringer betyder virkelig Penge for de paagældende Medlemmer, andre af Ændringerne er af redaktionel eller juridisk Art.

Forligsmændene tog derefter fat paa Forhandlingerne med Parterne. Disse Forhandlinger førtes fra Mandag den 10. til og med Onsdag den 12. ds. og strakte sig i den Tid baade over Dage og Nætter.

Endnu under disse Forhandlinger lykkedes det at bjerge enkelte Ting i Land, men i al Almindelighed nærmede Parterne sig ikke synderligt til hinanden, og Forligsmændene stillede saa sluttelig Onsdag den 12. ds. et Forslag, som Forbundets Hovedbestyrelse vedtog at udsende til Urafstemning i samtlige Afdelinger, og som findes trykt andet Steds i nærværende Blad.

Forslagets Hovedindhold er, at Februarreguleringens 2 pCt., som en Række andre Fag har sluttet paa, for vort Vedkommende omsattes til et Tillæg af 3 Øre pr. Time, og da Flertallet af de Lønninger, det drejer sig om, ligger om ved 1 Krone pr. Time, betyder det, at Reguleringstillægget gennemgaaende er forhøjet med ca. 1 Øre pr. Time til samtlige vore Medlemmer.

Dernæst har Forligsmændene stillet Forslag om, at nogle Løngrupper skal have en ekstra Forhøjelse.

Det drejer sig om *Cementarbejderne*, som foruden Februarreguleringen faar 2 Øre mere i Timen (altsaa en samlet Forhøjelse paa 5 Øre i Timen). *Margarinearbejderne*, som faar deres Ugeløn omregnet til Timeløn med det Resultat, at de faar 2½ a 3 Øre mere pr. Time, foruden Februarreguleringen (5½ à 6 Øres Forhøjelse), og *Murerarbejdsmændene* og *Jordarbejderne*, som faar deres 108 Øres Timeløn hævet til 111 Øre, hvortil saa kommer Februarreguleringens 3 Øre, hvilket ialt giver 114 Øre eller 6 Øres Timelønsforhøjelse.

Til samtlige de Lønninger, der omfattes af de ved dette Forlig fornyede Overenskomster, skal der saa til August gives ny Regulering med 1 pCt. for hver Procent, som Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Februar 1924.

Saa har Forligsmændene endvidere stillet Forslag om nogle yderligere Ændringer i Overenskomsternes almindelige Bestemmelser, og sluttelig er der aabnet Adgang til ny Forhandling om de lokale Overenskomster og Priskuranter.

Hovedbestyrelsens store Flertal har anbefa-

let Medlemmer og Afdelinger at vedtage dette Forslag, ikke fordi Hovedbestyrelsen finder Forslaget tilfredsstillende, men fordi det Spørgsmaal, det her drejer sig om at afgøre, er Spørgsmaalet om, hvorvidt vi skal tage en Kamp eller ikke.

Forkastes Forslaget betyder det jo nemlig, at Arbejdsgiverforeningens varslede Lockout og vor varslede Strejke straks træder i Kraft, og det vil sige, at 26 à 27,000 af vore Medlemmer kommer paa Gaden i første Omgang, og dette Tal vil endda sikkert i den nærmeste Fremtid forøges, da baade Arbejdsgiverforeningen og vi har forbeholdt os at udvide Konflikten.

Vort Forbund har i de senere Aar Gang paa Gang været ude i store og omfattende Konflikter sidst i 1922, hvor vi i 10 Uger kæmpede en Kamp, der kostede over 3 Millioner Kroner i direkte Understøttelsesudgifter, — en Kamp, der paaførte de kæmpende Medlemmer og dres Hjem Savn og Byrder.

Hovedbestyrelsens Flertal har ikke ment, at Tiden nu er inde til at tage en ny Kamp, og det er Aarsagen til, at man, som før sagt, har anbefalet Forslaget til Vedtagelse.

Dersom Forslaget forkastes, vil Lockout og Strejke blive iværksat umiddelbart efter den 24. ds., og dersom det vedtages, vil Lønforhøjelserne træde i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken Mandag den 24. Marts falder.

Hvilket Resultat, Urafstemningen vil give, kan man ikke vide, i det Øjeblik disse Linjer skrives, men saavidt muligt vil vi se at faa et Par Linjer indeholdende det endelige Resultat ind i Bladet under Trykningen.

Chr. S.

Forligsmands-Forslaget

af 12. Marts 1924.

Til Bilæggelse af Konflikten mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Dansk Arbejdsgiverforening stiller Forligsmændene følgende Mæglingsforslag:

De til og med 15. Marts d. A. udløbne og ikke fornyede Overenskomster om Løn- og Arbejdsvilkaar mellem Organisationer og Virksomheder, der er tilsluttet Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmands Forbund, forlænges for et Aar fra deres Udløbstid med de Ændringer, hvorom Parterne er blevet enige og iøvrigt paa følgende Vilkaar:

I. *Overenskomsternes Lønbestemmelser.*

1) Februarreguleringen 1924 omsættes til et Tillæg af 3 Øre pr. Time til alle Time-, Dag- og Ugelønninger og beregnes med 2 pCt. til alle Akkordsatser.
2) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement i August 1924 udarbejdede Pristal foretages en Regulering af samtlige Lønninger, saaledes, at Lønningerne forhøjes eller nedsættes med 1 pCt. for hver Procent, som Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Februar 1924. Denne Regulering regnes fra og med den Lønninksuge, i hvilken Pristallet offentliggøres.
3) Udover Februarreguleringen gives følgende Forhøjelser:
   a) Timelønnen paa Cementfabrikkerne forhøjes med 2 Øre.
   b) De i Overenskomsten med Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne samt med Entreprenører fastsatte Timelønninger paa 108 Øre forhøjes med 3 Øre.
   c) I Margarineindustrien indføres Timeløn, idet de nuværende Dagdriftssatser omregnes til 126 Øre pr. Time i København og 122 Øre i Provinserne, og Satserne for Arbejde i 2- og 3-Holds Drift omregnes i Overensstemmelse hermed.

II. *Ændringer i Overenskomsternes almindelige Bestemmelser.*

Cementindustrien.

Overenskomstens § 2, 3. Stk., 1. Punktum ændres til:

Forlanges Overarbejde maa dette saa vidt muligt meddeles Arbejderne Dagen forud, og i hvert Tilfælde senest inden Middag samme Dag.

De danske Sukkerfabrikers Provinsfabriker og Sukkerfabriken »Nykøbing«.

1) I Overenskomstens § 5 indføjes som nyt 4. Stk.:

Naar Arbejderne ved andre Arbejder end ovennævnte, beskæftiges som Haandlangere

for Haandværkere ved Arbejde, for hvilket disse modtager overenskomstmæssig Smudstillæg, betales samme Tillæg til Arbejdsmændene jfr. dog § 1, sidste Stykke.

2) I Overenskomstens § 5 indføjes som nyt 5. Stk.:

Naar Arbejdere udsendes til Arbejde udover 3½ km fra Hovedfabriken, betales der dem, for saa vidt de ikke er særlig antagne til dette Arbejde, et Tillæg af 20 Øre pr. Time. For Sporarbejde og det normale Tilsyn med Saftledninger og Pumpestationer betales dog intet Tillæg.

3) Overenskomstens § 5, sidste Stk. udgaar og i Stedet indsættes:

Der betales intet Tillæg for de Ventetider, som Arbejdets normale Gang medfører. Ved længere Ventetider end 1½ Time betales den overskydende Tid med Timeløn eller Arbejderne beskæftiges med andet Arbejde.

Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne samt Entreprenører.

1) Tillægget for Arbejde ved Jernbeton, for Tjæring Asfalt o. l., samt for Nedbrydning, forsaavidt disse Arbejder ikke udføres i Akkord, fastsættes til 15 pCt.

2) De lokale Overenskomster for Murarbejdsmænd for Søllerød og Hørsholm forlænges til 15. Juni d. A. uden andre Ændringer, end at Lønningerne i Henhold til Februarreguleringen ændres efter foranstaaende almindelige Regel.

3) Det hestilles, at der mellem Centralforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund snarest muligt optages Forhandlinger om Akkordpriser for Arbejder, hvor saadanne Prise ikke er fastsat, bl. a. Kloakarbejde, samt om udvidet Adgang til Arbejde i Akkord. Disse Forhandlinger skal søges tilendebragt inden 1. Juni d. A.

Margarineindustrien.

Som ny § 9 indføjes i Overenskomsten:

Arbejdsgiverne holder deres Arbejdere forsikret mod Ulykkestilfælde for 3 Kr. i Dagpenge i de første 13 Uger efter Ulykkestilfældets Indtræden.

Olieindustrien.

1) Til Overenskomstens § 1, sidste Stykke, tilføjes:

»Juleaftensdag allerede fra Kl. 2 Em.«

2) I Overenskomstens § 3 indsættes som Paragraffens næstsidste Stykke:

»Naar Overarbejde strækker sig 1 Time udover den normale Arbejdstids Ophør, har Arbejderne Ret til ½ Times Spisetid uden Fradrag i Overarbejdstidsbetalingen.

Kalk- og Teglværksforeningen af 1893.

1) Til Overenskomstens § 1, 6. Stk. føjes:

Tidspunktet for de forskellige Vagters Begyndelse fastsættes af Arbejdsgiveren efter Forhandling med Brænderne i Forbindelse med den lokale Fagforenings Bestyrelse.

2) § 6 ændres til:

Arbejderne holder sig selv med Skovl, Lergraverne tillige med Spade.

Tømmerhandlerforeningen for København og Omegn og Træindustriens Fabrikantforening for København og Omegn.

1) Til den nye Affattelse af § 25 i Tømmerhandlerforeningens Overenskomst tilføjes:

Hvor Opvarmning ikke kan finde Sted, betales der Arbejderne 50 Øre pr. Mand pr. Dag i Tiden 1. November—31. Marts.

2) Ved Læsning af større Automobiler (3 Tons og derover) ydes for Varer under 3 Kbf. pr. 144' en Tillægsbetaling til Priskurantens Grundsatser for Læsning af alm. Vogne af $^3/_8$ Øre pr. Kbf., for Varer pa 3 Kbf. pr. 144' og derover ¼ Øe pr. Kbf.

A/S Blaakilde Mølles Fabriker.

Overenskomstens § 2, 2. Stk. udgaar, i Stedet indsættes:

Naar Arbejdet i 2- eller 3-Holds Drift etableres, gives der Arbejderne et Tillæg pr. Time:

fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften af 15 Øre pr. Time.

fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen af 25 Øre pr. Time.

Kvindelige Arbejdere faar to Trediedele af de foran anførte Tillæg.

Tillægene for Skiftearbejde er undergivet Bestemmelserne om Lønningernes Regulering efter Pristallet.

Der er almindelig Adgang til at træffe Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, herunder Arbejdstidens Lægning ved 2- og 3-Skift. Dersom Arbejdstiden som Følge af

Skiftordningen paa et Hold bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn, har Arbejderne Ret til almindelig Timeløn for den manglende Tid.

Naar en Arbejder paa Arbejdsgiverens Foranledning uden egen Skyld hindres i at fortsætte Arbejdet paa Skifthold udover 4 Døgn, erholder han, forsaavidt Arbejdet ikke udstrækker sig udover 2 Døgn, i Stedet for ovennævnte Tillæg det sædvanlige Overarbejdstillæg.

Strækker Arbejdet sig over 2 og indtil 4 Døgn, erholder han udover det almindelige Tillæg et Tillæg af 15 Øre pr. Time fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften og 25 Øre pr. Time fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen. Denne Bestemmelse gælder dog ikke for en Arbejder, der efter forudgaaende Arbejde i 2- eller 3-Holds Drift af mindst 4 Døgns Varighed for et Tidsrum af ikke over 3 Uger har været beskæftiget ved Dagarbejde.

Ved Etablering af Arbejde i skiftende Hold skal der gives mindst 24 Timers Varsel. Dersom Arbejde i Skift fordres udført inden dette Varsels Udløb, betales der for Tiden indtil Varslets Udløb efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædvanlige Arbejdstid.

Fiskekassefabrikanter i Esbjerg.
Overenskomstens § 12 udgaar.

Øresunds kemiske Fabriker.

Arbejde i 2- og 3-Holds Drift kan etableres efter tilsvarende Regler som de af Nævnet vedrørende dette Forhold fastsatte Regler for A/S Fabriken Fiducia m. fl. Virksomheder.

Hvor en af Parterne inden 8 Dage efter nærværende Forligsforslags Vedtagelse fremsætter Ønske om Forhandling angaaende lokale Overenskomster eller Priskuranter, hvorom der ikke ved Tiltrædelse af Forligsforslaget eller ved Partsforhandling er opnaaet Enighed, skal saadan Forhandling optages inden 8 Dage efter Fremsættelsen af Begæringen.

Ved disse Forhandlinger bør det bl. a. tilstræbes, at der fastsættes rene Akkordsatser uden Tillæg eller Fradrag. Forhandlingerne skal være afsluttede senest 14 Dage efter deres Paabegyndelse.

Det, som Parterne ved saadanne Forhandlinger enes om, træder i Stedet for det hidtil gældende. Opnaaes der ikke Enighed, vedbliver de hidtil gældende Bestemmelser at staa ved Magt med de af dette Mæglingsforslag følgende Ændringer.

I Tilfælde, hvor der er truffet særlige Bestemmelser om Forhandling vedrørende Priskurante o. l., f. Eks. vedørende Jern- og Sukkerindustri, træder de vedtagne Bestemmelser i Stedet for foranstaaende.

København, den 12. Marts 1924.

s. *Michael Koefoed.* s. *Adolph Jensn.*
s. *J. Dalhoff.*

Forliget vedtaget.

Der er ialt afgivet **30.282 Stemmer** der fordeles saaledes:

15.774 Ja,

12.803 Nej,

1.501 stemmer ikke eller blanke,

204 ugyldige.

Ved Optællingens Afslutning manglede der Indberetning fra 30 Afdelinger, og 3 Afdelinger har meddelt at deres Generalforsamlinger har vedtaget ikke at deltage i Afstemningen.

Hermed er **Forligsforslaget** altsaa **vedtaget** og da Arbejdsgiverne ogsaa har vedtaget Forslaget er samtlige varslede **Lockouter og Strejker aflyste.**

Mere i næste Nummer.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Den faste Voldgiftsret.

Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. Marts 1924 i Sag Nr. 738:

Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen paa Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen paa Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne i Anledning af Brud paa Septemberforliget og den gældende Overenskomst, hvori sidstnævnte Forbund i de 4 nedenfor omhandlede Tilfælde skal have gjort sig skyldig. Klagerne har nedlagt Paastand om, at Fællesforbundet dels ikendes Bod, dels i det enkelte dømmes efter de ved hvert Forhold nedenfor nærmere angivne Paastande.

De Indklagede procederer i det hele til Frifindelse.

1. Da man den 30. Oktober 1923 paa Grund af Regnvejr ikke havde kunnet arbejde om Formiddagen ved Losning af S/S »Sønderborg«, ønskede de til dette Arbejde mønstrede Havnearbejdere at gaa hjem Kl. 1. Efter Forlangende af vedkommende Firmas Repræsentant maatte de imidlertid vente længere, og da Vejret ikke blev bedre, blev de hjemsendt Kl. 3. For Tiden fra Kl. 1 — 3 forlangte Arbejderne Ventepenge, som de den næste Dag krævede udbetalt med 88 Kr. 43 Øre, inden de vilde paabegynde Arbejdet. Da Firmaet ansaa Kravet for uberettiget, og en Henvendelse til Fællesforbundet viste sig ikke at føre til noget, betaltes Beløbet under Protest. Da Forbundet har nægtet at medvirke til, at det paagældende Ventepengespørgsmaal undergives Prøvelse ved faglig Voldgiftsret, og Klagerne derhos mener, at Forbundet overenskomststridig skal have givet sine Medlemmer Instruktioner om, at de kun mod Ventepenge maa blive paa vedkommende Arbejdsplads udover Kl. 1, paastaar de under denne Sag Forbundet tilpligtet at tage nævnte Instruktion tilbage og lade Spørgsmaalet om Berettigelsen af Ventepengekravet i det ovennævnte Tilfælde afgøre ved faglig Voldgiftsret.

Den paagældende Overenskomstbestemmelse giver Krav paa Ventepenge, »naar det under ordinær Arbejdstid forlanges, at Arbejderne skal vente udover en Time, for de efterfølgende Timer, forsaavidt Ventetiden ikke er foraarsaget af Vejrliget.« Klagernes Standpunkt er det, at saavel i Følge Ordlyden som i Følge den faktisk gældende Sædvane, maa Arbejderne uden Ventepenge afvente Vejrligets Bedring i ubegrænset Tid. De Indklagede hævder derimod, at Arbejderne i Følge en til Overenskomsten knyttet fast Sædvane kun anses pligtige til vederlagsfrit at vente i et vist nærmere angivet begrænset Omfang.

Forbundet benægter at have udstedt nogen særlig Instruktion til sine Medlemmer, men vil paa Medlemmernes Spørgsmaal have givet det Svar, at de bør vente en rimelig Tid, f. Eks. en halv Dag, samt at de, hvis der stadig ikke er Udsigt til Vejrforbedring, godt kan gaa hjem. Man vil have tilføjet, at Arbejderne selv maa sørge for at være til Stede, naar Vejret bedres, men paa den anden Side ikke er afskaret fra at lade sig mønstre til Arbejde, som kn udføres paa Trods af Vejret.

Da Spørgsmaalet om, hvorledes den ovennævnte Overenskomstbestemmelse er at forstaa, særlig ogsaa hvorvidt dens Ordlyd er begrænset ved bindende faglig Kotume, henhører under faglig Voldgiftsrets Afgørelse, findes Klagernes Pastand om det her omhandlede Spørgsmals Henvisning til Afgørelse ved saadan Voldgiftsret at burde tages til Følge, saaledes at Spørgsmaalet om Tilbagebetalingen af de Kr. 88,43 kommer til at bero paa det Udfald, som den faglige Voldgiftretssag faar.

Da noget tilsvarende gælder med Hensyn til Beskaffenheden af de af Forbundet afgivne Svar eller Instruktioner, skal nærværende Ret ikke for Tiden udtale sig nærmere om dette Punkt af Sagen.

For Nægtelsen af at medvirke til faglig Voldgiftsbehandling af Ventepengespørgsmalet har Forbundet paadraget sig Bodsansvar, hvorom nærmere henvises til, hvad nedenfor skal bemærkes under IV.

II. Den 4. December 1923 skulde ca. 155 Kubikfavne Splitved for Københavns Stewedore Co. omlades fra M/S »Haukur« til M/S »Elin«. Firmaet, der vil have anset en Bestemmelse i den for Kularbejde gældende Overenskomst, hvorefter Losning af Splitved betales med Kr. 1,50 pr. Kubikfavn pr. Mand, anvendelig ogsaa paa Omladning, vil under en Besigtigelse, der blev foretaget af Grosserer Ancher Nielsen paa vedkommende Arbejdsgiverorganisations Vegne og Forbundets daværende Formand, have aftalt med Vedkommende, at Arbejdet skulde udføres i Akkord til ovennævnte Pris. Paa Grund af Arbejdernes Modstand blev Arbejdet imidlertid udført i Timeløn, idet der dog fra Arbejdsgivernes Side blev protesteret mod, at man ikke var villig til at udføre Arbejdet i Akkord som ovennævnt. Faglig Voldgift forlangtes ikke fra Arbejdsgivernes Side, fordi man der gik ud fra, at Akkordaftale var truffet.

Idet Klagerne nu hævder, at der under Arbejdet er udvist Obstruktion, saaledes at det har taget 10 Dage i Stedet for allerhøjst fem, og at Arbejdsudgiften er bleven 4602 Kroner 29 Øre, medens den i Akkord paa Grundlag af ovennævnte Takst kun vilde være bleven 2931 Kroner 82 Øre, pastaar Klagerne Forbundet tilpligtet at erstatte Stewdore Compagniet Differencen — altsa 1670 Kroner 47 Øre samt desuden betale dette Kompagni 4800 frcs., som vedkommende Rederi skal have krævet i Overliggedagspenge.

Det kan efter Sagens Oplysninger ikke anses bevist, at den ovennævnte Overenskomstbestemmelse (1 Kr. 50 Øre pr. Mand pr. Kubikfavn) er anvendelig paa en Omladning som den heromhandlede, og det kan derhos ej heller anses bevist, at nogen endelig Akkordaftale er truffen, idet der i alt Fald ingen Enighed var opnaaet om et eventuelt Akkordholds Størrelse. Det har derefter været berettiget, at Arbejdet er krævet udført i Timeløn.

Efter de Indklagedes Angivende er Arbejdet ikke forsinket mere end selve dets særlige Beskaffenhed har medført; men hvordan det nu end forholder sig

hermed, er det i alt Fald ikke oplyst, at der over for Forbundet rettidig er fremsat Klage paa dette Punkt med en saadan Klarhed, at der kan være Spørgsmaal om t tilpligte Forbundet at betale de i Klagernes Paastand omhandlede Beløb.

De Indklagede vil herefter paa dette Punkt af Sagen være at frifinde.

III. A/S Baltisk Træhandel traf den 28. December 1923 Aftale med 4 Havnearbejdere om Sortering af noget oplosset Trælast (Rosbunke); nogle Timer efter Arbejdets Begyndelse nægtede de Paagældende efter Klagernes Fremstilling at fortsætte til den aftalte Takst, der var den samme som efter Overenskomsten betales for »Oplosning fra Sejler«; der skete Henvendelse til Forbundet. Dettes Formand lovede efter sin Forklaring at bringe Sagen i Orden, h v i s en virkelig Aftale var truffen, men Formanden vil derefter kun have kunnet finde den ene af de paagældende Arbejdere, som paa Forespørgsel benægtede, at der var truffet nogen endelig Aftale, og Forbundet erklærede saa den 29. December om Emtermiddagen, at det herefter intet kunde have med Sagen at gøre paa dette Grundlag. I Skrivelse af s. D. gjorde Arbejdsgiverorganisationen Forbundet ansvarligt for, hvad Aktieselskabet maatte komme til at betale mere. Der blev derefter med andre Arbejdere truffet Aftale om Betaling af ialt 450 Kr. Forbundet har under Proceduren erklæret at have været rede til at hjælpe Aktieselskabet til en ny og virkelig Akkordaftale som Slumpakkord paa ca. 300 Kr.

Klagerne, der hævder, at Aktieselskabet havde Krav paa at faa Arbejdet udført for det Beløb, som skulde være betalt efter den paaberaabte første Aftale, hvilket vilde udgøre 220 Kr., paastaar Forbundet dømt til at betale Differencen mellem 220 Kr. og 450 Kr., altsaa 230 Kr.

Efter Sagens Oplysninger maa der gaas ud fra, at den ovennævnte Takstbestemmelse for »Oplosning fra Sejler« ikke uden videre er anvendelig paa Sortering af Rosbunker; og da den paaberaagte Aftale om Sortering til denne Takst ikke i Overensstemmelse med Tømmerhandleroverenskomstens § 20 er truffet skriftligt, findes Forbundet i nærværende Tilfælde ikke at kunne gøres ansvarligt som af Klagerne paastaaet, men vil ogsaa paa dette Punkt af Sagen være at frifinde.

IV. Den 7. Januar 1924 skulde der losses en Dækslast af Træ, som ankom med S/S »Nautik« til A/S »Silvan«. Da Dækslasten var overiset, foretoges der den 8. s. M. om Formiddagen en Besigtigelse af Direktør C. A. Andersen for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og Fællesforbundets Formand A. Jørgensen. Direktør Andersen erklærede,(at Lastens Tilstand ikke kunde give Arbejderne Krav paa større Betaling end Overenskomstens almindelige Takst og henviste til, at der Dagen efter vilde kunne forhandles om Sagen i Arbejdsgiverforeningen. Forbundets Formand krævede Afgørelse straks og foreslog, at der skulde betales ekstra ialt 600 Kr. Direktør Andersen tilbød, at man vilde sætte i alt Fald en Mand ekstra for hvert Lossehold til at hugge Isen bort. Forbundets Formand erklærede ikke at kunne indgaa herpaa. Arbejderne (15 Mand om Bord) forlod derefter Arbejdsstedet, hvad den paagældende Entreprenør protesterede imod, idet han ansaa det som en ulovlig Arbejdsstandsning. Entreprenøren betalte derefter de 600 Kr. ledsaget af en Protest, som Forbundsformanden nægtede at modtage. Klagerne paastaar nu Forbundet tilpligtet til at tilbagebetale disse 600 Kr. til Entreprenøren, Firmaet Werner & Jørgensen.

Forbundet burde ikke have stillet Forslaget om Betaling af de 600 Kr. under Forhold som de foreliggende, hvor det maatte opfattes som et Ultimatum under Trudsel om Arbejdsstandsning, og Arbejdsgiverne maatte saa meget mere opfatte Situationen saaledes, da Arbejderne gik samlet bort ganske kort efter Frokostpausen.

Entreprenørfirmaet har herefter i og for sig Krav paa Tilbagebetaling af de 600 Kr., men da det, som Sagen foreligger, maa anses udelukket, efter at saa lang Tid er hengaet, gennem faglig Voldgift at faa fastslaet, i hvilken Grad Dækslasten var overiset, og hvorvidt Situationen, som Forbundet hævder, faldt ind under de i Overenskomstens § 20 omhandlede »ekstraordinære Forhold, som ikke er nævnt i denne Priskurant,« mener Retten ikke at burde tilpligte Forbundet at tilbagebetale mere end et Beløb, som skønsmæssig fastsættes til 300 Kr., idet Retten under de foreliggende mangelfulde Oplysninger mener at maatte tage Hensyn til de Merudgifter, som Entreprnøren vilde have haft, hvis der som tilbudt, var bleven sat en Mand ekstra til for hvert Lossehold.

For sit Forhold paa dette Punkt af Sagen samt for sit Forhold med Hensyn til den ovenfor under I omhandlede Nægtelse af Medvirken til faglig Voldgift, findes Forbundet derhos at maatt paalægges en Bod, hvis Størelse vil være at fastsætte under eet til 300 Kr., og som vil være at tillægge Dansk Arbejdsgiverforening.

Sagen giver iøvrigt Retten Anledning til at udtale, at vel bør der, som tidligere udtalt i Rettens Domme, ofte i Tilfælde af Tvist forholdes saaledes, at Betaling — henholdsvis Arbejdsydelse — sker under Protest og Tvisten derefter indbringes for en Voldgiftsret, men en saadan Fremgangsmaade bør ikke benyttes, før vedkommende Parter har forsøgt at enes gennem en v i r k e l i g Realitetsforhandling om de Spørgsmaal, der er dem imellem.

Sagens Omkostninger, 600 Kr., vil efter Sagens Udfald være at betale med Halvdelen af hver af Parterne.

KENDELSE.

Det ovenfor under I omhandlede Spørgsmaal om Krav paa Ventepenge henvises til Behandling ved faglig Voldgiftsret.

Havnearbejdernes Fællesforbund bør til Dansk Arbejdsgiverforening i Bod betale 300 Kr. Fællesforbundet bør derhos til Firmaet Werner & Jørgensen betale 300 Kr. Iøvrigt bør de Indklagede være fri for Klagenes Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger, 600 Kr., betales med 300 Kr. af Dansk Arbejdsgiverforening paa vedkommende Underorganisationers Vegne, og med 300 Kr. af de De samvirkende Fagforbund paa Havnearbejdernes Fællesforhunds Vegne.

Som det heraf vil ses, er Havnearbejderne bl. a. idømt en Bod, fordi de har nægtet at deltage i faglig Voldgift, og det kan derfor ikke indskærpes nok, at hvor en opstaaet Uoverensstemmelse drejer sig om Forstaaelse af „alm. Bestemmelser" eller Priser i en gældende Overenskomst, der *bør* man medvirke til faglig Voldgift, thi Afdelingerne kan ikke have nogen Interesse i at fylde Penge i Arbejdsgiverforeningens Kasse, og Erfaringen har vist, at den faste Voldgiftsret henviser alle Sager, der drejer sig om Forstaaelse af Overenskomster, til faglig Voldgift, og idømmer den Part Bod, som nægter at medvirke hertil.

Endelig udtales det i Sagens Præmisser, at vel kan saavel Betaling som Arbejdsydelse ske under Protest, saaledes at Uoverensstemmelsen senere afgøres af en Voldgift, men det er dog Meningen, at der — forinden Protest nedlægges — skal finde en *virkelig Realitetsforhandling* Sted om det, Parterne er uenige om, og forhaabentlig vil Arbejdsgiverne lægge sig dette bag Øre, thi ikke mindst i den senere Tid har særlig Arbejdsgiverne ved Havnene været lidt for tilbøjelige til at betale under Protest, selv i Tilfælde hvor en blind maatte kunne se, at Arbejdernes Krav var berettiget.

N. P. H.

Det engelske Arbejdsløshedsproblem.

—o—

Blandt de mange uløste Opgaver, den engelske Arbejdsregering arvede fra Forgængerne, indtager Arbejdsløshedsspørgsmaalet en fremskudt Plads. Den paa mange Omraader ubehændige konservative Regering veg stadig tilbage fra at give sig i Lag med en rationel Løsning af dette for de forenede Kongeriger vitale Problem, og den stigende Utilfredshed hermed var ogsaa en af de afgørende Faktorer i den Strømkæntring i engelsk Politik, som manifesterede sig ved sidste Valg. Vilkaarene for nu, da Arbejderpartiet er det regerende, at gennemføre Lovforanstaltninger, der helt og fuldt dækker de Krav, som navnlig af de yderliggaaende indenfor Partiet løftes op, er meget vanskelige; thi Regeringen er jo i Underhuset ikke støttet af et Flertal. Partistillingen er saaledes, at de to Oppositionspartier, Liberale og Konservative, ved at stemme sammen kan sable ned, hvad der ikke passer dem, og et kommende Lovkompleks vedrørende Arbejdsløsheden vil blive Signalet til Kamp. Vidtrækkende økonomiske Understøttelsesforholdsregler vil møde meget stærk Modstand fra Oppositionen, og de Foranstaltninger, der da kan være Tale om, vil i første Række være Igangsættelse af store offentlige Arbejder, og dernæst en Reorganisation af Arbejdsløshedsforsikringen. Til det førstnævnte tør de Liberales Støtte paaregnes, og det er ogsaa et stort Spørgsmaal, om de Konservative tør gaa imod det; thi Kravet om en Sanering af Arbejdsmarkedet lyder fra alle Kredse af Befolkningen og er i høj Grad paakrævet.

Den bedste Belysning af Forholdene giver de tørre Tal. Den 1. Januar 1922 udgør de Arbejdsløse ifølge de officielle Tal over 1,900,000 Mand. Dette dækker dog ikke tilnærmelsesvis Kendsgerningerne; thi omfattet heraf er kun de Fag, der har Arbejdsløshedsforsikring og afkontrollerer de ledige Medlemmer — en stor Række af Faggrupper har ingen Forsikring eller Kontrol, og medregnet er heller ikke de tusindvis af Uorganiserede. I de tre første Kvartaler af Aaret (1922) faldt Tallet med ca. 30 Procent, og man haabede nu paa en stadig Bedring paa Markedet, men Forventningerne blev ikke opfyldte, — de næste halvandet Aar viser kun en yderligere Nedgang paa omkring 16 Procent. I Øjeblikket har England officielt over $1^1/_4$ Million Arbejdsløse, men til dette maa saa føjes alle de ukontrollerede, de uorganiserede, og — ikke mindst — ca. 700,000 Krigsinvalider, der underholdes gennem Industribeskatningen, og uden Spor af Overdrivelse kan det samlede Tal sættes til $2^1/_4$ Million.

En Arbejdsløshed af dette Omfang er af alvorlig Natur. Arbejdsløshedskasserne er tomme, Understøttelserne — til dem, der i det hele taget faar noget — udredes gennem særlige Skatter og Afgifter, og blandt de Titusinder, som er helt uden Subsidier, er der stadig og forstaaaeligt Uro og Gæring. En Undersøgelse af Aarsagen til Arbejdsløsheden vil, her som alle andre Steder, først pege mod den økonomiske Depression. England lever af Handel og Transport, Salg af sine Industrifrembringelser og Udlejning af sin Tonnage. Ekspor-

ten er gaaet stærkt ned, i 1923 kun 74 Procent mod før Krigen, thi det forarmede Mellemeuropa har ingen Købekraft, og Skibsfarten er ogsaa gaaet mægtigt tilbage begrundet paa, at den engelske Skibsfarts tidligere Kunder *nu selv har bygget store Handelsflaader og* ikke alene kan klare sin egen Transport, men ogsaa med Held deltager i Konkurrencen. En anden og vægtig Aarsag er Befolkningstilvæksten, som i det sidste Tiaar rundt regnet udgør 1,650,000. Officielt regner man med, at der hvert Aar er en Tilgang til Markedet af arbejdsføre Mænd paa ca. 200,000. Før Krigen reguleredes dette Tal gennem Udvandringen, i Tiaaret før Krigen udvandrede 2,600,000, men i Krigs- og Efterkrigsaarene gik Antallet ned til kun 700,000, og der bliver da et Overskud og en Befolkningstilvækst paa 1,900,000. Utvivlsomt betyder dette meget i Konkurrencen paa Arbejdsmarkedet, og som Forholdene Verden over ligger, er der ingen Tiltro til stærkere Udvandring i de første Aar. U. S. A. skærper sine Indvandringsbestemmelser og vil øjensynligt ikke lette dem overfor eller give særlige Regler for engelske Statsborgere — en Orientering i denne Retning fra Englands Side gav et negativt Resultat. Heller ikke de engelske Kolonier synes at være særlig begejstrede for at modtage et større Kontingent af Arbejdskraft, hvad saa Grunden end er, og Tallet paa Befolkningstilvæksten maa stige Aar for Aar.

At finde de effektive Foranstaltninger til at raade Bod paa dette aktuelle Spørgsmaal, at skaffe Arbejde til alle de ledige Hænder, bringe Gang i Foretagenderne igen, det er nu en af den Mac Donalske Regerings vigtigste Opgaver. Den engelske Offentlighed venter spændt paa, hvorledes det vil blive grebet an og haaber paa, der gribes rigtigt. Og den allernærmeste Tid vil give Svaret.

Til Afdelingsformændene.

Vi gør indtrængende de ærede Afdelingsformænd opmærksomme paa, at de ved Meddelelse til Kontoret om nye tiltrædende Bestyrelsesmedlemmer samtidig maa meddele, hvem der er afgaaede.

Naar der skiftes Bestyrelsesmedlemmer.

En indtrængende Henstilling til Afdelingsformændene.

Naar der ude omkring i Afdelingerne skiftes Bestyrelsesmedlemmer, og de ærede Afdelingsformænd sender Meddelelse herom til Hovedkontoret, er det en *absolut* Nødvendighed, at de opgiver os Navn og *tydelig* Postadresse, baade paa de Repræsentanter, der udtræder af Bestyrelsen, og paa de nyvalgte.

Meddelelsen skal f. Eks. se saaledes ud:

Afgaaet er:

P. Olsen, Hedeskov pr. Tinglev.

Ny tilkommende:

Hans Nielsen, Tinglev.

Saafremt man ikke overholder denne Regel, er Ekspeditionen ikke i Stand til at omflytte Bladet til den nye eller de nye Repræsentanter.

Vi anmoder indtrængende at have dette i Erindring.

Nyvalg af Formand og Kasserer.

Husk at anmelde dette.

Det sker ikke saa sjeldent, at Breve og Fagblade, som udsendes fra Hovedkontoret kommer tilbage med Postvæsenets saalydende Paaskrift:

»Nægtet Modtagelse, er ikke Formand mere.«

Og det siger sig selv, at naar Breve, maaske endog af stor Vigtighed for vore Afdelinger returneres paa denne Maade, skaber det Kludder, Forsinkelse og Vrøvl for alle Parter, og derfor maa vi bede de nyvalgte Formænd om straks at give os Meddelelse om:

1) Deres Navn og Bopæl samt Postadresse.
2) Om de har Telefon og i saa Fald, hvilket Nummer.

Paa samme Maade maa man forholde sig, naar der sker Nyvalg af Kasserer.

G. H.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

28. AARGANG.

INDHOLDSFORTEGNELSE.

De anførte Tal er Sidetallet.

Adresser.

Adressefortegnelse over Afdelingerne .. .. 21 — 93 — 165 237

Anmeldelser.

Blyantfabriken »Viking« 60
Borup Højskole 117
Kooperation 136
Lommebog for Arbejdere 1924 203
Sommerkursus 203
Vinterkursus 148

Arbejdslønnen.

Arbejdslønnen i Danmark 67
Arbejdslønnen i Industrien 176

Arbejdsløshedskassen.

Arbejdsløshedskassen 3
Arbejdsløshedskassens Virksomhed i 1922—23 49
Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde 184
Der blev lukket op 243
Der maa raades mere Bod 219
Fortegnelse over Arbejdsløshedskasser i Danmark 252
Hvert 3. Medlem Arbejdsløs 235
Højskoleophold for Arbejdsløse 204
Johs. Nielsen udtaler sig 209
Sommersult 61
Sultepisken 49
Understøttelse under Skoleophold 174

De samvirkende Fagforbund.

De Samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde 37

Faglige

I. Situationsartikler.

Blæser Arbejdsgiverforeningen til Kamp 208
Den faglige Situation 253
Den store Situations seneste Faser 265
Jern- og Metalindustrien.. 121
Overenskomsternes Fornyelse 85
Overenskomst-Situationen 133
Situationen i andre Fagblade 146

II. Faglige.

Afgjorte Murerarbejdsmands-Sager af principiel Betydning 100
Begærlige Sukkerroedyrkere.. 145
Betaling for Tærskearbejde paa Møen 268
Efterslet fra Louckouten 1922 86
Formerne og Støberiarbejdsmændene 124
Formerne og Støberiarbejdsmændene 158
Havneoverenskomsternes Udløbstid 181
Kilometerpenge 28
Kloakarbejdet i Tønder 202
Kloakarbejdet i Tønder 260
Konflikt hos Dansk Landboforeningers Frøforsyning.. 110
Skibsværftsarbejderne genindtræder i Dansk Arbejdsmands Forbund 111
Skovarbejderne 202
To interessante Jernindustrisager 193
2 og 3 Holds Drift ved Havnene.. .. .. 222 — 241

Jubilæer og Personalier.

50 Aar (Forretningsfører C. Dreyer).. 235

Kongresser og Delegeretmøder.

Dansk Arbejdsmands Forbunds 15. Kongres (ekstraordinær).. 26
Den internationale Arbejdsmands Kongres i Wien .. .. 97 — 115
Den skandinaviske Transportarbejder-Unions Konference i Gøteborg.. 109
To Delegeretmøder 267
Vore Delegeretmøder 182
12. Agitationskreds Delegeretmøde 15
14. Agitationskreds 185

Lockouter og Strejker.

Chauffør-Strejke i Horsens .. .. 221 — 232
Chauffør-Strejken i Horsens afsluttet 246
Konflikten med Sukkerroedyrkerne 175
Ophævet Blokade 161
Roekonflikten endt 169

Lønbevægelser.

Siden sidst .. 17 — 35 — 48 — 59 — 70 — 81 — 107 — 143 — 152 — 163 — 191 — 216 — 226 — 236 249 — 263 273

Overenskomster.

Akkordoverenskomstforholdet med Statsbanerne 4
Skærveslagning, Vejarbejde og Grusharpning. 195

Prisniveauet.

Prisbevægelsen i Danmark og andre Lande 8

Statistik.

Dansk Arbejdsmands Forbunds Lønbevægelser i 1922 52
Oversigt over Konflikter i 1922 128

Udlandet.

Kongresser og Konferencer.

Den femte internationale Arbejdskonference.. 188

Særlige.

Arbejdstiden i Industrien 16
Arbejdsløshedslovgivningen i den irske Fristat 188
Arbejdsløshed blandt de russisk Intellektuelle 189
Den internationale Grov- og Fabrikarbejder-Føderation og Det russiske Fabrikarbejder Forbund. 271
En Konflikt i Sukkerindustrien i Østrig 16
En truende Fare. 245
Gummiindustrien i Østrig 16
Hollands Fabrikarbejderforbund 33
Hvad er den internationale Arbejderorganisation. 212
Hjælp Børnene i Tyskland 223
Kampen om 8 Timers Dagen 189
Kampen for Bevarelsen af 8 Timersdagen i Tyskland 241
Meddelelse fra den internationale Fagsekretariat. 224
Norske Erfaringer om tvungen Voldgift.. .. .. 79—89—103
2 og 3 Holdsdrift 214

Voldgifts- og Nævnskendelser.

En interessant Voldgiftsdom 76
En principiel Voldgiftskendelse.. 159
En Sag for den faste Voldgifsret om Kotume 175
Den faste Voldgiftsret 186
Kloakarbejdet i Tønder 135
Vinchmandsspørgsmaalet.. 270

Blandede Artikler.

Aaret 1923 .. .. 217 — 229
Arbejdernes Oplysningsforbund 248

Arbejdsmandsorganisationerne i Norge .. 246
»Arbejdsmænd« .. 269
Arbejdsmændenes Tillidsmænd .. 246
Bedriftsraad .. 148 — 183
Betænkningen om Arbejdstiden .. 29 — 43 — 50 — 62 — 77 — 87 — 101 — 137
De faglærte Jern- og Metalarbejdere og Arbejdsmændene .. 173
En Sømandsdaad .. 233 — 256
Et Arbejderforetagende .. 196
Faglig Samling .. 258
Fra Gaden .. 73
Fra Udlandet .. 203
Havnearbejder Konflikten i Norge .. 258
Indsamling til Dansk Blindesamfund .. 161
Jule- og Nytaarstanker .. 205
Kommunalt Arbejderforbund .. 41
Kooperative Kul i Brande .. 262
Majdemonstrationen .. 14
Nu skal der sættes ud .. 75
Oplysningens Betydning for Arbejdernes Tro paa Socialismen .. 10
Organisationsprincipper .. 157
8 Dage paa Højskole .. 87
8 Timers-Dagen .. 113
Paa rette Tid og Sted .. 185
Politik i Fagorganisationerne .. 41
Reorganisation .. 1 — 13
Reorganisationstanker .. 39
Restancerne .. 73
Røddinge Afdeling .. 234
Tre sløje Fyre .. 160
Vor Fagbevægelses Principper .. 124 — 139